

Επίσημη Εφημερίδα L 170 της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

64ο έτος

12 Μαΐου 2021

Περιεχόμενα

I Νομοθετικές πράξεις

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

- ★ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαίσου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη», τον καθορισμό των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 ⁽¹⁾ 1
- ★ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/696 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του ενωσιακού διαστημικού προγράμματος και του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το διαστημικό πρόγραμμα, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 912/2010, (ΕΕ) αριθ. 1285/2013 και (ΕΕ) αριθ. 377/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ 69
- ★ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/697 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1092 ⁽¹⁾ 149

II Μη νομοθετικές πράξεις

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- ★ Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/698 του Συμβουλίου, της 30ης Απριλίου 2021, σχετικά με την ασφάλεια των συστημάτων και υπηρεσιών που αναπτύσσονται, λειτουργούν και χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο του Ενωσιακού Διαστημικού Προγράμματος και ενδέχεται να επηρεάσουν την ασφάλεια της Ένωσης, και για την κατάργηση της απόφασης 2014/496/ΚΕΠΠΑ 178

⁽¹⁾ Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/695 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 28ης Απριλίου 2021

για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαisiού έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη», τον καθορισμό των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 173 παράγραφος 3, το άρθρο 182 παράγραφος 1, το άρθρο 183 και το άρθρο 188 δεύτερο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τις γνώμες της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στόχος της Ένωσης είναι να ενισχύσει την επιστημονική και τεχνολογική βάση της με την ενδυνάμωση του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας (ΕΧΕ) στον οποίο οι ερευνητές, οι επιστημονικές γνώσεις και η τεχνολογία κυκλοφορούν ελεύθερα και με προώθηση της ανταγωνιστικότητάς της, συμπεριλαμβανομένης της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας της, και, παράλληλα, να προωθήσει όλες τις δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ) για την υλοποίηση των στρατηγικών προτεραιοτήτων και δεσμεύσεων της Ένωσης, οι οποίες αποσκοπούν μακροπρόθεσμα στην προαγωγή της ειρήνης, των αξιών της Ένωσης και της ευημερίας των λαών της.
- (2) Για την επίτευξη επιστημονικού, τεχνολογικού, οικονομικού, περιβαλλοντικού και κοινωνικού αντικτύπου κατά την επιδίωξη του γενικού αυτού στόχου και για τη μεγιστοποίηση της προστιθέμενης αξίας της Ένωσης στις επενδύσεις της στον τομέα της Ε&Κ, η Ένωση θα πρέπει να επενδύσει στην Ε&Κ μέσω του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» — το πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία για την περίοδο 2021-2027 (το «πρόγραμμα»). Το πρόγραμμα θα πρέπει να στηρίζει τη δημιουργία, την καλύτερη διάδοση και μεταφορά υψηλής ποιότητας και άριστων γνώσεων και τεχνολογιών υψηλής ποιότητας στην Ένωση, την προσέλκυση ταλάντων σε όλα τα επίπεδα και τη συμβολή στην πλήρη συμμετοχή της δεξαμενής ταλάντων της Ένωσης, τη διευκόλυνση των συνεργατικών δεσμών και την ενίσχυση του αντικτύπου της Ε&Κ στην ανάπτυξη, τη στήριξη και την εφαρμογή των πολιτικών της Ένωσης και την υποστήριξη και ενίσχυση της αξιοποίησης και της ανάπτυξης καινοτόμων και βιώσιμων λύσεων στην οικονομία της Ένωσης, ιδίως στις μικρές και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και στην κοινωνία, για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένης της κλιματικής αλλαγής και των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (ΣΒΑ), για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης, την προώθηση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας και την τόνωση της ελκυστικότητας της Ένωσης στον τομέα της Ε&Κ. Το πρόγραμμα θα πρέπει να προωθήσει όλες τις μορφές καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της ρηξικέλευθης καινοτομίας, καθώς και τη διείσδυση καινοτόμων λύσεων στην αγορά και να βελτιστοποιήσει την υλοποίηση τέτοιων επενδύσεων για μεγαλύτερο αντίκτυπο στο πλαίσιο του ενισχυμένου ΕΧΕ.

⁽¹⁾ ΕΕ C 62 της 15.2.2019, σ. 33 και ΕΕ C 364 της 28.10.2020, σ. 124.

⁽²⁾ ΕΕ C 461 της 21.12.2018, σ. 79.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση της 16ης Μαρτίου 2021 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα). Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της ... (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

- (3) Το πρόγραμμα θα πρέπει να θεσπιστεί για την περίοδο που θα διαρκέσει το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2021-2027, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου (*), με την επιφύλαξη των χρονικών ορίων που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2020/2094 του Συμβουλίου (†).
- (4) Το πρόγραμμα θα πρέπει να συνεισφέρει στην αύξηση των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων στην Ε&Κ στα κράτη μέλη, ώστε να συμβάλει με τον τρόπο αυτό στην επίτευξη του στόχου συνολικών επενδύσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη που θα αντιστοιχούν στο 3 % τουλάχιστον του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕγχΠ) της Ένωσης. Η επίτευξη του εν λόγω στόχου θα απαιτούσε τα κράτη μέλη και ο ιδιωτικός τομέας να συμπληρώσουν το πρόγραμμα με τις δικές τους ενισχυμένες επενδυτικές δράσεις στον τομέα της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας.
- (5) Με γνώμονα την επίτευξη των στόχων του προγράμματος και με σεβασμό προς την αρχή της αριστείας, το πρόγραμμα θα πρέπει να επιδιώκει να ενισχύσει, μεταξύ άλλων πραγμάτων, τους δεσμούς συνεργασίας στην Ευρώπη και με τον τρόπο αυτόν να συμβάλει στη μείωση του χάσματος στον τομέα της Ε&Κ.
- (6) Για να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής της Ένωσης, οι δραστηριότητες που υποστηρίζονται στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος θα πρέπει, κατά περίπτωση, να επωφελούνται από κανονιστικές ρυθμίσεις που ευνοούν την καινοτομία και να εμπνέουν την εφαρμογή τέτοιων ρυθμίσεων, σύμφωνα με την αρχή της καινοτομίας, με στόχο τη στήριξη ταχύτερου και εντατικότερου μετασχηματισμού των σημαντικών γνώσεων της Ένωσης σε καινοτομίες.
- (7) Οι έννοιες της «ανοικτής επιστήμης», της «ανοικτής καινοτομίας» και του «ανοίγματος στον κόσμο» θα πρέπει να εξασφαλίζουν την αριστεία και τον αντίκτυπο της επένδυσης της Ένωσης στην Ε&Κ, με διαφύλαξη των συμφερόντων της Ένωσης.
- (8) Η ανοικτή επιστήμη, συμπεριλαμβανομένης της ανοικτής πρόσβασης σε επιστημονικές εκδόσεις και ερευνητικά δεδομένα, καθώς και της βέλτιστης διάδοσης και εκμετάλλευσης της γνώσης, έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει την ποιότητα, τον αντίκτυπο και τα οφέλη της επιστήμης. Έχει επίσης τη δυνατότητα να επιταχύνει την επέκταση των γνώσεων, καθιστώντας τις περισσότερο αξιόπιστες, αποδοτικές και ακριβείς, περισσότερο εύληπτες από την κοινωνία και ανταποκρινόμενες στις κοινωνικές προκλήσεις. Θα πρέπει να θεσπιστούν διατάξεις που θα διασφαλίζουν ότι οι δικαιούχοι παρέχουν ανοικτή πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις αξιολογημένες από ομοτίμους. Ομοίως, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι δικαιούχοι θα παρέχουν ανοικτή πρόσβαση σε ερευνητικά δεδομένα σύμφωνα με την αρχή «ανοικτή στο μέτρο του δυνατού, κλειστή στο μέτρο του αναγκαίου» εξασφαλίζοντας τη δυνατότητα παροχής εξαιρέσεων, λαμβάνοντας υπόψη τα έννομα συμφέροντα των δικαιούχων. Θα πρέπει ειδικότερα να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην υπεύθυνη διαχείριση των ερευνητικών δεδομένων, τα οποία θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις αρχές της «ευρεσιμότητας», της «προσβασιμότητας», της «διαλειτουργικότητας» και της «δυνατότητας επαναχρησιμοποίησης» («αρχές FAIR»), ιδίως μέσω της ενσωμάτωσης των σχεδίων διαχείρισης δεδομένων. Κατά περίπτωση, οι δικαιούχοι θα πρέπει να αξιοποιούν τις δυνατότητες που προσφέρονται από το ευρωπαϊκό νέφος ανοικτής επιστήμης (ENAE) και την ευρωπαϊκή υποδομή δεδομένων και να συμμορφώνονται περαιτέρω με τις αρχές και πρακτικές της ανοικτής επιστήμης. Θα πρέπει να ενθαρρύνεται η αμοιβαιότητα στην ανοικτή επιστήμη σε όλες τις συμφωνίες σύνδεσης και συνεργασίας με τρίτες χώρες.
- (9) Οι δικαιούχοι του προγράμματος, ιδίως οι ΜΜΕ, πρέπει να ενθαρρυνθούν να χρησιμοποιούν τα σχετικά υφιστάμενα μέσα της Ένωσης, όπως το Ευρωπαϊκό Γραφείο Υποστήριξης της Διανοητικής Ιδιοκτησίας («EU IP Helpdesk») το οποίο στηρίζει τις ΜΜΕ και άλλους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα τόσο στην προστασία όσο και στην πραγμάτωση των οικείων δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.
- (10) Η σύλληψη και ο σχεδιασμός του προγράμματος θα πρέπει να ανταποκρίνονται στην ανάγκη δημιουργίας κρίσιμης μάζας υποστηριζόμενων δραστηριοτήτων σε ολόκληρη την Ένωση, στις οποίες να ενθαρρύνεται η συμμετοχή όλων των κρατών μελών με βάση την αριστεία, και με την αξιοποίηση της διεθνούς συνεργασίας, σύμφωνα με την Ατζέντα του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη («Ατζέντα του 2030»), τους ΣΒΑ της και τη συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή (‡) («συμφωνία του Παρισιού»). Η υλοποίηση του προγράμματος θα πρέπει να ενισχύσει την επιδίωξη των εν λόγω ΣΒΑ και τη δέσμευση της Ένωσης και των κρατών μελών της να εφαρμόσουν την Ατζέντα του 2030 να επιτύχουν τις τρεις διαστάσεις της –οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική– με συνεκτικό και ολοκληρωμένο τρόπο.
- (11) Οι δραστηριότητες που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα θα πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων, προτεραιοτήτων και διεθνών δεσμεύσεων της Ένωσης.

(*) Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 έως 2027 (ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 11).

(†) Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2094 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη της ανάκαμψης μετά την κρίση της νόσου COVID-19 (ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 23).

(‡) ΕΕ L 282 της 19.10.2016, σ. 4.

- (12) Το πρόγραμμα θα πρέπει να επωφελείται από τη συμπληρωματικότητα με τους υφιστάμενους σχετικούς ευρωπαϊκούς χάρτες πορείας και στρατηγικές στον τομέα της Ε&Κ, καθώς και με σημαντικά έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ), κατά περίπτωση, υπό την προϋπόθεση ότι οι σχετικές ανάγκες Ε&Κ προσδιορίζονται στον στρατηγικό σχεδιασμό του προγράμματος.
- (13) Το πρόγραμμα θα πρέπει να εξασφαλίζει τη διαφάνεια και λογοδοσία της δημόσιας χρηματοδότησης σε έργα Ε&Κ και, ως εκ τούτου, να προασπίζει το δημόσιο συμφέρον.
- (14) Το πρόγραμμα θα πρέπει να υποστηρίζει τις δραστηριότητες Ε&Κ στον τομέα των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών. Αυτό συνεπάγεται την προώθηση της επιστημονικής γνώσης στον εν λόγω τομέα, και την αξιοποίηση των γνώσεων και της προόδου από τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες για την αύξηση του οικονομικού και κοινωνικού αντικτύπου του προγράμματος. Στο πλαίσιο του πυλώνα «παγκόσμιες προκλήσεις και ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα», οι κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες θα πρέπει να είναι πλήρως ενσωματωμένες σε όλα τα συνεργατικά σχήματα. Πέρα από την προώθηση των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών στα έργα, η ενσωμάτωση των κοινωνικών και των ανθρωπιστικών επιστημών θα πρέπει επίσης να υποστηρίζεται μέσω της ένταξης, όποτε κρίνεται σκόπιμο, ανεξάρτητων εξωτερικών εμπειρογνομόνων από τους τομείς των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών στις επιτροπές εμπειρογνομόνων και τις ομάδες αξιολόγησης, καθώς και μέσω της έγκαιρης παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων για τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες στις χρηματοδοτούμενες ερευνητικές δράσεις. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του προγράμματος θα πρέπει να παρακολουθείται το επίπεδο ενσωμάτωσης των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών.
- (15) Το πρόγραμμα θα πρέπει να διατηρεί μια ισορροπημένη προσέγγιση μεταξύ της έρευνας, αφενός, και της καινοτομίας, αφετέρου, καθώς και μεταξύ των χρηματοδοτήσεων από τη βάση προς την κορυφή (κατευθυνόμενων από φορείς έρευνας ή καινοτομίας) και των χρηματοδοτήσεων από την κορυφή προς τη βάση (καθοριζόμενων βάσει στρατηγικών προτεραιοτήτων), με βάση τη φύση των κοινοτήτων Ε&Κ που συμμετέχουν σε ολόκληρη την Ένωση, τον τύπο και τον σκοπό των δραστηριοτήτων που υλοποιούνται και τον επιδιωκόμενο αντίκτυπο. Το μείγμα των εν λόγω παραγόντων θα πρέπει να καθορίζει την επιλογή της προσέγγισης για τα οικεία μέρη του προγράμματος, τα οποία συμβάλλουν συνολικά σε όλους τους γενικούς και τους ειδικούς στόχους του προγράμματος.
- (16) Ο συνολικός προϋπολογισμός για τη συνιστώσα «Διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας» του μέρους «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του ΕΧΕ» του προγράμματος θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον στο 3,3 % του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος και από τον οποίο θα πρέπει να ωφελούνται κυρίως νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες στις χώρες της διεύρυνσης.
- (17) Οι πρωτοβουλίες αριστείας θα πρέπει να αποσκοπούν στην ενίσχυση της αριστείας στον τομέα Ε&Κ στις επιλέξιμες χώρες, με την υποστήριξη της κατάρτισης για τη βελτίωση των δεξιοτήτων διαχείρισης της Ε&Κ, την απονομή βραβείων, την ενίσχυση των οικοσυστημάτων καινοτομίας, καθώς και τη δημιουργία δικτύων Ε&Κ, μεταξύ άλλων βάσει ερευνητικών υποδομών που χρηματοδοτούνται από την Ένωση. Οι αιτούντες θα πρέπει να καταδεικνύουν σαφώς ότι τα έργα συνδέονται με εθνικές ή/και περιφερειακές στρατηγικές Ε&Κ ώστε να είναι επιλέξιμοι να αιτηθούν κονδύλια στο πλαίσιο της συνιστώσας «Διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας» του μέρους «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του ΕΧΕ» του προγράμματος.
- (18) Θα πρέπει να είναι δυνατόν να εφαρμοστεί ταχεία διαδικασία Ε&Κ, όπου ο απαιτούμενος χρόνος μέχρι την επιχορήγηση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τους έξι μήνες, για να επιτραπεί η ταχύτερη, από τη βάση προς την κορυφή, πρόσβαση σε κονδύλια για μικρές συνεργατικές κοινοπραξίες (consortia) που καλύπτουν δράσεις από τη βασική έρευνα έως την εφαρμογή στην αγορά.
- (19) Το πρόγραμμα θα πρέπει να στηρίζει όλα τα στάδια της Ε&Κ, ιδίως στο πλαίσιο συνεργατικών έργων και σε αποστολές και ευρωπαϊκές συμπράξεις, ανάλογα με την περίπτωση. Η βασική έρευνα αποτελεί κεφαλαιώδες στοιχείο και σημαντική προϋπόθεση για την αύξηση της ικανότητας της Ένωσης να προσελκύει τους καλύτερους επιστήμονες προκειμένου να καταστεί παγκόσμιος κόμβος αριστείας. Θα πρέπει να εξασφαλίζεται ισορροπία μεταξύ βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας στο πρόγραμμα. Σε συνδυασμό με την καινοτομία, με την εν λόγω ισορροπία θα στηριχθεί η οικονομική ανταγωνιστικότητα, η ανάπτυξη και η απασχόληση στην Ένωση.
- (20) Τα στοιχεία δείχνουν ότι η υιοθέτηση της πολυμορφίας, καθ' όλες τις έννοιες, είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη καλής επιστήμης, καθώς η επιστήμη επωφελείται από την πολυμορφία. Η πολυμορφία και η συμμετοχικότητα συμβάλλουν στην αριστεία στη συνεργατική Ε&Κ: η συνεργασία σε όλους τους κλάδους, τους τομείς και σε ολόκληρο τον ΕΧΕ για τη βελτίωση της έρευνας και την υποβολή προτάσεων έργων υψηλότερης ποιότητας μπορεί να οδηγήσει σε υψηλότερα ποσοστά κοινωνικής αποδοχής και να ενισχύσει τα οφέλη της καινοτομίας, δίνοντας ώθηση στην Ευρώπη.
- (21) Για να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος του προγράμματος, θα πρέπει να ληφθούν ιδιαίτερως υπόψη πολυεπιστημονικές, διεπιστημονικές και υπερτομεακές προσεγγίσεις ως βασικά στοιχεία για την υλοποίηση μειζόνων επιστημονικών επιτευγμάτων.

- (22) Οι δραστηριότητες έρευνας που διεξάγονται στο πλαίσιο του πυλώνα «Επιστήμη αριστείας» θα πρέπει να καθορίζονται σύμφωνα με τις ανάγκες και τις συγκυρίες της επιστήμης και θα πρέπει να προωθούν την επιστημονική αριστεία. Η θεματολογία της έρευνας θα πρέπει να καθορίζεται σε στενή συνεργασία με την επιστημονική κοινότητα και να περιλαμβάνει την έμφαση στην προσέλκυση νέων ταλέντων Ε&Κ και ερευνητών αρχικού σταδίου, με παράλληλη ενίσχυση του ΕΧΕ, αποτροπή της διαρροής εγκεφάλων και προώθηση της κυκλοφορίας των εγκεφάλων.
- (23) Το πρόγραμμα θα πρέπει να στηρίζει την Ένωση και τα κράτη μέλη της στην προσέλκυση των καλύτερων ταλέντων και δεξιοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη την πραγματικότητα του πολύ έντονου διεθνούς ανταγωνισμού.
- (24) Ο πυλώνας «Παγκόσμιες προκλήσεις και ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα» θα πρέπει να συγκροτηθεί σε ομάδες δραστηριοτήτων Ε&Κ, με στόχο τη μεγιστοποίηση της ενσωμάτωσης στους αντίστοιχους θεματικούς τομείς, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα υψηλά και σταθερά επίπεδα αντικτύπου για την Ένωση σε σχέση με τους πόρους που δαπανώνται. Θα ενθάρρυνε τη διεπιστημονική, διατομεακή, διαπολιτική και διασυνοριακή συνεργασία, με στόχο την επίτευξη των ΣΒΑ σύμφωνα με τις αρχές της Ατζέντας του 2030, της συμφωνίας του Παρισιού και της ανταγωνιστικότητας των βιομηχανιών της Ένωσης. Η οργάνωση πρωτοβουλιών μεγάλης φιλοδοξίας και ευρείας κλίμακας με τη μορφή αποστολών Ε&Κ θα επέτρεπαν στο πρόγραμμα να επιτύχει έναν μετασχηματιστικό και συστημικό αντίκτυπο για την κοινωνία προς υποστήριξη των ΣΒΑ, μεταξύ άλλων μέσω της διεθνούς συνεργασίας και της επιστημονικής διπλωματίας. Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο του εν λόγω πυλώνα θα πρέπει να καλύπτουν ολόκληρο το εύρος των δραστηριοτήτων Ε&Κ, ώστε να διασφαλιστεί ότι η Ένωση θα συνεχίσει να έχει πρωτοποριακό ρόλο στην έρευνα όσον αφορά στρατηγικά καθορισμένες προτεραιότητες.
- (25) Η ομάδα «Πολιτισμός, δημιουργικότητα και κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς» θα πρέπει να συμβάλει σημαντικά στην έρευνα στους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ένωσης και να επιτρέπει ιδίως τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χώρου συνεργασίας στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- (26) Η πλήρης και έγκαιρη συμμετοχή όλων των κατηγοριών βιομηχανίας στο πρόγραμμα, από τους μεμονωμένους επιχειρηματίες και τις ΜΜΕ έως τις επιχειρήσεις μεγάλης κλίμακας, αναμένεται να συμβάλει ουσιαστικά στην υλοποίηση των στόχων του προγράμματος και ιδιαίτερα για τη δημιουργία βιώσιμης απασχόλησης και ανάπτυξης στην Ένωση. Η εν λόγω συμμετοχή της βιομηχανίας στις δράσεις θα πρέπει να στηρίζεται σε επίπεδα τουλάχιστον αντίστοιχα του προγράμματος-πλαisiού «Ορίζων 2020» που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (7) («Ορίζων 2020»).
- (27) Οι δράσεις του προγράμματος θα μπορούσαν να συνεισφέρουν σημαντικά στην αξιοποίηση του δυναμικού των στρατηγικών τομέων της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής που αντανακλούν τους στόχους της στρατηγικής για τη βιομηχανική πολιτική της Ένωσης.
- (28) Οι διαβουλεύσεις με πλειάδα ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών και της βιομηχανίας, αναμένεται να συμβάλουν στις προοπτικές και τις προτεραιότητες που καθορίζονται μέσω του στρατηγικού σχεδιασμού. Από αυτές αναμένεται να προκύψουν περιοδικά στρατηγικά σχέδια Ε&Κ που θα εγκρίνονται μέσω εκτελεστικών πράξεων για την προετοιμασία του περιεχομένου των προγραμμάτων εργασιών.
- (29) Για κάθε συγκεκριμένη δράση που πρόκειται να χρηματοδοτηθεί, στο πρόγραμμα εργασιών θα πρέπει να συνεκτιμώνται τα αποτελέσματα συγκεκριμένων προγενέστερων έργων καθώς και η κατάσταση της επιστήμης, της τεχνολογίας και της καινοτομίας σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο, καθώς και οι συναφείς εξελίξεις ως προς την σχετική πολιτική, την αγορά και την κοινωνία.
- (30) Είναι σημαντικό να υποστηριχθεί η ενωσιακή βιομηχανία ώστε να διατηρήσει ή να αναλάβει ηγετικό ρόλο σε παγκόσμιο επίπεδο στους τομείς της καινοτομίας, της ψηφιοποίησης και της κλιματικής ουδετερότητας, ιδίως μέσω επενδύσεων σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής που θα στηρίζουν τις επιχειρήσεις του μέλλοντος. Οι δράσεις του προγράμματος θα πρέπει να αντιμετωπίζουν ελλείψεις της αγοράς ή ανεπαρκείς επενδύσεις, να προωθούν τις επενδύσεις κατά τρόπο αναλογικό και διαφανή, χωρίς να επικαλύπτεται ή να παραγκωνίζεται η ιδιωτική χρηματοδότηση, και θα πρέπει να αποφέρουν σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και δημόσια απόδοση των επενδύσεων. Με αυτόν τον τρόπο, θα διασφαλιστεί η συνέπεια μεταξύ των δράσεων του προγράμματος και των κανόνων της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις, προκειμένου να δοθούν κίνητρα για την καινοτομία και να αποφευχθούν οι αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά.

(7) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαisiού «Ορίζων 2020» για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020) και την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1982/2006/ΕΚ (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 104).

- (31) Το πρόγραμμα θα πρέπει να στηρίζει την Ε&Κ με ενιαίο τρόπο, τηρώντας όλες τις σχετικές διατάξεις στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Η έννοια της έρευνας, συμπεριλαμβανομένης της πειραματικής ανάπτυξης, θα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με το εγχειρίδιο Frascati του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), ενώ η έννοια της καινοτομίας θα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με το εγχειρίδιο του Όσλο του ΟΟΣΑ και της Eurostat, το οποίο ακολουθεί ευρεία προσέγγιση που καλύπτει την κοινωνική καινοτομία και τον σχεδιασμό. Όπως στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020», θα πρέπει να συνεχίσουν να λαμβάνονται υπόψη οι ορισμοί του ΟΟΣΑ για το επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας κατά την ταξινόμηση των δραστηριοτήτων τεχνολογικής έρευνας, ανάπτυξης προϊόντων και επίδειξης, όπως και στον ορισμό των τύπων δράσης που διατίθενται στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων. Δεν θα πρέπει να χορηγούνται επιχορηγήσεις σε δράσεις των οποίων οι δραστηριότητες υπερβαίνουν το επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας 8. Θα πρέπει να είναι δυνατό το πρόγραμμα εργασίων να προβλέπει επιχορηγήσεις για μεγάλης κλίμακας επικύρωση προϊόντος και πρώτη εμπορική εφαρμογή για δεδομένη πρόσκληση του πυλώνα «Παγκόσμιες προκλήσεις και ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα».
- (32) Το πρόγραμμα θα πρέπει να συμβάλει στους στόχους για το διάστημα σε επίπεδο δαπανών τουλάχιστον ανάλογο με αυτό του προγράμματος «Ορίζων 2020»
- (33) Στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 11ης Ιανουαρίου 2018 με τίτλο «Ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος «Ορίζων 2020»: μεγιστοποίηση του αντικτύπου της έρευνας και της καινοτομίας της ΕΕ», στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Ιουνίου 2017 σχετικά με την αξιολόγηση της υλοποίησης του προγράμματος «Ορίζων 2020» με γνώμονα την ενδιάμεση αξιολόγησή της και την πρόταση για το ένατο πρόγραμμα πλαίσιο ⁽⁹⁾, και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2017 με τίτλο «Από την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος «Ορίζων 2020» προς το ένατο πρόγραμμα-πλαίσιο», παρέχεται δέσμη συστάσεων για το πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του. Οι εν λόγω συστάσεις βασίζονται στα διδάγματα που αντλήθηκαν από το πρόγραμμα Ορίζων 2020, καθώς και παρατηρήσεις από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι εν λόγω συστάσεις περιλαμβάνουν πρόταση μέτρων για την προώθηση της κυκλοφορίας των εγκεφάλων και τη διευκόλυνση του ανοίγματος των δικτύων Ε&Κ· για την πραγματοποίηση πιο φιλόδοξων επενδύσεων με σκοπό την επίτευξη κρίσιμης μάζας και τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου· για την υποστήριξη της ρηθικέλευθης καινοτομίας· για την κατά προτεραιότητα ιεράρχηση των ενωσιακών επενδύσεων στην Ε&Κ σε τομείς με υψηλή προστιθέμενη αξία, ιδίως μέσω του προσανατολισμού στις αποστολές, της πλήρους, συνειδητής και έγκαιρης συμμετοχής των πολιτών και της ευρείας επικοινωνίας· για τον εξορθολογισμό του χρηματοδοτικού περιβάλλοντος της Ένωσης προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό Ε&Κ της Ένωσης, όπως με την απλούστευση του εύρους πρωτοβουλιών ευρωπαϊκής σύμπραξης και συστημάτων συγχρηματοδότησης· για την ανάπτυξη περισσότερων και συγκεκριμένων συνεργιών μεταξύ των διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης, ιδίως μέσω της υπέρβασης των μη συμπληρωματικών λογικών παρέμβασης και της πολυπλοκότητας των διαφόρων χρηματοδοτήσεων και λοιπών κανονισμών, καθώς και με στόχο τη συμβολή στην κινητοποίηση των ανεκμετάλλετων δυνατοτήτων Ε&Κ ανά την Ένωση· για την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας και περαιτέρω άνοιγμα στη συμμετοχή τρίτων χωρών και για τη συνέχιση της απλούστευσης με βάση την εμπειρία από την υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020».
- (34) Λόγω της ιδιαίτερης προσοχής που πρέπει να δοθεί στον συντονισμό και τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των διαφόρων πολιτικών της Ένωσης, το πρόγραμμα θα πρέπει να επιδιώκει συνέργειες με άλλα προγράμματα της Ένωσης, από τον σχεδιασμό και τον στρατηγικό προγραμματισμό έως την επιλογή έργων, τη διαχείριση, την επικοινωνία, τη διάδοση και την εκμετάλλευση αποτελεσμάτων, την παρακολούθηση, τους λογιστικούς ελέγχους και τη διακυβέρνηση. Σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων Ε&Κ, οι συνέργειες θα πρέπει να επιτρέπουν όσο το δυνατό περισσότερο την εναρμόνιση των κανόνων, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων επιλεξιμότητας των δαπανών. Με στόχο την αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων και επαναλήψεων και την αύξηση της κινητοποίησης ενωσιακής χρηματοδότησης και τη μείωση του διοικητικού φόρτου για αιτούντες και δικαιούχους, θα πρέπει να μπορούν να προωθηθούν συνέργειες, ιδίως μέσω εναλλακτικής, συνδυασμένης και σωρευτικής χρηματοδότησης και μεταφορών πόρων.
- (35) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/2094 και εντός των ορίων των πόρων που διατίθενται βάσει αυτού, τα μέτρα ανάκαμψης και ανθεκτικότητας στο πλαίσιο του προγράμματος θα πρέπει να λαμβάνονται για την αντιμετώπιση των άνευ προηγουμένου συνεπειών της κρίσης της COVID-19. Οι εν λόγω πρόσθετοι πόροι θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με τα χρονικά όρια που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2020/2094. Οι εν λόγω πρόσθετοι πόροι θα πρέπει να διατίθενται αποκλειστικά σε δράσεις Ε&Κ που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των συνεπειών της κρίσης της COVID-19 και, ιδίως των οικονομικών και κοινωνικών συνεπειών της αλλά και των επιπτώσεων στην κοινωνία.
- (36) Για να έχει η χρηματοδότηση της Ένωσης τον μεγαλύτερο δυνατό αντίκτυπο και την αποτελεσματικότερη δυνατή συμβολή στους στόχους πολιτικής και στις δεσμεύσεις της Ένωσης, η Ένωση θα πρέπει να μπορεί να συνάπτει ευρωπαϊκές συμπράξεις με εταίρους του ιδιωτικού ή/και του δημόσιου τομέα. Στους εταίρους αυτούς περιλαμβάνονται η βιομηχανία, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, πανεπιστήμια, ερευνητικοί οργανισμοί, φορείς επιφορτισμένοι με την παροχή δημόσιας υπηρεσίας σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, όπως ιδρύματα και μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) που υποστηρίζουν ή/και διεξάγουν δραστηριότητες Ε&Κ, υπό την προϋπόθεση ότι ο προσδοκώμενος αντίκτυπος μπορεί να επιτευχθεί πιο αποτελεσματικά μέσω σύμπραξης απ' ό,τι μόνο από την Ένωση.

⁽⁹⁾ ΕΕ C 331 της 18.9.2018, σ. 30.

- (37) Θα πρέπει να είναι δυνατόν, ανάλογα με την απόφαση του κράτους μέλους, οι συνεισφορές από προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) να θεωρούνται συνεισφορά του συμμετέχοντος κράτους μέλους σε ευρωπαϊκές συμπράξεις στο πλαίσιο του προγράμματος. Η εν λόγω δυνατότητα, ωστόσο, θα πρέπει να υφίσταται με την επιφύλαξη της ανάγκης συμμόρφωσης με όλες τις διατάξεις που ισχύουν για τις εν λόγω συνεισφορές ως έχουν σε κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και ενσωμάτωσης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο χρηματοδοτικής στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων («κανονισμός περί κοινών διατάξεων για το 2021-2027») και στους κανονισμούς που αφορούν το κάθε ταμείο.
- (38) Το πρόγραμμα θα πρέπει να ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ ευρωπαϊκών συμπράξεων και εταιρών του ιδιωτικού ή/και του δημόσιου τομέα σε διεθνές επίπεδο, μεταξύ άλλων με τη συγχώνευση προγραμμάτων Ε&Κ και διασυνοριακών επενδύσεων στην Ε&Κ που αποφέρουν αμοιβαία οφέλη για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, μεριμνώντας παράλληλα ώστε η Ένωση να μπορεί να προασπίζει τα συμφέροντά της σε στρατηγικούς τομείς.
- (39) Έχει αποδειχθεί ότι οι «μελλοντικές και αναδυόμενες τεχνολογίες (MAT/FET)» αποτελούν ένα αποτελεσματικό και αποδοτικό μέσο, καθώς παρέχουν οφέλη στην κοινωνία μέσω μιας κοινής, συντονισμένης προσπάθειας από μέρους της Ένωσης και των κρατών μελών της. Δραστηριότητες που διενεργούνται στο πλαίσιο των εμβληματικών MAT/FET «Γραφένιο», «Ανθρώπινος εγκέφαλος» και «Κβαντικές τεχνολογίες», οι οποίες υποστηρίζονται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», θα συνεχίσουν να υποστηρίζονται στο πλαίσιο του προγράμματος μέσω προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, οι οποίες περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα εργασιών. Προπαρασκευαστικές ενέργειες που υποστηρίζονται στο πλαίσιο του μέρους του προγράμματος «Ορίζων 2020» για τις εμβληματικές MAT/FET θα συμβάλουν στο στρατηγικό σχεδιασμό του προγράμματος και στη διαμόρφωση των εργασιών που αφορούν τις αποστολές, τις συγχρηματοδοτούμενες συμπράξεις και/ή τις ευρωπαϊκές συμπράξεις κοινού προγραμματισμού και τις τακτικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων.
- (40) Το Κοινό Κέντρο Ερευνών (ΚΚΕρ) θα πρέπει να συνεχίσει να παρέχει ανεξάρτητα επιστημονικά στοιχεία με βάση τις ανάγκες των πελατών και τεχνική υποστήριξη για τις πολιτικές της Ένωσης καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου πολιτικής. Οι άμεσες δράσεις του ΚΚΕρ θα πρέπει να υλοποιούνται με ευελιξία, αποτελεσματικότητα και διαφάνεια, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των πολιτικών της Ένωσης και τις σχετικές ανάγκες των χρηστών του ΚΚΕρ, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Το ΚΚΕρ θα πρέπει να συνεχίσει να αποδίδει πρόσθετους πόρους.
- (41) Ο πυλώνας «Καινοτόμος Ευρώπη» θα πρέπει να θεσπίσει σειρά μέτρων με στόχο την παροχή ολοκληρωμένης υποστήριξης ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των επιχειρηματιών και της επιχειρηματικότητας με στόχο την υλοποίηση και την επιτάχυνση ρηξικέλευθων καινοτομιών για ταχεία ανάπτυξη της αγοράς καθώς και την προώθηση της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης, διατηρώντας παράλληλα μια ανοικτή οικονομία. Θα πρέπει να παρέχει «υπηρεσία μίας στάσης» για την προσέλκυση και τη στήριξη όλων των τύπων φορέων καινοτομίας και καινοτόμων εταιρειών, όπως οι ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, των μικρών επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης, με δυνατότητα επέκτασης σε επίπεδο Ένωσης και σε διεθνές επίπεδο. Ο πυλώνας θα πρέπει να προσφέρει γρήγορες, ευέλικτες επιχορηγήσεις και συνεπενδύσεις, μεταξύ άλλων και με ιδιώτες επενδυτές. Στην επίτευξη των εν λόγω στόχων αναμένεται ότι θα συμβάλει η δημιουργία Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας (ΕΣΚ). Ο πυλώνας θα πρέπει επίσης να υποστηρίξει το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ΕΙΤ) και τα ευρωπαϊκά οικοσυστήματα καινοτομίας εν γένει, ιδίως μέσω ευρωπαϊκών συμπράξεων με εθνικούς και περιφερειακούς φορείς στήριξης της καινοτομίας.
- (42) Για τον σκοπό του παρόντος κανονισμού και ιδίως για τις δραστηριότητες που διεξάγονται στο πλαίσιο του ΕΣΚ, ως «νεοφυής επιχείρηση» θα πρέπει να νοείται ΜΜΕ σε πρώιμο στάδιο του κύκλου ζωής της, (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δημιουργούνται ως τεχνοβλαστοί πανεπιστημιακών ερευνητικών δραστηριοτήτων), η οποία στοχεύει στην εύρεση καινοτόμων λύσεων και κλιμακούμενων επιχειρηματικών μοντέλων, είναι δε αυτόνομη κατά την έννοια του άρθρου 3 του παραρτήματος της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής (*) ως «εταιρεία μεσαίας κεφαλαιοποίησης» θα πρέπει να νοείται μια επιχείρηση που δεν είναι ΜΜΕ και διαδέχεται από 250 έως 3 000 απασχολούμενους, όταν ο αριθμός απασχολούμενων υπολογίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 3 έως 6 του τίτλου Ι του παραρτήματος της εν λόγω σύστασης και «μικρή επιχείρηση μεσαίας κεφαλαιοποίησης» θα πρέπει να νοείται μια επιχείρηση μεσαίας κεφαλαιοποίησης η οποία διαδέχεται έως 499 απασχολούμενους.

(*) Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

- (43) Οι στόχοι πολιτικής του προγράμματος θα καλυφθούν επίσης μέσω χρηματοδοτικών μέσων και της εγγύησης από τον προϋπολογισμό του προγράμματος InvestEU, προωθώντας με αυτόν τον τρόπο συνέργειες μεταξύ των δύο προγραμμάτων.
- (44) Το ΕΣΚ, μαζί με άλλες συνιστώσες του προγράμματος, θα πρέπει να δίνει ώθηση σε όλες τις μορφές καινοτομίας, από την επαγγελματική καινοτομία έως τη ρηξικέλευθη και ανατρεπτική καινοτομία, με στόχο ιδίως την καινοτομία που δημιουργεί αγορές. Αξιοποιώντας τα μέσα του, όπως το μέσο Pathfinder και το μέσο Accelerator, το ΕΣΚ θα πρέπει να επιδιώκει τον εντοπισμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση κάθε είδους καινοτομιών υψηλού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματικών καινοτομιών, εστιάζοντας κυρίως σε ρηξικέλευθες, ανατρεπτικές και υπερπροηγμένες καινοτομίες που έχουν τη δυναμική να καταστούν καινοτομίες που δημιουργούν αγορές. Μέσω της συνεκτικής και εξορθολογισμένης στήριξης, το ΕΣΚ αναμένεται ότι θα συμβάλει στην αντιμετώπιση του κενού που παρατηρείται σήμερα όσον αφορά τη δημόσια στήριξη και τις ιδιωτικές επενδύσεις για ρηξικέλευθες καινοτομίες. Τα μέσα του ΕΣΚ απαιτούν πρόβλεψη ειδικών νομικών και διαχειριστικών χαρακτηριστικών προκειμένου να αντικατοπτρίζουν τους στόχους του, και ιδίως τη δράση διείσδυσης στην αγορά.
- (45) Το μέσο Accelerator προσδοκάται ότι θα αποκαταστήσει τη «νεκρή ζώνη» μεταξύ της έρευνας, της φάσης πριν από τη μαζική διάδοση στην αγορά και της επέκτασης των εταιρειών. Το μέσο Accelerator θα παρέχει στήριξη σε δραστηριότητες υψηλού δυναμικού που παρουσιάζουν κινδύνους στους τομείς της τεχνολογίας, της επιστήμης, της χρηματοδότησης, της διαχείρισης ή της αγοράς που δεν έχουν ακόμη θεωρηθεί ότι πληρούν τις προϋποθέσεις τραπεζικής χρηματοδότησης και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να μοχλεύσουν σημαντικές επενδύσεις από την αγορά, συμπληρώνοντας, ως εκ τούτου, το πρόγραμμα InvestEU.
- (46) Σε στενή συνέργεια με το πρόγραμμα InvestEU, το μέσο Accelerator, στις μορφές του μεικτής χρηματοδότησης και χρηματοδοτικής στήριξης μετοχικού κεφαλαίου, θα πρέπει να χρηματοδοτεί έργα που υλοποιούνται από ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων νεοφυών επιχειρήσεων και σε εξαιρετικές περιπτώσεις μικρών επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης, οι οποίες δεν είναι ακόμα σε θέση να παραγάγουν έσοδα ή δεν είναι ακόμα κερδοφόρες ή δεν είναι ακόμα σε θέση να προσελκύσουν επαρκείς επενδύσεις για την πλήρη υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου των έργων τους. Αυτές οι επιλέξιμες οντότητες δεν θα μπορούσαν να θεωρούνται τραπεζικά ελκυστικές, και παράλληλα μέρος των επενδυτικών τους αναγκών θα μπορούσε να καλύπτεται ή να έχει ήδη καλυφθεί από έναν ή περισσότερους επενδυτές, λόγω χάρη από μια ιδιωτική ή δημόσια τράπεζα, ένα γραφείο διαχείρισης οικογενειακής περιουσίας, μια εταιρεία επιχειρηματικού κεφαλαίου ή έναν επιχειρηματικό άγγελο. Με τον τρόπο αυτό το μέσο Accelerator αναμένεται να αντιμετωπίζει μια ανεπάρκεια της αγοράς και να χρηματοδοτεί οντότητες οι οποίες είναι μεν υποσχόμενες, αλλά δεν είναι ακόμη ελκυστικές από άποψη τραπεζικής χρηματοδότησης και οι οποίες δραστηριοποιούνται σε έργα ρηξικέλευθης καινοτομίας που δημιουργούν αγορές. Μόλις οι εν λόγω οντότητες καταστούν ελκυστικές από άποψη τραπεζικής χρηματοδότησης, τα έργα αυτά θα μπορούν να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος InvestEU.
- (47) Μολονότι ο προϋπολογισμός του μέσου Accelerator θα πρέπει να χρησιμοποιείται κυρίως για μεικτή χρηματοδότηση, για τους σκοπούς του άρθρου 48, η στήριξη αποκλειστικά με τη μορφή επιχορηγήσεων σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων νεοφυών επιχειρήσεων, θα πρέπει να είναι αντίστοιχη με εκείνη που προβλεπόταν στον προϋπολογισμό του μέσου για τις ΜΜΕ του προγράμματος «Ορίζων 2020».
- (48) Το ΕΙΤ, κυρίως μέσω των οικείων κοινοτήτων γνώσης και καινοτομίας (ΚΓΚ) και μέσω της επέκτασης του Σχεδίου Περιφερειακής Καινοτομίας του , θα πρέπει να επιδιώκει την ενίσχυση των οικοσυστημάτων καινοτομίας που αντιμετωπίζουν τις παγκόσμιες προκλήσεις. Αυτό θα πρέπει να επιτευχθεί με την προώθηση της ενσωμάτωσης της καινοτομίας, της έρευνας, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της επιχειρηματικότητας. Σύμφωνα με κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας («κανονισμός ΕΙΤ») και το στρατηγικό θεματολόγιο καινοτομίας του όπως αναφέρεται σε απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το στρατηγικό θεματολόγιο καινοτομίας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ΕΙΤ) 2021-2027, το ΕΙΤ θα πρέπει να ενθαρρύνει την καινοτομία μέσω των δραστηριοτήτων του και να στηρίζει κατά πολύ περισσότερο την ενοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με το οικοσύστημα καινοτομίας, ιδίως με την ώθηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης, την ενθάρρυνση ισχυρής μη επιστημονικού χαρακτήρα συνεργασίας μεταξύ της βιομηχανίας και της πανεπιστημιακής κοινότητας και τον καθορισμό των προσδοκώμενων δεξιοτήτων των μελλοντικών φορέων καινοτομίας, όπως, για παράδειγμα, προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες και δεξιότητες καινοτομίας. Τα προγράμματα στήριξης που προσφέρει το ΕΙΤ θα πρέπει να απευθύνονται σε δικαιούχους του ΕΣΚ, ενώ οι νεοφυείς εταιρείες που προκύπτουν από τις ΚΓΚ του ΕΙΤ θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε δράσεις του ΕΣΚ. Αν και η εστίαση του ΕΙΤ στα οικοσυστήματα καινοτομίας θα πρέπει να ενταχθεί στο πλαίσιο του πλάνου «Καινοτόμος Ευρώπη», θα πρέπει επίσης να στηρίζει και τους άλλους πλάνους, κατά περίπτωση. Θα πρέπει να αποφεύγονται οι περιττές επικαλύψεις μεταξύ των ΚΓΚ και άλλων μέσων στον ίδιο τομέα, ιδίως άλλων ευρωπαϊκών συμπράξεων.
- (49) Οι ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τις ανταγωνιστικές εταιρείες σε μια δεδομένη αγορά θα πρέπει να εξασφαλίζονται και να διαφυλάσσονται, εφόσον αποτελούν βασική απαίτηση για όλα τα είδη καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της άνθησης της ρηξικέλευθης, της ανατρεπτικής και της επαγγελματικής καινοτομίας, ώστε να μπορεί ιδίως ένας μεγάλος αριθμός φορέων καινοτομίας μικρού και μεσαίου μεγέθους να αναπτύξουν τις ικανότητες έρευνας και καινοτομίας που διαθέτουν, να δρέψουν τα οφέλη της επένδυσής τους και να κατακτήσουν μερίδιο της αγοράς.

- (50) Το πρόγραμμα θα πρέπει να προωθεί και να ενσωματώνει τη συνεργασία με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανώσεις και πρωτοβουλίες με βάση τα συμφέροντα της Ένωσης, τα αμοιβαία οφέλη, τις διεθνείς δεσμεύσεις, την επιστημονική διπλωματία και, κατά το δυνατόν, την αμοιβαιότητα. Η διεθνής συνεργασία θα πρέπει να αποσκοπεί στην ενίσχυση της αριστείας στον τομέα της Ε&Κ, της ελκυστικότητας, της ικανότητας διατήρησης των καλύτερων ταλέντων και της οικονομικής και βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας της Ένωσης, με σκοπό την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένων των ΣΒΑ, σύμφωνα με τις αρχές της Ατζέντας του 2030 και της συμφωνίας του Παρισιού, και συνάμα στην υποστήριξη των εξωτερικών πολιτικών της Ένωσης. Θα πρέπει να ακολουθείται προσέγγιση γενικού ανοικτού χαρακτήρα σε διεθνείς συνεργασίες και στοχευμένες δράσεις διεθνούς συνεργασίας, μεταξύ άλλων με κατάλληλη επιλεξιμότητα για τη χρηματοδότηση οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες σε χώρες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος. Η Ένωση θα πρέπει να στοχεύει στη σύναψη διεθνών συμφωνιών συνεργασίας στον τομέα της Ε&Κ με τρίτες χώρες. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να προωθηθεί η σύνδεση των τρίτων χωρών με το πρόγραμμα, ιδίως των συνεργατικών μερών, σύμφωνα με τις συμφωνίες σύνδεσης και με έμφαση στην προστιθέμενη αξία για την Ένωση. Κατά τη διάθεση των χρηματοδοτικών συνεισφορών συνδεδεμένων χωρών στο πρόγραμμα, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το επίπεδο συμμετοχής νομικών οντοτήτων των εν λόγω τρίτων χωρών στα διάφορα μέρη του προγράμματος.
- (51) Με στόχο την εμβάθυνση της σχέσης μεταξύ επιστήμης και κοινωνίας και τη μεγιστοποίηση των οφελών από την αλληλεπίδρασή τους, το πρόγραμμα θα πρέπει να εξασφαλίζει τη δέσμευση και τη συμμετοχή όλων των κοινωνικών παραγόντων, όπως οι πολίτες και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στον κοινό σχεδιασμό και τη συνδημιουργία θεματολογιών και περιεχομένου στον τομέα της υπεύθυνης έρευνας και καινοτομίας (ΥΕΚ) και μέσω διαδικασιών που ανταποκρίνονται στις ανησυχίες, τις ανάγκες και τις προσδοκίες των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών, την προαγωγή της επιστημονικής εκπαίδευσης, την παροχή πρόσβασης του κοινού στην επιστημονική γνώση, καθώς και τη διευκόλυνση της συμμετοχής των πολιτών και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στις δραστηριότητες του προγράμματος. Αυτό θα πρέπει να επιδιωχθεί σε όλο το εύρος του προγράμματος και μέσω ειδικών δραστηριοτήτων στο μέρος «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του ΕΧΕ». Η συμμετοχή των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών στον τομέα της Ε&Κ θα πρέπει να συνοδεύεται από δραστηριότητες ευαισθητοποίησης του κοινού ώστε να επιτευχθεί και να διατηρηθεί η στήριξη του προγράμματος από το ευρύ κοινό. Το πρόγραμμα θα πρέπει επίσης να επιδιώκει την άρση εμποδίων και την προώθηση συνεργειών μεταξύ της επιστήμης, της τεχνολογίας, του πολιτισμού και των τεχνών, με στόχο την επίτευξη μιας νέας ποιότητας βιώσιμης καινοτομίας. Θα πρέπει να παρακολουθούνται τα μέτρα που λαμβάνονται για τη βελτίωση της συμμετοχής των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών στα υποστηριζόμενα σχέδια.
- (52) Κατά περίπτωση, το πρόγραμμα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά των εξόχως απόκεντρων περιοχών όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής της 24ης Οκτωβρίου 2017 με τίτλο «Ισχυρότερη και ανανεωμένη στρατηγική εταιρική σχέση με τις εξόχως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ», την οποία χαιρετίζει το Συμβούλιο.
- (53) Οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του προγράμματος θα πρέπει να στοχεύουν στην εξάλειψη των προκαταλήψεων λόγω φύλου και των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων, στη βελτίωση της εξισορρόπησης της επαγγελματικής με την προσωπική ζωή και στην προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών στον τομέα της Ε&Κ, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της ισότητας της αμοιβής χωρίς διακρίσεις λόγω φύλου, όπως προβλέπεται στα άρθρα 2 και 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στα άρθρα 8 και 157 ΣΛΕΕ. Η διάσταση του φύλου θα πρέπει να ενσωματώνεται στο περιεχόμενο της Ε&Κ και να εφαρμόζεται σε όλα τα στάδια του ερευνητικού κύκλου. Επιπλέον, οι δραστηριότητες στο πλαίσιο του προγράμματος θα πρέπει να αποσκοπούν στην εξάλειψη των ανισοτήτων και την προώθηση της ισότητας και της πολυμορφίας σε όλες τις πτυχές της Ε&Κ όσον αφορά την ηλικία, την αναπηρία, τη φυλή και την εθνότητα, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις και τον σεξουαλικό προσανατολισμό.
- (54) Ενόψει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του τομέα της άμυνας, οι λεπτομερείς διατάξεις για την ενωσιακή χρηματοδότηση ερευνητικών έργων στον τομέα της άμυνας θα πρέπει να καθοριστούν στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/697 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁰⁾ («Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας») στον οποίο προβλέπονται οι κανόνες συμμετοχής για τη διεξαγωγή έρευνας στον τομέα της άμυνας. Οι δραστηριότητες προς διεξαγωγή στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας θα πρέπει να επικεντρώνονται αποκλειστικά στην έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της άμυνας, οι δε δραστηριότητες που διεξάγονται στο πλαίσιο του ειδικού προγράμματος που θεσπίστηκε με την απόφαση (ΕΕ) 2021/764 του Συμβουλίου⁽¹¹⁾ («ειδικό πρόγραμμα») και του ΕΙΤ θα πρέπει να επικεντρώνονται αποκλειστικά στις μη στρατιωτικές εφαρμογές. Οι περιττές επικαλύψεις θα πρέπει να αποφεύγονται.

⁽¹⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/697 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1092 (βλέπε σελίδα 149 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽¹¹⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2021/764 του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2021, για τη θέσπιση του ειδικού προγράμματος υλοποίησης του προγράμματος Ορίζων Ευρώπη — Πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας, και την κατάργηση της απόφασης 2011/229/ΕΕ (ΕΕ L 167 της 12.5.2021, σ. 1).

- (55) Ο παρών κανονισμός προβλέπει χρηματοδοτικό κονδύλιο για τη συνολική διάρκεια του προγράμματος που θα αποτελεί το ποσό προνομιακής αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 18 της διοργανικής συμφωνίας της 16ης Δεκεμβρίου 2020 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και τους νέους ιδίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου ενός οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων ⁽¹²⁾ για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού. Το εν λόγω χρηματοδοτικό κονδύλιο περιλαμβάνει ποσό ύψους 580 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές για το ειδικό πρόγραμμα που θεσπίστηκε με την απόφαση (ΕΕ) 2021/764 και για το ΕΙΤ, σύμφωνα με την κοινή δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής της 16ης Δεκεμβρίου 2020 σχετικά με την ενίσχυση των ειδικών προγραμμάτων και την προσαρμογή των βασικών πράξεων ⁽¹³⁾.
- (56) Ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁴⁾ («δημοσιονομικός κανονισμός») εφαρμόζεται στο παρόν πρόγραμμα. Ο δημοσιονομικός κανονισμός θεσπίζει κανόνες για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης, μεταξύ των οποίων κανόνες για τις επιχορηγήσεις, τα βραβεία, τις προμήθειες, την έμμεση διαχείριση, τα χρηματοδοτικά μέσα, τις εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό, τη χρηματοδοτική συνδρομή και την αμοιβή εξωτερικών εμπειρογνομόνων.
- (57) Σύμφωνα με το άρθρο 193 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, μπορεί να χορηγηθεί επιχορήγηση για ενέργεια που έχει ήδη αρχίσει, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών μπορεί να αποδείξει την ανάγκη έναρξης της ενέργειας πριν από την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης. Ωστόσο, οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης επιχορήγησης δεν είναι επιλέξιμες, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες εξαιρετικές περιπτώσεις. Προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε διακοπή της ενωσιακής στήριξης που θα μπορούσε να είναι επιζήμια για τα συμφέροντα της Ένωσης, θα πρέπει να είναι δυνατόν να προβλέπεται στην απόφαση χρηματοδότησης, για περιορισμένο χρονικό διάστημα στην αρχή του ΠΔΠ 2021-2027, και μόνο σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, η επιλεξιμότητα των δραστηριοτήτων και των δαπανών από την αρχή του οικονομικού έτους 2021, ακόμη και αν αυτές υλοποιήθηκαν και πραγματοποιήθηκαν πριν από την υποβολή της αίτησης επιχορήγησης.
- (58) Η διοικητική απλούστευση, και ιδίως η μείωση του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους, θα πρέπει να επιδιώκεται συνεχώς καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Η Επιτροπή θα πρέπει να απλουστεύσει περαιτέρω τα εργαλεία και τις κατευθυντήριες γραμμές της κατά τρόπο ώστε να συνεπάγονται ελάχιστο φόρτο για τους δικαιούχους. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο να εκδώσει τις κατευθυντήριες γραμμές και σε συνοπτική μορφή.
- (59) Η ολοκλήρωση της ψηφιακής ενιαίας αγοράς και οι αυξανόμενες ευκαιρίες που απορρέουν από τη σύγκλιση των ψηφιακών και υλικών τεχνολογιών απαιτούν αύξηση των επενδύσεων. Το πρόγραμμα θα πρέπει να συμβάλει στις εν λόγω προσπάθειες με σημαντική αύξηση των δαπανών στο πλαίσιο των κύριων δραστηριοτήτων ψηφιακής Ε&Κ σε σύγκριση με το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» ⁽¹⁵⁾. Αυτό αναμένεται να διασφαλίσει ότι η Ευρώπη παραμένει πρωτοπόρος της παγκόσμιας Ε&Κ στον ψηφιακό τομέα.
- (60) Θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην κβαντική έρευνα εντός της ομάδας «Ψηφιακές τεχνολογίες, βιομηχανία και διάστημα» στον πυλώνα II, δεδομένου του καιρίου ρόλου της στην ψηφιακή μετάβαση, συγκεκριμένα με την επέκταση της ευρωπαϊκής επιστημονικής υπεροχής και αριστείας στις κβαντικές τεχνολογίες, ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη του προβλεπόμενου προϋπολογισμού που καθορίστηκε το 2018.

⁽¹²⁾ ΕΕ L 433I της 22.12.2020, σ. 28.

⁽¹³⁾ ΕΕ C 444I της 22.12.2020, σ. 1.

⁽¹⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

⁽¹⁵⁾ Η ανακοίνωση της Επιτροπής της 14ης Φεβρουαρίου 2018 με τίτλο «Ένα νέο, σύγχρονο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για μια Ευρωπαϊκή Ένωση που ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις προτεραιότητές της μετά το 2020» αναφέρει ότι 13 δισεκατομμύρια EUR δαπανήθηκαν σε κύριες ψηφιακές δραστηριότητες βάσει του προγράμματος πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων 2020».

- (61) Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁶⁾ και τους κανονισμούς (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 ⁽¹⁷⁾, (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 ⁽¹⁸⁾ και (ΕΕ) αριθ. 2017/1939 ⁽¹⁹⁾ του Συμβουλίου, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων σχετικά με την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και τη διερεύνηση παρατυπιών, μεταξύ των οποίων απάτες, την ανάκτηση των απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, όταν χρειάζεται, την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 και τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) έχει την εξουσία να διενεργεί διοικητικές έρευνες, μεταξύ των οποίων και επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, με σκοπό να διαπιστώνεται αν υπάρχει απάτη, διαφθορά ή άλλη παράνομη δραστηριότητα εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία έχει την εξουσία, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2017/1939 να διερευνά και να διώκει αξιόποινες πράξεις που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης κατά τα οριζόμενα στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁰⁾. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, κάθε πρόσωπο ή οντότητα που είναι αποδέκτης κονδυλίων της Ένωσης οφείλει να συνεργάζεται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και πρόσβαση στην Επιτροπή, την OLAF, το Ελεγκτικό Συνέδριο και, όσον αφορά τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, και να μεριμνά ώστε τυχόν τρίτοι που συμμετέχουν στην εκτέλεση των κονδυλίων της Ένωσης να εκχωρούν ισοδύναμα δικαιώματα.

- (62) Τρίτες χώρες που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) μπορούν να συμμετέχουν σε ενωσιακά προγράμματα στο πλαίσιο της συνεργασίας που εγκαθιδρύεται δυνάμει της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο ⁽²¹⁾, η οποία προβλέπει την υλοποίηση των προγραμμάτων με απόφαση που λαμβάνεται βάσει της εν λόγω συμφωνίας. Τρίτες χώρες μπορούν επίσης να συμμετέχουν βάσει άλλων νομικών πράξεων. Θα πρέπει να εισαχθεί ειδική διάταξη στον παρόντα κανονισμό με την οποία θα απαιτείται από τις τρίτες χώρες να παρέχουν τα αναγκαία δικαιώματα και την απαιτούμενη πρόσβαση στον αρμόδιο διατάκτη, στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ώστε να μπορούν να ασκούν πλήρως τις οικείες αρμοδιότητές τους.
- (63) Σύμφωνα με το άρθρο 94 της απόφασης 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽²²⁾, τα πρόσωπα και οι οντότητες που είναι εγκατεστημένα σε υπερπόντιες χώρες ή εδάφη είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση, με την επιφύλαξη των κανόνων και στόχων του προγράμματος και των ενδεχόμενων ρυθμίσεων που ισχύουν στο κράτος μέλος με το οποίο είναι συνδεδεμένη η υπερπόντια χώρα ή το έδαφος.
- (64) Σύμφωνα με τις παραγράφους 22 και 23 της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου ⁽²³⁾, το παρόν πρόγραμμα θα πρέπει να αξιολογείται με βάση πληροφορίες που συλλέγονται σύμφωνα με ειδικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης, αποφεύγοντας, ωστόσο, τις υπέρμετρες ρυθμίσεις και τον διοικητικό φόρτο, ιδίως στα κράτη μέλη και τους δικαιούχους του προγράμματος. Κατά περίπτωση, οι εν λόγω απαιτήσεις μπορεί να περιλαμβάνουν μετρήσιμους δείκτες ως βάση για την αξιολόγηση των επιπτώσεων του προγράμματος στην πράξη.

⁽¹⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

⁽¹⁷⁾ Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.1995, σ. 1).

⁽¹⁸⁾ Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτόπιως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2).

⁽¹⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

⁽²⁰⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

⁽²¹⁾ ΕΕ L 1 της 3.1.1994, σ. 3.

⁽²²⁾ Απόφαση 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2013, για τη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Ένωση («απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ-ΕΕ») (ΕΕ L 344 της 19.12.2013, σ. 1).

⁽²³⁾ ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

- (65) Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική αξιολόγηση της προόδου του προγράμματος όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ για την τροποποίηση του παραρτήματος V ως προς τους δείκτες κατεύθυνσης αντικτύπου, όταν κρίνεται αναγκαίο, και τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με διατάξεις σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διενεργεί η Επιτροπή κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες της, μεταξύ άλλων, σε επίπεδο εμπειρογνομόνων και οι εν λόγω διαβουλεύσεις να διενεργούνται σύμφωνα με τις αρχές που προβλέπονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονες τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- (66) Η συνοχή και οι συνέργειες μεταξύ του προγράμματος και του διαστημικού προγράμματος της Ένωσης θα δημιουργήσουν ευνοϊκές συνθήκες για τη δημιουργία παγκοσμίως ανταγωνιστικού και καινοτόμου ευρωπαϊκού διαστημικού τομέα, θα ενισχύσουν την αυτονομία της Ευρώπης όσον αφορά την πρόσβαση στο διάστημα και τη χρήση αυτού με ασφαλή τρόπο και θα ενισχύσουν τον ρόλο της Ευρώπης ως παγκόσμιου παράγοντα. Η αριστεία στην έρευνα, οι ρηξικέλευθες λύσεις και οι μεταγενέστεροι χρήστες στο πλαίσιο του προγράμματος θα υποστηρίζονται από δεδομένα και υπηρεσίες που θα διατίθενται από το διαστημικό πρόγραμμα της Ένωσης.
- (67) Η συνοχή και οι συνέργειες μεταξύ του προγράμματος και του Erasmus+ θα προωθήσουν την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων μέσω δραστηριοτήτων κατάρτισης, διάχυτου πνεύματος καινοτομίας στο εκπαιδευτικό σύστημα, ενώ θα διασφαλίσουν ότι οι δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης θα βασίζονται στις πλέον επικαιροποιημένες δραστηριότητες E&K. Εν προκειμένω, μετά τις πιλοτικές δράσεις που δρομολογήθηκαν στο πλαίσιο του Erasmus+ 2014-2020 σχετικά με τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, το πρόγραμμα θα συμπληρώνει, κατά περίπτωση, με συνεργικό τρόπο την υποστήριξη που παρέχεται από το Erasmus+ στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια.
- (68) Προκειμένου να αυξηθεί ο αντίκτυπος του προγράμματος ώστε να ανταποκρίνεται στις προτεραιότητες της Ένωσης, θα πρέπει να ενθαρρύνονται και να επιδιώκονται συνέργειες με προγράμματα και μέσα που έχουν ως στόχο την αντιμετώπιση των αναδυόμενων αναγκών της Ένωσης, μεταξύ άλλων με τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης, τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και το Πρόγραμμα «η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health).
- (69) Οι κανόνες συμμετοχής και διάδοσης θα πρέπει να αντιστοιχούν ικανοποιητικά στις ανάγκες του προγράμματος, συνεκτιμώντας τις ανησυχίες και τις συστάσεις των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης του προγράμματος «Ορίζων 2020» με τη συνδρομή ανεξάρτητων εξωτερικών εμπειρογνομόνων.
- (70) Θα πρέπει να εφαρμόζονται κοινοί κανόνες στο σύνολο του προγράμματος με σκοπό την εξασφάλιση συνεκτικού πλαισίου το οποίο θα διευκολύνει τη συμμετοχή σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα από τον προϋπολογισμό του προγράμματος, περιλαμβανομένης της συμμετοχής σε προγράμματα υπό τη διαχείριση φορέων χρηματοδότησης, όπως το ΕΙΤ, κοινές επιχειρήσεις ή άλλα σχήματα δυνάμει του άρθρου 187 ΣΛΕΕ ή της συμμετοχής σε προγράμματα αναλαμβανόμενα από κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 185 ΣΛΕΕ. Θα πρέπει να είναι δυνατή η έγκριση συγκεκριμένων κανόνων, αλλά οι εξαιρέσεις αυτές πρέπει να περιορίζονται στο απολύτως αναγκαίο και να αιτιολογούνται δέοντως.
- (71) Δράσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προγράμματος θα πρέπει να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και να τηρούν τις αρχές που αναγνωρίζονται μεταξύ άλλων από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ο «Χάρτης»). Οι εν λόγω δράσεις θα πρέπει να συνάδουν με τυχόν νομικές υποχρεώσεις, όπως το διεθνές δίκαιο, με τυχόν σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής, όπως η ανακοίνωση της Επιτροπής της 28ης Ιουνίου 2013 ⁽²⁴⁾, καθώς και με αρχές δεοντολογίας, όπως, μεταξύ άλλων, η αποφυγή παραβιάσεων της ακεραιότητας της έρευνας. Οι γνωμοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής ομάδας για τη δεοντολογία της επιστήμης και των νέων τεχνολογιών, του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, όπου αρμόζει. Κατά τις ερευνητικές δραστηριότητες θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη το άρθρο 13 ΣΛΕΕ και να περιορίζεται η χρήση ζωών στην έρευνα και τις δοκιμές, με απώτερο στόχο την αντικατάσταση της χρήσης ζωών.
- (72) Προκειμένου να διασφαλιστεί η επιστημονική αριστεία, και σύμφωνα με το άρθρο 13 του Χάρτη, το πρόγραμμα θα πρέπει να προωθεί τον σεβασμό της ακαδημαϊκής ελευθερίας σε όλες τις χώρες που επωφελούνται από τα κονδύλιά του.

(²⁴) EE C 205 της 19.7.2013, σ. 9.

- (73) Σύμφωνα με τους στόχους διεθνούς συνεργασίας κατά τα άρθρα 180 και 186 ΣΛΕΕ, θα πρέπει να προωθείται η συμμετοχή νομικών οντοτήτων εγκατεστημένων σε τρίτες χώρες καθώς και διεθνών οργανισμών, με βάση τα αμοιβαία οφέλη και τα συμφέροντα της Ένωσης. Η υλοποίηση του προγράμματος θα πρέπει να συμμορφώνεται προς τα μέτρα που θεσπίζονται με βάση τα άρθρα 75 και 215 ΣΛΕΕ και να τηρεί το διεθνές δίκαιο. Για δράσεις που αφορούν στρατηγικούς πόρους, συμφέροντα, την αυτονομία ή την ασφάλεια της Ένωσης, θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα να περιορίζεται η συμμετοχής σε συγκεκριμένες δράσεις του προγράμματος σε νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες μόνο σε κράτη μέλη ή σε νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε συγκεκριμένες συνδεδεμένες ή άλλες τρίτες χώρες, πέραν των οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες σε κράτη μέλη.] Για οποιονδήποτε αποκλεισμό νομικών οντοτήτων εγκατεστημένων στην Ένωση ή σε συνδεδεμένες χώρες που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή από νομικές οντότητες μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη αφενός οι κίνδυνοι που θα εκπροσωπούσε η συμπερίληψη των εν λόγω οντοτήτων και αφετέρου τα οφέλη που θα δημιουργούσε η συμμετοχή τους.
- (74) Το πρόγραμμα αναγνωρίζει την κλιματική αλλαγή ως μία από τις μεγαλύτερες παγκόσμιες και κοινωνικές προκλήσεις και λαμβάνει υπόψη τη σημασία της αντιμετώπισης της αλλαγής του κλίματος, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της Ένωσης για την εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού και τους ΣΒΑ. Αντίστοιχα, το πρόγραμμα θα πρέπει να συμβάλει στην ενσωμάτωση των δράσεων για το κλίμα καθώς και στην επίτευξη ενός γενικού στόχου που συνίσταται στο να διατεθεί το 30 % των δαπανών του προϋπολογισμού της Ένωσης σε στόχους που αφορούν το κλίμα. Η διάσταση του κλίματος θα πρέπει να ενσωματώνεται δεόντως στο περιεχόμενο της Ε&Κ και εφαρμόζεται σε όλα τα στάδια του ερευνητικού κύκλου.
- (75) Στο πλαίσιο της κατεύθυνσης αντικτύπου όσον αφορά το κλίμα, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με τα αποτελέσματα, τις καινοτομίες και τον συνολικό εκτιμώμενο αντίκτυπο των έργων που συνδέονται με το κλίμα, μεταξύ άλλων ανά μέρος του προγράμματος και ανά τρόπο υλοποίησης. Κατά την διεξαγωγή της ανάλυσής της, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το μακροπρόθεσμο οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό κόστος και όφελος για τους πολίτες της Ένωσης από δραστηριότητες στο πλαίσιο του προγράμματος, μεταξύ άλλων από την υιοθέτηση καινοτόμων λύσεων μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτή, τον εκτιμώμενο αντίκτυπο στην απασχόληση και τη δημιουργία επιχειρήσεων, την οικονομική ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα, την καθαρή ενέργεια, την υγεία και την ευημερία, συμπεριλαμβανομένης της ποιότητας του αέρα, του εδάφους και των υδάτων. Τα αποτελέσματα της εν λόγω ανάλυσης αντικτύπου θα πρέπει να δημοσιοποιούνται, να εκτιμώνται στο πλαίσιο των στόχων της Ένωσης για το κλίμα και την ενέργεια και θα πρέπει να συμβάλουν στον επακόλουθο στρατηγικό σχεδιασμό και σε μελλοντικά προγράμματα εργασιών.
- (76) Αποτυπώνοντας τη σημασία της αντιμετώπισης της δραματικής απώλειας βιοποικιλότητας, οι δραστηριότητες Ε&Κ στο πλαίσιο του προγράμματος θα πρέπει να συμβάλουν στη διατήρηση και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και στην επίτευξη της συνολικής φιλοδοξίας να διατεθεί το 7,5 % των ετήσιων δαπανών στο πλαίσιο του ΠΔΠ σε στόχους βιοποικιλότητας το 2024 και το 10 % των ετήσιων δαπανών στο πλαίσιο του ΠΔΠ σε στόχους βιοποικιλότητας το 2026 και το 2027, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις υφιστάμενες αλληλεπικαλύψεις μεταξύ των στόχων για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα σύμφωνα με τη διοργανική συμφωνία της 16ης Δεκεμβρίου 2020 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και τους νέους ιδίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου ενός οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων.
- (77) Οι οριζόντιοι δημοσιονομικοί κανόνες που εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και από το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 322 ΣΛΕΕ έχουν εφαρμογή στον παρόντα κανονισμό. Οι εν λόγω κανόνες θεσπίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό και καθορίζουν ιδίως τη διαδικασία κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού μέσω επιχορηγήσεων, προμηθειών, βραβείων, και έμμεσης εκτέλεσης, προβλέπουν δε ελέγχους της ευθύνης των οικονομικών φορέων. Οι κανόνες που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 322 ΣΛΕΕ περιλαμβάνουν επίσης γενικό καθεστώς αμεσότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης.
- (78) Είναι πιθανό η χρήση ευαίσθητων προϋπαρχόντων στοιχείων ή η πρόσβαση μη εξουσιοδοτημένων ατόμων σε ευαίσθητα αποτελέσματα να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στα συμφέροντα της Ένωσης ή ενός ή περισσότερων εκ των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, ο χειρισμός εμπιστευτικών δεδομένων και διαβαθμισμένων πληροφοριών θα πρέπει να διέπεται από ολόκληρη τη σχετική νομοθεσία της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών κανονισμών των θεσμικών οργάνων, όπως η απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής ⁽²⁵⁾.

⁽²⁵⁾ Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 2015, σχετικά με τους κανόνες ασφαλείας για την προστασία των διαβαθμιζόμενων πληροφοριών της ΕΕ (ΕΕ L 72 της 17.3.2015, σ. 53).

- (79) Είναι ανάγκη να θεσπιστούν οι ελάχιστες προϋποθέσεις συμμετοχής, τόσο ως γενικός κανόνας ότι σε μία κοινοπραξία (consortium) θα πρέπει να περιλαμβάνεται τουλάχιστον μία νομική οντότητα από κράτος μέλος, όσο και ως προς τα ειδικά χαρακτηριστικά συγκεκριμένων τύπων δράσης στο πλαίσιο του προγράμματος.
- (80) Είναι αναγκαίος ο καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων για τη χορήγηση ενωσιακής χρηματοδότησης σε συμμετέχοντες σε δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος. Οι επιχορηγήσεις θα πρέπει να συνιστούν την κύρια μορφή στήριξης στο πρόγραμμα. Θα πρέπει να υλοποιούνται λαμβάνοντας υπόψη όλες τις μορφές συνεισφοράς που προβλέπονται στον δημοσιονομικό κανονισμό, όπως εφάπαξ ποσά, σταθεροί συντελεστές ή μοναδιαίες δαπάνες, με στόχο την περαιτέρω απλουστεύση. Η συμφωνία επιχορήγησης θα πρέπει να καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δικαιούχων, συμπεριλαμβανομένου του ρόλου και των καθηκόντων του συντονιστή, κατά περίπτωση. Θα πρέπει να εξασφαλιστεί στενή συνεργασία με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών κατά την εκπόνηση των πρότυπων συμφωνιών επιχορήγησης και οποιαδήποτε ουσιαστική τροποποίηση σε αυτές, με στόχο, μεταξύ άλλων, τις περαιτέρω απλουστεύσεις για τους δικαιούχους.
- (81) Τα ποσοστά χρηματοδότησης στον παρόντα κανονισμό αναφέρονται ως ανώτατα όρια προκειμένου να τηρείται η αρχή της συγχρηματοδότησης.
- (82) Σε συμφωνία με τον δημοσιονομικό κανονισμό, το πρόγραμμα θα πρέπει να αποτελεί τη βάση για ευρύτερη αποδοχή των συνήθων πρακτικών κοστολόγησης που εφαρμόζουν οι δικαιούχοι στις δαπάνες προσωπικού και τις μοναδιαίες δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες που τιμολογούνται εσωτερικά, μεταξύ άλλων και για μεγάλες ερευνητικές υποδομές, κατά την έννοια του προγράμματος «Ορίζων 2020». Η χρήση μοναδιαίου κόστους για αγαθά και υπηρεσίες που τιμολογούνται εσωτερικά, η οποία υπολογίζεται σύμφωνα με τις συνήθεις πρακτικές κοστολόγησης των δικαιούχων και συνδυάζει πραγματικές άμεσες δαπάνες και έμμεσες δαπάνες, θα πρέπει να αποτελεί επιλογή που θα μπορούσε να επιλέγεται από όλους τους δικαιούχους. Στο πλαίσιο αυτό, οι δικαιούχοι θα πρέπει να είναι σε θέση να συμπεριλαμβάνουν τις πραγματικές έμμεσες δαπάνες, οι οποίες υπολογίζονται βάσει κλειδών κατανομής, στις εν λόγω μοναδιαίες δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες που τιμολογούνται εσωτερικά.
- (83) Το ισχύον σύστημα επιστροφής των πραγματικών δαπανών προσωπικού θα πρέπει να απλουστευθεί ακόμη περισσότερο, με την αξιοποίηση της προσέγγισης αμοιβής βάσει έργου, η οποία αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», και είναι πιο εναρμονισμένη με τον δημοσιονομικό κανονισμό, με στόχο να μειωθεί το χάσμα αμοιβών μεταξύ ερευνητών της Ένωσης που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.
- (84) Το Ταμείο Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων, που συστάθηκε δυνάμει του προγράμματος «Ορίζων 2020» και τελεί υπό τη διαχείριση της Επιτροπής, αναδείχθηκε σε σημαντικό μηχανισμό διασφαλίσεων ο οποίος μετριάξει τους κινδύνους που συνδέονται με τα οφειλόμενα ποσά που δεν επιστρέφονται από συμμετέχοντες που αθετούν τις υποχρεώσεις τους. Επομένως, το Ταμείο Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων, το οποίο μετονομάζεται σε μηχανισμό αλληλασφάλισης («ο μηχανισμός») θα πρέπει να συνεχιστεί και να επεκταθεί σε άλλους φορείς χρηματοδότησης και, συγκεκριμένα, σε πρωτοβουλίες δυνάμει του άρθρου 185 ΣΛΕΕ. Θα πρέπει να είναι δυνατό να επεκταθεί ο μηχανισμός σε δικαιούχους οποιουδήποτε άλλου προγράμματος της Ένωσης υπό την άμεση διαχείρισή της. Βάσει προσεκτικής παρακολούθησης των πιθανών αρνητικών αποδόσεων των επενδύσεων που πραγματοποιεί ο μηχανισμός, η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα μετριασμού, ώστε να μπορέσει ο μηχανισμός να συνεχίσει τις παρεμβάσεις του για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και να επιστρέψει τις συνεισφορές στους δικαιούχους κατά την πληρωμή του υπολοίπου.
- (85) Θα πρέπει να θεσπιστούν κανόνες που να διέπουν την εκμετάλλευση και τη διάδοση των αποτελεσμάτων, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι δικαιούχοι προστατεύουν, εκμεταλλεύονται, διαδίδουν και παρέχουν πρόσβαση σε αυτά τα αποτελέσματα, κατά περίπτωση. Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην εκμετάλλευση των εν λόγω αποτελεσμάτων και η Επιτροπή θα πρέπει να προσδιορίσει και να βοηθήσει στη μεγιστοποίηση των ευκαιριών για τους δικαιούχους ώστε να αξιοποιήσουν τα αποτελέσματα, ιδίως στην Ένωση. Η εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αρχές του προγράμματος, μεταξύ άλλων και την προώθηση της καινοτομίας στην Ένωση και την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.
- (86) Θα πρέπει να διατηρηθούν τα βασικά στοιχεία του συστήματος αξιολόγησης και επιλογής προτάσεων του προγράμματος «Ορίζων 2020» με την ιδιαίτερη έμφαση του στην αριστεία και, κατά περίπτωση, στον «αντίκτυπο» και την «ποιότητα και αποδοτικότητα της υλοποίησης». Οι προτάσεις θα πρέπει να συνεχίσουν να επιλέγονται με βάση την αξιολόγηση που διενεργείται από ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες. Η διαδικασία αξιολόγησης θα πρέπει να σχεδιάζεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων και μεροληψία. Θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η δυνατότητα διαδικασίας υποβολής σε δύο στάδια και, όπου αρμόζει, να αξιολογούνται ανωνυμοποιημένες προτάσεις κατά το πρώτο στάδιο της αξιολόγησης. Η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει να συμπεριλαμβάνει ανεξάρτητους παρατηρητές στη διαδικασία αξιολόγησης, κατά περίπτωση. Για τις δραστηριότητες του μέσου Pathfinder, τις αποστολές και σε άλλες δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως ορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών, μπορεί να ληφθεί υπόψη η ανάγκη να διασφαλιστεί η συνολική συνοχή του χαρτοφυλακίου έργων, υπό την προϋπόθεση ότι οι προτάσεις έχουν υπερβεί τα εφαρμοστέα όρια. Οι προς τούτο στόχοι και διαδικασίες θα πρέπει να δημοσιεύονται εκ των προτέρων. Σύμφωνα με το άρθρο 200 παράγραφος 7 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι αιτούντες θα πρέπει να λαμβάνουν παρατηρήσεις σχετικά με την αξιολόγηση της πρότασής τους, συμπεριλαμβανομένων, ειδικότερα, κατά περίπτωση, των λόγων της απόρριψης.

- (87) Θα πρέπει σε όλα τα τμήματα του προγράμματος να εφαρμόζεται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 126 και το άρθρο 127 του δημοσιονομικού κανονισμού, συστηματική αμοιβαία εμπιστοσύνη σε λογιστικούς ελέγχους και αξιολογήσεις με άλλα ενωσιακά προγράμματα, με στόχο την ελάφρυνση του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους κονδυλίων της Ένωσης. Η αμοιβαία εμπιστοσύνη θα πρέπει να θεσπίζεται ρητώς σε συνδυασμό και με άλλα στοιχεία διασφάλισης όπως οι λογιστικοί έλεγχοι συστημάτων και διαδικασιών.
- (88) Οι ειδικές προκλήσεις στους τομείς της Ε&Κ θα πρέπει να αντιμετωπίζονται μέσω βραβείων, συμπεριλαμβανομένων κοινών βραβείων, κατά περίπτωση, τα οποία διοργανώνονται από την Επιτροπή ή τον σχετικό φορέα χρηματοδότησης σε συνεργασία με άλλα όργανα της Ένωσης, συνδεδεμένες χώρες, άλλες τρίτες χώρες, διεθνείς οργανισμούς ή μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες. Τα βραβεία θα πρέπει να υποστηρίζουν την επίτευξη των στόχων του προγράμματος.
- (89) Τα είδη χρηματοδότησης και οι μέθοδοι εφαρμογής βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να επιλέγονται με βάση τη δυνατότητά τους να συμβάλουν στην επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων των δράσεων και να αποφέρουν αποτελέσματα, λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, του κόστους των ελέγχων, του διοικητικού φόρτου και του αναμενόμενου κινδύνου μη συμμόρφωσης. Τούτο θα πρέπει να συνυπολογίζει τη χρήση εφάπαξ ποσών, σταθερών συντελεστών ή κλιμάκων μοναδιαίων δαπανών.
- (90) Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια στην παροχή στήριξης στον σχετικό τομέα πολιτικής και να καταστεί δυνατή η υλοποίηση από την έναρξη του ΠΔΠ 2021-2027, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ επείγοντως και θα πρέπει να εφαρμοστεί με αναδρομική ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2021.
- (91) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, για την αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων, για την επίτευξη κρίσιμης μάζας σε βασικούς τομείς και για τη μεγιστοποίηση της προστιθέμενης αξίας της Ένωσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας όπως ορίζεται στο άρθρο 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.
- (92) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁶⁾ και ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 θα πρέπει συνεπώς να καταργηθούν,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Με τον παρόντα κανονισμό θεσπίζεται το πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» (το «πρόγραμμα») για την περίοδο που θα διαρκέσει το ΠΔΠ 2021-2027, καθορίζονται οι κανόνες συμμετοχής σχετικά με έμμεσες δράσεις του προγράμματος και διάδοσης αυτών και προσδιορίζεται το πλαίσιο που διέπει την ενωσιακή στήριξη για δραστηριότητες Ε&Κ για την ίδια περίοδο.

Ο παρών κανονισμός καθορίζει τους στόχους του προγράμματος, τον προϋπολογισμό για την περίοδο 2021 έως 2027, τις μορφές χρηματοδότησης από την Ένωση και τους κανόνες για την παροχή της εν λόγω χρηματοδότησης.

2. Το πρόγραμμα υλοποιείται με:

α) το ειδικό πρόγραμμα που θεσπίζεται με την απόφαση (ΕΕ) 2021/764·

β) χρηματοδοτική συνεισφορά προς το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT) που ιδρύθηκε με τον κανονισμό για το EIT·

⁽²⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη θέσπιση των κανόνων συμμετοχής και διάδοσης του «Ορίζων 2020 – Πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας (2014-2020)» και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1906/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 81).

γ) το ειδικό πρόγραμμα για την έρευνα στον τομέα της άμυνας που θεσπίζεται με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/697.

3. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται στο ειδικό πρόγραμμα για την έρευνα στον τομέα της άμυνας που αναφέρεται στο παρόν άρθρο παράγραφος 2 στοιχείο γ), με εξαίρεση το άρθρο 1, το άρθρο 5, το άρθρο 7 παράγραφος 1 και το άρθρο 12 παράγραφος 1.

4. Οι όροι «Ορίζων Ευρώπη», «το πρόγραμμα» και «το ειδικό πρόγραμμα» που χρησιμοποιούνται στον παρόντα κανονισμό αναφέρονται μόνο σε θέματα σχετικά με το ειδικό πρόγραμμα που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α), εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά.

5. Το ΕΙΤ εφαρμόζει το πρόγραμμα σύμφωνα με τους στρατηγικούς του στόχους για την περίοδο 2021 έως 2027, όπως ορίζονται στο στρατηγικό θεματολόγιο καινοτομίας του ΕΙΤ, λαμβανομένου υπόψη του στρατηγικού σχεδιασμού που αναφέρεται στο άρθρο 6 και στο ειδικό πρόγραμμα που αναφέρεται στο παρόν άρθρο παράγραφος 2 στοιχείο α).

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «ερευνητικές υποδομές»: εγκαταστάσεις που παρέχουν πόρους και υπηρεσίες προς χρήση από τις ερευνητικές κοινότητες για τη διενέργεια έρευνας και την προώθηση της καινοτομίας στο αντίστοιχο πεδίο τους, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων ανθρωπίνων πόρων, του βασικού εξοπλισμού ή των βασικών οργάνων και εργαλείων· εγκαταστάσεις σχετιζόμενες με τη γνώση, όπως συλλογές, αρχεία ή υποδομές επιστημονικών δεδομένων· υπολογιστικά συστήματα, δίκτυα επικοινωνιών και κάθε άλλη υποδομή μοναδικού χαρακτήρα και ανοικτή σε εξωτερικούς χρήστες, που είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη αριστείας στον τομέα της Ε&Κ· ανάλογα με την περίπτωση, μπορούν να χρησιμοποιούνται για σκοπούς πέραν της έρευνας, για παράδειγμα, για την παροχή εκπαιδευτικών ή δημόσιων υπηρεσιών και μπορούν να είναι «eniaίας θέσης», «εικονικές» ή «κατανεμημένες»·
- 2) «στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης»: εθνικές ή περιφερειακές στρατηγικές καινοτομίας που θέτουν προτεραιότητες με στόχο τη δημιουργία ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος, μέσω της ανάπτυξης και αντιστοίχισης των ισχυρών σημείων της Ε&Κ με τις ανάγκες των επιχειρήσεων, για την αξιοποίηση νέων ευκαιριών και των εξελίξεων της αγοράς με τρόπο συνεκτικό, αποφεύγοντας την επανάληψη και τον κατακερματισμό των προσπάθειών· συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έχουν λάβει τη μορφή ενός εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής Ε&Κ ή περιλαμβάνονται σε αυτό και πληρώνοντας τους ευνοϊκούς όρους που καθορίζονται στις οικείες διατάξεις του κανονισμού περί κοινών διατάξεων για το 2021-2027·
- 3) «ευρωπαϊκή σύμπραξη»: πρωτοβουλία προετοιμασμένη με την έγκαιρη συμμετοχή κρατών μελών και συνδεδεμένων χωρών, στην οποία η Ένωση και εταίροι από τον ιδιωτικό και/ή τον δημόσιο τομέα (π.χ. βιομηχανία, πανεπιστήμια, ερευνητικοί οργανισμοί, οργανισμοί με αποστολή δημόσιας υπηρεσίας σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο ή οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των ιδρυμάτων και των ΜΚΟ) δεσμεύονται να υποστηρίξουν από κοινού την ανάπτυξη και την υλοποίηση προγράμματος δραστηριοτήτων Ε&Κ, όπως, μεταξύ άλλων, δραστηριότητες σχετικές με την υιοθέτηση από την αγορά ή την υιοθέτηση κανόνων και πολιτικών·
- 4) «ανοικτή πρόσβαση»: δωρεάν διαδικτυακή πρόσβαση στον τελικό χρήστη με σκοπό την έρευνα αποτελεσμάτων που προκύπτουν από δράσεις βάσει του προγράμματος, σύμφωνα με το άρθρο 14 και το άρθρο 39 παράγραφος 3·
- 5) «ανοικτή επιστήμη»: προσέγγιση της επιστημονικής διαδικασίας, με βάση την ανοικτή συνεργασία, τα συναφή εργαλεία και τη διάδοση της γνώσης, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που απαριθμούνται στο άρθρο 14·
- 6) «αποστολή»: χαρτοφυλάκιο δραστηριοτήτων Ε&Κ, σε διεπιστημονικό και διατομεακό επίπεδο, με βάση την αριστεία και οδηγούμενες από τον αντίκτυπο, οι οποίες αποσκοπούν: i) να επιτύχουν, εντός καθορισμένου χρονικού ορίου, μετρήσιμο στόχο που δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί με μεμονωμένες δράσεις· ii) να έχουν αντίκτυπο στην κοινωνία και στη χάραξη πολιτικής μέσω της επιστήμης και της τεχνολογίας· και iii) να είναι σημαντικές για μεγάλο μέρος του ευρωπαϊκού πληθυσμού και για ευρύ φάσμα των Ευρωπαίων πολιτών·
- 7) «σύναψη προεμπορικών συμβάσεων»: προμήθεια υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης που περιλαμβάνουν καταμερισμό επικινδυνότητας-ωφέλειας υπό συνθήκες αγοράς, και ανταγωνιστική ανάπτυξη κατά φάσεις, σε περιπτώσεις στις οποίες υφίσταται σαφής διαχωρισμός μεταξύ των υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης που παρέχονται και της διάθεσης εμπορικών ποσοτήτων τελικών προϊόντων·
- 8) «δημόσια προμήθεια καινοτόμων λύσεων»: προμήθεια κατά την οποία οι αναθέτουσες αρχές ενεργούν ως εναρκτήριος πελάτης για καινοτόμα αγαθά ή υπηρεσίες που δεν είναι ακόμη διαθέσιμα εμπορικά σε ευρεία κλίμακα, και μπορεί να περιλαμβάνει δοκιμές συμμόρφωσης·

- 9) «δικαιώματα πρόσβασης»: δικαιώματα χρήσης αποτελεσμάτων ή προϋπαρχόντων στοιχείων υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται με βάση τον παρόντα κανονισμό·
- 10) «προϋπάρχοντα στοιχεία»: κάθε δεδομένο, τεχνογνωσία ή πληροφορία κάθε μορφής ή είδους, υλικού ή άυλου χαρακτήρα, καθώς και κάθε δικαίωμα, όπως τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, που: i) κατεχόταν από δικαιούχους πριν από την προσχώρησή τους σε μία δεδομένη δράση και ii) έχει προσδιοριστεί από τους δικαιούχους με έγγραφη συμφωνία ως απαραίτητο για την υλοποίηση της δράσης ή την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της·
- 11) «διάδοση»: η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων με πρόσφορο μέσο, άλλο από εκείνα που απορρέουν από την προστασία ή την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων, μεταξύ άλλων, μέσω επιστημονικών δημοσιεύσεων σε οποιοδήποτε μέσο·
- 12) «εκμετάλλευση»: η χρησιμοποίηση αποτελεσμάτων στο πλαίσιο περαιτέρω δραστηριοτήτων Ε&Κ, διαφορετικών από εκείνες που καλύπτονται από τη συγκεκριμένη δράση, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων πραγμάτων, της εμπορικής εκμετάλλευσης λόγου χάρι για την ανάπτυξη, δημιουργία, κατασκευή και διάθεση στην αγορά προϊόντος ή διαδικασίας, για τη δημιουργία και παροχή υπηρεσίας ή για δραστηριότητες τυποποίησης·
- 13) «θεμιτές και λογικές προϋποθέσεις»: οι κατάλληλες προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων ενδεχόμενων οικονομικών όρων ή συνθηκών ατέλειας, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές περιστάσεις της αίτησης πρόσβασης, για παράδειγμα την πραγματική ή δυνητική αξία των αποτελεσμάτων ή των προϋπαρχόντων στοιχείων επί των οποίων ζητείται πρόσβαση και/ή το πεδίο εφαρμογής, τη διάρκεια ισχύος ή άλλα χαρακτηριστικά της προβλεπόμενης εκμετάλλευσης·
- 14) «φορέας χρηματοδότησης»: φορέας ή οργανισμός, όπως αναφέρεται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού, στον οποίο ο Επιτροπή έχει αναθέσει καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού βάσει του προγράμματος·
- 15) «διεθνής οργανισμός ευρωπαϊκής έρευνας»: διεθνής οργανισμός του οποίου τα μέλη είναι κατά πλειονότητα κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες, ο οποίος έχει ως κύριο σκοπό την προώθηση της επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας στην Ευρώπη·
- 16) «νομική οντότητα»: φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί και αναγνωρίζεται ως τέτοιο βάσει του ενωσιακού, του εθνικού ή του διεθνούς δικαίου και το οποίο διαθέτει νομική προσωπικότητα και έχει τη δυνατότητα να ενεργεί για δικό του λογαριασμό, να ασκεί δικαιώματα και να υπόκειται σε υποχρεώσεις, ή οντότητα που δεν έχει νομική προσωπικότητα όπως αναφέρεται στο άρθρο 197 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού·
- 17) «χώρες της διεύρυνσης» ή «χώρες με χαμηλές επιδόσεις στην Ε&Κ»: χώρες όπου πρέπει να είναι εγκατεστημένες οι νομικές οντότητες προκειμένου να είναι επιλέξιμες ως συντονιστές στο πλαίσιο της συνιστώσας «Διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας» του μέρους «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του ΕΧΕ» του προγράμματος· από τα κράτη μέλη, οι χώρες αυτές είναι η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος, η Τσεχία, η Εσθονία, η Ελλάδα, η Ουγγαρία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Ρουμανία, η Σλοβακία και η Σλοβενία, καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος· για τις συνδεδεμένες χώρες, ο κατάλογος των επιλέξιμων χωρών όπως καθορίζεται βάσει δείκτη και δημοσιεύεται στο πρόγραμμα εργασιών. Οι νομικές οντότητες από τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, όπως καθορίζονται στο άρθρο 349 ΣΛΕΕ, θα είναι επίσης πλήρως επιλέξιμες ως συντονιστές στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας·
- 18) «μη κερδοσκοπική νομική οντότητα»: νομική οντότητα η οποία εκ νομικής μορφής είναι μη κερδοσκοπική ή έχει ευθύνη βάσει νόμου ή κανονιστικής ρυθμίσεως να μην διανέμει κέρδη στους μετόχους της ή σε μεμονωμένα μέλη·
- 19) «μικρή ή μεσαία μεγέθους επιχείρηση» ή «ΜΜΕ»: πολύ μικρή, μικρή ή μεσαία επιχείρηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 του παραρτήματος της σύστασης 2003/361/ΕΚ ⁽²⁷⁾·
- 20) «μικρή εταιρεία μεσαίας κεφαλαιοποίησης»: οντότητα που δεν είναι ΜΜΕ και διαθέτει έως 499 απασχολούμενους, εφόσον ο αριθμός απασχολούμενων υπολογίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 3 έως 6 του παραρτήματος της σύστασης 2003/361/ΕΚ·
- 21) «αποτελέσματα»: κάθε υλική ή άυλη εκροή δεδομένης δράσης, για παράδειγμα δεδομένα, τεχνογνωσία ή πληροφορίες, ανεξαρτήτως μορφής ή φύσης και είτε μπορεί να προστατευτεί είτε όχι, καθώς και κάθε συνδεδεμένο με αυτήν δικαίωμα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·

(²⁷) Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

- 22) «ερευνητικά αποτελέσματα»: αποτελέσματα που προκύπτουν από δεδομένη δράση και στα οποία μπορεί να παρασχεθεί πρόσβαση με τη μορφή επιστημονικών δημοσιεύσεων, δεδομένων ή άλλων εξεργασμένων αποτελεσμάτων και διαδικασιών, όπως λογισμικό, αλγόριθμοι, πρωτόκολλα και ηλεκτρονικά σημειωματάρια·
- 23) «σφραγίδα αριστείας»: σήμανση ποιότητας η οποία υποδεικνύει ότι πρόταση υποβληθείσα στο πλαίσιο πρόσκλησης υποβολής προτάσεων υπερέβαινε μεν όλα τα κατώτατα όρια αξιολόγησης που ορίζονται στο πρόγραμμα εργασιών, αλλά δεν ήταν δυνατό να χρηματοδοτηθεί λόγω έλλειψης διαθέσιμων κονδυλίων για την εν λόγω πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πρόγραμμα εργασιών και θα μπορούσε να λάβει στήριξη από άλλες ενωσιακές ή εθνικές πηγές χρηματοδότησης·
- 24) «στρατηγικό σχέδιο E&K»: εκτελεστική πράξη που καθορίζει μια στρατηγική για την υλοποίηση περιεχομένου στο πρόγραμμα εργασιών, η οποία καλύπτει περίοδο τεσσάρων ετών κατ' ανώτατο όριο, καταρτίζεται μετά από ευρεία υποχρεωτική διαδικασία διαβούλευσης με πολυάριθμους ενδιαφερόμενους φορείς και καθορίζει τις προτεραιότητες, τους κατάλληλους τύπους δράσης και τις μορφές υλοποίησης που πρέπει να χρησιμοποιηθούν·
- 25) «πρόγραμμα εργασιών»: έγγραφο που εκδίδει η Επιτροπή για την υλοποίηση του ειδικού προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 14 της απόφασης (ΕΕ) 2021/764 ή έγγραφο ισοδύναμο ως προς το περιεχόμενο και τη δομή που εκδίδεται από φορέα χρηματοδότησης·
- 26) «σύμβαση»: συμφωνία που συνάπτει η Επιτροπή ή ο σχετικός φορέας χρηματοδότησης με νομική οντότητα η οποία υλοποιεί δράση καινοτομίας και διείσδυσης στην αγορά και στηρίζεται από μεικτή χρηματοδότηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» ή μεικτή χρηματοδότηση του ΕΣΚ·
- 27) «επιστρεπτέα προκαταβολή»: το μέρος της μεικτής χρηματοδότησης του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» ή μεικτής χρηματοδότησης του ΕΣΚ το οποίο αντιστοιχεί σε δάνειο υπό τον τίτλο Χ του δημοσιονομικού κανονισμού, χορηγείται όμως απευθείας από την Ένωση για μη κερδοσκοπικούς σκοπούς αλλά για σκοπούς κάλυψης των δαπανών για δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε δράση καινοτομίας, και το οποίο πρέπει να επιστραφεί από τον δικαιούχο στην Ένωση σύμφωνα με τους προβλεπόμενους στη σύμβαση όρους·
- 28) «διαβαθμισμένες πληροφορίες»: διαβαθμισμένες πληροφορίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως ορίζονται στο άρθρο 3 της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444, διαβαθμισμένες πληροφορίες κρατών μελών, διαβαθμισμένες πληροφορίες τρίτων χωρών με τις οποίες η Ένωση έχει συνάψει συμφωνία ασφάλειας, καθώς και διαβαθμισμένες πληροφορίες διεθνών οργανισμών με τους οποίους η Ένωση έχει συνάψει συμφωνία ασφάλειας·
- 29) «συνδυαστική πράξη»: ενέργεια που στηρίζεται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο συνδυαστικού μηχανισμού ή πλατφόρμας σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού, και συνδυάζει μη επιστρεπτέες μορφές στήριξης και/ή χρηματοδοτικά μέσα από τον προϋπολογισμό της Ένωσης με επιστρεπτέες μορφές στήριξης από ιδρύματα αναπτυξιακής ή άλλης δημόσιας χρηματοδότησης, καθώς και από εμπορικά χρηματοδοτικά ιδρύματα και επενδυτές·
- 30) «μεικτή χρηματοδότηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»»: χρηματοδοτική στήριξη για πρόγραμμα που υλοποιεί δράση καινοτομίας και διείσδυσης στην αγορά, η οποία συνίσταται σε ειδικό συνδυασμό επιχορήγησης ή επιστρεπτέας προκαταβολής και επένδυση μετοχικού κεφαλαίου ή οποιαδήποτε άλλη επιστρεπτέα μορφή στήριξης·
- 31) «μεικτή χρηματοδότηση του ΕΣΚ»: άμεση χρηματοδοτική στήριξη που παρέχει το ΕΣΚ σε δράση καινοτομίας και διείσδυσης στην αγορά, η οποία συνίσταται σε ειδικό συνδυασμό επιχορήγησης ή επιστρεπτέας προκαταβολής και επένδυση μετοχικού κεφαλαίου ή οποιαδήποτε άλλη επιστρεπτέα μορφή στήριξης·
- 32) «δράση έρευνας και καινοτομίας»: δράση που συνίσταται πρωτίστως σε δραστηριότητες οι οποίες αποσκοπούν στη δημιουργία νέων γνώσεων ή στη διερεύνηση της σκοπιμότητας νέων ή βελτιωμένων τεχνολογιών, προϊόντων, διαδικασιών, υπηρεσιών ή λύσεων. Μπορεί να περιλαμβάνουν βασική και εφαρμοσμένη έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και ενοποίηση, δοκιμή, επίδειξη και επικύρωση σε πρωτότυπο μικρής κλίμακας σε εργαστήριο ή σε περιβάλλον προσομοίωσης·
- 33) «δράση καινοτομίας»: δράση που συνίσταται πρωτίστως σε δραστηριότητες οι οποίες έχουν ως άμεσο στόχο την παραγωγή σχεδίων και ρυθμίσεων ή σχεδιασμού για νέα/-ες, τροποποιημένα/-ες ή βελτιωμένα/-ες προϊόντα, διαδικασίες ή υπηρεσίες, που ενδεχομένως περιλαμβάνουν κατασκευή πρωτοτύπων, δοκιμή, επίδειξη, πιλοτική εφαρμογή, μεγάλης κλίμακας επικύρωση προϊόντος και πρώτη εμπορική εφαρμογή·
- 34) «δράση έρευνας αιχμής του ΕΣΕ»: ερευνητική δράση υπό την καθοδήγηση κύριου ερευνητή, συμπεριλαμβανομένης της εξακρίβωσης από το ΕΣΕ της δυνατότητας υλοποίησης, που φιλοξενείται από μεμονωμένους ή πολλαπλούς δικαιούχους που λαμβάνουν χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ΕΣΕ)·
- 35) «δράση κατάρτισης και κινητικότητας»: δράση με στόχο τη βελτίωση των δεξιοτήτων, των γνώσεων και των προοπτικών σταδιοδρομίας των ερευνητών βάσει της κινητικότητας μεταξύ χωρών και, κατά περίπτωση, μεταξύ τομέων και επιστημονικών κλάδων·

- 36) «δράση συγχρηματοδότησης προγράμματος»: δράση για την παροχή πολυετούς συγχρηματοδότησης σε πρόγραμμα δραστηριοτήτων που έχει καταρτιστεί ή υλοποιηθεί από νομικές οντότητες που διαχειρίζονται ή χρηματοδοτούν προγράμματα Ε&Κ, εξαιρουμένων των φορέων χρηματοδότησης της Ένωσης· το εν λόγω πρόγραμμα δραστηριοτήτων ενδέχεται να στηρίζει τη δικτύωση και τον συντονισμό, την έρευνα, την καινοτομία, πιλοτικές δράσεις, δράσεις καινοτομίας και διείσδυσης στην αγορά, δράσεις κατάρτισης και κινητικότητας, την ενημέρωση και την επικοινωνία, τη διάδοση και την εκμετάλλευση, και παρέχει κάθε σχετική οικονομική στήριξη, όπως επιχορηγήσεις, βραβεία και προμήθεια, καθώς και μεικτή χρηματοδότηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» ή του ΕΣΚ, ή συνδυασμό αυτών· και είτε εκτελείται από τις εν λόγω νομικές οντότητες απευθείας είτε από τρίτους για λογαριασμό τους·
- 37) «δράση σύναψης προεμπορικών συμβάσεων»: δράση της οποίας ο πρωταρχικός στόχος είναι η σύναψη προεμπορικών συμβάσεων, οι οποίες υλοποιούνται από δικαιούχους που είναι αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς·
- 38) «δράση σύναψης δημοσίων συμβάσεων καινοτόμων λύσεων»: δράση της οποίας ο πρωταρχικός στόχος είναι η σύναψη κοινών ή συντονισμένων δημοσίων προμηθειών καινοτόμων λύσεων, οι οποίες υλοποιούνται από δικαιούχους που είναι αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς·
- 39) «δράση συντονισμού και στήριξης»: δράση που συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος, εξαιρουμένων των δραστηριοτήτων Ε&Κ, εκτός αν διεξάγονται στο πλαίσιο της συνιστώσας «Διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας» του μέρους «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του ΕΧΕ» και εκ των κάτω προς τα άνω συντονισμός χωρίς συγχρηματοδότηση ερευνητικών δραστηριοτήτων από την Ένωση που επιτρέπει τη συνεργασία μεταξύ νομικών οντοτήτων από τα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες προκειμένου να ενισχυθεί ο ΕΧΕ·
- 40) «βραβείο παροχής κινήτρων»: βραβείο για την τόνωση των επενδύσεων σε δεδομένη κατεύθυνση, με καθορισμό στόχου πριν από την εκτέλεση του έργου·
- 41) «βραβείο αναγνώρισης»: βραβείο για την επιβράβευση προηγούμενων επιτευγμάτων και εξαιρετικού έργου, αφού έχει ολοκληρωθεί·
- 42) «δράσεις καινοτομίας και διείσδυσης στην αγορά»: δράσεις στις οποίες ενσωματώνονται δράσεις καινοτομίας και άλλες δραστηριότητες που απαιτούνται για την διείσδυση καινοτομίας στην αγορά, συμπεριλαμβανομένης της επέκτασης εταιρειών, της παροχής μεικτής χρηματοδότησης του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» ή μεικτής χρηματοδότησης του ΕΣΚ·
- 43) «έμμεσες δράσεις»: δραστηριότητες Ε&Κ στις οποίες η Ένωση παρέχει χρηματοδοτική στήριξη και οι οποίες αναλαμβάνονται από συμμετέχοντες·
- 44) «άμεσες δράσεις»: δραστηριότητες Ε&Κ που αναλαμβάνει η Επιτροπή μέσω του ΚΚΕρ·
- 45) «προμήθεια»: προμήθεια όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 49 του δημοσιονομικού κανονισμού·
- 46) «συνδεδεμένη οντότητα»: οντότητα όπως ορίζεται στο άρθρο 187 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού·
- 47) «οικοσύστημα καινοτομίας»: οικοσύστημα στους κόλπους του οποίου συγκεντρώνονται σε επίπεδο Ένωσης φορείς ή οντότητες με λειτουργικό στόχο να καταστεί δυνατή η τεχνολογική ανάπτυξη και η καινοτομία· περιλαμβάνει σχέσεις μεταξύ υλικών πόρων (όπως ταμεία, εξοπλισμός και εγκαταστάσεις), θεσμικών φορέων (όπως ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και υπηρεσίες στήριξης, οργανισμούς έρευνας και τεχνολογίας, επιχειρήσεις, επενδυτές κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου και ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί) και εθνικών, περιφερειακών και τοπικών φορέων χάραξης πολιτικής και χρηματοδότησης·
- 48) «αμοιβή βάσει έργου»: αμοιβή η οποία συνδέεται με τη συμμετοχή ενός προσώπου σε έργα, αποτελεί μέρος των συνήθων πρακτικών περί αποδοχών του δικαιούχου και καταβάλλεται με συνεπή τρόπο.

Άρθρο 3

Στόχοι του προγράμματος

1. Γενικός στόχος του προγράμματος είναι η επίτευξη επιστημονικού, τεχνολογικού, οικονομικού και κοινωνικού αντίκτυπου των επενδύσεων της Ένωσης στην Ε&Κ, ώστε να ενισχυθεί η επιστημονική και τεχνολογική βάση της Ένωσης, να προωθηθεί η ανταγωνιστικότητα της Ένωσης σε όλα τα κράτη μέλη, και μεταξύ άλλων στη βιομηχανία της, να επιτευχθούν οι στρατηγικές προτεραιότητες της Ένωσης και να υλοποιηθούν οι στόχοι και οι πολιτικές της Ένωσης, να αντιμετωπιστούν οι παγκόσμιες προκλήσεις, όπως οι ΣΒΑ, σύμφωνα με τις αρχές της Ατζέντας του 2030 και της συμφωνίας του Παρισιού, και να ενισχυθεί ο ΕΧΕ. Το πρόγραμμα θα μεγιστοποιήσει έτσι την ενωσιακή προστιθέμενη αξία, εστιάζοντας σε στόχους και δραστηριότητες που δεν μπορούν να υλοποιηθούν αποτελεσματικά από τα κράτη μέλη μεμονωμένα, αλλά σε συνεργασία.

2. Το πρόγραμμα έχει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:
- α) να αναπτύξει, να προωθήσει και να προαγάγει την επιστημονική αριστεία, να στηρίξει τη δημιουργία και τη διάδοση υψηλής ποιότητας νέων βασικών και εφαρμοσμένων γνώσεων, δεξιοτήτων, τεχνολογιών και λύσεων, να στηρίξει την κατάρτιση και την κινητικότητα των ερευνητών, να προσελκύσει ταλέντα σε όλα τα επίπεδα και να συμβάλει στην πλήρη συμμετοχή της δεξαμενής ταλέντων της Ένωσης σε δράσεις που στηρίζει το πρόγραμμα·
 - β) να δημιουργήσει γνώση, να ενισχύσει τον αντίκτυπο της Ε&Κ στην ανάπτυξη, την υποστήριξη και την εφαρμογή ενωσιακών πολιτικών, καθώς και να στηρίξει την αξιοποίηση καινοτόμων λύσεων, καθώς και την πρόσβαση στις λύσεις αυτές, από την ευρωπαϊκή βιομηχανία, ιδίως τις ΜΜΕ, και την κοινωνία, ώστε να αντιμετωπιστούν παγκόσμιες προκλήσεις, μεταξύ άλλων η κλιματική αλλαγή και οι ΣΒΑ·
 - γ) να προωθήσει όλες τις μορφές καινοτομίας, να διευκολύνει την τεχνολογική ανάπτυξη, την επίδειξη και τη μεταφορά γνώσεων και τεχνολογίας, και να ενισχύσει την ανάπτυξη και την εκμετάλλευση καινοτόμων λύσεων·
 - δ) να βελτιστοποιήσει τα αποτελέσματα του προγράμματος με σκοπό την ενίσχυση και την αύξηση του αντίκτυπου και της ελκυστικότητας του ΕΧΕ, να υποστηρίξει συμμετοχές στο πρόγραμμα με βάση την αριστεία από όλα τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων και από χώρες με χαμηλές επιδόσεις στην Ε&Κ, καθώς και να διευκολύνει τους συνεργατικούς δεσμούς στον ευρωπαϊκό τομέα Ε&Κ.

Άρθρο 4

Διάρθρωση του προγράμματος

1. Για το ειδικό πρόγραμμα που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) και το ΕΙΤ, το πρόγραμμα διαρθρώνεται ως ακολούθως σε μέρη, τα οποία συμβάλλουν στην επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3:
- α) Πυλώνας Ι «Επιστήμη αριστείας», με τις ακόλουθες συνιστώσες:
 - i) το ΕΣΕ·
 - ii) δράσεις Marie Skłodowska-Curie (MSCA)·
 - iii) ερευνητικές υποδομές·
 - β) Πυλώνας ΙΙ «Παγκόσμιες προκλήσεις και ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα», με τις ακόλουθες συνιστώσες, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες παίζουν σημαντικό ρόλο σε όλες τις ομάδες:
 - i) ομάδα «Υγεία»·
 - ii) ομάδα «Πολιτισμός, δημιουργικότητα και κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς»·
 - iii) ομάδα «Πολιτική προστασία για την κοινωνία»·
 - iv) ομάδα «Ψηφιακές τεχνολογίες, βιομηχανία και διάσπηση»·
 - v) ομάδα «Κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα»·
 - vi) ομάδα «Τρόφιμα, βιοοικονομία, φυσικοί πόροι, γεωργία και περιβάλλον»·
 - vii) μη πυρηνικές άμεσες δράσεις του ΚΚΕρ·
 - γ) Πυλώνας ΙΙΙ «Καινοτόμος Ευρώπη», με τις ακόλουθες συνιστώσες:
 - i) το ΕΣΚ·
 - ii) ευρωπαϊκά οικοσυστήματα καινοτομίας·
 - iii) το ΕΙΤ.
 - δ) Μέρος «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του ΕΧΕ», με τις ακόλουθες συνιστώσες:
 - i) διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας·
 - ii) μεταρρύθμιση και βελτίωση του ευρωπαϊκού συστήματος Ε&Κ.
2. Οι γενικές γραμμές των δραστηριοτήτων του προγράμματος ορίζονται στο παράρτημα Ι του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 5

Έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της άμυνας

Οι δραστηριότητες προς διεξαγωγή στο πλαίσιο του ειδικού προγράμματος του άρθρου 1 παράγραφος 2 στοιχείο γ), οι οποίες καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/697, εστιάζουν αποκλειστικά στην έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της άμυνας με τους στόχους και τις γενικές γραμμές των δραστηριοτήτων να στοχεύουν στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας, της αποδοτικότητας και της ικανότητας καινοτομίας της τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης της ευρωπαϊκής άμυνας.

Άρθρο 6

Στρατηγικός σχεδιασμός και υλοποίηση και μορφές χρηματοδότησης της Ένωσης

1. Το πρόγραμμα υλοποιείται μέσω άμεσης διαχείρισης ή μέσω έμμεσης διαχείρισης από τους φορείς χρηματοδότησης.
2. Χρηματοδότηση μέσω του προγράμματος μπορεί να παρέχεται μέσω έμμεσων δράσεων σε οποιαδήποτε από τις μορφές που προβλέπονται στον δημοσιονομικό κανονισμό, ωστόσο οι επιχορηγήσεις αποτελούν την κύρια μορφή στήριξης μέσω του προγράμματος. Χρηματοδότηση μέσω του προγράμματος μπορεί επίσης να παρέχεται μέσω βραβείων, προμηθειών και χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο συνδυαστικών πράξεων, καθώς και στήριξη με τη μορφή μετοχικού κεφαλαίου βάσει του μέσου Accelerator.
3. Οι κανόνες συμμετοχής και διάδοσης που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό εφαρμόζονται στις έμμεσες δράσεις.
4. Οι βασικοί τύποι δράσεων που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος καθορίζονται στο άρθρο 2. Οι μορφές χρηματοδότησης όπως αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου χρησιμοποιούνται με ευελιξία σε όλο το φάσμα των στόχων του προγράμματος, ενώ η χρήση τους καθορίζεται με βάση τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του κάθε στόχου.
5. Το πρόγραμμα στηρίζει επίσης άμεσες δράσεις. Εάν οι εν λόγω άμεσες δράσεις συνεισφέρουν σε πρωτοβουλίες που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 185 ή 187 ΣΛΕΕ, η εν λόγω συνεισφορά δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μέρος της χρηματοδοτικής συνεισφοράς σε αυτές τις πρωτοβουλίες.
6. Η υλοποίηση του ειδικού προγράμματος που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) και των ΚΓΚ του ΕΙΤ υποστηρίζεται από διαφανή και στρατηγικό προγραμματισμό των δραστηριοτήτων Ε&Κ, όπως ορίζεται στο ειδικό πρόγραμμα που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α), ιδίως για τον πυλώνα «Παγκόσμιες προκλήσεις και ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα», και καλύπτει επίσης συναφείς δραστηριότητες σε άλλους πυλώνες και στο μέρος «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του ΕΧΕ».

Η Επιτροπή διασφαλίζει την έγκαιρη συμμετοχή κρατών μελών και εκτεταμένες ανταλλαγές με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, που θα συμπληρώνονται από διαβουλεύσεις με τους συμφεροντούχους και το ευρύ κοινό.

Ο στρατηγικός προγραμματισμός διασφαλίζει την εναρμόνιση με άλλα σχετικά ενωσιακά προγράμματα και την ευθυγράμμιση με τις ενωσιακές προτεραιότητες και δεσμεύσεις, και αυξάνει τη συμπληρωματικότητα και τις συνέργειες με τα χρηματοδοτικά προγράμματα και τις προτεραιότητες σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτόν τον ΕΧΕ. Οι τομείς για ενδεχόμενες αποστολές και οι τομείς για ενδεχόμενες θεσμοθετημένες ευρωπαϊκές συμπράξεις καθορίζονται στο παράρτημα VI.

7. Κατά περίπτωση, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ταχύτερη πρόσβαση των μικρών συνεργατικών κοινοπραξιών (consortia) σε κονδύλια, μπορεί να προταθεί ταχεία διαδικασία έρευνας και καινοτομίας (διαδικασία FTRI) στο πλαίσιο ορισμένων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που προορίζονται για την επιλογή δράσεων έρευνας και καινοτομίας ή δράσεων καινοτομίας στον πυλώνα «Παγκόσμιες προκλήσεις και ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα» και στο μέσο Pathfinder του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας.

Μια πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας FTRI έχει τα ακόλουθα σωρευτικά χαρακτηριστικά:

- α) προσκλήσεις υποβολής προτάσεων από τη βάση προς την κορυφή·
- β) συντομότερο χρονικό διάστημα έως την έγκριση της επιχορήγησης, το οποίο δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες·
- γ) στήριξη που παρέχεται μόνο σε μικρές συνεργατικές κοινοπραξίες (consortia) οι οποίες απαρτίζονται από έξι, κατ' ανώτατο όριο, διαφορετικές και ανεξάρτητες επιλέξιμες νομικές οντότητες·

δ) μέγιστη χρηματοδοτική στήριξη ανά κοινοπραξία (consortium) που δεν υπερβαίνει τα 2,5 εκατομμύρια EUR.

Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που ακολουθούν τη διαδικασία FTRI προσδιορίζονται στο πρόγραμμα εργασιών.

8. Οι δραστηριότητες του προγράμματος υλοποιούνται κυρίως μέσω ανοικτών και ανταγωνιστικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο αποστολών και ευρωπαϊκών συμπράξεων.

Άρθρο 7

Αρχές του προγράμματος

1. Οι δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας που διεξάγονται στο πλαίσιο του ειδικού προγράμματος που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) και του ΕΙΤ εστιάζονται αποκλειστικά σε εφαρμογές μη στρατιωτικού χαρακτήρα. Δεν επιτρέπονται οι μεταφορές πιστώσεων μεταξύ του ποσού το οποίο διατίθεται για το ειδικό πρόγραμμα που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) και για το ΕΙΤ και του ποσού το οποίο διατίθεται για το ειδικό πρόγραμμα που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο γ), και αποφεύγονται οι περιττές επικαλύψεις των δύο προγραμμάτων.

2. Το πρόγραμμα διασφαλίζει την πολυεπιστημονική προσέγγιση και, όπου αρμόζει, παρέχει την ένταξη των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών σε όλες τις ομάδες και δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του προγράμματος, μεταξύ άλλων και στις ειδικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων σε θέματα κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών.

3. Τα συνεργατικά μέρη του προγράμματος διασφαλίζουν την ισορροπία μεταξύ χαμηλότερων και υψηλότερων ΕΤΕ, και έτσι καλύπτουν το σύνολο της αλυσίδας αξίας.

4. Το πρόγραμμα διασφαλίζει την αποτελεσματική προώθηση και ενσωμάτωση της συνεργασίας με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανώσεις και πρωτοβουλίες με βάση τα αμοιβαία οφέλη, τα ενωσιακά συμφέροντα, τις διεθνείς δεσμεύσεις και, κατά περίπτωση, την αμοιβαιότητα.

5. Το πρόγραμμα βοηθά τις χώρες της διέγερσης ώστε να αυξηθεί η συμμετοχή τους σε αυτό και να προωθηθεί μία ευρεία γεωγραφική κάλυψη όσον αφορά συνεργατικά έργα, μεταξύ άλλων με τη διάδοση της επιστημονικής αριστείας, την ενίσχυση των νέων συνεργατικών δεσμών, την τόνωση της κυκλοφορίας εγκεφάλων, καθώς και με την εφαρμογή του άρθρου 24 παράγραφος 2 και του άρθρου 50 παράγραφος 5. Οι προσπάθειες αυτές αντανακλώνται σε ανάλογα μέτρα από τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων και μέσω του ορισμού ελκυστικών αμοιβών για τους ερευνητές, με στήριξη από ενωσιακά, εθνικά και περιφερειακά κονδύλια. Χωρίς να υπονομεύονται τα κριτήρια αριστείας, ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στη γεωγραφική ισορροπία, ανάλογα με την κατάσταση στον οικείο τομέα Ε&Κ, σε ομάδες αξιολόγησης και όργανα όπως συμβούλια και ομάδες εμπειρογνομόνων.

6. Το πρόγραμμα διασφαλίζει την αποτελεσματική προώθηση ίσων ευκαιριών για όλους και την αποτελεσματική προώθηση της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης της ισότητας των φύλων στο περιεχόμενο της Ε&Κ. Αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των αιτιών της έλλειψης ισότητας μεταξύ των φύλων. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην εξασφάλιση της κατά το δυνατόν ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε ομάδες αξιολόγησης και σε άλλους συναφείς συμβουλευτικούς φορείς, όπως συμβούλια και ομάδες εμπειρογνομόνων.

7. Το πρόγραμμα υλοποιείται σε συνέργεια με άλλα προγράμματα της Ένωσης, ενώ στοχεύει παράλληλα στη μέγιστη διοικητική απλούστευση. Στο παράρτημα IV παρατίθεται μη εξαντλητικός κατάλογος συνεργιών με άλλα προγράμματα της Ένωσης.

8. Το πρόγραμμα συνεισφέρει στην αύξηση των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων στην Ε&Κ στα κράτη μέλη, ώστε να συμβάλει με τον τρόπο αυτόν στην επίτευξη συνολικών επενδύσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη που θα αντιστοιχούν στο 3 % τουλάχιστον του ΑΕγχΠ της Ένωσης.

9. Κατά την υλοποίηση του προγράμματος, η Επιτροπή συνεχίζει να αποσκοπεί στη διοικητική απλούστευση και σε μείωση του φόρτου για τους αιτούντες και τους δικαιούχους.

10. Στο πλαίσιο του γενικού στόχου της Ένωσης για την ενσωμάτωση των δράσεων για το κλίμα στις τομεακές πολιτικές και τα ταμεία της Ένωσης, οι δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος αφιερώνουν τουλάχιστον το 35 % των δαπανών σε στόχους σχετικούς με το κλίμα, κατά περίπτωση. Η διάσταση του κλίματος ενσωματώνεται επαρκώς στο περιεχόμενο της Ε&Κ.

11. Το πρόγραμμα προωθεί τη συνδημιουργία και τον κοινό σχεδιασμό μέσω της συμμετοχής των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών.

12. Το πρόγραμμα εξασφαλίζει τη διαφάνεια και λογοδοσία της δημόσιας χρηματοδότησης σε έργα Ε&Κ και, ως εκ τούτου, προασπίζει το δημόσιο συμφέρον.

13. Η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης εξασφαλίζουν ότι παρέχονται σε όλους τους δυνητικούς συμμετέχοντες επαρκείς κατευθυντήριες γραμμές και πληροφορίες κατά τον χρόνο δημοσίευσης της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, ιδίως όσον αφορά την εφαρμοστέα πρότυπη συμφωνία επιχορήγησης.

Άρθρο 8

Αποστολές

1. Οι αποστολές προγραμματίζονται υπό τον πυλώνα «Παγκόσμιες προκλήσεις και ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα», επιτρέπεται όμως να επωφελούνται και από δράσεις που διεξάγονται στο πλαίσιο άλλων μερών του προγράμματος, καθώς και από συμπληρωματικές δράσεις που διεξάγονται δυνάμει άλλων προγραμμάτων της Ένωσης. Οι αποστολές επιτρέπουν ανταγωνιστικές λύσεις, με αποτέλεσμα πανευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και αντίκτυπο.

2. Οι αποστολές καθορίζονται και διεξάγονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και το ειδικό πρόγραμμα που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α), διασφαλίζοντας την ενεργή και έγκαιρη συμμετοχή των κρατών μελών και εκτενή διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι αποστολές και ο σκοπός, ο προϋπολογισμός, οι στόχοι, το πεδίο εφαρμογής, οι δείκτες και τα ορόσημά τους προσδιορίζονται στα στρατηγικά σχέδια Ε&Κ ή στα προγράμματα εργασιών, κατά περίπτωση. Οι αξιολογήσεις των προτάσεων στο πλαίσιο αποστολών πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 29.

3. Κατά τα πρώτα τρία έτη του προγράμματος, προγραμματίζεται το 10 % κατ' ανώτατο όριο του ετήσιου προϋπολογισμού του πυλώνα II μέσω ειδικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για την εκτέλεση των αποστολών. Για τα υπόλοιπα έτη του προγράμματος, το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί μετά από θετική αξιολόγηση της διαδικασίας επιλογής και της διαχείρισης των αποστολών. Η Επιτροπή κοινοποιεί το συνολικό δημοσιονομικό μερίδιο κάθε προγράμματος εργασιών που διατίθεται για τις αποστολές.

4. Οι αποστολές:

- α) χρησιμοποιούν τους ΣΒΑ ως πηγή για τον σχεδιασμό και την υλοποίησή τους, και έχουν σαφές περιεχόμενο Ε&Κ, και σαφή ενωσιακή προστιθέμενη αξία και συμβάλλουν στην επίτευξη των προτεραιοτήτων και των δεσμεύσεων της Ένωσης, καθώς και των στόχων του προγράμματος, οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 3·
- β) καλύπτουν τομείς κοινής ευρωπαϊκής σημασίας, είναι περιεκτικές, ενθαρρύνουν την ευρεία και ενεργό συμμετοχή από συμφεροντούχους διαφόρων κατηγοριών από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των πολιτών και των τελικών χρηστών, και παρέχουν αποτελέσματα Ε&Κ τα οποία θα μπορούσαν να ωφελήσουν όλα τα κράτη μέλη·
- γ) είναι φιλόδοξες, αποτελούν πηγή έμπνευσης και, ως εκ τούτου, έχουν μεγάλη σημασία και αντίκτυπο όσον αφορά την επιστήμη, την τεχνολογία, την κοινωνία, την οικονομία, το περιβάλλον ή τις πολιτικές·
- δ) έχουν σαφή κατεύθυνση και σαφείς στόχους, είναι στοχευμένες, μετρήσιμες και χρονικά προσδιορισμένες και διαθέτουν σαφώς ορισμένα κονδύλια·
- ε) επιλέγονται με διαφανή τρόπο και επικεντρώνονται σε στόχους και δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας που χαρακτηρίζονται από φιλοδοξία και ρεαλισμό, βασίζονται στην αριστεία και οδηγούνται από τον αντίκτυπο·
- στ) διαθέτουν το αναγκαίο πεδίο εφαρμογής, την κλίμακα και την κινητοποίηση των πόρων και τη μόχλευση πρόσθετων δημόσιων και ιδιωτικών κονδυλίων που απαιτούνται για την επίτευξη των αποτελεσμάτων τους·
- ζ) δίνουν ώθηση σε διεπιστημονικές δραστηριότητες (μεταξύ άλλων στον τομέα των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών), συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων από ευρύ φάσμα επιπέδων τεχνολογικής ετοιμότητας, ακόμη και χαμηλότερων επιπέδων·
- η) είναι ανοικτές σε πολλαπλές προσεγγίσεις και λύσεις από τη βάση προς την κορυφή, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες και τα οφέλη για τους ανθρώπους και την κοινωνία, και αναγνωρίζουν τη σημασία των διαφορών συνεισφορών για την επίτευξή τους·
- θ) ωφελούνται με διαφανή τρόπο από συνέργειες με άλλα προγράμματα της Ένωσης, καθώς και με εθνικά και, κατά περίπτωση, περιφερειακά οικοσυστήματα καινοτομίας.

5. Η Επιτροπή παρακολουθεί και αξιολογεί κάθε αποστολή σύμφωνα με τα άρθρα 50 και 52 και το παράρτημα V, συμπεριλαμβανομένης της προόδου προς την επίτευξη βραχυπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων, καλύπτοντας την υλοποίηση, την παρακολούθηση και τη σταδιακή κατάργηση των αποστολών. Μια αξιολόγηση των πρώτων αποστολών στο πλαίσιο του προγράμματος θα πραγματοποιηθεί το αργότερο το 2023 και προτού ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση σχετικά με τη δημιουργία νέων αποστολών, ή τη συνέχιση, τον τερματισμό ή τον αναπροσανατολισμό των εν εξελίξει αποστολών. Τα αποτελέσματα της εν λόγω αξιολόγησης δημοσιοποιούνται και περιλαμβάνουν, ενδεικτικά, ανάλυση της διαδικασίας επιλογής τους, καθώς και της διακυβέρνησης, του προϋπολογισμού, της εστίασης και της προόδου τους μέχρι τη στιγμή εκείνη.

Άρθρο 9

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας

1. Η Επιτροπή συγκροτεί το ΕΣΚ, ως υπηρεσία μιας στάσης υπό κεντρική διαχείριση, για την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο του πυλώνα III «Καινοτόμος Ευρώπη» που συνδέονται με το ΕΣΚ. Το ΕΣΚ εστιάζει κυρίως στη ρηξικέλευθη και ανατρεπτική καινοτομία, ιδίως με στόχο την καινοτομία που δημιουργεί αγορές, και στην παράλληλη στήριξη όλων των ειδών καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής καινοτομίας.

Το ΕΣΚ λειτουργεί σύμφωνα με τις παρακάτω αρχές:

- α) σαφής προστιθέμενη αξία για την Ένωση·
- β) αυτονομία·
- γ) ικανότητα ανάληψης κινδύνων·
- δ) αποδοτικότητα·
- ε) αποτελεσματικότητα·
- στ) διαφάνεια·
- ζ) λογοδοσία.

2. Το ΕΣΚ είναι ανοικτό σε όλους τους τύπους φορέων καινοτομίας, μεταξύ άλλων ιδιώτες, πανεπιστήμια, ερευνητικούς οργανισμούς και επιχειρήσεις (ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων νεοφυών επιχειρήσεων, και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μικρές εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης) καθώς και μεμονωμένους δικαιούχους και πολυεπιστημονικές κοινοπραξίες (consortia). Τουλάχιστον το 70 % του προϋπολογισμού του ΕΣΚ διατίθεται για ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων νεοφυών επιχειρήσεων.

3. Το διοικητικό συμβούλιο του ΕΣΚ και τα χαρακτηριστικά διαχείρισής του περιγράφονται στην απόφαση (ΕΕ) 2021/764.

Άρθρο 10

Ευρωπαϊκές συμπράξεις

1. Μέρη του προγράμματος μπορούν να υλοποιούνται μέσω ευρωπαϊκών συμπράξεων. Η συμμετοχή της Ένωσης σε ευρωπαϊκές συμπράξεις λαμβάνει τις εξής μορφές:

- α) συμμετοχή σε ευρωπαϊκές συμπράξεις που συστήνονται με βάση μνημόνια συνεννόησης ή συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ της Επιτροπής και των εταίρων που αναφέρονται στο άρθρο 2 σημείο 3, όπου προσδιορίζονται οι στόχοι της ευρωπαϊκής σύμπραξης, οι σχετικές δεσμεύσεις της Ένωσης και των λοιπών εταίρων σχετικά με τις χρηματοδοτικές συνεισφορές τους και/ή τις συνεισφορές τους σε είδος, οι βασικοί δείκτες επιδόσεων και επιπτώσεων, τα αποτελέσματα που θα πρέπει να επιτευχθούν καθώς και οι ρυθμίσεις για την υποβολή εκθέσεων. Περιλαμβάνουν επίσης τον προσδιορισμό συμπληρωματικών δραστηριοτήτων Ε&Κ που υλοποιούνται από τους εταίρους και από το πρόγραμμα (ευρωπαϊκές συμπράξεις κοινού προγραμματισμού)·
- β) συμμετοχή και χρηματοδοτική συνεισφορά σε πρόγραμμα δραστηριοτήτων Ε&Κ, όπου προσδιορίζονται οι στόχοι, οι βασικοί δείκτες επιδόσεων και επιπτώσεων, τα αποτελέσματα που θα πρέπει να επιτευχθούν, με βάση τη δέσμευση των εταίρων σχετικά με τις χρηματοδοτικές συνεισφορές τους και/ή τις συνεισφορές τους σε είδος και την ενοποίηση των σχετικών δραστηριοτήτων των εταίρων μέσω δράσης συγχρηματοδότησης προγράμματος (συγχρηματοδοτούμενες ευρωπαϊκές συμπράξεις)·
- γ) συμμετοχή και χρηματοδοτική συνεισφορά σε προγράμματα Ε&Κ που αναλαμβάνονται από περισσότερα του ενός κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 185 ΣΛΕΕ ή από φορείς που συστήνονται δυνάμει του άρθρου 187 ΣΛΕΕ, όπως κοινές επιχειρήσεις ή από ΚΓΚ του ΕΙΤ σύμφωνα με τον κανονισμό για το ΕΙΤ (θεσμοθετημένες ευρωπαϊκές συμπράξεις)·

Οι θεσμοθετημένες ευρωπαϊκές συμπράξεις εφαρμόζονται μόνο στην περίπτωση που άλλα μέρη του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων άλλων μορφών ευρωπαϊκών συμπράξεων, δεν θα μπορούσαν να επιτύχουν τους στόχους ή δεν θα είχαν τον απαραίτητο προσδοκώμενο αντίκτυπο, και μόνον όπου αυτό δικαιολογείται από μακροπρόθεσμη προοπτική και έναν υψηλό βαθμό ενοποίησης. Οι ευρωπαϊκές συμπράξεις σύμφωνα με το άρθρο 185 ή το άρθρο 187 ΣΛΕΕ εφαρμόζουν κεντρική διαχείριση όλων των χρηματοδοτικών συνεισφορών, εξαιρουμένων δεόντως αιτιολογημένων περιπτώσεων. Στην περίπτωση κεντρικής διαχείρισης όλων των χρηματοδοτικών εισφορών, οι συνεισφορές από συμμετέχον κράτος σε επίπεδο έργου καταβάλλονται με βάση τη χρηματοδότηση που ζητείται στο πλαίσιο προτάσεων από νομικές οντότητες οι οποίες είναι εγκατεστημένες στο συμμετέχον αυτό κράτος, εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά από όλα τα συμμετέχοντα κράτη.

Οι κανόνες για τις θεσμοθετημένες ευρωπαϊκές συμπράξεις προσδιορίζουν, μεταξύ άλλων πραγμάτων, τους στόχους, τους βασικούς δείκτες επιδόσεων και επιπτώσεων, τα αποτελέσματα που θα πρέπει να επιτευχθούν, καθώς και τις σχετικές δεσμεύσεις για χρηματοδοτικές συνεισφορές και/ή συνεισφορές σε είδος των εταιρών.

2. Οι ευρωπαϊκές συμπράξεις:

- α) συστήνονται με σκοπό την αντιμετώπιση ευρωπαϊκών ή παγκόσμιων προκλήσεων μόνο στις περιπτώσεις που οι στόχοι του προγράμματος θα μπορούσαν να επιτευχθούν πιο αποτελεσματικά μέσω μιας ευρωπαϊκής σύμπραξης από ό,τι από την Ένωση μεμονωμένα και σε σύγκριση με άλλες μορφές στήριξης στο πλαίσιο του προγράμματος. Ένα κατάλληλο μερίδιο του προϋπολογισμού του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» κατανέμεται στις δραστηριότητες εκείνες του προγράμματος που υλοποιούνται μέσω ευρωπαϊκής σύμπραξης. Το μεγαλύτερο τμήμα του προϋπολογισμού στο πλαίσιο του πυλώνα II διατίθεται για δράσεις εκτός ευρωπαϊκών συμπράξεων·
- β) τηρούν τις αρχές της προστιθέμενης αξίας της Ένωσης, της διαφάνειας και του ανοικτού χαρακτήρα, και του αντίκτυπου για την Ένωση και εντός αυτής, των ισχυρών αποτελεσμάτων μόχλευσης σε επαρκή κλίμακα, των μακροπρόθεσμων δεσμεύσεων όλων των εμπλεκόμενων μερών, της ευελιξίας στην εφαρμογή, της συνοχής, του συντονισμού και της συμπληρωματικότητας με πρωτοβουλίες σε ενωσιακό, τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και, κατά περίπτωση, διεθνές επίπεδο ή άλλες ευρωπαϊκές συμπράξεις και αποστολές·
- γ) έχουν σαφή προσέγγιση κύκλου ζωής, είναι χρονικά προσδιορισμένες και προβλέπουν όρους για τη σταδιακή κατάργηση της χρηματοδότησης βάσει του προγράμματος.

3. Οι ευρωπαϊκές συμπράξεις σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχεία α) και β) του παρόντος άρθρου προσδιορίζονται σε στρατηγικά σχέδια Ε&Κ προτού υλοποιηθούν σε προγράμματα εργασιών.

4. Στο παράρτημα III προβλέπονται οι διατάξεις και τα κριτήρια για την επιλογή, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και τη σταδιακή κατάργηση των ευρωπαϊκών συμπράξεων.

Άρθρο 11

Επανεξέταση των τομέων αποστολών και συμπράξεων

Έως την 31η Δεκεμβρίου 2023, η Επιτροπή διενεργεί επανεξέταση του παραρτήματος VI του παρόντος κανονισμού στο πλαίσιο της συνολικής παρακολούθησης του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των αποστολών και των θεσμοθετημένων ευρωπαϊκών συμπράξεων που θεσπίστηκαν δυνάμει του άρθρου 185 ή του άρθρου 187 ΣΛΕΕ, και υποβάλλει έκθεση επί των βασικών πορισμάτων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Άρθρο 12

Προϋπολογισμός

1. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για την υλοποίηση του προγράμματος-πλαίσιου για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027 ανέρχεται σε 86 123 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές για το ειδικό πρόγραμμα που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) και για το ΕΙΤ και σε 7 953 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές για το ειδικό πρόγραμμα που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο γ).

2. Η ενδεικτική κατανομή του ποσού που αναφέρεται στην παράγραφο 1 για το ειδικό πρόγραμμα του άρθρου 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) και για το ΕΙΤ έχει ως εξής:

α) 23 546 000 000 EUR για τον πυλώνα I «Ανοικτή επιστήμη» για την περίοδο 2021-2027, εκ των οποίων:

- i) 15 027 000 000 EUR για το ΕΣΕ,
- ii) 6 333 000 000 EUR για δράσεις MSCA,
- iii) 2 186 000 000 EUR για ερευνητικές υποδομές,

β) 47 428 000 000 EUR για τον πυλώνα II «Παγκόσμιες προκλήσεις και βιομηχανική ανταγωνιστικότητα» για την περίοδο 2021-2027, εκ των οποίων:

- i) 6 893 000 000 EUR για την ομάδα «Υγεία»,
- ii) 1 386 000 000 EUR για την ομάδα «Πολιτισμός, δημιουργικότητα και κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς»,
- iii) 1 303 000 000 EUR για την ομάδα «Πολιτική ασφάλεια για την κοινωνία»,

- iv) 13 462 000 000 EUR για την ομάδα «Ψηφιακές τεχνολογίες και βιομηχανία»,
 - v) 13 462 000 000 EUR για την ομάδα «Κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα»,
 - vi) 8 952 000 000 EUR για την ομάδα «Τρόφιμα, βιοοικονομία, φυσικοί πόροι, γεωργία και περιβάλλον»,
 - vii) 1 970 000 000 EUR για τις μη πυρηνικές άμεσες δράσεις του ΚΚΕρ,
 - γ) 11 937 000 000 EUR για τον πυλώνα III «Καινοτόμος Ευρώπη » για την περίοδο 2021-2027, εκ των οποίων:
 - i) 8 752 000 000 EUR για το ΕΣΚ,
 - ii) 459 000 000 EUR για ευρωπαϊκά οικοσυστήματα καινοτομίας,
 - iii) 2 726 000 000 EUR για το ΕΙΤ,
 - δ) 3 212 000 000 EUR για το μέρος «Ενίσχυση του ΕΧΕ» για την περίοδο 2021-2027, εκ των οποίων:
 - i) 2 842 000 000 EUR για «διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας»,
 - ii) 370 000 000 EUR για «μεταρρύθμιση και βελτίωση του ευρωπαϊκού συστήματος Ε&Κ».
3. Ως αποτέλεσμα της ειδικής προσαρμογής προγραμμάτων που προβλέπεται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου, το ποσό που αναφέρεται στην παράγραφο 1 για το ειδικό πρόγραμμα που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) του παρόντος κανονισμού και για το ΕΙΤ αυξάνεται με πρόσθετη χρηματοδότηση ύψους 3 000 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018, όπως ορίζεται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου.
4. Η ενδεικτική κατανομή του ποσού που αναφέρεται στην παράγραφο 3 είναι η εξής:
- α) 1 286 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για τον πυλώνα I «Επιστήμη αριστείας», εκ των οποίων:
 - i) 857 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για το ΕΣΕ,
 - ii) 236 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για δράσεις MSCA,
 - iii) 193 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για ερευνητικές υποδομές·
 - β) 1 286 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για τον πυλώνα II «Παγκόσμιες προκλήσεις και ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα», εκ των οποίων:
 - i) 686 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για την ομάδα «Πολιτισμός, δημιουργικότητα και κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς»,
 - ii) 257 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για την ομάδα «Πολιτική προστασία για την κοινωνία»,
 - iii) 171 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για την ομάδα «Ψηφιακές τεχνολογίες, βιομηχανία και διάστημα»,
 - iv) 171 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για την ομάδα «Κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα»·
 - γ) 270 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για τον πυλώνα III «Καινοτόμος Ευρώπη», εκ των οποίων:
 - i) 60 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για ευρωπαϊκά οικοσυστήματα καινοτομίας,
 - ii) 210 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για το ΕΙΤ·
 - δ) 159 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για το μέρος «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του ΕΧΕ», εκ των οποίων:
 - i) 99 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για «διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας»,
 - ii) 60 000 000 EUR σε σταθερές τιμές του 2018 για «μεταρρύθμιση και βελτίωση του ευρωπαϊκού συστήματος Ε&Κ».

5. Προκειμένου να αντιμετωπίζονται απρόβλεπτες καταστάσεις ή νέες εξελίξεις και ανάγκες, η Επιτροπή μπορεί, στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας προϋπολογισμού, να παρεκκλίνει από τα ποσά που καθορίζονται στην παράγραφο 2 έως 10 % κατ' ανώτατο όριο. Δεν επιτρέπονται παρεκκλίσεις από τα ποσά που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) σημείο vii), ούτε από το συνολικό ποσό που προβλέπεται για το μέρος «Διεύρυνση της συμμετοχής και Ενίσχυση του ΕΧΕ» στην παράγραφο 2.

6. Το ποσό που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 3 του παρόντος άρθρου για το ειδικό πρόγραμμα του άρθρου 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) και το ΕΙΤ μπορεί επίσης να καλύπτει δαπάνες για την προετοιμασία, την παρακολούθηση, τους ελέγχους, τους λογιστικούς ελέγχους, την αξιολόγηση, καθώς και άλλες δραστηριότητες και δαπάνες που απαιτούνται για την διαχείριση και την υλοποίηση του προγράμματος, όπως, μεταξύ άλλων, όλες τις διοικητικές δαπάνες, και την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων του προγράμματος. Οι διοικητικές δαπάνες που συνδέονται με τις έμμεσες δράσεις δεν υπερβαίνουν το 5 % του συνολικού ποσού των έμμεσων δράσεων του ειδικού προγράμματος που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) και του ΕΙΚΤ. Επιπλέον, το ποσό που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 3 του παρόντος άρθρου για το ειδικό πρόγραμμα του άρθρου 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) και το ΕΙΤ μπορεί επίσης να καλύπτει:

- α) στον βαθμό που σχετίζονται με τους στόχους του προγράμματος, δαπάνες που αφορούν μελέτες, συνεδριάσεις εμπειρογνομόνων, δράσεις ενημέρωσης και επικοινωνίας,
- β) δαπάνες που συνδέονται με δίκτυα τεχνολογίας πληροφοριών με επίκεντρο την επεξεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών, μεταξύ άλλων τα εταιρικά εργαλεία τεχνολογίας πληροφοριών και τις λοιπές δαπάνες τεχνικής και διοικητικής συνδρομής που απαιτούνται για τη διαχείριση του προγράμματος.

7. Εφόσον είναι αναγκαίο ώστε να καταστεί εφικτή η διαχείριση δράσεων που δεν θα έχουν ολοκληρωθεί έως την 31η Δεκεμβρίου 2027, μπορούν να εγγραφούν στον προϋπολογισμό της Ένωσης πιστώσεις πέραν του 2027, με σκοπό την κάλυψη των δαπανών που προβλέπονται στην παράγραφο 6.

8. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις για δράσεις άνω του ενός οικονομικού έτους μπορούν να κατανέμονται σε ετήσιες δόσεις επί σειρά ετών.

9. Σύμφωνα με το άρθρο 193 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις που προσδιορίζονται στην απόφαση χρηματοδότησης και για περιορισμένο χρονικό διάστημα, οι δραστηριότητες που υποστηρίζονται βάσει του παρόντος κανονισμού και οι υποκείμενες δαπάνες μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες από την 1η Ιανουαρίου 2021, ακόμη και αν υλοποιήθηκαν και πραγματοποιήθηκαν πριν από την υποβολή της αίτησης επιχορήγησης.

Άρθρο 13

Πόροι από το Μέσο Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφοι 3, 4, 7 και 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2094, τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού εφαρμόζονται στο πλαίσιο του προγράμματος με τα ποσά που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο iv) του εν λόγω κανονισμού.

2. Τα ποσά που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο α) στοιχείο iv) του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2094 αποτελούν εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού. Τα εν λόγω πρόσθετα ποσά διατίθενται αποκλειστικά σε δράσεις Ε&Κ που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των συνεπειών της κρίσης της COVID-19, ιδίως των οικονομικών και κοινωνικών συνεπειών της αλλά και των συνεπειών στην κοινωνία. Δίνεται προτεραιότητα στις καινοτόμες ΜΜΕ και επιδεικνύεται ιδιαίτερη προσοχή στην ενσωμάτωσή τους σε συνεργατικά έργα στο πλαίσιο του πυλώνα II.

3. Η ενδεικτική κατανομή των ποσών που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο α) στοιχείο iv) του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2094 έχει ως εξής:

- α) 25 % για την ομάδα «Υγεία»,
- β) 25 % για την ομάδα «Ψηφιακές τεχνολογίες, βιομηχανία και διάστημα»,
- γ) 25 % για την ομάδα «Κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα»,
- δ) 25 % για το ΕΣΚ.

Άρθρο 14

Ανοικτή επιστήμη

1. Το πρόγραμμα ενθαρρύνει την ανοικτή επιστήμη ως προσέγγιση της επιστημονικής διαδικασίας με βάση τη συνεργασία και τη διάδοση της γνώσης, ιδίως σύμφωνα με τα ακόλουθα στοιχεία τα οποία διασφαλίζονται σύμφωνα με το άρθρο 39 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού:

- α) ανοικτή πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις που απορρέουν από έρευνα χρηματοδοτούμενη βάσει του προγράμματος·

β) ανοικτή πρόσβαση σε ερευνητικά δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων αυτών στα οποία βασίζονται οι επιστημονικές δημοσιεύσεις, σύμφωνα με την αρχή «ανοικτή στο μέτρο του δυνατού, κλειστή στο μέτρο του αναγκαίου».

2. Προωθείται και ενθαρρύνεται η αρχή της αμοιβαιότητας στην ανοικτή επιστήμη σε όλες τις συμφωνίες σύνδεσης και συνεργασίας με τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών που υπογράφονται από φορείς χρηματοδότησης επιφορτισμένους με την έμμεση διαχείριση του προγράμματος.

3. Εξασφαλίζεται υπεύθυνη διαχείριση των ερευνητικών δεδομένων σύμφωνα με τις αρχές FAIR, δηλαδή την «ευρεσιμότητα», την «προσβασιμότητα», τη «διαλειτουργικότητα» και τη «δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης». Δίνεται επίσης προσοχή στη μακροπρόθεσμη διατήρηση των δεδομένων.

4. Προωθούνται και ενθαρρύνονται και άλλες πρακτικές ανοικτής επιστήμης, μεταξύ άλλων προς όφελος των ΜΜΕ.

Άρθρο 15

Εναλλακτική, συνδυασμένη και σωρευτική χρηματοδότηση και μεταφορές πόρων

1. Το πρόγραμμα υλοποιείται σε συνέργεια με άλλα ενωσιακά προγράμματα, σύμφωνα με την αρχή του άρθρου 7 παράγραφος 7.

2. Η σφραγίδα αριστείας απονέμεται για προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που προσδιορίζονται στο πρόγραμμα εργασιών. Σύμφωνα με την οικεία διάταξη του κανονισμού περί κοινών διατάξεων για το 2021-2027 και της οικείας διάταξης του κανονισμού για τα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ, το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ ή το ΕΓΤΑΑ μπορούν να υποστηρίξουν:

α) συγχρηματοδοτούμενες δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του προγράμματος, και

β) δράσεις στις οποίες έχει απονεμηθεί πιστοποίηση σφραγίδας αριστείας εφόσον πληρούν όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

i) έχουν αξιολογηθεί σε πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος·

ii) πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις ποιότητας της εν λόγω πρόσκλησης υποβολής προτάσεων· και

iii) δεν έχουν χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της εν λόγω πρόσκλησης υποβολής προτάσεων μόνο λόγω δημοσιονομικών περιορισμών.

3. Οι χρηματοδοτικές συνεισφορές στο πλαίσιο προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+, το ΕΤΘΑ και το ΕΓΤΑΑ μπορούν να θεωρούνται συνεισφορές του συμμετέχοντος κράτους μέλους σε ευρωπαϊκές συμπράξεις βάσει του άρθρου 10 παράγραφος 1 στοιχεία β) και γ) του παρόντος κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι οικείες διατάξεις του κανονισμού περί κοινών διατάξεων για το 2021-2027 και των κανονισμών που αφορούν το κάθε ταμείο.

4. Δράση που έχει λάβει συνεισφορά από άλλο πρόγραμμα της Ένωσης μπορεί επίσης να λάβει συνεισφορά από το πρόγραμμα, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω συνεισφορές δεν καλύπτουν τις ίδιες δαπάνες. Οι κανόνες του οικείου προγράμματος της Ένωσης εφαρμόζονται στην αντίστοιχη συνεισφορά του στη δράση. Η σωρευτική χρηματοδότηση δεν υπερβαίνει τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες της δράσης. Η υποστήριξη από τα διάφορα ενωσιακά προγράμματα μπορεί να υπολογίζεται κατ' αναλογία, σύμφωνα με τα έγγραφα όπου καθορίζονται οι προϋποθέσεις για την υποστήριξη.

5. Πόροι που διατίθενται στα κράτη μέλη υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης μπορούν, κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, να μεταφέρονται στο πρόγραμμα με την επιφύλαξη των οικείων διατάξεων του κανονισμού περί κοινών διατάξεων για το 2021-2027. Η Επιτροπή εκτελεί τους εν λόγω πόρους άμεσα, σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, ή έμμεσα, σύμφωνα με το στοιχείο γ) του εν λόγω εδαφίου. Οι πόροι αυτοί χρησιμοποιούνται προς όφελος του οικείου κράτους μέλους.

6. Όταν η Επιτροπή δεν έχει αναλάβει νομική δέσμευση στο πλαίσιο άμεσης ή έμμεσης διαχείρισης για τους πόρους που μεταφέρονται σύμφωνα με την παράγραφο 5, οι αντίστοιχοι αδέσμευτοι πόροι μπορούν να μεταφερθούν σε ένα ή περισσότερα προγράμματα πηγή, κατόπιν αιτήματος του κράτους μέλους, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του κανονισμού περί κοινών διατάξεων για το 2021-2027.

Άρθρο 16

Τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το πρόγραμμα

1. Το πρόγραμμα είναι ανοικτό στη σύνδεση με τις ακόλουθες τρίτες χώρες (συνδεδεμένες χώρες):
 - α) μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών που είναι μέλη του ΕΟΧ, σύμφωνα με τους όρους που ορίζει η συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο·
 - β) υπό προσχώρηση χώρες, υποψήφιες χώρες και εν δυνάμει υποψήφιοι, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής τους στα προγράμματα της Ένωσης που καθορίζονται στις αντίστοιχες συμφωνίες-πλαίσια και τις αποφάσεις του συμβουλίου σύνδεσης, ή σε παρεμφερείς συμφωνίες, και σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που καθορίζονται στις συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και των εν λόγω χωρών·
 - γ) χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής τους στα προγράμματα της Ένωσης που καθορίζονται στις αντίστοιχες συμφωνίες-πλαίσια και τις αποφάσεις του συμβουλίου σύνδεσης ή σε παρεμφερείς συμφωνίες και σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που καθορίζονται στις συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και των εν λόγω χωρών·
 - δ) τρίτες χώρες και εδάφη που πληρούν όλα τα ακόλουθα κριτήρια:
 - i) διαθέτουν ικανοποιητικές ικανότητες στην επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία·
 - ii) είναι προσηλωμένες στη βασιζόμενη σε κανόνες οικονομία της ανοιχτής αγοράς, συμπεριλαμβανομένης της δίκαιης και ισότιμης μεταχείρισης των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πλαισιωμένης από δημοκρατικούς θεσμούς·
 - iii) προωθούν ενεργά πολιτικές για τη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας των πολιτών.
 2. Η σύνδεση με το πρόγραμμα για κάθε τρίτη χώρα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο δ) συνάδει με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται σε συμφωνία η οποία καλύπτει τη συμμετοχή της τρίτης χώρας σε κάθε πρόγραμμα της Ένωσης, υπό τον όρο ότι η συμφωνία:
 - α) διασφαλίζει δίκαιη ισορροπία όσον αφορά τις συνεισφορές και τα οφέλη της τρίτης χώρας που συμμετέχει στα προγράμματα της Ένωσης·
 - β) αθροίζει τους όρους συμμετοχής στα ενωσιακά προγράμματα, συμπεριλαμβανομένου του υπολογισμού των χρηματοδοτικών συνεισφορών στα επιμέρους προγράμματα και τα διοικητικά τους έξοδα·
 - γ) δεν παρέχει στην τρίτη χώρα καμία εξουσία λήψης αποφάσεων σχετικά με το πρόγραμμα της Ένωσης·
 - δ) εγγυάται τα δικαιώματα της Ένωσης για τη διασφάλιση χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.
- Οι συνεισφορές που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου αποτελούν έσοδα για ειδικό προορισμό σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού·
3. Στο πεδίο σύνδεσης κάθε τρίτης χώρας με το πρόγραμμα συνυπολογίζεται ανάλυση των οφελών για την Ένωση και ο στόχος της επίτευξης οικονομικής ανάπτυξης στην Ένωση μέσω της καινοτομίας. Αντιστοίχως, μέρη του προγράμματος μπορούν να μην συμπεριλαμβάνονται στη συμφωνία σύνδεσης συγκεκριμένης χώρας, εξαιρουμένων των μελών του ΕΟΧ, των υπό προσχώρηση χωρών, υποψήφιων χωρών και εν δυνάμει υποψήφιων χωρών ή οντοτήτων.
 4. Στον βαθμό που είναι δυνατόν, στη συμφωνία σύνδεσης προβλέπεται η αμοιβαία συμμετοχή νομικών οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση σε ισοδύναμα προγράμματα συνδεδεμένων χωρών σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στα εν λόγω προγράμματα.
 5. Οι όροι για τον καθορισμό του ύψους της χρηματοδοτικής συνεισφοράς εξασφαλίζουν τακτική αυτόματη διόρθωση τυχόν σημαντικών ανισορροπιών σε σύγκριση με το ποσό που λαμβάνουν οι οντότητες που είναι εγκατεστημένες στη συνδεδεμένη χώρα μέσω της συμμετοχής στο πρόγραμμα, λαμβανομένων υπόψη των δαπανών διαχείρισης, εκτέλεσης και λειτουργίας του προγράμματος. Η διάθεση των χρηματοδοτικών συνεισφορών συνεκτιμά το επίπεδο συμμετοχής των νομικών οντοτήτων των συνδεδεμένων χωρών σε κάθε μέρος του προγράμματος.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 17

Φορείς χρηματοδότησης και άμεσες δράσεις του ΚΚΕρ

1. Οι κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα τίτλο δεν εφαρμόζονται στις άμεσες δράσεις που αναλαμβάνονται από το ΚΚΕρ.
2. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, οι φορείς χρηματοδότησης δύνανται να παρεκκλίνουν από τους κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα τίτλο, εξαιρουμένων των άρθρων 18, 19 και 20, εάν:
 - α) μια τέτοια παρέκκλιση προβλέπεται στη βασική πράξη για τη σύσταση του φορέα χρηματοδότησης ή την ανάθεση καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε αυτόν· ή
 - β) στην περίπτωση φορέων χρηματοδότησης που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημείο ii), iii) ή ν) του δημοσιονομικού κανονισμού εάν αυτό προβλέπεται στη συμφωνία συνεισφοράς και επιβάλλεται από τις ειδικές τους λειτουργικές ανάγκες ή τον χαρακτήρα της δράσης.

Άρθρο 18

Επιλέξιμες δράσεις και δεοντολογικές αρχές

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, μόνον οι δράσεις που υλοποιούν τους στόχους του άρθρου 3 είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση.

Δεν χρηματοδοτούνται τα ακόλουθα ερευνητικά πεδία:

- α) δραστηριότητες με αντικείμενο την κλωνοποίηση του ανθρώπου για αναπαραγωγικούς σκοπούς·
- β) δραστηριότητες με στόχο την τροποποίηση της γενετικής κληρονομιάς των ανθρώπινων όντων, οι οποίες ενδέχεται να καταστήσουν κληρονομικές τις εν λόγω τροποποιήσεις ⁽²⁸⁾·
- γ) δραστηριότητες που αποβλέπουν στη δημιουργία ανθρώπινων εμβρύων αποκλειστικά για ερευνητικούς σκοπούς ή για τον σκοπό της εξασφάλισης βλαστοκυττάρων, μεταξύ άλλων, μέσω μεταφοράς πυρήνων σωματικών κυττάρων.

2. Η έρευνα σε ανθρώπινα ενήλικα και εμβρυικά βλαστοκύτταρα μπορεί να χρηματοδοτείται αναλόγως του περιεχομένου της επιστημονικής πρότασης και του νομικού πλαισίου των συμμετεχόντων κρατών μελών. Καμία χρηματοδότηση, εντός ή εκτός της Ένωσης, δεν παρέχεται για ερευνητικές δραστηριότητες που απαγορεύονται σε όλα τα κράτη μέλη. Καμία χρηματοδότηση δεν παρέχεται σε κράτος μέλος για ερευνητική δραστηριότητα η οποία απαγορεύεται στο εν λόγω κράτος μέλος.

Άρθρο 19

Δεοντολογία

1. Οι δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος συμμορφώνονται με τις αρχές δεοντολογίας και το σχετικό ενωσιακό, εθνικό και διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων του Χάρτη και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών καθώς και των συμπληρωματικών πρωτοκόλλων της.

Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην αρχή της αναλογικότητας, στο δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, στο δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, στο δικαίωμα στη σωματική και διανοητική ακεραιότητα του ατόμου, στο δικαίωμα της μη εισαγωγής διακρίσεων και στην ανάγκη διασφάλισης της προστασίας του περιβάλλοντος και υψηλού επιπέδου προστασίας της ανθρώπινης υγείας.

⁽²⁸⁾ Η έρευνα με αντικείμενο τη θεραπεία του καρκίνου των γονάδων μπορεί να χρηματοδοτείται.

2. Οι νομικές οντότητες που συμμετέχουν σε μία δράση υποβάλλουν:
- α) αυτοαξιολόγηση δεοντολογίας στην οποία προσδιορίζονται και περιγράφονται λεπτομερώς όλα τα προβλέψιμα δεοντολογικά ζητήματα που σχετίζονται με τον στόχο, την υλοποίηση και τον πιθανό αντίκτυπο των προς χρηματοδότηση δραστηριοτήτων, μεταξύ άλλων επιβεβαίωση συμμόρφωσης με την παράγραφο 1 συνοδευόμενη από περιγραφή του τρόπου με τον οποίο αυτή η συμμόρφωση θα διασφαλίζεται·
 - β) επιβεβαίωση συμμόρφωσης των δραστηριοτήτων με τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την ακεραιότητα της έρευνας που δημοσιεύθηκε από τις «All European Academies» (Όλες οι Ευρωπαϊκές Ακαδημίες) και επιβεβαίωση ότι δεν θα διενεργηθεί καμία δραστηριότητα που αποκλείεται από χρηματοδότηση·
 - γ) για δραστηριότητες που διεξάγονται εκτός της Ένωσης, επιβεβαίωση ότι οι ίδιες δραστηριότητες θα είχαν επιτραπεί σε κράτος μέλος· και
 - δ) για δραστηριότητες στις οποίες χρησιμοποιούνται ανθρώπινα εμβρυικά βλαστοκύτταρα, εφόσον απαιτείται, λεπτομερή στοιχεία για τα μέτρα αδειοδότησης και ελέγχου που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές των οικείων κρατών μελών, καθώς και λεπτομερή στοιχεία των δεοντολογικών εγκρίσεων που χορηγούνται πριν από την έναρξη των οικείων δραστηριοτήτων.
3. Οι προτάσεις ελέγχονται συστηματικά με σκοπό τον εντοπισμό δράσεων που εγείρουν πολύπλοκα ή σοβαρά δεοντολογικά ζητήματα και υποβάλλονται σε αξιολόγηση δεοντολογίας. Η αξιολόγηση δεοντολογίας διενεργείται από την Επιτροπή, εκτός εάν έχει ανατεθεί στον φορέα χρηματοδότησης. Όλες οι δράσεις που αφορούν τη χρήση ανθρώπινων εμβρυικών βλαστοκυττάρων ή ανθρώπινων εμβρύων είναι αντικείμενο διενέργειας αξιολόγησης δεοντολογίας. Οι έλεγχοι και οι αξιολογήσεις δεοντολογίας διενεργούνται με την υποστήριξη εμπειρογνομόνων σε ζητήματα δεοντολογίας. Η Επιτροπή και οι φορείς χρηματοδότησης διασφαλίζουν τη διαφάνεια των διαδικασιών δεοντολογίας με την επιφύλαξη του απόρρητου χαρακτήρα του περιεχομένου των εν λόγω διαδικασιών.
4. Οι νομικές οντότητες που συμμετέχουν σε μία δράση μεριμνούν ώστε να αποκτήσουν όλες τις εγκρίσεις ή άλλα υποχρεωτικά έγγραφα από τις αρμόδιες εθνικές και τοπικές επιτροπές δεοντολογίας ή άλλους φορείς, όπως αρχές προστασίας δεδομένων, πριν από την έναρξη των σχετικών δραστηριοτήτων. Τα εν λόγω έγγραφα φυλάσσονται σε αρχείο και διαβιβάζονται στην Επιτροπή ή τον οικείο φορέα χρηματοδότησης κατόπιν αιτήματος.
5. Εφόσον κρίνεται σκόπιμο, οι έλεγχοι δεοντολογίας διενεργούνται από την Επιτροπή ή τον οικείο φορέα χρηματοδότησης. Σε περίπτωση σοβαρών ή πολύπλοκων δεοντολογικών ζητημάτων, οι έλεγχοι δεοντολογίας διενεργούνται από την Επιτροπή, εκτός εάν η Επιτροπή αναθέσει το έργο αυτό στον φορέα χρηματοδότησης.
- Οι έλεγχοι δεοντολογίας διενεργούνται με την υποστήριξη εμπειρογνομόνων σε ζητήματα δεοντολογίας.
6. Οι δράσεις που δεν πληρούν τις δεοντολογικές απαιτήσεις των παραγράφων 1 έως 4 και που, ως εκ τούτου, δεν είναι δεοντολογικά αποδεκτές, απορρίπτονται ή διακόπτονται μόλις εξακριβωθεί ότι είναι δεοντολογικά απαράδεκτες.

Άρθρο 20

Ασφάλεια

1. Οι δράσεις που υλοποιούνται βάσει του προγράμματος τηρούν τους εφαρμοστέους κανόνες ασφάλειας και, συγκεκριμένα, τους κανόνες για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών από την άνευ αδείας δημοσιοποίηση, και συμμορφώνονται, μεταξύ άλλων, με κάθε συναφή ενωσιακή και εθνική νομοθεσία. Στην περίπτωση έρευνας που διεξάγεται εκτός της Ένωσης και χρησιμοποιεί ή παράγει διαβαθμισμένες πληροφορίες, απαιτείται επίσης, επιπλέον της συμμόρφωσης με τις εν λόγω απαιτήσεις, η σύναψη συμφωνίας περί ασφάλειας μεταξύ της Ένωσης και της τρίτης χώρας στην οποία θα διεξαχθεί η έρευνα.
2. Εφόσον κρίνεται σκόπιμο, οι προτάσεις περιλαμβάνουν αυτοαξιολόγηση ασφάλειας στην οποία επισημαίνονται τυχόν ζητήματα ασφάλειας και περιγράφεται λεπτομερώς ο τρόπος αντιμετώπισής των εν λόγω ζητημάτων με στόχο τη συμμόρφωση με τη συναφή ενωσιακή και εθνική νομοθεσία.
3. Εφόσον κρίνεται σκόπιμο, η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης διεξάγει αναλυτικό έλεγχο ασφάλειας για προτάσεις που εγείρουν ζητήματα ασφάλειας.
4. Κατά περίπτωση, οι δράσεις που διενεργούνται στο πλαίσιο του προγράμματος συμμορφώνονται με την απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 και τους κανόνες εφαρμογής της.

5. Οι νομικές οντότητες που συμμετέχουν σε δράση μεριμνούν ώστε οι διαβαθμισμένες πληροφορίες που χρησιμοποιούνται ή παράγονται από τη δράση να προστατεύονται από την άνευ αδείας δημοσιοποίηση. Παρέχουν προσωπικό αποδεικτικό εξουσιοδότησης ασφαλείας ή αποδεικτικό εξουσιοδότησης ασφαλείας του φορέα από τις αρμόδιες εθνικές αρχές ασφαλείας, πριν από την έναρξη των οικείων δραστηριοτήτων.
6. Εάν ανεξάρτητοι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες πρέπει να χειρίζονται διαβαθμισμένες πληροφορίες, απαιτείται η δέουσα εξουσιοδότηση ασφαλείας πριν από τον διορισμό των εν λόγω εμπειρογνομένων.
7. Εφόσον κρίνεται σκόπιμο, η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης δύναται να διενεργεί ελέγχους ασφαλείας.
8. Οι δράσεις που δεν τηρούν τους κανόνες ασφαλείας σύμφωνα με το παρόν άρθρο μπορεί να απορριφθούν ή να διακοπούν ανά πάσα στιγμή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Επιχορηγήσεις

Άρθρο 21

Επιχορηγήσεις

Η χορήγηση και η διαχείριση των επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος συνάδει με τον τίτλο VIII του δημοσιονομικού κανονισμού, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο.

Άρθρο 22

Νομικές οντότητες επιλέξιμες για συμμετοχή

1. Κάθε νομική οντότητα, ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασής της και συμπεριλαμβανομένων νομικών οντοτήτων από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή διεθνών οργανισμών, μπορεί να συμμετέχει σε δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος κανονισμού, καθώς και τυχόν προϋποθέσεις που ορίζονται στο πρόγραμμα εργασιών ή στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων.
2. Με εξαίρεση δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις όπου το πρόγραμμα εργασιών ορίζει διαφορετικά, οι νομικές οντότητες που σχηματίζουν κοινοπραξία (consortium) είναι επιλέξιμες για συμμετοχή σε δράσεις του προγράμματος υπό την προϋπόθεση ότι η κοινοπραξία (consortium) περιλαμβάνει:
 - α) τουλάχιστον μία ανεξάρτητη νομική οντότητα εγκατεστημένη σε κράτος μέλος και
 - β) τουλάχιστον δύο άλλες ανεξάρτητες νομικές οντότητες, η καθεμία εκ των οποίων είναι εγκαταστημένη σε διαφορετικά κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες
3. Οι δράσεις έρευνας αιχμής του ΕΣΕ, οι δράσεις του ΕΣΚ, οι δράσεις κατάρτισης και κινητικότητας ή οι δράσεις συγχρηματοδότησης προγράμματος μπορούν να υλοποιούνται από μία ή περισσότερες νομικές οντότητες, υπό την προϋπόθεση ότι μία από τις εν λόγω νομικές οντότητες είναι εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα, βάσει συμφωνίας που συνάπτεται σύμφωνα με το άρθρο 16.
4. Οι δράσεις συντονισμού και στήριξης μπορούν να υλοποιούνται από μία ή περισσότερες νομικές οντότητες οι οποίες μπορούν να είναι εγκατεστημένες σε κράτος μέλος, συνδεδεμένη χώρα ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, σε άλλη τρίτη χώρα.
5. Για δράσεις που αφορούν στρατηγικούς πόρους, συμφέροντα, την αυτονομία ή την ασφάλεια της Ένωσης, στο πρόγραμμα εργασιών μπορεί να προβλέπεται η δυνατότητα περιορισμού της συμμετοχής σε νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες μόνο σε κράτη μέλη ή, σε νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε συγκεκριμένες συνδεδεμένες ή άλλες τρίτες χώρες, πέραν των νομικών οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες σε κράτη μέλη. Κάθε περιορισμός της συμμετοχής νομικών οντοτήτων εγκατεστημένων σε συνδεδεμένες χώρες που είναι μέλη του ΕΟΧ συνάδει με τους όρους και τις προϋποθέσεις της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο. Για δεόντως αιτιολογημένους και εξαιρετικούς λόγους, προκειμένου να εξασφαλιστεί η προστασία των στρατηγικών συμφερόντων της Ένωσης και των κρατών μελών της, το πρόγραμμα εργασιών μπορεί επίσης να αποκλείει τη συμμετοχή νομικών οντοτήτων εγκατεστημένων στην Ένωση ή σε συνδεδεμένες χώρες που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή από νομικές οντότητες μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών σε επιμέρους προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, ή να εξαρτά τη συμμετοχή τους από προϋποθέσεις που ορίζονται στο πρόγραμμα εργασιών.

6. Κατά περίπτωση και όταν αιτιολογείται δεόντως, μπορούν να προβλέπονται στο πρόγραμμα εργασιών κριτήρια επιλεξιμότητας πέραν αυτών που καθορίζονται στις παραγράφους 2 έως 5, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ειδικές απαιτήσεις πολιτικής ή ο χαρακτήρας και οι στόχοι της δράσης, όπως, για παράδειγμα, ο αριθμός των νομικών οντοτήτων, ο τύπος της νομικής οντότητας και ο τόπος εγκατάστασης.

7. Για δράσεις που λαμβάνουν ποσά δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 5, η συμμετοχή περιορίζεται σε μία μόνο νομική οντότητα που είναι εγκατεστημένη στη δικαιοδοσία της εξουσιοδοτούσας διαχειριστικής αρχής, εκτός εάν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά με την εν λόγω διαχειριστική αρχή.

8. Εφόσον αναφέρεται στο πρόγραμμα εργασιών, το Κοινό Κέντρο Ερευνών δύναται να συμμετέχει σε δράσεις.

9. Το Κοινό Κέντρο Ερευνών, διεθνείς οργανισμοί ευρωπαϊκής έρευνας και νομικές οντότητες που έχουν συσταθεί δυνάμει του δικαίου της Ένωσης θεωρούνται ότι είναι εγκατεστημένα σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτά στα οποία είναι εγκατεστημένες άλλες νομικές οντότητες που συμμετέχουν στη δράση.

10. Για τις δράσεις έρευνας αιχμής του ΕΣΕ, τις δράσεις κατάρτισης και κινητικότητας και όταν προβλέπεται στο πρόγραμμα εργασιών, οι διεθνείς οργανισμοί με έδρα σε κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα θεωρούνται ότι είναι εγκατεστημένοι στο εν λόγω κράτος μέλος ή την εν λόγω συνδεδεμένη χώρα. Για άλλα μέρη του προγράμματος, θεωρείται ότι οι διεθνείς οργανισμοί, εκτός των διεθνών οργανισμών ευρωπαϊκής έρευνας, είναι εγκατεστημένοι σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα.

Άρθρο 23

Νομικές οντότητες επιλέξιμες για χρηματοδότηση

1. Οι νομικές οντότητες είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση εάν είναι εγκατεστημένες σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα. Μόνο νομικές οντότητες εγκατεστημένες στη δικαιοδοσία της εξουσιοδοτούσας διαχειριστικής αρχής είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση για δράσεις που λαμβάνουν ποσά δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 5, εκτός εάν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά από την εν λόγω διαχειριστική αρχή.

2. Οι νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα αναλαμβάνουν το κόστος της συμμετοχής τους. Ωστόσο, μία νομική οντότητα που είναι εγκατεστημένη σε μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες χαμηλού έως μεσαίου εισοδήματος και, κατ' εξαίρεση, άλλες μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση στο πλαίσιο δράσης, εάν:

- α) η τρίτη χώρα ορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών που έχει εγκρίνει η Επιτροπή· ή
- β) η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης θεωρεί ότι η συμμετοχή της σχετικής νομικής οντότητας είναι αναγκαία για την υλοποίηση της δράσης·

3. Συνδεδεμένες οντότητες είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση στο πλαίσιο δράσης, εάν είναι εγκατεστημένες σε κράτος μέλος, συνδεδεμένη χώρα ή σε τρίτη χώρα που ορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών που έχει εγκρίνει η Επιτροπή.

4. Η Επιτροπή θέτει τακτικά στη διάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου πληροφορίες σχετικά με το ποσό των χρηματοδοτικών συνεισφορών της Ένωσης που παρέχονται σε νομικές οντότητες εγκατεστημένες σε συνδεδεμένες και μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες. Όσον αφορά τις συνδεδεμένες χώρες, οι εν λόγω πληροφορίες αφορούν επίσης το δημοσιονομικό τους ισοζύγιο.

Άρθρο 24

Προσκλήσεις υποβολής προτάσεων

1. Το περιεχόμενο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για όλες τις δράσεις περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα εργασιών.

2. Εφόσον απαιτείται για την επίτευξη των στόχων τους, οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων μπορούν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να έχουν περιορισμούς με στόχο την ανάπτυξη επιπλέον δραστηριοτήτων ή την προσθήκη επιπλέον εταίρων σε υφιστάμενες δράσεις. Επιπλέον, το πρόγραμμα εργασιών μπορεί να παρέχει τη δυνατότητα προσχώρησης νομικών οντοτήτων από χώρες με χαμηλές επιδόσεις Ε&Κ σε ήδη επιλεγμένες συνεργατικές δράσεις Ε&Κ, με τη συγκατάθεση της αντίστοιχης κοινοπραξίας (consortium) και υπό τον όρο ότι οι νομικές οντότητες από τις εν λόγω χώρες δεν συμμετέχουν ήδη.

3. Δεν απαιτείται πρόσκληση υποβολής προτάσεων για δράσεις συντονισμού και στήριξης ή για δράσεις συγχρηματοδότησης προγράμματος οι οποίες:

- α) πρόκειται να υλοποιηθούν από το Κοινό Κέντρο Ερευνών ή νομικές οντότητες που ορίζονται στο πρόγραμμα εργασιών·
- β) δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 195 στοιχείο ε) του δημοσιονομικού κανονισμού.

4. Στο πρόγραμμα εργασιών καθορίζονται προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στις οποίες δύνανται να χορηγηθούν σφραγίδες αριστείας. Οι πληροφορίες σχετικά με την αίτηση και την αξιολόγηση επιτρέπεται να κοινοποιούνται σε ενδιαφερόμενες αρχές χρηματοδότησης, κατόπιν προηγούμενης έγκρισης από τον αιτούντα, με την επιφύλαξη σύναψης συμφωνιών περί τήρησης του απορρήτου.

Άρθρο 25

Κοινές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων

Η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης δύνανται να προκηρύσσει κοινή πρόσκληση υποβολής προτάσεων με:

- α) τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των επιστημονικών και τεχνολογικών οργανισμών ή υπηρεσιών τους·
- β) διεθνείς οργανισμούς·
- γ) μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες.

Σε περίπτωση κοινής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, οι αιτούντες πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 22 και θεσπίζονται κοινές διαδικασίες για την επιλογή και την αξιολόγηση των προτάσεων. Τέτοιου είδους διαδικασίες περιλαμβάνουν ισόρροπη ομάδα εμπειρογνομόνων οι οποίοι διορίζονται από κάθε μέρος.

Άρθρο 26

Σύναψη προεμπορικών συμβάσεων και δημόσια προμήθεια καινοτόμων λύσεων

1. Οι δράσεις μπορούν να περιλαμβάνουν ή να έχουν ως πρωταρχικό τους στόχο τη σύναψη προεμπορικών συμβάσεων ή τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων καινοτόμων λύσεων προς υλοποίηση από δικαιούχους που είναι αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς όπως ορίζονται στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ ⁽²⁹⁾ και 2014/25/ΕΕ ⁽³⁰⁾ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

2. Οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων:

- α) συμμορφώνονται με τους κανόνες ανταγωνισμού και με τις αρχές της διαφάνειας, της μη εισαγωγής διακρίσεων, της ίσης μεταχείρισης, της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της αναλογικότητας·
- β) μπορούν να επιτρέπουν την ανάθεση πολλών συμβάσεων στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας («πολυπορισμός»)·
- γ) προβλέπουν την ανάθεση των συμβάσεων στην πλέον οικονομικά συμφέρουσα προσφορά, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων.

Στην περίπτωση σύναψης προεμπορικών συμβάσεων, κατά περίπτωση και με την επιφύλαξη των αρχών που αναγράφονται στο στοιχείο α), η διαδικασία σύναψης συμβάσεων μπορεί να απλουστευθεί ή να επιταχυνθεί, και μπορεί να προβλέπονται ειδικοί όροι, όπως ο περιορισμός του τόπου εκτέλεσης των παρεχόμενων δραστηριοτήτων στην επικράτεια των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών.

3. Ο ανάδοχος που παράγει αποτελέσματα σε προεμπορική σύμβαση είναι κύριος τουλάχιστον των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που συνδέονται με τα εν λόγω αποτελέσματα. Οι αναθέτουσες αρχές απολαύουν τουλάχιστον δικαιωμάτων ατελούς πρόσβασης στα αποτελέσματα για ίδια χρήση και του δικαιώματος να παραχωρούν ή να απαιτούν από τους συμμετέχοντες αναδόχους να παραχωρούν μη αποκλειστικές άδειες σε τρίτα μέρη με σκοπό την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων, εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, υπό θεμιτές και λογικές προϋποθέσεις, χωρίς δικαίωμα παραχώρησης παρεπόμενης άδειας. Εάν ανάδοχος δεν εκμεταλλευτεί εμπορικά τα αποτελέσματα εντός καθοριζόμενου στη σύμβαση χρονικού διαστήματος μετά τη σύναψη προεμπορικής σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να απαιτήσουν από τον ανάδοχο, αφότου τον συμβουλευτούν όσον αφορά τους λόγους για τη μη εκμετάλλευση, να μεταβιβάσει τυχόν κυριότητα των αποτελεσμάτων στις αναθέτουσες αρχές.

⁽²⁹⁾ Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65).

⁽³⁰⁾ Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243).

Άρθρο 27

Χρηματοδοτική ικανότητα των αιτούντων

1. Πέραν των εξαιρέσεων που προβλέπει το άρθρο 198 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού, επαληθεύεται μόνο η χρηματοδοτική ικανότητα του συντονιστή και μόνον εάν η αιτούμενη επιχορήγηση της Ένωσης για τη δράση είναι ίση ή μεγαλύτερη των 500 000 EUR.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, αν συντρέχουν λόγοι αμφισβήτησης της χρηματοδοτικής ικανότητας ενός αιτούντα, ή αν συντρέχει μεγαλύτερος κίνδυνος λόγω της συμμετοχής σε πάνω από μια εν εξελίξει δράσεις χρηματοδοτούμενες από προγράμματα Ε&Κ της Ένωσης, η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης επαληθεύει επίσης την χρηματοδοτική ικανότητα των λοιπών αιτούντων, ή των συντονιστών ακόμη και όταν η αιτούμενη επιχορήγηση είναι κάτω του κατώτατου ορίου που αναφέρεται στην παράγραφο 1.
3. Εάν άλλη νομική οντότητα είναι διαρθρωτικός εγγυητής της χρηματοδοτικής ικανότητας, επαληθεύεται η χρηματοδοτική ικανότητα της εν λόγω άλλης νομικής οντότητας.
4. Στην περίπτωση όπου η χρηματοδοτική ικανότητα ενός αιτούντα είναι αδύναμη, η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης δύναται να επιβάλλει ως προϋπόθεση για τη συμμετοχή του αιτούντος την υποβολή δήλωσης από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνην από συνδεδεμένη οντότητα.
5. Η συνεισφορά στον μηχανισμό που προβλέπεται στο άρθρο 37 του παρόντος κανονισμού θεωρείται επαρκής εγγύηση δυνάμει του άρθρου 152 του δημοσιονομικού κανονισμού. Καμία συμπληρωματική εγγύηση ή ασφάλεια δεν γίνεται δεκτή από τους δικαιούχους, ούτε τους επιβάλλεται.

Άρθρο 28

Κριτήρια χορήγησης και επιλογή

1. Οι προτάσεις αξιολογούνται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια χορήγησης:
 - α) αριστεία,
 - β) αντίκτυπος,
 - γ) ποιότητα και αποδοτικότητα της υλοποίησης.
2. Το κριτήριο του στοιχείου α) της παραγράφου 1 είναι το μόνο που εφαρμόζεται σε προτάσεις για δράσεις έρευνας αιχμής του ΕΣΕ.
3. Το πρόγραμμα εργασιών καθορίζει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με την εφαρμογή των κριτηρίων χορήγησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1, μεταξύ άλλων και τυχόν συντελεστές στάθμισης, κατώτατα όρια, και, όπου αρμόζει, κανόνες για την αντιμετώπιση ex aequo προτάσεων, λαμβανομένων υπόψη των στόχων της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων. Οι προϋποθέσεις για την αντιμετώπιση των ex aequo προτάσεων μπορούν να περιλαμβάνουν, αλλά όχι περιοριστικά, τα ακόλουθα κριτήρια: ΜΜΕ, φύλο και γεωγραφική ποικιλία.
4. Η Επιτροπή και άλλοι φορείς χρηματοδότησης λαμβάνουν υπόψη τη δυνατότητα διαδικασίας υποβολής σε δύο στάδια και διαδικασίας αξιολόγησης και όπου αρμόζει, το ενδεχόμενο αξιολόγησης ανωνυμοποιημένων προτάσεων κατά το πρώτο στάδιο της αξιολόγησης βάσει ενός ή περισσότερων από τα κριτήρια χορήγησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 29

Αξιολόγηση

1. Οι προτάσεις αξιολογούνται από την επιτροπή αξιολόγησης, η οποία αποτελείται από ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες.

Για δραστηριότητες του ΕΣΚ, αποστολές και σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως ορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών που εγκρίνει η Επιτροπή, η επιτροπή αξιολόγησης μπορεί να απαρτίζεται εν μέρει ή, στην περίπτωση των δράσεων συντονισμού και στήριξης, εν μέρει ή εν όλω από εκπροσώπους θεσμικών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 150 του δημοσιονομικού κανονισμού

Η επιτροπή αξιολόγησης μπορεί να επικουρείται από ανεξάρτητους παρατηρητές.

2. Όπου απαιτείται, η επιτροπή αξιολόγησης κατατάσσει τις προτάσεις που βρίσκονται πάνω από τα εφαρμοστέα κατώτατα όρια, σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) τους βαθμούς αξιολόγησης,
- β) τη συμβολή τους στην επίτευξη ειδικών στόχων πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της σύστασης συνεκτικού χαρτοφυλακίου έργων, δηλαδή για δραστηριότητες του χρηματοδοτικού μέσου Pathfinder, αποστολές και σε άλλες δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως ορίζεται λεπτομερώς στο πρόγραμμα εργασιών που εγκρίνει η Επιτροπή.

Για δραστηριότητες του ΕΣΚ, αποστολές και σε άλλες δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως ορίζεται λεπτομερώς στο πρόγραμμα εργασιών που εγκρίνει η Επιτροπή, η επιτροπή αξιολόγησης μπορεί επίσης να προτείνει προσαρμογές των προτάσεων, εφόσον οι εν λόγω προσαρμογές απαιτούνται για τη συνοχή του χαρτοφυλακίου. Οι εν λόγω προσαρμογές πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους όρους συμμετοχής και συμμορφώνονται με την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Η επιτροπή του προγράμματος ενημερώνεται σχετικά με τέτοιες περιπτώσεις.

3. Η διαδικασία αξιολόγησης σχεδιάζεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων και μεροληψία. Είναι εγγυημένη η διαφάνεια όσον αφορά τα κριτήρια αξιολόγησης και τη μέθοδο βαθμολόγησης της πρότασης.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 200 παράγραφος 7 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι αιτούντες λαμβάνουν παρατηρήσεις σχετικά με την αξιολόγηση της πρότασής τους σε όλα τα στάδια της αξιολόγησης και, στην περίπτωση απόρριψης, ενημερώνονται για τους λόγους της απόρριψης.

5. Οι νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε χώρες με χαμηλές επιδόσεις στην Ε&Κ και έχουν συμμετάσχει επιτυχώς στη συνιστώσα «Διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας» λαμβάνουν, κατόπιν αιτήματος, απόδειξη της συμμετοχής τους, η οποία μπορεί να συνοδεύει προτάσεις στα συνεργατικά μέρη του προγράμματος που συντονίζουν.

Άρθρο 30

Διαδικασία επανεξέτασης της αξιολόγησης, ερωτήσεις και καταγγελίες

1. Οι αιτούντες δύνανται να ζητήσουν επανεξέταση της αξιολόγησης, αν θεωρούν ότι η εφαρμοστέα διαδικασία αξιολόγησης δεν εφαρμόστηκε ορθά στην πρότασή τους ⁽³¹⁾.

2. Μόνο οι διαδικαστικές παράμετροι της αξιολόγησης μπορούν να είναι αντικείμενο αίτησης για επανεξέταση της αξιολόγησης. Η εκτίμηση της αξίας της πρότασης δεν είναι αντικείμενο επανεξέτασης της αξιολόγησης.

3. Η αίτηση επανεξέτασης της αξιολόγησης αφορά συγκεκριμένη πρόταση και υποβάλλεται εντός 30 ημερών από την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης.

Μια επιτροπή επανεξέτασης της αξιολόγησης γνωμοδοτεί σχετικά με τις διαδικαστικές πτυχές της αξιολόγησης ο δε πρόεδρος και το προσωπικό της προέρχονται από την Επιτροπή ή τον αρμόδιο φορέα χρηματοδότησης και δεν συμμετέχουν στην αξιολόγηση των προτάσεων. Η επιτροπή επανεξέτασης της αξιολόγησης μπορεί να συστήσει ένα από τα ακόλουθα:

- α) επαναξιολόγηση της πρότασης που θα διεξαχθεί κυρίως από αξιολογητές που δεν συμμετείχαν στην προηγούμενη αξιολόγηση· ή
- β) επιβεβαίωση της αρχικής αξιολόγησης.

4. Η επανεξέταση της αξιολόγησης δεν καθυστερεί τη διαδικασία επιλογής προτάσεων που δεν υπόκεινται στην εν λόγω επανεξέταση.

5. Η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι υφίσταται διαδικασία που επιτρέπει στους συμμετέχοντες να προβαίνουν σε άμεσες ερωτήσεις και καταγγελίες σχετικά με τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο υποβολής των ερωτήσεων ή καταγγελιών διατίθενται στο κοινό μέσω διαδικτύου.

⁽³¹⁾ Η διαδικασία θα εξηγείται σε έγγραφο που θα δημοσιευθεί πριν από την έναρξη της διαδικασίας αξιολόγησης.

Άρθρο 31

Χρόνος μέχρι την επιχορήγηση

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 194 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθες προθεσμίες:
 - α) όσον αφορά την ενημέρωση όλων των αιτούντων σχετικά με την έκβαση της αξιολόγησης της αίτησής τους, μέγιστη προθεσμία πέντε μηνών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής ολοκληρωμένων προτάσεων·
 - β) όσον αφορά τη σύναψη συμφωνιών επιχορήγησης με τους αιτούντες, μέγιστη προθεσμία οκτώ μηνών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής ολοκληρωμένων προτάσεων.
2. Στο πρόγραμμα εργασιών μπορούν να προβλέπονται συντομότερες προθεσμίες από αυτές που προβλέπονται στην παράγραφο 1.
3. Πλέον των εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 194 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού, οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου προθεσμίες μπορούν να παρατείνονται για δράσεις του ΕΣΕ, για αποστολές και για δράσεις που υπόκεινται σε αξιολόγηση δεοντολογίας ή έλεγχο ασφάλειας.

Άρθρο 32

Υλοποίηση της επιχορήγησης

1. Σε περίπτωση που δικαιούχος δεν τηρεί τις υποχρεώσεις που υπέχει όσον αφορά την τεχνική υλοποίηση της δράσης, οι λοιποί δικαιούχοι τηρούν τις εν λόγω υποχρεώσεις χωρίς συμπληρωματική χρηματοδότηση της Ένωσης, εκτός εάν απαλλάσσονται ρητώς από αυτή την υποχρέωση. Η οικονομική ευθύνη κάθε δικαιούχου περιορίζεται στο οικείο χρέος με την επιφύλαξη των διατάξεων που σχετίζονται με τον μηχανισμό.
2. Η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να καθορίζει ορόσημα και συναφείς δόσεις προχρηματοδότησης. Εάν τα ορόσημα δεν επιτευχθούν, η δράση μπορεί να ανασταλεί, να τροποποιηθεί, ή, όπου αιτιολογείται δεόντως, να διακοπεί.
3. Μία δράση μπορεί επίσης να διακοπεί εάν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα δεν παρουσιάζουν πλέον ενδιαφέρον για την Ένωση για επιστημονικούς ή τεχνολογικούς λόγους ή επίσης, στην περίπτωση του μέσου Accelerator, για οικονομικούς λόγους ή, στην περίπτωση του ΕΣΚ και των αποστολών, επίσης επειδή τα προσδοκώμενα αποτελέσματα δεν παρουσιάζουν πλέον ενδιαφέρον στο πλαίσιο χαρτοφυλακίου δράσεων. Η Επιτροπή ακολουθεί διαδικασία συνεννόησης με τον συντονιστή δράσης και, κατά περίπτωση, με ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, προτού αποφασίσει να διακόψει μια δράση, σύμφωνα με το άρθρο 133 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 33

Συμφωνίες επιχορήγησης

1. Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, εκπνέει πρότυπες συμφωνίες επιχορήγησης μεταξύ της Επιτροπής ή του αρμόδιου φορέα χρηματοδότησης και των δικαιούχων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαία σημαντική τροποποίηση της πρότυπης συμφωνίας επιχορήγησης, με στόχο, μεταξύ άλλων, την περαιτέρω απλούστευση για τους δικαιούχους, η Επιτροπή προβαίνει, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, στην ενδεδειγμένη αναθεώρησή της εν λόγω πρότυπης συμφωνίας επιχορήγησης.
2. Οι συμφωνίες επιχορήγησης καθορίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δικαιούχων, καθώς και εκείνα της Επιτροπής ή του αρμόδιου φορέα χρηματοδότησης, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Επίσης καθορίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των νομικών οντοτήτων που καθίστανται δικαιούχοι κατά την εκτέλεση της δράσης, καθώς επίσης και τον ρόλο και τα καθήκοντα ενός συντονιστή.

Άρθρο 34

Ποσοστά χρηματοδότησης

1. Για κάθε δράση εφαρμόζεται ένα ποσοστό χρηματοδότησης για όλες τις δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της εν λόγω δράσης. Το μέγιστο ποσοστό ανά δράση καθορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών.

2. Έως το 100 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για μια δράση στο πλαίσιο του προγράμματος μπορεί να επιστραφεί, με εξαίρεση τις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) δράσεις καινοτομίας όπου, έως το 70 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών μπορεί να επιστραφεί, εκτός από τις μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες όπου έως το 100 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών μπορεί να επιστραφεί·
 - β) δράσεις συγχρηματοδότησης προγράμματος όπου τουλάχιστον 30 % και, σε καθορισμένες και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, έως το 70 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών μπορεί να επιστραφεί.
3. Τα ποσοστά χρηματοδότησης που καθορίζονται στο παρόν άρθρο εφαρμόζονται επίσης στην περίπτωση δράσεων στις οποίες έχει καθοριστεί ενιαίος συντελεστής, μοναδιαία δαπάνη ή κατ' αποκοπή ποσό για όλη τη δράση ή μέρος αυτής.

Άρθρο 35

Έμμεσες δαπάνες

1. Οι έμμεσες επιλέξιμες δαπάνες είναι 25 % επί των συνολικών άμεσων επιλέξιμων δαπανών, εξαιρουμένων των άμεσων επιλέξιμων δαπανών υπεργολαβίας, χρηματοδοτικής στήριξης σε τρίτα μέρη και τυχόν μοναδιαίων δαπανών ή κατ' αποκοπή ποσών που περιλαμβάνουν έμμεσες δαπάνες.

Κατά περίπτωση, έμμεσες δαπάνες που περιλαμβάνονται σε μοναδιαίες δαπάνες ή κατ' αποκοπή ποσά υπολογίζονται με βάση τον ενιαίο συντελεστή που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, με εξαίρεση τις μοναδιαίες δαπάνες αγαθών και υπηρεσιών που τιμολογούνται εσωτερικά οι οποίες υπολογίζονται με βάση το πραγματικό κόστος, σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική κοστολόγησης των δικαιούχων.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, οι έμμεσες δαπάνες μπορούν να δηλώνονται με τη μορφή κατ' αποκοπή ποσού ή μοναδιαίων δαπανών, εφόσον αυτό προβλέπεται στο πρόγραμμα εργασιών.

Άρθρο 36

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Επιπροσθέτως των κριτηρίων που ορίζονται στο άρθρο 186 του δημοσιονομικού κανονισμού, για τους δικαιούχους που αμείβονται βάσει έργου, οι δαπάνες προσωπικού είναι επιλέξιμες έως την αμοιβή που θα καταβαλλόταν για εργασία σε έργα Ε&Κ χρηματοδοτούμενα από εθνικά προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και άλλων δαπανών που συνδέονται με τις αποδοχές του προσωπικού το οποίο συμμετέχει στη δράση, οι οποίες απορρέουν από την εθνική νομοθεσία ή τη σύμβαση εργασίας.

2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 190 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι δαπάνες για πόρους διατιθέμενους από τρίτα μέρη με τη μορφή συνεισφορών σε είδος είναι επιλέξιμες έως το ύψος των άμεσων επιλέξιμων δαπανών του τρίτου μέρους.

3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 192 του δημοσιονομικού κανονισμού, έσοδα παραγόμενα από την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων δεν θεωρούνται έσοδα της δράσης.

4. Οι δικαιούχοι μπορούν να χρησιμοποιούν τις συνήθεις πρακτικές κοστολόγησής τους για να προσδιορίζουν και να δηλώνουν τις δαπάνες που πραγματοποιούνται σε σχέση με μια δράση, σύμφωνα με το σύνολο των όρων και των προϋποθέσεων που καθορίζονται στη συμφωνία επιχορήγησης, όπως ορίζεται στον παρόντα κανονισμό και στο άρθρο 186 του δημοσιονομικού κανονισμού.

5. Κατά από το άρθρο 203 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού, η υποβολή πιστοποιητικού οικονομικών καταστάσεων είναι υποχρεωτική κατά την πληρωμή του υπολοίπου, εάν το ποσό που ζητείται για πραγματικές δαπάνες και μοναδιαίες δαπάνες υπολογιζόμενο σύμφωνα με τις συνήθεις πρακτικές κοστολόγησης είναι ίσο ή μεγαλύτερο από 325 000 EUR.

Τα πιστοποιητικά οικονομικών καταστάσεων μπορούν να εκδίδονται από εγκεκριμένο εξωτερικό ελεγκτή ή, στην περίπτωση δημόσιων φορέων, από αρμόδιο και ανεξάρτητο δημόσιο λειτουργό, σύμφωνα με το άρθρο 203 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού.

6. Κατά περίπτωση, για τις επιχορηγήσεις κατάρτισης και κινητικότητας των δράσεων MSCA, η συνεισφορά της Ένωσης λαμβάνει δεόντως υπόψη τυχόν πρόσθετες δαπάνες του δικαιούχου που συνδέονται με άδειες μητρότητας, γονικές άδειες, αναρρωτικές άδειες, ειδικές άδειες ή με αλλαγές στον προσλαμβανόμεντα οργανισμό υποδοχής ή αλλαγές στην οικογενειακή κατάσταση του ερευνητή κατά τη διάρκεια ισχύος της συμφωνίας επιχορήγησης.

7. Οι δαπάνες που σχετίζονται με την ανοικτή πρόσβαση, συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων διαχείρισης δεδομένων, είναι επιλέξιμες για επιστροφή δαπανών όπως ορίζεται περαιτέρω στη συμφωνία επιχορήγησης.

Άρθρο 37

Μηχανισμός αλληλασφάλισης

1. Συστήνεται μηχανισμός αλληλασφάλισης (ο «μηχανισμός») ο οποίος αντικαθιστά και διαδέχεται το ταμείο που συστήθηκε δυνάμει του άρθρου 38 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1290/2013. Ο μηχανισμός καλύπτει τον κίνδυνο που συνδέεται με τη μη είσπραξη ποσών οφειλόμενων από τους δικαιούχους:

- α) στην Επιτροπή σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 1982/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³²⁾.
- β) στην Επιτροπή και τα όργανα της Ένωσης στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020».
- γ) στην Επιτροπή και τους φορείς χρηματοδότησης στο πλαίσιο του προγράμματος.

Η κάλυψη του κινδύνου σχετικά με τους φορείς χρηματοδότησης, όπως αναφέρεται στο στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου, μπορεί να εφαρμόζεται με σύστημα έμμεσης κάλυψης που ορίζεται στην εφαρμοστέα συμφωνία και λαμβανομένης υπόψη της φύσης του φορέα χρηματοδότησης.

2. Η διαχείριση του μηχανισμού ασκείται από την Ένωση, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή η οποία ενεργεί ως εκτελεστικό όργανο. Η Επιτροπή θεσπίζει ειδικούς κανόνες για τη λειτουργία του μηχανισμού.

3. Οι δικαιούχοι καταβάλλουν συνεισφορά ύψους 5 % επί της χρηματοδότησης της Ένωσης για τη δράση. Βάσει περιοδικών διαφανών αξιολογήσεων, η Επιτροπή δύναται να αυξήσει την εν λόγω συνεισφορά έως το 8 % ή να τη μειώσει κάτω του 5 %. Η συνεισφορά των δικαιούχων στον μηχανισμό αντισταθμίζεται από την αρχική προχρηματοδότηση και καταβάλλεται στον μηχανισμό για λογαριασμό των δικαιούχων. Η εν λόγω συνεισφορά δεν υπερβαίνει το ποσό της αρχικής προχρηματοδότησης.

4. Η συνεισφορά των δικαιούχων επιστρέφεται κατά την πληρωμή του υπολοίπου.

5. Τυχόν χρηματοοικονομική απόδοση παραγόμενη από τον μηχανισμό προστίθεται στον μηχανισμό. Εάν η απόδοση δεν είναι επαρκής ο μηχανισμός δεν παρεμβαίνει, και η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης εισπράττει τυχόν οφειλόμενα ποσά απευθείας από τους δικαιούχους.

6. Τα εισπραττόμενα ποσά αποτελούν εισόδημα ειδικού προορισμού για τον μηχανισμό υπό την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού. Μετά την ολοκλήρωση όλων των επιχορηγήσεων των οποίων κίνδυνοι καλύπτονται από τον μηχανισμό, όλα τα εκκρεμή ποσά εισπράττονται από την Επιτροπή και εισέρχονται στον προϋπολογισμό της Ένωσης, με την επιφύλαξη αποφάσεων της νομοθετικής αρχής.

7. Ο μηχανισμός μπορεί να επεκταθεί σε δικαιούχους οποιουδήποτε άλλου προγράμματος της Ένωσης υπό την άμεση διαχείριση. Η Επιτροπή εγκρίνει όρους συμμετοχής για δικαιούχους άλλων προγραμμάτων.

Άρθρο 38

Κυριότητα και προστασία

1. Οι δικαιούχοι έχουν την κυριότητα των αποτελεσμάτων που παράγουν. Μεριμνούν ώστε οι υπάλληλοί τους ή οποιαδήποτε άλλα μέρη να μπορούν να ασκούν τυχόν δικαιώματά τους επί των αποτελεσμάτων κατά τρόπο συμβατό με τις υποχρεώσεις των δικαιούχων στη συμφωνία επιχορήγησης.

Δύο ή περισσότεροι δικαιούχοι είναι συγκύριοι των αποτελεσμάτων όταν:

- α) τα έχουν παραγάγει από κοινού· και

⁽³²⁾ Απόφαση αριθ. 1982/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2007-2013) (ΕΕ L 412 της 30.12.2006, σ. 1).

β) δεν είναι δυνατόν:

- i) να καθοριστεί η αντίστοιχη συμβολή κάθε δικαιούχου· ή
- ii) να διαχωριστούν όταν αιτούνται, αποκτούν ή διατηρούν την προστασία τους.

Οι συγκύριοι συμφωνούν γραπτώς όσον αφορά την κατανομή και τους όρους άσκησης της συγκυριότητάς τους. Εκτός εάν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά στη συμφωνία κοινοπραξίας (consortium) ή στη συμφωνία συγκυριότητας, κάθε συγκύριος δύναται να χορηγεί σε τρίτα μέρη μη αποκλειστικές άδειες εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων που τελούν υπό καθεστώς συγκυριότητας (χωρίς δικαίωμα παραχώρησης παρεπόμενης άδειας), υπό την προϋπόθεση ότι οι συγκύριοι έχουν ενημερωθεί εκ των προτέρων και έχουν λάβει δίκαιη και εύλογη αποζημίωση. Οι συγκύριοι δύνανται να συμφωνήσουν γραπτώς όσον αφορά την εφαρμογή άλλου καθεστώτος πλην της συγκυριότητας.

2. Οι δικαιούχοι που έχουν λάβει χρηματοδότηση από την Ένωση προστατεύουν επαρκώς τα αποτελέσματά τους εάν η προστασία είναι εφικτή και δικαιολογημένη, λαμβανομένων υπόψη όλων των συναφών ζητημάτων, όπως, για παράδειγμα, των προοπτικών εμπορικής εκμετάλλευσης και τυχόν άλλων έννομων συμφερόντων. Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με την προστασία, οι δικαιούχοι συνυπολογίζουν επίσης τα έννομα συμφέροντα των άλλων δικαιούχων στη δράση.

Άρθρο 39

Εκμετάλλευση και διάδοση

1. Κάθε δικαιούχος που έχει λάβει χρηματοδότηση από την Ένωση καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων που κατέχει ή φροντίζει για την εκμετάλλευσή τους από άλλη νομική οντότητα. Η εκμετάλλευση μπορεί να είναι άμεση από τους δικαιούχους ή έμμεση, ιδίως μέσω μεταβίβασης και παραχώρησης αδειών όσον αφορά τα αποτελέσματα σύμφωνα με το άρθρο 40.

Στο πρόγραμμα εργασιών μπορούν να προβλέπονται πρόσθετες υποχρεώσεις εκμετάλλευσης.

Εάν, παρά τις προσπάθειες δικαιούχου για άμεση ή έμμεση εκμετάλλευση των οικείων αποτελεσμάτων, τα αποτελέσματα δεν αποτελούν αντικείμενο εκμετάλλευσης εντός δεδομένης προθεσμίας καθοριζόμενης στη συμφωνία επιχορήγησης, ο δικαιούχος χρησιμοποιεί κατάλληλη επιγραμμική πλατφόρμα καθοριζόμενη στη συμφωνία επιχορήγησης προς αναζήτηση ενδιαφερόμενων μερών για την εκμετάλλευση αυτών των αποτελεσμάτων. Η εν λόγω υποχρέωση μπορεί να αίρεται βάσει αιτήματος του δικαιούχου εφόσον αυτό δικαιολογείται.

2. Οι δικαιούχοι διαδίδουν το ταχύτερο δυνατόν τα αποτελέσματά τους σε μορφότυπο διαθέσιμο στο κοινό, με την επιφύλαξη τυχόν περιορισμών λόγω προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας, κανόνων ασφάλειας ή έννομων συμφερόντων.

Στο πρόγραμμα εργασιών μπορούν να προβλέπονται πρόσθετες υποχρεώσεις διάδοσης, ενώ ταυτόχρονα διαφυλάσσονται τα οικονομικά και επιστημονικά συμφέροντα της Ένωσης.

3. Οι δικαιούχοι μεριμνούν ώστε η ανοικτή πρόσβαση στις επιστημονικές δημοσιεύσεις να εφαρμόζεται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στη συμφωνία επιχορήγησης. Ειδικότερα, οι δικαιούχοι διασφαλίζουν ότι οι ίδιοι ή οι δημιουργοί διατηρούν επαρκή δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας ώστε να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις ανοικτής πρόσβασης που υπέχουν.

Η ανοικτή πρόσβαση σε ερευνητικά δεδομένα συνιστά τον γενικό κανόνα σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στη συμφωνία επιχορήγησης, διασφαλίζοντας το ενδεχόμενο εξαιρέσεων με βάση την αρχή «ανοικτή στο μέτρο του δυνατού, κλειστή στο μέτρο του αναγκαίου», λαμβανομένων υπόψη των έννομων συμφερόντων των δικαιούχων, μεταξύ άλλων της εμπορικής εκμετάλλευσης και τυχόν άλλων περιορισμών, όπως είναι οι κανόνες προστασίας δεδομένων, η ιδιωτική ζωή, η εμπιστευτικότητα, το εμπορικό απόρρητο, τα ανταγωνιστικά συμφέροντα της Ένωσης, οι κανόνες ασφάλειας ή τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

Στο πρόγραμμα εργασιών μπορούν να προβλέπονται πρόσθετα κίνητρα ή πρόσθετες υποχρεώσεις με σκοπό την τήρηση των πρακτικών ανοικτής επιστήμης.

4. Οι δικαιούχοι διαχειρίζονται όλα τα ερευνητικά δεδομένα που παράγονται σε δράση του προγράμματος, σύμφωνα με τις αρχές FAIR και τη συμφωνία επιχορήγησης, και εκπονούν σχέδιο διαχείρισης δεδομένων.

Στο πρόγραμμα εργασιών μπορούν να προβλέπονται, εφόσον δικαιολογείται, πρόσθετες υποχρεώσεις χρήσης του ENAE για την αποθήκευση ερευνητικών δεδομένων και τη χορήγηση πρόσβασης σε αυτά.

5. Οι δικαιούχοι που προτίθενται να διαδώσουν τα αποτελέσματά τους ενημερώνουν εκ των προτέρων τους λοιπούς δικαιούχους στη δράση. Κάθε δικαιούχος μπορεί να διατυπώσει αντιρρήσεις εφόσον μπορεί να αποδείξει ότι η διάδοση των αποτελεσμάτων θα μπορούσε να θίξει σοβαρά τα έννομα συμφέροντά του επί των οικείων αποτελεσμάτων ή προϋπαρχόντων στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή, τα αποτελέσματα δεν διαδίδονται παρά μόνον εφόσον ληφθούν κατάλληλα μέτρα διασφάλισης των εν λόγω έννομων συμφερόντων.

6. Οι προτάσεις περιλαμβάνουν σχέδιο εκμετάλλευσης και διάδοσης των αποτελεσμάτων, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο πρόγραμμα εργασιών. Εάν η προσδοκώμενη εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων συνεπάγεται την ανάπτυξη, δημιουργία, κατασκευή και διάθεση στην αγορά προϊόντος ή διαδικασίας ή τη δημιουργία και παροχή υπηρεσίας, το σχέδιο περιλαμβάνει στρατηγική για την εν λόγω εκμετάλλευση. Εάν στο σχέδιο προβλέπεται η εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων πρωτίτως σε μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες, οι νομικές οντότητες περιγράφουν λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο η εν λόγω εκμετάλλευση εξακολουθεί να θεωρείται ότι εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Ένωσης.

Οι δικαιούχοι επικαιροποιούν το σχέδιο εκμετάλλευσης και διάδοσης των αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της δράσης και μετά την περάτωση της δράσης, όπως ορίζει η συμφωνία επιχορήγησης.

7. Για τους σκοπούς της παρακολούθησης και διάδοσης εκ μέρους της Επιτροπής ή ενός οικείου φορέα χρηματοδότησης, οι δικαιούχοι παρέχουν τυχόν ζητούμενες πληροφορίες σχετικά με την εκμετάλλευση και τη διάδοση των αποτελεσμάτων τους σύμφωνα με τη συμφωνία επιχορήγησης. Με την επιφύλαξη των έννομων συμφερόντων των δικαιούχων, οι εν λόγω πληροφορίες δημοσιοποιούνται.

Άρθρο 40

Μεταβίβαση και χορήγηση αδειών

1. Οι δικαιούχοι μπορούν να μεταβιβάσουν την κυριότητα των αποτελεσμάτων τους. Διασφαλίζουν ότι οι υποχρεώσεις που υπέχουν ισχύουν και για τον νέο κύριο, καθώς και ότι ο τελευταίος έχει την υποχρέωση μεταφοράς τους σε κάθε μεταγενέστερη μεταβίβαση.

2. Οι δικαιούχοι που προτίθενται να μεταβιβάσουν την κυριότητα των αποτελεσμάτων ενημερώνουν εκ των προτέρων κάθε άλλον δικαιούχο που εξακολουθεί να έχει δικαιώματα πρόσβασης στα αποτελέσματα, εκτός εάν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά γραπτώς για συγκεκριμένα τρίτα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των συνδεδεμένων οντοτήτων, ή εκτός εάν αυτό είναι αδύνατον δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας. Η ενημέρωση αυτή περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τον νέο κύριο, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν να εκτιμήσουν τις επιπτώσεις στα οικεία δικαιώματα πρόσβασης.

Οι δικαιούχοι μπορούν να προβάλλουν αντιρρήσεις όσον αφορά τη μεταβίβαση της κυριότητας των αποτελεσμάτων από άλλον δικαιούχο εφόσον μπορούν να αποδείξουν ότι η μεταβίβαση θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τα οικεία δικαιώματα πρόσβασης, εκτός εάν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά γραπτώς για συγκεκριμένα τρίτα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των συνδεδεμένων οντοτήτων. Στην περίπτωση αυτή, η μεταβίβαση δεν πραγματοποιείται, μέχρις ότου επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερόμενων δικαιούχων. Η συμφωνία επιχορήγησης ορίζει εν προκειμένω χρονικά όρια.

3. Οι δικαιούχοι δύνανται να παραχωρούν άδειες επί των οικείων αποτελεσμάτων ή να χορηγούν με άλλον τρόπο το δικαίωμα εκμετάλλευσής τους, μεταξύ άλλων, σε αποκλειστική βάση, εφόσον αυτό δεν θίγει τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις τους. Επιτρέπεται η παραχώρηση αποκλειστικών αδειών εκμετάλλευσης αποτελεσμάτων, υπό τον όρο ότι όλοι οι άλλοι ενδιαφερόμενοι δικαιούχοι συμφωνούν ότι παραιτούνται των σχετικών δικαιωμάτων πρόσβασης.

4. Σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, η συμφωνία επιχορήγησης παρέχει, για την Επιτροπή ή τον οικείο φορέα χρηματοδότησης, το δικαίωμα προβολής αντιρρήσεων όσον αφορά τη μεταβίβαση της κυριότητας αποτελεσμάτων ή τη χορήγηση αποκλειστικής άδειας επί των αποτελεσμάτων, εάν:

- α) οι δικαιούχοι που παρήγαγαν τα αποτελέσματα έχουν λάβει χρηματοδότηση της Ένωσης·
- β) η μεταβίβαση ή χορήγηση άδειας αφορά νομική οντότητα που είναι εγκατεστημένη σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα· και
- γ) η μεταβίβαση ή χορήγηση άδειας δεν συνάδει με τα συμφέροντα της Ένωσης.

Εάν προβλέπεται το δικαίωμα προβολής αντιρρήσεων, ο δικαιούχος ενημερώνει εκ των προτέρων για την πρόθεσή του να μεταβιβάσει την κυριότητα αποτελεσμάτων ή να χορηγήσει αποκλειστική άδεια επί των αποτελεσμάτων. Το δικαίωμα προβολής αντιρρήσεων μπορεί να αίρεται γραπτώς όσον αφορά μεταβιβάσεις ή χορήγησης αδειών σε συγκεκριμένες νομικές οντότητες, εφόσον εφαρμόζονται μέτρα για τη διασφάλιση των συμφερόντων της Ένωσης.

Άρθρο 41

Δικαιώματα πρόσβασης

1. Τα αιτήματα άσκησης δικαιωμάτων πρόσβασης και η παραίτηση από δικαιώματα πρόσβασης διατυπώνονται γραπτώς.
 2. Τα δικαιώματα πρόσβασης δεν περιλαμβάνουν το δικαίωμα παραχώρησης παρεπόμενης άδειας, εκτός εάν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά με τον εκχωρούντα το δικαίωμα.
 3. Πριν από την προσχώρησή τους στη συμφωνία επιχορήγησης οι δικαιούχοι αλληλοενημερώνονται σχετικά με κάθε περιορισμό που αφορά την παραχώρηση πρόσβασης στα οικεία προϋπάρχοντα στοιχεία.
 4. Εάν δικαιούχος δεν συμμετέχει πλέον στη δράση, αυτό δεν θίγει τις υποχρεώσεις που υπέχει όσον αφορά την παραχώρηση πρόσβασης.
 5. Εάν δικαιούχος αθετήσει τις υποχρεώσεις που υπέχει, οι δικαιούχοι δύνανται να συμφωνήσουν ότι ο εν λόγω δικαιούχος δεν διαθέτει πλέον δικαιώματα πρόσβασης.
 6. Οι δικαιούχοι παραχωρούν πρόσβαση:
 - α) στα οικεία αποτελέσματα ατελώς σε κάθε άλλον δικαιούχο της δράσης που τα χρειάζεται προκειμένου να εκτελέσει τα καθήκοντά του·
 - β) στα οικεία προϋπάρχοντα στοιχεία σε κάθε άλλον δικαιούχο της δράσης που τη χρειάζεται προκειμένου να εκτελέσει τα καθήκοντά του, με την επιφύλαξη τυχόν περιορισμών που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Αυτή η πρόσβαση παραχωρείται ατελώς, εκτός εάν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά από τους δικαιούχους πριν από την προσχώρησή τους στη συμφωνία επιχορήγησης·
 - γ) στα οικεία αποτελέσματα και, με την επιφύλαξη τυχόν περιορισμών που αναφέρονται στην παράγραφο 3, στα οικεία προϋπάρχοντα στοιχεία σε κάθε άλλον δικαιούχο της δράσης που τα χρειάζεται προκειμένου να εκμεταλλευτεί τα οικεία αποτελέσματα. Αυτή η πρόσβαση παραχωρείται υπό θεμιτές και λογικές προϋποθέσεις που θα πρέπει να συμφωνηθούν.
 7. Εκτός εάν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά από τους δικαιούχους, αυτοί παραχωρούν επίσης πρόσβαση στα οικεία αποτελέσματα και, με την επιφύλαξη τυχόν περιορισμών που αναφέρονται στην παράγραφο 3, στα οικεία προϋπάρχοντα στοιχεία σε νομική οντότητα η οποία:
 - α) είναι εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα·
 - β) τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο άλλου δικαιούχου, ή τελεί υπό τον ίδιο άμεσο ή έμμεσο έλεγχο με τον εν λόγω δικαιούχο, ή ασκεί τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του εν λόγω δικαιούχου· και
 - γ) χρειάζεται την πρόσβαση προκειμένου να εκμεταλλευτεί τα αποτελέσματα του εν λόγω δικαιούχου, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις εκμετάλλευσης του δικαιούχου.
- Η πρόσβαση παραχωρείται υπό θεμιτές και λογικές προϋποθέσεις που θα πρέπει να συμφωνηθούν.
8. Αίτημα για πρόσβαση για λόγους εκμετάλλευσης μπορεί να υποβάλλεται έως και ένα έτος μετά την περάτωση της δράσης, εκτός εάν οι δικαιούχοι συμφωνήσουν διαφορετική προθεσμία.
 9. Οι δικαιούχοι που έχουν λάβει χρηματοδότηση από την Ένωση παραχωρούν ατελώς πρόσβαση στα οικεία αποτελέσματα στα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης για την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την παρακολούθηση πολιτικών ή προγραμμάτων της Ένωσης. Η πρόσβαση περιορίζεται σε μη εμπορική και μη ανταγωνιστική χρήση.

Τα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης δεν καλύπτουν τα προϋπάρχοντα στοιχεία των δικαιούχων.

Για δράσεις υπό την ομάδα «Πολιτική προστασία για την κοινωνία», οι δικαιούχοι που έχουν λάβει χρηματοδότηση της Ένωσης παραχωρούν επίσης ατελώς πρόσβαση στα οικεία αποτελέσματα στις εθνικές αρχές κρατών μελών για την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των οικείων πολιτικών ή προγραμμάτων στον συγκεκριμένο τομέα. Η πρόσβαση περιορίζεται σε μη εμπορική και μη ανταγωνιστική χρήση και υπόκειται σε διμερή συμφωνία που ορίζει συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης χρησιμοποιούνται μόνο για τον σκοπό για τον οποίο προορίζονται και ότι εφαρμόζονται οι δέουσες υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας. Το κράτος μέλος, θεσμικό ή άλλο όργανο και οργανισμός της Ένωσης που υποβάλλει το αίτημα ενημερώνει όλα τα κράτη μέλη για τα εν λόγω αιτήματα.

10. Στο πρόγραμμα εργασιών μπορούν να προβλέπονται, κατά περίπτωση, πρόσθετα δικαιώματα πρόσβασης.

Άρθρο 42**Ειδικές διατάξεις**

1. Σε δράσεις του ΕΣΕ, δράσεις κατάρτισης και κινητικότητας, δράσεις σύναψης προεμπορικών συμβάσεων, δράσεις σύναψης δημόσιων συμβάσεων καινοτόμων λύσεων, δράσεις συγχρηματοδότησης προγράμματος και δράσεις συντονισμού και στήριξης μπορούν να εφαρμόζονται ειδικές διατάξεις σχετικά με την κυριότητα, την εκμετάλλευση και τη διάδοση, τη μεταβίβαση και την παραχώρηση αδειών, καθώς και τα δικαιώματα πρόσβασης.
2. Οι ειδικές διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 καθορίζονται στη συμφωνία επιχορήγησης και δεν μεταβάλλουν τις αρχές και τις υποχρεώσεις σχετικά με την ανοικτή πρόσβαση.

Άρθρο 43**Βραβεία**

1. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο, η χορήγηση και η διαχείριση βραβείων παροχής κινήτρων ή αναγνώρισης στο πλαίσιο του προγράμματος συνάδει με τον τίτλο IX του δημοσιονομικού κανονισμού.
2. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο πρόγραμμα εργασιών ή τους κανόνες του διαγωνισμού, κάθε νομική οντότητα, ανεξαρτήτως του τύπου εγκατάστασής της, μπορεί να συμμετέχει σε διαγωνισμό.
3. Η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης δύναται, κατά περίπτωση, να διοργανώνει διαγωνισμούς βραβείων με:
 - α) άλλα όργανα της Ένωσης·
 - β) τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των επιστημονικών και τεχνολογικών οργανισμών ή υπηρεσιών τους·
 - γ) διεθνείς οργανισμούς· ή
 - δ) μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες.
4. Τα προγράμματα εργασιών ή οι κανόνες του διαγωνισμού περιλαμβάνουν υποχρεώσεις σχετικά με την επικοινωνία και, κατά περίπτωση, την εκμετάλλευση και τη διάδοση, καθώς και τα δικαιώματα κυριότητας και πρόσβασης, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων για τη χορήγηση αδειών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III**Προμήθειες****Άρθρο 44****Προμήθειες**

1. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο, οι προμήθειες στο πλαίσιο του προγράμματος διεξάγονται σύμφωνα με τον τίτλο VII του δημοσιονομικού κανονισμού.
2. Οι προμήθειες μπορούν να λαμβάνουν τη μορφή σύναψης προεμπορικών συμβάσεων ή σύναψης δημόσιων συμβάσεων καινοτόμων λύσεων, εκτελούμενης από την Επιτροπή ή τον οικείο φορέα χρηματοδότησης για ίδιο λογαριασμό ή από κοινού με αναθέτουσες αρχές κρατών μελών και συνδεδεμένων χωρών. Σε τέτοιες περιπτώσεις, εφαρμόζονται οι κανόνες που προβλέπονται στο άρθρο 26.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Συνδυαστικές πράξεις και μεικτή χρηματοδότηση**Άρθρο 45****Συνδυαστικές πράξεις**

Οι συνδυαστικές πράξεις στο πλαίσιο του προγράμματος υλοποιούνται σύμφωνα με το πρόγραμμα InvestEU και τον τίτλο X του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 46**Μεικτή χρηματοδότηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και μεικτή χρηματοδότηση του ΕΣΚ**

1. Οι συνιστώσες «επιχορήγηση» και «επιστρεπτέα προκαταβολή» της μεικτής χρηματοδότησης του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και της μεικτής χρηματοδότησης του ΕΣΚ υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 34 έως 37.
2. Η μεικτή χρηματοδότηση του ΕΣΚ υλοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 48 του παρόντος κανονισμού. Στήριξη από μεικτή χρηματοδότηση του ΕΣΚ μπορεί να παρέχεται μέχρις ότου η δράση να μπορεί να χρηματοδοτείται ως συνδυαστική πράξη ή ως χρηματοδοτική και επενδυτική πράξη που καλύπτεται πλήρως από την εγγύηση της Ένωσης στο πλαίσιο του προγράμματος InvestEU. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 209 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι όροι που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου, ιδίως δε τα στοιχεία α) και δ), δεν εφαρμόζονται κατά τη χορήγηση της μεικτής χρηματοδότησης του ΕΣΚ.
3. Η μεικτή χρηματοδότηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» μπορεί να χορηγείται σε συγχρηματοδότηση προγράμματος, όταν προβλέπεται σε κοινό πρόγραμμα κρατών μελών και συνδεδεμένων χωρών η διάθεση χρηματοδοτικών μέσων για τη στήριξη επιλεχθεισών δράσεων. Οι εν λόγω δράσεις αξιολογούνται και επιλέγονται σύμφωνα με τα άρθρα 15, 23, 24, 27, 28 και 29 του παρόντος κανονισμού. Οι προϋποθέσεις εκτέλεσης της μεικτής χρηματοδότησης του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» συνάδουν με το άρθρο 32 κατ' αναλογία προς το άρθρο 48 παράγραφος 10, όπως επίσης και με τυχόν πρόσθετες και αιτιολογημένες προϋποθέσεις που καθορίζονται στο πρόγραμμα εργασιών.
4. Οι επιστροφές, όπως, μεταξύ άλλων, οι επιστρεπτέες προκαταβολές και τα έσοδα από τη μεικτή χρηματοδότηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και τη μεικτή χρηματοδότηση του ΕΣΚ θεωρούνται εσωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 3 στοιχείο στ) και το άρθρο 21 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού.
5. Η μεικτή χρηματοδότηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και η μεικτή χρηματοδότηση του ΕΣΚ παρέχεται κατά τρόπο που προωθεί την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης χωρίς να στρεβλώνει τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά.

Άρθρο 47**Το μέσο Pathfinder**

1. Το μέσο Pathfinder παρέχει επιχορηγήσεις σε έργα αιχμής υψηλού κινδύνου, τα οποία υλοποιούνται από κοινοπραξίες (consortia) ή μεμονωμένους δικαιούχους, με στόχο την ανάπτυξη ριζοσπαστικών καινοτομιών και τη δημιουργία νέων ευκαιριών στην αγορά. Το μέσο Pathfinder υποστηρίζει τα πρώιμα στάδια της επιστημονικής, τεχνολογικής ή υπερπροηγμένης τεχνολογικής έρευνας και ανάπτυξης, μεταξύ άλλων την εξακρίβωση της δυνατότητας υλοποίησης και τα πρωτότυπα επικύρωσης τεχνολογίας.

Το Pathfinder εκτελείται κυρίως μέσω ανοικτής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων από τη βάση προς την κορυφή, με τακτικές προθεσμίες ανά έτος, και επίσης προβλέπει ανταγωνιστικές προκλήσεις για την ανάπτυξη βασικών στρατηγικών στόχων που απαιτούν υπερπροηγμένη τεχνολογία (deep-tech) και ριζοσπαστική σκέψη.

2. Οι μεταβατικές δραστηριότητες του μέσου Pathfinder βοηθούν φορείς έρευνας και καινοτομίας κάθε είδους να προετοιμάζουν το έδαφος για την εμπορική ανάπτυξη στην Ένωση, όπως δραστηριότητες επίδειξης και μελέτες σκοπιμότητας για την αξιολόγηση πιθανών επιχειρηματικών σχεδίων, καθώς και να υποστηρίζουν τη δημιουργία τεχνολογικών και νεοφυών επιχειρήσεων:

Η προκήρυξη και το περιεχόμενο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο των μεταβατικών δραστηριοτήτων του χρηματοδοτικού μέσου Pathfinder καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους και τον προϋπολογισμό που προβλέπονται στο πρόγραμμα εργασιών του σχετικού χαρτοφυλακίου δράσεων.

Επιτρέπεται η χορήγηση πρόσθετων επιχορηγήσεων πάγιου ποσού έως 50 000 EUR σε κάθε πρόταση που έχει ήδη επιλεγεί στο πλαίσιο του μέσου Pathfinder και στο πλαίσιο των μεταβατικών δραστηριοτήτων του οικείου χρηματοδοτικού μέσου Pathfinder, κατόπιν πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, για τη διεξαγωγή συμπληρωματικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων επειγουσών δράσεων συντονισμού και στήριξης, για την ενίσχυση της κοινότητας δικαιούχων του χαρτοφυλακίου, όπως η αξιολόγηση πιθανών τεχνολογιών, οι δυνητικές καινοτομίες που δημιουργούν αγορές ή η ανάπτυξη επιχειρηματικού σχεδίου. Η επιτροπή του προγράμματος που συγκροτήθηκε στο πλαίσιο του ειδικού προγράμματος ενημερώνεται σχετικά με τέτοιες περιπτώσεις.

3. Τα κριτήρια χορήγησης που αναφέρονται στο άρθρο 28 εφαρμόζονται στο μέσο Pathfinder.

Άρθρο 48

Το μέσο Accelerator

1. Το μέσο Accelerator αποσκοπεί στη στήριξη της καινοτομίας που κυρίως δημιουργεί αγορές. Στήριζει αποκλειστικά μεμονωμένους δικαιούχους και παρέχει κυρίως μεικτή χρηματοδότηση. Υπό ορισμένες συνθήκες, μπορεί επίσης να παρέχει στήριξη μόνο υπό τη μορφή επιχορηγήσεων και μόνο υπό τη μορφή ιδίων κεφαλαίων.

Το μέσο Accelerator παρέχει τα ακόλουθα είδη στήριξης:

- α) μεικτή χρηματοδοτική στήριξη για ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων, και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, για μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης οι οποίες ασχολούνται με ρηξικέλευθες και ανατρεπτικές καινοτομίες που δεν είναι τραπεζικά ελκυστικές·
- β) στήριξη αποκλειστικά με τη μορφή επιχορηγήσεων για ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων, οι οποίες ασχολούνται με οποιοδήποτε είδος καινοτομίας, από την επαυξητική έως τη ρηξικέλευθη και ανατρεπτική καινοτομία, και αποσκοπούν στη μεταγενέστερη επέκταση·
- γ) ενδέχεται επίσης να παρασχεθεί στήριξη αποκλειστικά με τη μορφή ιδίων κεφαλαίων για ΜΜΕ οι οποίες δεν είναι τραπεζικά ελκυστικές, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων, και οι οποίες έχουν ήδη λάβει στήριξη αποκλειστικά με τη μορφή επιχορηγήσεων.

Η στήριξη μόνο υπό τη μορφή επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του μέσου Accelerator παρέχεται μόνο υπό τις ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

- α) το έργο περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις ικανότητες και την προθυμία του αιτούντος επέκταση·
- β) ο δικαιούχος είναι μόνον νεοφυής επιχείρηση ή ΜΜΕ·
- γ) η στήριξη μόνο υπό τη μορφή επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του μέσου Accelerator παρέχεται μόνο μία φορά σε δικαιούχο κατά τη διάρκεια της περιόδου υλοποίησης του προγράμματος για μέγιστο ποσό 2,5 εκατομμύρια EUR.

2. Ο δικαιούχος του μέσου Accelerator είναι νομική οντότητα που μπορεί να θεωρείται νεοφυής επιχείρηση, ΜΜΕ ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μικρή εταιρεία μεσαίας κεφαλαιοποίησης που σκοπεύει να επεκταθεί και είναι εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα. Η πρόταση μπορεί να υποβάλλεται είτε από τον δικαιούχο είτε, κατόπιν εκ των προτέρων συμφωνίας του δικαιούχου, από ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που προτίθενται να προχωρήσουν σε σύσταση ή στήριξη του εν λόγω δικαιούχου. Στην τελευταία περίπτωση, η συμφωνία χρηματοδότησης υπογράφεται με τον δικαιούχο και μόνον.

3. Με μια μόνο απόφαση χορήγησης καλύπτονται και χρηματοδοτούνται όλες οι μορφές συνεισφοράς της Ένωσης που παρέχεται στο πλαίσιο μεικτής χρηματοδότησης του ΕΣΚ.

4. Οι προτάσεις αξιολογούνται με βάση τις αξίες καθεμιάς από αυτές από ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και επιλέγονται για χρηματοδότηση μέσω ανοικτής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων με καταληκτικές ημερομηνίες, σύμφωνα με τα άρθρα 27, 28 και 29, με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου.

5. Οι υποβαλλόμενες προτάσεις αξιολογούνται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια χορήγησης:

- α) αριστεία,
- β) αντίκτυπος,
- γ) το επίπεδο κινδύνου της δράσης που θα εμπόδιζε επενδύσεις, η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα της υλοποίησης, καθώς και η ανάγκη στήριξης από την Ένωση.

6. Κατόπιν συναίνεσης των ενδιαφερόμενων δικαιούχων, η Επιτροπή ή οι φορείς χρηματοδότησης που υλοποιούν το πρόγραμμα (συμπεριλαμβανομένων των ΚΓΚ του ΕΠ) δύνανται να υποβάλλουν απευθείας προς αξιολόγηση, σύμφωνα με το κριτήριο χορήγησης που αναφέρεται στην παράγραφο 5 στοιχείο γ), πρόταση για δράση καινοτομίας και διείσδυσης στην αγορά η οποία ήδη πληροί τα κριτήρια χορήγησης που αναφέρονται στην παράγραφο 5 στοιχεία α) και β), υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

α) η πρόταση απορρέει από οποιαδήποτε άλλη δράση χρηματοδοτούμενη στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», από το πρόγραμμα ή, με την επιφύλαξη διενέργειας ερευνητικής πιλοτικής εφαρμογής στο πρώτο πρόγραμμα εργασιών «Ορίζων Ευρώπη», από εθνικά και/ή περιφερειακά προγράμματα, ξεκινώντας με τη χαρτογράφηση της ζήτησης για ένα τέτοιο πρόγραμμα. Οι λεπτομερείς διατάξεις καθορίζονται στο ειδικό πρόγραμμα που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α)·

β) η πρόταση βασίζεται σε αξιολόγηση έργου, διενεργηθείσα μέσα στο διάστημα των προηγούμενων δύο ετών, για την εκτίμηση της αριστείας και του αντικτύπου της πρότασης και υπάγεται σε όρους και διαδικασίες που αναλύονται περαιτέρω στο πρόγραμμα εργασιών.

7. Μπορεί να χορηγείται σφραγίδα αριστείας, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

α) ο δικαιούχος είναι νεοφυής επιχείρηση, ΜΜΕ ή μικρή εταιρεία μεσαίας κεφαλαιοποίησης·

β) η πρόταση ήταν επιλέξιμη και υπερέβαινε τα εφαρμοστέα κατώτατα όρια για τα κριτήρια χορήγησης που αναφέρονται στην παράγραφο 5 στοιχεία α) και β)·

γ) η δραστηριότητα θα ήταν επιλέξιμη στο πλαίσιο δράσης καινοτομίας.

8. Στην περίπτωση πρότασης που έχει εκπληρώσει τα κριτήρια της αξιολόγησης, ανεξάρτητοι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες προτείνουν αντίστοιχη στήριξη του μέσου Accelerator, με βάση τον συνεπαγόμενο κίνδυνο, τους πόρους και τον χρόνο που απαιτούνται για την κυκλοφορία και τη διείσδυση της καινοτομίας στην αγορά.

Η Επιτροπή δύναται να απορρίψει, εάν αυτό δικαιολογείται, πρόταση που έχει γίνει δεκτή από τους ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, μεταξύ άλλων, για λόγους μη συμμόρφωσης με τους στόχους πολιτικών της Ένωσης. Η επιτροπή του προγράμματος ενημερώνεται σχετικά με τους λόγους μιας τέτοιας απόρριψης.

9. Η συνιστώσα «επιχορήγηση» ή «επιστρεπτέα προκαταβολή» της στήριξης του μέσου Accelerator δεν υπερβαίνει το 70 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της επιλεχθείσας δράσης καινοτομίας.

10. Οι προϋποθέσεις εκτέλεσης των συνιστωσών «ίδια κεφάλαια» και «επιστρεπτέα στήριξη» της στήριξης του μέσου Accelerator ορίζονται στην απόφαση (ΕΕ) 2021/764.

11. Στη σύμβαση για την επιλεχθείσα δράση καθορίζονται ειδικά μετρήσιμα ορόσημα και οι αντίστοιχες προχρηματοδοτήσεις και πληρωμές σε δόσεις της στήριξης του μέσου Accelerator.

Στην περίπτωση της μεικτής χρηματοδότησης του ΕΣΚ, μπορούν να δρομολογούνται δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε δράση καινοτομίας και να καταβάλλεται η πρώτη προχρηματοδότηση της επιχορήγησης ή της επιστρεπτέας προκαταβολής πριν από την εκτέλεση άλλων συνιστωσών της χορηγηθείσας μεικτής χρηματοδότησης του ΕΣΚ. Η εκτέλεση των εν λόγω συνιστωσών εξαρτάται από την επίτευξη των ειδικών οροσήμων που καθορίζονται στη σύμβαση.

12. Σύμφωνα με τη σύμβαση, η δράση αναστέλλεται, τροποποιείται ή, με τη δέουσα αιτιολόγηση, διακόπτεται εάν δεν επιτευχθούν τα μετρήσιμα ορόσημα. Μπορεί επίσης να διακοπεί, εάν δεν είναι εφικτή η προσδοκώμενη διείσδυση στην αγορά, ιδίως στην Ένωση.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και κατόπιν γνωμοδοσίας του ΕΣΚ, η Επιτροπή δύναται να αποφασίσει να αυξήσει τη στήριξη του μέσου Accelerator κατόπιν επανεξέτασης του έργου από ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες. Η επιτροπή του προγράμματος ενημερώνεται σχετικά με τέτοιες περιπτώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Εμπειρογνώμονες

Άρθρο 49

Διορισμός ανεξάρτητων εξωτερικών εμπειρογνομώνων

1. Οι ανεξάρτητοι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες εντοπίζονται και επιλέγονται με προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος μεταξύ μεμονωμένων ατόμων και μέσω προσκλήσεων απευθυνόμενων σε αρμόδιους οργανισμούς όπως υπηρεσίες έρευνας, ερευνητικά ινστιτούτα, πανεπιστήμια, οργανισμοί τυποποίησης, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ή επιχειρήσεις, με σκοπό τη δημιουργία βάσης δεδομένων για υποψηφίους.

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 237 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης μπορεί, κατ' εξαίρεση και σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, να επιλέγει με τρόπο διαφανή οποιονδήποτε μεμονωμένο εμπειρογνώμονα διαθέτει τις ενδεδειγμένες δεξιότητες χωρίς να λαμβάνει υπόψη τη βάση δεδομένων, υπό την προϋπόθεση ότι στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος δεν έχουν εντοπιστεί κατάλληλοι ανεξάρτητοι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες.

Οι εν λόγω εμπειρογνώμονες αποδεικνύουν την ανεξαρτησία τους και την ικανότητά τους να υποστηρίζουν τους στόχους του προγράμματος.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 237 παράγραφοι 2 και 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι ανεξάρτητοι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες αμείβονται βάσει τυποποιημένων όρων. Εφόσον δικαιολογείται και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να εγκρίνεται κατάλληλο επίπεδο αμοιβής πέραν των τυποποιημένων όρων με βάση τα σχετικά πρότυπα της αγοράς, ιδίως για ειδικούς εμπειρογνώμονες υψηλού επιπέδου. Οι δαπάνες αυτές καλύπτονται από το πρόγραμμα.

3. Επιπροσθέτως των πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 38 παράγραφοι 2 και 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, τα ονόματα των ανεξάρτητων εξωτερικών εμπειρογνώμων που συμμετέχουν στην αξιολόγηση αιτήσεων επιχορήγησης καθώς και ο οικείος τομέας εμπειρογνώσεάς τους, δημοσιεύονται τουλάχιστον μία φορά ανά έτος στον διαδικτυακό τόπο της Επιτροπής ή του φορέα χρηματοδότησης. Οι πληροφορίες αυτές συγκεντρώνονται, υποβάλλονται σε επεξεργασία και δημοσιεύονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾.

4. Η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη των συγκρούσεων συμφερόντων όσον αφορά τη συμμετοχή ανεξάρτητων εξωτερικών εμπειρογνώμων, σύμφωνα με το άρθρο 61 και το άρθρο 150 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης εξασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση που ένας εμπειρογνώμων αντιμετωπίζει σύγκρουση συμφερόντων σε ό,τι αφορά θέμα για το οποίο καλείται να εκφέρει γνώμη, ο εν λόγω εμπειρογνώμων δεν προχωρά σε κρίση, δεν παρέχει συμβουλές και δεν προσφέρει τη βοήθειά του στο συγκεκριμένο θέμα.

5. Κατά τον διορισμό ανεξάρτητων εξωτερικών εμπειρογνώμων, η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να επιτύχουν μια ισορροπημένη σύνθεση στις ομάδες εμπειρογνώμων και τις ομάδες αξιολόγησης όσον αφορά τις δεξιότητες, την πείρα, τις γνώσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εξειδίκευση, ιδίως στο πεδίο των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών, τη γεωγραφική ποικιλότητα και το φύλο, ανάλογα με την κατάσταση στο πεδίο της δράσης.

6. Εφόσον κρίνεται σκόπιμο, διασφαλίζεται επαρκής αριθμός ανεξάρτητων εξωτερικών εμπειρογνώμων για κάθε πρόταση, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ποιότητα της αξιολόγησης.

7. Οι πληροφορίες για το επίπεδο αμοιβής όλων των ανεξάρτητων εξωτερικών εμπειρογνώμων γνωστοποιούνται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Άρθρο 50

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

1. Η Επιτροπή παρακολουθεί συνεχώς τη διαχείριση και την υλοποίηση του προγράμματος, του ειδικού προγράμματος που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) και των δραστηριοτήτων του ΕΙΤ. Προκειμένου να ενισχυθεί η διαφάνεια, τα δεδομένα δημοσιοποιούνται επίσης με προσβάσιμο τρόπο στην ιστοσελίδα της Επιτροπής, σύμφωνα με την τελευταία επικαιροποίηση. Ειδικότερα, στην ίδια βάση δεδομένων περιλαμβάνονται τα δεδομένα για τα έργα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΕΣΕ, των ευρωπαϊκών συμπράξεων, των αποστολών, του ΕΣΚ και του ΕΙΤ.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39).

Στη βάση δεδομένων περιλαμβάνονται:

- α) χρονικά προσδιορισμένοι δείκτες για την κατάρτιση ετήσιων εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο του προγράμματος ως προς την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3 και παρατίθενται στο παράρτημα V, με βάση κατευθύνσεις αντικτύπου·
- β) πληροφορίες σχετικά με το επίπεδο ενσωμάτωσης των κοινωνικών και ανθρώπινων επιστημών, τη σχέση μεταξύ χαμηλότερων και υψηλότερων επιπέδων τεχνολογικής ετοιμότητας στη συνεργατική έρευνα, την πρόοδο όσον αφορά τη συμμετοχή των χωρών της διεύρυνσης, τη γεωγραφική σύνθεση των κοινοπραξιών (consortia) στα συνεργατικά έργα, την εξέλιξη των αμοιβών των ερευνητών, τη χρήση μιας διαδικασίας υποβολής και αξιολόγησης σε δύο στάδια, τα μέτρα που αποσκοπούν στη διευκόλυνση των συνεργατικών δεσμών στον ευρωπαϊκό τομέα E&K, τη χρήση της επανεξέτασης της αξιολόγησης και τον αριθμό και τα είδη των καταγγελιών, το επίπεδο της ενσωμάτωσης της διάστασης του κλίματος και των συναφών δαπανών, τη συμμετοχή των ΜΜΕ, τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, τη συμμετοχή των φύλων στις χρηματοδοτούμενες δράσεις, στις ομάδες αξιολόγησης, στα συμβούλια και στις συμβουλευτικές ομάδες, τις «σφραγίδες αριστείας», τις ευρωπαϊκές συμπράξεις, καθώς και το ποσοστό συγχρηματοδότησης, τη συμπληρωματική και σωρευτική χρηματοδότηση από άλλα ενωσιακά προγράμματα, τις ερευνητικές υποδομές, τον χρόνο έως την έγκριση της επιχορήγησης, το επίπεδο της διεθνούς συνεργασίας και τη συμμετοχή των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών·
- γ) τα επίπεδα δαπανών αναλυτικά ανά επίπεδο έργου, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ειδική ανάλυση, μεταξύ άλλων και ανά τομέα παρέμβασης·
- δ) το επίπεδο της υπερκάλυψης, και ιδίως ο αριθμός προτάσεων και ανά πρόσκληση υποβολής προτάσεων, η μέση βαθμολογία τους και το ποσοστό των προτάσεων πάνω και κάτω από τα κατώτατα όρια ποιότητας.

2. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική αξιολόγηση της προόδου του προγράμματος ως προς την επίτευξη των στόχων του, ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 55, για την τροποποίηση του παραρτήματος V όσον αφορά τους δείκτες κατεύθυνσης αντικτύπου, όταν κρίνεται απαραίτητο, και τον καθορισμό γραμμών αναφοράς και στόχων καθώς και για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με διατάξεις για την καθιέρωση ενός πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης.

3. Το σύστημα υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις επιδόσεις διασφαλίζει ότι τα δεδομένα για την παρακολούθηση της υλοποίησης και των αποτελεσμάτων του προγράμματος συλλέγονται αποτελεσματικά, αποδοτικά και έγκαιρα, με τρόπο που δεν αυξάνει τον διοικητικό φόρτο για τους δικαιούχους. Για τον σκοπό αυτόν, επιβάλλονται αναλογικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων στους αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης, μεταξύ άλλων και στο επίπεδο των ερευνητών που συμμετέχουν στις δράσεις, ώστε να είναι σε θέση να παρακολουθούν τη σταδιοδρομία και την κινητικότητα τους και όπως αρμόζει, στα κράτη μέλη.

4. Η ποιοτική ανάλυση από την Επιτροπή και τους ενωσιακούς ή εθνικούς φορείς χρηματοδότησης συμπληρώνει, κατά το δυνατόν, τα ποσοτικά δεδομένα.

5. Τα μέτρα που αποσκοπούν στη διευκόλυνση συνεργατικών δεσμών στην ευρωπαϊκή E&K παρακολουθούνται και επανεξετάζονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων εργασιών.

Άρθρο 51

Πληροφόρηση, επικοινωνία, δημοσιότητα, διάδοση και εκμετάλλευση

1. Οι αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης μνημονεύουν ρητώς την προέλευση των εν λόγω κονδυλίων και εξασφαλίζουν την προβολή της, ιδίως κατά την προώθηση των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους (μεταξύ άλλων για βραβεία), παρέχοντας συνεκτική, αποτελεσματική και αναλογική στοχευμένη πληροφόρηση σε πολλά ακροατήρια, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και του κοινού.

2. Η Επιτροπή προβαίνει σε ενέργειες πληροφόρησης και επικοινωνίας για το πρόγραμμα, τις δράσεις υπό την αιγίδα του προγράμματος και σχετικά με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται. Επιπλέον, παρέχει έγκαιρη και λεπτομερή ενημέρωση στα κράτη μέλη και στους δικαιούχους. Υπηρεσίες ανάπτυξης επαφών βασισμένες σε τεκμηρίωση, ανάλυση και δικτυακές συνάψεις παρέχονται σε ενδιαφερόμενες οντότητες, προκειμένου να συγκροτηθούν κοινοπραξίες (consortia) για συνεργατικά έργα, με ιδιαίτερη προσοχή στον εντοπισμό ευκαιριών δικτύωσης για νομικές οντότητες από χώρες με χαμηλές επιδόσεις στην E&K. Βάσει της ανάλυσης αυτής, μπορούν να διοργανώνονται στοχευμένες εκδηλώσεις ανάπτυξης επαφών σε συνάρτηση με ειδικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων.

3. Επιπλέον, η Επιτροπή καταρτίζει στρατηγική διάδοσης και εκμετάλλευσης για την αύξηση της διαθεσιμότητας και της διάδοσης των αποτελεσμάτων και των γνώσεων E&K του προγράμματος, ώστε να επιταχυνθεί η εκμετάλλευση για τους σκοπούς της υιοθέτησης από την αγορά και να ενισχυθεί σημαντικά ο αντίκτυπος του προγράμματος.

4. Οι χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται στο πρόγραμμα συμβάλλουν επίσης στην προβολή των πολιτικών προτεραιοτήτων της Ένωσης, καθώς και σε δραστηριότητες πληροφόρησης, επικοινωνίας, δημοσιότητας, διάδοσης και εκμετάλλευσης, στον βαθμό που αυτές οι προτεραιότητες είναι συναφείς με τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3.

Άρθρο 52

Αξιολόγηση του προγράμματος

1. Οι αξιολογήσεις του προγράμματος διεξάγονται εγκαίρως ώστε να χρησιμοποιούνται για την τεκμηρίωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων του προγράμματος, το επόμενο πρόγραμμα-πλαίσιο και άλλες πρωτοβουλίες συναφείς με την Ε&Κ.
2. Η ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος διενεργείται με τη συνδρομή ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων επιλεγμένων βάσει διαφανούς διαδικασίας όταν υπάρχουν επαρκείς διαθέσιμες πληροφορίες για την υλοποίηση του προγράμματος, το αργότερο όμως τέσσερα έτη από την έναρξη της εν λόγω υλοποίησης. Περιλαμβάνει ανάλυση του χαρτοφυλακίου και αξιολόγηση του μακροπρόθεσμου αντικτύπου των προηγούμενων προγραμμάτων-πλαisiών και αποτελεί τη βάση για την προσαρμογή ή τον επαναπροσδιορισμό του προγράμματος, κατά περίπτωση. Αξιολογεί την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνεκτικότητα και την ενωσιακή προστιθέμενη αξία του προγράμματος.
3. Αφού ολοκληρωθεί η υλοποίηση του προγράμματος, το αργότερο όμως τέσσερα έτη από τη λήξη της περιόδου που προβλέπεται στο άρθρο 1, η Επιτροπή ολοκληρώνει την τελική αξιολόγηση του προγράμματος. Σε αυτήν περιλαμβάνεται αξιολόγηση του μακροπρόθεσμου αντικτύπου των προηγούμενων προγραμμάτων-πλαisiών.
4. Η Επιτροπή δημοσιεύει και κοινοποιεί τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων, μαζί με τις παρατηρήσεις της, και τα παρουσιάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Άρθρο 53

Λογιστικοί έλεγχοι

1. Το σύστημα ελέγχου του προγράμματος διασφαλίζει κατάλληλη ισορροπία μεταξύ εμπιστοσύνης και ελέγχου, λαμβάνοντας υπόψη τις διοικητικές και λοιπές δαπάνες των ελέγχων σε όλα τα επίπεδα, ιδίως για τους δικαιούχους. Οι κανόνες ελέγχου πρέπει να είναι σαφείς, σταθεροί και συνεκτικοί καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος.
2. Η στρατηγική λογιστικού ελέγχου του προγράμματος βασίζεται στον δημοσιονομικό έλεγχο αντιπροσωπευτικού δείγματος των δαπανών στο σύνολο του προγράμματος. Το αντιπροσωπευτικό δείγμα συμπληρώνεται από στοιχεία που επιλέγονται βάσει εκτίμησης των κινδύνων που συνδέονται με τις δαπάνες. Οι δαπάνες που λαμβάνουν κοινή χρηματοδότηση από διαφορετικά προγράμματα της Ένωσης υποβάλλονται μόνο μια φορά σε λογιστικό έλεγχο ο οποίος καλύπτει όλα τα εμπλεκόμενα προγράμματα και τους αντίστοιχους εφαρμοστέους κανόνες τους.
3. Επιπλέον, η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης δύναται να βασίζεται σε ελέγχους συστημάτων και διαδικασιών σε επίπεδο δικαιούχου. Οι εν λόγω έλεγχοι είναι προαιρετικοί για ορισμένους τύπους δικαιούχων και εξετάζουν τα συστήματα και τις διαδικασίες ενός δικαιούχου, και συμπληρώνονται από λογιστικό έλεγχο συναλλαγών. Διεξάγονται από αρμόδιο ανεξάρτητο ελεγκτή που διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα για τη διεξαγωγή υποχρεωτικών ελέγχων λογιστικών εγγράφων σύμφωνα με την οδηγία 2006/43/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁴⁾. Οι έλεγχοι συστημάτων και διαδικασιών μπορούν να χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή ή από τον οικείο φορέα χρηματοδότησης για τον καθορισμό της συνολικής διασφάλισης της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των δαπανών και την επανεξέταση του επιπέδου των εκ των υστέρων ελέγχων και των πιστοποιητικών οικονομικών καταστάσεων.
4. Σύμφωνα με το άρθρο 127 του δημοσιονομικού κανονισμού, η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης δύναται να βασίζεται σε λογιστικούς ελέγχους σχετικά με τη χρήση των συνεισφορών της Ένωσης, οι οποίοι διενεργούνται από άλλα ανεξάρτητα και αρμόδια πρόσωπα ή οντότητες, είτε αυτά ενεργούν κατ' εντολή των θεσμικών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης είτε όχι.
5. Λογιστικοί έλεγχοι μπορούν να διενεργούνται έως και δύο έτη μετά την πληρωμή του υπολοίπου.

⁽²⁴⁾ Οδηγία 2006/43/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των οδηγιών 78/660/EOK και 83/349/EOK του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 84/253/EOK του Συμβουλίου (ΕΕ L 157 της 9.6.2006, σ. 87).

6. Η Επιτροπή δημοσιεύει κατευθυντήριες γραμμές ελέγχου, με σκοπό να διασφαλίσει την αξιόπιστη και ομοιόμορφη εφαρμογή και ερμηνεία των ελεγκτικών διαδικασιών και κανόνων καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος.

Άρθρο 54

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

Όταν μια τρίτη χώρα συμμετέχει στο πρόγραμμα μέσω απόφασης που εκδίδεται δυνάμει διεθνούς συμφωνίας ή βάσει οποιασδήποτε άλλης νομικής πράξης, η τρίτη χώρα χορηγεί τα αναγκαία δικαιώματα και την απαιτούμενη πρόσβαση στον αρμόδιο διατάκτη, στην OLAF και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ώστε να μπορούν να ασκούν πλήρως τις οικείες αρμοδιότητές τους. Ως προς την OLAF, τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν το δικαίωμα διενέργειας ερευνών, μεταξύ άλλων και με επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013.

Άρθρο 55

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 50 παράγραφος 2 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή έως την 31η Δεκεμβρίου 2028.
3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 50 παράγραφος 2 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτή. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.
4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.
5. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
6. Οι κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 50 παράγραφος 2 τίθενται σε ισχύ μόνο εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 56

Κατάργηση

Οι κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 καταργούνται με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Άρθρο 57

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη συνέχιση ή την τροποποίηση των δράσεων που έχουν ξεκινήσει δυνάμει των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013, οι οποίοι εξακολουθούν να εφαρμόζονται στις εν λόγω δράσεις μέχρι τη λήξη τους. Τα σχέδια εργασίας και οι δράσεις που προβλέπονται σε σχέδια εργασίας που έχουν εγκριθεί δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και δυνάμει των βασικών πράξεων των αντίστοιχων φορέων χρηματοδότησης εξακολουθούν να διέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και τις εν λόγω βασικές πράξεις μέχρι την ολοκλήρωσή τους.
2. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για το πρόγραμμα μπορεί επίσης να καλύψει δαπάνες τεχνικής και διοικητικής συνδρομής που είναι αναγκαίες για την εξασφάλιση της μετάβασης μεταξύ του προγράμματος και των μέτρων που θεσπίστηκαν δυνάμει κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013.

Άρθρο 58

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 28 Απριλίου 2021.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
D. M. SASSOLI

Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος
A. P. ZACARIAS

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Ο γενικός στόχος και οι ειδικοί στόχοι που αναφέρονται στο άρθρο 3 του παρόντος κανονισμού επιδιώκονται στο σύνολο του προγράμματος με τους τομείς παρέμβασης και τις γενικές γραμμές δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο παρόν παράρτημα και στο παράρτημα ΙΙ του παρόντος κανονισμού, καθώς και στο παράρτημα Ι της απόφασης (ΕΕ) 2021/764.

1. Πυλώνας Ι «Επιστήμη αριστείας»

Μέσω των ακόλουθων δραστηριοτήτων, ο παρών πυλώνας, σύμφωνα με το άρθρο 4, προάγει την επιστημονική αριστεία, προσελκύει τα καλύτερα talenta στην Ευρώπη, παρέχει την κατάλληλη υποστήριξη σε ερευνητές αρχικού σταδίου και υποστηρίζει τη δημιουργία και διάδοση της επιστημονικής αριστείας, υψηλής ποιότητας γνώσεων, μεθόδων και δεξιοτήτων, τεχνολογιών και λύσεων σε παγκόσμιες, κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές προκλήσεις. Συμβάλλει επίσης στους λοιπούς ειδικούς στόχους του προγράμματος όπως αναφέρονται στο άρθρο 3.

- α) ΕΣΕ: παροχή ελκυστικής και ευέλικτης χρηματοδότησης ώστε να δίνεται η δυνατότητα σε ταλαντούχους και δημιουργικούς μεμονωμένους ερευνητές, ιδίως σε ερευνητές αρχικού σταδίου, και στις ομάδες τους να συμμετέχουν στα πλέον υποσχόμενα πεδία της επιστήμης αιχμής, ανεξάρτητα από την εθνικότητα και τη χώρα προέλευσής τους και με βάση τον ανταγωνισμό σε επίπεδο Ένωσης με αποκλειστικό κριτήριο την αριστεία.

Τομέας παρέμβασης: Επιστήμη αιχμής.

- β) Δράσεις MSCA: εφοδιασμός των ερευνητών με νέες γνώσεις και δεξιότητες μέσω της κινητικότητας και της έκθεσης σε διασυνοριακό, διατομεακό και διεπιστημονικό επίπεδο, ενίσχυση των συστημάτων κατάρτισης και επαγγελματικής εξέλιξης, καθώς και διάρθρωση και βελτίωση των θεσμικών και εθνικών προσλήψεων, λαμβάνοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Χάρτα του Ερευνητή και τον κώδικα δεοντολογίας για την πρόσληψη ερευνητών· εν προκειμένω, οι δράσεις MSCA βοηθούν στη θεμελίωση του ευρωπαϊκού ερευνητικού τοπίου αριστείας σε ολόκληρη την Ευρώπη, συμβάλλοντας στην τόνωση της απασχόλησης, της ανάπτυξης και των επενδύσεων, καθώς και στην επίλυση υφιστάμενων και μελλοντικών κοινωνικών προκλήσεων.

Τομείς παρέμβασης: προαγωγή της αριστείας μέσω της διασυνοριακής, διατομεακής και διεπιστημονικής κινητικότητας των ερευνητών· προώθηση νέων δεξιοτήτων μέσω της άριστης κατάρτισης των ερευνητών· ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου και της ανάπτυξης δεξιοτήτων σε ολόκληρο τον ΕΧΕ· βελτίωση και διευκόλυνση συνεργειών· προώθηση της δημόσιας προβολής.

- γ) Ερευνητικές υποδομές: παροχή στην Ευρώπη βιώσιμων ανοικτών ερευνητικών υποδομών παγκόσμιας κλάσης, στις οποίες έχουν πρόσβαση οι καλύτεροι ερευνητές από την Ευρώπη και πέραν αυτής. Προώθηση της χρήσης υφιστάμενων ερευνητικών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων αυτών που χρηματοδοτούνται από κονδύλια από την πολιτική συνοχής της Ένωσης. Στο εν λόγω πλαίσιο θα ενισχυθεί η δυνατότητα των ερευνητικών υποδομών να στηρίζουν την επιστημονική πρόοδο και καινοτομία και να καθιστούν εφικτή την ανοικτή επιστήμη και την επιστήμη αριστείας σύμφωνα με τις αρχές FAIR, παράλληλα με δραστηριότητες συναφείς με τις πολιτικές της Ένωσης και τη διεθνή συνεργασία.

Τομείς παρέμβασης: εδραίωση και ανάπτυξη του τοπίου των ευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών· άνοιγμα, ενοποίηση και διασύνδεση ερευνητικών υποδομών· δυναμικό καινοτομίας των ευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών και δραστηριότητες για καινοτομία και κατάρτιση· ενίσχυση της ευρωπαϊκής πολιτικής για τις ερευνητικές υποδομές και της διεθνούς συνεργασίας.

2. Πυλώνας ΙΙ «Παγκόσμιες προκλήσεις και ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα»

Μέσω των ακόλουθων δραστηριοτήτων, ο πυλώνας αυτός πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 4, να στηρίζει τη δημιουργία και την καλύτερη διάδοση των νέων γνώσεων, τεχνολογιών και βιώσιμων λύσεων υψηλής ποιότητας, να ενδυναμώνει την ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα, να ενισχύει τον αντίκτυπο της Ε&Κ στην ανάπτυξη, υποστήριξη και εφαρμογή ενωσιακών πολιτικών και να στηρίζει την υιοθέτηση καινοτόμων λύσεων από τη βιομηχανία, ιδίως τις ΜΜΕ και τις νεοφυείς επιχειρήσεις, καθώς και από την κοινωνία με σκοπό την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων. Συμβάλλει επίσης στους λοιπούς ειδικούς στόχους του προγράμματος όπως αναφέρονται στο άρθρο 3.

Οι κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες θα ενταχθούν πλήρως σε όλες τις ομάδες, περιλαμβανομένων συγκεκριμένων και ειδικών δραστηριοτήτων.

Με στόχο τη μεγιστοποίηση του αντίκτυπου, της ευελιξίας και των συνεργιών, οι δραστηριότητες Ε&Κ διοργανώνονται σε έξι ομάδες διασυνδεδεμένες μέσω πανευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών, οι οποίες, τόσο μεμονωμένα όσο και από κοινού, παρέχουν κίνητρα για την πολυεπιστημονική, διατομεακή, διαπολιτική, διασυνοριακή και διεθνή συνεργασία. Ο πυλώνας II του προγράμματος καλύπτει δραστηριότητες από ευρύ φάσμα επιπέδων τεχνολογικής ετοιμότητας, συμπεριλαμβανομένων χαμηλότερων επιπέδων τεχνολογικής ετοιμότητας.

Κάθε ομάδα συμβάλλει στην επίτευξη διαφόρων ΣΒΑ και πολλοί ΣΒΑ στηρίζονται από περισσότερες της μίας ομάδες.

Οι δραστηριότητες Ε&Κ διεξάγονται εντός και μεταξύ των ακόλουθων ομάδων:

- α) Ομάδα «Υγεία»: βελτίωση και προστασία της υγείας και της ευημερίας των πολιτών όλων των ηλικιών, με παραγωγή νέων γνώσεων, ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων και εξασφάλιση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου, κατά περίπτωση, για την πρόληψη, διάγνωση, παρακολούθηση, αντιμετώπιση και θεραπεία ασθενειών, καθώς και την ανάπτυξη τεχνολογιών υγείας· μετριασμός των κινδύνων για την υγεία, προστασία των πληθυσμών και προώθηση της καλής υγείας και της ευημερίας, μεταξύ άλλων, στον χώρο εργασίας· βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας, της ισοτιμίας και της βιωσιμότητας των συστημάτων δημόσιας υγείας· πρόληψη και αντιμετώπιση των ασθενειών που σχετίζονται με τη φτώχεια· και στήριξη και διευκόλυνση της συμμετοχής και της αυτοδιαχείρισης των ασθενών.

Τομείς παρέμβασης: υγεία σε όλη τη διάρκεια της ζωής· καθοριστικοί παράγοντες για το περιβάλλον και την κοινωνική υγεία· μη μεταδοτικές και σπάνιες ασθένειες· μεταδοτικές ασθένειες, συμπεριλαμβανομένων των ασθενειών που συνδέονται με τη φτώχεια και των παραμελημένων ασθενειών· εργαλεία, τεχνολογίες και ψηφιακές λύσεις για την υγεία και την περιθαλψή, συμπεριλαμβανομένης της εξατομικευμένης ιατρικής· συστήματα υγειονομικής περιθαλψής.

- β) Ομάδα «Πολιτισμός, δημιουργικότητα και κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς»: ενίσχυση των δημοκρατικών αξιών, μεταξύ άλλων, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, διαφύλαξη της πολιτισμικής μας κληρονομιάς, διερεύνηση των δυνατοτήτων του πολιτιστικού και του δημιουργικού τομέα και προώθηση κοινωνικοοικονομικών μετασχηματισμών που συμβάλλουν στην ένταξη και την ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων της διαχείρισης της μετανάστευσης και της ένταξης των μεταναστών.

Τομείς παρέμβασης: δημοκρατία και διακυβέρνηση· πολιτισμός, πολιτιστική κληρονομιά και δημιουργικότητα· κοινωνικοί και οικονομικοί μετασχηματισμοί.

- γ) Ομάδα «Πολιτική προστασία για την κοινωνία»: ανταπόκριση στις προκλήσεις που ανακύπτουν από τις επίμονες απειλές κατά της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένου του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, καθώς και των φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών.

Τομείς παρέμβασης: κοινωνίες ανθεκτικές στις καταστροφές· προστασία και ασφάλεια· ασφάλεια στον κυβερνοχώρο.

- δ) Ομάδα «Ψηφιακές τεχνολογίες, βιομηχανία και διάστημα»: ενίσχυση των ικανοτήτων και διασφάλιση της κυρίαρχης θέσης της Ευρώπης σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής στους τομείς της ψηφιοποίησης και της παραγωγής, καθώς και στη διαστημική τεχνολογία, καθ' όλη την αλυσίδα αξίας, με στόχο τη δημιουργία ανταγωνιστικής, ψηφιακής, κυκλικής βιομηχανίας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών· διασφάλιση βιώσιμου εφοδιασμού με πρώτες ύλες· ανάπτυξη προηγμένων υλικών και παροχή της βάσης για πρόοδο και καινοτομία στις παγκόσμιες κοινωνικές προκλήσεις.

Τομείς παρέμβασης: μεταποιητικές τεχνολογίες· βασικές ψηφιακές τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένων των κβαντικών· αναδυόμενες τεχνολογίες γενικής εφαρμογής· προηγμένα υλικά· τεχνητή νοημοσύνη και ρομποτική· διαδικτυο επόμενης γενιάς· προηγμένη πληροφορική και μαζικά δεδομένα· κυκλικές βιομηχανίες· καθαρές βιομηχανίες χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών· διάστημα, συμπεριλαμβανομένης της παρατήρησης της γης.

- ε) Ομάδα «Κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα»: καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής κατανοώντας καλύτερα τα σχετικά αίτια, την εξέλιξη, τους κινδύνους, τον αντίκτυπο και τις ευκαιρίες, καθιστώντας τους τομείς της ενέργειας και των μεταφορών πιο φιλικούς προς το κλίμα και το περιβάλλον, πιο αποτελεσματικούς και ανταγωνιστικούς, ευφύστερους, ασφαλέστερους και ανθεκτικότερους, προωθώντας τη χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την ενεργειακή απόδοση, βελτιώνοντας την ανθεκτικότητα της Ένωσης σε εξωτερικούς κλυδωνισμούς και προσαρμόζοντας την κοινωνική συμπεριφορά υπό το πρίσμα των ΣΒΑ.

Τομείς παρέμβασης: επιστήμη του κλίματος και λύσεις· ενεργειακός εφοδιασμός· ενεργειακά συστήματα και δίκτυα· κτίρια και βιομηχανικές εγκαταστάσεις σε ενεργειακή μετάβαση· κοινότητες και πόλεις· βιομηχανική ανταγωνιστικότητα στις μεταφορές· καθαρές, ασφαλείς και προσβάσιμες μεταφορές και κινητικότητα· έξυπνη κινητικότητα· αποθήκευση ενέργειας.

- στ) Ομάδα «Τρόφιμα, βιοοικονομία, φυσικοί πόροι, γεωργία και περιβάλλον»· προστασία του περιβάλλοντος, αποκατάσταση, βιώσιμη διαχείριση και χρήση φυσικών και βιολογικών πόρων από γη, θάλασσα και εσωτερικά ύδατα ώστε να τερματιστεί η διάβρωση της βιοποικιλότητας, να καλύπτονται η επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια για όλους και η μετάβαση σε μια αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων κυκλική οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και βιώσιμη βιοοικονομία.

Τομείς παρέμβασης: περιβαλλοντική παρατήρηση· βιοποικιλότητα και φυσικοί πόροι· γεωργία, δασοκομία και αγροτικές περιοχές· θάλασσες, ωκεανοί και εσωτερικά ύδατα· συστήματα τροφίμων· βιολογικά συστήματα καινοτομίας στη βιοοικονομία της Ένωσης· κυκλικά συστήματα.

- ζ) Μη πυρηνικές άμεσες δράσεις του ΚΚΕρ: παραγωγή επιστημονικών στοιχείων υψηλής ποιότητας για τη χάραξη αποτελεσματικών και οικονομικά προσιτών χρηστών δημόσιων πολιτικών. Οι νέες πρωτοβουλίες και προτάσεις για ενωσιακές νομικές πράξεις χρειάζονται διαφανή, ολοκληρωμένα και ισορροπημένα στοιχεία ώστε να καταρτίζονται με λογική, ενώ η εφαρμογή των πολιτικών απαιτεί στοιχεία για τη μέτρηση και την παρακολούθηση της προόδου. Το ΚΚΕρ παρέχει ανεξάρτητα επιστημονικά στοιχεία και τεχνική στήριξη για τις ενωσιακές πολιτικές καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου πολιτικής. Το ΚΚΕρ επικεντρώνει τις έρευνές του στις προτεραιότητες πολιτικής της Ένωσης.

Τομείς παρέμβασης: ενίσχυση της βάσης γνώσεων για τη χάραξη πολιτικής· παγκόσμιες προκλήσεις (υγεία· πολιτισμός, δημιουργικότητα και κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς· πολιτική προστασία για την κοινωνία· ψηφιακές τεχνολογίες, βιομηχανία και διάστημα· κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα· τρόφιμα, βιοοικονομία, φυσικοί πόροι, γεωργία και περιβάλλον)· καινοτομία, οικονομική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα· επιστημονική αριστεία· εδαφική ανάπτυξη και στήριξη για τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες.

3. Πυλώνας III «Καινοτόμος Ευρώπη»

Μέσω των ακόλουθων δραστηριοτήτων, ο πυλώνας αυτός πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 4, να προάγει όλες τις μορφές καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της μη τεχνολογικής καινοτομίας, κυρίως στις ΜΜΕ συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων, με τη διευκόλυνση της τεχνολογικής ανάπτυξης, της επίδειξης και της μεταφοράς γνώσης, και να ενισχύει την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων. Θα συμβάλλει επίσης στους λοιπούς ειδικούς στόχους του προγράμματος που αναφέρονται στο άρθρο 3. Το ΕΣΚ υλοποιείται κατά κύριο λόγο με δύο μέσα: το μέσο Pathfinder, που θα υλοποιηθεί κυρίως μέσω της συνεργατικής έρευνας, και το μέσο Accelerator.

- α) ΕΣΚ: Εστίαση κυρίως στη ρηξικέλευθη και ανατρεπτική καινοτομία, ιδίως με στόχο την καινοτομία που δημιουργεί αγορές, και παράλληλη στήριξη όλων των ειδών καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της επαυξητικής καινοτομίας.

Τομείς παρέμβασης: Pathfinder για την προηγμένη έρευνα, υποστήριξη μελλοντικών και αναδυόμενων ρηξικέλευθων τεχνολογιών που δημιουργούν αγορές και/ή υπερπροηγμένων τεχνολογιών· Accelerator: κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού μεταξύ των τελευταίων σταδίων των δραστηριοτήτων Ε&Κ και της υιοθέτησης από την αγορά, ώστε να επιτυγχάνεται αποτελεσματική ανάπτυξη ρηξικέλευθων καινοτομιών που δημιουργούν αγορές και να επεκτείνονται οι εταιρείες σε τομείς που η αγορά δεν παρέχει βιώσιμη χρηματοδότηση· και πρόσθετες δραστηριότητες του ΚΚΕρ, όπως βραβεία και υποτροφίες, καθώς και υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας για τις επιχειρήσεις.

- β) Ευρωπαϊκά οικοσυστήματα καινοτομίας

Τομείς παρέμβασης: δραστηριότητες που περιλαμβάνουν ιδίως σύνδεση, κατά περίπτωση σε συνεργασία με το ΕΙΤ, με εθνικούς και περιφερειακούς φορείς καινοτομίας και στήριξη της υλοποίησης κοινών διασυνοριακών προγραμμάτων καινοτομίας από κράτη μέλη, περιφέρειες και συνδεδεμένες χώρες, από την ανταλλαγή πρακτικών και γνώσεων για τη ρύθμιση της καινοτομίας έως την αναβάθμιση των μη τεχνικών δεξιοτήτων για την καινοτομία και τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων της ανοικτής ή υπό την ηγεσία χρηστών καινοτομίας, με σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του ευρωπαϊκού συστήματος καινοτομίας. Αυτό θα πρέπει να υλοποιηθεί σε συνδυασμό με, μεταξύ άλλων, τη στήριξη του ΕΤΠΑ σε οικοσυστήματα καινοτομίας και διαπεριφερειακές συμπράξεις με αντικείμενο θέματα έξυπνης εξειδίκευσης.

- γ) Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας

Τομείς παρέμβασης (που ορίζονται στο παράρτημα II): βιώσιμα οικοσυστήματα καινοτομίας σε ολόκληρη την Ευρώπη· δεξιότητες για την καινοτομία και επιχειρηματικές δεξιότητες σε προοπτική διά βίου μάθησης, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης των ικανοτήτων των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ολόκληρη την Ευρώπη· νέες λύσεις στην αγορά για την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων· συνέργειες και προστιθέμενη αξία στο πλαίσιο του προγράμματος.

4. Τμήμα «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του EXE»

Μέσω των ακόλουθων δραστηριοτήτων, το μέρος αυτό επιδιώκει την επίτευξη των ειδικών στόχων όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ). Συμβάλλει επίσης στους λοιπούς ειδικούς στόχους του προγράμματος όπως αναφέρονται στο άρθρο 3. Ενώ στηρίζει το πρόγραμμα στο σύνολό του, το παρόν τμήμα στηρίζει και δραστηριότητες που συμβάλλουν στην προσέλκυση ταλέντων, στην ενίσχυση της «κυκλοφορίας των εγκεφάλων» και στην πρόληψη της «διαρροής εγκεφάλων», στη δημιουργία μιας Ευρώπης που θα βασίζεται περισσότερο στις γνώσεις, την καινοτομία και την ισότητα των φύλων και θα βρίσκεται στην κορυφή του παγκόσμιου ανταγωνισμού, στην προώθηση της διεθνούς συνεργασίας και, ως εκ τούτου, στη βελτιστοποίηση των δυνατών σημείων σε εθνικό επίπεδο και των δυνατοτήτων σε ολόκληρη την Ευρώπη, στο πλαίσιο της εύρυθμης λειτουργίας του EXE, όπου οι γνώσεις και ένα εργατικό δυναμικό υψηλής ειδίκευσης κυκλοφορούν ελεύθερα με ισορροπημένο τρόπο, όπου τα αποτελέσματα της Ε&Κ διαδίδονται ευρέως, γίνονται κατανοητά και δεκτά από ενημερωμένους πολίτες και ωφελούν την κοινωνία στο σύνολό της, και όπου η πολιτική της Ένωσης, ιδίως για την Ε&Κ, βασίζεται σε υψηλής ποιότητας επιστημονικά στοιχεία.

Το μέρος αυτό θα στηρίζει επίσης δραστηριότητες με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας προτάσεων από νομικές οντότητες χωρών με χαμηλές επιδόσεις σε Ε&Κ, όπως επαγγελματικοί έλεγχοι και συμβουλές για τις προκαταρκτικές προτάσεις, και την ενθάρρυνση των δραστηριοτήτων των εθνικών σημείων επαφής με στόχο την υποστήριξη της διεθνούς δικτύωσης, καθώς και των δραστηριοτήτων με στόχο την υποστήριξη νομικών οντοτήτων χωρών με χαμηλές επιδόσεις σε Ε&Κ που προσχωρούν σε ήδη επιλεγμένα συνεργατικά έργα στα οποία δεν συμμετέχουν νομικές οντότητες από τις εν λόγω χώρες.

Τομείς παρέμβασης: διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας, μεταξύ άλλων μέσω συγκρότησης ομάδων, αδελφοποίησης, πανεπιστημιακών εδρών ΕΧΕ, ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας (COST), πρωτοβουλιών αριστείας και δραστηριοτήτων για την προώθηση της «κυκλοφορίας των εγκεφάλων»· μεταρρύθμιση και ενίσχυση του ευρωπαϊκού συστήματος Ε&Κ, για παράδειγμα, μεταξύ άλλων, με την υποστήριξη των μεταρρυθμίσεων των εθνικών πολιτικών Ε&Κ, την παροχή ελκυστικών επαγγελματικών συνθηκών και την υποστήριξη της επιστήμης για τους πολίτες και την ισότητα των φύλων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΙΚΤ)

Ισχύουν τα ακόλουθα κατά την υλοποίηση του προγράμματος δραστηριοτήτων του ΕΙΤ:

1. Σκεπτικό

Όπως αναφέρει σαφώς η έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου σχετικά με τη μεγιστοποίηση του αντίκτυπου των προγραμμάτων Ε&Κ της Ένωσης (ομάδα υψηλού επιπέδου «Lamy»), τα επόμενα βήματα συνίστανται «στην εκπαίδευση για το μέλλον και στην επένδυση σε ανθρώπους που θα κάνουν την αλλαγή». Πιο συγκεκριμένα, τα ευρωπαϊκά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καλούνται να ενθαρρύνουν την επιχειρηματικότητα, να καταρρίψουν τα επιστημονικά στεγανά και να κατοχυρώσουν θεσμικά ισχυρές συνεργασίες μεταξύ του ακαδημαϊκού κόσμου και της βιομηχανίας, οι οποίες θα έχουν διεπιστημονικό χαρακτήρα. Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, η πρόσβαση σε talenta είναι μακράν ο σημαντικότερος παράγοντας που επηρεάζει τις επιλογές των Ευρωπαίων ιδρυτών νεοφυών επιχειρήσεων όσον αφορά την τοποθεσία. Η εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα, οι ευκαιρίες κατάρτισης και η ανάπτυξη δημιουργικών δεξιοτήτων παίζουν κρίσιμης σημασίας ρόλο στην καλλιέργεια μελλοντικών δημιουργών καινοτομίας και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων των υφιστάμενων δημιουργών καινοτομίας ώστε να καρπωθούν μεγαλύτερες επιτυχίες στο πλαίσιο της ανάπτυξης των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων. Η πρόσβαση σε επιχειρηματικά talenta, σε συνδυασμό με την πρόσβαση σε επαγγελματικές υπηρεσίες, κεφάλαια και αγορές σε επίπεδο Ένωσης, καθώς και η συσπείρωση σημαντικών παραγόντων καινοτομίας γύρω από έναν κοινό στόχο αποτελούν τα βασικά συστατικά για την καλλιέργεια ενός οικοσυστήματος καινοτομίας. Υπάρχει ανάγκη να συντονιστούν οι προσπάθειες σε ολόκληρη την Ένωση με στόχο τη δημιουργία κρίσιμης μάζας διασυνδεδεμένων επιχειρηματικών συνεργατικών σχηματισμών και οικοσυστημάτων σε ολόκληρη την Ένωση.

Το ΕΙΤ αποτελεί σήμερα το μεγαλύτερο ολοκληρωμένο οικοσύστημα καινοτομίας της Ευρώπης, το οποίο συγκεντρώνει εταιρίες από τις επιχειρήσεις, την έρευνα, την εκπαίδευση και άλλους τομείς. Το ΕΙΤ συνεχίζει να στηρίζει τις ΚΓΚ του, που είναι ευρωπαϊκές συμπράξεις μεγάλης κλίμακας οι οποίες αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες παγκόσμιες προκλήσεις, καθώς και να ενισχύει τα οικοσυστήματα καινοτομίας γύρω από αυτές. Το πράττει προωθώντας τη συγχώνευση της εκπαίδευσης, της Ε&Κ ύψιστων προτύπων, δημιουργώντας έτσι περιβάλλοντα που ευνοούν την καινοτομία, καθώς και προάγοντας και στηρίζοντας μια νέα γενιά επιχειρηματιών και δίνοντας ώθηση στη σύσταση καινοτόμων εταιρειών σε στενή συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το ΕΣΚ.

Σε ολόκληρη την Ευρώπη, εξακολουθούν να απαιτούνται προσπάθειες για την ανάπτυξη οικοσυστημάτων όπου ερευνητές, δημιουργοί καινοτομίας, βιομηχανίες και κυβερνήσεις θα μπορούν να αλληλοεπιδρούν με ευκολία. Είναι γεγονός ότι τα οικοσυστήματα καινοτομίας δεν λειτουργούν ακόμα με τον βέλτιστο τρόπο για διάφορους λόγους, όπως:

- α) η αλληλεπίδραση μεταξύ των παραγόντων καινοτομίας παρεμποδίζεται ακόμα από οργανωτικούς, κανονιστικούς και πολιτισμικούς φραγμούς·
- β) οι προσπάθειες για την ενίσχυση των οικοσυστημάτων καινοτομίας θα ωφεληθούν από τον συντονισμό και τη σαφή εστίαση σε συγκεκριμένους στόχους και αντίκτυπο.

Για να αντιμετωπιστούν οι μελλοντικές κοινωνικές προκλήσεις, να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες και να υπάρξει συνεισφορά στην περιβαλλοντικά φιλική και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, στην απασχόληση, στην ανταγωνιστικότητα και στην ευημερία των Ευρωπαίων πολιτών, υπάρχει ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυση της ικανότητας της Ευρώπης να καινοτομεί, μέσω της ενίσχυσης των υφιστάμενων και της ενθάρρυνσης της δημιουργίας νέων περιβαλλόντων που ευνοούν τη συνεργασία και την καινοτομία· της ενίσχυσης των ικανοτήτων καινοτομίας του ακαδημαϊκού κόσμου και του ερευνητικού τομέα· της στήριξης της νέας γενιάς επιχειρηματιών· της ενθάρρυνσης της δημιουργίας και της ανάπτυξης καινοτόμων επιχειρήσεων, καθώς και της ενίσχυσης της προβολής και της αναγνώρισης των δραστηριοτήτων Ε&Κ που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, ειδικότερα της χρηματοδότησης του ΕΙΤ, προς και από το ευρύ κοινό.

Η φύση και το μέγεθος των προκλήσεων όσον αφορά την καινοτομία απαιτούν την ανάπτυξη επαφών και την κινητοποίηση παραγόντων και πόρων σε ευρωπαϊκή κλίμακα, μέσω της ενίσχυσης της διασυνοριακής συνεργασίας. Πρέπει να αρθούν τα στεγανά μεταξύ επιστημονικών τομέων και στις αλυσίδες αξίας και να ενισχυθεί η διαμόρφωση ευνοϊκών συνθηκών για την αποτελεσματική ανταλλαγή γνώσεων και εμπειρογνώμοσύνης, καθώς και για την ανάπτυξη και την προσέλκυση επιχειρηματικών talenta. Το στρατηγικό θεματολόγιο καινοτομίας του ΕΙΤ εξασφαλίζει τη συνοχή με τις προκλήσεις του προγράμματος, καθώς και τη συμπληρωματικότητα με το ΕΣΚ.

2. Τομείς παρέμβασης

2.1. Βιώσιμα οικοσυστήματα καινοτομίας σε ολόκληρη την Ευρώπη

Σύμφωνα με τον κανονισμό για το ΕΙΤ και το στρατηγικό θεματολόγιο καινοτομίας του ΕΙΤ, το Ινστιτούτο συμβάλλει περισσότερο στην ενίσχυση των βιώσιμων οικοσυστημάτων καινοτομίας που βασίζονται στις προκλήσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη. Πιο συγκεκριμένα, το ΕΙΚΤ συνεχίζει να λειτουργεί κυρίως μέσω των ΚΓΚ, των μεγάλης κλίμακας ευρωπαϊκών συμπράξεων που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες κοινωνικές προκλήσεις. Συνεχίζει να ενισχύει τα οικοσυστήματα καινοτομίας γύρω από αυτές, μέσω του ανοίγματός τους και μέσω της ενθάρρυνσης της ολοκλήρωσης της έρευνας, της καινοτομίας και της εκπαίδευσης. Επιπλέον, το ΕΙΤ ενισχύει τα οικοσυστήματα καινοτομίας σε ολόκληρη την Ευρώπη μέσω της επέκτασης του σχεδίου περιφερειακής καινοτομίας (RIS). Το ΕΙΤ συνεργάζεται με τα οικοσυστήματα καινοτομίας που παρουσιάζουν υψηλό δυναμικό καινοτομίας βάσει στρατηγικής, θεματικής ευθυγράμμισης και προβλεπόμενου αντίκτυπου, σε στενή συνέργεια με στρατηγικές και πλατφόρμες έξυπνης εξειδίκευσης.

Γενικές γραμμές

- α) ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και του ανοικτού χαρακτήρα σε νέους εταίρους των υφιστάμενων ΚΓΚ, καθιστώντας δυνατή τη μετάβαση στην αυτονομία σε μακροπρόθεσμη βάση και ανάλυση της ανάγκης να δημιουργηθούν νέες ΚΓΚ για την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων. Οι συγκεκριμένοι θεματικοί τομείς προσδιορίζονται στο στρατηγικό θεματολόγιο καινοτομίας του ΕΙΤ, λαμβάνοντας υπόψη τον στρατηγικό σχεδιασμό·
 - β) επίσπευση της προόδου των περιφερειών προς την αριστεία στις χώρες που αναφέρονται στο στρατηγικό θεματολόγιο καινοτομίας του ΕΙΤ σε στενή συνεργασία με τα διαρθρωτικά ταμεία και άλλα σχετικά ενωσιακά προγράμματα, κατά περίπτωση.
- 2.2. Δεξιότητες για την καινοτομία και επιχειρηματικές δεξιότητες σε προοπτική διά βίου μάθησης, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης των ικανοτήτων των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ολόκληρη την Ευρώπη

Οι δραστηριότητες εκπαίδευσης του ΕΙΤ ενισχύονται με στόχο την ενθάρρυνση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας μέσω εκπαίδευσης και κατάρτισης που σχεδιάζονται ειδικά για τον σκοπό αυτόν. Στο πλαίσιο της επέκτασης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων των υφιστάμενων ΚΓΚ του ΕΙΤ δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου, ώστε να συνεχίσουν να προσφέρονται στους σπουδαστές και στους επαγγελματίες προγράμματα σπουδών υψηλής ποιότητας με βάση την καινοτομία, τη δημιουργικότητα και την επιχειρηματικότητα σύμφωνα ιδίως με τη στρατηγική της Ένωσης για τη βιομηχανία και τις δεξιότητες. Τούτο μπορεί να περιλαμβάνει ερευνητές και δημιουργούς καινοτομίας που στηρίζονται από άλλα μέρη του προγράμματος, ιδίως από τις δράσεις MSCA. Το ΕΙΚΤ στηρίζει επίσης τον εκσυγχρονισμό των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ολόκληρη την Ευρώπη και την ένταξή τους σε οικοσυστήματα καινοτομίας, μέσω της τόνωσης και της αύξησης του επιχειρηματικού δυναμικού και των ικανοτήτων τους και της ενθάρρυνσής τους να προβλέπουν καλύτερα τις νέες απαιτήσεις δεξιοτήτων.

Γενικές γραμμές

- α) ανάπτυξη καινοτόμων προγραμμάτων σπουδών, λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές ανάγκες της κοινωνίας και της βιομηχανίας, και διατομεακών προγραμμάτων για σπουδαστές, επιχειρηματίες και επαγγελματίες σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής, εκεί όπου οι γνώσεις ειδημόνων και οι ειδικές ανά τομέα γνώσεις συνδυάζονται με δεξιότητες προσανατολισμένες στην επιχειρηματικότητα και την καινοτομία, όπως δεξιότητες υψηλής τεχνολογίας σε σχέση με ψηφιακές τεχνολογίες και βιώσιμες βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής·
 - β) ενίσχυση και επέκταση του σήματος ΕΙΤ, με στόχο τη βελτίωση της προβολής και της αναγνώρισης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του ΕΙΤ με βάση συμπράξεις μεταξύ διαφόρων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ερευνητικών κέντρων και εταιρειών, βελτιώνοντας παράλληλα τη συνολική του ποιότητα με την προσφορά προγραμμάτων μάθησης μέσω της εφαρμογής στην πράξη και στοχευμένης επιχειρηματικής εκπαίδευσης, καθώς και διεθνούς και διατομεακής κινητικότητας, αλλά και κινητικότητας μεταξύ οργανισμών·
 - γ) ανάπτυξη ικανοτήτων καινοτομίας και επιχειρηματικότητας στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, μέσω της αξιοποίησης και της προώθησης της εμπειρογνωμοσύνης της κοινότητας του ΕΙΤ στη σύνδεση της εκπαίδευσης, της έρευνας και των επιχειρήσεων·
 - δ) ενίσχυση του ρόλου της κοινότητας αποφοίτων του ΕΙΤ ως προτύπου για νέους σπουδαστές και ισχυρού μέσου για την προβολή του αντικτύπου του ΕΙΤ.
- 2.3. Νέες λύσεις στην αγορά για την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων

Το ΕΙΚΤ διευκολύνει, ενδυναμώνει και επιχορηγεί τους επιχειρηματίες, τους δημιουργούς καινοτομίας, τους ερευνητές, τους εκπαιδευτές, τους σπουδαστές και άλλους παράγοντες καινοτομίας, εξασφαλίζοντας παράλληλα την ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων (διάσταση του φύλου), ώστε να συνεργαστούν σε διεπιστημονικές ομάδες και να συλλάβουν ιδέες οι οποίες θα μετουσιωθούν τόσο σε επαγγελματικές όσο και σε ανατρεπτικές καινοτομίες. Οι δραστηριότητες χαρακτηρίζονται από προσέγγιση ανοικτής καινοτομίας και μια διασυννοριακή προσέγγιση, ενώ θα εστιάζουν στην ενσωμάτωση σχετικών δραστηριοτήτων για το τρίγωνο της γνώσης που θα συμβάλουν στην επιτυχία τους (όπως οι φορείς υλοποίησης ενός έργου μπορούν να βελτιώσουν την πρόσβασή τους σε ειδικευμένους αποφοίτους, κύριους χρήστες, νεοφυείς επιχειρήσεις με καινοτόμες ιδέες, ξένες εταιρείες με σχετικά συμπληρωματικά περιουσιακά στοιχεία κ.λπ.).

Γενικές γραμμές

- α) παροχή στήριξης για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, υπηρεσιών και ευκαιριών στην αγορά, όπου παράγοντες του τριγώνου της γνώσης συνεργάζονται ώστε να προσφέρουν λύσεις σε παγκόσμιες προκλήσεις·
- β) πλήρης ολοκλήρωση της αλυσίδας αξίας καινοτομίας στο σύνολό της: από τον σπουδαστή στον επιχειρηματία, από την ιδέα στο προϊόν, από το εργαστήριο στον πελάτη. Αυτό περιλαμβάνει τη στήριξη σε νεοφυείς επιχειρήσεις και την επέκταση εταιρειών·

- γ) παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου και στήριξης σε καινοτόμες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης τεχνικής βοήθειας για την τελειοποίηση προϊόντων ή υπηρεσιών, ουσιαστική καθοδήγηση, στήριξη για την προσέγγιση πελατών και την αύξηση του κεφαλαίου, με στόχο την ταχεία είσοδο στην αγορά και την επιτάχυνση της διαδικασίας μεγέθυνσης.

2.4. Συνέργειες και προστιθέμενη αξία στο πλαίσιο του προγράμματος.

Το ΕΙΤ εντίνει τις προσπάθειές του για την αξιοποίηση των συνεργιών και της συμπληρωματικότητας μεταξύ των υφιστάμενων ΚΓΚ και διαφορετικών παραγόντων και πρωτοβουλιών σε επίπεδο Ένωσης και παγκοσμίως, καθώς και για την επέκταση του δικτύου του με συνεργαζόμενους οργανισμούς τόσο από στρατηγική όσο και από επιχειρησιακή άποψη, αποφεύγοντας παράλληλα τις επικαλύψεις.

Γενικές γραμμές

- α) στενή συνεργασία με το ΕΣΚ και το Πρόγραμμα InvestEU για τον εξορθολογισμό της στήριξης (ήτοι χρηματοδότηση και υπηρεσίες) που παρέχεται σε καινοτόμες νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, ιδίως μέσω των ΚΓΚ·
- β) σχεδιασμός και υλοποίηση των δραστηριοτήτων του ΕΙΤ, με στόχο να μεγιστοποιούνται οι συνέργειες και η συμπληρωματικότητα με άλλα μέρη του προγράμματος·
- γ) συνεργασία με τα κράτη μέλη, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, ανάπτυξη διαρθρωμένου διαλόγου και συντονισμός των προσπάθειών για να καταστούν δυνατές οι συνέργειες με εθνικές και περιφερειακές πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένων στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης, εξετάζοντας μεταξύ άλλων την υλοποίηση των «ευρωπαϊκών οικοσυστημάτων καινοτομίας», με στόχο τον εντοπισμό, την ανταλλαγή και τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών και διδαγμάτων·
- δ) ανταλλαγή και διάδοση καινοτόμων πρακτικών και διδαγμάτων σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής, με στόχο τη συμβολή στην πολιτική για την καινοτομία στην Ευρώπη σε συντονισμό με άλλα μέρη του προγράμματος·
- ε) συνεισφορά σε συζητήσεις πολιτικής για την καινοτομία και συμβολή στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής της Ένωσης μέσω της συνεχούς συνεργασίας με όλες τις σχετικές υπηρεσίες της Επιτροπής, άλλα προγράμματα της Ένωσης και τα ενδιαφερόμενα μέρη τους και περαιτέρω διερεύνηση ευκαιριών στο πλαίσιο πρωτοβουλιών εφαρμογής πολιτικής·
- στ) αξιοποίηση συνεργειών με άλλα προγράμματα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων όσων στηρίζουν την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και την καινοτομία (όπως τα COST, EKT+, ΕΤΠΑ, Erasmus+, Δημιουργική Ευρώπη και COSME Plus/ενιαία αγορά, το πρόγραμμα InvestEU)·
- ζ) ανάπτυξη στρατηγικών συμμαχιών με σημαντικούς παράγοντες καινοτομίας σε επίπεδο Ένωσης και σε διεθνές επίπεδο και στήριξη ΚΓΚ με στόχο την ανάπτυξη συνεργασιών και δεσμών με βασικούς εταίρους του τριγώνου της γνώσης από τρίτες χώρες, με σκοπό τη δημιουργία νέων αγορών για λύσεις που υποστηρίζονται από ΚΓΚ και την προσέλκυση χρηματοδότησης και ταλέντων από το εξωτερικό. Προωθείται η συμμετοχή τρίτων χωρών, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της αμοιβαιότητας και των αμοιβαίων οφελών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ

Οι ευρωπαϊκές συμπράξεις επιλέγονται και υλοποιούνται, παρακολουθούνται, αξιολογούνται και καταργούνται σταδιακά ή ανανεώνονται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

1. Επιλογή

Επίδειξη στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι η ευρωπαϊκή σύμπραξη είναι περισσότερο αποτελεσματική για την επίτευξη των συναφών στόχων του προγράμματος μέσω συμμετοχής και δέσμευσης των εταίρων, ιδίως όσον αφορά την επίτευξη σαφούς αντίκτυπου για την Ένωση και τους πολίτες της, ιδίως την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων, την υλοποίηση των στόχων Ε&Κ, τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας της Ένωσης, καθώς και τη συμβολή στην ενίσχυση του ΕΧΕΚ και, κατά περίπτωση, των διεθνών δεσμεύσεων.

Στην περίπτωση των θεσμοθετημένων ευρωπαϊκών συμπράξεων που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 185 ΣΛΕΕ, είναι υποχρεωτική η συμμετοχή τουλάχιστον του 40 % των κρατών μελών:

- α) συνοχή και συνέργειες της ευρωπαϊκής σύμπραξης εντός του ενωσιακού τοπίου Ε&Κ, τηρώντας κατά το μέγιστο δυνατόν τους κανόνες του προγράμματος·
- β) διαφάνεια και ανοικτός χαρακτήρας της ευρωπαϊκής σύμπραξης όσον αφορά τον καθορισμό προτεραιοτήτων και στόχων σχετικά με τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και τον προσδοκώμενο αντίκτυπο, καθώς και όσον αφορά τη συμμετοχή εταίρων και ενδιαφερόμενων φορέων από ολόκληρη την αλυσίδα αξίας, από διαφορετικούς τομείς, προϋπάρχοντα στοιχεία και κλάδους, συμπεριλαμβανομένων διεθνών φορέων, κατά περίπτωση, και χωρίς παρέμβαση στην ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα· σαφείς ρυθμίσεις για την προώθηση της συμμετοχής των ΜΜΕ και για τη διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, ιδίως από τις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω ενδιάμεσων οργανώσεων·
- γ) εκ των προτέρων επίδειξη προσθετικότητας και κατευθυντικότητας της ευρωπαϊκής σύμπραξης, συμπεριλαμβανομένου κοινού στρατηγικού οράματος σχετικά με τον στόχο της. Το εν λόγω όραμα περιλαμβάνει συγκεκριμένα:
 - i) προσδιορισμό μετρήσιμων προσδοκώμενων αποτελεσμάτων και επιπτώσεων εντός συγκεκριμένων χρονικών πλαισίων, συμπεριλαμβανομένης βασικής οικονομικής και/ή κοινωνικής αξίας για την Ένωση,
 - ii) επίδειξη προσδοκώμενων ποιοτικών και σημαντικών ποσοτικών αποτελεσμάτων μόχλευσης, καθώς και μιας μεθόδου για τη μέτρηση βασικών δεικτών επιδόσεων,
 - iii) προσεγγίσεις για τη διασφάλιση ευέλικτης εφαρμογής και την προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της πολιτικής, της κοινωνίας και/ή της αγοράς, ή στην επιστημονική πρόοδο, καθώς και για την αύξηση της πολιτικής συνοχής μεταξύ περιφερειακού, εθνικού και ενωσιακού επιπέδου,
 - iv) στρατηγικές εξόδου και μέτρα για τη σταδιακή κατάργηση του προγράμματος·
- δ) εκ των προτέρων επίδειξη μακροπρόθεσμης δέσμευσης εκ μέρους των εταίρων, συμπεριλαμβανομένου ελάχιστου ποσοστού δημόσιων και/ή ιδιωτικών επενδύσεων.

Στην περίπτωση των θεσμοθετημένων ευρωπαϊκών συμπράξεων που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 185 ή το άρθρο 187 ΣΛΕΕ, οι χρηματοδοτικές και/ή σε είδος συνεισφορές από εταίρους άλλους πλην της Ένωσης είναι τουλάχιστον ίσες με το 50 % και μπορούν να ανέρχονται έως και το 75 % των συνολικών δημοσιονομικών δεσμεύσεων από τον προϋπολογισμό της ευρωπαϊκής σύμπραξης. Για κάθε τέτοια θεσμοθετημένη ευρωπαϊκή σύμπραξη, ένα μερίδιο των συνεισφορών από εταίρους άλλους πλην της Ένωσης καταβάλλεται με τη μορφή χρηματοδοτικών συνεισφορών. Για εταίρους άλλους πλην της Ένωσης και των συμμετεχόντων κρατών, οι χρηματοδοτικές συνεισφορές θα πρέπει να αποσκοπούν κυρίως στην κάλυψη διοικητικών δαπανών, καθώς και του συντονισμού, της στήριξης και άλλων μη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων.

2. Υλοποίηση:

- α) συστηματική προσέγγιση που διασφαλίζει την ενεργή και έγκαιρη συμμετοχή των κρατών μελών και την επίτευξη του προσδοκώμενου αντίκτυπου της ευρωπαϊκής σύμπραξης με την ευέλικτη εφαρμογή κοινών δράσεων υψηλής ενωσιακής προστιθέμενης αξίας και οι οποίες υπερβαίνουν τις κοινές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για δραστηριότητες Ε&Κ, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την υιοθέτηση κανόνων ή πολιτικών ή με την υιοθέτηση από την αγορά·
- β) κατάλληλα μέτρα που διασφαλίζουν τον διαρκή ανοικτό χαρακτήρα της πρωτοβουλίας και τη διαφάνεια κατά την υλοποίηση, ιδίως όσον αφορά τον καθορισμό προτεραιοτήτων, τη συμμετοχή σε προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, τις πληροφορίες για τη λειτουργία της διακυβέρνησης, την προβολή της Ένωσης, τα μέτρα επικοινωνίας και προβολής, τη διάδοση και την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβανομένης της σαφούς στρατηγικής ανοικτής πρόσβασης/χρήστη σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας· κατάλληλα μέτρα για την ενημέρωση των ΜΜΕ και την προώθηση της συμμετοχής τους·

- γ) συντονισμός ή κοινές δραστηριότητες με άλλες συναφείς πρωτοβουλίες Ε&Κ για τη διασφάλιση βέλτιστου επιπέδου διασυνδέσεων και αποτελεσματικών συνεργειών, μεταξύ άλλων για την άρση των πιθανών φραγμών στην υλοποίηση σε εθνικό επίπεδο και την αύξηση της αποδοτικότητας από άποψη κόστους·
 - δ) δεσμεύσεις, για χρηματοδοτικές και/ή σε είδος συνεισφορές, από κάθε εταίρο σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις καθ' όλη τη διάρκεια της πρωτοβουλίας·
 - ε) στην περίπτωση θεσμοθετημένης ευρωπαϊκής σύμπραξης, πρόσβαση της Επιτροπής στα αποτελέσματα και τις λοιπές σχετικές με τη δράση πληροφορίες για τους σκοπούς της ανάπτυξης, της υλοποίησης και της παρακολούθησης πολιτικών ή προγραμμάτων της Ένωσης.
3. Παρακολούθηση:
- α) σύστημα παρακολούθησης σύμφωνα με το άρθρο 50 για την παρακολούθηση της προόδου ως προς την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων πολιτικής, παραδοτέων και βασικών δεικτών επιδόσεων, το οποίο καθιστά εφικτή την αξιολόγηση των επιτευγμάτων, του αντίκτυπου και των ενδεχόμενων αναγκών για διορθωτικά μέτρα σε βάθος χρόνου·
 - β) υποβολή ειδικών περιοδικών εκθέσεων σχετικά με τα ποσοτικά και ποιοτικά αποτελέσματα μόχλευσης, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις δεσμευμένες και πράγματι χορηγηθείσες χρηματοδοτικές και σε είδος συνεισφορές, την προβολή και τη θέση στο διεθνές πλαίσιο, καθώς και τον αντίκτυπο στους κινδύνους που συνδέονται με επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα στην Ε&Κ·
 - γ) λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία αξιολόγησης και τα αποτελέσματα όλων των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο ευρωπαϊκών συμπράξεων, ώστε να είναι διαθέσιμες εγκαίρως και προσβάσιμες σε κοινή ηλεκτρονική βάση δεδομένων.
4. Αξιολόγηση, σταδιακή κατάργηση και ανανέωση:
- α) αξιολόγηση του αντίκτυπου που επιτεύχθηκε σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο ως προς καθορισμένους στόχους και βασικούς δείκτες επιδόσεων, η οποία χρησιμοποιείται για την τεκμηρίωση της αξιολόγησης του προγράμματος που προβλέπεται στο άρθρο 52, και, μεταξύ άλλων, αξιολόγηση του πλέον αποδοτικού τρόπου παρέμβασης πολιτικής για τυχόν μελλοντικές δράσεις· και θέση κάθε πιθανής ανανέωσης ευρωπαϊκής σύμπραξης στο συνολικό τοπίο των ευρωπαϊκών συμπράξεων και των πολιτικών προτεραιοτήτων της·
 - β) σε περίπτωση μη ανανέωσης, κατάλληλα μέτρα που να διασφαλίζουν τη σταδιακή κατάργηση της χρηματοδότησης του προγράμματος με βάση τους όρους και το χρονοδιάγραμμα που έχουν εκ των προτέρων συμφωνηθεί με τους νομικά δεσμευμένους εταίρους, με την επιφύλαξη ενδεχόμενης συνεχιζόμενης διακρατικής χρηματοδότησης από εθνικά ή άλλα ενωσιακά προγράμματα, καθώς και με την επιφύλαξη ιδιωτικών επενδύσεων και εν εξελίξει έργων.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕ ΆΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Οι συνέργειες με άλλα προγράμματα της Ένωσης βασίζονται στη συμπληρωματικότητα μεταξύ του σχεδιασμού και των στόχων των προγραμμάτων, και στη συμβατότητα των κανόνων και των διαδικασιών χρηματοδότησης σε επίπεδο εφαρμογής.

Χρηματοδότηση από το πρόγραμμα χρησιμοποιείται μόνο υπέρ δραστηριοτήτων Ε&Κ. Ο στρατηγικός σχεδιασμός διασφαλίζει την ευθυγράμμιση των προτεραιοτήτων για τα διάφορα προγράμματα της Ένωσης και διασφαλίζει συνεκτικές επιλογές χρηματοδότησης σε διάφορα στάδια του κύκλου Ε&Κ. Μεταξύ άλλων, οι αποστολές και οι ευρωπαϊκές συμπράξεις επωφελούνται από συνέργειες με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα και πολιτικές της Ένωσης.

Η ανάπτυξη των ερευνητικών αποτελεσμάτων και των καινοτόμων λύσεων που αναπτύσσονται στο πρόγραμμα διευκολύνεται με την υποστήριξη άλλων προγραμμάτων της Ένωσης, ιδίως μέσω στρατηγικών διάδοσης και εκμετάλλευσης, μεταφοράς γνώσεων, συμπληρωματικών και σωρευτικών χρηματοδοτικών πόρων και συνοδευτικών μέτρων πολιτικής. Η χρηματοδότηση για δραστηριότητες Ε&Κ επωφελείται από εναρμονισμένους κανόνες που έχουν σχεδιαστεί για να εξασφαλίζεται προστιθέμενη αξία για την Ένωση, να αποφεύγονται οι επικαλύψεις με διαφορετικά προγράμματα της Ένωσης και να επιδιώκεται η μέγιστη αποτελεσματικότητα και η διοικητική απλούστευση.

Στις ακόλουθες παραγράφους καθορίζονται περισσότερες λεπτομέρειες για τον τρόπο με τον οποίο οι συνέργειες εφαρμόζονται μεταξύ του προγράμματος και των διαφόρων προγραμμάτων της Ένωσης:

1. Οι συνέργειες με το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) στο πλαίσιο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής-(ΚΓΠ) διασφαλίζουν ότι:
 - α) οι ανάγκες Ε&Κ του γεωργικού τομέα και των αγροτικών περιοχών εντός της Ένωσης προσδιορίζονται, παραδείγματος χάριν, στο πλαίσιο της «ευρωπαϊκής σύμπραξης καινοτομίας για τη γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα» και συνυπολογίζονται τόσο στον στρατηγικό σχεδιασμό του προγράμματος όσο και στα προγράμματα εργασιών·
 - β) η ΚΓΠ αξιοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα αποτελέσματα της Ε&Κ και προωθεί τη χρήση, εφαρμογή και διάδοση καινοτόμων λύσεων, συμπεριλαμβανομένων όσων απορρέουν από έργα χρηματοδοτούμενα από τα προγράμματα-πλαίσια Ε&Κ, από την ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας «γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα» και από σχετικές ΚΓΚ του ΕΠ·
 - γ) το ΕΓΤΑΑ στηρίζει την υιοθέτηση και τη διάδοση γνώσεων και λύσεων που απορρέουν από τα αποτελέσματα του προγράμματος, οι οποίες οδηγούν στην αύξηση της δυναμικότητας του γεωργικού τομέα και τη δημιουργία νέων ευκαιριών για την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.
2. Οι συνέργειες με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ) διασφαλίζουν ότι:
 - α) το πρόγραμμα και το ΕΤΘΑΥ είναι στενά διασυνδεδεμένα αφού οι ανάγκες Ε&Κ της Ένωσης στον τομέα της θάλασσας και ολοκληρωμένης ναυτιλιακής πολιτικής μετατρέπονται σε πράξη μέσω του στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος·
 - β) το ΕΤΘΑΥ στηρίζει την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και καινοτόμων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών, ιδίως όσων απορρέουν από το πρόγραμμα στους τομείς της θάλασσας και ολοκληρωμένης ναυτιλιακής πολιτικής· το ΕΤΘΑΥ προωθεί επίσης τη συλλογή, την επεξεργασία και την παρακολούθηση επιτόπιων δεδομένων, και διαδίδει τα αποτελέσματα συναφών δράσεων που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα, το οποίο με τη σειρά του συμβάλλει στην εφαρμογή της κοινής αλιευτικής πολιτικής, της ολοκληρωμένης ναυτιλιακής πολιτικής της ΕΕ, της διεθνούς διακυβέρνησης των ωκεανών και των διεθνών δεσμεύσεων.
3. Οι συνέργειες με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) διασφαλίζουν ότι:
 - α) με στόχο την ενίσχυση του ΕΧΕ και τη συμβολή στους ΣΒΑ, οι ρυθμίσεις για εναλλακτική και σωρευτική χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ και το πρόγραμμα στηρίζουν δραστηριότητες που γεφυρώνουν ιδίως τις στρατηγικές εξυπνης εξειδίκευσης με την αριστεία στον τομέα της Ε&Κ, συμπεριλαμβανομένων κοινών διαπεριφερειακών/διακρατικών προγραμμάτων και πανευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών·
 - β) το ΕΤΠΑ εστιάζει, μεταξύ άλλων, στην ανάπτυξη και την ενίσχυση περιφερειακών και τοπικών οικοσυστημάτων Ε&Κ, δικτύων και στον μετασχηματισμό της βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένης της παροχής στήριξης για τη δημιουργία ικανοτήτων στην Ε&Κ και της υιοθέτησης των αποτελεσμάτων και της ανάπτυξης νέων τεχνολογιών και καινοτόμων, φιλικών προς το περιβάλλον λύσεων από τα προγράμματα-πλαίσια Ε&Κ μέσω του ΕΤΠΑ.

4. Οι συνέργειες με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) διασφαλίζουν ότι:
- α) μέσω εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων, το ΕΚΤ+ μπορεί να ενσωματώνει και να επεκτείνει καινοτόμα προγράμματα σπουδών υποστηριζόμενα από το πρόγραμμα, μεταξύ άλλων, ώστε οι πολίτες να εφοδιάζονται με τις απαραίτητες ικανότητες και δεξιότητες για τις εξελισσόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας·
 - β) μπορούν να χρησιμοποιούνται ρυθμίσεις για εναλλακτική και συνδυασμένη χρηματοδότηση από το ΕΚΤ+ με σκοπό τη στήριξη δραστηριοτήτων του προγράμματος οι οποίες προωθούν την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου στην Ε&Κ, προκειμένου να ενισχυθεί ο ΕΧΕ·
 - γ) το ΕΚΤ+ ενσωματώνει καινοτόμες τεχνολογίες και νέα επιχειρηματικά μοντέλα και λύσεις, ιδίως όσα απορρέουν από το πρόγραμμα, ούτως ώστε να συμβάλλει στην ανάπτυξη καινοτόμων, αποδοτικών και βιώσιμων συστημάτων υγείας και να διευκολύνει την πρόσβαση των Ευρωπαίων πολιτών σε καλύτερη και ασφαλέστερη υγειονομική περίθαλψη.
5. Οι συνέργειες με το Πρόγραμμα «η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health) διασφαλίζουν ότι:
- α) οι ανάγκες Ε&Κ της Ένωσης στον τομέα της υγείας προσδιορίζονται και καθορίζονται μέσω του στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος·
 - β) το πρόγραμμα EU4Health συμβάλλει στην εξασφάλιση της βέλτιστης χρήσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων, ιδίως όσων απορρέουν από το πρόγραμμα.
6. Οι συνέργειες με τον Μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη», διασφαλίζουν ότι:
- α) οι ανάγκες Ε&Κ στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και τον ψηφιακό τομέα εντός της Ένωσης προσδιορίζονται και καθορίζονται μέσω του στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος·
 - β) ο Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» στηρίζει την ευρείας κλίμακας ανάπτυξη και διείσδυση καινοτόμων νέων τεχνολογιών και λύσεων στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και των ψηφιακών υλικών υποδομών, ιδίως εκείνων που προκύπτουν από τα προγράμματα-πλαίσια Ε&Κ·
 - γ) διευκολύνεται η ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων μεταξύ του προγράμματος και των έργων στο πλαίσιο του Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», για παράδειγμα με την επισημάνση τεχνολογιών του προγράμματος με υψηλό βαθμό εμπορικής ωριμότητας τα οποία θα μπορούσαν να αναπτυχθούν περαιτέρω μέσω του εν λόγω μηχανισμού.
7. Οι συνέργειες με το Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» διασφαλίζουν ότι:
- α) μολοντί διάφορα θεματικά πεδία που καλύπτονται από το πρόγραμμα και το Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» συγκλίνουν, οι τύποι των δράσεων προς υποστήριξη, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και η λογική παρέμβασής τους διαφέρουν και αλληλοσυμπληρώνονται·
 - β) οι ανάγκες Ε&Κ που σχετίζονται με τις ψηφιακές πτυχές του προγράμματος προσδιορίζονται και καθορίζονται μέσω του στρατηγικού σχεδιασμού του· μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, η Ε&Κ στους τομείς της υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων, της τεχνητής νοημοσύνης, της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο, των τεχνολογιών καταμετρημένου καθολικού, των κβαντικών τεχνολογιών που συνδυάζουν ψηφιακές με άλλες τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και με μη τεχνολογικές καινοτομίες· η στήριξη για την επέκταση επιχειρήσεων που εισάγουν ρηζικέλευθες καινοτομίες (πολλές από τις οποίες συνδυάζουν ψηφιακές και υλικές τεχνολογίες)· και η στήριξη των ψηφιακών ερευνητικών υποδομών·
 - γ) το Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» εστιάζει στη δημιουργία ψηφιακών ικανοτήτων και υποδομών μεγάλης κλίμακας σε τομείς όπως η υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, η τεχνητή νοημοσύνη, η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, οι τεχνολογίες καταμετρημένου καθολικού, οι κβαντικές τεχνολογίες και οι προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες, με στόχο να υιοθετηθούν και να αναπτυχθούν ευρέως ανά την Ένωση κρίσιμες καινοτόμες ψηφιακές λύσεις –υφιστάμενες ή υπό δοκιμή– εντός ενωσιακού πλαισίου σε τομείς δημοσίου συμφέροντος (όπως η υγεία, η δημόσια διοίκηση, η δικαιοσύνη και η εκπαίδευση) ή όπου παρατηρείται ανεπάρκεια της αγοράς (όπως στην ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ)· το Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» υλοποιείται κυρίως μέσω συντονισμένων και στρατηγικών επενδύσεων με τα κράτη μέλη, ιδίως με τη σύναψη κοινών δημόσιων συμβάσεων, σε ψηφιακές ικανότητες προς από κοινού χρήση σε ολόκληρη την Ένωση και σε δράσεις ενωσιακής εμβέλειας που στηρίζουν τη διαλειτουργικότητα και την τυποποίηση στο πλαίσιο της ανάπτυξης της ψηφιακής ενιαίας αγοράς·
 - δ) οι ικανότητες και υποδομές του Προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» διατίθενται στην κοινότητα Ε&Κ, μεταξύ άλλων, για δραστηριότητες που στηρίζονται από το πρόγραμμα, όπως δοκιμές, πειραματισμός και επίδειξη σε όλους τους τομείς και επιστημονικούς κλάδους·
 - ε) νέες ψηφιακές τεχνολογίες που αναπτύσσονται μέσω του προγράμματος πρέπει να υιοθετούνται και εξαπλώνονται σταδιακά από το Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»·
 - στ) οι πρωτοβουλίες του προγράμματος για την κατάρτιση εκπαιδευτικών προγραμμάτων που παρέχουν δεξιότητες και ικανότητες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προσφέρονται στις σχετικές ΚΓΚ του ΕΙΤ, συμπληρώνονται με δημιουργία ικανοτήτων σε προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες με στήριξη από το Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»·
 - ζ) υφίστανται ισχυροί μηχανισμοί συντονισμού του στρατηγικού σχεδιασμού, των διαδικασιών λειτουργίας και των δομών διακυβέρνησης και για τα δύο προγράμματα.

8. Οι συνέργειες με το Πρόγραμμα για την Ενιαία Αγορά διασφαλίζουν ότι:
- α) το Πρόγραμμα για την Ενιαία Αγορά αντιμετωπίζει τις ανεπάρκειες της αγοράς που επηρεάζουν τις ΜΜΕ και προωθεί την επιχειρηματικότητα και τη δημιουργία και μεγέθυνση εταιρειών, και ότι υφίσταται συμπληρωματικότητα μεταξύ του προγράμματος για την ενιαία αγορά και των δράσεων τόσο του ΕΙΤ όσο και του μελλοντικού ΕΣΚ για τις καινοτόμες εταιρείες, καθώς και στον τομέα των υπηρεσιών στήριξης των ΜΜΕ, ιδίως εκεί όπου η αγορά δεν παρέχει βιώσιμη χρηματοδότηση·
 - β) το «Enterprise Europe Network» μπορεί, εκτός από τις άλλες υφιστάμενες δομές στήριξης των ΜΜΕ (π.χ. εθνικά σημεία επαφής, οργανισμοί καινοτομίας, κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας, κέντρα ικανοτήτων, εκκολαπτήρια επιχειρήσεων), να παρέχει υπηρεσίες στήριξης στο πλαίσιο του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένου του ΕΣΚ.
9. Οι συνέργειες με το Πρόγραμμα για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα («LIFE») διασφαλίζουν ότι:
- α) οι ανάγκες Ε&Κ για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών, κλιματικών και ενεργειακών προκλήσεων εντός της Ένωσης προσδιορίζονται και καθορίζονται στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος·
 - β) το Πρόγραμμα LIFE εξακολουθεί να διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο στην εφαρμογή της πολιτικής και της συναφούς νομοθεσίας της Ένωσης για το περιβάλλον, το κλίμα και την ενέργεια, μεταξύ άλλων με την υιοθέτηση και την εφαρμογή των αποτελεσμάτων Ε&Κ από το πρόγραμμα και με την ανάπτυξη τους σε εθνική, διαπεριφερειακή και περιφερειακή κλίμακα, όταν αυτά μπορούν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση περιβαλλοντικών και κλιματικών ζητημάτων καθώς και ζητημάτων μετάβασης στην καθαρή ενέργεια. Συγκεκριμένα, το Πρόγραμμα LIFE εξακολουθεί να παρέχει κίνητρα για συνέργειες με το πρόγραμμα μέσω προμολογίας κατά την αξιολόγηση των προτάσεων που περιλαμβάνουν την υιοθέτηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος·
 - γ) τα συνήθη έργα δράσης του Προγράμματος LIFE στηρίζουν την ανάπτυξη, τη δοκιμή ή την επίδειξη κατάλληλων τεχνολογιών ή μεθοδολογιών για την εφαρμογή της πολιτικής της Ένωσης για το περιβάλλον και το κλίμα, που μπορούν στη συνέχεια να αναπτυχθούν σε μεγάλη κλίμακα, με χρηματοδότηση από άλλες πηγές, όπως το πρόγραμμα. Το ΕΙΤ καθώς και το ΕΣΚ μπορούν να στηρίζουν την επέκταση και την εμπορική διάδοση νέων ρηξικέλευθων ιδεών οι οποίες ενδεχομένως απορρέουν από την εφαρμογή των έργων του Προγράμματος LIFE.
10. Οι συνέργειες με το Erasmus+ διασφαλίζουν ότι:
- α) χρησιμοποιούνται συνδυασμένοι πόροι από το πρόγραμμα, μεταξύ άλλων και από το ΕΙΤ, και το Erasmus+ για τη στήριξη δραστηριοτήτων που αποσκοπούν αποκλειστικά στην ενίσχυση, τον εκσυγχρονισμό και τον μετασχηματισμό ευρωπαϊκών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ανάλογα με την περίπτωση, το πρόγραμμα συμπληρώνει τη στήριξη του Erasmus+ προς την πρωτοβουλία των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων σε ό,τι αφορά την ερευνητική του διάσταση, ως μέρος της ανάπτυξης νέων κοινών και ολοκληρωμένων μακροπρόθεσμων και βιώσιμων στρατηγικών για την εκπαίδευση, την Ε&Κ βάσει διεπιστημονικών και διατομεακών προσεγγίσεων για την υλοποίηση του τριγώνου της γνώσης. Οι δραστηριότητες του ΕΙΤ θα μπορούσαν να συμπληρώνουν τις στρατηγικές που θα εφαρμοστούν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων·
 - β) το πρόγραμμα και το Erasmus+ προωθούν την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης με την έρευνα, υποβοηθώντας τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να διατυπώνουν και να καταρτίζουν κοινές στρατηγικές και δίκτυα εκπαίδευσης, Ε&Κ, ενημερώνοντας τα εκπαιδευτικά συστήματα, τους καθηγητές και τους εκπαιδευτές για τα πλέον πρόσφατα πορίσματα και τις πρακτικές έρευνας, και παρέχοντας ενεργή ερευνητική εμπειρία σε όλους τους φοιτητές και το προσωπικό τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ιδίως στους ερευνητές, καθώς και να στηρίζονται άλλες δραστηριότητες ενοποίησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την Ε&Κ.
11. Οι συνέργειες με το Διαστημικό Πρόγραμμα της Ένωσης διασφαλίζουν ότι:
- α) οι ανάγκες Ε&Κ του Διαστημικού Προγράμματος της Ένωσης και εκείνες του ανάντους και κατάντους διαστημικού τομέα εντός της Ένωσης προσδιορίζονται και καθορίζονται ως μέρος του στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος· οι δράσεις διαστημικής έρευνας που υλοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος διεξάγονται, κατά περίπτωση, στους τομείς της προμήθειας και της επιλεξιμότητας νομικών οντοτήτων, σύμφωνα με το Διαστημικό Πρόγραμμα της Ένωσης·
 - β) τα διαστημικά δεδομένα και οι υπηρεσίες που διατίθενται ως δημόσιο αγαθό από το Διαστημικό Πρόγραμμα της Ένωσης χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη ρηξικέλευθων λύσεων μέσω της Ε&Κ, μεταξύ άλλων στο πρόγραμμα, ιδίως για τα βιώσιμα τρόφιμα και τους φυσικούς πόρους, την παρακολούθηση του κλίματος, την ατμόσφαιρα, το χερσαίο, παράκτιο και θαλάσσιο περιβάλλον, τις έξυπνες πόλεις, την αυτοματοποιημένη κινητικότητα και τη διαχείριση καταστροφών·
 - γ) οι υπηρεσίες πρόσβασης σε δεδομένα και πληροφορίες του Copernicus συμβάλλουν στο ENAE και, ως εκ τούτου, διευκολύνουν την πρόσβαση ερευνητών, επιστημόνων και παραγόντων καινοτομίας σε δεδομένα του Copernicus· οι ερευνητικές υποδομές, ιδίως τα δίκτυα επιτόπιας παρατήρησης, αποτελούν ουσιώδη στοιχεία των υποδομών επιτόπιας παρατήρησης που καθιστούν εφικτές τις υπηρεσίες του Copernicus και, αντίστοιχα, ωφελούνται από πληροφορίες που παράγονται από τις υπηρεσίες του Copernicus.

12. Οι συνέργειες με τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (ΜΓΑΔΣ) και τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας («ΜΠΒ III») εξασφαλίζουν ότι:
- α) οι ανάγκες Ε&Κ στους τομείς του ΜΓΑΔΣ και του ΜΠΒ III προσδιορίζονται μέσω του στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος, σύμφωνα με τους ΣΒΑ·
 - β) οι δραστηριότητες Ε&Κ του προγράμματος, με τη συμμετοχή τρίτων χωρών και στοχευμένες δράσεις διεθνούς συνεργασίας, επιδιώκουν την ευθυγράμμιση και τη συνοχή με παράλληλες δράσεις υιοθέτησης από την αγορά και ανάπτυξης ικανοτήτων στο πλαίσιο του ΜΓΑΔΣ και του ΜΠΒ III, με βάση τον κοινό ορισμό των αναγκών και των περιοχών παρέμβασης.
13. Οι συνέργειες με το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το μέσο για τη διαχείριση των συνόρων που αποτελεί μέρος του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων διασφαλίζουν ότι:
- α) οι ανάγκες Ε&Κ στους τομείς της ασφάλειας και της ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων προσδιορίζονται και καθορίζονται μέσω του στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος·
 - β) το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Ταμείο για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων στηρίζουν την ανάπτυξη νέων καινοτόμων τεχνολογιών και λύσεων, ιδίως όσων απορρέουν από τα προγράμματα-πλαίσια Ε&Κ στον τομέα της ασφάλειας.
14. Οι συνέργειες με το Πρόγραμμα InvestEU διασφαλίζουν ότι:
- α) το πρόγραμμα προβλέπει τη μεικτή χρηματοδότηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και τη μεικτή χρηματοδότηση του ΕΣΚ για τους παράγοντες καινοτομίας, που αναλαμβάνουν υψηλό επίπεδο κινδύνου και για τους οποίους η αγορά δεν παρέχει επαρκή και βιώσιμη χρηματοδότηση· ταυτόχρονα, το πρόγραμμα στηρίζει την αποτελεσματική υλοποίηση και διαχείριση του ιδιωτικού μέρους της μεικτής χρηματοδότησης μέσω ταμείων και διαμεσολαβητών που υποστηρίζονται από το Πρόγραμμα InvestEU κλπ·
 - β) τα χρηματοδοτικά μέσα για την Ε&Κ και τις ΜΜΕ ομαδοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος InvestEU, ειδικότερα μέσω ειδικής θεματικής θυρίδας Ε&Κ, καθώς και μέσω προϊόντων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της θυρίδας ΜΜΕ, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην επίτευξη των στόχων και των δύο προγραμμάτων καθώς και στη δημιουργία ισχυρών συμπληρωματικών δεσμών μεταξύ των δύο προγραμμάτων·
 - γ) το πρόγραμμα παρέχει την κατάλληλη στήριξη για τον αναπροσανατολισμό έργων ελκυστικών από άποψη τραπεζικής χρηματοδότησης, που δεν είναι κατάλληλα για χρηματοδότηση από το ΕΣΚ, προς το Πρόγραμμα InvestEU, κατά περίπτωση.
15. Οι συνέργειες με το Ταμείο Καινοτομίας δυνάμει του συστήματος εμπορίας εκπομπών («Ταμείο Καινοτομίας») διασφαλίζουν ότι:
- α) το Ταμείο Καινοτομίας εστιάζει ειδικά στην καινοτομία σε τεχνολογίες και διαδικασίες χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, όπως για παράδειγμα η περιβαλλοντικά ασφαλής δέσμευση και αξιοποίηση άνθρακα, η οποία συμβάλλει σημαντικά στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, καθώς και τα προϊόντα που υποκαθιστούν άλλα προϊόντα υψηλής έντασης άνθρακα, και συμβάλλει στην τόνωση της ανάπτυξης και της λειτουργίας έργων που αποσκοπούν σε περιβαλλοντικά ασφαλή δέσμευση CO₂, σε αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς, καθώς και σε καινοτόμες τεχνολογίες ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και αποθήκευσης ενέργειας, και στην παροχή διευκολύνσεων και κινήτρων για «πιο πράσινα» προϊόντα·
 - β) το πρόγραμμα χρηματοδοτεί την ανάπτυξη και επίδειξη τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων ρηξικέλευθων λύσεων, που μπορούν να επιτύχουν τους στόχους της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα, καθώς και τους στόχους ενεργειακού και βιομηχανικού μετασχηματισμού, ιδίως μέσω των δραστηριοτήτων του πυλώνα II και του πυλώνα III·
 - γ) το Ταμείο Καινοτομίας μπορεί, με την επιφύλαξη της πλήρωσης των οικείων κριτηρίων επιλογής και χορήγησης, να στηρίζει το στάδιο επίδειξης επιλέξιμων έργων που μπορεί να έχουν λάβει στήριξη από το πρόγραμμα· παράλληλα θα δημιουργηθούν ισχυροί συμπληρωματικοί δεσμοί μεταξύ των δύο προγραμμάτων.
16. Οι συνέργειες με τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης διασφαλίζουν ότι:
- α) οι ανάγκες Ε&Κ προσδιορίζονται μέσω του στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος για τη στήριξη δίκαιης και ισότιμης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα·
 - β) προωθούνται η αξιοποίηση και η ανάπτυξη καινοτόμων και φιλικών προς το περιβάλλον λύσεων, ιδίως όσων απορρέουν από το πρόγραμμα.
17. Οι συνέργειες με το Πρόγραμμα Έρευνας και Εκπαίδευσης της Ευρατόμ διασφαλίζουν ότι:
- α) το πρόγραμμα και το Πρόγραμμα Έρευνας και Εκπαίδευσης της Ευρατόμ αναπτύσσουν ολοκληρωμένες δράσεις για τη στήριξη της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (συμπεριλαμβανομένων των δράσεων MSCA), με στόχο τη διατήρηση και την ανάπτυξη σχετικών δεξιοτήτων στην Ευρώπη·

- β) το πρόγραμμα και το Πρόγραμμα Έρευνας και Εκπαίδευσης της Ευρατόμ αναπτύσσουν κοινές ερευνητικές δράσεις με επίκεντρο οριζόντιες πτυχές της ασφαλούς και αξιόπιστης χρήσης εφαρμογών ιοντίζουσας ακτινοβολίας πλην ηλεκτροπαραγωγής σε τομείς όπως η ιατρική, η βιομηχανία, η γεωργία, το διάστημα, η κλιματική αλλαγή, η ασφάλεια και η ετοιμότητα αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, καθώς και η συμβολή στην πυρηνική επιστήμη.
18. Οι δυνητικές συνέργειες με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας ωφελούν την έρευνα για μη στρατιωτικούς και αμυντικούς σκοπούς με σκοπό την αποφυγή των περιττών επικαλύψεων και σύμφωνα με το άρθρο 5 και το άρθρο 7 παράγραφος 1.
19. Οι συνέργειες με το Πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» ενισχύονται με τον προσδιορισμό των αναγκών Ε&Κ στον τομέα των πολιτικών του κλάδου του πολιτισμού και της δημιουργίας στον στρατηγικό σχεδιασμό του προγράμματος.
20. Οι συνέργειες με τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας διασφαλίζουν ότι:
- α) οι ανάγκες Ε&Κ για τη στήριξη της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας και της ετοιμότητας των οικονομιών και της κοινωνίας των κρατών μελών για το μέλλον προσδιορίζονται μέσω του στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος·
- β) στηρίζονται η αξιοποίηση και η ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων, ιδίως όσων απορρέουν από το πρόγραμμα.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΚΥΡΙΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

Οι κατευθύνσεις αντικτύπου και οι συναφείς κύριοι δείκτες κατεύθυνσης αντικτύπου θα διαρθρώνουν την παρακολούθηση της προόδου του προγράμματος ως προς την επίτευξη των στόχων του όπως αναφέρεται στο άρθρο 3. Οι κατευθύνσεις αντικτύπου εξαρτώνται από τον παράγοντα χρόνο και αποτυπώνουν τρεις συμπληρωματικές κατηγορίες αντικτύπου που αντικατοπτρίζουν τον μη γραμμικό χαρακτήρα των επενδύσεων σε Ε&Κ: επιστημονικές, κοινωνικές και τεχνολογικές ή οικονομικές. Για καθεμία από τις εν λόγω κατηγορίες αντικτύπου χρησιμοποιούνται προσεγγιστικοί δείκτες για την παρακολούθηση της προόδου, κάνοντας διάκριση ανάμεσα στις βραχυπρόθεσμες, τις μεσοπρόθεσμες και τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις, ακόμη και πέρα από τη διάρκεια του προγράμματος, με δυνατότητα κατανομών, μεταξύ άλλων από τα κράτη μέλη και συνδεδεμένες χώρες. Οι εν λόγω δείκτες καταρτίζονται με τη χρήση ποσοτικών και ποιοτικών μεθοδολογιών. Τα μεμονωμένα μέρη του προγράμματος συμβάλλουν στους εν λόγω δείκτες σε διαφορετικό βαθμό και μέσω διαφορετικών μηχανισμών. Μπορεί να γίνει χρήση πρόσθετων δεικτών για την παρακολούθηση μεμονωμένων μερών του προγράμματος, κατά περίπτωση.

Τα μικροδεδομένα στα οποία βασίζονται οι κύριοι δείκτες κατεύθυνσης αντικτύπου συλλέγονται για όλα τα μέρη του προγράμματος και για όλους τους μηχανισμούς υλοποίησης με κεντρικά διαχειριζόμενο και εναρμονισμένο τρόπο, στον κατάλληλο βαθμό λεπτομέρειας και με ελάχιστο φόρτο υποβολής εκδόσεων για τους δικαιούχους.

Επιπλέον και πέραν των βασικών δεικτών κατεύθυνσης αντικτύπου, τα δεδομένα σχετικά με τη βελτιστοποιημένη υλοποίηση του προγράμματος για την ενίσχυση του ΕΧΕ, την τόνωση των συμμετοχών που βασίζονται στην αριστεία από όλα τα κράτη μέλη στο πρόγραμμα, καθώς και τη διευκόλυνση των συνεργατικών δεσμών στην ευρωπαϊκή Ε&Κ συλλέγονται και καταγράφονται σε σχεδόν πραγματικό χρόνο ως μέρος των δεδομένων υλοποίησης και διαχείρισης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 50. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται η παρακολούθηση των συνεργατικών δεσμών, των αναλύσεων δικτύου, των δεδομένων για προτάσεις, αιτήσεις, συμμετοχές, έργα, αιτούντες και συμμετέχοντες [συμπεριλαμβανομένων δεδομένων για τον τύπο της οργάνωσης (όπως οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ΜΜΕ και ιδιωτικός τομέας), τη χώρα (όπως η συγκεκριμένη κατηγορία ομάδας χωρών, όπως κράτη μέλη, συνδεδεμένες χώρες και τρίτες χώρες), το φύλο, το ρόλο στο έργο, τον επιστημονικό κλάδο ή τομέα, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών), και την παρακολούθηση του επιπέδου ενσωμάτωσης κλιματικών πτυχών και σχετικών δαπανών.

Δείκτες κατεύθυνσης επιστημονικού αντικτύπου

Το πρόγραμμα αναμένεται ότι θα έχει επιστημονικό αντίκτυπο μέσω της παραγωγής νέων γνώσεων υψηλής ποιότητας, της ενίσχυσης του ανθρώπινου κεφαλαίου στον τομέα της Ε&Κ, καθώς και της προώθησης της διάδοσης γνώσεων και της ανοικτής επιστήμης. Η πρόοδος ως προς την επίτευξη του συγκεκριμένου αντικτύπου παρακολουθείται μέσω προσεγγιστικών δεικτών οι οποίοι καθορίζονται σύμφωνα με τις ακόλουθες τρεις βασικές κατευθύνσεις επιπτώσεων.

Πίνακας 1

Κατευθύνσεις επιστημονικού αντικτύπου	Βραχυπρόθεσμες	Μεσοπρόθεσμες	Μακροπρόθεσμες
Παραγωγή νέων γνώσεων υψηλής ποιότητας	Δημοσιεύσεις – Αριθμός επιστημονικών δημοσιεύσεων αξιολογούμενων από ομοτίμους που απορρέουν από το πρόγραμμα	Παραπομπές – Σταθμισμένο ανά τομέα ευρετήριο παραπομπών σε δημοσιεύσεις αξιολογούμενες από ομοτίμους που απορρέουν από το πρόγραμμα	Επιστήμη παγκόσμιου επιπέδου – Αριθμός και ποσοστό των δημοσιεύσεων που έχουν αξιολογηθεί από ομοτίμους που απορρέουν τα έργα χρηματοδοτούμενα από το πρόγραμμα που αποτελούν κύρια συνεισφορά σε επιστημονικά πεδία
Ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου της Ε&Κ	Δεξιότητες – Αριθμός ερευνητών που ασχολούνται με δραστηριότητες αναβάθμισης δεξιοτήτων (κατάρτιση, καθοδήγηση/πλαισίωση, κινητικότητα και πρόσβαση σε υποδομές Ε&Κ) σε έργα χρηματοδοτούμενα από το πρόγραμμα	Σταδιοδρομίες – Αριθμός και ποσοστό ερευνητών που εμπλέκονται στο πρόγραμμα και έχουν αναβαθμίσει τις δεξιότητές τους με μεγαλύτερη επιρροή στον οικείο τομέα Ε&Κ	Συνθήκες εργασίας – Αριθμός και ποσοστό ερευνητών που εμπλέκονται στο πρόγραμμα και έχουν αναβαθμίσει τις δεξιότητές τους με βελτιωμένες συνθήκες εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των μισθών των ερευνητών

Κατευθύνσεις επιστημονικού αντικτύπου	Βραχυπρόθεσμες	Μεσοπρόθεσμες	Μακροπρόθεσμες
Προώθηση της διάδοσης γνώσεων και της ανοικτής επιστήμης	Ανταλλαγή γνώσεων – Ποσοστό αποτελεσμάτων έρευνας (ανοικτά δεδομένα/ανοικτές δημοσιεύσεις/ανοικτό λογισμικό κ.λπ.) που απορρέουν από το πρόγραμμα και ανταλλάσσονται μέσω υποδομών ανοικτής γνώσης	Διάδοση γνώσεων – Ποσοστό των αποτελεσμάτων έρευνας ανοικτής πρόσβασης που απορρέουν από το πρόγραμμα και χρησιμοποιούνται ενεργά/ αποτελούν αντικείμενο παραπομπής	Νέες συνεργασίες – Ποσοστό δικαιούχων του προγράμματος που έχουν αναπτύξει νέες διεπιστημονικές/ διατομεακές συνεργασίες με χρήστες των οικείων αποτελεσμάτων πρόσβασης έρευνας που απορρέουν από το πρόγραμμα

Δείκτες κατεύθυνσης κοινωνικού αντικτύπου

Το πρόγραμμα αναμένεται να έχει κοινωνικό αντίκτυπο μέσω της κάλυψης των προτεραιοτήτων πολιτικής της Ένωσης και της αντιμετώπισης των παγκόσμιων προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένων των ΣΒΑ, σύμφωνα με τις αρχές της ατζέντας του 2030 και τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού, μέσω της Ε&Κ, παρέχοντας οφέλη και αντίκτυπο μέσω αποστολών Ε&Κ και ευρωπαϊκών συμπράξεων, καθώς και ενισχύοντας την υιοθέτηση της καινοτομίας από την κοινωνία με απώτερη συμβολή στην ευημερία των πολιτών. Η πρόοδος ως προς την επίτευξη του συγκεκριμένου αντικτύπου παρακολουθείται μέσω προσεγγιστικών δεικτών οι οποίοι καθορίζονται σύμφωνα με τις ακόλουθες τρεις βασικές κατευθύνσεις αντικτύπου.

Πίνακας 2

Κατευθύνσεις κοινωνικού αντικτύπου	Βραχυπρόθεσμες	Μεσοπρόθεσμες	Μακροπρόθεσμες
Κάλυψη ενωσιακών προτεραιοτήτων πολιτικής και αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων μέσω της Ε&Κ	Αποτελέσματα – Αριθμός και ποσοστό αποτελεσμάτων για την κάλυψη καθορισμένων ενωσιακών προτεραιοτήτων πολιτικής και την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων (συμπεριλαμβανομένων των ΣΒΑ) (πολυδιάστατο: για κάθε καθορισμένη προτεραιότητα) Περιλαμβάνονται: Αριθμός και ποσοστό αποτελεσμάτων σχετικών με το κλίμα που έχουν στόχο την τήρηση της δέσμευσης της Ένωσης βάσει της συμφωνίας του Παρισιού	Λύσεις – Αριθμός και ποσοστό καινοτομιών και ερευνητικών αποτελεσμάτων για την κάλυψη καθορισμένων ενωσιακών προτεραιοτήτων πολιτικής και την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων (συμπεριλαμβανομένων των ΣΒΑ) (πολυδιάστατο: για κάθε καθορισμένη προτεραιότητα) Περιλαμβάνονται: Αριθμός και ποσοστό καινοτομιών και ερευνητικών αποτελεσμάτων σχετικών με το κλίμα που έχουν στόχο την τήρηση της δέσμευσης της Ένωσης βάσει της συμφωνίας του Παρισιού	Οφέλη – Συνολικές προσδοκώμενες επιπτώσεις από τη χρήση/ αξιοποίηση αποτελεσμάτων χρηματοδοτούμενων από το πρόγραμμα σχετικές με την κάλυψη καθορισμένων ενωσιακών προτεραιοτήτων πολιτικής και την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων (συμπεριλαμβανομένων των ΣΒΑ), συμπεριλαμβανομένης της συμβολής στον κύκλο πολιτικής και νομοθέτησης (όπως κανόνες και τα πρότυπα) (πολυδιάστατο: για κάθε καθορισμένη προτεραιότητα) Περιλαμβάνονται: Συνολικές προσδοκώμενες επιπτώσεις από τη χρήση/αξιοποίηση αποτελεσμάτων χρηματοδοτούμενων από το πρόγραμμα που σχετίζονται με το κλίμα και έχουν στόχο την τήρηση της δέσμευσης της Ένωσης βάσει της συμφωνίας του Παρισιού, συμπεριλαμβανομένης της συμβολής στον κύκλο πολιτικής και νομοθέτησης (όπως κανόνες και τα πρότυπα)
Οφέλη και αντίκτυπος μέσω αποστολών Ε&Κ	Αποτελέσματα των αποστολών Ε&Κ – Αποτελέσματα σε συγκεκριμένες αποστολές Ε&Κ (πολυδιάστατο: για κάθε καθορισμένη αποστολή)	Αποτελέσματα των αποστολών Ε&Κ – Αποτελέσματα σε συγκεκριμένες αποστολές Ε&Κ (πολυδιάστατο: για κάθε καθορισμένη αποστολή)	Στόχοι αποστολών Ε&Κ που επιτεύχθηκαν – Στόχοι που επιτεύχθηκαν σε συγκεκριμένες αποστολές Ε&Κ (πολυδιάστατο: για κάθε καθορισμένη αποστολή)

Κατευθύνσεις κοινωνικού αντικτύπου	Βραχυπρόθεσμες	Μεσοπρόθεσμες	Μακροπρόθεσμες
Ενίσχυση της υιοθέτησης της Ε&Κ από την κοινωνία	Συνδημιουργία – Αριθμός και ποσοστό έργων χρηματοδοτούμενων από το πρόγραμμα στα οποία οι πολίτες της Ένωσης και οι τελικοί χρήστες συμβάλλουν στη συνδημιουργία περιεχομένου Ε&Κ	Συμμετοχή – Αριθμός και ποσοστό συμμετεχουσών νομικών οντοτήτων οι οποίες διαθέτουν μηχανισμούς συμμετοχής πολιτών και τελικών χρηστών μετά το τέλος των έργων που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα	Υιοθέτηση της Ε&Κ από την κοινωνία – Υιοθέτηση και προβολή επιστημονικών αποτελεσμάτων και καινοτόμων λύσεων που απορρέουν από το πρόγραμμα

Δείκτες κατεύθυνσης τεχνολογικού και οικονομικού αντικτύπου

Το πρόγραμμα αναμένεται ότι θα έχει τεχνολογικό και οικονομικό αντίκτυπο, ιδίως εντός της Ένωσης, επηρεάζοντας τη δημιουργία και την ανάπτυξη εταιρειών, ιδίως ΜΜΕ συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων, δημιουργώντας άμεσες και έμμεσες θέσεις εργασίας, ιδίως εντός της Ένωσης, και συμβάλλοντας στη μόχλευση επενδύσεων για Ε&Κ. Η πρόοδος ως προς την επίτευξη του συγκεκριμένου αντικτύπου παρακολουθείται μέσω προσεγγιστικών δεικτών οι οποίοι καθορίζονται σύμφωνα με τις ακόλουθες τρεις βασικές κατευθύνσεις επιπτώσεων.

Πίνακας 3

Κατευθύνσεις τεχνολογικού/οικονομικού αντικτύπου	Βραχυπρόθεσμες	Μεσοπρόθεσμες	Μακροπρόθεσμες
Δημιουργία ανάπτυξης με βάση την καινοτομία	Αποτελέσματα καινοτομίας – Αριθμός καινοτόμων προϊόντων, διαδικασιών ή μεθόδων που απορρέουν από το πρόγραμμα (ανά είδος καινοτομίας) & αιτήσεων σχετικών με δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ)	Καινοτομίες – Αριθμός καινοτομιών που απορρέουν από έργα που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα (ανά είδος καινοτομίας), μεταξύ άλλων από χορηγηθέντα ΔΔΙ	Οικονομική ανάπτυξη – Δημιουργία, ανάπτυξη και μερίδια αγοράς εταιρειών που έχουν αναπτύξει καινοτομίες στο πρόγραμμα
Δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας	Στήριξη της απασχόλησης – Αριθμός θέσεων εργασίας ισοδύναμων πλήρους απασχόλησης (ΙΠΑ) που δημιουργήθηκαν και θέσεις εργασίας που διατηρήθηκαν σε συμμετέχουσες νομικές οντότητες για έργο που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα (ανά είδος θέσης εργασίας)	Διαρκής απασχόληση – Αύξηση των θέσεων εργασίας ΙΠΑ σε συμμετέχουσες νομικές οντότητες μετά το έργο που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα (ανά είδος θέσης εργασίας)	Συνολική απασχόληση – Αριθμός άμεσων και έμμεσων θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν ή διατηρήθηκαν λόγω διάδοσης των αποτελεσμάτων του προγράμματος (ανά είδος θέσης εργασίας)
Μόχλευση επενδύσεων σε Ε&Κ	Συνεπένδυση – Το ύψος των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων που κινητοποιήθηκαν με την αρχική επένδυση από το πρόγραμμα	Επέκταση – Το ύψος των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων που κινητοποιήθηκαν για την εκμετάλλευση ή την επέκταση αποτελεσμάτων του προγράμματος (συμπεριλαμβανομένων των άμεσων ξένων επενδύσεων)	Συμβολή στον «στόχο του 3 %» – Πρόοδος στην Ένωση όσον αφορά τον στόχο του 3 % του ΑΕγχΠ από το πρόγραμμα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

**ΤΟΜΕΙΣ ΓΙΑ ΠΙΘΑΝΕΣ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΚΑΙ ΤΟΜΕΙΣ ΓΙΑ ΠΙΘΑΝΕΣ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ
ΠΟΥ ΘΕΣΠΙΖΟΝΤΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 185 Ή ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 187 ΤΗΣ ΣΛΕΕ**

Σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 12 του παρόντος κανονισμού, στο παρόν παράρτημα ορίζονται οι τομείς για πιθανές αποστολές και οι τομείς για πιθανές θεσμοθετημένες ευρωπαϊκές συμπράξεις που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 185 ή του άρθρου 187 ΣΛΕΕ.

I. Τομείς για πιθανές αποστολές:

- Τομέας αποστολών 1: Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή συμπεριλαμβανομένου του κοινωνικού μετασχηματισμού.
- Τομέας αποστολών 2: Καρκίνος.
- Τομέας αποστολών 3: Υγιείς ωκεανοί, θάλασσες, παράκτια και εσωτερικά ύδατα.
- Τομέας αποστολών 4: Κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις.
- Τομέας αποστολών 5: Υγεία του εδάφους και τρόφιμα.

Κάθε αποστολή ακολουθεί τις αρχές που ορίζονται στο άρθρο 8 παράγραφος 4 του παρόντος κανονισμού.

II. Τομείς για πιθανές θεσμοθετημένες ευρωπαϊκές συμπράξεις βάσει του άρθρου 185 ή του άρθρου 187 ΣΛΕΕ:

- Τομέας σύμπραξης 1: Ταχύτερη ανάπτυξη και ασφαλέστερη χρήση καινοτομιών στον χώρο της υγείας για τους Ευρωπαίους ασθενείς και την παγκόσμια υγεία.
- Τομέας σύμπραξης 2: Προώθηση βασικών ψηφιακών τεχνολογιών και τεχνολογιών γενικής εφαρμογής καθώς και της χρήσης τους, συμπεριλαμβανομένων αλλά όχι αποκλειστικά, των νέων τεχνολογιών όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η φωτονική και οι κβαντικές τεχνολογίες.
- Τομέας σύμπραξης 3: Ηγετικός ρόλος της Ευρώπης στη μετρολογία συμπεριλαμβανομένου ολοκληρωμένου συστήματος μετρολογίας.
- Τομέας σύμπραξης 4: Επιτάχυνση της ανταγωνιστικότητας, της ασφάλειας και της περιβαλλοντικής επίδοσης της εναέριας κυκλοφορίας, της αεροπορίας και των σιδηροδρόμων στην Ένωση.
- Τομέας σύμπραξης 5: Βιώσιμες και κυκλικές λύσεις βιοπροϊόντων χωρίς αποκλεισμούς.
- Τομέας σύμπραξης 6: Τεχνολογίες υδρογόνου και αποθήκευσης βιώσιμης ενέργειας με μικρότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα και λιγότερο ενεργοβόρο παραγωγή.
- Τομέας σύμπραξης 7: Καθαρές, συνδεδεμένες, συνεργατικές, αυτόνομες και αυτοματοποιημένες λύσεις για τις μελλοντικές απαιτήσεις κινητικότητας ανθρώπων και αγαθών.
- Τομέας σύμπραξης 8: Καινοτόμες ΜΜΕ έντασης Ε&Α.

Η διαδικασία εκτίμησης της ανάγκης για θεσμοθετημένη ευρωπαϊκή σύμπραξη σε έναν από τους παραπάνω τομείς σύμπραξης μπορεί να οδηγήσει σε νομοθετική πρόταση σύμφωνα με το δικαίωμα πρωτοβουλίας της Επιτροπής. Διαφορετικά, μπορεί επίσης να δημιουργηθεί σύμπραξη στον αντίστοιχο τομέα ευρωπαϊκής σύμπραξης σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο β) του παρόντος κανονισμού ή να υλοποιηθεί με άλλες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος.

Καθώς οι πιθανοί τομείς για θεσμοθετημένες ευρωπαϊκές συμπράξεις καλύπτουν ευρεία θεματικά πεδία, μπορούν, με βάση τις εκτιμηθείσες ανάγκες, να υλοποιηθούν από περισσότερες της μίας ευρωπαϊκές συμπράξεις.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/696 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 28ης Απριλίου 2021****για τη θέσπιση του ενωσιακού διαστημικού προγράμματος και του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το διαστημικό πρόγραμμα, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 912/2010, (ΕΕ) αριθ. 1285/2013 και (ΕΕ) αριθ. 377/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 189 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η διαστημική τεχνολογία και τα διαστημικά δεδομένα και υπηρεσίες έχουν γίνει πλέον απαραίτητα στοιχεία στην καθημερινή ζωή των Ευρωπαίων και συμβάλλουν σημαντικά στην προάσπιση πολλών στρατηγικών συμφερόντων. Η διαστημική βιομηχανία της Ένωσης είναι ήδη μία από τις ανταγωνιστικότερες στον κόσμο. Ωστόσο, η εμφάνιση νέων παραγόντων και η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών αλλάζουν ριζικά τα παραδοσιακά βιομηχανικά μοντέλα. Επομένως, προκειμένου η Ένωση να διατηρήσει τη σημαντική ηγετική της θέση στη διεθνή σκηνή με μεγάλη ελευθερία δράσης στον τομέα του διαστήματος, είναι ζωτικής σημασίας να ενθαρρύνει την επιστημονική και τεχνική πρόοδο και να στηρίξει την ανταγωνιστικότητα και την ικανότητα καινοτομίας των βιομηχανιών του διαστημικού τομέα εντός της Ένωσης, και ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), των νεοφυών επιχειρήσεων και των καινοτόμων επιχειρήσεων.
- (2) Οι δυνατότητες που προσφέρει το διάστημα για την ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών της θα πρέπει να αξιοποιηθούν, όπως αναφέρεται ειδικότερα στη συνολική στρατηγική για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ιουνίου του 2016, διατηρώντας παράλληλα τον μη στρατιωτικό χαρακτήρα του ενωσιακού διαστημικού προγράμματος («το πρόγραμμα») και τηρώντας τις πιθάνες διατάξεις ουδετερότητας ή μη δέσμευσης που ορίζονται στο συνταγματικό δίκαιο των κρατών μελών. Η ανάπτυξη του διαστημικού τομέα έχει συνδεθεί ιστορικά με την ασφάλεια. Σε πολλές περιπτώσεις, ο εξοπλισμός, τα κατασκευαστικά μέρη και τα μέρη που χρησιμοποιούνται στον εν λόγω τομέα, καθώς και τα διαστημικά δεδομένα και υπηρεσίες, είναι διπλής χρήσης. Ωστόσο, η πολιτική ασφαλείας και άμυνας της Ένωσης καθορίζεται στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, σύμφωνα με τον τίτλο V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ).
- (3) Από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 η Ένωση αναπτύσσει δικές της πρωτοβουλίες και προγράμματα για το διάστημα — συγκεκριμένα, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υπέρδρασης για τη Γεωστατική Πλοήγηση (EGNOS) και, αργότερα, το Galileo και το Copernicus— που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των πολιτών της Ένωσης και στις απαιτήσεις των δημόσιων πολιτικών. Πρέπει να διασφαλίζεται η συνέχεια των εν λόγω πρωτοβουλιών και προγραμμάτων και οι προσφερόμενες μέσω αυτών υπηρεσίες πρέπει να βελτιωθούν, ώστε να ανταποκρίνονται στις νέες ανάγκες των χρηστών, να εξακολουθήσουν να βρίσκονται στο προσκήνιο και μετά τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις και τις μεταβολές στον ψηφιακό τομέα και στην τεχνολογία των πληροφοριών και των επικοινωνιών και να είναι σε θέση να υποστηρίξουν τις πολιτικές προτεραιότητες, όπως την κλιματική αλλαγή, καθώς και την παρακολούθηση των μεταβολών στην πολιτική περιοχή, τις μεταφορές, την ασφάλεια και την άμυνα.
- (4) Απαιτείται να αξιοποιηθούν συνέργειες μεταξύ του τομέα των μεταφορών, του τομέα του διαστήματος και του ψηφιακού τομέα, με σκοπό την προώθηση της ευρύτερης χρήσης νέων τεχνολογιών, όπως κλήση έκτακτης ανάγκης (e-call), ψηφιακός ταχογράφος, διαχείριση και εποπτεία της κυκλοφορίας, αυτόνομη οδήγηση και μη επανδρωμένα οχήματα και αεροσκάφη και την αντιμετώπιση της ανάγκης για ασφαλή και αδιάλειπτη συνδεσιμότητα, αξιόπιστο εντοπισμό θέσης, διατροφικότητα και διαλειτουργικότητα. Η εν λόγω αξιοποίηση των συνεργιών θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των μεταφορικών υπηρεσιών και της βιομηχανίας.

⁽¹⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση της 19ης Απριλίου 2021 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα). Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 28ης Απριλίου 2021 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

- (5) Προκειμένου να αξιοποιηθούν στον μέγιστο βαθμό τα οφέλη του προγράμματος, σε όλα τα κράτη μέλη και από όλους τους πολίτες τους, είναι επίσης σημαντικό να προωθηθεί η χρήση και η απορρόφηση των δεδομένων, των πληροφοριών και των υπηρεσιών που παρέχονται, καθώς και να υποστηριχθεί η ανάπτυξη κατάντη εφαρμογών με βάση τα εν λόγω δεδομένα, τις πληροφορίες και τις υπηρεσίες. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη, η Επιτροπή και οι αρμόδιοι φορείς θα μπορούσαν ιδίως να διεξάγουν κατά περιόδους ενημερωτικές εκστρατείες σχετικά με τα οφέλη του προγράμματος.
- (6) Για να επιτευχθούν οι στόχοι της ελευθερίας δράσης, της ανεξαρτησίας και της ασφάλειας, είναι ζωτικής σημασίας η Ένωση να διαθέτει αυτόνομη πρόσβαση στο διάστημα και να είναι σε θέση να το χρησιμοποιεί με ασφάλεια. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό η Ένωση να υποστηρίξει μια αυτόνομη, αξιόπιστη και οικονομικά αποδοτική πρόσβαση στο διάστημα, ιδίως όσον αφορά τις υποδομές και τις τεχνολογίες ζωτικής σημασίας, τη δημόσια ασφάλεια και την ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών της. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να συγκεντρώσει υπηρεσίες εκτόξευσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τόσο για τις δικές της ανάγκες όσο και για τις ανάγκες άλλων οντοτήτων, κατόπιν αιτήματός τους, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 189 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Για να παραμείνει ανταγωνιστική σε μια ταχέως εξελισσόμενη αγορά, έχει επίσης καθοριστική σημασία για την Ένωση να εξακολουθήσει να έχει πρόσβαση σε σύγχρονες, αποτελεσματικές και ευέλικτες υποδομές εκτόξευσης και να επωφελείται από κατάλληλα συστήματα εκτόξευσης. Ως εκ τούτου, με την επιφύλαξη των μέτρων που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη ή τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος (ΕΟΔ), το πρόγραμμα θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να στηρίζει προσαρμογές στην επίγεια διαστημική υποδομή, συμπεριλαμβανομένων των νέων εξελίξεων που είναι αναγκαίες για την υλοποίηση του προγράμματος, καθώς και προσαρμογές, συμπεριλαμβανομένης της τεχνολογικής ανάπτυξης, στα συστήματα εκτόξευσης στο διάστημα που είναι αναγκαία για την εκτόξευση δορυφόρων, περιλαμβανομένων εναλλακτικών τεχνολογιών και καινοτόμων συστημάτων, για την υλοποίηση των συνιστωσών του προγράμματος. Οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου^(*) (ο «δημοσιονομικός κανονισμός»), ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερη σχέση κόστους-αποδοτικότητας όσον αφορά το πρόγραμμα. Δεδομένου ότι δεν υπάρχει ειδικός προϋπολογισμός, οι δράσεις για την υποστήριξη της πρόσβασης στο διάστημα δεν θα πρέπει να θίγουν την υλοποίηση των συνιστωσών του προγράμματος.
- (7) Η Ένωση, για να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της διαστημικής βιομηχανίας της και για να μεγεθύνει την ικανότητα σχεδιασμού, κατασκευής και λειτουργίας των δικών της συστημάτων, θα πρέπει να στηρίζει τη δημιουργία, τη μεγέθυνση και την ανάπτυξη ολόκληρης της διαστημικής βιομηχανίας. Η διαμόρφωση ενός μοντέλου φιλικού για τις επιχειρήσεις και την καινοτομία θα πρέπει να υποστηριχθεί σε ευρωπαϊκό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, με πρωτοβουλίες όπως η δημιουργία διαστημικών κόμβων όπου θα διασταυρώνονται οι τομείς του διαστήματος, των ψηφιακών τεχνολογιών και άλλοι τομείς, καθώς και οι χρήστες. Αυτοί οι διαστημικοί κόμβοι θα πρέπει να επιδιώκουν την προώθηση της επιχειρηματικότητας και των δεξιοτήτων και παράλληλα να αναζητούν συνέργειες με τους κόμβους ψηφιακής καινοτομίας. Η Ένωση θα πρέπει να προωθήσει τη δημιουργία και την επέκταση των διαστημικών επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση, ώστε να τις βοηθήσει να επιτύχουν, μεταξύ άλλων παρέχοντάς τους στήριξη, προκειμένου να αποκτήσουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση με κεφάλαια κινδύνου, δεδομένου ότι, εντός της Ένωσης, δεν υπάρχει επαρκής πρόσβαση σε ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια για τις νεοφυείς διαστημικές επιχειρήσεις, και τονώνοντας τη ζήτηση, η λεγόμενη προσέγγιση πρώτης σύμβασης.
- (8) Η αλυσίδα αξίας του διαστημικού τομέα χωρίζεται γενικά σε ανάντη, δραστηριότητες και κατάντη δραστηριότητες. Οι ανάντη δραστηριότητες είναι εκείνες που οδηγούν σε ένα λειτουργικό διαστημικό σύστημα, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ανάπτυξης, κατασκευής και εκτόξευσης και των λειτουργιών του εν λόγω συστήματος. Οι κατάντη δραστηριότητες είναι εκείνες που καλύπτουν την παροχή στους χρήστες υπηρεσιών και προϊόντων που σχετίζονται με το διάστημα. Οι ψηφιακές πλατφόρμες αποτελούν επίσης σημαντικό στοιχείο για τη στήριξη της ανάπτυξης του διαστημικού τομέα. Επιτρέπουν την πρόσβαση σε δεδομένα και προϊόντα, καθώς και σε εργαλειοθήκες και σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης και υπολογιστικής.
- (9) Στο πεδίο του διαστήματος, η Ένωση ασκεί τις αρμοδιότητές της σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ. Η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζει τη συνοχή των δραστηριοτήτων που εκτελούνται στο πλαίσιο του προγράμματος.
- (10) Λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν παράδοση σε δραστήριους βιομηχανικούς κλάδους που σχετίζονται με το διάστημα, πρέπει να αναγνωριστεί η ανάγκη ανάπτυξης και ωρίμανσης στα κράτη μέλη διαστημικών βιομηχανιών με αναδυόμενες ικανότητες, καθώς και η ανάγκη αντιμετώπισης των προκλήσεων για τις παραδοσιακές διαστημικές βιομηχανίες από την εμφάνιση ιδιωτικών παραγόντων στο διάστημα. («Νέο Διάστημα»). Θα πρέπει να προωθηθούν δράσεις για την ανάπτυξη της ικανότητας της διαστημικής βιομηχανίας σε ολόκληρη την Ένωση και τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ παραγόντων της διαστημικής βιομηχανίας που δραστηριοποιούνται σε όλα τα κράτη μέλη.

(*) Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

- (11) Οι δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος θα πρέπει να βασίζονται στις εθνικές και ευρωπαϊκές ικανότητες, που υπάρχουν κατά τον χρόνο υλοποίησης της δράσης, και να επωφελούνται από αυτές.
- (12) Λόγω της εμβέλειας και των δυνατοτήτων του προγράμματος να συμβάλει στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, οι διαστημικές δραστηριότητες έχουν σημαντική διεθνή διάσταση. Σε στενό συντονισμό με τα κράτη μέλη και με τη συμφωνία τους, οι φορείς του προγράμματος μπορούν να συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες σχετικές με το πρόγραμμα στο πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας και να συνεργάζονται με σχετικά τομεακά όργανα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ). Για ζητήματα που σχετίζονται με το πρόγραμμα της Ένωσης, η Επιτροπή μπορεί να συντονίζει, εξ ονόματος της Ένωσης και στον τομέα της αρμοδιότητάς της, τις δραστηριότητες στη διεθνή σκηνή, ιδίως προκειμένου να προασπίζεται τα συμφέροντα της Ένωσης και των κρατών μελών της στα διεθνή φόρουμ, μεταξύ άλλων στον τομέα των συχνοτήτων όσον αφορά το πρόγραμμα, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών στον εν λόγω τομέα. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Ένωση, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, να συνεργάζεται στα όργανα του διεθνούς προγράμματος Cospas-Sarsat.
- (13) Η διεθνής συνεργασία είναι υψίστης σημασίας για την προώθηση του ρόλου της Ένωσης ως παγκόσμιου παράγοντα στον διαστημικό τομέα και της τεχνολογίας και της βιομηχανίας της Ένωσης, με συνθήκες που ευνοούν τον θεμιτό ανταγωνισμό σε διεθνές επίπεδο, με συνεκτίμηση της ανάγκης να διασφαλιστεί η αμοιβαιότητα των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μερών, και να ενθαρρυνθεί η συνεργασία στον τομέα της κατάρτισης. Η διεθνής συνεργασία αποτελεί βασικό στοιχείο της διαστημικής στρατηγικής για την Ευρώπη, όπως προσδιορίζεται από την Επιτροπή στην ανακοίνωσή της της 26ης Οκτωβρίου 2016. Η Επιτροπή θα πρέπει να χρησιμοποιήσει το πρόγραμμα για να συμβάλει και να επωφεληθεί από τις διεθνείς προσπάθειες μέσω πρωτοβουλιών, να προωθήσει την ευρωπαϊκή τεχνολογία και βιομηχανία σε διεθνές επίπεδο, για παράδειγμα διμερείς διάλογοι, εργαστήρια του κλάδου και στήριξη για τη διεθνοποίηση των ΜΜΕ, και να διευκολύνει την πρόσβαση στις διεθνείς αγορές και να προωθήσει τον θεμιτό ανταγωνισμό, αξιοποιώντας επίσης πρωτοβουλίες οικονομικής διπλωματίας. Οι ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες διαστημικής διπλωματίας θα πρέπει να είναι σε πλήρη συνοχή και συμπληρωματικότητα με τις υφιστάμενες πολιτικές, προτεραιότητες και μέσα της Ένωσης, ενώ η Ένωση έχει να διαδραματίσει βασικό ρόλο μαζί με τα κράτη μέλη, για να παραμείνει στην πρώτη γραμμή της διεθνούς σκηνής.
- (14) Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών, η Επιτροπή θα πρέπει να προωθήσει, μαζί με τον ύπατο εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας («ο ύπατος εκπρόσωπος») και σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, την υπεύθυνη συμπεριφορά στο διάστημα κατά την υλοποίηση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των διαστημικών υπολειμμάτων. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να διερευνήσει τη δυνατότητα της Ένωσης να αποδεχθεί τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις σχετικές συνθήκες και συμβάσεις του ΟΗΕ, υποβάλει, εάν είναι αναγκαίο, κατάλληλες προτάσεις.
- (15) Το πρόγραμμα έχει παρόμοιους στόχους με άλλα ενωσιακά προγράμματα, ιδίως με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) («Ορίζων Ευρώπη»), το πρόγραμμα InvestEU που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/523 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (**), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/697 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (**) και τα ταμεία που διέπονται από τον κανονισμό για τον καθορισμό κοινών διατάξεων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+, του Ταμείου Συνοχής, του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών καθώς και χρηματοδοτικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το μέσο για τη διαχείριση των συνόρων και της πολιτικής θεωρήσεων («κανονισμός περί κοινών διατάξεων»). Ως εκ τούτου, θα πρέπει να προβλεφθεί σωρευτική χρηματοδότηση από αυτά τα προγράμματα, υπό τον όρο ότι δεν καλύπτουν τα ίδια στοιχεία κόστους, ιδίως μέσω ρυθμίσεων για συμπληρωματική χρηματοδότηση από ενωσιακά προγράμματα όταν το επιτρέπουν οι διαχειριστικές διαδικασίες, είτε διαδοχικά, με εναλλασσόμενο τρόπο, είτε με τον συνδυασμό πόρων, μεταξύ άλλων και για την κοινή χρηματοδότηση των δράσεων, ώστε να είναι εφικτές, στο μέτρο του δυνατού, οι συμπράξεις καινοτομίας και οι συνδυαστικές πράξεις. Συνεπώς, κατά την υλοποίηση του προγράμματος, η Επιτροπή θα πρέπει να προωθεί συνέργειες με άλλα σχετικά προγράμματα και χρηματοδοτικά μέσα της Ένωσης τα οποία θα επιτρέπουν, κατά περίπτωση, την πρόσβαση σε χρηματοδότηση με κεφάλαια κινδύνου, συμπράξεις καινοτομίας και σωρευτική ή μικτή χρηματοδότηση. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να εξασφαλίζει συνέργειες και τη συνοχή μεταξύ των λύσεων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των εν λόγω προγραμμάτων, ιδίως του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», και των λύσεων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του προγράμματος.

(*) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαίσου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» και των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του (βλέπε σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

(**) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/523 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Μαρτίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος InvestEU και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1017 (ΕΕ L 107 της 26.3.2021, σ. 30).

(**) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/697 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1092 (βλέπε σελίδα 149 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

- (16) Σύμφωνα με το άρθρο 191 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, η ίδια δαπάνη δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να χρηματοδοτηθεί δύο φορές από τον ενωσιακό προϋπολογισμό.
- (17) Οι στόχοι πολιτικής του παρόντος προγράμματος θα αντιμετωπιστούν επίσης ως επιλέξιμοι τομείς για χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις χάρη στα χρηματοδοτικά μέσα και την εγγύηση από τον προϋπολογισμό του προγράμματος InvestEU, ιδίως στο πλαίσιο των σκελών πολιτικής του για τις βιώσιμες υποδομές και την έρευνα, την καινοτομία και την ψηφιοποίηση. Η χρηματοδοτική στήριξη θα πρέπει να χρησιμοποιείται, κατά τρόπο αναλογικό, για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς ή των καταστάσεων μη ικανοποιητικής αξιοποίησης των επενδύσεων, οι δε δράσεις δεν θα πρέπει να επικαλύπτουν ή να παραγκωνίζουν την ιδιωτική χρηματοδότηση ούτε να στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό εντός της εσωτερικής αγοράς. Οι δράσεις θα πρέπει να έχουν σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.
- (18) Η συνοχή και οι συνέργειες μεταξύ του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και του προγράμματος θα πρέπει να προάγουν τη διαμόρφωση ενός ανταγωνιστικού και καινοτόμου ευρωπαϊκού διαστημικού τομέα· θα ενισχύσουν την αυτονομία της Ευρώπης όσον αφορά την πρόσβαση και τη χρήση του διαστήματος σε ασφαλές και προστατευμένο περιβάλλον· και θα εδραιώσουν τον ρόλο της Ευρώπης ως παγκόσμιου παράγοντα. Τα δεδομένα και οι υπηρεσίες που θα διατίθενται από το πρόγραμμα στην κοινότητα της έρευνας και της καινοτομίας θα στηρίζουν ρηξικέλευθες λύσεις στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».
- (19) Για τη μεγιστοποίηση της κοινωνικοοικονομικής απόδοσης του προγράμματος, είναι απαραίτητο να διατηρούνται τα πλέον σύγχρονα συστήματα, να αναβαθμίζονται ώστε να ανταποκρίνονται στις εξελισσόμενες ανάγκες των χρηστών και να παράγονται νέες εξελίξεις στον τομέα των κατάντη διαστημικών εφαρμογών. Η Ένωση θα πρέπει να στηρίζει δραστηριότητες που σχετίζονται με την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη ή τα αρχικά στάδια εξέλιξης όσον αφορά τις υποδομές που δημιουργούνται στο πλαίσιο του προγράμματος, καθώς και τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης σχετικά με εφαρμογές και υπηρεσίες που βασίζονται στα συστήματα που δημιουργούνται στο πλαίσιο του προγράμματος, τονώνοντας με τον τρόπο αυτόν τις ανάντη και κατάντη οικονομικές δραστηριότητες. Το κατάλληλο μέσο σε επίπεδο Ένωσης για τη χρηματοδότηση αυτών των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας είναι το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη». Ωστόσο, ένα πολύ συγκεκριμένο τμήμα των δραστηριοτήτων ανάπτυξης θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί από τον προϋπολογισμό που διατίθεται για τις συνιστώσες Galileo και EGNOS βάσει του παρόντος κανονισμού, ιδίως όταν οι δραστηριότητες αυτές αφορούν θεμελιώδη στοιχεία όπως πλινθισύνολα και δέκτες με δυνατότητα επικοινωνίας μέσω Galileo, που θα διευκολύνουν την ανάπτυξη εφαρμογών στους διάφορους τομείς της οικονομίας. Η χρηματοδότηση αυτή δεν θα πρέπει ωστόσο να θέσει σε κίνδυνο την εγκατάσταση ή την εκμετάλλευση των υποδομών που έχουν δημιουργηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος.
- (20) Για να εξασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής διαστημικής βιομηχανίας στο μέλλον, το πρόγραμμα θα πρέπει να στηρίζει την ανάπτυξη προηγμένων δεξιοτήτων σε τομείς που σχετίζονται με το διάστημα και δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης προωθώντας την ισότητα των ευκαιριών, περιλαμβανομένης της ισότητας των φύλων, προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό των πολιτών της Ένωσης σε αυτό το πεδίο.
- (21) Η υποδομή που προορίζεται για το πρόγραμμα ενδέχεται να απαιτεί πρόσθετη έρευνα και ανάπτυξη, πράγμα το οποίο θα μπορούσε να υποστηριχθεί από το «Ορίζων Ευρώπη», προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνοχή με τις δραστηριότητες του ΕΟΔ στον συγκεκριμένο τομέα. Οι συνέργειες με το «Ορίζων Ευρώπη» θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ανάγκες έρευνας και καινοτομίας του διαστημικού τομέα προσδιορίζονται και λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της διαδικασίας στρατηγικού σχεδιασμού σε θέματα έρευνας και καινοτομίας. Διαστημικά δεδομένα και υπηρεσίες που διατίθενται δωρεάν από το πρόγραμμα θα χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη ρηξικέλευθων λύσεων μέσω της έρευνας και της καινοτομίας, μεταξύ άλλων εντός του πλαισίου του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», για την υποστήριξη των προτεραιοτήτων πολιτικής της Ένωσης. Η διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» θα προσδιορίσει δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας που θα πρέπει να αξιοποιούν υποδομές που ανήκουν στην Ένωση, όπως το Galileo, το EGNOS και το Copernicus. Οι ερευνητικές υποδομές, ιδίως τα δίκτυα επιτόπιας παρατήρησης, θα αποστέλουν νευραλγικά στοιχεία της υποδομής επιτόπιας παρατήρησης που καθιστούν εφικτή την παροχή των υπηρεσιών του Copernicus.
- (22) Είναι σημαντικό η Ένωση να διατηρεί την κυριότητα όλων των υλικών και άυλων περιουσιακών στοιχείων που δημιουργούνται ή αναπτύσσονται μέσω δημόσιων προμηθειών τις οποίες χρηματοδοτεί στο πλαίσιο του προγράμματος. Για να εξασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωση με τα θεμελιώδη δικαιώματα που αφορούν την κυριότητα, θα πρέπει να θεσπιστούν οι αναγκαίες ρυθμίσεις με τους υφιστάμενους κυρίους. Η εν λόγω κυριότητα της Ένωσης δεν θα πρέπει να θίγει τη δυνατότητα της Ένωσης, κατ'εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και εάν κρίνεται σκόπιμο με βάση την κατά περίπτωση εκτίμηση, να καθιστά τα περιουσιακά αυτά στοιχεία διαθέσιμα σε τρίτους ή να τα διαθέτει.
- (23) Για να ενθαρρυνθεί η ευρύτερη δυνατή χρήση των υπηρεσιών που παρέχονται από το πρόγραμμα, θα ήταν χρήσιμο να τονιστεί ότι τα δεδομένα, οι πληροφορίες και οι υπηρεσίες παρέχονται χωρίς εγγύηση, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που επιβάλλονται από νομικά δεσμευτικές διατάξεις.

- (24) Η Επιτροπή, κατά την εκτέλεση ορισμένων μη ρυθμιστικού χαρακτήρα καθηκόντων της, θα πρέπει να δύναται να ζητήσει, κατά περίπτωση και στο μέτρο που κρίνεται αναγκαίο, την τεχνική βοήθεια ορισμένων εξωτερικών μερών. Οι άλλες οντότητες που εμπλέκονται στη δημόσια διακυβέρνηση του προγράμματος θα πρέπει επίσης να δύναται να κάνουν χρήση της ίδιας τεχνικής βοήθειας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που τους ανατίθενται βάσει του παρόντος κανονισμού.
- (25) Ο παρών κανονισμός καθορίζει χρηματοδοτικό κονδύλιο για τη συνολική διάρκεια του προγράμματος, το οποίο αποτελεί ποσό προνομιακής αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 18 της διοργανικής συμφωνίας της 16ης Δεκεμβρίου 2020 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση καθώς και τους νέους ιδίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου ενός οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων ⁽⁹⁾, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και για το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού..
- (26) Λόγω της σημασίας που έχει η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της Ένωσης για την εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού που εγκρίθηκε βάσει της σύμβασης-πλαίσιου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή ⁽⁷⁾ και των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ, οι δράσεις βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να συμβάλλουν στην ενσωμάτωση δράσεων για το κλίμα και στην επίτευξη του συνολικού στόχου του τουλάχιστον 30 % των δαπανών του ενωσιακού προϋπολογισμού υπέρ στόχων που σχετίζονται με το κλίμα. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να προσδιοριστούν κατά την προετοιμασία και την υλοποίηση του προγράμματος και να επανεξεταστούν στο πλαίσιο των σχετικών διαδικασιών αξιολόγησης και επανεξέτασης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή θα συνεργαστούν για μια αποτελεσματική, διαφανή και ολοκληρωμένη μεθοδολογία, η οποία θα καθοριστεί από την Επιτροπή, προκειμένου να αξιολογηθούν οι δαπάνες στο πλαίσιο όλων των προγραμμάτων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου υπέρ στόχων για τη βιοποικιλότητα, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις υφιστάμενες αλληλεπικαλύψεις μεταξύ των στόχων για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα.
- (27) Τα έσοδα που θα προκύπτουν από τις συνιστώσες του προγράμματος θα πρέπει να εισπράττονται από την Ένωση, ώστε να αντισταθμίζονται εν μέρει οι επενδύσεις που έχει ήδη πραγματοποιήσει η Ένωση, τα δε έσοδα αυτά θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη της επίτευξης των στόχων του προγράμματος. Για τον ίδιο λόγο, στις συμβάσεις που θα συναφθούν με οντότητες του ιδιωτικού τομέα, θα πρέπει να είναι δυνατόν να προβλέπεται μηχανισμός επιμερισμού των εσόδων.
- (28) Ο δημοσιονομικός κανονισμός εφαρμόζεται στο πρόγραμμα. Ο δημοσιονομικός κανονισμός θεσπίζει κανόνες για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται κανόνες για τις επιχορηγήσεις, τα βραβεία, τις προμήθειες, την έμμεση διαχείριση, τα χρηματοδοτικά μέσα, τις δημοσιονομικές εγγυήσεις, τη χρηματοδοτική συνδρομή και την αποζημίωση των εξωτερικών εμπειρογνομόνων.
- (29) Δεδομένου ότι το πρόγραμμα χρηματοδοτείται καταρχήν από την Ένωση, οι συμβάσεις προμηθειών που θα συναφθούν στο πλαίσιο του προγράμματος για δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα αυτό θα πρέπει να συμμορφώνονται με τους ενωσιακούς κανόνες. Στο πλαίσιο αυτό, η Ένωση θα πρέπει επίσης να είναι αρμόδια για τον καθορισμό των επιδιωκόμενων στόχων όσον αφορά τις δημόσιες προμήθειες. Ο δημοσιονομικός κανονισμός προβλέπει πως, βάσει των αποτελεσμάτων μιας εκ των προτέρων αξιολόγησης, η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να βασιστεί στα συστήματα και τις διαδικασίες των προσώπων ή οντοτήτων που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης. Οι συγκεκριμένες προσαρμογές που απαιτούνται για τα εν λόγω συστήματα και διαδικασίες, καθώς και οι ρυθμίσεις για παράταση ισχύος των υφισταμένων συμβάσεων, θα πρέπει να προσδιορίζονται στην αντίστοιχη χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης ή συμφωνία συνεισφοράς.
- (30) Το πρόγραμμα βασίζεται σε σύνθετες και συνεχώς εξελισσόμενες τεχνολογίες. Η εξάρτηση από τέτοιου είδους τεχνολογίες δημιουργεί αβεβαιότητα και κινδύνους για τις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται στο πλαίσιο του προγράμματος, στον βαθμό που αυτές οι συμβάσεις αφορούν μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις για εξοπλισμό ή παροχή υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, απαιτούνται ειδικά μέτρα για τις δημόσιες συμβάσεις, επιπλέον των κανόνων που ορίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό. Επομένως, θα πρέπει να είναι δυνατόν να συναφθεί σύμβαση με τη μορφή σύμβασης με υπό όρους καταβαλλόμενες δόσεις, να εισαχθεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τροποποίηση σύμβασης στο πλαίσιο της εκτέλεσής της ή να επιβληθεί ελάχιστος βαθμός υπεργολαβίας, ιδίως για να καταστεί δυνατή η συμμετοχή ΜΜΕ και νεοφυών επιχειρήσεων. Τέλος, λόγω των τεχνολογικών αβεβαιοτήτων που χαρακτηρίζουν τις συνιστώσες του προγράμματος, δεν είναι πάντα δυνατή η ακριβής πρόβλεψη του συμβατικού τιμήματος και, συνεπώς, θα πρέπει να είναι δυνατή η σύναψη συμβάσεων που δεν καθορίζουν σταθερό και οριστικό τίμημα και, παράλληλα, περιλαμβάνουν ρήτρες διασφάλισης των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

⁽⁹⁾ ΕΕ L 4331 της 22.12.2020, σ. 28.

⁽⁷⁾ ΕΕ L 282 της 19.10.2016, σ. 4.

- (31) Για την προώθηση της δημόσιας ζήτησης και της καινοτομίας στον δημόσιο τομέα, το πρόγραμμα θα πρέπει να προωθήσει τη χρήση δεδομένων, πληροφοριών και υπηρεσιών για την υποστήριξη της ανάπτυξης εξατομικευμένων λύσεων από τη βιομηχανία και τις ΜΜΕ σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο μέσω συμπράξεων καινοτομίας που σχετίζονται με το διάστημα, όπως αναφέρεται στο σημείο 7 του παραρτήματος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, επιτρέποντας την κάλυψη όλων των σταδίων από την ανάπτυξη έως την εγκατάσταση και την προμήθεια εξατομικευμένων διαλειτουργικών διαστημικών λύσεων για τις δημόσιες υπηρεσίες.
- (32) Για να επιτευχθούν οι στόχοι του προγράμματος, είναι σημαντικό να μπορούν να χρησιμοποιηθούν, κατά περίπτωση, οι ικανότητες που προσφέρονται από οντότητες του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα της Ένωσης οι οποίες δραστηριοποιούνται στον διαστημικό τομέα και επίσης να είναι εφικτή η συνεργασία σε διεθνές επίπεδο με τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς. Για τον λόγο αυτό, θα πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα να χρησιμοποιούνται όλα τα σχετικά μέσα και οι μέθοδοι διαχείρισης που θεσπίζονται στη ΣΛΕΕ και στον δημοσιονομικό κανονισμό, καθώς και οι διαδικασίες από κοινού προμηθειών.
- (33) Όσον αφορά ειδικότερα τις επιχορηγήσεις, η πείρα έχει δείξει ότι η απορρόφηση από τους χρήστες και την αγορά καθώς και η γενικότερη προβολή λειτουργούν αποτελεσματικότερα σε αποκεντρωμένη βάση από ό,τι με την προσέγγιση «εκ των άνω προς τα κάτω» από την Επιτροπή. Οι «επιταγές» («voucher»), που αποτελούν μορφή χρηματοδοτικής στήριξης από δικαιούχο επιχορήγησης προς τρίτα μέρη, συγκαταλέγονται μεταξύ των δράσεων με το υψηλότερο ποσοστό επιτυχίας στις νεοεισερχόμενες και τις ΜΜΕ. Ωστόσο, η χρήση τους παρεμποδίστηκε από το ανώτατο όριο χρηματοδοτικής στήριξης που προβλέπεται στον δημοσιονομικό κανονισμό. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να αυξηθεί το εν λόγω ανώτατο όριο για το πρόγραμμα, προκειμένου να ανταποκρίνεται στο αυξανόμενο δυναμικό των εμπορικών εφαρμογών στον διαστημικό τομέα.
- (34) Τα είδη χρηματοδότησης και οι μέθοδοι εκτέλεσης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να επιλέγονται με βάση τη δυνατότητά τους να συμβάλουν στην επίτευξη των ειδικών στόχων των δράσεων και να αποφέρουν αποτελέσματα, λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, του κόστους των ελέγχων, του διοικητικού φόρτου και του αναμενόμενου κινδύνου μη συμμόρφωσης. Συναφώς, θα πρέπει να εξετάζεται το ενδεχόμενο χρήσης εφάπαξ ποσών, κατ' αποκοπή συντελεστών και μοναδιαίων δαπανών, καθώς και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 125 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού.
- (35) Σύμφωνα με την απόφαση 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου (*), τα πρόσωπα και οι οντότητες που είναι εγκατεστημένα σε υπερπόντιες χώρες και εδάφη είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση, με την επιφύλαξη των κανόνων και στόχων του προγράμματος και των ενδεχόμενων συμφωνιών που ισχύουν στο κράτος μέλος με το οποίο είναι συνδεδεμένη η υπερπόντια χώρα ή το υπερπόντιο έδαφος.
- (36) Οι οριζόντιοι δημοσιονομικοί κανόνες που εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 322 ΣΛΕΕ έχουν εφαρμογή στον παρόντα κανονισμό. Οι εν λόγω κανόνες θεσπίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό και καθορίζουν ιδίως τη διαδικασία κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού μέσω επιχορηγήσεων, προμηθειών, βραβείων και έμμεσης εκτέλεσης, προβλέπουν δε ελέγχους της ευθύνης των οικονομικών φορέων. Οι κανόνες που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 322 ΣΛΕΕ περιλαμβάνουν επίσης ένα γενικό καθεστώς αιρεσιμότητας για την προστασία του ενωσιακού προϋπολογισμού.
- (37) Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) και τους κανονισμούς (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 (¹⁰), (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 (¹¹), και (ΕΕ) 2017/1939 (¹²) του Συμβουλίου, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων, στα οποία περιλαμβάνονται μέτρα σχετικά με την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και τη διερεύνηση παρατυπιών συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων απάτης, την ανάκτηση των απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, ενδεχομένως, την επιβολή διοικητικών κυρώσεων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τους κανονισμούς (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 και (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) έχει την αρμοδιότητα να διενεργεί διοικητικές έρευνες, μεταξύ των οποίων και επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, με σκοπό να διαπιστώνεται αν υπάρχει απάτη, διαφθορά ή άλλη παράνομη δραστηριότητα εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, η

(*) Απόφαση 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2013, για τη σύνδεση των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών με την Ευρωπαϊκή Ένωση («απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ-ΕΕ») (ΕΕ L 344 της 19.12.2013, σ. 1).

(⁹) Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

(¹⁰) Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.95, σ. 1).

(¹¹) Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτόπιως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2).

(¹²) Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

Ευρωπαϊκή Εισαγγελία έχει την αρμοδιότητα να διερευνά και να ασκεί δίωξη σε υποθέσεις αξιόποινων πράξεων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, όπως προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹³⁾. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, κάθε πρόσωπο ή οντότητα που είναι αποδέκτης κονδυλίων της Ένωσης οφείλει να συνεργάζεται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και πρόσβαση στην Επιτροπή, την OLAF, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και, όσον αφορά εκείνα τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1939, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και να μεριμνά ώστε τυχόν τρίτοι που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης να εκχωρούν ισοδύναμα δικαιώματα.

- (38) Τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), οι υπό προσχώρηση χώρες, υποψήφιες χώρες και δυνάμει υποψήφιοι, καθώς και οι χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας δύνανται να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, με εξαίρεση τα Galileo, EGNOS, GOVSATCOM και την υποσυνιστώσα SST, σύμφωνα με τις αντίστοιχες συμφωνίες τους. Βάσει συμφωνίας που θα συναφθεί σύμφωνα με το άρθρο 218 ΣΛΕΕ, στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετάσχουν και άλλες τρίτες χώρες, με εξαίρεση τα Galileo, EGNOS, GOVSATCOM και την υποσυνιστώσα SST. Τα Galileo και EGNOS θα πρέπει να είναι ανοικτά στη συμμετοχή μελών της ΕΖΕΣ που είναι μέλη του ΕΟΧ, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο ⁽¹⁴⁾. Βάσει συμφωνίας που θα συναφθεί σύμφωνα με το άρθρο 218 ΣΛΕΕ, στα Galileo και EGNOS μπορούν να συμμετάσχουν και άλλες τρίτες χώρες. Το GOVSATCOM θα πρέπει να είναι ανοικτό σε τρίτη χώρα μόνο βάσει συμφωνίας που θα συναφθεί σύμφωνα με το άρθρο 218 ΣΛΕΕ.
- (39) Στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να περιληφθεί ειδική διάταξη, ώστε να απαιτείται από τις τρίτες χώρες να χορηγούν χ στον αρμόδιο διατάκτη, στην OLAF και στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο τα αναγκαία δικαιώματα και την πρόσβαση, προκειμένου να ασκούν πλήρως τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.
- (40) Διεθνείς οργανισμοί που δεν έχουν την έδρα τους στην Ένωση και που επιθυμούν να αποκτήσουν πρόσβαση στις υπηρεσίες SST που δεν είναι διαθέσιμες στο κοινό, θα πρέπει να απαιτείται να συνάψουν συμφωνία σύμφωνα με το άρθρο 218 ΣΛΕΕ. Οι διεθνείς οργανισμοί που έχουν την έδρα τους στην Ένωση και είναι δημόσιοι ιδιοκτήτες και φορείς εκμετάλλευσης διαστημικών σκαφών θα πρέπει να θεωρούνται βασικοί χρήστες του SST.
- (41) Ως «διαθέσιμες στο κοινό πληροφορίες για τις υπηρεσίες SST» θα πρέπει να νοείται κάθε πληροφορία στην οποία ο χρήστης εύλογα μπορεί να αποκτήσει νόμιμη πρόσβαση. Οι υπηρεσίες SST που αφορούν την αποφυγή συγκρούσεων, την επανείσοδο και τα θραύσματα βασίζονται σε εξωτερικές δημοσίως προσβάσιμες πληροφορίες SST, οι οποίες καθίστανται διαθέσιμες μετά από αίτημα πρόσβασης. Συνεπώς, οι υπηρεσίες SST που αφορούν την αποφυγή συγκρούσεων, την επανείσοδο και τα θραύσματα θα πρέπει να νοούνται ως υπηρεσίες διαθέσιμες στο κοινό και δεν θα πρέπει να απαιτούν σύναψη συμφωνίας σύμφωνα με το άρθρο 218 ΣΛΕΕ. Η πρόσβαση σε αυτές θα πρέπει να επιτρέπεται κατόπιν αιτήματος του δυνητικού χρήστη.
- (42) Η χρηστή δημόσια διακυβέρνηση του προγράμματος απαιτεί τη σαφή κατανομή των αρμοδιοτήτων και των καθηκόντων μεταξύ των διάφορων εμπλεκόμενων οντοτήτων, ώστε να αποφεύγονται οι περιττές αλληλεπικαλύψεις και να περιορίζονται οι υπερβάσεις του κόστους και οι καθυστερήσεις. Όλοι οι φορείς της διακυβέρνησης θα πρέπει να στηρίζουν, στον τομέα της αρμοδιότητάς τους και σύμφωνα με τις ευθύνες τους, την επίτευξη των στόχων του προγράμματος.
- (43) Τα κράτη μέλη δραστηριοποιούνται εδώ και καιρό στον τομέα του διαστήματος. Διαθέτουν συστήματα, υποδομές, εθνικούς οργανισμούς και φορείς που συνδέονται με το διάστημα. Συνεπώς, η συμβολή τους στο πρόγραμμα μπορεί να είναι σημαντική, ιδίως όσον αφορά την υλοποίησή του. Θα μπορούσαν να συνεργαστούν με την Ένωση για την προώθηση των υπηρεσιών και των εφαρμογών του προγράμματος. Η Επιτροπή μπορεί να είναι σε θέση να κινητοποιεί τα μέσα που διαθέτουν τα κράτη μέλη, να επωφελείται από τη συνδρομή τους και, υπό αμοιβαία συμφωνημένους όρους, να τους

⁽¹³⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

⁽¹⁴⁾ ΕΕ L 1 της 3.1.1994, σ. 3.

αναθέτει μη ρυθμιστικά καθήκοντα κατά την υλοποίηση του προγράμματος. Επιπλέον, τα οικεία κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των επείγων σταθμών που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους. Επίσης, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους και με τους αρμόδιους διεθνείς φορείς και τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές, προκειμένου να διασφαλίζουν ότι οι απαραίτητες συχνότητες για το πρόγραμμα είναι διαθέσιμες και προστατεύονται στο κατάλληλο επίπεδο, ώστε να καθίσταται εφικτή η πλήρης ανάπτυξη και υλοποίηση εφαρμογών που βασίζονται στις παρεχόμενες υπηρεσίες, σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 243/2012/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁵⁾.

- (44) Η Επιτροπή, ως φορέας προώθησης του γενικού συμφέροντος της Ένωσης, είναι υπεύθυνη να υλοποιήσει το πρόγραμμα, να αναλάβει τη συνολική ευθύνη και να προωθήσει τη χρήση του. Για τη βέλτιστη χρήση των πόρων και των ικανοτήτων των αναφόρων συμμετεχόντων, η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να αναθέτει ορισμένα καθήκοντα σε άλλες οντότητες σε αιτιολογημένες περιπτώσεις. Δεδομένου ότι η Επιτροπή φέρει τη συνολική ευθύνη του προγράμματος, θα πρέπει να καθορίσει τις βασικές τεχνικές και επιχειρησιακές απαιτήσεις που είναι αναγκαίες για την εξέλιξη των συστημάτων και των υπηρεσιών, αφού διαβουλευθεί με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, χρήστες και άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη. Τέλος, δεδομένου ότι στον τομέα του διαστήματος, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ, η άσκηση αρμοδιότητας από την Ένωση δεν έχει ως αποτέλεσμα να κωλύεται η άσκηση των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών, η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζει τη συνοχή των δραστηριοτήτων που εκτελούνται στο πλαίσιο του προγράμματος.
- (45) Η αποστολή του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το διαστημικό πρόγραμμα («ο Οργανισμός»), ο οποίος αντικαθιστά και διαδέχεται τον Οργανισμό του ευρωπαϊκού GNSS, που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 912/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁶⁾, είναι να συμβάλλει στο πρόγραμμα, ιδίως όσον αφορά τη διαπίστευση ασφαλείας, καθώς και την ανάπτυξη εφαρμογών για την αγορά και κατάντη εφαρμογών. Ως εκ τούτου, ορισμένα καθήκοντα που συνδέονται με αυτά τα πεδία θα πρέπει να ανατεθούν στον Οργανισμό. Ιδίως όσον αφορά την ασφάλεια, και δεδομένης της πείρας του στον συγκεκριμένο τομέα, ο Οργανισμός θα πρέπει να αναλάβει τα καθήκοντα διαπίστευσης ασφαλείας για όλες τις δράσεις της Ένωσης στον διαστημικό τομέα. Βασιζόμενος στο θετικό ιστορικό όσον αφορά την προώθηση της αξιοποίησης του Galileo και του EGNOS από τους χρήστες και από την αγορά, ο Οργανισμός θα πρέπει επίσης να επιφορτιστεί με τις δραστηριότητες απορρόφησης από τους χρήστες που αφορούν τις συνιστώσες του προγράμματος εκτός του Galileo και του EGNOS, καθώς και με τις δραστηριότητες ανάπτυξης κατάντη εφαρμογών για όλες τις συνιστώσες του προγράμματος. Αυτό θα επιτρέψει στον Οργανισμό την αξιοποίηση οικονομιών κλίμακας και την παροχή ευκαιρίας για την ανάπτυξη εφαρμογών που βασίζονται σε διάφορες συνιστώσες του προγράμματος (ολοκληρωμένες εφαρμογές). Οι δραστηριότητες αυτές δεν θα πρέπει, ωστόσο, να θίγουν τις δραστηριότητες αξιοποίησης των υπηρεσιών και τις δραστηριότητες απορρόφησης από χρήστες, οι οποίες ανατίθενται από την Επιτροπή σε εντεταλμένες οντότητες του Copernicus. Η ανάθεση της ανάπτυξης κατάντη εφαρμογών στον Οργανισμό δεν θα πρέπει να εμποδίζει άλλες εντεταλμένες οντότητες να αναπτύσσουν κατάντη εφαρμογές. Επιπλέον, ο Οργανισμός θα πρέπει να εκτελεί τα καθήκοντα που αναθέτει σε αυτόν η Επιτροπή μέσω μίας ή περισσότερων συμφωνιών συνεισφοράς στο πλαίσιο χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλαισίου εταιρικής σχέσης, που καλύπτουν άλλα συγκεκριμένα καθήκοντα που συνδέονται με το πρόγραμμα. Όταν ανατίθενται καθήκοντα στον Οργανισμό, θα πρέπει να διατίθενται και επαρκείς ανθρωπίνι, διοικητικοί και οικονομικοί πόροι.
- (46) Σε ορισμένες δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο Οργανισμός θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αναθέτει συγκεκριμένα καθήκοντα σε κράτη μέλη ή σε ομάδα κρατών μελών. Η ανάθεση αυτή θα πρέπει να περιορίζεται σε δραστηριότητες που ο Οργανισμός δεν είναι σε θέση να εκτελεί ο ίδιος και δεν θα πρέπει να θίγει τη διακυβέρνηση του προγράμματος και την κατανομή καθηκόντων όπως ορίζεται στον παρόντα κανονισμό.
- (47) Το Galileo και το EGNOS είναι πολύπλοκα συστήματα που απαιτούν εντατικό συντονισμό. Δεδομένου ότι είναι συνιστώσες του προγράμματος, ο συντονισμός αυτός θα πρέπει να πραγματοποιείται από θεσμικό όργανο ή οργανισμό της Ένωσης. Με βάση την εμπειρογνωμοσύνη που αναπτύχθηκε κατά τα προηγούμενα έτη, ο Οργανισμός είναι ο καταλληλότερος φορέας για τον συντονισμό όλων των επιχειρησιακών καθηκόντων που σχετίζονται με την εκμετάλλευση των εν λόγω συστημάτων, με εξαίρεση τη διεθνή συνεργασία. Συνεπώς, θα πρέπει να ανατεθεί στον Οργανισμό η διαχείριση της εκμετάλλευσης του EGNOS και του Galileo. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι ο Οργανισμός θα πρέπει να εκτελεί μόνος του όλα τα καθήκοντα

⁽¹⁵⁾ Απόφαση αριθ. 243/2012/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2012, σχετικά με την καθιέρωση πολυετούς προγράμματος πολιτικής για το ραδιοφάσμα (ΕΕ L 81 της 21.3.2012, σ. 7).

⁽¹⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 912/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2010, για τη σύσταση Οργανισμού του ευρωπαϊκού GNSS, την ακύρωση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1321/2004 σχετικά με τη δημιουργία δομών διαχείρισης για τα ευρωπαϊκά προγράμματα δορυφορικής ραδιοπλοήγησης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 683/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 276 της 20.10.2010, σ. 11).

που συνδέονται με την εκμετάλλευση των εν λόγω συστημάτων. Θα μπορούσε να βασίζεται στην εμπειρογνώσια άλλων φορέων, ιδίως του ΕΟΔ. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται οι δραστηριότητες σχετικά με την εξέλιξη των συστημάτων, τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη μερών του επίγειου σκέλους και δορυφόρων, που θα πρέπει να ανατεθούν στον ΕΟΔ. Καθήκοντα ανατίθενται σε άλλες οντότητες βάσει της αρμοδιότητάς τους, αποφεύγοντας την αλληλεπικάλυψη των εργασιών.

- (48) Ο ΕΟΔ είναι διεθνής οργανισμός με ευρεία εμπειρογνώσια στον διαστημικό τομέα, ο οποίος συνήψε συμφωνία-πλαίσιο με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα το 2004 («συμφωνία-πλαίσιο του 2004») ⁽¹⁷⁾. Συνεπώς, είναι σημαντικός εταίρος για την υλοποίηση του προγράμματος, με τον οποίο είναι σκόπιμο να υπάρξει ωφέλιμη σχέση. Ως προς αυτό, και σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, η Επιτροπή θα πρέπει να συνάψει χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης με τον ΕΟΔ και τον Οργανισμό, που να διέπει όλες τις χρηματοοικονομικές σχέσεις μεταξύ της Επιτροπής, του Οργανισμού και του ΕΟΔ, να εξασφαλίζει τη συνοχή και τη συμμόρφωσή τους με τη συμφωνία-πλαίσιο του 2004 και ιδίως με τα άρθρα 2 και 5. Ωστόσο, δεδομένου ότι ο ΕΟΔ δεν είναι οργανισμός της Ένωσης και δεν υπόκειται στο ενωσιακό δίκαιο, έχει καίρια σημασία η εν λόγω συμφωνία να προβλέπει τη λήψη από τον ΕΟΔ κατάλληλων μέτρων για τη διασφάλιση της προστασίας των συμφερόντων της Ένωσης και των κρατών μελών της και, όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού, ότι τα καθήκοντα που του ανατίθενται είναι συμβατά με τις αποφάσεις της Επιτροπής. Η συμφωνία θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει όλες τις ρήτρες που είναι αναγκαίες για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.
- (49) Η λειτουργία του Δορυφορικού Κέντρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (SATCEN) ως ευρωπαϊκής αυτόνομης ικανότητας η οποία παρέχει πρόσβαση σε πληροφορίες και υπηρεσίες που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των συναφών διαστημικών περιουσιακών στοιχείων και συναφών δεδομένων είχε ήδη αναγνωριστεί με την εφαρμογή της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁸⁾.
- (50) Για να ενσωματωθεί διαρθρωτικά η εκπροσώπηση των χρηστών στη διακυβέρνηση του GOVSATCOM και για να συγκεντρωθούν οι ανάγκες και οι απαιτήσεις των χρηστών σε διασυνωριακό επίπεδο και μεταξύ πολιτικοστρατιωτικών υπηρεσιών, οι σχετικές ενωσιακές οντότητες που έχουν στενή επαφή με τους χρήστες, όπως ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας, ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου, η Στρατιωτική Δυνατότητα Σχεδίασης και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων και η Μη Στρατιωτική Δυνατότητα Σχεδιασμού και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων, καθώς και το Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών μπορούν να έχουν συντονιστικά καθήκοντα για συγκεκριμένες ομάδες χρηστών. Σε συγκεντρωτικό επίπεδο, ο Οργανισμός θα πρέπει να συντονίζει τις σχετικές με τους χρήστες πτυχές για τις κοινότητες χρηστών του μη στρατιωτικού τομέα και μπορεί να παρακολουθεί την επιχειρησιακή χρήση, τη ζήτηση, τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις, καθώς και τις εξελισσόμενες ανάγκες και απαιτήσεις.
- (51) Λόγω της σημασίας που έχουν οι συναφείς με το διάστημα δραστηριότητες για την ενωσιακή οικονομία και τη ζωή των πολιτών της Ένωσης και λόγω της διπλής χρήσης που έχουν εκ φύσεως τα συστήματα και οι εφαρμογές που βασίζονται σε αυτά τα συστήματα, η επίτευξη και η διατήρηση υψηλού βαθμού ασφαλείας θα πρέπει να αποτελεί βασική προτεραιότητα του προγράμματος, ιδίως προκειμένου να διαφυλάσσονται τα συμφέροντα της Ένωσης και των κρατών μελών της, μεταξύ άλλων σε σχέση με τις διαβαθμισμένες και άλλες ευαίσθητες μη διαβαθμισμένες πληροφορίες.
- (52) Με την επιφύλαξη των προνομιών των κρατών μελών στον τομέα της εθνικής ασφάλειας, η Επιτροπή και ο ύπατος εκπρόσωπος, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, θα πρέπει να εγγυώνται την ασφάλεια του προγράμματος σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και, κατά περίπτωση, με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/698 του Συμβουλίου ⁽¹⁹⁾.
- (53) Δεδομένης της συγκεκριμένης εμπειρογνώσιας που διαθέτει και των τακτικών επαφών της με τις αρχές τρίτων χωρών και τις διοικήσεις διεθνών οργανισμών, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) δύναται να βοηθήσει την Επιτροπή στην εκτέλεση ορισμένων καθηκόντων της που σχετίζονται με την ασφάλεια του προγράμματος στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, σύμφωνα με την απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽²⁰⁾.

⁽¹⁷⁾ ΕΕ L 261 της 6.8.2004, σ. 64.

⁽¹⁸⁾ Απόφαση αριθ. 541/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για τη θέσπιση πλαισίου για τη στήριξη της επιτήρησης και παρακολούθησης του διαστήματος (ΕΕ L 158 της 27.5.2014, σ. 227).

⁽¹⁹⁾ Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/698 του Συμβουλίου, της 30ης Απριλίου 2021, για την ασφάλεια των συστημάτων και των υπηρεσιών που εγκαθίστανται, λειτουργούν και χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο του ενωσιακού διαστημικού προγράμματος, τα οποία μπορούν να επηρεάσουν την ασφάλεια της Ένωσης και για την κατάργηση της απόφασης 2014/496/ΚΕΠΠΑ (βλέπε σελίδα 178 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽²⁰⁾ Απόφαση του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (2010/427/ΕΕ) (ΕΕ L 201 της 3.8.2010, σ. 30).

- (54) Με την επιφύλαξη της αποκλειστικής αρμοδιότητας των κρατών μελών όσον αφορά τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 ΣΕΕ, καθώς και του δικαιώματος των κρατών μελών να προστατεύουν τα ζωτικά τους συμφέροντα ασφαλείας σύμφωνα με το άρθρο 346 ΣΛΕΕ, θα πρέπει να θεοπιστεί ειδική διακυβέρνηση της ασφάλειας, ώστε να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη υλοποίηση του προγράμματος. Η διακυβέρνηση αυτή θα πρέπει να εδράζεται σε τρεις βασικές αρχές. Πρώτον, είναι επιβεβλημένο η εκτεταμένη, μοναδική πείρα που έχουν τα κράτη μέλη σε θέματα ασφαλείας να λαμβάνεται υπόψη στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό. Δεύτερον, για να αποφεύγονται συγκρούσεις συμφερόντων και τυχόν αδυναμίες κατά την εφαρμογή των κανόνων ασφαλείας, οι επιχειρησιακές λειτουργίες θα πρέπει να διαχωρίζονται από τις λειτουργίες της διαπίστευσης ασφαλείας. Τρίτον, η οντότητα που είναι αρμόδια για τη διαχείριση του συνόλου ή μέρους των συνιστώσων του προγράμματος είναι επίσης η πλέον κατάλληλη για τη διαχείριση της ασφάλειας των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί. Η ασφάλεια του προγράμματος θα βασίζεται στην πείρα που αποκτήθηκε κατά τα τελευταία έτη από την εφαρμογή των προγραμμάτων Galileo, EGNOS και Copernicus. Η χρηστή διακυβέρνηση της ασφάλειας απαιτεί επίσης την κατάλληλη κατανομή των ρόλων μεταξύ των διαφόρων παραγόντων. Η Επιτροπή, με την επιφύλαξη των προνομίων των κρατών μελών στον τομέα της εθνικής ασφάλειας, ως υπεύθυνη για το πρόγραμμα, θα πρέπει να καθορίσει τις γενικές απαιτήσεις ασφαλείας που θα εφαρμόζονται για κάθε μία από τις συνιστώσες του προγράμματος.
- (55) Η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο για τις ευρωπαϊκές διαστημικές υποδομές, τόσο στο έδαφος όσο και στο διάστημα, έχει καίρια σημασία για τη διασφάλιση της συνέχειας της λειτουργίας των συστημάτων και της συνέχειας των υπηρεσιών. Η ανάγκη προστασίας των συστημάτων και των υπηρεσιών τους κατά των επιθέσεων στον κυβερνοχώρο, μεταξύ άλλων μέσω της χρήσης νέων τεχνολογιών, θα πρέπει, επομένως, να ληφθεί δεόντως υπόψη κατά τον καθορισμό των απαιτήσεων ασφαλείας.
- (56) Η Επιτροπή θα πρέπει να προσδιορίσει μια δομή παρακολούθησης της ασφάλειας, κατά περίπτωση, μετά την ανάλυση κινδύνου και απειλής. Η εν λόγω δομή παρακολούθησης της ασφάλειας θα πρέπει να είναι ο φορέας που ανταποκρίνεται στις οδηγίες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/698. Όσον αφορά το Galileo, ο φορέας αυτός θα πρέπει να είναι το κέντρο παρακολούθησης της ασφάλειας του Galileo. Όσον αφορά την εφαρμογή της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/698, ο ρόλος του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας θα πρέπει να περιορίζεται στην παροχή στο Συμβούλιο ή στον ύπατο εκπρόσωπο συμβουλών που αφορούν τη διαπίστευση ασφαλείας του συστήματος.
- (57) Λόγω της μοναδικότητας και της πολυπλοκότητας του προγράμματος, καθώς και της σχέσης του με την ασφάλεια, θα πρέπει να τηρούνται αναγνωρισμένες και καθιερωμένες αρχές για τη διαπίστευση ασφαλείας. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο, αφενός, οι δραστηριότητες διαπίστευσης ασφαλείας να εκτελούνται βάσει συλλογικής ευθύνης για την ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών της, μέσω προσαθειών για την επίτευξη συναίνεσης και τη συμμετοχή όλων των παραγόντων που ασχολούνται με το θέμα της ασφάλειας, και, αφετέρου, να εφαρμοστεί διαδικασία διαρκούς παρακολούθησης των κινδύνων. Επιβάλλεται επίσης να ανατίθενται οι τεχνικές δραστηριότητες διαπίστευσης ασφαλείας σε επαγγελματίες οι οποίοι να διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα για τη διαπίστευση πολύπλοκων συστημάτων και να έχουν εξουσιοδότηση ασφαλείας επαρκούς επιπέδου.
- (58) Οι διαβαθμισμένες πληροφορίες της ΕΕ (ΔΠΕΕ) πρέπει να διεκπεραιώνονται σύμφωνα με τους κανόνες ασφαλείας που καθορίζονται στην απόφαση 2013/488/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽²¹⁾ και στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής ⁽²²⁾. Σύμφωνα με την απόφαση 2013/488/ΕΕ, τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν τις αρχές και τις ελάχιστες προδιαγραφές που καθορίζονται σε αυτήν, προκειμένου να διασφαλίζεται ισοδύναμο επίπεδο προστασίας των ΔΠΕΕ.
- (59) Για να είναι εγγυημένη η ασφαλής ανταλλαγή πληροφοριών, θα πρέπει να συναφθούν κατάλληλες συμφωνίες ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία των ΔΠΕΕ που διαβιβάζονται σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς στο πλαίσιο του προγράμματος.
- (60) Ένας σημαντικός στόχος του προγράμματος είναι η εγγύηση της ασφάλειάς του και η ενδυνάμωση της στρατηγικής αυτονομίας σε βασικές τεχνολογίες και αλυσίδες αξίας, με παράλληλη διατήρηση μιας ανοικτής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένου του ελεύθερου και δίκαιου εμπορίου, και με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει το διάστημα για την ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών της. Ο εν λόγω στόχος απαιτεί, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, να καθορίζονται οι απαιτούμενοι όροι επιλεξιμότητας και συμμετοχής για την εγγύηση προστασίας της ακεραιότητας, της

⁽²¹⁾ Απόφαση του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τους κανόνες ασφαλείας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ (ΕΕ L 274 της 15.10.2013, σ. 1).

⁽²²⁾ Απόφαση (ΕΚ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 2015, σχετικά με τους κανόνες ασφαλείας για την προστασία των διαβαθμιζόμενων πληροφοριών της ΕΕ (ΕΕ L 72 της 17.3.2015, σ. 53).

ασφάλειας και της ανθεκτικότητας των επιχειρησιακών συστημάτων της Ένωσης. Αυτό δεν θα πρέπει να υπονομεύει την αναγκαιότητα της ανταγωνιστικότητας και τη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας. Κατά την αξιολόγηση νομικών οντοτήτων που τελούν υπό τον έλεγχο τρίτης χώρας ή οντότητας τρίτης χώρας, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αρχές και τα κριτήρια που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²³⁾.

- (61) Στο πλαίσιο του προγράμματος, υπάρχουν ορισμένες πληροφορίες οι οποίες, αν και δεν είναι διαβαθμισμένες, πρέπει να αντιμετωπίζονται σύμφωνα με ενωσιακές νομικές πράξεις που ήδη ισχύουν ή με εθνικούς νόμους, κανόνες και κανονισμούς, μεταξύ άλλων και μέσω περιορισμών στη διανομή.
- (62) Ένας αυξανόμενος αριθμός νευραλγικών οικονομικών τομέων, ιδίως οι μεταφορές, οι τηλεπικοινωνίες, η γεωργία και η ενέργεια, χρησιμοποιούν όλο και περισσότερο τα δορυφορικά συστήματα πλοήγησης και γεωσκοπήσης. Το πρόγραμμα θα πρέπει να αξιοποιεί τις συνέργειες μεταξύ των εν λόγω τομέων, λαμβάνοντας υπόψη τα οφέλη που αποφέρουν οι διαστημικές τεχνολογίες στους τομείς αυτούς, να στηρίζει την ανάπτυξη συμβατού εξοπλισμού και να προωθεί την ανάπτυξη σχετικών προτύπων και πιστοποιήσεων. Αυξάνονται επίσης οι συνέργειες μεταξύ διαστημικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων που συνδέονται με την ασφάλεια και την άμυνα της Ένωσης και των κρατών μελών της. Κατά συνέπεια, ο πλήρης έλεγχος της δορυφορικής πλοήγησης θα πρέπει να εγγυάται την τεχνολογική ανεξαρτησία της Ένωσης –και, μακροπρόθεσμα, των κατασκευαστικών στοιχείων του εξοπλισμού της υποδομής– και να διασφαλίζει τη στρατηγική της αυτονομία.
- (63) Το Galileo έχει ως στόχο τη δημιουργία και τη λειτουργία της πρώτης παγκόσμιας υποδομής δορυφορικής πλοήγησης και εντοπισμού θέσης, η οποία θα είναι ειδικά σχεδιασμένη για μη στρατιωτικούς σκοπούς και θα μπορεί να χρησιμοποιείται από διάφορους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς στην Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο. Το Galileo λειτουργεί ανεξάρτητα από άλλα υφιστάμενα ή δυνητικά συστήματα και, με τον τρόπο αυτό, συμβάλλει, μεταξύ άλλων, στη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης. Η δεύτερη γενιά του Galileo αναμένεται ότι θα εφαρμοστεί σταδιακά πριν από το 2030, αρχικά με μειωμένη επιχειρησιακή ικανότητα.
- (64) Στόχος του EGNOS είναι να βελτιωθεί η ποιότητα των ανοικτών σημάτων που εκπέμπονται από τα υφιστάμενα παγκόσμια συστήματα δορυφορικής πλοήγησης, ιδίως των σημάτων που εκπέμπονται από το Galileo. Οι υπηρεσίες που παρέχει το EGNOS θα πρέπει να καλύπτουν, κατά προτεραιότητα, τα εδάφη των κρατών μελών που βρίσκονται γεωγραφικά στην Ευρώπη, στα οποία, για τον εν λόγω σκοπό, περιλαμβάνονται και η Κύπρος, οι νήσοι Αζόρες και Κανάριοι και η Μαδέιρα, το αργότερο μέχρι το τέλος του 2026. Στον τομέα της αεροπορίας, όλα αυτά τα εδάφη θα πρέπει να επωφελούνται από το EGNOS για υπηρεσίες αεροναυτιλίας για όλα τα επίπεδα επιδόσεων που υποστηρίζονται από το EGNOS. Με την επιφύλαξη της τεχνικής εφικτότητας και, για λόγους ασφάλειας της ζωής, με βάση τις διεθνείς συμφωνίες, η γεωγραφική κάλυψη των υπηρεσιών που παρέχονται από το EGNOS θα μπορούσε να επεκταθεί και σε άλλες περιοχές του κόσμου. Με την επιφύλαξη του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1139 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁴⁾ και της αναγκαίας παρακολούθησης της ποιότητας της υπηρεσίας Galileo για τους σκοπούς της αεροπορίας, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, ενώ τα σήματα που εκπέμπονται από το Galileo μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικά για να διευκολυνθεί ο εντοπισμός της θέσης των αεροσκαφών, σε όλα τα στάδια της πτήσης, μέσω του αναγκαίου συστήματος ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων περιφερειακών, τοπικών και επί του αεροσκάφους ηλεκτρονικών συστημάτων, μόνο περιφερειακά ή τοπικά συστήματα ενίσχυσης, όπως το EGNOS στην Ευρώπη, μπορούν να αποτελέσουν υπηρεσίες διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας (ATM) και υπηρεσίες αεροναυτιλίας (ANS). Η υπηρεσία ασφάλειας της ζωής του EGNOS θα πρέπει να παρέχεται σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας («πρότυπα του ΔΟΠΑ»).
- (65) Είναι επιβεβλημένο να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των Galileo και EGNOS και η συνέχεια, η διαθεσιμότητα, η ακρίβεια, η αξιοπιστία και η ασφάλεια των υπηρεσιών τους. Σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον και στο πλαίσιο μιας ταχέως αναπτυσσόμενης αγοράς, θα πρέπει επίσης να συνεχιστεί η ανάπτυξή τους και να προετοιμαστούν νέες γενιές των εν λόγω συστημάτων, περιλαμβανομένης και της εξέλιξης του σχετικού διαστημικού και επίγειου σκέλους.

⁽²³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 2019, για τη θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση (ΕΕ L 79I της 21.3.2019, σ. 1).

⁽²⁴⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2018/1139 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2018, για τη θέσπιση κοινών κανόνων στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας και την ίδρυση Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Αεροπορική Ασφάλεια, και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 2111/2005, (ΕΚ) αριθ. 1008/2008, (ΕΕ) αριθ. 996/2010, (ΕΕ) αριθ. 376/2014 και των οδηγιών 2014/30/ΕΕ και 2014/53/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθώς και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 552/2004 και (ΕΚ) αριθ. 216/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3922/91 του Συμβουλίου (ΕΕ L 212 της 22.8.2018, σ. 1).

- (66) Ο όρος «εμπορική υπηρεσία», που χρησιμοποιείται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1285/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁵⁾, δεν είναι πλέον κατάλληλος δεδομένης της εξέλιξης της εν λόγω υπηρεσίας. Αντ' αυτού, στην εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2017/224 της Επιτροπής⁽²⁶⁾, ορίστηκαν δύο χωριστές υπηρεσίες, δηλαδή η υπηρεσία υψηλής ακρίβειας και η υπηρεσία ταυτοποίησης.
- (67) Για να βελτιστοποιηθεί η χρήση των παρεχόμενων υπηρεσιών, οι υπηρεσίες που παρέχονται από το Galileo και το EGNOS θα πρέπει να είναι συμβατές και διαλειτουργικές μεταξύ τους, μεταξύ άλλων και σε επίπεδο χρηστών, και, στο μέτρο του δυνατού, με άλλα συστήματα δορυφορικής πλοήγησης, καθώς και με συμβατικά μέσα ραδιοπλοήγησης, όταν η εν λόγω συμβατότητα και διαλειτουργικότητα ορίζονται σε διεθνή συμφωνία, με την επιφύλαξη του στόχου της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης.
- (68) Δεδομένης της σημασίας που έχει για το Galileo και το EGNOS η επίγεια υποδομή τους, και λόγω του αντικτύπου της εν λόγω υποδομής στην ασφάλειά τους, ο καθορισμός της θέσης της υποδομής θα πρέπει να πραγματοποιηθεί από την Επιτροπή. Η εγκατάσταση της επίγειας υποδομής των συστημάτων θα πρέπει να εξακολουθήσει να πραγματοποιείται με ανοικτή και διαφανή διαδικασία, στην οποία θα μπορούσε, κατά περίπτωση, να συμμετέχει και ο Οργανισμός, στο πλαίσιο του πεδίου αρμοδιοτήτων του.
- (69) Για να μεγιστοποιηθούν τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη του Galileo και του EGNOS, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης, ιδίως σε ευαίσθητους τομείς και στον τομέα της προστασίας και της ασφάλειας, θα πρέπει να προωθηθεί και με κανονιστικά μέσα η χρήση των υπηρεσιών του EGNOS και του Galileo όπου αυτό είναι δικαιολογημένο και επωφελές. Τα μέτρα για την ενθάρρυνση της χρήσης αυτών των υπηρεσιών σε όλα τα κράτη μέλη αποτελούν επίσης σημαντικό μέρος της διαδικασίας.
- (70) Οι συνιστώσες του προγράμματος θα πρέπει να ενθαρρύνουν την εφαρμογή της ψηφιακής τεχνολογίας στα διαστημικά συστήματα, στη διανομή δεδομένων και υπηρεσιών και στην ανάπτυξη των επόμενων σταδίων. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις πρωτοβουλίες και τις δράσεις που προτείνονται από την Επιτροπή στις ανακοινώσεις της, της 14ης Σεπτεμβρίου 2016, με τίτλο «Συνδεσιμότητα για ανταγωνιστική ψηφιακή ενιαία αγορά – Προς μια ευρωπαϊκή κοινωνία των Gigabit» και της 14ης Σεπτεμβρίου 2016 με τίτλο «5G για την Ευρώπη: σχέδιο δράσης».
- (71) Το Copernicus θα πρέπει να εξασφαλίζει αυτόνομη πρόσβαση σε περιβαλλοντικές γνώσεις και βασικές τεχνολογίες γεωσκοπήσης και υπηρεσίες γεωπληροφόρησης, υποστηρίζοντας με τον τρόπο αυτό την Ένωση ώστε να επιτύχει ανεξάρτητη λήψη αποφάσεων και δράσεων στους τομείς, μεταξύ άλλων, του περιβάλλοντος, της κλιματικής αλλαγής, της θάλασσας, της ναυτιλίας, της γεωργίας και της ανάπτυξης της υπαίθρου, της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, της πολιτικής προστασίας, της παρακολούθησης της γης και των υποδομών, της ασφάλειας, καθώς και της ψηφιακής οικονομίας.
- (72) Το Copernicus θα πρέπει να αξιοποιήσει, να αναβαθμίσει και να εξασφαλίσει τη συνέχεια των δραστηριοτήτων και των επιτευγμάτων στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 377/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁷⁾ για τη θέσπιση ενωσιακού προγράμματος γεωσκοπήσης και παρακολούθησης της Γης (Copernicus), καθώς και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 911/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁸⁾, με τον οποίο θεσπίστηκε το πρόδρομο πρόγραμμα «Παγκόσμια παρακολούθηση του περιβάλλοντος και της ασφάλειας» (GMES) και καθορίστηκαν οι κανόνες για την υλοποίηση των αρχικών επιχειρήσεών του, με βάση τις πρόσφατες τάσεις στην έρευνα, την τεχνολογική πρόοδο και καινοτομία που επηρεάζουν τον τομέα της γεωσκοπήσης, καθώς και τις εξελίξεις στην ανάλυση μαζικών δεδομένων και την τεχνητή νοημοσύνη και συναφείς στρατηγικές και πρωτοβουλίες σε ενωσιακό επίπεδο, όπως σκιαγραφήθηκε από την Επιτροπή στη Λευκή Βίβλο της για την τεχνητή νοημοσύνη, της 19ης Φεβρουαρίου 2020, με τίτλο «Η ευρωπαϊκή προσέγγιση της αριστείας και της εμπιστοσύνης» και στην ανακοίνωσή της, της 19ης Φεβρουαρίου 2020, με τίτλο «Ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα». Για την ανάπτυξη νέων περιουσιακών στοιχείων, η Επιτροπή θα πρέπει να συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη, τον ΕΟΔ, την Ευρωπαϊκή Οργάνωση για την Εκμετάλλευση Μετεωρολογικών Δορυφόρων (EUMETSAT) και, κατά περίπτωση, με άλλους φορείς που κατέχουν σημαντικά διαστημικά και επιτόπια περιουσιακά στοιχεία. Στον μέγιστο δυνατό βαθμό, το Copernicus θα πρέπει να αξιοποιεί τις ικανότητες διενέργειας διαστημικών γεωσκοπήσεων των κρατών μελών, του ΕΟΔ, της EUMETSAT, καθώς και

⁽²⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1285/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για την εφαρμογή και εκμετάλλευση των ευρωπαϊκών συστημάτων δορυφορικής πλοήγησης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 876/2002 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 683/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 1).

⁽²⁶⁾ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2017/224 της Επιτροπής, της 8ης Φεβρουαρίου 2017, για τον καθορισμό των τεχνικών και λειτουργικών προδιαγραφών οι οποίες θα επιτρέπουν στην εμπορική υπηρεσία που παρέχεται από το σύστημα που έχει συσταθεί δυνάμει του προγράμματος Galileo να επιτελεί τη λειτουργία που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 4 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1285/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 34 της 9.2.2017, σ. 36).

⁽²⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 377/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, για τη θέσπιση του προγράμματος Copernicus και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 911/2010 (ΕΕ L 122 της 24.4.2014, σ. 44).

⁽²⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 911/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2010, για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα παρακολούθησης της γης (GMES) και τις αρχικές του επιχειρήσεις (2011-2013) (ΕΕ L 276 της 20.10.2010, σ. 1).

άλλων οντοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών πρωτοβουλιών στην Ένωση, συμβάλλοντας και στην ανάπτυξη ενός βιώσιμου εμπορικού διαστημικού τομέα στην Ευρώπη. Όπου είναι εφικτό και σκόπιμο, το Copernicus θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιεί τα διαθέσιμα επιτόπια και βοηθητικά δεδομένα που παρέχονται κυρίως από τα κράτη μέλη σύμφωνα με την οδηγία 2007/2/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁹⁾. Η Επιτροπή θα πρέπει να συνεργάζεται με τα κράτη μέλη και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, προκειμένου να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική πρόσβαση και χρήση των επιτόπιων συνόλων δεδομένων για το Copernicus.

- (73) Το Copernicus θα πρέπει να υλοποιηθεί σύμφωνα με τους στόχους της οδηγίας 2003/98/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁰⁾, και ιδίως τους στόχους που αφορούν τη διαφάνεια και τη δημιουργία συνθηκών που είναι ευνοϊκές για την ανάπτυξη υπηρεσιών και συμβάλλουν στην οικονομική μεγέθυνση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην Ένωση. Τα δεδομένα και οι πληροφορίες του Copernicus θα πρέπει να διατίθενται ελεύθερα και ανοικτά.
- (74) Θα πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως όλες οι δυνατότητες του Copernicus για την κοινωνία και την οικονομία της Ένωσης, πέραν των άμεσων δικαιούχων, με την εντατικοποίηση της λήψης μέτρων απορρόφησης από τους χρήστες, για την οποία απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες προκειμένου τα δεδομένα να μπορούν να χρησιμοποιηθούν και από μη ειδικούς, δίνοντας έτσι ώθηση στην οικονομική μεγέθυνση, την απασχόληση και τη μεταφορά γνώσης.
- (75) Το Copernicus είναι πρόγραμμα που έχει σχεδιαστεί με γνώμονα τους χρήστες. Ως εκ τούτου, η εξέλιξή του θα πρέπει να βασίζεται στις εξελισσόμενες απαιτήσεις των βασικών χρηστών του Copernicus και να αναγνωρίζεται, παράλληλα, η εμφάνιση νέων κοινοτήτων χρηστών του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα. Το Copernicus θα πρέπει να βασίζεται σε ανάλυση των επιλογών με σκοπό να ικανοποιούνται οι εξελισσόμενες ανάγκες των χρηστών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την υλοποίηση και την παρακολούθηση των ενωσιακών πολιτικών, πράγμα που απαιτεί τη συνεχή και ουσιαστική συμμετοχή των χρηστών, ιδίως για τον καθορισμό και την επικύρωση των απαιτήσεων.
- (76) Το Copernicus βρίσκεται ήδη σε λειτουργία. Επομένως, είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η συνέχεια των υποδομών και των υπηρεσιών που έχουν ήδη δημιουργηθεί και, παράλληλα, να εξασφαλιστεί η προσαρμογή στις μεταβολές στις ανάγκες των χρηστών και το περιβάλλον αγοράς, και ιδίως στην εμφάνιση και στις κοινωνικοπολιτικές εξελίξεις για τις οποίες απαιτείται ταχεία αντίδραση. Αυτό καθιστά αναγκαία την εξέλιξη της λειτουργικής δομής του Copernicus, ώστε να αντικατοπτρίζει καλύτερα τη μετάβαση από το πρώτο στάδιο των επιχειρησιακών υπηρεσιών στην παροχή προηγμένων και περισσότερο στοχευμένων υπηρεσιών σε νέες κοινότητες χρηστών, καθώς και την ενίσχυση των κατάντη αγορών προστιθέμενης αξίας. Για τον εν λόγω σκοπό, η περαιτέρω υλοποίησή του θα πρέπει να συντελεστεί με βάση προσέγγιση η οποία να αντικατοπτρίζει την αξιακή αλυσίδα, δηλαδή την απόκτηση δεδομένων, την επεξεργασία δεδομένων και πληροφοριών, τη διανομή και την εκμετάλλευση, τις δραστηριότητες για την απορρόφηση από τους χρήστες και την αγορά και για τη δημιουργία ικανοτήτων, ενώ η διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» θα εντοπίζει δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας που θα πρέπει να κάνουν χρήση του Copernicus.
- (77) Όσον αφορά την απόκτηση δεδομένων, οι δραστηριότητες στο πλαίσιο του Copernicus θα πρέπει να αποσκοπούν στην ολοκλήρωση και τη διατήρηση των υφιστάμενων διαστημικών υποδομών, στην προετοιμασία της μακροπρόθεσμης αντικατάστασης των δορυφόρων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, καθώς και στη δρομολόγηση νέων αποστολών που θα χρησιμοποιήσουν, ιδίως, νέα συστήματα παρατήρησης, προκειμένου να συμβάλουν στην αντιμετώπιση της πρόκλησης που συνιστά η παγκόσμια κλιματική αλλαγή, όπως η παρακολούθηση ανθρωπογενών εκπομπών CO₂ και άλλων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Το εύρος της παγκόσμιας παρακολούθησης που παρέχουν οι δραστηριότητες στο πλαίσιο του Copernicus θα πρέπει να διευρυνθεί, ώστε να καλύπτονται οι πολιτικές περιοχές, και θα πρέπει να υποστηριχθούν η διασφάλιση της περιβαλλοντικής συμμόρφωσης, η θεσμοθετημένη παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων για το περιβάλλον, καθώς και οι καινοτόμες περιβαλλοντικές εφαρμογές στη γεωργία, στη διαχείριση των δασικών, υδατικών και θαλάσσιων πόρων και στην πολιτιστική κληρονομιά, όπως για την παρακολούθηση των καλλιιεργειών, τη διαχείριση των υδάτων και την ενισχυμένη παρακολούθηση των πυρκαγιών. Με τον τρόπο αυτό, αναμένεται ότι το Copernicus θα αξιοποιηθεί και θα επωφεληθεί στο έπακρο από τις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της προηγούμενης περιόδου χρηματοδότησης (2014-2020), περιλαμβανομένων εκείνων που πραγματοποιήθηκαν από κράτη μέλη, από τον ΕΟΔ και από την EUMETSAT, διερευνώντας παράλληλα νέα επιχειρησιακά και επιχειρηματικά μοντέλα, προκειμένου να συμπληρώσει περαιτέρω τις ικανότητές του. Το Copernicus θα μπορούσε επίσης να αξιοποιήσει τις επιτυχημένες εταιρικές σχέσεις με τα κράτη μέλη, ώστε να αναπτυχθεί περαιτέρω η διάσταση της ασφάλειας με κατάλληλους μηχανισμούς διακυβέρνησης, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις εξελισσόμενες ανάγκες των χρηστών στον τομέα της ασφάλειας.

⁽²⁹⁾ Οδηγία 2007/2/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2007, για τη δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (INSPIRE) (ΕΕ L 108 της 25.4.2007, σ. 1).

⁽³⁰⁾ Οδηγία 2003/98/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Νοεμβρίου 2003, για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα (ΕΕ L 345 της 31.12.2003, σ. 90).

- (78) Στο πλαίσιο της επεξεργασίας δεδομένων και πληροφοριών, το Copernicus θα πρέπει να εξασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και την περαιτέρω ανάπτυξη των υπηρεσιών του Copernicus, παρέχοντας πληροφορίες για την ικανοποίηση των αναγκών του δημόσιου τομέα και των αναγκών που απορρέουν από τις διεθνείς δεσμεύσεις της Ένωσης, και για τη μεγιστοποίηση των ευκαιριών εμπορικής εκμετάλλευσης. Ειδικότερα, το Copernicus θα πρέπει να παρέχει, σε ευρωπαϊκή, εθνική, τοπική και παγκόσμια κλίμακα, πληροφόρηση σχετικά με τη σύνθεση της ατμόσφαιρας και την ποιότητα του αέρα· πληροφόρηση σχετικά με την κατάσταση και τη δυναμική των ωκεανών· πληροφόρηση προς στήριξη της παρακολούθησης της ξηράς και του πάγου, ώστε να ενισχυθεί η εφαρμογή ενωσιακών, εθνικών και τοπικών πολιτικών· πληροφόρηση προς στήριξη της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και του μετριασμού της· γεωδιαστημική πληροφόρηση προς στήριξη της διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, μεταξύ άλλων με δράσεις πρόληψης, με τη διασφάλιση της περιβαλλοντικής συμμόρφωσης, καθώς και με την πολιτική ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης. Η Επιτροπή θα πρέπει να καθορίσει κατάλληλες συμβατικές ρυθμίσεις που να ενισχύουν τη βιωσιμότητα της παροχής υπηρεσιών.
- (79) Κατά την εκτέλεση των υπηρεσιών του Copernicus, η Επιτροπή θα πρέπει να στηρίζεται στις αρμόδιες οντότητες, στους σχετικούς ενωσιακούς οργανισμούς, στις ενώσεις ή κοινοπραξίες εθνικών φορέων, ή σε κάθε σχετικό φορέα που είναι δυνητικά επιλέξιμος για τη σύναψη συμφωνίας συνεισφοράς. Κατά την επιλογή αυτών των οντοτήτων, η Επιτροπή θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι δεν θα υπάρξει διατάραξη των εργασιών και της παροχής υπηρεσιών και ότι, όσον αφορά ευαισθησία για την ασφάλεια δεδομένων, οι οικείες οντότητες έχουν την ικανότητα έγκαιρης προεδοποίησης και παρακολούθησης των κρίσεων στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και, ειδικότερα, της κοινής πολιτικής ασφαλείας και άμυνας. Σύμφωνα με το άρθρο 154 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, τα πρόσωπα και οι οντότητες που έχουν επιφορτιστεί με την εκτέλεση των κονδυλίων της Ένωσης υποχρεούνται να συμμορφώνονται με την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων έναντι όλων των κρατών μελών. Η συμμόρφωση με την εν λόγω αρχή θα πρέπει να διασφαλίζεται μέσω των σχετικών συμφωνιών συνεισφοράς που αφορούν την παροχή των υπηρεσιών του Copernicus.
- (80) Η εκτέλεση των υπηρεσιών του Copernicus αναμένεται ότι, αφενός, θα διευκολύνει την απορρόφησή τους από το κοινό, αφού οι χρήστες θα είναι σε θέση να προβλέπουν τη διαθεσιμότητα και την εξέλιξη των υπηρεσιών, και, αφετέρου, θα προωθήει τη συνεργασία με τα κράτη μέλη και με τρίτους. Για τον εν λόγω σκοπό, η Επιτροπή και οι εντεταλμένες οντότητές της που παρέχουν υπηρεσίες θα πρέπει να συνεργαστούν στενά με διάφορες βασικές κοινότητες χρηστών του Copernicus σε ολόκληρη την Ευρώπη με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη του χαρτοφυλακίου υπηρεσιών και πληροφοριών του Copernicus, ώστε να εξασφαλιστεί η κάλυψη των εξελισσόμενων αναγκών του δημόσιου τομέα και της πολιτικής και, έτσι, να μπορεί να μεγιστοποιηθεί η απορρόφηση των δεδομένων γεωσκόπησης. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργαστούν για να αναπτύξουν την επιτόπια συνιστώσα του Copernicus και για να διευκολύνουν την ενοποίηση των επιτόπιων συνόλων δεδομένων του Copernicus με σύνολα διαστημικών δεδομένων για τις αναβαθμισμένες υπηρεσίες του Copernicus.
- (81) Η πολιτική του Copernicus για δωρεάν, πλήρη και ανοικτά δεδομένα έχει αξιολογηθεί ως ένα από τα πιο επιτυχημένα στοιχεία της υλοποίησης του Copernicus και έχει συμβάλει καθοριστικά στη δημιουργία ισχυρής ζήτησης για τα δεδομένα και τις πληροφορίες του, καθιερώνοντας το Copernicus ως έναν από τους μεγαλύτερους παρόχους δεδομένων γεωσκόπησης παγκοσμίως. Υπάρχει σαφής ανάγκη να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη και ασφαλής συνέχεια της παροχής δωρεάν, πλήρων και ανοικτών δεδομένων, η δε πρόσβαση θα πρέπει να διαφυλαχθεί προκειμένου να υλοποιηθούν οι φιλόδοξοι στόχοι που καθορίζονται στη διαστημική στρατηγική για την Ευρώπη. Τα δεδομένα του Copernicus δημιουργούνται κατά κύριο λόγο προς όφελος των Ευρωπαίων, και καθιστώντας τα εν λόγω δεδομένα διαθέσιμα ελεύθερα, μεγιστοποιούνται οι ευκαιρίες συνεργασίας σε παγκόσμιο επίπεδο για τις επιχειρήσεις και τους επιστήμονες της Ένωσης και προωθείται ένα αποτελεσματικό ευρωπαϊκό διαστημικό οικοσύστημα. Εάν υπάρχει περιορισμός όσον αφορά την πρόσβαση στα δεδομένα και τις πληροφορίες του Copernicus, θα πρέπει να συνάδει με την πολιτική δεδομένων του Copernicus, όπως ορίζεται στον παρόντα κανονισμό και στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό της Επιτροπής (ΕΕ) αριθ. 1159/2013 ⁽³¹⁾.
- (82) Τα δεδομένα και οι πληροφορίες που παράγονται στο πλαίσιο του Copernicus θα πρέπει να είναι διαθέσιμα σε πλήρη, ανοικτή και δωρεάν βάση, με την επιφύλαξη των κατάλληλων προϋποθέσεων και περιορισμών, προκειμένου να προαχθεί η χρήση και η ανταλλαγή τους, και να ενισχυθούν οι ευρωπαϊκές αγορές γεωσκόπησης, ιδίως ο κατάντη τομέας, και με τον τρόπο αυτό να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη και η δημιουργία θέσεων εργασίας στην Ένωση. Στο πλαίσιο αυτής της υπηρεσίας θα πρέπει να συνεχιστεί η παροχή δεδομένων και πληροφοριών με υψηλά επίπεδα συνοχής, συνέχειας, αξιοπιστίας και ποιότητας. Αυτό απαιτεί ευρεία και εύκολη πρόσβαση σε δεδομένα του Copernicus και πληροφορίες του Copernicus, καθώς και επεξεργασία και αξιοποίησή τους, σε διάφορα επίπεδα επικαιρότητας, για το οποίο η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει την ολοκληρωμένη προσέγγιση που ακολουθεί, τόσο σε ενωσιακό επίπεδο όσο και σε επίπεδο κρατών

⁽³¹⁾ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1159/2013 της Επιτροπής, της 12ης Ιουλίου 2013, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 911/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα παρακολούθησης της γης (GMES), με τη θέσπιση των όρων καταχώρισης και αδειοδότησης των χρηστών του GMES και με τον καθορισμό κριτηρίων για τον περιορισμό της πρόσβασης στα αποκλειστικά δεδομένα του GMES και στις πληροφορίες που παράγονται από τις υπηρεσίες του GMES (ΕΕ L 309 της 19.11.2013, σ. 1).

μελών, ώστε να καταστεί επίσης δυνατή η ενοποίηση με άλλες πηγές δεδομένων και πληροφοριών. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσει ότι τα δεδομένα του Copernicus και οι πληροφορίες του Copernicus είναι προσβάσιμα και αξιοποιήσιμα κατά τρόπο εύκολο και αποτελεσματικό, ιδίως με την προώθηση των Υπηρεσιών Πρόσβασης σε Δεδομένα και Πληροφορίες [Data and Information Access Services (DIAS)] εντός των κρατών μελών και, όταν είναι δυνατό, την προώθηση της διαλειτουργικότητας μεταξύ των υφιστάμενων ευρωπαϊκών υποδομών δεδομένων γεωσκόπησης, ώστε να δημιουργήσει συνέργειες με τα περιουσιακά στοιχεία τους, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί και να ενισχυθεί η απορρόφηση από την αγορά των δεδομένων του Copernicus και των πληροφοριών του Copernicus.

- (83) Η Επιτροπή θα πρέπει να συνεργαστεί με τους παρόχους δεδομένων για να συμφωνηθούν οι όροι αδειοδότησης για τα δεδομένα τρίτων, προκειμένου να διευκολύνεται η χρήση τους στο πλαίσιο του Copernicus, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και τα ισχύοντα δικαιώματα των τρίτων. Καθώς ορισμένα δεδομένα και πληροφορίες του Copernicus, συμπεριλαμβανομένων των εικόνων υψηλής ευκρίνειας, μπορεί να έχουν αντίκτυπο στην ασφάλεια της Ένωσης ή των κρατών μελών, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, μπορούν να ληφθούν μέτρα για να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι και οι απειλές κατά της ασφάλειας της Ένωσης ή των κρατών μελών.
- (84) Για να προωθηθεί και να διευκολυνθεί η χρήση των δεδομένων και των τεχνολογιών γεωσκόπησης από τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, τις ΜΜΕ, τους επιστήμονες και τους ερευνητές, θα πρέπει να προωθηθούν, μέσω δραστηριοτήτων απορρόφησης από τους χρήστες, ειδικά δίκτυα διανομής των δεδομένων του Copernicus, συμπεριλαμβανομένων εθνικών και περιφερειακών φορέων, όπως τα κέντρα αναμετάδοσης Copernicus (Copernicus Relays) και οι ακαδημίες Copernicus (Copernicus Academies). Για τον εν λόγω σκοπό, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες προκειμένου να αναπτύξουν στενότερους δεσμούς μεταξύ του Copernicus και των ενωσιακών και εθνικών πολιτικών, ώστε να τονωθεί η ζήτηση για εμπορικές εφαρμογές και υπηρεσίες και να δοθεί η δυνατότητα στις επιχειρήσεις, και ιδίως στις ΜΜΕ και στις νεοφυείς επιχειρήσεις, να αναπτύξουν εφαρμογές βασισμένες σε δεδομένα του Copernicus και πληροφορίες του Copernicus, με στόχο την ανάπτυξη ενός ανταγωνιστικού οικοσυστήματος δεδομένων γεωσκόπησης στην Ευρώπη.
- (85) Σε διεθνές επίπεδο, το Copernicus θα πρέπει να παρέχει ακριβείς και αξιόπιστες πληροφορίες για συνεργασία με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, και προς υποστήριξη της εξωτερικής πολιτικής της Ένωσης και της πολιτικής της για την αναπτυξιακή συνεργασία. Το Copernicus θα πρέπει να θεωρείται η ευρωπαϊκή συμβολή στο παγκόσμιο σύστημα συστημάτων γεωσκόπησης, στην Επιτροπή Δορυφόρων Γεωσκόπησης, στη Διάσκεψη των μερών της σύμβασης-πλαίσιου των Ηνωμένων Εθνών του 1992 για την κλιματική αλλαγή, στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ και στο πλαίσιο Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών. Η Επιτροπή θα πρέπει να καθιερώνει ή να διατηρεί κατάλληλη συνεργασία με τα σχετικά τομεακά όργανα του ΟΗΕ και του Παγκόσμιου Μετεωρολογικού Οργανισμού.
- (86) Κατά την υλοποίηση του Copernicus, η Επιτροπή θα πρέπει να βασίζεται, κατά περίπτωση, στις ευρωπαϊκές διεθνείς οργανώσεις με τις οποίες έχει ήδη συνάψει εταιρικές σχέσεις, ιδίως τον ΕΟΔ για την ανάπτυξη, τον συντονισμό, την εφαρμογή και την εξέλιξη των διαστημικών συνιστωσών, την πρόσβαση σε δεδομένα τρίτων μερών, όταν είναι σκόπιμο, και, όταν δεν αναλαμβάνεται από άλλους φορείς, την εκτέλεση εξειδικευμένων αποστολών. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή θα πρέπει να βασίζεται στην EUMETSAT για την εκτέλεση εξειδικευμένων αποστολών ή μέρους τέτοιων αποστολών και, όταν είναι σκόπιμο, την πρόσβαση ή τη συνεισφορά δεδομένων αποστολών σύμφωνα με την εμπειρογνωσία και την εντολή της.
- (87) Στον τομέα των υπηρεσιών, η Επιτροπή θα πρέπει να επωφελείται επαρκώς από τις ειδικές ικανότητες που παρέχονται από οργανισμούς της Ένωσης, όπως ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα, η Frontex, το SATCEN, καθώς και το διακυβερνητικό Ευρωπαϊκό Κέντρο Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προβλέψεων και τις ευρωπαϊκές επενδύσεις που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί σε υπηρεσίες παρακολούθησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος μέσω της Mercator Ocean. Όσον αφορά την ασφάλεια, θα επιδιωχθεί σφαιρική προσέγγιση σε ενωσιακό επίπεδο με τον ύπατο εκπρόσωπο. Το Κοινό Κέντρο Ερευνών (ΚΚΕρ) της Επιτροπής έχει αναμενχθεί ενεργά από την έναρξη της πρωτοβουλίας GMES και έχει υποστηρίξει τις εξελίξεις για το Galileo και την υποσυνιστώσα SWE. Δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 377/2014, το ΚΚΕρ διαχειρίζεται την υπηρεσία διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης του Copernicus και την παγκόσμια συνιστώσα της υπηρεσίας παρακολούθησης της ξηράς του Copernicus, συμβάλλει δε στον έλεγχο της ποιότητας και της καταλληλότητας των δεδομένων και των πληροφοριών, καθώς και στη μελλοντική εξέλιξή του. Η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει να στηρίζεται στις επιστημονικές και τεχνικές γνωμοδοτήσεις του ΚΚΕρ για την υλοποίηση του προγράμματος.
- (88) Η Ένωση, ανταποκρινόμενη στα αιτήματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, θέσπισε πλαίσιο για τη στήριξη της επιτήρησης και παρακολούθησης του διαστήματος (SST) με την απόφαση αριθ. 541/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Τα διαστημικά υπολείμματα αποτελούν πλέον σοβαρή απειλή για την ασφάλεια, την προστασία και τη βιωσιμότητα των διαστημικών δραστηριοτήτων. Ως εκ τούτου, η υποσυνιστώσα SST είναι

πρωταρχικής σημασίας για να διατηρηθεί η συνέχεια των συνιστωσών του προγράμματος και η συμβολή τους στις ενωσιακές πολιτικές. Η υποσυνιστώσα SST, επιδιώκοντας να αποτρέψει τον πολλαπλασιασμό των διαστημικών υπολειμμάτων, συμβάλλει στην εξασφάλιση της βιώσιμης και εγγυημένης πρόσβασης και χρήσης του διαστήματος, το οποίο αποτελεί παγκόσμιο κοινό στόχο. Στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσε να υποστηρίξει την προετοιμασία ευρωπαϊκών έργων «καθαρισμού» της γήινης τροχιάς.

- (89) Οι επιδόσεις και η αυτονομία των ικανοτήτων στο πλαίσιο της υποσυνιστώσας SST θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω. Για τον εν λόγω σκοπό, η υποσυνιστώσα SST θα πρέπει να οδηγήσει στην κατάρτιση αυτόνομου ευρωπαϊκού καταλόγου διαστημικών αντικειμένων, ο οποίος θα βασίζεται σε δεδομένα από το δίκτυο αισθητήρων SST. Κατά περίπτωση, η Ένωση θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο να διαθέσει ορισμένα από τα δεδομένα της για εμπορικούς, μη εμπορικούς και ερευνητικούς σκοπούς. Η υποσυνιστώσα SST θα πρέπει επίσης να συνεχίσει να υποστηρίζει τη λειτουργία και την παροχή των υπηρεσιών SST. Δεδομένου ότι οι υπηρεσίες SST έχουν γνώμονα τους χρήστες, θα πρέπει να θεσπιστούν κατάλληλοι μηχανισμοί για τη συλλογή των απαιτήσεων των χρηστών, συμπεριλαμβανομένων αυτών που συνδέονται με την ασφάλεια και τη διαβίβαση σχετικών πληροφοριών από και προς τους δημόσιους οργανισμούς για τη βελτίωση της απόδοσης του συστήματος, με σεβασμό των εθνικών πολιτικών προστασίας και ασφάλειας.
- (90) Η παροχή υπηρεσιών SST θα πρέπει να βασίζεται στη συνεργασία μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών και να χρησιμοποιεί την υφιστάμενη και τη μελλοντική εθνική εμπειρογνώσια και τα υφιστάμενα και τα μελλοντικά εθνικά περιουσιακά στοιχεία, καθώς και αυτά που αναπτύσσονται από τον ΕΟΔ ή από την Ένωση. Θα πρέπει να είναι δυνατή η παροχή χρηματοδοτικής στήριξης για την ανάπτυξη νέων αισθητήρων SST. Λόγω του ευαίσθητου χαρακτήρα της SST, ο έλεγχος των εθνικών αισθητήρων και οι λειτουργίες, η συντήρηση και η ανανέωσή τους, καθώς και η επεξεργασία των δεδομένων που οδηγεί στην παροχή υπηρεσιών SST θα πρέπει να εξακολουθήσουν να εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων των κρατών μελών που συμμετέχουν στην υποσυνιστώσα SST.
- (91) Τα κράτη μέλη που διατηρούν κυριότητα ή πρόσβαση σε επαρκείς ικανότητες που είναι διαθέσιμες για την υποσυνιστώσα SST θα πρέπει να μπορούν να συμμετέχουν στην παροχή υπηρεσιών SST. Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην κοινοπραξία που συστάθηκε με την απόφαση αριθ. 541/2014/ΕΕ, θα πρέπει να θεωρείται ότι έχουν κυριότητα ή πρόσβαση σε επαρκείς ικανότητες που είναι διαθέσιμες για την υποσυνιστώσα SST. Τα κράτη μέλη που επιθυμούν να συμμετέχουν στην παροχή υπηρεσιών SST θα πρέπει να υποβάλουν ενιαία κοινή πρόταση και να αποδείξουν τη συμμόρφωσή τους με περαιτέρω στοιχεία που αφορούν την επιχειρησιακή οργάνωση. Θα πρέπει να θεσπισθούν κατάλληλοι κανόνες για την επιλογή και την οργάνωση των εν λόγω κρατών μελών.
- (92) Προκειμένου να εξασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή σχετικά με την έγκριση των λεπτομερών διαδικασιών και των στοιχείων για τον καθορισμό της συμμετοχής των κρατών μελών στην παροχή υπηρεσιών SST. Όταν δεν έχει υποβληθεί κοινή πρόταση που επιθυμούν να συμμετέχουν στην παροχή υπηρεσιών SST ή η όταν Επιτροπή θεωρεί ότι η εν λόγω πρόταση δεν είναι σύμφωνη με τα καθορισθέντα κριτήρια, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ξεκινήσει ένα δεύτερο στάδιο για τον καθορισμό της συμμετοχής των κρατών μελών στην παροχή υπηρεσιών SST. Οι διαδικασίες και τα στοιχεία για το εν λόγω δεύτερο στάδιο θα πρέπει να καθορίζουν τις τροχιές που πρέπει να καλύπτονται και να λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη να μεγιστοποιηθεί η συμμετοχή των κρατών μελών στην παροχή υπηρεσιών SST. Στις περιπτώσεις που οι εν λόγω διαδικασίες και τα στοιχεία προβλέπουν τη δυνατότητα της Επιτροπής να επιλέγει διάφορες προτάσεις για την κάλυψη όλων των τροχιών, θα πρέπει επίσης να παρέχονται κατάλληλοι μηχανισμοί συντονισμού μεταξύ των ομάδων των κρατών μελών και αποτελεσματική λύση για την κάλυψη όλων των υπηρεσιών SST. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³²⁾.
- (93) Μόλις συσταθεί η υποσυνιστώσα SST θα πρέπει, αφενός, να τηρεί τις αρχές της συμπληρωματικότητας των δραστηριοτήτων και της συνέχειας των υπηρεσιών SST υψηλής ποιότητας με γνώμονα τον χρήστη και, αφετέρου, να βασίζεται στη βέλτιστη εμπειρογνώσια. Ως εκ τούτου, η υποσυνιστώσα SST θα πρέπει να αποτρέψει την περιττή επικάλυψη. Τυχόν πλεονάζουσες ικανότητες θα πρέπει να διασφαλίζουν τη συνέχεια, την ποιότητα και την ανθεκτικότητα των υπηρεσιών SST. Οι δραστηριότητες των ομάδων εμπειρογνομόνων θα πρέπει να συμβάλλουν στην αποτροπή των εν λόγω περιττών αλληλεπικαλύψεων.
- (94) Επιπλέον, η υποσυνιστώσα SST θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα τα υφιστάμενα μέτρα μετριασμού, όπως οι σχετικές με τον μετριασμό των διαστημικών υπολειμμάτων κατευθυντήριες γραμμές COPUOS και οι κατευθυντήριες γραμμές για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων στο απώτερο διάστημα, ή άλλες πρωτοβουλίες, να διασφαλίζουν την ασφάλεια, την προστασία και τη βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων στο απώτερο διάστημα. Για να περιοριστούν οι κίνδυνοι συγκρούσεων, η υποσυνιστώσα SST θα επιδιώξει επίσης συνέργειες με πρωτοβουλίες για την ενεργό εξάλειψη και εξουδετέρωση των διαστημικών υπολειμμάτων. Η υποσυνιστώσα SST θα πρέπει να συμβάλλει στη διασφάλιση της

⁽³²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

ειρηνικής χρήσης και εξερεύνησης του απώτερου διαστήματος. Η αύξηση των διαστημικών δραστηριοτήτων μπορεί να έχει επιπτώσεις στις διεθνείς πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται στον τομέα της διαχείρισης της διαστημικής κυκλοφορίας. Η Ένωση θα πρέπει να παρακολουθεί τις εξελίξεις αυτές και μπορεί να τις λάβει υπόψη στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

- (95) Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο των υποσυνιστώσων SST, SWE και NEO, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη συνεργασία με διεθνείς εταίρους, ιδίως τις Ηνωμένες Πολιτείες, διεθνείς οργανισμούς και άλλα τρίτα μέρη, κυρίως για την αποφυγή συγκρούσεων στο διάστημα, την αποτροπή του πολλαπλασιασμού των διαστημικών υπολειμμάτων και την αύξηση της ετοιμότητας για να αντιμετωπιστούν οι συνέπειες των ακραίων ηλιακών γεγονότων και των γεωπλήσιων αντικειμένων.
- (96) Η επιτροπή ασφαλείας του Συμβουλίου συνέστησε να δημιουργηθεί δομή διαχείρισης κινδύνου, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ζητήματα ασφαλείας των δεδομένων λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά την εφαρμογή της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, και λαμβάνοντας υπόψη τις εργασίες που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί, τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην υποσυνιστώσα SST θα πρέπει να θεσπίσουν τις κατάλληλες δομές και διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου.
- (97) Ακραία και σοβαρά ηλιακά γεγονότα μπορεί να απειλήσουν την ασφάλεια των πολιτών και να διαταράξουν τη λειτουργία των διαστημικών και των επίγειων υποδομών. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να δημιουργηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος μια υποσυνιστώσα SWE με σκοπό την αξιολόγηση των κινδύνων από τον διαστημικό καιρό και των αντίστοιχων αναγκών των χρηστών, την αύξηση των γνώσεων σχετικά με τους κινδύνους από τον διαστημικό καιρό, την εξασφάλιση της παροχής υπηρεσιών SWE με γνώμονα τον χρήστη και τη βελτίωση των ικανοτήτων των κρατών μελών να παρέχουν υπηρεσίες SWE. Η Επιτροπή θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα στους τομείς στους οποίους θα παρέχονται οι επιχειρησιακές υπηρεσίες SWE, με γνώμονα τις ανάγκες των χρηστών, τους κινδύνους και την τεχνολογική ετοιμότητα. Μακροπρόθεσμα, μπορούν να καλυφθούν οι ανάγκες άλλων τομέων. Η παροχή υπηρεσιών σε ενωσιακό επίπεδο σύμφωνα με τις ανάγκες των χρηστών θα απαιτήσει στοχευμένες, συντονισμένες και συνεχείς δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης, προκειμένου να υποστηριχθεί η εξέλιξη των υπηρεσιών SWE. Η παροχή υπηρεσιών SWE θα πρέπει να βασίζεται στις υφιστάμενες εθνικές και ενωσιακές ικανότητες και να δίνει τη δυνατότητα ευρείας συμμετοχής των κρατών μελών, των ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών και εμπλοκής του ιδιωτικού τομέα.
- (98) Η Λευκή Βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 2017, για το μέλλον της Ευρώπης, η Δήλωση της Ρώμης των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων των 27 κρατών μελών της ΕΕ, της 25ης Μαρτίου 2017, και διάφορα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπενθυμίζουν ότι η Ένωση μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο για την εγγύηση ασφαλούς, προστατευμένης και ανθεκτικής Ευρώπης, η οποία να είναι σε θέση να αντιμετωπίζει προκλήσεις όπως οι περιφερειακές συγκρούσεις, η τρομοκρατία, οι κυβερνοαπειλές και οι εντεινόμενες μεταναστευτικές πιέσεις. Η ασφαλής και εγγυημένη πρόσβαση στις δορυφορικές επικοινωνίες είναι ένα απαραίτητο εργαλείο για τους παράγοντες ασφαλείας, και η συγκέντρωση και κοινή χρήση αυτού του νευραλγικού πόρου ασφαλείας σε ενωσιακό επίπεδο ενισχύει μια Ένωση που προστατεύει τους πολίτες της.
- (99) Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 19ης και 20ής Δεκεμβρίου 2013, εκφράζεται ικανοποίηση για τις προετοιμασίες στον τομέα των δορυφορικών επικοινωνιών με στόχο την επόμενη γενιά κυβερνητικών δορυφορικών επικοινωνιών (GOVSATCOM) μέσω της στενής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών, της Επιτροπής και του ΕΟΔ. Το GOVSATCOM έχει επίσης αναγνωριστεί ως ένα από τα στοιχεία της συνολικής στρατηγικής για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης του Ιουνίου του 2016. Το GOVSATCOM θα πρέπει να συμβάλλει στην αντίδραση της ΕΕ στις υβριδικές απειλές και να παρέχει στήριξη στη στρατηγική της ΕΕ για τη θαλάσσια ασφάλεια και στην πολιτική της ΕΕ για την Αρκτική.
- (100) Το GOVSATCOM είναι ένα πρόγραμμα επικεντρωμένο στον χρήστη, με έντονη διάσταση ασφαλείας. Οι περιπτώσεις χρήσης του GOVSATCOM πρέπει να μπορούν να αναλυθούν από τους σχετικούς παράγοντες με βάση τρεις κύριες κατηγορίες: τη διαχείριση κρίσεων, που μπορεί να περιλαμβάνει στρατιωτικές και μη στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας, φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές, ανθρωπιστικές κρίσεις και καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στη θάλασσα· την επιτήρηση, που μπορεί να περιλαμβάνει την επιτήρηση των συνόρων, την επιτήρηση προσυνοριακών περιοχών, την επιτήρηση των θαλάσσιων συνόρων, τη θαλάσσια επιτήρηση και την παρακολούθηση του παράνομου εμπορίου· και τις νευραλγικές υποδομές, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν το διπλωματικό δίκτυο, τις επικοινωνίες της αστυνομίας, τις ψηφιακές υποδομές, όπως κέντρα δεδομένων και διακομιστές, τις υποδομές ζωτικής σημασίας, όπως ενέργεια, μεταφορές και υδατοφράγματα και τις διαστημικές υποδομές.

- (101) Η ικανότητα και οι υπηρεσίες του GOVSATCOM θα πρέπει να χρησιμοποιούνται σε αποστολές και επιχειρήσεις ζωτικής σημασίας για την ασφάλεια και την προστασία από τους φορείς της Ένωσης και των κρατών μελών. Κατά συνέπεια, απαιτείται κατάλληλο επίπεδο μη εξάρτησης από τρίτα μέρη (τρίτες χώρες και οντότητες από τρίτες χώρες), που να καλύπτει όλα τα στοιχεία GOVSATCOM, όπως οι τεχνολογίες διαστήματος και εδάφους σε επίπεδο συνιστώσας, υποσυστήματος και συστήματος, οι μεταποιητικές βιομηχανίες, οι κύριοι και οι φορείς εκμετάλλευσης διαστημικών συστημάτων και η τοποθεσία των συνιστωσών του επίγειου συστήματος.
- (102) Οι δορυφορικές επικοινωνίες είναι ένας πεπερασμένος πόρος, που περιορίζεται από τις δορυφορικές ικανότητες, τη συχνότητα και τη γεωγραφική κάλυψη. Ως εκ τούτου, το GOVSATCOM, για να είναι οικονομικά αποδοτικό και να αξιοποιεί τις οικονομίες κλίμακας, πρέπει να βελτιστοποιεί την αντιστοίχιση ανάμεσα στη ζήτηση από τους χρήστες του GOVSATCOM και στην προσφορά που παρέχεται στο πλαίσιο συμβάσεων για δορυφορικές ικανότητες και υπηρεσίες του GOVSATCOM. Δεδομένου ότι η ζήτηση και η δυνητική προσφορά μεταβάλλονται με την πάροδο του χρόνου, απαιτείται συνεχής παρακολούθηση και ευελιξία με σκοπό την προσαρμογή των υπηρεσιών GOVSATCOM.
- (103) Οι λειτουργικές απαιτήσεις θα πρέπει να βασίζονται στην ανάλυση των περιπτώσεων χρήσης. Το χαρτοφυλάκιο υπηρεσιών θα πρέπει να αναπτυχθεί με βάση αυτές τις λειτουργικές απαιτήσεις, σε συνδυασμό με τις απαιτήσεις ασφαλείας. Το χαρτοφυλάκιο υπηρεσιών θα πρέπει να καθορίσει την εφαρμοστέα βάση για τις υπηρεσίες του GOVSATCOM. Για να διατηρηθεί η καλύτερη δυνατή αντιστοίχιση μεταξύ της ζήτησης και των παρεχόμενων υπηρεσιών, το χαρτοφυλάκιο υπηρεσιών για τις υπηρεσίες του GOVSATCOM θα πρέπει να μπορεί να επικαιροποιείται σε τακτά διαστήματα.
- (104) Στο πρώτο στάδιο του GOVSATCOM (περίπου έως το 2025), θα χρησιμοποιείται η υφιστάμενη ικανότητα. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει να προμηθεύεται ικανότητες GOVSATCOM από κράτη μέλη με εθνικά συστήματα και διαστημικές ικανότητες, καθώς και από παρόχους εμπορικών δορυφορικών επικοινωνιών ή υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη τα ζωτικά συμφέροντα ασφαλείας της Ένωσης. Στο εν λόγω πρώτο στάδιο οι υπηρεσίες του GOVSATCOM θα εισαχθούν κλιμακωτά. Εάν, κατά το πρώτο στάδιο, προκύψει έπειτα από λεπτομερή ανάλυση της μελλοντικής προσφοράς και ζήτησης ότι η συγκεκριμένη προσέγγιση δεν επαρκεί για να καλύψει την εξελισσόμενη ζήτηση, θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα να αποφασιστεί η μετάβαση σε ένα δεύτερο στάδιο και να αναπτυχθούν πρόσθετες εξειδικευμένες διαστημικές υποδομές ή ικανότητες μέσω μίας ή περισσότερων συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, π.χ. με τους ενωσιακούς φορείς εκμετάλλευσης δορυφόρων.
- (105) Για να βελτιστοποιηθούν οι διαθέσιμοι πόροι δορυφορικής επικοινωνίας, για να διασφαλίζεται η πρόσβαση σε αυτούς σε απρόβλεπτες καταστάσεις, όπως οι φυσικές καταστροφές, και για να εξασφαλίζεται η επιχειρησιακή αποδοτικότητα και ο σύντομος χρόνος εξυπηρέτησης, απαιτείται το αναγκαίο επίγειο σκέλος, όπως κόμβοι του GOVSATCOM και, ενδεχομένως, άλλα επίγεια στοιχεία. Τούτο θα πρέπει να σχεδιαστεί με βάση τις επιχειρησιακές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις ασφαλείας. Για να μετριαστούν οι κίνδυνοι, ένας κόμβος GOVSATCOM μπορεί να αποτελείται από περισσότερες από μία φυσικές τοποθεσίες. Ενδέχεται να χρειαστούν και άλλα στοιχεία του επίγειου σκέλους, όπως σταθμοί αγκυροβόλησης.
- (106) Για τους χρήστες των δορυφορικών επικοινωνιών, ο εξοπλισμός χρήστη αποτελεί τη νευραλγική επιχειρησιακή διεπαφή. Η προσέγγιση όσον αφορά το GOVSATCOM θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα στους περισσότερους χρήστες να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούν τον υφιστάμενο εξοπλισμό χρήστη για τις υπηρεσίες του GOVSATCOM.
- (107) Για λόγους επιχειρησιακής αποδοτικότητας, οι χρήστες επισημάναν ότι είναι σημαντικό να τεθεί ως στόχος η διαλειτουργικότητα του εξοπλισμού χρήστη, και ο εξοπλισμός χρήστη να μπορεί να χρησιμοποιεί διαφορετικά δορυφορικά συστήματα. Ενδέχεται να απαιτηθούν ενέργειες έρευνας και ανάπτυξης στον συγκεκριμένο τομέα.
- (108) Σε επίπεδο υλοποίησης, τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες θα πρέπει να κατανέμονται μεταξύ εξειδικευμένων οντοτήτων, όπως είναι ο ΕΟΑ, η ΕΥΕΔ, ο ΕΟΔ, ο Οργανισμός και άλλοι οργανισμοί της Ένωσης, με τέτοιο τρόπο ώστε να ευθυγραμμίζονται με τον κύριο ρόλο τους, ιδίως για τις πτυχές που αφορούν τον χρήστη.
- (109) Η αρμόδια αρχή GOVSATCOM έχει σημαντικό ρόλο όσον αφορά την παρακολούθηση του κατά πόσον οι χρήστες και άλλες εθνικές οντότητες που διαδραματίζουν κάποιον ρόλο στο GOVSATCOM συμμορφώνονται με τους κανόνες σχετικά με την κατανομή και την ιεράρχηση, καθώς και με τις διαδικασίες ασφαλείας σύμφωνα με τα οριζόμενα στις απαιτήσεις ασφαλείας. Κράτος μέλος που δεν έχει ορίσει αρμόδια αρχή GOVSATCOM θα πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να ορίσει σημείο επαφής για τη διαχείριση τυχόν διαπιστωθείσας συμφόρησης που επηρεάζει το GOVSATCOM.
- (110) Τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ θα πρέπει να δύνανται να καταστούν συμμετέχοντες στο GOVSATCOM, στον βαθμό που επιλέγουν να εξουσιοδοτούν χρήστες του GOVSATCOM ή να παρέχουν ικανότητες, χώρους ή εγκαταστάσεις. Λαμβάνοντας υπόψη ότι εναπόκειται στο κράτος μέλος να αποφασίσει κατά πόσο εξουσιοδοτεί τους χρήστες του GOVSATCOM ή παρέχει ικανότητες, χώρους ή εγκαταστάσεις, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να

υποχρεωθούν να γίνουν συμμετέχοντες στο GOVSATCOM ή να φιλοξενήσουν υποδομές του GOVSATCOM. Συνεπώς, η συνιστώσα GOVSATCOM δεν θα θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών να μην συμμετέχουν στο GOVSATCOM, μεταξύ άλλων σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο ή τις συνταγματικές τους επιταγές σε σχέση με πολιτικές που αφορούν τη μη ευθυγράμμιση και τη μη συμμετοχή σε στρατιωτικές συμμαχίες.

- (111) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή όσον αφορά τη θέσπιση των επιχειρησιακών απαιτήσεων για τις υπηρεσίες του GOVSATCOM και για το χαρτοφυλάκιο υπηρεσιών για τις υπηρεσίες του GOVSATCOM. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
- (112) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή όσον αφορά τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων σχετικά με την κατανομή και την ιεράρχηση για τη χρήση συγκεντρωμένων ικανοτήτων δορυφορικής επικοινωνίας του GOVSATCOM. Κατά τον προσδιορισμό των λεπτομερών κανόνων ανταλλαγής και ιεράρχησης, η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει υπόψη τις επιχειρησιακές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις ασφαλείας, καθώς και την ανάλυση των κινδύνων και της αναμενόμενης ζήτησης από τους συμμετέχοντες του GOVSATCOM. Μολονότι οι υπηρεσίες του GOVSATCOM θα πρέπει καταρχήν να παρέχονται δωρεάν στους χρήστες του GOVSATCOM, εάν η εν λόγω ανάλυση καταλήξει στο συμπέρασμα ότι υπάρχει έλλειψη ικανοτήτων και προκειμένου να αποφευχθεί η στρέβλωση της αγοράς, θα μπορούσε να αναπτυχθεί μια πολιτική τιμολόγησης στο πλαίσιο των εν λόγω λεπτομερών κανόνων ανταλλαγής και ιεράρχησης. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
- (113) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή σχετικά με την τοποθεσία της υποδομής του επίγειου σκέλους για το GOVSATCOM. Για την επιλογή των εν λόγω τοποθεσιών, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να λάβει υπόψη τις επιχειρησιακές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις ασφαλείας, καθώς και την υπάρχουσα υποδομή. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
- (114) Με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 912/2010 θεσπίστηκε ενωσιακός οργανισμός, ο επονομαζόμενος Οργανισμός του ευρωπαϊκού GNSS, με σκοπό τη διαχείριση ορισμένων πτυχών των προγραμμάτων δορυφορικής πλοήγησης Galileo και EGNOS. Ο παρών κανονισμός αναθέτει νέα καθήκοντα στον Οργανισμό του ευρωπαϊκού GNSS, ιδίως τη διαπίστευση ασφαλείας, όχι μόνο όσον αφορά το Galileo και το EGNOS, αλλά επίσης όσον αφορά άλλες συνιστώσες του προγράμματος. Κατά συνέπεια, το όνομα, τα καθήκοντα και οι οργανωτικές πτυχές του Οργανισμού του ευρωπαϊκού GNSS θα πρέπει να προσαρμοστούν αναλόγως.
- (115) Σύμφωνα με την απόφαση 2010/803/ΕΕ ⁽³³⁾, η έδρα του Οργανισμού βρίσκεται στην Πράγα. Για την εκτέλεση των καθηκόντων του Οργανισμού, το προσωπικό του Οργανισμού μπορεί να βρίσκεται σε ένα από τα κέντρα εδάφους του Galileo ή του EGNOS που αναφέρονται στην εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2016/413 ⁽³⁴⁾ της Επιτροπής για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων του προγράμματος που προβλέπονται στη σχετική συμφωνία. Επιπλέον, για να λειτουργήσει ο Οργανισμός με τον πλέον αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο, ένας περιορισμένος αριθμός υπαλλήλων θα μπορούσε να τοποθετηθεί σε τοπικά γραφεία σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη. Η εν λόγω τοποθέτηση προσωπικού εκτός έδρας του Οργανισμού ή των επίγειων κέντρων του Galileo και του EGNOS δεν θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα τη μεταφορά βασικών δραστηριοτήτων του Οργανισμού στα εν λόγω τοπικά γραφεία.
- (116) Η ονομασία του Οργανισμού του ευρωπαϊκού GNSS, ενόψει του διευρυμένου πεδίου δραστηριοτήτων του, το οποίο δεν θα πρέπει να περιορίζεται πλέον στα προγράμματα Galileo και EGNOS, θα πρέπει να τροποποιηθεί. Ωστόσο, στο πλαίσιο του Οργανισμού θα πρέπει να διασφαλιστεί η συνέχεια των δραστηριοτήτων του Οργανισμού του ευρωπαϊκού GNSS, καθώς και η συνέχεια όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, το προσωπικό και την εγκυρότητα των εισηγμένων αποφάσεων.
- (117) Δεδομένης της εντολής του Οργανισμού και του ρόλου της Επιτροπής στην υλοποίηση του προγράμματος, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι ορισμένες από τις αποφάσεις που ελήφθησαν από το διοικητικό συμβούλιο δεν θα πρέπει να εκδοθούν χωρίς τη θετική ψήφο των εκπροσώπων της Επιτροπής.

⁽³³⁾ Απόφαση η οποία ελήφθη κατόπιν κοινής συμφωνίας των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, της 10ης Δεκεμβρίου 2010, σχετικά με την έδρα του Οργανισμού του Ευρωπαϊκού Δορυφορικού Συστήματος Πλοήγησης (GNSS) (ΕΕ L 342 της 28.12.2010, σ. 15).

⁽³⁴⁾ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2016/413 της Επιτροπής, της 18ης Μαρτίου 2016, για τον προσδιορισμό της θέσης της επίγειας υποδομής του συστήματος που έχει συσταθεί δυνάμει του προγράμματος Galileo και για τα μέτρα που είναι αναγκαία για να διασφαλιστεί η λειτουργία του, και για την κατάργηση της εκτελεστικής απόφασης 2012/117/ΕΕ (ΕΕ L 74 της 19.3.2016, σ. 45).

- (118) Με την επιφύλαξη των εξουσιών της Επιτροπής, το διοικητικό συμβούλιο, το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας και ο εκτελεστικός διευθυντής θα πρέπει να ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία και θα πρέπει να ενεργούν προς το δημόσιο συμφέρον.
- (119) Είναι δυνατόν και, μάλιστα, πολύ πιθανόν, ορισμένες συνιστώσες του προγράμματος να βασίζονται στη χρήση ευαίσθητων ή συναφών με την ασφάλεια εθνικών υποδομών. Στις εν λόγω περιπτώσεις, για λόγους εθνικής ασφαλείας, θα είναι αναγκαίο να οριστεί ότι στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου και του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας θα συμμετέχουν οι εκπρόσωποι των κρατών μελών και οι εκπρόσωποι της Επιτροπής, με βάση την ανάγκη γνώσης. Στο διοικητικό συμβούλιο, συμμετέχουν στην ψηφοφορία μόνο οι εκπρόσωποι των κρατών μελών τα οποία διαθέτουν τέτοιου είδους υποδομές και ένας εκπρόσωπος της Επιτροπής. Ο εσωτερικός κανονισμός του διοικητικού συμβουλίου και του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας πρέπει να ορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόζεται η εν λόγω διαδικασία.
- (120) Σύμφωνα με τις παραγράφους 22 και 23 της διοργανικής συμφωνίας, της 13ης Απριλίου 2016, για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου ⁽³⁵⁾, το πρόγραμμα θα πρέπει να αξιολογείται με βάση πληροφορίες που συλλέγονται σύμφωνα με ειδικές απαιτήσεις παρακολούθησης, με ταυτόχρονη αποφυγή του διοικητικού φόρτου, ιδίως για τα κράτη μέλη, και της υπερβολικής ρύθμισης. Κατά περίπτωση, οι εν λόγω απαιτήσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν μετρήσιμους δείκτες ως βάση για την αξιολόγηση των επιπτώσεων του προγράμματος στην πράξη.
- (121) Η χρήση υπηρεσιών που βασίζονται στο Copernicus και το Galileo προβλέπεται ότι θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ευρωπαϊκή οικονομία εν γένει. Ωστόσο, επί του παρόντος, οι ad hoc μετρήσεις και μελέτες περιπτώσεων φαίνεται να κυριαρχούν. Η Επιτροπή(Eurostat) θα πρέπει να καθορίσει σχετικές στατιστικές μετρήσεις και δείκτες που θα αποτελέσουν τη βάση για την παρακολούθηση του αντικτύπου των διαστημικών δραστηριοτήτων της Ένωσης με συστηματικό και έγκυρο τρόπο.
- (122) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει να ενημερώνονται αμέσως για τα προγράμματα εργασίας.
- (123) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες σχετικά με την ανακατανομή κονδυλίων μεταξύ των κατηγοριών δαπανών του προϋπολογισμού του προγράμματος, την έκδοση αποφάσεων συνεισφοράς που αφορούν τις συμφωνίες συνεισφοράς, τον καθορισμό των αναγκαίων τεχνικών και λειτουργικών απαιτήσεων για την εφαρμογή και την εξέλιξη των συνιστωσών του προγράμματος και των υπηρεσιών που παρέχουν, τη λήψη απόφασης σχετικά με τη χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης, την έγκριση των μέτρων που απαιτούνται για την ομαλή λειτουργία του Galileo και του EGNOS και την υιοθέτησή τους από την αγορά, τη θέσπιση λεπτομερών διατάξεων όσον αφορά την πρόσβαση στις υπηρεσίες SST και τις σχετικές διαδικασίες, τη θέσπιση του πολυετούς σχεδίου και των βασικών δεικτών επιδόσεων για την ανάπτυξη ενωσιακών υπηρεσιών SST, την έγκριση λεπτομερών κανόνων σχετικά με τη λειτουργία του οργανωτικού πλαισίου της συμμετοχής των κρατών μελών στην υποσυνιστώσα SST, την επιλογή υπηρεσιών SWE και τη θέσπιση των προγραμμάτων εργασίας. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011. Η Επιτροπή θα πρέπει να επικουρείται από την επιτροπή του προγράμματος που θα συνεδριάζει σε ειδική σύνθεση.
- (124) Επειδή οι συνιστώσες του προγράμματος έχουν σχεδιαστεί με γνώμονα τον χρήστη, απαιτούν τη συνεχή και ουσιαστική συμμετοχή των χρηστών για την εφαρμογή και την ανάπτυξή τους, ιδίως όσον αφορά τον καθορισμό και την επικύρωση των απαιτήσεων παροχής υπηρεσιών. Για να αναβαθμιστεί η αξία για τους χρήστες, η συμβολή τους θα πρέπει να επιδιώκεται συστηματικά μέσω τακτικών διαβουλεύσεων με τελικούς χρήστες από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα των κρατών μελών και, κατά περίπτωση, με διεθνείς οργανισμούς. Προς τον σκοπό αυτό θα πρέπει να συγκροτηθεί ομάδα εργασίας («φόρουμ χρηστών») που θα επικουρεί την επιτροπή του προγράμματος με τον προσδιορισμό των αναγκών των χρηστών και την εξακρίβωση της συμμόρφωσης των υπηρεσιών, καθώς και τον εντοπισμό κενών στις προσφερόμενες υπηρεσίες. Ο εσωτερικός κανονισμός της επιτροπής του προγράμματος θα πρέπει να καθορίζει την οργάνωση του φόρουμ χρηστών, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες κάθε συνιστώσας του προγράμματος και κάθε υπηρεσίας εντός των συνιστωσών. Όποτε είναι δυνατόν, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεισφέρουν στο φόρουμ χρηστών με συστηματική και συντονισμένη διαβούλευση με τους χρήστες σε εθνικό επίπεδο.

⁽³⁵⁾ ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

- (125) Δεδομένου ότι η χρηστή δημόσια διακυβέρνηση απαιτεί ενιαία διαχείριση του προγράμματος, ταχύτερη λήψη αποφάσεων και ισότιμη πρόσβαση στις πληροφορίες, οι εκπρόσωποι των οντοτήτων στις οποίες έχουν ανατεθεί καθήκοντα σχετικά με το εν λόγω πρόγραμμα θα μπορούσαν να συμμετέχουν ως παρατηρητές στις εργασίες της επιτροπής του προγράμματος που συστήνεται κατ' εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011. Για τους ίδιους λόγους, οι εκπρόσωποι τρίτων χωρών και διεθνών οργανισμών που έχουν συνάψει διεθνή συμφωνία με την Ένωση, όσον αφορά το πρόγραμμα, τις συνιστώσες ή τις υποσυνιστώσες του, θα μπορούσαν να συμμετέχουν στις εργασίες της επιτροπής του προγράμματος με την επιφύλαξη των περιορισμών ασφαλείας και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους όρους της εν λόγω συμφωνίας. Οι εκπρόσωποι των οντοτήτων στις οποίες έχουν ανατεθεί καθήκοντα σχετικά με το πρόγραμμα, καθώς και οι εκπρόσωποι τρίτων χωρών και διεθνών οργανισμών δεν θα πρέπει να έχουν δικαίωμα συμμετοχής στις ψηφοφορίες της επιτροπής του προγράμματος. Οι όροι συμμετοχής των παρατηρητών και των ad hoc συμμετεχόντων θα πρέπει να καθορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό της επιτροπής του προγράμματος.
- (126) Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική εκτίμηση της προόδου του προγράμματος ως προς την επίτευξη των στόχων του, η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή όσον αφορά τη συμπλήρωση των διατάξεων για τα δεδομένα και τις πληροφορίες του Copernicus που παρέχονται στους χρήστες του Copernicus ως προς τις προδιαγραφές, τους όρους και τις διαδικασίες για την πρόσβαση και τη χρήση των εν λόγω δεδομένων πληροφοριών, όσον αφορά την τροποποίηση του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού σε σχέση με τους δείκτες όπου κριθεί απαραίτητο και όσον αφορά τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με διατάξεις για τον καθορισμό πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξάγει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, οι οποίες να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία, της 13ης Απριλίου 2016, για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- (127) Δεδομένου ότι ο στόχος του παρόντος κανονισμού δεν μπορεί να επιτευχθεί ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορεί όμως, λόγω του μεγέθους και των επιπτώσεων της δράσης, που υπερβαίνουν τις οικονομικές και τεχνικές ικανότητες κάθε επιμέρους κράτους μέλους, να επιτευχθεί καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που ορίζεται στο άρθρο 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- (128) Προκειμένου να εξασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής των απαιτήσεων ασφαλείας του προγράμματος, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να ασκούν μέγιστο έλεγχο στις απαιτήσεις ασφαλείας του προγράμματος. Κατά την έκδοση εκτελεστικών πράξεων στον τομέα της ασφάλειας του προγράμματος, η Επιτροπή θα πρέπει να επικουρείται από την επιτροπή του προγράμματος που συνέρχεται σε ειδική σύνθεση ασφαλείας. Λαμβάνοντας υπόψη τον ευαίσθητο χαρακτήρα των θεμάτων ασφαλείας, ο πρόεδρος της επιτροπής του προγράμματος θα πρέπει να καταβάλλει προσπάθειες για να εξεύρει λύσεις που έχουν την ευρύτερη δυνατή υποστήριξη εντός της επιτροπής. Η Επιτροπή δεν θα πρέπει να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό των γενικών απαιτήσεων ασφαλείας του προγράμματος σε περιπτώσεις όπου η επιτροπή του προγράμματος δεν εκδίδει γνώμη.
- (129) Το πρόγραμμα θα πρέπει να θεσπιστεί για περίοδο επτά ετών ώστε η διάρκειά του να αντιστοιχεί στη διάρκεια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 ως 2027 που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 ⁽³⁶⁾ (το «ΠΔΠ 2021-2027»). Ο οργανισμός, ο οποίος εκτελεί τα δικά του καθήκοντα, δεν θα πρέπει να υπόκειται στον εν λόγω χρονικό περιορισμό.
- (130) Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια στην παροχή στήριξης στον σχετικό τομέα πολιτικής και να καταστεί δυνατή η έναρξη υλοποίησης του προγράμματος από την αρχή του ΠΔΠ 2021-2027, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τεθεί επειγόντως σε ισχύ και να εφαρμοστεί αναδρομικά από 1ης Ιανουαρίου 2021.
- (131) Οι κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 912/2010, (ΕΕ) αριθ. 1285/2013 και (ΕΕ) αριθ. 377/2014 καθώς και η απόφαση αριθ. 541/2014/ΕΕ θα πρέπει, συνεπώς, να καταργηθούν,

⁽³⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 έως 2027 (ΕΕ L 4331 της 22.12.2020, σ. 11).

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός θεσπίζει το ενωσιακό διαστημικό πρόγραμμα («το πρόγραμμα») για τη διάρκεια του ΠΔΠ 2021-2027. Καθορίζει τους στόχους του προγράμματος, τον προϋπολογισμό του για την περίοδο 2021-2027, τις μορφές ενωσιακής χρηματοδότησης και τους κανόνες για την παροχή της εν λόγω χρηματοδότησης, καθώς και τους κανόνες για την υλοποίηση του προγράμματος.

Με τον παρόντα κανονισμό θεσπίζεται, αφενός, ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το διαστημικό πρόγραμμα («ο Οργανισμός»), ο οποίος αντικαθιστά και διαδέχεται τον Οργανισμό του ευρωπαϊκού GNSS, που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 912/2010, και, αφετέρου, καθορίζονται οι κανόνες λειτουργίας του Οργανισμού.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «διαστημικό σκάφος»: αντικείμενο σε τροχιά που έχει σχεδιαστεί για την εκτέλεση συγκεκριμένης λειτουργίας ή αποστολής, όπως επικοινωνίες, πλοήγηση ή γεωσκόπηση, συμπεριλαμβανομένων των δορυφόρων, των ανώτερων ορόφων των πυραύλων και των οχημάτων επανεισόδου στην ατμόσφαιρα· τα διαστημικά σκάφη που δεν μπορούν να εκπληρώσουν πλέον την καθορισμένη αποστολή τους θεωρούνται μη λειτουργικά· τα διαστημικά σκάφη σε εφεδρεία ή σε λειτουργία αναμονής εν όψει πιθανής επανενεργοποίησης θεωρούνται λειτουργικά·
- 2) «διαστημικό αντικείμενο»: κάθε τεχνητό αντικείμενο που υπάρχει στο απώτερο διάστημα·
- 3) «γεωπλήσια αντικείμενα»: ή «NEO»: φυσικά αντικείμενα στο ηλιακό σύστημα τα οποία προσεγγίζουν τη Γη·
- 4) «διαστημικά υπολείμματα»: όλα τα διαστημικά αντικείμενα, συμπεριλαμβανομένων των διαστημικών σκαφών ή θραυσμάτων και στοιχείων διαστημικών σκαφών, που βρίσκονται σε τροχιά γύρω από τη Γη ή σε επανείσοδο στην ατμόσφαιρα, που είναι μη λειτουργικά ή που δεν εξυπηρετούν πλέον έναν συγκεκριμένο σκοπό, συμπεριλαμβανομένων τμημάτων πυραύλων ή τεχνητών δορυφόρων, ή ανενεργών τεχνητών δορυφόρων·
- 5) «ηλιακά γεγονότα» ή «SWE»: φυσικές διακυμάνσεις του διαστημικού περιβάλλοντος στον Ήλιο και γύρω από τη Γη, συμπεριλαμβανομένων των ηλιακών εκλάμψεων, των ηλιακών ενεργειακών σωματιδίων, των διακυμάνσεων του ηλιακού ανέμου, των στεμματικών εκπομπών μάζας, των γεωμαγνητικών καταιγίδων και δυναμικών, των καταιγίδων ακτινοβολίας και των ιονοσφαιρικών διαταραχών που ενδέχεται να επηρεάσουν τη Γη και τις διαστημικές υποδομές·
- 6) «επίγνωση της κατάστασης του διαστήματος» ή «SSA»: ολιστική προσέγγιση, που περιλαμβάνει ολοκληρωμένη γνώση και κατανόηση όσον αφορά τους βασικότερους κινδύνους του διαστήματος, στους οποίους περιλαμβάνονται οι συγκρούσεις μεταξύ διαστημικών αντικειμένων, θραυσμάτων και αντικειμένων που επανεισέρχονται στην ατμόσφαιρα, τα συμβάντα διαστημικού καιρού και τα γεωπλήσια αντικείμενα·
- 7) «Σύστημα επιτήρησης και παρακολούθησης του διαστήματος» ή «SST»: ένα δίκτυο επίγειων και διαστημικών αισθητήρων που είναι σε θέση να επιτηρούν και να παρακολουθούν διαστημικά αντικείμενα και οι οποίοι έχουν ικανότητες επεξεργασίας·
- 8) «αισθητήρας SST»: συσκευή ή συνδυασμός συσκευών, όπως επίγεια ή διαστημικά ραντάρ, λείζερ και τηλεσκόπια, που είναι σε θέση να πραγματοποιούν επιτήρηση ή παρακολούθηση του διαστήματος και μπορούν να μετρήσουν φυσικές παραμέτρους διαστημικών αντικειμένων, όπως το μέγεθος, τη θέση και την ταχύτητα·
- 9) «δεδομένα SST»: φυσικές παράμετροι των διαστημικών αντικειμένων, περιλαμβανομένων των διαστημικών υπολειμμάτων, οι οποίες λαμβάνονται μέσω αισθητήρων SST ή παραμέτρων τροχιάς διαστημικών αντικειμένων που προκύπτουν από παρατηρήσεις των αισθητήρων SST στο πλαίσιο της υποσυνιστώσας SST·

- 10) «πληροφορίες SST»: δεδομένα SST που έχουν υποστεί επεξεργασία και γίνονται εύκολα κατανοητά από τον παραλήπτη·
- 11) «ζεύξη επιστροφής»: λειτουργική ικανότητα της υπηρεσίας υποστήριξης έρευνας και διάσωσης (SAR) του Galileo· η υπηρεσία SAR του Galileo θα συμβάλλει στην υπηρεσία παγκόσμιας παρακολούθησης των αεροσκαφών, όπως ορίζεται από τον Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ)·
- 12) «Sentinel του Copernicus»: οι ειδικοί δορυφόροι του Copernicus, τα διαστημικά σκάφη ή τα ωφέλιμα φορτία διαστημικών σκαφών για τη διαστημική γεωσκόπηση·
- 13) «δεδομένα του Copernicus»: τα δεδομένα που παρέχονται από τους δορυφόρους Sentinel, του Copernicus συμπεριλαμβανομένων των μεταδεδομένων τους·
- 14) «δεδομένα και πληροφορίες του Copernicus που προέρχονται από τρίτους»: τα διαστημικά δεδομένα και πληροφορίες που έχουν αδειοδοτηθεί ή διατίθενται προς χρήση στο πλαίσιο του Copernicus και τα οποία προέρχονται από άλλες πηγές, πλην των δορυφόρων Sentinel του Copernicus·
- 15) «επιτόπια δεδομένα του Copernicus»: τα δεδομένα παρατήρησης από επίγειους, επιπλέοντες ή αερομεταφερόμενους αισθητήρες, καθώς και τα δεδομένα αναφοράς και βοηθητικά δεδομένα που παρέχονται με άδεια ή προσφέρονται προς χρήση στο Copernicus·
- 16) «πληροφορίες του Copernicus»: οι πληροφορίες που παράγονται από τις υπηρεσίες του Copernicus έπειτα από επεξεργασία ή μοντελοποίηση, συμπεριλαμβανομένων των μεταδεδομένων τους·
- 17) «συμμετέχοντα κράτη του Copernicus»: τρίτες χώρες οι οποίες συνεισφέρουν οικονομικά και συμμετέχουν στο Copernicus βάσει διεθνούς συμφωνίας που έχει συναφθεί με την Ένωση·
- 18) ««βασικοί χρήστες του Copernicus»: τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης, καθώς και οι ευρωπαϊκοί, εθνικοί ή περιφερειακοί δημόσιοι φορείς στην Ένωση ή σε συμμετέχοντα κράτη του Copernicus, στους οποίους έχει ανατεθεί αποστολή δημόσιας υπηρεσίας για τον καθορισμό, την εφαρμογή, την επιβολή ή την παρακολούθηση μη στρατιωτικών δημόσιων πολιτικών, όπως πολιτικών που αφορούν το περιβάλλον, την πολιτική προστασία, την προστασία, περιλαμβανομένης της προστασίας των υποδομών, και τις πολιτικές ασφάλειας, και οι οποίοι επωφελούνται από τα δεδομένα και τις πληροφορίες του Copernicus έχουν δε, επιπλέον, αναλάβει να καθορίζουν την εξέλιξη του Copernicus·
- 19) «άλλοι χρήστες του Copernicus»: ερευνητικοί και εκπαιδευτικοί οργανισμοί, εμπορικοί και ιδιωτικοί φορείς, φιλανθρωπικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, καθώς και διεθνείς οργανισμοί, οι οποίοι επωφελούνται από τα δεδομένα και τις πληροφορίες του Copernicus·
- 20) «χρήστες του Copernicus»: οι βασικοί χρήστες του Copernicus και άλλοι χρήστες του Copernicus·
- 21) «υπηρεσίες Copernicus»: οι προστιθέμενης αξίας υπηρεσίες γενικού και κοινού ενδιαφέροντος για την Ένωση και τα κράτη μέλη, οι οποίες χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα και μετατρέπουν γεωσκοπικά δεδομένα, επιτόπια δεδομένα του Copernicus και άλλα βοηθητικά δεδομένα σε επεξεργασμένες, συγκεντρωτικές και ερμηνευμένες πληροφορίες που είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες των χρηστών του Copernicus·
- 22) «χρήστης του GOVSATCOM»: δημόσια αρχή, φορέας επιφορτισμένος με την άσκηση των καθηκόντων δημόσιας αρχής, διεθνής οργανισμός, ή φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δόντως εξουσιοδοτημένο, στο οποίο έχουν ανατεθεί καθήκοντα σχετικά με την εποπτεία και τη διαχείριση κρίσιμων για την ασφάλεια αποστολών, επιχειρήσεων και υποδομών·
- 23) «κόμβος του GOVSATCOM»: επιχειρησιακό κέντρο που έχει ως κύρια λειτουργία να συνδέει με ασφαλή τρόπο τους χρήστες του GOVSATCOM με τους παρόχους ικανότητας και υπηρεσιών του GOVSATCOM, και, συνεπώς, να βελτιστοποιεί την προσφορά και τη ζήτηση ανά πάσα στιγμή·
- 24) «περίπτωση χρήσης του GOVSATCOM»: επιχειρησιακό σενάριο σε συγκεκριμένο περιβάλλον στο οποίο ζητούνται υπηρεσίες του GOVSATCOM·
- 25) «διαβαθμισμένες πληροφορίες της ΕΕ» ή «ΔΠΕΕ»: κάθε πληροφορία ή υλικό που έχει χαρακτηριστεί με διαβάθμιση ασφαλείας ΕΕ και του οποίου η άνευ αδείας κοινολόγηση μπορεί να βλάψει ποικιλοτρόπως τα συμφέροντα της Ένωσης ή ενός ή περισσότερων κρατών μελών·
- 26) «ευαίσθητες μη διαβαθμισμένες πληροφορίες»: μη διαβαθμισμένες πληροφορίες κατά την έννοια του άρθρου 9 της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/443 ⁽³⁷⁾ της Επιτροπής βάσει του οποίου δημιουργείται υποχρέωση προστασίας των ευαίσθητων μη διαβαθμισμένων πληροφοριών που ισχύει αποκλειστικά στην Επιτροπή και στους οργανισμούς και τα όργανα της Ένωσης που υποχρεούνται εκ του νόμου να εφαρμόζουν τους κανόνες ασφαλείας της Επιτροπής·

⁽³⁷⁾ Απόφαση (ΕΚ, Ευρατόμ) 2015/443 της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 2015, σχετικά με την ασφάλεια στην Επιτροπή (ΕΕ L 72 της 17.3.2015, σ. 41).

- 27) «συνδυαστική πράξη»: ενέργειες που στηρίζονται από τον ενωσιακό προϋπολογισμό, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο συνδυαστικών μηχανισμών σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού, και συνδυάζουν μη επιστρεπτές μορφές στήριξης ή χρηματοδοτικά μέσα ή δημοσιονομικές εγγυήσεις από τον ενωσιακό προϋπολογισμό με επιστρεπτές μορφές στήριξης από ιδρύματα αναπτυξιακής ή άλλης δημόσιας χρηματοδότησης, καθώς και από εμπορικά χρηματοδοτικά ιδρύματα και επενδυτές·
- 28) «νομική οντότητα»: φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί και αναγνωρίζεται ως τέτοιο με βάση το ενωσιακό δίκαιο, το εθνικό δίκαιο, ή το διεθνές δίκαιο και έχει νομική προσωπικότητα και δικαιοπρακτική ικανότητα για ίδιο λογαριασμό, ασκεί δικαιώματα και υπόκειται σε υποχρεώσεις, ή οντότητα που δεν έχει νομική προσωπικότητα όπως αναφέρεται στο άρθρο 197 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού·
- 29) «οντότητα-καταπιστευματοδόχος»: νομική οντότητα που είναι ανεξάρτητη από την Επιτροπή ή τρίτο μέρος και λαμβάνει δεδομένα από την Επιτροπή ή το τρίτο μέρος με σκοπό την ασφαλή αποθήκευση και μεταχείριση των εν λόγω δεδομένων·

Άρθρο 3

Συνιστώσες του προγράμματος

1. Το πρόγραμμα αποτελείται από τις ακόλουθες συνιστώσες:
- α) «Galileo», ένα αυτόνομο παγκόσμιο δορυφορικό σύστημα πλοήγησης (GNSS) για μη στρατιωτικούς σκοπούς υπό μη στρατιωτικό έλεγχο, που αποτελείται από μια συστοιχία δορυφόρων και κέντρων και ένα παγκόσμιο δίκτυο επίγειων σταθμών, και προσφέρει υπηρεσίες εντοπισμού θέσης, πλοήγησης και χρονομέτρησης, ενώ παράλληλα ενσωματώνει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις ασφάλειας·
- β) «Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υπέρθους για τη Γεωστατική Πλοήγηση» («EGNOS»), ένα περιφερειακό σύστημα δορυφορικής πλοήγησης για μη στρατιωτικούς σκοπούς υπό μη στρατιωτικό έλεγχο, που αποτελείται από κέντρα και σταθμούς στο έδαφος, καθώς και από διάφορους πομποδέκτες εγκατεστημένους σε γεωσύγχρονους δορυφόρους, και που ενισχύει και διορθώνει τα ανοικτά σήματα που εκπέμπονται από το Galileo και άλλα GNSS, μεταξύ άλλων, για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας, τις υπηρεσίες αεροναυτιλίας, και για άλλα συστήματα μεταφορών·
- γ) «Copernicus», ένα λειτουργικό αυτόνομο μη στρατιωτικό σύστημα γεωσκόπησης, με επίκεντρο τον χρήστη, υπό μη στρατιωτικό έλεγχο, που επωφελείται από τις υπάρχουσες εθνικές και ευρωπαϊκές ικανότητες, παρέχει δεδομένα και υπηρεσίες γεωπληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων δορυφόρων, επίγειων υποδομών, εγκαταστάσεων επεξεργασίας δεδομένων και πληροφοριών, και υποδομών διανομής, στη βάση μιας πολιτικής για δωρεάν πλήρη και ανοικτά δεδομένα, και το οποίο, κατά περίπτωση, ενσωματώνει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις ασφάλειας·
- δ) «Επίγνωση της κατάστασης του διαστήματος» ή «SSA», που περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποσυνιστώσες:
- i) «υποσυνιστώσα SST», ένα σύστημα επιτήρησης και παρακολούθησης του διαστήματος, που αποσκοπεί στη βελτίωση, τη λειτουργία και την παροχή δεδομένων, πληροφοριών και υπηρεσιών επιτήρησης και παρακολούθησης διαστημικών αντικειμένων σε τροχιά γύρω από τη Γη·
- ii) «υποσυνιστώσα SWE», παράμετροι παρατήρησης που σχετίζονται με ηλιακά γεγονότα·
- iii) «υποσυνιστώσα NEO», παρακολούθηση του κινδύνου προσέγγισης της Γης από γεωπλήσια αντικείμενα·
- ε) «GOVSATCOM», μια υπηρεσία δορυφορικών επικοινωνιών υπό κυβερνητικό και μη στρατιωτικό έλεγχο που επιτρέπει την παροχή ικανοτήτων και υπηρεσιών δορυφορικών επικοινωνιών σε αρχές της Ένωσης και των κρατών μελών οι οποίες διαχειρίζονται κρίσιμες για την ασφάλεια αποστολές και υποδομές.
2. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει πρόσθετα μέτρα για την εξασφάλιση αποδοτικής και αυτόνομης πρόσβασης στο διάστημα για το πρόγραμμα και για την προαγωγή ενός καινοτόμου και ανταγωνιστικού ευρωπαϊκού διαστημικού τομέα, ανάντη και κατάντη, την ενίσχυση του διαστημικού οικοσυστήματος της Ένωσης και την ενίσχυση της Ένωσης ως παγκόσμιου παράγοντα.

Άρθρο 4

Στόχοι

1. Το πρόγραμμα έχει τους ακόλουθους γενικούς στόχους:
- α) να παρέχει ή να συμβάλλει στην παροχή υψηλής ποιότητας, επικαιροποιημένων και, κατά περίπτωση, ασφαλών δεδομένων, πληροφοριών και υπηρεσιών σχετικών με το διάστημα, χωρίς διακοπή και, όπου είναι δυνατόν, σε παγκόσμιο επίπεδο, προκειμένου να καλύπτει υφιστάμενες και μελλοντικές ανάγκες και να υποστηρίζει τις πολιτικές προτεραιότητες της Ένωσης και τη σχετική τεκμηριωμένη και ανεξάρτητη λήψη αποφάσεων, μεταξύ άλλων, για την κλιματική αλλαγή, τις μεταφορές και την ασφάλεια·

- β) να μεγιστοποιεί τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη, ιδίως με την προώθηση της ανάπτυξης καινοτόμων και ανταγωνιστικών ευρωπαϊκών ανάντη και κατάντη τομέων, που θα περιλαμβάνουν τις ΜΜΕ και τις νεοφυείς επιχειρήσεις, επιτρέποντας έτσι την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην Ένωση, και με την προώθηση της ευρύτερης δυνατής απορρόφησης και χρήσης των δεδομένων, των πληροφοριών και των υπηρεσιών που παρέχονται από τις συνιστώσες του προγράμματος, τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης, εξασφαλίζοντας παράλληλα συνέργειες και συμπληρωματικότητα με τις δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης της Ένωσης που διεξάγονται στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695
- γ) να ενισχύει την προστασία και την ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών της και να ενισχύει την αυτονομία της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την τεχνολογία·
- δ) να προωθεί τον ρόλο της Ένωσης ως παγκόσμιου παράγοντα στον διαστημικό τομέα, να ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία, να ενισχύει την ευρωπαϊκή διαστημική διπλωματία, μεταξύ άλλων προωθώντας τις αρχές της αμοιβαιότητας και του θεμιτού ανταγωνισμού και να ενισχύει τον ρόλο της στην αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων, στην υποστήριξη παγκόσμιων πρωτοβουλιών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη, και να προωθεί την αντίληψη του διαστήματος ως κοινής κληρονομιάς της ανθρωπότητας·
- ε) να ενισχύει την ασφάλεια, την προστασία και τη βιωσιμότητα όλων των δραστηριοτήτων στο απώτερο διάστημα που αφορούν τα διαστημικά αντικείμενα και τον πολλαπλασιασμό των υπολειμμάτων, καθώς και το διαστημικό περιβάλλον, με την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης και της εφαρμογής τεχνολογιών για τη διάθεση διαστημικών σκαφών στο τέλος της επιχειρησιακής ζωής τους και για τη διάθεση διαστημικών υπολειμμάτων.
2. Το πρόγραμμα έχει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:
- α) για το Galileo και το EGNOS: να παρέχουν σε μακροπρόθεσμη βάση προηγμένες και ασφαλείς υπηρεσίες εντοπισμού θέσης, πλοήγησης και χρονισμού, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη συνέχεια και την ανθεκτικότητα των υπηρεσιών·
- β) για το Copernicus: να παρέχει ακριβή και αξιόπιστα δεδομένα, πληροφορίες γεωσκόπησης και υπηρεσίες που ενσωματώνουν άλλες πηγές δεδομένων, σε μακροπρόθεσμη και διατηρήσιμη βάση, και να υποστηρίζει τη διαμόρφωση, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των πολιτικών της Ένωσης και των κρατών μελών της και των ενεργειών που βασίζονται σε ανάγκες των χρηστών·
- γ) για το SSA: να ενισχύσει τις ικανότητες όσον αφορά την παρακολούθηση, τον εντοπισμό και την αναγνώριση διαστημικών αντικειμένων και διαστημικών υπολειμμάτων, με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση της απόδοσης και της αυτονομίας των ικανοτήτων στο πλαίσιο της υποσυνιστώσας SST σε ενωσιακό επίπεδο, να προσφέρει υπηρεσίες SWE και να πραγματοποιήσει τη χαρτογράφηση και δικτύωση των ικανοτήτων των κρατών μελών στο πλαίσιο της υποσυνιστώσας NEO·
- δ) για το GOVSATCOM: να διασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη διαθεσιμότητα αξιόπιστων, ασφαλών και οικονομικά αποδοτικών υπηρεσιών δορυφορικών επικοινωνιών για τους χρήστες του GOVSATCOM·
- ε) να υποστηρίζει την αυτόνομη, ασφαλή και οικονομικά αποδοτική ικανότητα πρόσβασης στο διάστημα, λαμβάνοντας υπόψη τα ζωτικά συμφέροντα ασφαλείας της Ένωσης·
- στ) να προωθήσει την ανάπτυξη μιας ισχυρής ενωσιακής οικονομίας στον τομέα του διαστήματος, υποστηρίζοντας το διαστημικό οικοσύστημα και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα, την καινοτομία, την επιχειρηματικότητα, τις δεξιότητες και τη δημιουργία ικανοτήτων σε όλα τα κράτη μέλη και σε όλες τις περιφέρειες της Ένωσης, με ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ και τις νεοφυείς επιχειρήσεις ή τα φυσικά και νομικά πρόσωπα από την Ένωση που δραστηριοποιούνται ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα αυτό.

Άρθρο 5

Πρόσβαση στο διάστημα

1. Το πρόγραμμα στηρίζει την προμήθεια και την ομαδοποίηση των υπηρεσιών εκτόξευσης για τις ανάγκες του προγράμματος και, μετά από αίτημά τους, την ομαδοποίηση των υπηρεσιών για τα κράτη μέλη και τους διεθνείς οργανισμούς.
2. Σε συνέργεια με άλλα προγράμματα και μηχανισμούς χρηματοδότησης της Ένωσης, και με την επιφύλαξη των δραστηριοτήτων του ΕΟΔ στον τομέα της πρόσβασης στο διάστημα, το πρόγραμμα μπορεί να στηρίζει:
- α) προσαρμογές, συμπεριλαμβανομένης της τεχνολογικής ανάπτυξης, σε συστήματα εκτόξευσης στο διάστημα που είναι αναγκαία για την εκτόξευση δορυφόρων, περιλαμβανομένων εναλλακτικών τεχνολογιών και καινοτόμων συστημάτων για την πρόσβαση στο διάστημα, για την υλοποίηση των συνιστώσων του προγράμματος·
- β) προσαρμογές στις επίγειες διαστημικές υποδομές, περιλαμβανομένων των νέων εξελίξεων οι οποίες είναι απαραίτητες για την εφαρμογή του προγράμματος.

Άρθρο 6

Δράσεις για τη στήριξη της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας του διαστημικού τομέα της Ένωσης

1. Το πρόγραμμα προάγει τη δημιουργία ικανοτήτων σε ολόκληρη την Ένωση στηρίζοντας
 - a) δραστηριότητες καινοτομίας για τη βέλτιστη αξιοποίηση των διαστημικών τεχνολογιών, υποδομών ή υπηρεσιών και μέτρα για τη διευκόλυνση της υιοθέτησης καινοτόμων λύσεων που προκύπτουν από δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας και τη στήριξη της ανάπτυξης του κατάντη τομέα, ιδίως μέσω συνεργειών με άλλα προγράμματα και χρηματοδοτικά μέσα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος InvestEU·
 - β) δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ενίσχυση της δημόσιας ζήτησης και της καινοτομίας του δημόσιου τομέα, προκειμένου να αξιοποιηθεί το πλήρες δυναμικό των δημόσιων υπηρεσιών για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις·
 - γ) την επιχειρηματικότητα, από πρώιμο στάδιο μέχρι την κλιμάκωση, σύμφωνα με το άρθρο 21, με την αξιοποίηση και άλλων διατάξεων πρόσβασης σε χρηματοδότηση, όπως αναφέρεται στο άρθρο 18 και στο κεφάλαιο I του τίτλου III, και με τη χρήση μιας προσέγγισης πρώτης σύμβασης·
 - δ) τη δημιουργία ενός φιλικού προς τις επιχειρήσεις διαστημικού οικοσυστήματος, μέσω της συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων, με τη μορφή ενός δικτύου διαστημικών κόμβων το οποίο:
 - i) συγκεντρώνει, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, παράγοντες από τον διαστημικό, τον ψηφιακό και άλλους τομείς, καθώς και χρήστες, και
 - ii) έχει ως στόχο να προσφέρει υποστήριξη, εγκαταστάσεις και υπηρεσίες σε πολίτες και επιχειρήσεις για την προαγωγή της επιχειρηματικότητας και των δεξιοτήτων και να ενισχύσει τις συνέργειες με τον κατάντη τομέα και τη συνεργασία με τους κόμβους ψηφιακής καινοτομίας που έχουν δημιουργηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος Ψηφιακή Ευρώπη που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁸⁾·
 - ε) την παροχή δραστηριοτήτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως για επαγγελματίες, επιχειρηματίες, πτυχιούχους και σπουδαστές, ιδίως μέσω συνεργειών με πρωτοβουλίες σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, για την ανάπτυξη προηγμένων δεξιοτήτων·
 - στ) την πρόσβαση σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας και δοκιμών για επαγγελματίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, σπουδαστές και επιχειρηματίες·
 - ζ) δραστηριότητες πιστοποίησης και τυποποίησης·
 - η) την ενίσχυση των ευρωπαϊκών αλυσίδων εφοδιασμού σε ολόκληρη την Ένωση μέσω ευρείας συμμετοχής των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ και των νεοφυών επιχειρήσεων, σε όλες τις συνιστώσες του προγράμματος, ιδίως μέσω του άρθρου 14, και μέτρων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους σε παγκόσμιο επίπεδο.

2. Κατά την υλοποίηση των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, υποστηρίζεται η ανάγκη ανάπτυξης ικανοτήτων σε κράτη μέλη με αναδυόμενη διαστημική βιομηχανία, προκειμένου να παρέχονται σε όλα τα κράτη μέλη ίσες ευκαιρίες συμμετοχής στο πρόγραμμα.

Άρθρο 7

Συμμετοχή στο πρόγραμμα τρίτων χωρών και διεθνών οργανισμών

1. Τα Galileo, EGNOS και Copernicus, καθώς και οι υποσυνιστώσες SWE και NEO, με εξαίρεση την υποσυνιστώσα SST, είναι ανοικτά στη συμμετοχή των μελών της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

Το Copernicus και οι υποσυνιστώσες SWE και NEO, με εξαίρεση την υποσυνιστώσα SST, είναι ανοικτά στη συμμετοχή των ακόλουθων τρίτων χωρών:

- a) υπό προσχώρηση χώρες, υποψήφιες χώρες και δυνάμει ex χώρες υποψήφιοι, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής των εν λόγω χωρών στα ενωσιακά προγράμματα που καθορίζονται στις αντίστοιχες συμφωνίες-πλαίσια και τις αποφάσεις του Συμβουλίου Σύνδεσης, ή σε παρεμφερείς συμφωνίες, και σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που καθορίζονται στις συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και των εν λόγω χωρών·

⁽³⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος Ψηφιακή Ευρώπη και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/2240 (ΕΕ L 166 της 11.5.2021, σ. 1).

β) χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής τους στα προγράμματα της Ένωσης που καθορίζονται στις αντίστοιχες συμφωνίες-πλαίσια και τις αποφάσεις του Συμβουλίου Σύνδεσης, ή σε παρεμφερείς συμφωνίες, και σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που καθορίζονται στις συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και των εν λόγω χωρών·

2. Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται σε ειδική συμφωνία που συνάπτεται σύμφωνα με το άρθρο 218 ΣΛΕΕ η οποία καλύπτει τη συμμετοχή τρίτης χώρας ή διεθνούς οργανισμού σε οποιοδήποτε ενωσιακό πρόγραμμα:

- α) το Galileo και το EGNOS είναι ανοικτά στη συμμετοχή των τρίτων χωρών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο στοιχεία α) και β)·
- β) το GOVSATCOM είναι ανοικτό στη συμμετοχή των μελών της ΕΖΕΣ που είναι μέλη του ΕΟΧ, καθώς και των τρίτων χωρών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο στοιχεία α) και β)· και
- γ) τα Galileo, EGNOS, Copernicus, GOVSATCOM, καθώς και οι υποσυνιστώσες SWE και NEO, με εξαίρεση την υποσυνιστώσα SST, είναι ανοικτά στη συμμετοχή τρίτων χωρών, διαφορετικών από αυτές που καλύπτονται από την παράγραφο 1 καθώς και διεθνών οργανισμών.

Η ειδική συμφωνία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου:

- α) διασφαλίζει δικαίη ισορροπία όσον αφορά τις συνεισφορές και τα οφέλη της τρίτης χώρας ή του διεθνούς οργανισμού που συμμετέχει στα προγράμματα της Ένωσης·
- β) καθορίζει τους όρους συμμετοχής στα προγράμματα, καθώς και τον υπολογισμό των χρηματοδοτικών συνεισφορών σε μεμονωμένα προγράμματα και το διοικητικό κόστος τους·
- γ) δεν παρέχει στην τρίτη χώρα ή τον διεθνή οργανισμό εξουσία λήψης αποφάσεων σχετικά με το ενωσιακό πρόγραμμα·
- δ) εγγυάται τα δικαιώματα της Ένωσης για τη διασφάλιση χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και την προστασία των οικονομικών της συμφερόντων.

Οι συνεισφορές που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου συνιστούν έσοδα για ειδικό προορισμό σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού.

3. Η συμμετοχή στις συνιστώσες ή υποσυνιστώσες του προγράμματος, με εξαίρεση την υποσυνιστώσα SST, είναι ανοικτή στις τρίτες χώρες και τους διεθνείς οργανισμούς βάσει του παρόντος άρθρου, υπό την προϋπόθεση ότι διαφυλάσσονται τα ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας της Ένωσης και των κρατών μελών της, μεταξύ άλλων και όσον αφορά την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών βάσει του άρθρου 43.

Άρθρο 8

Πρόσβαση τρίτων χωρών και διεθνών οργανισμών στις υπηρεσίες SST, τις υπηρεσίες του GOVSATCOM και την κυβερνητική υπηρεσία του Galileo

- 1. Τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμοί μπορούν να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες του GOVSATCOM εφόσον:
 - α) συνάπτουν συμφωνία, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 218 ΣΛΕΕ, η οποία καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις πρόσβασης στις υπηρεσίες του GOVSATCOM, και
 - β) συμμορφώνονται με το άρθρο 43 του παρόντος κανονισμού.
- 2. Οι τρίτες χώρες και οι διεθνείς οργανισμοί που δεν έχουν την έδρα τους στην Ένωση μπορούν να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες SST που αναφέρονται στο άρθρο 55 παράγραφος 1 στοιχείο δ) εφόσον:
 - α) συνάπτουν συμφωνία, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 218 ΣΛΕΕ, η οποία καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις πρόσβασης στις εν λόγω υπηρεσίες SST, και
 - β) συμμορφώνονται με το άρθρο 43 του παρόντος κανονισμού.
- 3. Δεν απαιτείται συμφωνία που συνάπτεται βάσει του άρθρου 218 ΣΛΕΕ για τις υπηρεσίες SST που είναι διαθέσιμες στο κοινό, όπως αναφέρονται στο άρθρο 55 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ). Η πρόσβαση σε αυτές τις υπηρεσίες επιτρέπεται κατόπιν αιτήματος των δυνητικών χρηστών σύμφωνα με το άρθρο 56.

4. Η πρόσβαση τρίτων χωρών και διεθνών οργανισμών στην κυβερνητική υπηρεσία (PRS) που παρέχει το Galileo διέπεται από το άρθρο 3 παράγραφος 5 της απόφασης αριθ. 1104/2011/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁹⁾.

Άρθρο 9

Κυριότητα και χρήση των περιουσιακών στοιχείων

1. Με την εξαίρεση των οριζομένων στην παράγραφο 2, η Ένωση έχει την κυριότητα όλων των υλικών και άυλων περιουσιακών στοιχείων που δημιουργούνται ή αναπτύσσονται στο πλαίσιο των συνιστώσων του προγράμματος. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι οι σχετικές συμβάσεις, συμφωνίες και λοιπές ρυθμίσεις σχετικά με τις δραστηριότητες που μπορούν να έχουν ως συνέπεια τη δημιουργία ή την ανάπτυξη των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων, περιλαμβάνουν διατάξεις που εξασφαλίζουν την κυριότητα της Ένωσης στα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στα υλικά και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που δημιουργούνται ή αναπτύσσονται στο πλαίσιο των συνιστώσων του προγράμματος, όταν οι δραστηριότητες που ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ή την ανάπτυξη τέτοιου είδους περιουσιακών στοιχείων:

- α) πραγματοποιούνται δυνάμει επιχορηγήσεων ή βραβείων που χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από την Ένωση·
- β) δεν χρηματοδοτούνται πλήρως από την Ένωση· ή
- γ) συνδέονται με την ανάπτυξη, κατασκευή ή χρήση δεκτών PRS που ενσωματώνουν ΔΠΕΕ ή κατασκευαστικών μερών των εν λόγω δεκτών.

3. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι οι συμβάσεις, συμφωνίες και οι άλλες ρυθμίσεις που σχετίζονται με τις δραστηριότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνουν διατάξεις που καθορίζουν το κατάλληλο καθεστώς κυριότητας των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων και, όσον αφορά την παράγραφο 2 στοιχείο γ) του παρόντος άρθρου, ότι η Ένωση μπορεί να χρησιμοποιεί τους δέκτες PRS σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 1104/2011/ΕΕ.

4. Η Επιτροπή επιδιώκει τη σύναψη συμβάσεων, συμφωνιών ή άλλων ρυθμίσεων με τρίτα μέρη όσον αφορά:

- α) ήδη υφιστάμενα δικαιώματα κυριότητας για υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία που δημιουργούνται ή αναπτύσσονται στο πλαίσιο των συνιστώσων του προγράμματος·
- β) την απόκτηση των δικαιωμάτων κυριότητας ή χορήγησης άδειας για άλλα υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία που είναι αναγκαία για την υλοποίηση του προγράμματος.

5. Η Επιτροπή διασφαλίζει, μέσω κατάλληλου πλαισίου, τη βέλτιστη χρήση των υλικών και άυλων περιουσιακών στοιχείων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 υπό την κυριότητα της Ένωσης.

6. Όταν τα περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 συνίστανται σε δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, η Επιτροπή διαχειρίζεται τα δικαιώματα αυτά όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά, λαμβάνοντας υπόψη:

- α) την ανάγκη προστασίας και ανάδειξης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων·
- β) τα νόμιμα συμφέροντα όλων των ενδιαφερόμενων μερών·
- γ) την ανάγκη για αρμονική ανάπτυξη των αγορών και νέων τεχνολογιών· και
- δ) την ανάγκη για τη συνέχεια των υπηρεσιών που παρέχονται από τις συνιστώσες του προγράμματος.

Η Επιτροπή διασφαλίζει ιδίως ότι οι σχετικές συμβάσεις, συμφωνίες και άλλες ρυθμίσεις περιλαμβάνουν τη δυνατότητα μεταβίβασης των εν λόγω δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας σε τρίτους ή τη χορήγηση αδειών τρίτων για τα δικαιώματα αυτά, μεταξύ των άλλων και στον δημιουργό της διανοητικής ιδιοκτησίας, και ότι ο Οργανισμός μπορεί να απολαύει ελεύθερα των εν λόγω δικαιωμάτων όταν αυτό είναι απαραίτητο για την άσκηση των καθηκόντων του δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Η χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης που προβλέπεται στο άρθρο 28 παράγραφος 4 ή οι συμφωνίες συνεισφοράς που αναφέρονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 περιέχουν σχετικές διατάξεις που επιτρέπουν τη χρήση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου από τον ΕΟΔ και τις άλλες εντεταλμένες οντότητες, όπου είναι αναγκαίο για την εκτέλεση των καθηκόντων τους δυνάμει του παρόντος κανονισμού, και τους όρους για τη χρήση αυτή.

⁽³⁹⁾ Απόφαση αριθ. 1104/2011/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τις μεθόδους πρόσβασης στην κυβερνητική υπηρεσία η οποία προσφέρεται από το παγκόσμιο σύστημα δορυφορικής ραδιοπλοήγησης που υλοποιήθηκε από το πρόγραμμα Galileo (ΕΕ L 287 της 4.11.2011, σ. 1).

Άρθρο 10

Εγγύηση

1. Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που επιβάλλονται από νομικά δεσμευτικές διατάξεις, οι υπηρεσίες, τα δεδομένα και οι πληροφορίες που παρέχονται από τις συνιστώσες του προγράμματος παρέχονται χωρίς καμία ρητή ή σιωπηρή εγγύηση ως προς την ποιότητα, την ακρίβεια, τη διαθεσιμότητα, την αξιοπιστία, την ταχύτητα και την καταλληλότητά τους για οποιονδήποτε σκοπό.
2. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι οι χρήστες των εν λόγω υπηρεσιών, δεδομένων και πληροφοριών ενημερώνονται δεόντως σχετικά με την παράγραφο 1.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Άρθρο 11

Προϋπολογισμός

1. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για την υλοποίηση του προγράμματος για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2021 έως 31 Δεκεμβρίου 2027 και για την κάλυψη έναντι των συναφών κινδύνων, ανέρχεται σε 14,880 δισεκατομμύρια EUR σε τρέχουσες τιμές.

Η κατανομή του ποσού που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο επιμερίζεται στις κάτωθι κατηγορίες δαπανών:

- α) για το Galileo και το EGNOS: 9,017 δισεκατομμύρια EUR·
- β) για το Copernicus: 5,421 δισεκατομμύρια EUR·
- γ) για τα SSA και GOVSATCOM: 0,442 δισεκατομμύρια EUR.

2. Η Επιτροπή δύναται να ανακατανέμει κονδύλια μεταξύ των κατηγοριών δαπανών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου με ανώτατο όριο το 7,5 % της κατηγορίας δαπανών που λαμβάνει τα κονδύλια ή της κατηγορίας που παρέχει τα κονδύλια. Η Επιτροπή δύναται, μέσω εκτελεστικών πράξεων, να ανακατανέμει κονδύλια μεταξύ των κατηγοριών δαπανών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, όταν η εν λόγω ανακατανομή υπερβαίνει σωρευτικό ποσό άνω του 7,5 % του ποσού που κατανέμεται στην κατηγορία δαπανών που λαμβάνει τα κονδύλια ή στην κατηγορία που παρέχει τα κονδύλια. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 3.

3. Πρόσθετα μέτρα, όπως προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2, δηλαδή δραστηριότητες στις οποίες αναφέρονται τα άρθρα 5 και 6, χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των συνιστωσών του προγράμματος.

4. Οι πιστώσεις του ενωσιακού προϋπολογισμού που διατίθενται για το πρόγραμμα καλύπτουν όλες τις δραστηριότητες που απαιτούνται για την εκπλήρωση των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 4. Οι δαπάνες αυτές μπορούν να καλύπτουν:

- α) μελέτες και συνεδριάσεις εμπειρογνομόνων, ιδίως όσον αφορά τη συμμόρφωση με το κόστος και τους χρονικούς περιορισμούς του·
- β) δραστηριότητες πληροφόρησης και επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της εταιρικής επικοινωνίας, για τις πολιτικές προτεραιότητες της Ένωσης, εφόσον συνδέονται άμεσα με τους στόχους του παρόντος κανονισμού, με στόχο, ιδίως, τη δημιουργία συνεργειών με άλλες πολιτικές της Ένωσης·
- γ) τα δίκτυα της τεχνολογίας πληροφοριών, η λειτουργία των οποίων είναι η επεξεργασία ή η ανταλλαγή πληροφοριών, και τα μέτρα διοικητικής διαχείρισης, μεταξύ άλλων στον τομέα της ασφάλειας, που υλοποιούνται από την Επιτροπή·
- δ) τεχνική και διοικητική βοήθεια για την υλοποίηση του προγράμματος, όπως π.χ. για δραστηριότητες προετοιμασίας, παρακολούθησης, ελέγχου, λογιστικού ελέγχου και αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των εταιρικών συστημάτων τεχνολογίας πληροφοριών.

5. Δράσεις που λαμβάνουν σωρευτική χρηματοδότηση από διάφορα προγράμματα της Ένωσης ελέγχονται λογιστικά μόνο μία φορά, καλύπτοντας όλα τα εμπλεκόμενα προγράμματα και τους αντίστοιχους εφαρμοστέους κανόνες τους.

6. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις που αφορούν το πρόγραμμα και που καλύπτουν δραστηριότητες οι οποίες εκτείνονται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη μπορούν να κατανέμονται σε περισσότερα οικονομικά έτη σε ετήσιες δόσεις.

7. Οι πόροι που διατίθενται στα κράτη μέλη στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης μπορούν, κατόπιν αιτήματος του οικείου κράτους μέλους, να μεταφερθούν στο πρόγραμμα υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 26 του κανονισμού περί κοινών διατάξεων. Η Επιτροπή εκτελεί τους εν λόγω πόρους άμεσα, σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, ή έμμεσα, σύμφωνα με το στοιχείο γ) του εν λόγω εδαφίου. Οι εν λόγω πόροι χρησιμοποιούνται προς όφελος του οικείου κράτους μέλους.

Άρθρο 12

Έσοδα για ειδικό προορισμό

1. Τα έσοδα που παράγονται από τις συνιστώσες του προγράμματος καταβάλλονται στον ενωσιακό προϋπολογισμό και χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση της συνιστώσας από την οποία προήλθαν τα έσοδα.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν πρόσθετη χρηματοδοτική συνεισφορά σε μια συνιστώσα του προγράμματος για την κάλυψη πρόσθετων στοιχείων, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω πρόσθετα στοιχεία δεν δημιουργούν καμία οικονομική ή τεχνική επιβάρυνση ή καθυστέρηση της οικείας συνιστώσας. Η Επιτροπή, με εκτελεστικές πράξεις, αποφασίζει κατά πόσον πληρούνται οι εν λόγω προϋποθέσεις. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 3.

3. Η πρόσθετη χρηματοδοτική συνεισφορά στην οποία αναφέρεται το παρόν άρθρο αντιμετωπίζεται ως εξωτερικό έσοδο για ειδικό προορισμό, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 13

Εκτέλεση και μορφές της ενωσιακής χρηματοδότησης

1. Το πρόγραμμα υλοποιείται υπό άμεση διαχείριση, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, ή υπό έμμεση διαχείριση με φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 62 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Το πρόγραμμα μπορεί να παρέχει χρηματοδότηση σε οποιαδήποτε από τις μορφές που καθορίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό, ιδίως επιχορηγήσεις, βραβεία και προμήθειες. Μπορεί επίσης να παρέχει χρηματοδότηση με τη μορφή χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο συνδυαστικών πράξεων.

3. Όταν ο προϋπολογισμός του Copernicus εκτελείται υπό έμμεση διαχείριση οι κανόνες προμηθειών των φορέων στους οποίους έχουν ανατεθεί καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού μπορούν να εφαρμόζονται στην προβλεπόμενη από τα άρθρα 62 και 154 του δημοσιονομικού κανονισμού έκταση. Οι ειδικές προσαρμογές που είναι αναγκαίες για τους εν λόγω κανόνες προμηθειών καθορίζονται στις σχετικές συμφωνίες συνεισφοράς.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Προμήθειες

Άρθρο 14

Αρχές που διέπουν τις προμήθειες

1. Στις διαδικασίες προμηθειών για τον σκοπό του προγράμματος, η αναθέτουσα αρχή ενεργεί σύμφωνα με τις ακόλουθες αρχές:

- α) προωθεί σε όλα τα κράτη μέλη, σε ολόκληρη την Ένωση και σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού, την ευρύτερη και πιο ανοικτή δυνατή συμμετοχή των οικονομικών φορέων, ιδίως των νεοφυών επιχειρήσεων, των νεοεισερχόμενων, και των ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης υπεργολαβίας από τους προσφέροντες·
- β) εξασφαλίζει ουσιαστικό ανταγωνισμό και, όπου είναι δυνατό, αποφεύγει την υπέρμετρη εξάρτηση από έναν και μόνο πάροχο, ιδίως για τον κρίσιμο εξοπλισμό και υπηρεσίες, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τους στόχους της τεχνολογικής ανεξαρτησίας και της συνέχειας των υπηρεσιών·
- γ) κατά παρέκκλιση από το άρθρο 167 του δημοσιονομικού κανονισμού, χρησιμοποιεί, όπου κρίνεται σκόπιμο, πολλαπλές πηγές εφοδιασμού, προκειμένου να διασφαλίζεται καλύτερος γενικός έλεγχος όλων των συνιστωσών του προγράμματος, του κόστους και του χρονοδιαγράμματός τους·
- δ) εφαρμόζει τις αρχές της ανοικτής πρόσβασης και του θεμιτού ανταγωνισμού σε ολόκληρη τη βιομηχανική αλυσίδα εφοδιασμού, μέσω της υποβολής προσφορών βάσει διαφανών και επικαιροποιημένων πληροφοριών, της σαφούς κοινοποίησης πληροφοριών για τους εφαρμοστέους κανόνες και διαδικασίες προμηθειών, τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης και τυχόν άλλων σχετικών πληροφοριών που επιτρέπουν την ισότιμη συμμετοχή όλων των δυνητικών προσφερόντων, περιλαμβανομένων των ΜΜΕ και των νεοφυών επιχειρήσεων·
- ε) προωθεί την αυτονομία της Ένωσης, ιδίως στο τεχνολογικό επίπεδο·
- στ) συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις ασφάλειας των συνιστωσών του προγράμματος και συμβάλλει στην προστασία των ζωτικών συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών της·
- ζ) προωθεί τη συνέχεια και την αξιοπιστία των υπηρεσιών·
- η) πληροί τα κατάλληλα κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια.

2. Το συμβούλιο ανάθεσης συμβάσεων, στο πλαίσιο της Επιτροπής, εξετάζει ενδελεχώς τη διαδικασία προμηθειών σχετικά με όλες τις συνιστώσες του προγράμματος και παρακολουθεί τη συμβατική εκτέλεση του ενωσιακού προϋπολογισμού που έχει ανατεθεί στις εντεταλμένες οντότητες. Κατά περίπτωση, καλείται εκπρόσωπος κάθε εντεταλμένης οντότητας.

Άρθρο 15

Συμβάσεις με υπό όρους καταβαλλόμενες δόσεις

1. Όσον αφορά τις δραστηριότητες που σχετίζονται με τη λειτουργία και τις υποδομές, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνάψει σύμβαση με τη μορφή σύμβασης με υπό όρους καταβαλλόμενες δόσεις, σύμφωνα με το παρόν άρθρο.
2. Στα έγγραφα της προμήθειας για σύμβαση με υπό όρους καταβαλλόμενες δόσεις αναφέρονται τα ειδικά στοιχεία των συμβάσεων με υπό όρους καταβαλλόμενες δόσεις. Ορίζονται, ιδίως, το αντικείμενο της σύμβασης, το τίμημα ή οι όροι καθορισμού του και οι όροι παροχής των εργασιών, του εφοδιασμού και των υπηρεσιών σε κάθε δόση.
3. Η σύμβαση με υπό όρους καταβαλλόμενες δόσεις περιλαμβάνει:
 - α) μία σταθερή δόση που καταλήγει σε σταθερή ανάληψη υποχρέωσης όσον αφορά την διεκπεραίωση των εργασιών, του εφοδιασμού ή των υπηρεσιών που προβλέπονται στην σύμβαση για την παρούσα δόση· και
 - β) μία ή περισσότερες υπό δημοσιονομικούς και εκτελεστικούς όρους δόσεις.
4. Οι υποχρεώσεις της σταθερής δόσης και οι υποχρεώσεις κάθε υπό όρους καταβαλλόμενης δόσης αποτελούν ένα συνεκτικό σύνολο, λαμβανομένων υπόψη των υποχρεώσεων των προηγούμενων ή επόμενων δόσεων.
5. Για την εκτέλεση κάθε υπό όρους καταβαλλόμενης δόσης προαπαιτείται απόφαση της αναθέτουσας αρχής, η οποία κοινοποιείται στον ανάδοχο με τη σύμβαση.

Άρθρο 16

Συμβάσεις απόδοσης του κόστους

1. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να επιλέξει σύμβαση ολικής ή μερικής απόδοσης του κόστους, υπό τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 3.
2. Το τίμημα που πρέπει να καταβληθεί για σύμβαση απόδοσης του κόστους συνίσταται στην απόδοση:

- α) όλων των άμεσων δαπανών που πραγματοποιήσει ο ανάδοχος κατά την εκτέλεση της σύμβασης, όπως το κόστος του εργατικού δυναμικού, των υλικών, των αναλωσίμων, και της χρήσης του εξοπλισμού και των αναγκαίων υποδομών για την εκτέλεση της σύμβασης·
- β) των έμμεσων δαπανών·
- γ) ενός καθορισμένου κέρδους· και
- δ) μιας κατάλληλης αμοιβής κινήτρου με βάση την επίτευξη των στόχων όσον αφορά την εκτέλεση και το χρονοδιάγραμμα.
3. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να επιλέξει σύμβαση μερικής ή ολικής απόδοσης του κόστους σε περιπτώσεις που είναι δύσκολη ή δεν είναι σκόπιμη η παροχή σταθερού τιμήματος με ακρίβεια, λόγω των εγγενών αβεβαιοτήτων στην εκτέλεση της σύμβασης, επειδή:
- α) η σύμβαση έχει πολύ περίπλοκα στοιχεία ή στοιχεία που απαιτούν τη χρήση νέας τεχνολογίας και περιλαμβάνει, ως εκ τούτου, σημαντικό αριθμό τεχνικών κινδύνων, ή
- β) οι δραστηριότητες που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης πρέπει, για επιχειρησιακούς λόγους, να ξεκινήσουν χωρίς καθυστέρηση, ακόμη και αν δεν είναι ακόμη δυνατόν να καθορισθεί ένα ακριβές σταθερό τίμημα συνολικά, επειδή υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι ή επειδή η εκτέλεση της σύμβασης εξαρτάται εν μέρει από την εκτέλεση άλλων συμβάσεων.
4. Οι συμβάσεις απόδοσης του κόστους προβλέπουν ανώτατο τίμημα. Το ανώτατο τίμημα σύμβασης ολικής ή μερικής απόδοσης του κόστους είναι το ανώτατο καταβλητέο. Το τίμημα είναι δυνατόν να τροποποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 172 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 17

Υπεργολαβία

1. Η αναθέτουσα αρχή, προκειμένου να ενθαρρύνει τις νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις, τις ΜΜΕ και τις νεοφυείς επιχειρήσεις, καθώς και τη διασυνοριακή συμμετοχή τους, και προκειμένου να παρέχει την ευρύτερη δυνατή γεωγραφική κάλυψη, προστατεύοντας παράλληλα την αυτονομία της Ένωσης, ζητεί από τον προσφέροντα να αναθέσει σε υπεργολάβους ένα μέρος της σύμβασης με ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών στα κατάλληλα επίπεδα υπεργολαβίας σε εταιρείες άλλες από εκείνες που ανήκουν στον όμιλο του προσφέροντος.
2. Ο προσφέρων αιτιολογεί τυχόν παρέκκλιση από αίτηση που υποβλήθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 1.
3. Για συμβάσεις άνω των 10 εκατομμυρίων EUR, η αναθέτουσα αρχή επιδιώκει να εξασφαλίσει ότι τουλάχιστον το 30 % της αξίας της σύμβασης ανατίθεται υπεργολαβικά, με διαγωνισμό σε διάφορα επίπεδα, σε εταιρείες εκτός του ομίλου του κύριου προσφέροντος, ιδίως προκειμένου να καταστεί δυνατή η διασυνοριακή συμμετοχή ΜΜΕ. Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή του προγράμματος που αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 για την εκπλήρωση του εν λόγω στόχου, όσον αφορά τις συμβάσεις που υπογράφονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Επιχορηγήσεις, βραβεία και συνδυαστικές πράξεις

Άρθρο 18

Επιχορηγήσεις και βραβεία

1. Η Ένωση μπορεί να καλύπτει έως και το 100 % των επιλέξιμων δαπανών, με την επιφύλαξη της αρχής της συγχρηματοδότησης.
2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 181 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού, όταν εφαρμόζονται κατ' αποκοπή συντελεστές, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να επιτρέπει ή να επιβάλλει τη χρηματοδότηση των έμμεσων δαπανών του δικαιούχου με μέγιστο όριο το 25 % επί του συνόλου των επιλέξιμων άμεσων δαπανών της δράσης.
3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, οι έμμεσες δαπάνες μπορούν να δηλώνονται με μορφή κατ' αποκοπή ποσού ή μοναδιαίας δαπάνης στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο πρόγραμμα εργασίας που αναφέρεται στο άρθρο 100.

4. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 204 του δημοσιονομικού κανονισμού, το μέγιστο ποσό χρηματοδοτικής στήριξης που μπορεί να καταβληθεί σε τρίτο δεν υπερβαίνει τις 200 000 EUR.

Άρθρο 19

Κοινές προσκλήσεις για τις επιχορηγήσεις

1. Η Επιτροπή ή μια εντεταλμένη οντότητα στο πλαίσιο του προγράμματος μπορεί να εκδώσει κοινή πρόσκληση υποβολής προτάσεων με οντότητες, φορείς ή πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 62 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού.
2. Σε περίπτωση κοινής πρόσκλησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου:
 - α) ισχύουν οι κανόνες που αναφέρονται στον τίτλο VIII του δημοσιονομικού κανονισμού·
 - β) οι διαδικασίες αξιολόγησης περιλαμβάνουν μια ισόρροπη ομάδα εμπειρογνομόνων οι οποίοι ορίζονται από κάθε συμβαλλόμενο μέρος· και
 - γ) οι επιτροπές αξιολόγησης συμμορφώνονται προς το άρθρο 150 του δημοσιονομικού κανονισμού.
3. Η συμφωνία επιχορήγησης προσδιορίζει τη ρύθμιση που εφαρμόζεται στα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

Άρθρο 20

Επιχορηγήσεις για προ-εμπορικές δημόσιες συμβάσεις και προμήθεια καινοτόμων λύσεων

1. Οι δράσεις μπορούν να περιλαμβάνουν ή να έχουν ως πρωταρχικό στόχο προ-εμπορικές δημόσιες συμβάσεις ή προμήθεια καινοτόμων λύσεων που εκτελούνται από τους δικαιούχους οι οποίοι είναι αναθέτουσες αρχές ή οντότητες, όπως ορίζονται στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ ⁽⁴⁰⁾, 2014/25/ΕΕ ⁽⁴¹⁾ και 2009/81/ΕΚ ⁽⁴²⁾ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
2. Οι διαδικασίες προμηθειών για καινοτόμες λύσεις:
 - α) συμμορφώνονται με τις αρχές της διαφάνειας, της μη διακριτικής μεταχείρισης, της ίσης μεταχείρισης, της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της αναλογικότητας, καθώς και με τους κανόνες ανταγωνισμού·
 - β) στην περίπτωση προ-εμπορικών δημόσιων συμβάσεων, δύναται να προβλέπουν ειδικούς όρους, όπως ο περιορισμός του τύπου εκτέλεσης των δραστηριοτήτων που αφορά η σύμβαση στο έδαφος των κρατών μελών και των τρίτων χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα·
 - γ) είναι δυνατό να επιτρέπουν την ανάθεση πολλαπλών συμβάσεων με την ίδια διαδικασία («πολλαπλές πηγές»)· και
 - δ) προβλέπουν την ανάθεση των συμβάσεων στον/στους προσφέροντα/-ες με την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής, διασφαλίζοντας παράλληλα την απουσία σύγκρουσης συμφερόντων.
3. Ο ανάδοχος που παράγει αποτελέσματα σε προ-εμπορική δημόσια σύμβαση είναι κύριος τουλάχιστον των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που συνδέονται με τα αποτελέσματα. Οι αναθέτουσες αρχές απολαύουν τουλάχιστον δικαιωμάτων πρόσβασης, χωρίς υποχρέωση καταβολής δικαιωμάτων χρήσης, στα αποτελέσματα για ίδια χρήση, καθώς και του δικαιώματος να χορηγούν, ή να απαιτούν από τον ανάδοχο να χορηγεί, μη αποκλειστικές άδειες σε τρίτους με σκοπό την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων για την αναθέτουσα αρχή υπό θεμιτές και λογικές προϋποθέσεις, χωρίς δικαίωμα περαιτέρω χορήγησης αδειών. Εάν ένας ανάδοχος δεν αξιοποιήσει εμπορικά τα αποτελέσματα μέσα σε δεδομένο χρονικό διάστημα μετά την προ-εμπορική δημόσια σύμβαση, όπως ορίζεται στη σύμβαση, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν να μεταβιβάσει την κυριότητα των αποτελεσμάτων στις αναθέτουσες αρχές.

⁽⁴⁰⁾ Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65).

⁽⁴¹⁾ Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243).

⁽⁴²⁾ Οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 216 της 20.8.2009, σ. 76).

Άρθρο 21

Συνδυαστικές πράξεις

Οι συνδυαστικές πράξεις που αποφασίζονται στο πλαίσιο του προγράμματος εκτελούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/523 και τον τίτλο Χ του δημοσιονομικού κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Άλλες χρηματοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 22

Σωρευτική και εναλλακτική χρηματοδότηση

1. Δράση που έχει λάβει συνεισφορά δυνάμει του προγράμματος μπορεί επίσης να λάβει συνεισφορά από άλλο ενωσιακό πρόγραμμα, υπό την προϋπόθεση ότι οι συνεισφορές δεν καλύπτουν τις ίδιες δαπάνες. Οι κανόνες του σχετικού ενωσιακού προγράμματος εφαρμόζονται στην αντίστοιχη συνεισφορά του στη δράση. Η σωρευτική χρηματοδότηση δεν υπερβαίνει το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών της δράσης. Η στήριξη από διαφορετικά προγράμματα της Ένωσης μπορεί να υπολογίζεται σε κατ' αναλογία βάση, σύμφωνα με τα έγγραφα στα οποία καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη στήριξη.
2. Δράσεις στις οποίες έχει απονεμηθεί σήμανση σφραγίδας αριστείας στο πλαίσιο του προγράμματος μπορούν να λάβουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης ή από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, σύμφωνα με 73 παράγραφος 4 του κανονισμού περί κοινών διατάξεων εάν πληρούν τις ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:
 - α) έχουν αξιολογηθεί σε πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος·
 - β) πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις ποιότητας της εν λόγω πρόσκλησης υποβολής προτάσεων·
 - γ) δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της εν λόγω πρόσκλησης υποβολής προτάσεων λόγω δημοσιονομικών περιορισμών·

Άρθρο 23

Ομαδοποιημένες προμήθειες

1. Επιπλέον των διατάξεων του άρθρου 165 του δημοσιονομικού κανονισμού, η Επιτροπή ή ο Οργανισμός μπορούν να διενεργούν διαδικασίες από κοινού προμηθειών με τον ΕΟΔ ή άλλους διεθνείς οργανισμούς που συμμετέχουν στην υλοποίηση των συνιστωσών του προγράμματος.
2. Οι κανόνες που ισχύουν για τις προμήθειες και προβλέπονται στο άρθρο 165 του δημοσιονομικού κανονισμού εφαρμόζονται κατ' αναλογία υπό την προϋπόθεση ότι, σε κάθε περίπτωση, εφαρμόζονται οι διαδικαστικές διατάξεις που ισχύουν για τα ενωσιακά θεσμικά όργανα.

Άρθρο 24

Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής για τη διαφύλαξη της ασφάλειας, της ακεραιότητας και της ανθεκτικότητας των επιχειρησιακών συστημάτων της Ένωσης

1. Η Επιτροπή εφαρμόζει τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής που ορίζονται στην παράγραφο 2 για τις προμήθειες, τις επιχορηγήσεις ή τα βραβεία βάσει του παρόντος τίτλου, εάν κρίνει ότι αυτό είναι αναγκαίο και ενδεδειγμένο για τη διαφύλαξη της ασφάλειας, της ακεραιότητας και της ανθεκτικότητας των επιχειρησιακών συστημάτων της Ένωσης, λαμβάνοντας υπόψη τον στόχο της προώθησης της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την τεχνολογία σε όλες τις βασικές τεχνολογίες και αλυσίδες αξίας, διατηρώντας παράλληλα μια ανοικτή οικονομία.

Πριν την εφαρμογή των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας και συμμετοχής, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή του προγράμματος που αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 στοιχείο ε) και λαμβάνει ιδιαίτερος υπόψη τις απόψεις των κρατών μελών σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και την αιτιολόγηση των εν λόγω προϋποθέσεων επιλεξιμότητας και συμμετοχής.

2. Οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής είναι οι ακόλουθες:
- α) η επιλέξιμη νομική οντότητα είναι εγκατεστημένη σε κράτος μέλος, και οι δομές της εκτελεστικής της διοίκησης είναι εγκατεστημένες στο εν λόγω κράτος μέλος,
 - β) η επιλέξιμη νομική οντότητα δεσμεύεται να εκτελεί όλες τις σχετικές δραστηριότητες σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, και
 - γ) η επιλέξιμη νομική οντότητα δεν υπόκειται στον έλεγχο τρίτης χώρας ή οντότητας τρίτης χώρας.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «έλεγχος» νοείται η δυνατότητα άσκησης αποφασιστικής επιρροής σε μια νομική οντότητα, άμεσα ή έμμεσα, μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «δομή εκτελεστικής διοίκησης» νοείται το όργανο μιας νομικής οντότητας που έχει διοριστεί σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και το οποίο, κατά περίπτωση, υποβάλλει εκθέσεις στον γενικό διευθυντή ή σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο με ανάλογη εξουσία λήψης αποφάσεων, είναι εξουσιοδοτημένο να διαμορφώνει τη στρατηγική, τους στόχους και τη γενική διεύθυνση της νομικής οντότητας, επιβλέπει δε και παρακολουθεί τη λήψη αποφάσεων σε επίπεδο διαχείρισης·

3. Η Επιτροπή μπορεί να παρεκκλίνει από τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) ή β) για συγκεκριμένη νομική οντότητα κατόπιν αξιολόγησης με βάση τα ακόλουθα σωρευτικά κριτήρια:

- α) δεν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμα υποκατάστατα συγκεκριμένων τεχνολογιών, αγαθών ή υπηρεσιών που απαιτούνται για τις δραστηριότητες της παραγράφου 1 στα κράτη μέλη,
- β) η νομική οντότητα είναι εγκατεστημένη σε χώρα που είναι μέλος του ΕΟΧ ή της ΕΖΕΣ και η οποία έχει συνάψει διεθνή συμφωνία με την Ένωση όπως αναφέρεται στο άρθρο 7 και οι δομές της εκτελεστικής της διοίκησης είναι επίσης εγκατεστημένες στην εν λόγω χώρα, οι δε δραστηριότητες που συνδέονται με την προμήθεια, την επιχορήγηση ή το βραβείο εκτελούνται στην εν λόγω χώρα ή σε μία ή περισσότερες τέτοιες χώρες, και
- γ) εφαρμόζονται επαρκή μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας των ΔΠΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 43 και της ακεραιότητας, της ασφάλειας και της ανθεκτικότητας των συνιστωσών του προγράμματος, της λειτουργίας τους και των υπηρεσιών τους.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου, η Επιτροπή δύναται να παρεκκλίνει από τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και β) για μια νομική οντότητα εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα που δεν είναι μέλος του ΕΟΧ ή της ΕΖΕΣ εφόσον δεν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμα υποκατάστατα στις χώρες που είναι μέλη του ΕΟΧ ή της ΕΖΕΣ και πληρούνται τα κριτήρια του πρώτου εδαφίου στοιχεία α) και γ).

4. Η Επιτροπή δύναται να παρεκκλίνει από την προϋπόθεση της παραγράφου 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), εάν η νομική οντότητα που είναι εγκατεστημένη σε κράτος μέλος παρέχει τις ακόλουθες εγγυήσεις:

- α) ο έλεγχος της νομικής οντότητας δεν ασκείται κατά τρόπο που να περιορίζει ή εμποδίζει την ικανότητά της:
 - i) να διενεργεί την προμήθεια, την επιχορήγηση ή το βραβείο· και
 - ii) να παράγει αποτελέσματα, ιδίως μέσω των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων·
- β) η ελέγχουσα τρίτη χώρα ή οντότητα τρίτης χώρας δεσμεύεται να μην ασκεί δικαιώματα ελέγχου ή να μην επιβάλλει υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων στη νομική οντότητα σε σχέση με την προμήθεια, την επιχορήγηση ή το βραβείο· και
- γ) η νομική οντότητα πληροί το άρθρο 34 παράγραφος 7.

5. Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη η νομική οντότητα αξιολογούν κατά πόσον η νομική οντότητα πληροί τα κριτήρια που ορίζονται στην παράγραφο 3 στοιχείο γ) και τις εγγυήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 4. Η Επιτροπή συμμορφώνεται με την εν λόγω αξιολόγηση.

6. Η Επιτροπή παρέχει τα ακόλουθα στην επιτροπή του προγράμματος που αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 στοιχείο ε):

- α) το πεδίο εφαρμογής των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας και συμμετοχής που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου·
- β) λεπτομέρειες και αιτιολογήσεις σχετικά με τις παρεκκλίσεις του παρόντος άρθρου· και

γ) την αξιολόγηση που αποτέλεσε τη βάση για την παρέκκλιση, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου, χωρίς γνωστοποίηση εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών.

7. Οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2, τα κριτήρια της παραγράφου 3 και οι εγγυήσεις της παραγράφου 4 περιλαμβάνονται στα έγγραφα της προμήθειας, της επιχορήγησης ή του βραβείου, κατά περίπτωση και, στην περίπτωση προμήθειας, εφαρμόζονται σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής της προκύπτουσας σύμβασης.

8 Το παρόν άρθρο δεν θίγει την απόφαση αριθ. 1104/2011/ΕΕ και την κατ' εξουσιοδότηση απόφαση της Επιτροπής της 15ης Σεπτεμβρίου 2015 ⁽⁴³⁾, τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/452, την απόφαση 2013/488/ΕΕ και την απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444, εφαρμόζεται δε με επιφύλαξη του ελέγχου ασφαλείας που διενεργούν τα κράτη μέλη όσον αφορά νομικές οντότητες που συμμετέχουν σε δραστηριότητες που απαιτούν πρόσβαση σε ΔΠΕΕ βάσει των εφαρμοστέων εθνικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων.

Εάν διαβαθμιστούν οι συμβάσεις που απορρέουν από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής που εφαρμόζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν πρέπει να θίγουν την αρμοδιότητα των εθνικών αρχών ασφαλείας.

Το παρόν άρθρο δεν παρεμβαίνει, τροποποιεί ή έρχεται σε αντίθεση με οποιαδήποτε υφιστάμενη διαδικασία εξουσιοδότησης ασφαλείας φορέα και εξουσιοδότησης ασφαλείας προσωπικού εντός κράτους μέλους.

Άρθρο 25

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

Σε περίπτωση συμμετοχής τρίτης χώρας στο πρόγραμμα μέσω απόφασης που έχει εγκριθεί δυνάμει διεθνούς συμφωνίας ή βάσει οποιασδήποτε άλλης νομικής πράξης, η τρίτη χώρα παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και την πρόσβαση που απαιτείται στον αρμόδιο διατάκτη, στην OLAF και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ώστε να ασκούν πλήρως τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Στην περίπτωση της OLAF, στα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνεται το δικαίωμα διενέργειας ερευνών, συμπεριλαμβανομένων επιτόπιων ελέγχων και εξακριβώσεων, όπως προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Άρθρο 26

Αρχές διακυβέρνησης

Η διακυβέρνηση του προγράμματος στηρίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- α) αυστηρή κατανομή καθηκόντων και ευθυνών μεταξύ των οντοτήτων που συμμετέχουν στην υλοποίηση κάθε συνιστώσας και μέτρου του προγράμματος, ιδίως μεταξύ των κρατών μελών, της Επιτροπής, του Οργανισμού, του ΕΟΔ και της EUMETSAT, με βάση τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους και αποφεύγοντας ταυτόχρονα τις αλληλεπικαλύψεις δραστηριοτήτων και αρμοδιοτήτων·
- β) καταλληλότητα της δομής διακυβέρνησης για τις ειδικές ανάγκες κάθε συνιστώσας και μέτρου του προγράμματος, ανάλογα με την περίπτωση·
- γ) αυστηρός έλεγχος του προγράμματος, μεταξύ άλλων με την αυστηρή τήρηση των δαπανών, του χρονοδιαγράμματος και των επιδόσεων από όλες τις οντότητες, στο πλαίσιο των αντίστοιχων ρόλων και καθηκόντων τους σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό·
- δ) διαφανής και οικονομικά αποδοτική διαχείριση·
- ε) συνέχεια της υπηρεσίας και αναγκαία συνέχεια της υποδομής, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας από σημαντικές απειλές·

⁽⁴³⁾ Κατ' εξουσιοδότηση απόφαση της Επιτροπής, της 15ης Σεπτεμβρίου 2015, για τη συμπλήρωση της απόφασης αριθ. 1104/2011/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα κοινά ελάχιστα πρότυπα προς τα οποία πρέπει να συμμορφώνονται οι αρμόδιες αρχές PRS C(2015) 6123.

- στ) συστηματική και διαρθρωμένη συνεκτίμηση των αναγκών των χρηστών των δεδομένων, των πληροφοριών και των υπηρεσιών που παρέχονται από τις συνιστώσες του προγράμματος, καθώς και των σχετικών επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων·
- ζ) συνεχείς προσπάθειες για τον έλεγχο και τη μείωση των κινδύνων.

Άρθρο 27

Ο ρόλος των κρατών μελών

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεισφέρουν τις τεχνικές τους ικανότητες, την τεχνογνωσία και βοήθεια, ιδίως στον τομέα της ασφάλειας και της προστασίας ή, όταν είναι σκόπιμο και εφικτό, θέτοντας στη διάθεση της Ένωσης τα δεδομένα, τις πληροφορίες, τις υπηρεσίες και τις υποδομές που έχουν στην κατοχή τους ή που βρίσκονται στο έδαφός τους, μεταξύ άλλων εξασφαλίζοντας την αποδοτική και απρόσκοπτη πρόσβαση και χρήση των επιτόπιων δεδομένων του Copernicus και συνεργαζόμενα με την Επιτροπή για να βελτιωθεί η διαθεσιμότητα των επιτόπιων δεδομένων του Copernicus που απαιτούνται από το πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες ισχύουσες άδειες και υποχρεώσεις.
2. Η Επιτροπή μπορεί να αναθέτει, μέσω συμφωνιών συνεισφοράς, συγκεκριμένα καθήκοντα σε οργανισμούς των κρατών μελών, εφόσον οι εν λόγω οργανισμοί έχουν οριστεί από το οικείο κράτος μέλος. Η Επιτροπή εκδίδει τις αποφάσεις συνεισφοράς που αφορούν τις συμφωνίες συνεισφοράς μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 2.
3. Σε ορισμένες δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, για τα καθήκοντα που αναφέρονται στο άρθρο 29, ο Οργανισμός μπορεί να αναθέτει, μέσω συμφωνιών συνεισφοράς, συγκεκριμένα καθήκοντα σε οργανισμούς των κρατών μελών, εφόσον οι εν λόγω οργανισμοί έχουν οριστεί από το οικείο κράτος μέλος.
4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία του προγράμματος, μεταξύ άλλων με την παροχή βοήθειας για την προστασία, στο κατάλληλο επίπεδο, των συχνοτήτων του ραδιοφάσματος που απαιτούνται για το πρόγραμμα.
5. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή μπορούν να συνεργάζονται για τη διεύρυνση της απορρόφησης των δεδομένων, των πληροφοριών και των υπηρεσιών που παρέχονται από τις συνιστώσες του προγράμματος.
6. Όταν είναι εφικτό, η συνεισφορά των κρατών μελών στο φόρουμ χρηστών που αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 6 βασίζεται σε συστηματική και συντονισμένη διαβούλευση με κοινότητες τελικών χρηστών σε εθνικό επίπεδο, ιδίως όσον αφορά τα Galileo, EGNOS και Copernicus.
7. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή συνεργάζονται για να αναπτύξουν την επιτόπια συνιστώσα του Copernicus και τις υπηρεσίες βαθμονόμησης εδάφους που είναι αναγκαίες για την αξιοποίηση των διαστημικών συστημάτων και για να διευκολύνουν την πλήρη απορρόφηση των επιτόπιων συνόλων δεδομένων και δεδομένων αναφοράς του Copernicus, με την αξιοποίηση των υπάρχουσών ικανοτήτων.
8. Στον τομέα της ασφάλειας, τα κράτη μέλη ασκούν τα καθήκοντα που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 6.

Άρθρο 28

Ο ρόλος της Επιτροπής

1. Η Επιτροπή φέρει τη γενική ευθύνη για την υλοποίηση του προγράμματος, μεταξύ άλλων στον τομέα της ασφάλειας, χωρίς να θίγονται οι προνομίες των κρατών μελών στο πεδίο της εθνικής ασφάλειας. Η Επιτροπή, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, προσδιορίζει τις προτεραιότητες και τη μακροπρόθεσμη εξέλιξη του προγράμματος, σύμφωνα με τις ανάγκες των χρηστών, και εποπτεύει την υλοποίησή του, χωρίς να επηρεάζονται άλλες πολιτικές της Ένωσης.
2. Η Επιτροπή διαχειρίζεται οποιαδήποτε συνιστώσα ή υποσυνιστώσα του προγράμματος που δεν έχει ανατεθεί σε άλλη οντότητα, ιδίως το GOVSATCOM, την υποσυνιστώσα NEO, την υποσυνιστώσα SWE και τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 55 παράγραφος 1 στοιχείο δ).

3. Η Επιτροπή εξασφαλίζει σαφή κατανομή των καθηκόντων και των ευθυνών μεταξύ των διάφορων οντοτήτων που εμπλέκονται στο πρόγραμμα και συντονίζει τις δραστηριότητες των οντοτήτων αυτών. Η Επιτροπή εξασφαλίζει επίσης ότι όλες οι εντεταλμένες οντότητες που συμμετέχουν στην εφαρμογή του προγράμματος προστατεύουν το συμφέρον της Ένωσης, εγγυώνται τη χρηστή διαχείριση των κονδυλίων της Ένωσης και συμμορφώνονται με τον δημοσιονομικό κανονισμό και τον παρόντα κανονισμό.

4. Η Επιτροπή συνάπτει με τον Οργανισμό και, λαμβάνοντας υπόψη τη συμφωνία-πλαίσιο του 2004, με τον ΕΟΔ, χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 130 του δημοσιονομικού κανονισμού.

5. Όπου είναι αναγκαίο για την εύρυθμη λειτουργία του προγράμματος και την ομαλή παροχή των υπηρεσιών που παρέχονται από τις συνιστώσες του προγράμματος, η Επιτροπή, μέσω εκτελεστικών πράξεων, καθορίζει τις αναγκαίες τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις για την εφαρμογή και την εξέλιξη των εν λόγω συνιστωσών και των υπηρεσιών που παρέχουν, αφού ζητήσει τη γνώμη των χρηστών, μεταξύ άλλων μέσω του φόρουμ χρηστών που αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 6, και άλλων οικείων ενδιαφερόμενων μερών. Κατά τον καθορισμό αυτών των τεχνικών και λειτουργικών απαιτήσεων, η Επιτροπή αποφεύγει τη μείωση του γενικού επιπέδου ασφαλείας και ικανοποιεί υποχρεωτικά τις απαιτήσεις οπισθόδρομης συμβατότητας.

Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 3.

6. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι η απορρόφηση και χρήση των δεδομένων και των υπηρεσιών που παρέχονται από τις συνιστώσες του προγράμματος προωθείται και μεγιστοποιείται στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, χωρίς να θίγονται τα καθήκοντα του Οργανισμού ή άλλων εντεταλμένων οντοτήτων, μεταξύ άλλων υποστηρίζοντας την κατάλληλη ανάπτυξη των εν λόγω υπηρεσιών και φιλικών προς τον χρήστη διεπαφών και προάγοντας ένα σταθερό μακροπρόθεσμο περιβάλλον. Αναπτύσσει τις κατάλληλες συνέργειες μεταξύ των εφαρμογών των διάφορων συνιστωσών του προγράμματος. Εξασφαλίζει συμπληρωματικότητα, συνεκτικότητα, συνέργειες και συνδέσμους μεταξύ του προγράμματος και άλλων ενωσιακών δράσεων και προγραμμάτων.

7. Κατά περίπτωση, η Επιτροπή εξασφαλίζει τη συνεκτικότητα των δραστηριοτήτων που διεξάγονται στο πλαίσιο του προγράμματος με τις δραστηριότητες που διεξάγονται στον τομέα του διαστήματος σε ενωσιακό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο. Ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και, όταν αυτό είναι σχετικό με το πρόγραμμα, διευκολύνει τη σύγκλιση των τεχνολογικών τους ικανοτήτων και εξελίξεων στον διαστημικό τομέα. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή συνεργάζεται, κατά περίπτωση και στο αντίστοιχο πεδίο αρμοδιοτήτων τους, με τον Οργανισμό και τον ΕΟΔ.

8. Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή του προγράμματος που αναφέρεται στο άρθρο 107 σχετικά με τα ενδιάμεσα και τα τελικά αποτελέσματα της αξιολόγησης τυχόν διαδικασιών προμηθειών και τυχόν συμβάσεων, περιλαμβανομένων των υπεργολαβιών, με οντότητες του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

Άρθρο 29

Ο ρόλος του Οργανισμού

1. Ο Οργανισμός έχει τα ακόλουθα οικεία καθήκοντα:

- α) να εξασφαλίζει, μέσω του οικείου συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας, τη διαπίστευση ασφαλείας όλων των συνιστωσών του προγράμματος σύμφωνα με το κεφάλαιο II του τίτλου V·
- β) να εκτελεί τα καθήκοντα που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφοι 3 και 5·
- γ) να αναλαμβάνει δραστηριότητες επικοινωνίας, ανάπτυξης της αγοράς και προβολής όσον αφορά τις υπηρεσίες που προσφέρουν το Galileo και το EGNOS, και ιδίως δραστηριότητες που σχετίζονται με την απορρόφηση από την αγορά και τον συντονισμό των αναγκών των χρηστών·
- δ) να αναλαμβάνει δραστηριότητες επικοινωνίας, ανάπτυξης της αγοράς και προώθησης όσον αφορά δεδομένα, πληροφορίες και υπηρεσίες που παρέχονται από το Copernicus, με την επιφύλαξη των δραστηριοτήτων που εκτελούνται από άλλες εντεταλμένες οντότητες και από την Επιτροπή·
- ε) να παρέχει εμπειρογνομosούνη στην Επιτροπή, μεταξύ άλλων για την προετοιμασία των προτεραιοτήτων της κατάντη σχετικής με το διάστημα έρευνας.

2. Η Επιτροπή αναθέτει τα ακόλουθα καθήκοντα στον Οργανισμό:
- α) τη διαχείριση της εκμετάλλευσης του EGNOS και του Galileo όπως ορίζεται στο άρθρο 44·
 - β) τον γενικό συντονισμό των πτυχών του GOVSATCOM που αφορούν τον χρήστη σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, τους οικείους οργανισμούς της Ένωσης, την EYED και άλλες οντότητες για τον σκοπό των αποστολών και επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων·
 - γ) την υλοποίηση δραστηριοτήτων που αφορούν την ανάπτυξη κατάντη εφαρμογών βάσει των συνιστώσων του προγράμματος καθώς και θεμελιωδών στοιχείων και ολοκληρωμένων εφαρμογών που βασίζονται στα δεδομένα και τις υπηρεσίες που παρέχονται από τα Galileo, EGNOS και Copernicus, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου η χρηματοδότηση έχει διατεθεί για τέτοιες δραστηριότητες στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» ή, όπου είναι αναγκαίο, για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β)·
 - δ) την ανάληψη δραστηριοτήτων οι οποίες σχετίζονται με την απορρόφηση από τους χρήστες δεδομένων, πληροφοριών και υπηρεσιών που προσφέρονται από τις συνιστώσες του προγράμματος, εκτός των Galileo και EGNOS, χωρίς να θίγονται οι δραστηριότητες και υπηρεσίες του Copernicus που έχουν ανατεθεί σε άλλες οντότητες·
 - ε) ειδικές δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 6.
3. Η Επιτροπή μπορεί, στη βάση των αξιολογήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 102 παράγραφος 5, να αναθέτει άλλα καθήκοντα στον Οργανισμό, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αλληλεπικαλύπτονται με δραστηριότητες που εκτελούνται από άλλες εντεταλμένες οντότητες στο πλαίσιο του προγράμματος και ότι έχουν ως στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας της υλοποίησης των δραστηριοτήτων του προγράμματος.
4. Όταν ανατίθενται δραστηριότητες στον Οργανισμό, εξασφαλίζονται οι κατάλληλοι χρηματοδοτικοί, ανθρώπινοι και διοικητικοί πόροι για την υλοποίησή τους.
5. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 62 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού και με την επιφύλαξη της αξιολόγησης της Επιτροπής σχετικά με την προστασία των συμφερόντων της Ένωσης, ο Οργανισμός μπορεί να αναθέτει, μέσω συμφωνιών συνεισφοράς, συγκεκριμένες δραστηριότητες σε άλλες οντότητες, σε τομείς των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, υπό τους όρους της έμμεσης διαχείρισης που αφορούν την Επιτροπή.

Άρθρο 30

Ο ρόλος του ΕΟΔ

1. Υπό την προϋπόθεση ότι προστατεύονται τα συμφέροντα της Ένωσης, ο ΕΟΔ επιφορτίζεται με τα ακόλουθα καθήκοντα:
- α) όσον αφορά το Copernicus:
 - i) συντονισμός της διαστημικής συνιστώσας και της εφαρμογής για τη διαστημική συνιστώσα του Copernicus και της εξέλιξής της·
 - ii) σχεδιασμός, ανάπτυξη και κατασκευή των διαστημικών υποδομών του Copernicus, περιλαμβανομένων των λειτουργιών των εν λόγω υποδομών και σχετικές προμήθειες, εκτός εάν οι εν λόγω λειτουργίες διεξάγονται από άλλες οντότητες· και
 - iii) κατά περίπτωση, παροχή πρόσβασης σε δεδομένα τρίτων·
 - β) όσον αφορά το Galileo και το EGNOS: εξέλιξη συστημάτων, καθώς και σχεδιασμός και ανάπτυξη των μερών του επίγειου σκέλους και των δορυφόρων, περιλαμβανομένης της δοκιμής και της επικύρωσης·
 - γ) όσον αφορά όλες τις συνιστώσες του προγράμματος: δραστηριότητες ανάντη έρευνας και ανάπτυξης στους τομείς εμπειρογνωσίας του ΕΟΔ.
2. Με βάση αξιολόγηση της Επιτροπής, ο ΕΟΔ μπορεί να επιφορτισθεί με άλλα καθήκοντα, βάσει των αναγκών του προγράμματος, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω καθήκοντα δεν επικαλύπτουν τις δραστηριότητες που εκτελούνται από άλλη εντεταλμένη οντότητα στο πλαίσιο του προγράμματος και ότι αποσκοπούν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της υλοποίησης των δραστηριοτήτων του προγράμματος.
3. Με την επιφύλαξη της χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλαισίου εταιρικής σχέσης που προβλέπεται στο άρθρο 31, η Επιτροπή ή ο Οργανισμός μπορούν να ζητήσουν από τον ΕΟΔ να παράσχει τεχνική εμπειρογνωμοσύνη και τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των καθηκόντων που τους ανατίθενται με τον παρόντα κανονισμό, υπό αμοιβαία συμφωνημένους όρους.

Άρθρο 31

Η χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης

1. Η χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 4:
 - α) καθορίζει με σαφήνεια τους ρόλους, τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις της Επιτροπής, του Οργανισμού και του ΕΟΔ όσον αφορά κάθε συνιστώσα του προγράμματος, καθώς και τους αναγκαίους μηχανισμούς συντονισμού και ελέγχου·
 - β) επιβάλλει στον ΕΟΔ να εφαρμόζει τους κανόνες ασφαλείας της Ένωσης που ορίζονται στις συμφωνίες ασφάλειας οι οποίες έχουν συναφθεί μεταξύ της Ένωσης, των θεσμικών της οργάνων και των οργανισμών της, αφενός, και του ΕΟΔ, αφετέρου, ιδίως όσον αφορά την επεξεργασία διαβαθμισμένων πληροφοριών·
 - γ) ορίζει τους όρους της διαχείρισης των κονδυλίων που παρέχονται στον ΕΟΔ, ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες προμήθειες, περιλαμβανομένης της εφαρμογής των κανόνων της Ένωσης περί προμηθειών, όταν πραγματοποιούνται προμήθειες εξ ονόματος και για λογαριασμό της Ένωσης, καθώς και της εφαρμογής των κανόνων της εντεταλμένης οντότητας σύμφωνα με το άρθρο 154 του δημοσιονομικού κανονισμού, τις διαδικασίες διαχείρισης, τα αναμενόμενα αποτελέσματα που μετρούνται με δείκτες επιδόσεων, τα εφαρμοστέα μέτρα στην περίπτωση ελλειπών ή δόλιας εκτέλεσης των συμβάσεων όσον αφορά το κόστος, το χρονοδιάγραμμα και τα αποτελέσματα, καθώς και την επικοινωνιακή στρατηγική και τους κανόνες όσον αφορά την κυριότητα όλων των υλικών και άυλων περιουσιακών στοιχείων· συμμορφώνονται με τους τίτλους III και V του παρόντος κανονισμού και με τον δημοσιονομικό κανονισμό·
 - δ) απαιτεί, κάθε φορά που συστήνεται επιτροπή αξιολόγησης των προσφορών από τον Οργανισμό ή τον ΕΟΔ για σύναψη σύμβασης προμηθειών που εκτελούνται στο πλαίσιο χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλαισίου εταιρικής σχέσης, να συμμετέχουν εμπειρογνώμονες της Επιτροπής και, κατά περίπτωση, της άλλης εντεταλμένης οντότητας, ως μέλη στις συνεδριάσεις της επιτροπής αξιολόγησης των προσφορών. Η εν λόγω συμμετοχή δεν θίγει την τεχνική ανεξαρτησία της επιτροπής αξιολόγησης των προσφορών·
 - ε) θεσπίζει τα μέτρα παρακολούθησης και ελέγχου, που περιλαμβάνουν, ιδίως:
 - i) σύστημα πρόβλεψης του κόστους·
 - ii) τη συστηματική παροχή πληροφοριών στην Επιτροπή ή, κατά περίπτωση, στον Οργανισμό, για το κόστος και το χρονοδιάγραμμα· και
 - iii) σε περίπτωση απόκλισης μεταξύ των προγραμματισμένων κονδυλίων, εκτέλεσης και χρονοδιαγράμματος, διορθωτικές δράσεις που εγγυώνται την εκτέλεση των καθηκόντων εντός των ορίων των κονδυλίων που έχουν διατεθεί·
 - στ) καθιερώνει τις αρχές για τις αμοιβές του ΕΟΔ, για κάθε συνιστώσα του προγράμματος, οι οποίες είναι ανάλογες προς τις συνθήκες υπό τις οποίες υλοποιούνται οι δράσεις, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις καταστάσεις κρίσης και αστάθειας, και οι οποίες, κατά περίπτωση, βασίζονται στις επιδόσεις· οι αμοιβές καλύπτουν μόνο γενικά έξοδα τα οποία δεν συνδέονται με τις δραστηριότητες που έχουν ανατεθεί στον ΕΟΔ από την Ένωση·
 - ζ) προβλέπει ότι ο ΕΟΔ λαμβάνει κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας των συμφερόντων της Ένωσης και για τη συμμόρφωση προς τις αποφάσεις που λαμβάνει η Επιτροπή για κάθε συνιστώσα του προγράμματος κατ' εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.
2. Η Επιτροπή, μέσω εκτελεστικών πράξεων, αποφασίζει σχετικά με τη χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώνονται πλήρως για τη χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης αρκετά έγκαιρα πριν τη σύναψή της, καθώς και για την εκτέλεσή της.
3. Δυνάμει της χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλαισίου εταιρικής σχέσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τα καθήκοντα του άρθρου 29 παράγραφοι 2 και 3 ανατίθενται στον Οργανισμό και τα καθήκοντα του άρθρου 30 παράγραφος 1 ανατίθενται στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος, μέσω συμφωνιών συνεισφοράς. Η Επιτροπή, μέσω εκτελεστικών πράξεων, εκδίδει την απόφαση συνεισφοράς για τις συμφωνίες συνεισφοράς. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώνονται πλήρως για τις συμφωνίες συνεισφοράς αρκετά έγκαιρα πριν τη σύναψή τους, καθώς και για την εκτέλεσή τους.

Άρθρο 32

Ο ρόλος της EUMETSAT και άλλων οντοτήτων

1. Η Επιτροπή μπορεί να αναθέτει, εν μέρει ή εξ ολοκλήρου, μέσω συμφωνιών συνεισφοράς, την εκτέλεση των ακόλουθων καθηκόντων σε οντότητες διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στα άρθρα 29 και 30:
 - α) την αναβάθμιση, την προετοιμασία των επιχειρήσεων και τη λειτουργία της διαστημικής υποδομής του Copernicus ή μερών αυτής και, κατά περίπτωση, τη διαχείριση της πρόσβασης στα δεδομένα συνεισφέρουσας αποστολής, η οποία μπορεί να ανατεθεί στην EUMETSAT·
 - β) την υλοποίηση των υπηρεσιών Copernicus ή μερών τους σε συναφείς υπηρεσίες, φορείς ή οργανισμούς, όπως ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος ή Frontex, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα, το SATCEN και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προβλέψεων· τα καθήκοντα που ανατίθενται στις εν λόγω υπηρεσίες, φορείς ή οργανισμούς εκτελούνται σε χώρους που βρίσκονται στην Ένωση· μια υπηρεσία ή ένας φορέας ή οργανισμός, που βρίσκεται ήδη σε διαδικασία μετεγκατάστασης των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί στην Ένωση, δύναται να συνεχίσει να εκτελεί τα εν λόγω καθήκοντα σε τόπο εκτός της Ένωσης για περιορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο λήγει το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2023.
2. Τα κριτήρια για την επιλογή των εν λόγω εντεταλμένων οντοτήτων αντανακλούν, ιδίως, την ικανότητά τους να εξασφαλίζουν τη συνέχεια και, κατά περίπτωση, την ασφάλεια των λειτουργιών με μηδενική διατάραξη των δραστηριοτήτων του προγράμματος.
3. Όταν είναι δυνατό, οι όροι των συμφωνιών συνεισφοράς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου συνάδουν με τους όρους της χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλαίσου εταιρικής σχέσης που αναφέρονται στο άρθρο 31 παράγραφος 1.
4. Για την απόφαση συνεισφοράς που αφορά τη συμφωνία συνεισφοράς η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ζητείται η γνώμη της επιτροπής του προγράμματος, σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 2. Η επιτροπή του προγράμματος ενημερώνεται εκ των προτέρων για τις συμφωνίες συνεισφοράς που θα συναφθούν μεταξύ της Ένωσης, εκπροσωπούμενης από την Επιτροπή, και των οντοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Ασφάλεια του προγράμματος

Άρθρο 33

Αρχές της ασφάλειας

Η ασφάλεια του προγράμματος βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- α) λαμβάνει υπόψη την εμπειρία των κρατών μελών στον τομέα της ασφάλειας και αντλεί έμπνευση από τις βέλτιστες πρακτικές τους·
- β) χρησιμοποιεί τους κανόνες ασφαλείας του Συμβουλίου και της Επιτροπής, που προβλέπουν, μεταξύ άλλων, διαχωρισμό μεταξύ επιχειρησιακών λειτουργιών και λειτουργιών που αφορούν τη διαπίστευση.

Άρθρο 34

Διακυβέρνηση της ασφάλειας

1. Η Επιτροπή, στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της, και με την υποστήριξη του Οργανισμού, διασφαλίζει υψηλό επίπεδο ασφαλείας όσον αφορά, ιδίως:

- α) την προστασία των υποδομών, τόσο των επίγειων όσο και των διαστημικών, και την παροχή υπηρεσιών, ιδίως έναντι επιθέσεων στις υλικές υποδομές ή επιθέσεων στον κυβερνοχώρο, περιλαμβανομένης της παρεμβολής με ροές δεδομένων·
- β) τον έλεγχο και τη διαχείριση των μεταφορών τεχνολογίας·
- γ) την ανάπτυξη και διατήρηση εντός της Ένωσης των ικανοτήτων και της τεχνογνωσίας που αποκτώνται·
- δ) την προστασία των ευαίσθητων μη διαβαθμισμένων πληροφοριών και των διαβαθμισμένων πληροφοριών.

2. Για τον σκοπό της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι εκτελείται ανάλυση κινδύνων και απειλών για κάθε συνιστώσα του προγράμματος. Με βάση την εν λόγω ανάλυση, η Επιτροπή αποφασίζει, το αργότερο μέχρι το τέλος του 2023, μέσω εκτελεστικών πράξεων, για κάθε συνιστώσα του προγράμματος, τις γενικές απαιτήσεις ασφαλείας. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο των εν λόγω απαιτήσεων στην εύρυθμη λειτουργία της εν λόγω συνιστώσας, ιδίως όσον αφορά το κόστος, τη διαχείριση των κινδύνων και το χρονοδιάγραμμα, και μεριμνά ώστε να μην υποβαθμίζεται το γενικό επίπεδο ασφαλείας και να μην υπονομεύεται η λειτουργία του υφιστάμενου εξοπλισμού που βασίζεται στην εν λόγω συνιστώσα, λαμβάνει δε υπόψη τους κινδύνους για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 3.

Μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή κοινοποιεί ενδεικτικό κατάλογο των εκτελεστικών πράξεων που πρέπει να υποβληθούν στην επιτροπή του προγράμματος και να συζητηθούν από την εν λόγω επιτροπή σε σύνθεση ασφαλείας. Ο εν λόγω κατάλογος συνοδεύεται από ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για την υποβολή των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων.

3. Η οντότητα που ευθύνεται για τη διαχείριση μιας συνιστώσας του προγράμματος είναι υπεύθυνη για τη λειτουργική ασφάλεια της εν λόγω συνιστώσας και, για τον σκοπό αυτόν, διενεργεί ανάλυση κινδύνων και απειλών, καθώς και όλες τις αναγκαίες δραστηριότητες για τη διασφάλιση και την παρακολούθηση της ασφαλείας της εν λόγω συνιστώσας, ιδίως με τον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών και επιχειρησιακών διαδικασιών, και παρακολουθεί τη συμμόρφωσή τους με τις γενικές απαιτήσεις ασφαλείας που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Σύμφωνα με το άρθρο 29, για τα Galileo και EGNOS, η εν λόγω οντότητα είναι ο Οργανισμός.

4. Βάσει της ανάλυσης κινδύνων και απειλών, η Επιτροπή προσδιορίζει, κατά περίπτωση, μια δομή παρακολούθησης της ασφαλείας και τήρησης των οδηγιών που έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/698. Η δομή αυτή λειτουργεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις ασφαλείας που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Όσον αφορά το Galileo, η εν λόγω δομή είναι το κέντρο παρακολούθησης της ασφαλείας του Galileo.

5. Ο Οργανισμός:

- α) διασφαλίζει τη διαπίστευση ασφαλείας όλων των συνιστωσών του προγράμματος, σύμφωνα με το κεφάλαιο II του παρόντος τίτλου και με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών·
- β) διασφαλίζει τη λειτουργία του κέντρου παρακολούθησης της ασφαλείας του Galileo, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου και τις οδηγίες που έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/698·
- γ) εκτελεί τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 1104/2011/ΕΕ·
- δ) παρέχει στην Επιτροπή την τεχνική εμπειρογνωμοσύνη του, καθώς και κάθε αναγκαία πληροφορία για την εκτέλεση των καθηκόντων της δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

6. Προκειμένου να εξασφαλίζουν την προστασία των επίγειων υποδομών που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του προγράμματος και βρίσκονται στο έδαφός τους, τα κράτη μέλη:

- α) λαμβάνουν μέτρα που είναι τουλάχιστον ισοδύναμα με εκείνα που είναι αναγκαία για:
 - i) την προστασία των ευρωπαϊκών υποδομών ζωτικής σημασίας κατά την έννοια της οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου ⁽⁴⁴⁾ και
 - ii) την προστασία των δικών τους εθνικών υποδομών ζωτικής σημασίας·
- β) εκτελούν τα καθήκοντα διαπίστευσης ασφαλείας που αναφέρονται στο άρθρο 42 του παρόντος κανονισμού.

7. Οι οντότητες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων μέτρων υπό το πρίσμα των ζητημάτων που προσδιορίζονται στην ανάλυση κινδύνου, προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφάλεια του προγράμματος.

⁽⁴⁴⁾ Οδηγία 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τον προσδιορισμό και τον χαρακτηρισμό των ευρωπαϊκών υποδομών ζωτικής σημασίας, και σχετικά με την αξιολόγηση της ανάγκης βελτίωσης της προστασίας τους (ΕΕ L 345 της 23.12.2008, σ. 75).

Άρθρο 35

Ασφάλεια των συστημάτων και υπηρεσιών που αναπτύσσονται

Σε όλες τις περιπτώσεις όπου η λειτουργία των συστημάτων μπορεί να επηρεάσει την ασφάλεια της Ένωσης ή των κρατών μελών της, εφαρμόζονται οι διαδικασίες που προβλέπονται στην απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/698.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Διαπίστευση ασφαλείας

Άρθρο 36

Αρχή διαπίστευσης ασφαλείας

Το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας, που συγκροτήθηκε στο πλαίσιο του Οργανισμού, είναι η αρχή διαπίστευσης ασφαλείας για όλες τις συνιστώσες του προγράμματος.

Άρθρο 37

Γενικές αρχές της διαπίστευσης ασφαλείας

Οι δραστηριότητες διαπίστευσης ασφαλείας για όλες τις συνιστώσες του προγράμματος πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις ακόλουθες αρχές:

- α) οι δραστηριότητες και οι αποφάσεις για τη διαπίστευση ασφαλείας εκτελούνται σε κλίμα συλλογικής ευθύνης για την ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών·
- β) καταβάλλονται προσπάθειες ώστε οι αποφάσεις εντός του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας να λαμβάνονται με συναίνεση·
- γ) οι δραστηριότητες διαπίστευσης ασφαλείας διεξάγονται με την εφαρμογή μιας προσέγγισης εκτίμησης και διαχείρισης κινδύνων, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων ως προς την ασφάλεια της οικείας συνιστώσας καθώς και του αντικτύπου των μέτρων μετριασμού των κινδύνων στο κόστος ή το χρονοδιάγραμμα, με γνώμονα τον στόχο της μη υποβάθμισης του γενικού επιπέδου ασφαλείας της εν λόγω συνιστώσας·
- δ) οι αποφάσεις για τη διαπίστευση ασφαλείας του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας καταρτίζονται και λαμβάνονται από επαγγελματίες με τα κατάλληλα προσόντα στον τομέα της διαπίστευσης περίπλοκων συστημάτων και με το κατάλληλο επίπεδο εξουσιοδότησης ασφαλείας, οι οποίοι ενεργούν αντικειμενικά·
- ε) καταβάλλονται προσπάθειες ώστε να ζητείται η γνώμη όλων των εμπλεκόμενων μερών με συμφέροντα σε ζητήματα ασφαλείας για την οικεία συνιστώσα·
- στ) οι δραστηριότητες διαπίστευσης ασφαλείας διεξάγονται από όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη της οικείας συνιστώσας σύμφωνα με τη στρατηγική διαπίστευσης ασφαλείας, με την επιφύλαξη του ρόλου της Επιτροπής·
- ζ) οι αποφάσεις για τη διαπίστευση ασφαλείας του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας ακολουθούν τη διαδικασία που ορίζει η αντίστοιχη στρατηγική διαπίστευσης ασφαλείας του εν λόγω συμβουλίου και βασίζονται σε τοπικές αποφάσεις για τη διαπίστευση ασφαλείας που έχουν λάβει οι αντίστοιχες αρχές διαπίστευσης εθνικής ασφαλείας των κρατών μελών·
- η) πάγια, διαφανής και πλήρως κατανοητή διαδικασία παρακολούθησης διασφαλίζει ότι οι κίνδυνοι ασφαλείας για την οικεία συνιστώσα είναι γνωστοί, ότι ορίζονται μέτρα ασφαλείας για τη μείωση των εν λόγω κινδύνων σε αποδεκτά επίπεδα ενόψει των αναγκών ασφαλείας της Ένωσης και των κρατών μελών της και για την εύρυθμη λειτουργία της συνιστώσας και ότι τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται σύμφωνα με την έννοια της άμυνας σε βάθος. Η αποτελεσματικότητα των εν λόγω μέτρων τελεί υπό συνεχή αξιολόγηση. Η διαδικασία που αφορά την εκτίμηση και τη διαχείριση των κινδύνων ασφαλείας διεξάγεται ως επαναληπτική διαδικασία, από κοινού από τα ενδιαφερόμενα μέρη της οικείας συνιστώσας·
- θ) το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας λαμβάνει αποφάσεις για τη διαπίστευση ασφαλείας απολύτως ανεξάρτητα, και όσον αφορά την Επιτροπή και τους άλλους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την υλοποίηση της οικείας συνιστώσας και την παροχή συναφών υπηρεσιών, και όσον αφορά τον εκτελεστικό διευθυντή και το διοικητικό συμβούλιο του Οργανισμού·

- ι) οι δραστηριότητες διαπίστευσης ασφαλείας διεξάγονται λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης για επαρκή συντονισμό μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή των κανόνων ασφαλείας·
- ια) η διαπίστευση ασφαλείας του EGNOS που πραγματοποιείται από το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας δεν θίγει τις δραστηριότητες διαπίστευσης που εκτελούνται, για την αεροπορία, από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Ασφάλειας της Αεροπορίας.

Άρθρο 38

Καθήκοντα του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας

1. Το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας επιτελεί τα καθήκοντά του με την επιφύλαξη των ευθυνών της Επιτροπής ή εκείνων που ανατίθενται σε άλλους φορείς του Οργανισμού, ιδίως για θέματα που αφορούν την ασφάλεια, και με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών όσον αφορά τη διαπίστευση ασφαλείας.
2. Το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας έχει τα ακόλουθα καθήκοντα:
 - α) χαράσσει και εγκρίνει στρατηγική διαπίστευσης ασφαλείας η οποία καθορίζει:
 - i) το πεδίο εφαρμογής των δραστηριοτήτων που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση και τη διατήρηση της διαπίστευσης των συνιστωσών του προγράμματος ή μερών των εν λόγω συνιστωσών και τυχόν διασυνδέσεων μεταξύ αυτών και άλλων συστημάτων ή συνιστωσών·
 - ii) τη διαδικασία διαπίστευσης ασφαλείας για τις συνιστώσες του προγράμματος ή μερών των εν λόγω συνιστωσών, με βαθμό λεπτομέρειας ανάλογο προς το απαιτούμενο επίπεδο εμπιστοσύνης, και στην οποία αναφέρονται ρητώς οι προϋποθέσεις διαπίστευσης·
 - iii) τον ρόλο των αρμόδιων φορέων που ενέχονται στη διαδικασία διαπίστευσης·
 - iv) χρονοδιάγραμμα διαπίστευσης που συνάδει με τις φάσεις των συνιστωσών του προγράμματος, ιδίως σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη υποδομών, την παροχή και την εξέλιξη υπηρεσιών·
 - v) τις αρχές της διαπίστευσης ασφαλείας για δίκτυα που συνδέονται με τα συστήματα που έχουν συσταθεί στο πλαίσιο των συνιστωσών του προγράμματος ή για μέρη των εν λόγω συνιστωσών, και για εξοπλισμό που συνδέεται με τα συστήματα που δημιουργούνται από τις συνιστώσες αυτές, η οποία εκτελείται από τις εθνικές οντότητες των κρατών μελών που είναι αρμόδιες σε θέματα ασφαλείας·
 - β) λαμβάνει αποφάσεις για τη διαπίστευση ασφαλείας, ιδίως όσον αφορά την έγκριση της εκτόξευσης δορυφόρων, την εξουσιοδότηση να θέτει σε λειτουργία τα συστήματα που συγκροτούνται στο πλαίσιο των συνιστωσών του προγράμματος ή τα στοιχεία των εν λόγω συνιστωσών στις διάφορες συνδέσεις τους και για τις διάφορες υπηρεσίες που παρέχουν, συμπεριλαμβανομένης και της εκπομπής σήματος στο διάστημα, καθώς και την εξουσιοδότηση να θέτει σε λειτουργία τους επίγειους σταθμούς.
 - γ) λαμβάνει αποφάσεις που αφορούν τα δίκτυα και τον εξοπλισμό που συνδέονται με την υπηρεσία PRS που αναφέρεται στο άρθρο 45 ή με οποιαδήποτε άλλη ασφαλή υπηρεσία που απορρέει από τις συνιστώσες του προγράμματος, λαμβάνει αποφάσεις μόνο όσον αφορά την εξουσιοδότηση φορέων να αναπτύσσουν ή να κατασκευάζουν ευαίσθητες τεχνολογίες PRS, δέκτες PRS ή μονάδες ασφαλείας PRS, ή οποιαδήποτε άλλη τεχνολογία ή εξοπλισμό που πρέπει να ελεγχθεί με βάση τις γενικές απαιτήσεις ασφαλείας που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 2, λαμβάνοντας υπόψη τη γνωμοδότηση των εθνικών οντοτήτων που είναι αρμόδιες σε θέματα ασφαλείας και τους συνολικούς κινδύνους ασφαλείας·
 - δ) εξετάζει και, με εξαίρεση τα έγγραφα που εναπόκειται στην Επιτροπή να εκδίδει δυνάμει του άρθρου 34 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού και του άρθρου 8 της απόφασης αριθ. 1104/2011/ΕΕ, εγκρίνει όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διαπίστευση ασφαλείας·
 - ε) παρέχει γνωμοδότηση, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, στην Επιτροπή για την εκπόνηση σχεδίων κειμένων πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού και στο άρθρο 8 της απόφασης αριθ. 1104/2011/ΕΕ, μεταξύ άλλων για τη θέσπιση λειτουργικών διαδικασιών ασφαλείας, καθώς και δήλωση με την τελική του θέση·
 - στ) εξετάζει και εγκρίνει την εκτίμηση κινδύνων ασφαλείας που καταρτίζεται σύμφωνα με τη διαδικασία παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 37 στοιχείο η) του παρόντος κανονισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη συμμόρφωση με τα έγγραφα που αναφέρονται στο στοιχείο γ) της παρούσας παραγράφου, καθώς και εκείνα που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού και το άρθρο 8 της απόφασης αριθ. 1104/2011/ΕΕ· και συνεργάζεται με την Επιτροπή για τον καθορισμό των μέτρων μετριασμού των κινδύνων·

- ζ) ελέγχει την εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας αναφορικά με τη διαπίστευση ασφαλείας των συνιστωσών του προγράμματος μέσω της ανάληψης ή ανάθεσης αξιολογήσεων ασφαλείας, επιθεωρήσεων, λογιστικών ελέγχων ή επανεξετάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού·
- η) επικυρώνει την επιλογή εγκεκριμένων προϊόντων και μέτρων που προστατεύουν από την ηλεκτρονική λαθρακρόαση (TEMPEST) και εγκεκριμένων κρυπτογραφικών προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την παροχή ασφαλείας για τις συνιστώσες του προγράμματος·
- θ) εγκρίνει ή, κατά περίπτωση, συμμετέχει στην από κοινού έγκριση, μαζί με τις οικείες οντότητες που είναι αρμόδιες για θέματα ασφαλείας, της διασύνδεσης μεταξύ των συστημάτων που δημιουργούνται στο πλαίσιο των συνιστωσών του προγράμματος ή των μερών των εν λόγω συνιστωσών και άλλων συστημάτων·
- ι) συμφωνεί με το οικείο κράτος μέλος για το υπόδειγμα του ελέγχου της πρόσβασης που αναφέρεται στο άρθρο 42 παράγραφος 4·
- ια) καταρτίζει εκθέσεις κινδύνου και ενημερώνει την Επιτροπή, το διοικητικό συμβούλιο και τον εκτελεστικό διευθυντή σχετικά με την εκτίμηση κινδύνων που έχει πραγματοποιήσει και τους συμβουλεύει σχετικά με τις επιλογές διαχείρισης του υπολειπόμενου κινδύνου για συγκεκριμένη απόφαση για τη διαπίστευση ασφαλείας·
- ιβ) συντρέπει, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, το Συμβούλιο και τον ύπατο εκπρόσωπο στην εφαρμογή της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/698 κατόπιν συγκεκριμένου αιτήματος από το Συμβούλιο ή τον ύπατο εκπρόσωπο·
- ιγ) διεξάγει διαβουλεύσεις που είναι απαραίτητες για την επιτέλεση των καθηκόντων του·
- ιδ) εκδίδει και δημοσιεύει τον εσωτερικό κανονισμό του.
3. Με την επιφύλαξη των εξουσιών και των ευθυνών των κρατών μελών, συγκροτείται ειδική βοηθητική υπηρεσία που εκπροσωπεί τα κράτη μέλη υπό την εποπτεία του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας, για να επιτελεί, ιδίως, τα ακόλουθα καθήκοντα:
- α) τη διαχείριση των κλειδών πτήσης του προγράμματος·
- β) την επαλήθευση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της θέσπισης και της επιβολής διαδικασιών λογιστικής, ασφαλούς χειρισμού, αποθήκευσης, διανομής και διάθεσης κλειδών PRS του Galileo.

Άρθρο 39

Σύνθεση του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας

1. Το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο από κάθε κράτος μέλος, έναν εκπρόσωπο της Επιτροπής και έναν εκπρόσωπο του ύπατου εκπροσώπου. Η διάρκεια της θητείας των μελών του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας είναι τετραετής, με δυνατότητα ανανέωσης.
2. Η συμμετοχή σε συνεδριάσεις του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας λαμβάνει χώρα στη βάση της ανάγκης γνώσης. Κατά περίπτωση, εκπρόσωποι του ΕΟΔ και εκπρόσωποι του Οργανισμού που δεν εμπλέκονται στη διαπίστευση ασφαλείας μπορούν να καλούνται να παραστούν στις συνεδριάσεις του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας ως παρατηρητές. Εκτάκτως, ενδέχεται επίσης να κληθούν να παραστούν στις συνεδριάσεις του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας εκπρόσωποι οργανισμών της Ένωσης, τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών ως παρατηρητές για θέματα που αφορούν άμεσα τις εν λόγω τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς, ιδίως θέματα που αφορούν τις υποδομές που τους ανήκουν ή είναι εγκατεστημένες στο έδαφός τους. Οι ρυθμίσεις για την εν λόγω συμμετοχή εκπροσώπων τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών και οι όροι συμμετοχής τους καθορίζονται στις συναφείς συμφωνίες και τηρούν τον εσωτερικό κανονισμό του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας.

Άρθρο 40

Κανόνες ψηφοφορίας του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας

Αν είναι αδύνατον να επιτευχθεί συναίνεση σύμφωνα με τις γενικές αρχές του άρθρου 37 στοιχείο β) του παρόντος κανονισμού, το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας λαμβάνει αποφάσεις βάσει ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία, σύμφωνα με το άρθρο 16 ΣΕΕ. Ο εκπρόσωπος της Επιτροπής και ο εκπρόσωπος του ύπατου εκπροσώπου δεν ψηφίζουν. Ο πρόεδρος του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας υπογράφει, εξ ονόματος του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας, τις αποφάσεις που εγκρίνει το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας.

Άρθρο 41

Επικοινωνία και αντίκτυπος των αποφάσεων του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας

1. Οι αποφάσεις του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας κοινοποιούνται στην Επιτροπή.
2. Η Επιτροπή τηρεί συνεχώς ενήμερο το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας σχετικά με τον αντίκτυπο των προβλεπόμενων αποφάσεων του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας στην ορθή εκτέλεση των συνιστωσών του προγράμματος και την εφαρμογή των σχεδίων διαχείρισης του υπολειπόμενου κινδύνου. Το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας λαμβάνει υπό σημείωση τις εν λόγω πληροφορίες που λαμβάνει από την Επιτροπή.
3. Η Επιτροπή ενημερώνει, χωρίς καθυστέρηση, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τον αντίκτυπο της έγκρισης των αποφάσεων διαπίστευσης ασφαλείας στην ορθή εκτέλεση των συνιστωσών του προγράμματος. Αν η Επιτροπή θεωρεί ότι απόφαση του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας θα μπορούσε να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην άρτια εκτέλεση αυτών των συνιστωσών, για παράδειγμα όσον αφορά το κόστος, το χρονοδιάγραμμα ή τις επιδόσεις, ενημερώνει πάραυτα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
4. Το διοικητικό συμβούλιο ενημερώνεται τακτικά για την εξέλιξη των εργασιών του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας.
5. Το χρονοδιάγραμμα των εργασιών του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας δεν εμποδίζει το χρονοδιάγραμμα των δραστηριοτήτων που προβλέπονται στο πρόγραμμα εργασίας που αναφέρεται στο άρθρο 100.

Άρθρο 42

Ο ρόλος των κρατών μελών στη διαπίστευση ασφαλείας

1. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στο συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας κάθε πληροφορία που θεωρούν συναφή για τον σκοπό της διαπίστευσης ασφαλείας.
2. Σε συμφωνία με και υπό την εποπτεία των εθνικών οντοτήτων που είναι αρμόδιες για θέματα ασφαλείας, τα κράτη μέλη επιτρέπουν σε δεόντως εξουσιοδοτημένα πρόσωπα, που έχουν οριστεί από το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας, να έχουν πρόσβαση σε οποιοδήποτε πληροφορίες και σε οποιοδήποτε χώρους και τοποθεσίες που συνδέονται με την ασφάλεια των συστημάτων που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία τους, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις τους, μεταξύ άλλων για σκοπούς επιθεωρήσεων ασφαλείας, λογιστικών ελέγχων και δοκιμών, όπως έχει αποφασίσει το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας, καθώς και διαδικασιών παρακολούθησης των κινδύνων ασφαλείας που αναφέρονται στο άρθρο 37 στοιχείο η). Η εν λόγω πρόσβαση παρέχεται χωρίς διακρίσεις λόγω της ιθαγένειας εις βάρος πολιτών των κρατών μελών.
3. Οι λογιστικοί έλεγχοι και δοκιμές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 εκτελούνται σύμφωνα με τις ακόλουθες αρχές:
 - α) δίδεται έμφαση στη σημασία της ασφάλειας και της αποτελεσματικής διαχείρισης των κινδύνων εντός των οντοτήτων που επιθεωρούνται·
 - β) συνιστώνται αντίμετρα για τον περιορισμό των συγκεκριμένων επιπτώσεων λόγω απώλειας εμπιστευτικότητας, ακεραιότητας ή διαθεσιμότητας των διαβαθμισμένων πληροφοριών.
4. Κάθε κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για τον σχεδιασμό υποδείγματος για τον έλεγχο της πρόσβασης, το οποίο περιγράφει ή παραθέτει τους/τις προς διαπίστευση χώρους/τοποθεσίες. Το υπόδειγμα για τον έλεγχο της πρόσβασης συμφωνείται εκ των προτέρων μεταξύ των κρατών μελών και του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας, διασφαλίζοντας κατά τον τρόπο αυτό το ίδιο επίπεδο ελέγχου πρόσβασης σε όλα τα κράτη μέλη·
5. Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα, σε τοπικό επίπεδο, για τη διαπίστευση ασφαλείας των τοποθεσιών που βρίσκονται στο έδαφός τους και αποτελούν μέρος του χώρου διαπίστευσης ασφαλείας των συνιστωσών του προγράμματος και υποβάλλουν, προς τον σκοπό αυτό, έκθεση προς το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών

Άρθρο 43

Προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών

1. Η ανταλλαγή διαβαθμισμένων πληροφοριών που σχετίζονται με το πρόγραμμα εξαρτάται από την ύπαρξη διεθνούς συμφωνίας μεταξύ της Ένωσης και τρίτης χώρας ή διεθνούς οργανισμού σχετικά με την ανταλλαγή διαβαθμισμένων πληροφοριών ή, κατά περίπτωση, από διακανονισμό μεταξύ του αρμόδιου οργάνου ή οργανισμού της Ένωσης και των αρμόδιων αρχών τρίτης χώρας ή του διεθνούς οργανισμού σχετικά με την ανταλλαγή διαβαθμισμένων πληροφοριών, και από τους όρους που καθορίζονται εκεί.

2. Φυσικά πρόσωπα που διαμένουν σε τρίτες χώρες και νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε τρίτες χώρες δύνανται να χειρίζονται ΔΠΕΕ όσον αφορά το πρόγραμμα μόνο εφόσον τα πρόσωπα υπόκεινται, στις εν λόγω τρίτες χώρες, σε κανονισμούς ασφαλείας που εξασφαλίζουν βαθμό προστασίας τουλάχιστον ισοδύναμο προς εκείνον που παρέχουν οι κανόνες ασφαλείας της Επιτροπής, όπως καθορίζονται στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 και οι κανόνες ασφαλείας του Συμβουλίου, όπως καθορίζονται στα παραρτήματα της απόφασης 2013/488/ΕΕ. Η ισοδυναμία των κανονισμών ασφαλείας που εφαρμόζονται σε τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό καθορίζεται σε συμφωνία ασφαλείας πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, θεμάτων βιομηχανικής ασφαλείας, που συνάπτεται μεταξύ της Ένωσης και της εν λόγω τρίτης χώρας ή διεθνούς οργανισμού σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 218 ΣΛΕΕ και λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 13 της απόφασης 2013/488/ΕΕ.

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 13 της απόφασης 2013/488/ΕΕ και των κανόνων που διέπουν τον τομέα της βιομηχανικής ασφαλείας ως έχουν στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444, σε φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο, τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό, είναι δυνατόν να επιτραπεί πρόσβαση σε ΔΠΕΕ εφόσον κριθεί κατά περίπτωση απαραίτητο, ανάλογα με τη φύση και το περιεχόμενο των πληροφοριών, την ανάγκη γνώσης του αποδέκτη και τον βαθμό ωφελείας για την Ένωση.

ΤΙΤΛΟΣ VI

GALILEO ΚΑΙ EGNOS

Άρθρο 44

Επιλέξιμες δράσεις

Η εκμετάλλευση των Galileo και EGNOS καλύπτει τις ακόλουθες επιλέξιμες δράσεις:

- α) τη διαχείριση, τη λειτουργία, τη συντήρηση, τη συνεχή βελτίωση, την εξέλιξη και την προστασία της διαστημικής υποδομής, συμπεριλαμβανομένων των αναβαθμίσεων και της διαχείρισης της παλαιώσης·
- β) τη διαχείριση, τη λειτουργία, τη συντήρηση, τη συνεχή βελτίωση, την εξέλιξη και την προστασία της επίγειας υποδομής, ιδίως των επίγειων κέντρων και σταθμών που αναφέρονται στην εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2016/413 ή στην εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2017/1406 της Επιτροπής⁽⁴⁵⁾, των δικτύων, συμπεριλαμβανομένων των αναβαθμίσεων και της διαχείρισης της παλαιώσης·
- γ) την ανάπτυξη μελλοντικών γενεών των συστημάτων και την εξέλιξη των υπηρεσιών που παρέχονται από τα Galileo και EGNOS, μεταξύ άλλων λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων· τούτο δεν θίγει μελλοντικές αποφάσεις σχετικά με τις δημοσιονομικές προοπτικές της Ένωσης·
- δ) την υποστήριξη για την ανάπτυξη κατάντη εφαρμογών των Galileo και EGNOS και την προώθηση και ανάπτυξη θεμελιωδών τεχνολογικών στοιχείων, όπως πλινθισύνολα και δέκτες με δυνατότητα επικοινωνίας μέσω του Galileo·
- ε) την υποστήριξη δραστηριοτήτων πιστοποίησης και τυποποίησης που σχετίζονται με το Galileo και το EGNOS, ιδίως στον τομέα των μεταφορών·

⁽⁴⁵⁾ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2017/1406 της Επιτροπής, της 31ης Ιουλίου 2017, για τον προσδιορισμό των θέσεων της επίγειας υποδομής του συστήματος EGNOS (ΕΕ L 200 της 1.8.2017, σ. 4).

- στ) τη συνεχή παροχή των υπηρεσιών που παρέχουν τα Galileo και EGNOS και, συμπληρωματικά προς τις πρωτοβουλίες των κρατών μελών και του ιδιωτικού τομέα, την ανάπτυξη της αγοράς των υπηρεσιών αυτών, ιδίως προκειμένου να μεγιστοποιηθούν τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β)·
- ζ) συνεργασία με άλλα περιφερειακά ή παγκόσμια συστήματα δορυφορικής πλοήγησης, μεταξύ άλλων για να γίνει δυνατή η συμβατότητα και η διαλειτουργικότητα·
- η) στοιχεία για την παρακολούθηση της αξιοπιστίας των συστημάτων και της εκμετάλλευσής τους, καθώς και της απόδοσης των υπηρεσιών·
- θ) δραστηριότητες που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών και τον συντονισμό της επέκτασης της κάλυψής τους.

Άρθρο 45

Υπηρεσίες που παρέχονται από το Galileo

1. Οι υπηρεσίες που παρέχονται από το Galileo περιλαμβάνουν:
 - α) μια ανοικτή υπηρεσία Galileo (GOS), που παρέχεται δωρεάν για τους χρήστες και η οποία παρέχει πληροφορίες εντοπισμού θέσης και συγχρονισμού που προορίζονται κυρίως για εφαρμογές δορυφορικής πλοήγησης μεγάλου όγκου για χρήση από τους καταναλωτές·
 - β) μια υπηρεσία υψηλής ακρίβειας (HAS), η οποία είναι δωρεάν για τους χρήστες και παρέχει, μέσω πρόσθετων δεδομένων που διαδίδονται σε συμπληρωματική ζώνη συχνοτήτων, υψηλής ακρίβειας πληροφορίες εντοπισμού θέσης και συγχρονισμού που προορίζονται κυρίως για εφαρμογές δορυφορικής πλοήγησης για επαγγελματική ή εμπορική χρήση·
 - γ) μια υπηρεσία ταυτοποίησης του σήματος (SAS), που βασίζεται σε κρυπτογραφημένους κωδικούς που εμπεριέχονται στα σήματα, η οποία προορίζεται κυρίως για εφαρμογές δορυφορικής πλοήγησης για επαγγελματική ή εμπορική χρήση·
 - δ) μια κυβερνητική υπηρεσία (PRS), η οποία είναι προσβάσιμη μόνο σε χρήστες εξουσιοδοτημένους από την κυβέρνηση για ευαίσθητες εφαρμογές που απαιτούν υψηλό επίπεδο συνέχειας της υπηρεσίας, μεταξύ άλλων στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, που χρησιμοποιούν ισχυρά, κρυπτογραφημένα σήματα· παρέχεται δωρεάν για τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο, την Επιτροπή, την ΕΥΕΔ και, κατά περίπτωση, τους δεόντως εξουσιοδοτημένους οργανισμούς της Ένωσης· το ζήτημα της χρέωσης των άλλων συμμετεχόντων στην PRS που αναφέρονται στο άρθρο 2 της απόφασης αριθ. 1104/2011/ΕΕ αξιολογείται κατά περίπτωση και καθορίζονται κατάλληλες διατάξεις στις συμφωνίες που συνάπτονται δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 5 της εν λόγω απόφασης· η πρόσβαση στην PRS ρυθμίζεται σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 1104/2011/ΕΕ·
 - ε) μια υπηρεσία έκτακτης ανάγκης (ES), η οποία παρέχεται δωρεάν στους χρήστες και μεταδίδει, εκπέμποντας σήματα, προειδοποιήσεις σχετικά με φυσικές καταστροφές ή άλλες έκτακτες καταστάσεις σε συγκεκριμένες περιοχές· παρέχεται σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές πολιτικής προστασίας των κρατών μελών, κατά περίπτωση·
 - στ) μια υπηρεσία χρονισμού (TS), η οποία είναι δωρεάν για τους χρήστες και παρέχει ακριβείς και αξιόπιστους χρόνους αναφοράς καθώς και υπολογισμό της συντονισμένης παγκόσμιας ώρας, διευκολύνοντας την ανάπτυξη εφαρμογών χρονισμού βάσει του Galileo και τη χρήση σε ζωτικής σημασίας εφαρμογές.
2. Το Galileo συμβάλλει επίσης:
 - α) στην υπηρεσία υποστήριξης έρευνας και διάσωσης (SAR) του συστήματος COSPAS-SARSAT μέσω του εντοπισμού σημάτων κινδύνου που εκπέμπονται από ραδιοφάρους και της αναμετάδοσης μηνυμάτων προς αυτούς μέσω «ζεύξης επιστροφής»·
 - β) σε υπηρεσίες παρακολούθησης της ακεραιότητας που τυποποιούνται σε ενωσιακό ή διεθνές επίπεδο για χρήση από υπηρεσίες ασφάλειας της ζωής, βάσει των σημάτων ανοικτής υπηρεσίας του Galileo και σε συνδυασμό με το EGNOS και άλλα συστήματα δορυφορικής πλοήγησης·
 - γ) σε πληροφορίες διαστημικού καιρού μέσω του κέντρου υπηρεσιών GNSS όπως αναφέρεται στην εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2016/413 και σε υπηρεσίες έγκαιρης προειδοποίησης μέσω της επίγειας υποδομής του Galileo, που προορίζονται κυρίως για τη μείωση των σχετικών με το διάστημα δυνητικών κινδύνων για τους χρήστες των υπηρεσιών που παρέχονται από το Galileo και άλλα GNSS.

Άρθρο 46

Υπηρεσίες που παρέχονται από το EGNOS

1. Οι υπηρεσίες που παρέχονται από το EGNOS περιλαμβάνουν:
 - α) μια ανοικτή υπηρεσία EGNOS (EOS), που παρέχεται χωρίς άμεση επιβάρυνση του χρήστη και η οποία παρέχει πληροφορίες εντοπισμού θέσης και συγχρονισμού που προορίζονται κυρίως για εφαρμογές δορυφορικής πλοήγησης μεγάλου όγκου για χρήση από τους καταναλωτές·
 - β) μια υπηρεσία πρόσβασης σε δεδομένα του EGNOS (EDAS), η οποία παρέχεται χωρίς άμεση επιβάρυνση του χρήστη και παρέχει πληροφορίες εντοπισμού θέσης και συγχρονισμού που προορίζονται κυρίως για εφαρμογές δορυφορικής πλοήγησης για επαγγελματική ή εμπορική χρήση, προσφέροντας βελτιωμένες επιδόσεις και δεδομένα ανώτερης προστιθέμενης αξίας σε σχέση με εκείνα που λαμβάνονται μέσω της EOS·
 - γ) μια υπηρεσία ασφάλειας της ζωής (SoL), που παρέχεται χωρίς άμεσες επιβαρύνσεις χρήσης και παρέχει πληροφορίες εντοπισμού θέσης και χρονοσυγχρονισμού με υψηλό επίπεδο συνέχειας, διαθεσιμότητας και ακρίβειας, συμπεριλαμβανομένου μηνύματος περί ακεραιότητας το οποίο προειδοποιεί τους χρήστες σε περίπτωση δυσλειτουργίας ή σημμάτων εκτός των επιτρεπόμενων ορίων που εκπέμπονται από το Galileo και άλλα GNSS, τα οποία το EGNOS ενισχύει στην περιοχή κάλυψης· η εν λόγω υπηρεσία προορίζεται κυρίως για χρήστες για τους οποίους η ασφάλεια είναι ζωτικής σημασίας, ιδίως στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας για τις υπηρεσίες αεροναυτιλίας σύμφωνα με τα πρότυπα του ΔΟΠΑ ή σε άλλους τομείς των μεταφορών.
2. Οι υπηρεσίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 παρέχονται κατά προτεραιότητα στο έδαφος των κρατών μελών που βρίσκεται γεωγραφικά στην Ευρώπη, όπου, για τον εν λόγω σκοπό, περιλαμβάνονται και η Κύπρος, οι νήσοι Αζόρες και Κανάριοι και η Μαδέιρα, το αργότερο στα τέλη του 2026.
3. Η γεωγραφική κάλυψη του EGNOS μπορεί να επεκταθεί και σε άλλες περιοχές του κόσμου, ιδίως στα εδάφη υποψήφιων χωρών, τρίτων χωρών συνδεδεμένων με τον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Ουρανό και τρίτων χωρών της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, με την επιφύλαξη της τεχνικής σκοπιμότητας και σύμφωνα με τις απαιτήσεις ασφάλειας που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 2 και, για την υπηρεσία SoL, με βάση διεθνείς συμφωνίες.
4. Το κόστος της επέκτασης της γεωγραφικής κάλυψης του EGNOS δυνάμει της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, συμπεριλαμβανομένου του συναφούς κόστους λειτουργίας ειδικά για τις περιοχές αυτές, δεν καλύπτεται από τον προϋπολογισμό που αναφέρεται στο άρθρο 11. Η Επιτροπή εξετάζει άλλα προγράμματα ή μέσα για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων αυτών. Η επέκταση αυτή δεν καθυστερεί την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου στο σύνολο του εδάφους των κρατών μελών που βρίσκεται γεωγραφικά στην Ευρώπη.

Άρθρο 47

Μέτρα εφαρμογής για το Galileo και το EGNOS

Εφόσον απαιτείται για την εύρυθμη λειτουργία των Galileo και EGNOS και την αξιοποίησή τους από την αγορά, η Επιτροπή θεσπίζει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, κατά περίπτωση, τα αναγκαία μέτρα για:

- α) τη διαχείριση και μείωση των εγγενών κινδύνων στη λειτουργία των Galileo και EGNOS, ιδίως για τη διασφάλιση της συνέχειας της υπηρεσίας·
- β) τον προσδιορισμό των καθοριστικών σταδίων λήψης αποφάσεων για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εκτέλεσης των Galileo και EGNOS·
- γ) τον προσδιορισμό της θέσης των κέντρων που ανήκουν στην επίγεια υποδομή των Galileo και EGNOS σύμφωνα με τις απαιτήσεις ασφάλειας, κατόπιν ανοικτής και διαφανούς διαδικασίας, και την εξασφάλιση της λειτουργίας τους·
- δ) καθορίζει τις τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές για τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 45 παράγραφος 1 στοιχεία γ), ε) και στ) και παράγραφος 2 στοιχείο γ).

Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 3.

Άρθρο 48

Συμβατότητα, διαλειτουργικότητα και τυποποίηση

1. Τα Galileo και EGNOS, καθώς και οι υπηρεσίες που παρέχουν, είναι συμβατά και διαλειτουργικά από τεχνική άποψη, μεταξύ άλλων και σε επίπεδο χρηστών.
2. Τα Galileo και EGNOS, καθώς και οι υπηρεσίες που παρέχουν, είναι συμβατά και διαλειτουργικά με άλλα συστήματα δορυφορικής πλοήγησης καθώς και με συμβατικά μέσα ραδιοπλοήγησης, εφόσον οι αναγκαίες απαιτήσεις και προϋποθέσεις συμβατότητας και διαλειτουργικότητας καθορίζονται σε διεθνείς συμφωνίες.

ΤΙΤΛΟΣ VII

COPERNICUS

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 49

Πεδίο εφαρμογής του Copernicus

1. Το Copernicus εκτελείται με βάση προηγούμενες επενδύσεις, μεταξύ άλλων από ενδιαφερόμενους φορείς όπως ο ΕΟΔ και η EUMETSAT και, όπου ενδείκνυται και είναι αποδοτικό από την άποψη του κόστους, με βάση τις εθνικές ή περιφερειακές ικανότητες των κρατών μελών και λαμβανομένων υπόψη των ικανοτήτων των εμπορικών προμηθευτών συγκρίσιμων δεδομένων και πληροφοριών και της ανάγκης για προαγωγή του ανταγωνισμού και της ανάπτυξης της αγοράς, μεγιστοποιώντας ταυτόχρονα τις ευκαιρίες για τους Ευρωπαίους χρήστες.
2. Το Copernicus παρέχει δεδομένα και πληροφορίες, στη βάση των αναγκών των χρηστών του Copernicus και βάσει μιας πολιτικής για δωρεάν πλήρη και ανοικτά δεδομένα.
3. Το Copernicus υποστηρίζει τη διαμόρφωση, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των πολιτικών της Ένωσης και των κρατών μελών της, ιδίως στους τομείς του περιβάλλοντος, της κλιματικής αλλαγής, της θάλασσας, της ναυτιλίας, της ατμόσφαιρας, της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης, της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, της πολιτικής προστασίας, της παρακολούθησης των υποδομών, της ασφάλειας και της προστασίας, καθώς και της ψηφιακής οικονομίας, με στόχο την περαιτέρω μείωση του διοικητικού φόρτου.
4. Το Copernicus απαρτίζεται από τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) την απόκτηση δεδομένων, η οποία περιλαμβάνει:
 - i) την ανάπτυξη και τη λειτουργία των δορυφόρων Sentinel του Copernicus·
 - ii) την πρόσβαση σε προερχόμενα από το διάστημα δεδομένα γεωσκόπησης από τρίτους·
 - iii) την πρόσβαση σε επιτόπια και άλλα βοηθητικά δεδομένα·
 - β) επεξεργασία δεδομένων και πληροφοριών μέσω των υπηρεσιών Copernicus, που περιλαμβάνει δραστηριότητες για την παραγωγή πληροφοριών προστιθέμενης αξίας για την υποστήριξη της περιβαλλοντικής παρακολούθησης, την υποβολή εκθέσεων και την εξασφάλιση της συμμόρφωσης, την πολιτική προστασία και την ασφάλεια των πολιτών·
 - γ) πρόσβαση σε δεδομένα και διανομή δεδομένων, που περιλαμβάνει τις υποδομές και τις υπηρεσίες για τη διασφάλιση της ανακάλυψης, της επισκόπησης, της πρόσβασης, της διανομής και της εκμετάλλευσης και της μακροπρόθεσμης διατήρησης των δεδομένων και των πληροφοριών του Copernicus, με τρόπο φιλικό προς τον χρήστη·
 - δ) απορρόφηση από τους χρήστες, ανάπτυξη της αγοράς και ανάπτυξη ικανοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 6, που περιλαμβάνει συναφείς δραστηριότητες, πόρους και υπηρεσίες για την προαγωγή του Copernicus, των δεδομένων του Copernicus και των υπηρεσιών του Copernicus, καθώς και των σχετικών κατάντη εφαρμογών και της ανάπτυξής τους σε όλα τα επίπεδα με σκοπό τη μεγιστοποίηση των κοινωνικοοικονομικών οφελών που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, και τη συλλογή και ανάλυση των αναγκών των χρηστών του Copernicus.
5. Το Copernicus προάγει τον διεθνή συντονισμό των συστημάτων παρατήρησης και τις συναφείς ανταλλαγές δεδομένων, ούτως ώστε να ενισχύει την παγκόσμια διάσταση και συμπληρωματικότητά του, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς συμφωνίες και συντονιστικές διαδικασίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Επιλέξιμες δράσεις**Άρθρο 50****Επιλέξιμες δράσεις για απόκτηση δεδομένων**

Οι επιλέξιμες δράσεις στο πλαίσιο του Copernicus καλύπτουν:

- α) δράσεις για την παροχή βελτιωμένης συνέχειας υφιστάμενων αποστολών Sentinel του Copernicus και την ανάπτυξη, εκτόξευση, συντήρηση και λειτουργία περαιτέρω δορυφόρων Sentinel του Copernicus που διευρύνουν το πεδίο παρατήρησης, δίνοντας προτεραιότητα ιδίως σε ικανότητες παρατήρησης για την παρακολούθηση ανθρωπογενών εκπομπών CO₂ και άλλων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, επιτρέποντας την παρακολούθηση των πολικών περιοχών και καθιστώντας δυνατές καινοτόμες περιβαλλοντικές εφαρμογές στους τομείς της γεωργίας, της δασοκομίας, της διαχείρισης των υδάτων και των θαλάσσιων πόρων, καθώς και της πολιτιστικής κληρονομιάς·
- β) δράσεις για την παροχή πρόσβασης σε δεδομένα και πληροφορίες του Copernicus που προέρχονται από τρίτους και είναι αναγκαία για την παραγωγή των υπηρεσιών Copernicus ή για χρήση από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, τους οργανισμούς, τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες και, όπου ενδείκνυται και είναι αποδοτικό από την άποψη του κόστους, τους εθνικούς ή περιφερειακούς δημόσιους φορείς·
- γ) δράσεις για την παροχή και τον συντονισμό της πρόσβασης σε επιτόπια και άλλα βοηθητικά δεδομένα του Copernicus που είναι αναγκαία για την παραγωγή, τη βαθμονόμηση και την επικύρωση των δεδομένων του Copernicus και των πληροφοριών του Copernicus, περιλαμβανομένης, όπου ενδείκνυται και είναι αποδοτικό από την άποψη του κόστους, της χρήσης εθνικών ικανοτήτων, αποφεύγοντας τις αλληλεπικαλύψεις.

Άρθρο 51**Επιλέξιμες δράσεις για τις υπηρεσίες του Copernicus**

1. Οι επιλέξιμες δράσεις στο πλαίσιο των υπηρεσιών του Copernicus περιλαμβάνουν:

- α) υπηρεσίες περιβαλλοντικής παρακολούθησης, υποβολής εκθέσεων και εξασφάλισης της συμμόρφωσης, που καλύπτουν:
 - i) την παρακολούθηση της ατμόσφαιρας σε παγκόσμιο επίπεδο, με σκοπό την παροχή πληροφοριών για την ποιότητα του αέρα, με ιδιαίτερη έμφαση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και τη χημική σύνθεση της ατμόσφαιρας·
 - ii) την παρακολούθηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, με σκοπό την παροχή πληροφοριών για την κατάσταση και τη δυναμική των ωκεάνιων, θαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων, των πόρων τους και της χρήσης τους·
 - iii) την παρακολούθηση της ξηράς και της γεωργίας, με σκοπό την παροχή πληροφοριών για την κάλυψη του εδάφους, τις χρήσεις της γης και την αλλαγή της χρήσης της γης, τους τόπους πολιτιστικής κληρονομιάς, τις επίγειες μετακινήσεις, τις αστικές ζώνες, την ποσότητα και την ποιότητα των εσωτερικών υδάτων, τα δάση, τη γεωργία και άλλους φυσικούς πόρους, τη βιοποικιλότητα και την κρυσταλλοσφαίρα·
 - iv) την παρακολούθηση της κλιματικής αλλαγής, με σκοπό την παροχή πληροφοριών για τις ανθρωπογενείς εκπομπές CO₂ και άλλες εκπομπές και απορροφήσεις αερίων του θερμοκηπίου, τις ουσιώδεις κλιματικές μεταβλητές, τις κλιματικές επαναanalύσεις, τις εποχικές προβλέψεις, τις κλιματικές προβλέψεις και την απόδοση, πληροφορίες για τις αλλαγές που αφορούν τις πολιτικές περιοχές και την Αρκτική, καθώς και τους δείκτες σε συναφείς χρονικές και χωρικές κλίμακες·
- β) υπηρεσίες διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, με σκοπό την παροχή πληροφοριών για τη στήριξη των δημόσιων αρχών και τον συντονισμό με τις αρχές αυτές που ασχολούνται με την πολιτική προστασία, η οποία στηρίζει την πολιτική προστασία και τις επιχειρήσεις αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών (βελτιώνοντας τις δραστηριότητες έγκαιρης προειδοποίησης και τις ικανότητες αντιμετώπισης κρίσεων) και τις δράσεις πρόληψης και ετοιμότητας (αναλύσεις κινδύνων και αποκατάστασης) σε σχέση με διάφορα είδη καταστροφών·
- γ) την υπηρεσία ασφαλείας για τη στήριξη της επιτήρησης εντός της Ένωσης και στα εξωτερικά της σύνορα, της θαλάσσιας επιτήρησης, της εξωτερικής δράσης της Ένωσης για την αντιμετώπιση των προκλήσεων στον τομέα της ασφάλειας που αντιμετωπίζει η Ένωση, και των αντίστοιχων στόχων και δράσεων της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

2. Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη κατά περίπτωση από εξωτερική ανεξάρτητη εμπειρογνομosύνη, διασφαλίζει την καταλληλότητα των υπηρεσιών του Copernicus με:

- α) την επικύρωση της τεχνικής δυνατότητας και της καταλληλότητας για τους σκοπούς των απαιτήσεων που εκφράζονται από τις κοινότητες χρηστών·
- β) την αξιολόγηση των μέσων και των λύσεων που προτείνονται ή εκτελούνται για την ικανοποίηση των απαιτήσεων των κοινοτήτων χρηστών και των στόχων του προγράμματος.

Άρθρο 52

Επιλέξιμες δράσεις για πρόσβαση σε δεδομένα και πληροφορίες και διανομή

1. Το Copernicus περιλαμβάνει δράσεις για την παροχή ενισχυμένης πρόσβασης σε όλα τα δεδομένα του Copernicus και τις πληροφορίες του Copernicus και, κατά περίπτωση, την παροχή πρόσθετων υποδομών και υπηρεσιών για την προαγωγή της διανομής, της πρόσβασης και της χρήσης των εν λόγω δεδομένων και πληροφοριών.
2. Όταν τα δεδομένα ή οι πληροφορίες του Copernicus θεωρούνται ευαίσθητα από άποψη ασφάλειας κατά την έννοια των άρθρων 12 έως 16 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1159/2013, η Επιτροπή δύναται να αναθέσει την προμήθεια, την εποπτεία της απόκτησης, την πρόσβαση και τη διανομή των εν λόγω δεδομένων και πληροφοριών σε μία ή περισσότερες καταπιστευματικές οντότητες. Οι εν λόγω οντότητες καταρτίζουν και τηρούν μητρώο διαπιστευμένων χρηστών και χορηγούν πρόσβαση σε δεδομένα περιορισμένης πρόσβασης μέσω χωριστής ροής εργασιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Πολιτική δεδομένων του Copernicus

Άρθρο 53

Πολιτική δεδομένων του Copernicus και πληροφοριών του Copernicus

1. Τα δεδομένα του Copernicus και οι πληροφορίες του Copernicus παρέχονται στους χρήστες του Copernicus στο πλαίσιο της ακόλουθης πολιτικής για δωρεάν, πλήρη και ανοικτά δεδομένα:
 - α) οι χρήστες του Copernicus μπορούν, δωρεάν και σε παγκόσμια βάση, να αναπαράγουν, να διανέμουν, να παρουσιάζουν στο κοινό, να προσαρμόζουν και να τροποποιούν όλα τα δεδομένα του Copernicus και τις πληροφορίες του Copernicus, και να τα συνδυάζουν με άλλα δεδομένα και πληροφορίες·
 - β) η πολιτική για δωρεάν, πλήρη και ανοικτά δεδομένα περιλαμβάνει τους ακόλουθους περιορισμούς:
 - i) προκαθορίζονται οι μορφότυποι, ο επίκαιρος χαρακτήρας και τα χαρακτηριστικά διάδοσης των δεδομένων του Copernicus και των πληροφοριών του Copernicus·
 - ii) τηρούνται, κατά περίπτωση, οι όροι χορήγησης άδειας για τα δεδομένα και πληροφορίες του Copernicus που προέρχονται από τρίτους και χρησιμοποιούνται στην παραγωγή πληροφοριών του Copernicus·
 - iii) τους περιορισμούς ασφαλείας που απορρέουν από τις γενικές απαιτήσεις ασφαλείας που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 2·
 - iv) διασφαλίζεται η προστασία από τον κίνδυνο διατάραξης του συστήματος που παράγει ή διαθέτει δεδομένα και πληροφορίες του Copernicus, και των ιδίων των δεδομένων·
 - v) διασφαλίζεται η προστασία της αξιόπιστης πρόσβασης στα δεδομένα και τις πληροφορίες του Copernicus για τους Ευρωπαίους χρήστες.
2. Η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 105 για τη συμπλήρωση των ειδικών διατάξεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ως προς τις προδιαγραφές, τους όρους και τις διαδικασίες για την πρόσβαση και τη χρήση των δεδομένων και των πληροφοριών του Copernicus.
3. Όπου το απαιτούν λόγοι επείγουσας ανάγκης, στις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου, εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 106.
4. Η Επιτροπή εκδίδει άδειες και ανακοινώσεις για την πρόσβαση και τη χρήση δεδομένων και πληροφοριών του Copernicus, συμπεριλαμβανομένων ρητρών κατανομής, σύμφωνα με την πολιτική δεδομένων του Copernicus, όπως ορίζεται στον παρόντα κανονισμό και τις εφαρμοστέες κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που θεσπίζονται βάσει της παραγράφου 2.

ΤΙΤΛΟΣ VIII

ΑΛΛΕΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

SSA

Τμήμα 1

Υποσυνιστώσα SST

Άρθρο 54

Πεδίο εφαρμογής του SST

1. Η υποσυνιστώσα SST στηρίζει τις εξής δραστηριότητες:
 - α) τη συγκρότηση, ανάπτυξη και λειτουργία ενός δικτύου επίγειων και διαστημικών αισθητήρων SST των κρατών μελών, περιλαμβανομένων αισθητήρων που αναπτύσσονται μέσω του ΕΟΔ ή από τον ιδιωτικό τομέα της Ένωσης, και ενωσιακών αισθητήρων που λειτουργούν σε εθνικό επίπεδο, για την εξέταση και την παρακολούθηση διαστημικών αντικειμένων και τη δημιουργία ευρωπαϊκού καταλόγου διαστημικών αντικειμένων·
 - β) την επεξεργασία και την ανάλυση δεδομένων SST σε εθνικό επίπεδο, ώστε να παρέχονται οι πληροφορίες και υπηρεσίες SST που αναφέρονται στο άρθρο 55 παράγραφος 1·
 - γ) την παροχή υπηρεσιών SST που αναφέρονται στο άρθρο 55 παράγραφος 1 στους χρήστες του SST που αναφέρονται στο άρθρο 56·
 - δ) την παρακολούθηση και αναζήτηση συνεργιών με πρωτοβουλίες για την προώθηση και την ανάπτυξη τεχνολογιών για τη διάθεση διαστημικών σκαφών στο τέλος της επιχειρησιακής ζωής και τεχνολογικών συστημάτων για την πρόληψη και εξάλειψη των διαστημικών υπολειμμάτων, καθώς και με τις διεθνείς πρωτοβουλίες στον τομέα της διαχείρισης της διαστημικής κυκλοφορίας.
2. Η υποσυνιστώσα SST θα παρέχει επίσης την τεχνική και διοικητική στήριξη για να εξασφαλιστεί η μετάβαση μεταξύ του προγράμματος και του πλαισίου στήριξης SST που συστάθηκε με την απόφαση αριθ. 541/2014/ΕΕ.

Άρθρο 55

Υπηρεσίες SST

1. Οι υπηρεσίες SST περιλαμβάνουν:
 - α) την εκτίμηση κινδύνου σύγκρουσης μεταξύ διαστημικών σκαφών ή μεταξύ διαστημικών σκαφών και διαστημικών υπολειμμάτων και την πιθανή έκδοση προειδοποιήσεων αποφυγής σύγκρουσης κατά το στάδιο εκτόξευσης, κατά το αρχικό στάδιο θέσης σε τροχιά, κατά το στάδιο ανύψωσης της τροχιάς, κατά τις λειτουργίες σε τροχιά και κατά το στάδιο θέσης εκτός λειτουργίας των αποστολών διαστημικών σκαφών·
 - β) τον εντοπισμό και χαρακτηρισμό θραυσμάτων, αποκολλήσεων ή συγκρούσεων σε τροχιά·
 - γ) την εκτίμηση κινδύνων σχετικά με την ανεξέλεγκτη επανέσοδο διαστημικών αντικειμένων και διαστημικών υπολειμμάτων στην ατμόσφαιρα της Γης και την παραγωγή των σχετικών πληροφοριών, περιλαμβανομένης της εκτίμησης του χρονικού πλαισίου και της πιθανής θέσης ενδεχόμενης σύγκρουσης·
 - δ) την ανάπτυξη δραστηριοτήτων για την προετοιμασία:
 - i) της μείωσης των διαστημικών υπολειμμάτων, προκειμένου να μειωθεί η παραγωγή τους, και
 - ii) της επίλυσης του προβλήματος των διαστημικών υπολειμμάτων με τη διαχείριση των υφιστάμενων διαστημικών υπολειμμάτων.
2. Οι υπηρεσίες SST παρέχονται δωρεάν και είναι διαθέσιμες ανά πάσα στιγμή χωρίς διακοπή και προσαρμόζονται στις ανάγκες των χρηστών του SST που αναφέρονται στο άρθρο 56.
3. Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην υποσυνιστώσα SST, η Επιτροπή και, κατά περίπτωση, το γραφείο υποστήριξης του SST που αναφέρεται στο άρθρο 59 παράγραφος 1, δεν φέρουν ευθύνη για:

- α) ζημίες που προκαλούνται από τη μη παροχή υπηρεσιών SST ή από τη διακοπή της·
- β) καθυστερήσεις στην παροχή υπηρεσιών SST·
- γ) ανακριβείς πληροφορίες που παρέχονται μέσω των υπηρεσιών SST·
- δ) ενέργειες που πραγματοποιούνται ως ανταπόκριση στην παροχή υπηρεσιών SST.

Άρθρο 56

Χρήστες του SST

1. Στους ενωσιακούς χρήστες του SST περιλαμβάνονται:

- α) οι βασικοί χρήστες του SST: τα κράτη μέλη, η ΕΥΕΔ, η Επιτροπή, το Συμβούλιο, ο Οργανισμός, καθώς και οι δημόσιοι και ιδιωτικοί ιδιοκτήτες και φορείς εκμετάλλευσης διαστημικών σκαφών που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση·
- β) οι μη βασικοί χρήστες του SST: άλλες δημόσιες και ιδιωτικές οντότητες που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση.

Οι βασικοί χρήστες του SST έχουν πρόσβαση σε όλες τις υπηρεσίες SST που αναφέρονται στο άρθρο 55 παράγραφος 1.

Οι μη βασικοί χρήστες του SST μπορούν να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες SST που αναφέρονται στο άρθρο 55 παράγραφος 1 στοιχεία β), γ) και δ).

2. Οι διεθνείς χρήστες του SST περιλαμβάνουν τρίτες χώρες, διεθνείς οργανισμούς που δεν έχουν την έδρα τους στην Ένωση, καθώς και ιδιωτικές οντότητες μη εγκατεστημένες στην Ένωση. Έχουν πρόσβαση στις αναφερόμενες το άρθρο 55 παράγραφος 1 στοιχείο δ) υπηρεσίες SST υπό τους ακόλουθους όρους:

- α) οι τρίτες χώρες και οι διεθνείς οργανισμοί που δεν έχουν την έδρα τους στην Ένωση μπορούν να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες SST δυνάμει του άρθρου 8 παράγραφος 2·
- β) οι ιδιωτικές οντότητες που δεν είναι εγκατεστημένες στην Ένωση μπορούν να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες SST που υπόκεινται σε διεθνή συμφωνία, η οποία έχει συναφθεί από την Ένωση σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2, με την τρίτη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένες, με την οποία τους παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης.

Δεν απαιτείται διεθνής συμφωνία για πρόσβαση σε δημόσια διαθέσιμες υπηρεσίες SST που αναφέρονται στο άρθρο 55 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ).

3. Η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση σε υπηρεσίες SST και τις σχετικές διαδικασίες. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 3.

Άρθρο 57

Συμμετοχή κρατών μελών στην υποσυνιστώσα SST

1. Τα κράτη μέλη που επιθυμούν να συμμετέχουν στην παροχή υπηρεσιών SST που αναφέρονται στο άρθρο 55 παράγραφος 1 και καλύπτουν όλες τις τροχιές υποβάλλουν ενιαία κοινή πρόταση στην Επιτροπή αποδεικνύοντας τη συμμόρφωσή τους προς τα εξής κριτήρια:

- α) κατοχή ή πρόσβαση σε επαρκείς αισθητήρες SST οι οποίοι είναι διαθέσιμοι για την υποσυνιστώσα SST και σε ανθρώπινους πόρους για τη λειτουργία τους, ή σε επαρκείς ικανότητες επιχειρησιακής ανάλυσης και επεξεργασίας δεδομένων που έχουν σχεδιαστεί ειδικά για το SST και διατίθενται για την υποσυνιστώσα SST·
- β) διενέργεια και επικύρωση αρχικής εκτίμησης κινδύνων ασφαλείας για κάθε περιουσιακό στοιχείο SST από το οικείο κράτος μέλος·
- γ) σχέδιο δράσης που λαμβάνει υπόψη το σχέδιο συντονισμού που θεσπίζεται δυνάμει του άρθρου 6 της απόφασης 541/2014/ΕΕ, για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων που ορίζονται στο άρθρο 54 του παρόντος κανονισμού·
- δ) την κατανομή των διαφόρων δραστηριοτήτων μεταξύ των ομάδων εμπειρογνομόνων, όπως ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 58 του παρόντος κανονισμού·
- ε) τους κανόνες σχετικά με την ανταλλαγή των δεδομένων που είναι αναγκαία για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 4 του παρόντος κανονισμού.

Όσον αφορά τα κριτήρια που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και β), κάθε κράτος μέλος που επιθυμεί να συμμετέχει στην παροχή υπηρεσιών SST αποδεικνύει τη συμμόρφωση με αυτά τα κριτήρια χωριστά.

Όσον αφορά τα κριτήρια που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο στοιχεία γ), δ) και ε), όλα τα κράτη μέλη που επιθυμούν να συμμετάσχουν στην παροχή υπηρεσιών SST αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με αυτά τα κριτήρια συλλογικά.

2. Τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και β) του παρόντος άρθρου θεωρείται ότι πληρούνται από τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην υποσυνιστώσα SST και των οποίων οι ορισθείσες εθνικές οντότητες είναι μέλη της κοινοπραξίας που έχει συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 της απόφασης 541/2014/ΕΕ από τις 12 Μαΐου 2021.

3. Σε περίπτωση που δεν έχει υποβληθεί κοινή πρόταση σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή εφόσον η Επιτροπή θεωρεί ότι μια κοινή πρόταση που έχει υποβληθεί δεν πληροί τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τουλάχιστον πέντε κράτη μέλη υποβάλλουν νέα κοινή πρόταση στην Επιτροπή, αποδεικνύοντας τη συμμόρφωσή τους με τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

4. Η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, τις λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με τις διαδικασίες και τα στοιχεία που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως 3 του παρόντος άρθρου. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 3.

Άρθρο 58

Οργανωτικό πλαίσιο της συμμετοχής κρατών μελών στην υποσυνιστώσα SST

1. Κάθε κράτος μέλος που έχει υποβάλει κοινή πρόταση η οποία κρίθηκε συμβατή από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 57 παράγραφος 1 ή που έχει επιλεγεί από την Επιτροπή, σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 57 παράγραφος 3, ορίζει εθνική συνιστώσα οντότητα που είναι εγκατεστημένη στο έδαφός του και η οποία θα το εκπροσωπεί. Η οριζόμενη εθνική συνιστώσα οντότητα είναι δημόσια αρχή ή φορέας κράτους μέλους που έχει επιφορτιστεί με την άσκηση της εν λόγω δημόσιας εξουσίας.

2. Οι εθνικές συνιστώσες οντότητες που ορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου συνάπτουν συμφωνία με την οποία δημιουργείται εταιρική σχέση SST («συμφωνία εταιρικής σχέσης SST») και καθορίζονται οι κανόνες και οι μηχανισμοί της μεταξύ τους συνεργασίας κατά την εκτέλεση των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 54. Συγκεκριμένα, η συμφωνία εταιρικής σχέσης SST περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 57 παράγραφος 1 στοιχεία γ), δ) και ε) και τη δημιουργία δομής διαχείρισης κινδύνου, προκειμένου να διασφαλίζεται η εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με τη χρήση και την ασφαλή ανταλλαγή δεδομένων και πληροφοριών SST.

3. Οι εθνικές συνιστώσες οντότητες αναπτύσσουν ενωσιακές υπηρεσίες SST υψηλής ποιότητας, σύμφωνα με πολυετές σχέδιο, τους σχετικούς βασικούς δείκτες επιδόσεων και τις απαιτήσεις χρηστών, με βάση τις δραστηριότητες των ομάδων εμπειρογνομόνων που αναφέρονται στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου. Η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, το πολυετές σχέδιο και τους βασικούς δείκτες επιδόσεων. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 3.

4. Οι εθνικές συνιστώσες οντότητες δικτυώνουν υφιστάμενους και πιθανούς μελλοντικούς αισθητήρες για τη λειτουργία τους με συντονισμένο και βελτιστοποιημένο τρόπο, με σκοπό την κατάρτιση και την τήρηση επικαιροποιημένου κοινού ευρωπαϊκού καταλόγου, χωρίς να θίγονται τα προνόμια των κρατών μελών στο πεδίο της εθνικής ασφάλειας.

5. Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην υποσυνιστώσα SST διενεργούν διαπίστευση ασφαλείας βάσει των γενικών απαιτήσεων ασφαλείας που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 2.

6. Ορίζονται ομάδες εμπειρογνομόνων από τα συμμετέχοντα στην υποσυνιστώσα SST κράτη μέλη ως υπεύθυνες για συγκεκριμένα ζητήματα που σχετίζονται με τις διάφορες δραστηριότητες SST. Οι ομάδες εμπειρογνομόνων είναι μόνιμες, και την ευθύνη για τη διαχείριση και τη στελέχωσή τους φέρουν οι εθνικές συνιστώσες οντότητες των κρατών μελών που τις ορίζουν και μπορούν να περιλαμβάνουν εμπειρογνώμονες από κάθε εθνική συνιστώσα οντότητα.

7. Οι εθνικές συνιστώσες οντότητες και οι ομάδες εμπειρογνομόνων εξασφαλίζουν την προστασία των δεδομένων SST, των πληροφοριών SST και των υπηρεσιών SST.

8. Η Επιτροπή εγκρίνει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τη λειτουργία του οργανωτικού πλαισίου της συμμετοχής των κρατών μελών στην υποσυνιστώσα SST. Οι εν λόγω κανόνες καλύπτουν επίσης τη συμπερίληψη σε μεταγενέστερο στάδιο ενός κράτους μέλους στην εταιρική σχέση SST, όταν καθίσταται μέλος της συμφωνίας εταιρικής σχέσης SST που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 3.

Άρθρο 59

Γραφείο υποστήριξης SST

1. Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τη σύσταση των εθνικών συνιστώσων οντοτήτων, επιλέγει το γραφείο υποστήριξης SST, με βάση τη βέλτιστη εμπειρογνομosύνη σε ζητήματα ασφαλείας και στην παροχή υπηρεσιών. Το γραφείο υποστήριξης SST:
 - α) παρέχει τις αναγκαίες ασφαλείς διεπαφές για τη συγκέντρωση, την αποθήκευση και τη διάθεση των πληροφοριών SST στους χρήστες του SST που αναφέρονται στο άρθρο 56, διασφαλίζοντας την κατάλληλη διαχείριση και την ιχνηλασιμότητά τους·
 - β) υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με τις επιδόσεις των υπηρεσιών SST στην εταιρική σχέση SST που αναφέρεται στο άρθρο 58 παράγραφος 2 και στην Επιτροπή·
 - γ) συγκεντρώνει τις αναγκαίες παρατηρήσεις προς την εταιρική σχέση SST που αναφέρεται στο άρθρο 58 παράγραφος 2 για να διασφαλιστεί η απαιτούμενη ευθυγράμμιση των υπηρεσιών με τις προσδοκίες των χρηστών του SST·
 - δ) στηρίζει, προωθεί και ενθαρρύνει τη χρήση των υπηρεσιών SST.
2. Οι εθνικές συνιστώσες οντότητες συνάπτουν τις αναγκαίες εκτελεστικές ρυθμίσεις με το γραφείο υποστήριξης SST.

Τμήμα 2

Υποσυνιστώσες SWE και NEO

Άρθρο 60

Δραστηριότητες SWE

1. Οι υποσυνιστώσες SWE μπορούν να στηρίζουν τις ακόλουθες δραστηριότητες:
 - α) την αξιολόγηση και τον προσδιορισμό των αναγκών των χρηστών στους τομείς που προσδιορίζονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β), με σκοπό τον καθορισμό των υπηρεσιών SWE που θα παρέχονται·
 - β) την παροχή υπηρεσιών SWE στους χρήστες υπηρεσιών SWE, σύμφωνα με τις εντοπιζόμενες ανάγκες των χρηστών και τις τεχνικές απαιτήσεις.
2. Οι υπηρεσίες SWE είναι διαθέσιμες ανά πάσα στιγμή χωρίς διακοπή. Η Επιτροπή επιλέγει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, τις εν λόγω υπηρεσίες, σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες:
 - α) η Επιτροπή ιεραρχεί τις υπηρεσίες SWE που θα παρέχονται σε ενωσιακό επίπεδο σύμφωνα με τις ανάγκες των χρηστών SWE, την τεχνολογική ετοιμότητα των υπηρεσιών και το αποτέλεσμα εκτίμησης κινδύνων·
 - β) οι υπηρεσίες SWE μπορούν να συμβάλλουν σε δραστηριότητες πολιτικής προστασίας και στην προστασία ευρέος φάσματος τομέων, όπως διάστημα, μεταφορές, GNSS, δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας και επικοινωνίες.

Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 2.

3. Η επιλογή δημόσιων ή ιδιωτικών οντοτήτων για την παροχή υπηρεσιών SWE γίνεται με πρόσκληση για υποβολή προσφορών.

Άρθρο 61

Δραστηριότητες ΝΕΟ

1. Οι υποσυνιστώσες ΝΕΟ μπορούν να στηρίξουν τις εξής δραστηριότητες:
 - α) τη χαρτογράφηση των ικανοτήτων των κρατών μελών για εντοπισμό και παρακολούθηση γεωπλήσιων αντικειμένων·
 - β) την προώθηση της δικτύωσης των εγκαταστάσεων και των ερευνητικών κέντρων των κρατών μελών·
 - γ) την ανάπτυξη της υπηρεσίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2.
 - δ) την ανάπτυξη μιας τακτικής υπηρεσίας ταχείας αντίδρασης που να μπορεί να χαρακτηρίζει τα νεοανακαλυφθέντα γεωπλήσια αντικείμενα.
 - ε) τη δημιουργία ευρωπαϊκού καταλόγου γεωπλήσιων αντικειμένων.
2. Η Επιτροπή, στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της, μπορεί να ορίζει διαδικασίες ώστε να συντονίζει, με τη συμμετοχή των κατάλληλων φορέων του ΟΗΕ, τις ενέργειες της Ένωσης και των εθνικών δημόσιων αρχών που ασχολούνται με την πολιτική προστασία σε περίπτωση που διαπιστώνεται ότι ένα γεωπλήσιο αντικείμενο πλησιάζει στη Γη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

GOVSATCOM

Άρθρο 62

Πεδίο εφαρμογής του GOVSATCOM

Στο πλαίσιο της συνιστώσας GOVSATCOM, συνδυάζονται ικανότητες και υπηρεσίες δορυφορικής επικοινωνίας σε μια κοινή ενωσιακή «δεξαμενή» ικανοτήτων και υπηρεσιών δορυφορικών επικοινωνιών με κατάλληλες απαιτήσεις ασφαλείας. Η συνιστώσα αυτή περιλαμβάνει:

- α) την ανάπτυξη, την κατασκευή και τις λειτουργίες του επίγειου σκέλους της υποδομής που αναφέρεται στο άρθρο 67 και των πιθανών διαστημικών υποδομών που αναφέρονται στο άρθρο 102 παράγραφος 2·
- β) την προμήθεια κρατικών και εμπορικών ικανοτήτων δορυφορικής επικοινωνίας, υπηρεσιών και εξοπλισμού χρήστη που είναι απαραίτητα για την παροχή υπηρεσιών του GOVSATCOM·
- γ) τα αναγκαία μέτρα για περαιτέρω διαλειτουργικότητα και τυποποίηση του εξοπλισμού χρήστη του GOVSATCOM.

Άρθρο 63

Ικανότητες και υπηρεσίες του GOVSATCOM

1. Η παροχή ικανοτήτων και υπηρεσιών του GOVSATCOM διασφαλίζεται όπως ορίζεται στο χαρτοφυλάκιο υπηρεσιών που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου και, σύμφωνα με τις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, τις ειδικές απαιτήσεις ασφαλείας του GOVSATCOM που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 2 και εντός των ορίων των κανόνων ανταλλαγής και ιεράρχησης που αναφέρονται στο άρθρο 66.

Η πρόσβαση στις ικανότητες και στις υπηρεσίες του GOVSATCOM είναι δωρεάν για τους θεσμικούς και κυβερνητικούς χρήστες του GOVSATCOM, εκτός εάν η Επιτροπή ορίσει την εφαρμογή μιας πολιτικής τιμολογήσεων σύμφωνα με το άρθρο 66 παράγραφος 2.

2. Η Επιτροπή θεσπίζει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, τις λειτουργικές απαιτήσεις για τις υπηρεσίες του GOVSATCOM, με τη μορφή τεχνικών προδιαγραφών για περιπτώσεις χρήσης του GOVSATCOM που σχετίζονται ιδίως με τη διαχείριση κρίσεων, την επιτήρηση και τη διαχείριση βασικών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων διπλωματικών δικτύων επικοινωνίας. Οι εν λόγω λειτουργικές απαιτήσεις βασίζονται στη λεπτομερή ανάλυση των απαιτήσεων των χρηστών του GOVSATCOM, και λαμβάνουν υπόψη τις απαιτήσεις που απορρέουν από τον υφιστάμενο εξοπλισμό χρήστη και τα δίκτυα. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 3.

3. Η Επιτροπή εγκρίνει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, το χαρτοφυλάκιο υπηρεσιών για τις υπηρεσίες του GOVSATCOM, υπό τη μορφή καταλόγου κατηγοριών των ικανοτήτων και υπηρεσιών δορυφορικών επικοινωνιών και των χαρακτηριστικών τους, συμπεριλαμβανομένων της γεωγραφικής κάλυψης, της συχνότητας, του εύρους ζώνης, του εξοπλισμού χρήστη, καθώς και των χαρακτηριστικών ασφαλείας. Το χαρτοφυλάκιο υπηρεσιών λαμβάνει υπόψη τις υπάρχουσες εμπορικά διαθέσιμες υπηρεσίες προκειμένου να μην στρεβλώνεται ο ανταγωνισμός στην εσωτερική αγορά. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις επικαιροποιούνται σε τακτική βάση και βασίζονται στις λειτουργικές απαιτήσεις και απαιτήσεις ασφαλείας που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και δίνουν προτεραιότητα στις υπηρεσίες που παρέχονται στους χρήστες αναλόγως της σχετικότητας και της κρίσιμότητάς τους. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 3.

4. Οι χρήστες του GOVSATCOM έχουν πρόσβαση σε ικανότητες και υπηρεσίες του GOVSATCOM οι οποίες απαριθμούνται στο χαρτοφυλάκιο υπηρεσιών που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου. Η πρόσβαση αυτή παρέχεται μέσω των κόμβων του GOVSATCOM που αναφέρονται στο άρθρο 67 παράγραφος 1.

Άρθρο 64

Πάροχοι ικανοτήτων και υπηρεσιών δορυφορικών επικοινωνιών

Οι ικανότητες και υπηρεσίες δορυφορικών επικοινωνιών στο πλαίσιο του GOVSATCOM μπορούν να παρέχονται από τις ακόλουθες οντότητες:

- α) συμμετέχοντες στο GOVSATCOM, όπως αναφέρονται στο άρθρο 68, και
- β) νομικά πρόσωπα δεόντως διαπιστευμένα για την παροχή ικανοτήτων ή υπηρεσιών δορυφορικών επικοινωνιών σύμφωνα με τη διαδικασία διαπίστευσης ασφαλείας του άρθρου 37, η οποία διεξάγεται βάσει των γενικών απαιτήσεων ασφαλείας για τη συνιστώσα GOVSATCOM, όπως αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 2.

Άρθρο 65

Χρήστες του GOVSATCOM

1. Οι ακόλουθες οντότητες δύνανται να είναι χρήστες του GOVSATCOM υπό την προϋπόθεση ότι είναι επιφορτισμένες με καθήκοντα που σχετίζονται με την εποπτεία και τη διαχείριση αποστολών, επιχειρήσεων και υποδομών που είναι ζωτικής σημασίας για την ασφάλεια ή επείγουσες:

- α) δημόσια αρχή ή φορέας της Ένωσης ή κράτους μέλους που έχει επιφορτιστεί με την άσκηση της εν λόγω δημόσιας εξουσίας:
- β) φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ενεργεί εκ μέρους και υπό τον έλεγχο οντότητας η οποία αναφέρεται στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου.

2. Οι χρήστες του GOVSATCOM που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου εξουσιοδοτούνται δεόντως από συμμετέχοντα στο GOVSATCOM που αναφέρεται στο άρθρο 68 να χρησιμοποιούν τις ικανότητες και τις υπηρεσίες του GOVSATCOM και συμμορφώνονται προς τις γενικές απαιτήσεις ασφαλείας που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 2, που έχουν προσδιοριστεί για το GOVSATCOM.

Άρθρο 66

Ανταλλαγή και ιεράρχηση προτεραιοτήτων

1. Κοινές ικανότητες δορυφορικής επικοινωνίας, υπηρεσίες και εξοπλισμός χρήστη ανταλλάσσονται και ιεραρχούνται μεταξύ των συμμετεχόντων στο GOVSATCOM που αναφέρονται στο άρθρο 68, με βάση ανάλυση των κινδύνων όσον αφορά την προστασία και την ασφάλεια των χρηστών. Η εν λόγω ανάλυση λαμβάνει υπόψη την υπάρχουσα επικοινωνιακή υποδομή και τη διαθεσιμότητα των υφιστάμενων δυνατοτήτων, καθώς και τη γεωγραφική κάλυψή τους, σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Η εν λόγω ανταλλαγή και η ιεράρχηση δίνουν προτεραιότητα στους χρήστες του GOVSATCOM ανάλογα με τη σπουδαιότητα και την κρίσιμότητά τους.

2. Η Επιτροπή θεσπίζει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, τους λεπτομερείς κανόνες σχετικά με την ανταλλαγή και την ιεράρχηση των ικανοτήτων δορυφορικής επικοινωνίας, των υπηρεσιών και του εξοπλισμού χρήστη, λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη ζήτηση για διαφορετικές περιπτώσεις χρήσης του GOVSATCOM, την ανάλυση των κινδύνων στον τομέα της ασφαλείας για τις εν λόγω περιπτώσεις χρήσης και, κατά περίπτωση, την οικονομική αποδοτικότητα.

Καθορίζοντας μια πολιτική τιμολόγησης στους εν λόγω κανόνες, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι η παροχή ικανοτήτων και υπηρεσιών του GOVSATCOM δεν στρεβλώνει την αγορά και ότι δεν υπάρχει έλλειψη ικανοτήτων του GOVSATCOM.

Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 3.

3. Η κοινοχρησία και η ιεράρχηση των ικανοτήτων και υπηρεσιών δορυφορικών επικοινωνιών μεταξύ χρηστών του GOVSATCOM που έχουν εξουσιοδοτηθεί από τον ίδιο συμμετέχοντα στο GOVSATCOM καθορίζονται και εφαρμόζονται από τον εν λόγω συμμετέχοντα στο GOVSATCOM.

Άρθρο 67

Υποδομή και λειτουργία επίγειου σκέλους

1. Το επίγειο σκέλος περιλαμβάνει τις υποδομές που απαιτούνται για να εξασφαλίσουν την παροχή υπηρεσιών στους χρήστες του GOVSATCOM σύμφωνα με το άρθρο 66, ιδίως τους κόμβους του GOVSATCOM οι οποίοι θα αποτελέσουν αντικείμενο συμβάσεων προμηθειών στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας για τη σύνδεση χρηστών του GOVSATCOM με παρόχους ικανοτήτων και υπηρεσιών δορυφορικών επικοινωνιών. Το επίγειο σκέλος και η λειτουργία του συμμορφώνονται με τις γενικές απαιτήσεις ασφάλειας που αναφέρεται στο άρθρο 34 παράγραφος 2, η οποία ορίζεται για το GOVSATCOM.

2. Η Επιτροπή καθορίζει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, τη θέση του επίγειου σκέλους της υποδομής. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 3 και δεν επηρεάζουν το δικαίωμα ενός κράτους μέλους να αποφασίζει να μη φιλοξενήσει τέτοια υποδομή στο έδαφός του.

Άρθρο 68

Συμμετέχοντες και αρμόδιες αρχές GOVSATCOM

1. Τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η EYED είναι συμμετέχοντες στο GOVSATCOM στον βαθμό που εξουσιοδοτούν χρήστες του GOVSATCOM ή παρέχουν ικανότητες δορυφορικών επικοινωνιών ή τοποθεσίες επίγειου σκέλους ή μέρος των εγκαταστάσεων του επίγειου σκέλους.

Όταν το Συμβούλιο, η Επιτροπή ή η EYED αδειοδοτούν τους χρήστες του GOVSATCOM ή παρέχουν ικανότητες δορυφορικών επικοινωνιών, τοποθεσίες επίγειου σκέλους ή μέρος των εγκαταστάσεων του επίγειου σκέλους, στο έδαφος ενός κράτους μέλους, η εν λόγω άδεια ή διάταξη δεν αντιβαίνει τις διατάξεις περί ουδετερότητας ή μη ευθυγράμμισης που ορίζονται στο συνταγματικό δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.

2. Οι οργανισμοί της Ένωσης μπορούν να καταστούν συμμετέχοντες στο GOVSATCOM μόνο στον βαθμό που απαιτείται για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους και σύμφωνα με τους λεπτομερείς κανόνες που θεσπίζονται στη διοικητική συμφωνία που έχει συναφθεί μεταξύ του ενδιαφερόμενου οργανισμού και του θεσμικού οργάνου που τον εποπτεύει.

3. Τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμοί δύνανται να καταστούν συμμετέχοντες στο GOVSATCOM σύμφωνα με το άρθρο 7.

4. Κάθε συμμετέχων στο GOVSATCOM ορίζει μία αρμόδια αρχή GOVSATCOM.

5. Η αρμόδια αρχή GOVSATCOM διασφαλίζει ότι

- α) η χρήση υπηρεσιών συνάδει με τις ισχύουσες απαιτήσεις ασφάλειας·
- β) τα δικαιώματα πρόσβασης για χρήστες του GOVSATCOM καθορίζονται και αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης·
- γ) ο εξοπλισμός χρήστη και οι συναφείς συνδέσεις και πληροφορίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών χρησιμοποιούνται και αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης σύμφωνα με τις ισχύουσες απαιτήσεις ασφάλειας·
- δ) δημιουργείται κεντρικό σημείο επαφής για την παροχή βοήθειας, αν χρειαστεί, κατά την αναφορά των κινδύνων και απειλών στον τομέα της ασφάλειας, ιδίως όσον αφορά την ανίχνευση δυνητικά επιβλαβών ηλεκτρομαγνητικών παρεμβολών που επηρεάζουν τις υπηρεσίες στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας.

Άρθρο 69

Παρακολούθηση της προσφοράς και της ζήτησης για το GOVSATCOM

Προκειμένου να βελτιστοποιηθεί η ισορροπία μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης για υπηρεσίες του GOVSATCOM, η Επιτροπή παρακολουθεί συνεχώς την εξέλιξη της προσφοράς, περιλαμβανομένων των υπαρχουσών ικανοτήτων του GOVSATCOM σε τροχιά για συγκέντρωση και κοινή χρήση, και της ζήτησης για ικανότητες και υπηρεσίες του GOVSATCOM, λαμβάνοντας υπόψη τους νέους κινδύνους και απειλές, καθώς και τις νέες εξελίξεις στην τεχνολογία.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΧ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Γενικές διατάξεις σχετικά με τον Οργανισμό

Άρθρο 70

Νομικό καθεστώς του Οργανισμού

1. Ο Οργανισμός είναι όργανο της Ένωσης. Διαθέτει νομική προσωπικότητα.
2. Σε καθένα από τα κράτη μέλη, ο Οργανισμός διαθέτει την ευρύτερη δυνατή δικαιοπρακτική ικανότητα που αναγνωρίζεται σε νομικά πρόσωπα βάσει της εθνικής νομοθεσίας τους. Μπορεί, ειδικότερα, να αποκτά ή να διαθέτει κινητή και ακίνητη περιουσία και να παρίσταται ενώπιον δικαστηρίου.
3. Ο Οργανισμός εκπροσωπείται από τον εκτελεστικό διευθυντή του.

Άρθρο 71

Έδρα και τοπικά γραφεία του Οργανισμού

1. Η έδρα του Οργανισμού βρίσκεται στην Πράγα (Τσεχία).
2. Το προσωπικό του Οργανισμού μπορεί να βρίσκεται σε ένα από τα κέντρα εδάφους του Galileo ή του EGNOS που αναφέρονται στις εκτελεστικές αποφάσεις (ΕΕ) 2016/413 ή (ΕΕ) 2017/1406 για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων του προγράμματος που προβλέπονται στη σχετική συμφωνία.
3. Ανάλογα με τις ανάγκες του προγράμματος, μπορούν να ιδρύονται τοπικά γραφεία στα κράτη μέλη, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 79 παράγραφος 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Οργάνωση του Οργανισμού

Άρθρο 72

Διοικητική και διαχειριστική δομή

1. Η διοικητική και διαχειριστική δομή του Οργανισμού περιλαμβάνει:
 - α) το διοικητικό συμβούλιο·
 - β) τον εκτελεστικό διευθυντή·
 - γ) το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας.

2. Το διοικητικό συμβούλιο, ο εκτελεστικός διευθυντής και το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας συνεργάζονται για τη διασφάλιση της λειτουργίας του Οργανισμού και τον συντονισμό σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται από τους εσωτερικούς κανόνες του Οργανισμού, όπως είναι ο εσωτερικός κανονισμός του διοικητικού συμβουλίου, ο εσωτερικός κανονισμός του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας, οι χρηματοοικονομικοί κανόνες που εφαρμόζονται στον Οργανισμό, οι κανόνες εφαρμογής του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης») και οι διατάξεις που αφορούν την πρόσβαση στα έγγραφα.

Άρθρο 73

Διοικητικό συμβούλιο

1. Το διοικητικό συμβούλιο απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο από κάθε κράτος μέλος και από τρεις εκπροσώπους της Επιτροπής. Όλα τα μέλη έχουν δικαίωμα ψήφου. Το διοικητικό συμβούλιο περιλαμβάνει επίσης ένα μέλος διορισμένο από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το οποίο δεν έχει δικαίωμα ψήφου.
2. Ο πρόεδρος ή ο αντιπρόεδρος του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας, ένας εκπρόσωπος του Συμβουλίου, ένας εκπρόσωπος του ύπατου εκπροσώπου και ένας εκπρόσωπος του ΕΟΔ καλούνται να παρίστανται στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου με την ιδιότητα του παρατηρητή για θέματα που τους αφορούν άμεσα, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό του διοικητικού συμβουλίου.
3. Για κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου προβλέπεται αναπληρωματικό μέλος. Το αναπληρωματικό μέλος εκπροσωπεί το τακτικό μέλος σε περίπτωση απουσίας του.
4. Κάθε κράτος μέλος ορίζει ένα μέλος και ένα αναπληρωματικό μέλος του διοικητικού συμβουλίου, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρογνώσια τους στον τομέα που άπτεται των καθηκόντων του Οργανισμού και τις σχετικές δεξιότητές τους στους τομείς της διαχείρισης, της διοίκησης και του προϋπολογισμού. Προκειμένου να εξασφαλίζεται η συνέχεια των δραστηριοτήτων του διοικητικού συμβουλίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να περιορίζεται η εναλλαγή των εκπροσώπων τους στο διοικητικό συμβούλιο. Όλα τα μέρη επιδιώκουν την επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης ανδρών και γυναικών στο διοικητικό συμβούλιο.
5. Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των αναπληρωτών τους είναι τετραετής και μπορεί να ανανεωθεί.
6. Όταν κρίνεται σκόπιμο, η συμμετοχή εκπροσώπων τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών καθώς και οι όροι της εν λόγω συμμετοχής καθορίζονται δυνάμει των συμφωνιών που αναφέρονται στο άρθρο 98 και τηρούν τον εσωτερικό κανονισμό του διοικητικού συμβουλίου. Αυτοί οι εκπρόσωποι δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.

Άρθρο 74

Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου

1. Το διοικητικό συμβούλιο εκλέγει πρόεδρο και αντιπρόεδρο μεταξύ των μελών του με δικαίωμα ψήφου. Ο αναπληρωτής πρόεδρος αντικαθιστά αυτομάτως τον πρόεδρο, εάν ο τελευταίος δεν είναι σε θέση να εκτελέσει τα καθήκοντά του.
2. Η διάρκεια της θητείας του προέδρου και των αναπληρωτών προέδρων είναι δύο έτη και μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Η θητεία λήγει όταν το εν λόγω πρόσωπο παύσει να είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου.
3. Το διοικητικό συμβούλιο έχει εξουσία να απολύσει τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο ή και τους δύο.

Άρθρο 75

Συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου

1. Το διοικητικό συμβούλιο συνέρχεται μετά από πρόσκληση του προέδρου του.

2. Ο εκτελεστικός διευθυντής συμμετέχει στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου, εκτός εάν ο πρόεδρος αποφασίσει διαφορετικά. Ο εκτελεστικός διευθυντής δεν έχει δικαίωμα ψήφου.
3. Το διοικητικό συμβούλιο διεξάγει συνεδριάσεις σε τακτική βάση τουλάχιστον δύο φορές ετησίως. Επιπλέον, συνέρχεται με πρωτοβουλία του προέδρου του ή με αίτημα τουλάχιστον ενός τρίτου των μελών του.
4. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να προσκαλεί στις συνεδριάσεις του ως παρατηρητή οποιοδήποτε άτομο του οποίου η γνώμη ενδέχεται να παρουσιάζει ενδιαφέρον. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορούν, υπό τους όρους του εσωτερικού του κανονισμού, να επικουρούνται από συμβούλους ή εμπειρογνώμονες.
5. Όταν η συζήτηση αφορά τη χρήση ευαίσθητων εθνικών υποδομών, οι εκπρόσωποι των κρατών μελών και οι εκπρόσωποι της Επιτροπής μπορούν να παρίστανται στις συνεδριάσεις και τις συσκέψεις του διοικητικού συμβουλίου, με βάση την ανάγκη γνώσης. Ωστόσο, μόνο οι εκπρόσωποι κρατών μελών που διαθέτουν τέτοια υποδομή και οι εκπρόσωποι της Επιτροπής συμμετέχουν στην ψηφοφορία. Όταν ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου δεν εκπροσωπεί ένα από τα κράτη μέλη που διαθέτουν αυτού του είδους την υποδομή, αντικαθίσταται από τους εκπροσώπους των κρατών μελών που διαθέτουν τέτοια υποδομή. Ο εσωτερικός κανονισμός του διοικητικού συμβουλίου ορίζει τις καταστάσεις στις οποίες μπορεί να εφαρμόζεται αυτή η διαδικασία.
6. Ο Οργανισμός παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στο διοικητικό συμβούλιο.

Άρθρο 76

Κανόνες ψηφοφορίας του διοικητικού συμβουλίου

1. Το διοικητικό συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις του με πλειοψηφία των μελών του που έχουν δικαίωμα ψήφου, εκτός εάν ο παρών κανονισμός ορίζει διαφορετικά.

Για την εκλογή και την απόλυση του προέδρου και του αντιπροέδρου του διοικητικού συμβουλίου και για την έγκριση του προϋπολογισμού, των προγραμμάτων εργασίας, των ρυθμίσεων στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 98 παράγραφος 2, των κανόνων ασφαλείας του Οργανισμού, του εσωτερικού κανονισμού του, την εγκατάσταση τοπικών γραφείων και για την έγκριση των συμφωνιών υποδοχής που αναφέρονται στο άρθρο 92 απαιτείται πλειοψηφία δύο τρίτων του συνόλου των μελών που έχουν δικαίωμα ψήφου.

2. Κάθε εκπρόσωπος κράτους μέλους και κάθε εκπρόσωπος της Επιτροπής έχει μία ψήφο. Κατά την απουσία μέλους με δικαίωμα ψήφου, το δικαίωμα ψήφου του δικαιούται να ασκήσει ο αναπληρωτής του. Οι αποφάσεις που βασίζονται στο άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο α), πλην των θεμάτων που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V ή στο άρθρο 77 παράγραφος 5, εγκρίνονται μόνο με τη θετική ψήφο των εκπροσώπων της Επιτροπής.

3. Ο εσωτερικός κανονισμός του διοικητικού συμβουλίου ορίζει λεπτομερέστερες ρυθμίσεις για την ψηφοφορία, ειδικότερα τους όρους υπό τους οποίους κάποιο μέλος ενεργεί για λογαριασμό άλλου μέλους, καθώς και τυχόν απαιτήσεις απαρτίας, κατά περίπτωση.

Άρθρο 77

Καθήκοντα του διοικητικού συμβουλίου

1. Το διοικητικό συμβούλιο μεριμνά ώστε ο Οργανισμός να επιτελεί την αποστολή που του έχει ανατεθεί, με τους όρους που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό και λαμβάνει κάθε αναγκαία απόφαση για τον εν λόγω σκοπό. Τούτο δεν θίγει τις αρμοδιότητες που ανατίθενται στο συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας για τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο του κεφαλαίου II του τίτλου V.

2. Επιπλέον, το διοικητικό συμβούλιο:

- α) εκδίδει, το αργότερο έως τη 15η Νοεμβρίου κάθε έτους, το πρόγραμμα εργασίας του Οργανισμού για το επόμενο έτος, αφού ενσωματώσει σ' αυτό αυτούσιο το τμήμα που συντάσσει το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας, σύμφωνα με το άρθρο 80 στοιχείο β) και αφού λάβει τη γνώμη της Επιτροπής·

- β) εγκρίνει, το αργότερο έως την 30ή Ιουνίου του πρώτου έτους του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 312 ΣΛΕΕ, το πολυετές πρόγραμμα εργασίας του Οργανισμού για την περίοδο που καλύπτεται από το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, αφού ενσωματώσει σε αυτό, αυτούσιο, το τμήμα που συντάσσει το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας, σύμφωνα με το άρθρο 80 στοιχείο α) του παρόντος κανονισμού και αφού λάβει τη γνώμη της Επιτροπής. Ζητείται η γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το πολυετές πρόγραμμα εργασίας, με την προϋπόθεση ότι στόχος της διαβούλευσης αυτής είναι η ανταλλαγή απόψεων και ότι η έκβασή της δεν είναι δεσμευτική για τον Οργανισμό.
- γ) επιτελεί τα δημοσιονομικά καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 84 παράγραφοι 5, 6, 10 και 11·
- δ) επιβλέπει τη λειτουργία του κέντρου παρακολούθησης της ασφάλειας του Galileo, όπως προβλέπεται στο άρθρο 34 παράγραφος 5 στοιχείο β)·
- ε) εγκρίνει ρυθμίσεις για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁶⁾, σύμφωνα με το άρθρο 94 του παρόντος κανονισμού·
- στ) εγκρίνει τις ρυθμίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 98, αφού ζητήσει τη γνώμη του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας σχετικά με τις ρυθμίσεις εκείνες που αφορούν τη διαπίστευση ασφαλείας·
- ζ) εγκρίνει τις τεχνικές διαδικασίες που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση των καθηκόντων του·
- η) εκδίδει την ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων και προοπτικών του Οργανισμού, αφού ενσωματώσει σ' αυτήν αυτούσιο το τμήμα που συντάσσει το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας, σύμφωνα με το άρθρο 80 στοιχείο γ), και τη διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο, έως την 1η Ιουλίου κάθε έτους·
- θ) εξασφαλίζει ότι δίνεται η κατάλληλη συνέχεια στις διαπιστώσεις και τις συστάσεις που απορρέουν από τις αξιολογήσεις και τους ελέγχους που προβλέπονται στο άρθρο 102, καθώς και στις διαπιστώσεις και τις συστάσεις που απορρέουν από έρευνες της OLAF, και σε όλες τις εκθέσεις εξωτερικού ή εσωτερικού ελέγχου, και διαβιβάζει κάθε πληροφορία σχετική με τα αποτελέσματα των διαδικασιών αξιολόγησης στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή·
- ι) συμβουλεύει τον εκτελεστικό διευθυντή σχετικά με τις χρηματοδοτικές συμφωνίες-πλαίσια εταιρικής σχέσης που αναφέρονται στο άρθρο 31 και τις συμφωνίες συνεισφοράς που αναφέρονται στο άρθρο 27 παράγραφος 3 και στο άρθρο 29 παράγραφος 5, πριν από την υπογραφή τους·
- ια) εγκρίνει τους κανόνες ασφαλείας του Οργανισμού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 96·
- ιβ) υιοθετεί στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης, βάσει πρότασης του εκτελεστικού διευθυντή·
- ιγ) εγκρίνει, όταν αυτό απαιτείται και μετά από πρόταση του εκτελεστικού διευθυντή, τις οργανωτικές δομές που αναφέρονται στο άρθρο 79 παράγραφος 1 στοιχείο ιβ)·
- ιδ) διορίζει υπόλογο, ο οποίος μπορεί να είναι ο υπόλογος της Επιτροπής και ο οποίος:
- i) υπάγεται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης και στο καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού («καθεστώς του λοιπού προσωπικού»), που θεσπίζεται στον κανονισμό (ΕΟΚ, Ευρατόμ, ΕΚΑΧ) αριθ. 259/68 ⁽⁴⁷⁾· και
 - ii) είναι απολύτως ανεξάρτητος κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του·
- ιε) εκδίδει και δημοσιοποιεί τον εσωτερικό κανονισμό του.

3. Όσον αφορά το προσωπικό του Οργανισμού, το διοικητικό συμβούλιο ασκεί τις αρμοδιότητες που ανατίθενται από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή και από το καθεστώς του λοιπού προσωπικού στην αρμόδια αρχή για τη σύναψη συμβάσεων πρόσληψης («αρμοδιότητες της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής»).

Το διοικητικό συμβούλιο εκδίδει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 110 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, απόφαση δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 1 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης και του άρθρου 6 του καθεστώτος του λοιπού προσωπικού, με την οποία εκχωρεί στον εκτελεστικό διευθυντή τις αντίστοιχες αρμοδιότητες της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής και καθορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να ανασταλεί η εν λόγω εκχώρηση αρμοδιοτήτων. Ο εκτελεστικός διευθυντής λογοδοτεί στο διοικητικό συμβούλιο σχετικά με την άσκηση των εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση αρμοδιοτήτων. Ο εκτελεστικός διευθυντής εξουσιοδοτείται να μεταβιβάζει περαιτέρω τις εν λόγω αρμοδιότητες.

⁽⁴⁶⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145 της 31.5.2001, σ. 43).

⁽⁴⁷⁾ ΕΕ L 56 της 4.3.1968, σ. 1.

Δυνάμει του δεύτερου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, όταν το επιβάλλουν εξαιρετικές συνθήκες, το διοικητικό συμβούλιο μπορεί, με απόφασή του, να αναστείλει προσωρινά την ανάθεση των αρμοδιοτήτων της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής στον εκτελεστικό διευθυντή και των αρμοδιοτήτων που ο εκτελεστικός διευθυντής έχει αναθέσει περαιτέρω, και να τις ασκήσει το ίδιο ή να τις εκχωρήσει σε ένα από τα μέλη του ή σε ένα μέλος του προσωπικού διαφορετικό από τον εκτελεστικό διευθυντή.

Κατά παρέκκλιση από το δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να μεταβιβάζει στον πρόεδρο του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας τις εξουσίες που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο όσον αφορά την πρόσληψη, την αξιολόγηση και τη μετάταξη του προσωπικού που εκτελεί τα καθήκοντα που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V, καθώς και τη λήψη πειθαρχικών μέτρων έναντι του εν λόγω προσωπικού.

Το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει τις διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης και του καθεστώτος του λοιπού προσωπικού σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 110 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης. Όσον αφορά τις προσλήψεις, την αξιολόγηση και τις μετατάξεις του προσωπικού που εκτελεί τα καθήκοντα που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V του παρόντος κανονισμού, καθώς και τη λήψη πειθαρχικών μέτρων έναντι του εν λόγω προσωπικού, το διοικητικό συμβούλιο ζητά προηγουμένως τη γνώμη του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας και λαμβάνει δεόντως υπόψη τις παρατηρήσεις του.

Το διοικητικό συμβούλιο εγκρίνει επίσης απόφαση με την οποία θεσπίζονται κανόνες για την απόσπαση εθνικών εμπειρογνομόνων στον Οργανισμό. Πριν από την έγκριση της εν λόγω απόφασης, το διοικητικό συμβούλιο ζητά τη γνώμη του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας σε σχέση με την απόσπαση των εθνικών εμπειρογνομόνων που συμμετέχουν στις δραστηριότητες διαπίστευσης ασφαλείας που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V και λαμβάνει δεόντως υπόψη τις παρατηρήσεις του.

4. Το διοικητικό συμβούλιο διορίζει τον εκτελεστικό διευθυντή και μπορεί να παρατείνει ή να τερματίσει τη θητεία του δυνάμει του άρθρου 89.

5. Εκτός από τις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται σύμφωνα με το κεφάλαιο II του τίτλου V, το διοικητικό συμβούλιο ασκεί πειθαρχικό έλεγχο επί του εκτελεστικού διευθυντή για τις επιδόσεις του, ιδιαίτερα όσον αφορά τα ζητήματα ασφαλείας που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Οργανισμού.

Άρθρο 78

Εκτελεστικός διευθυντής

1. Ο Οργανισμός διοικείται από τον εκτελεστικό του διευθυντή. Ο εκτελεστικός διευθυντής λογοδοτεί στο διοικητικό συμβούλιο.

Η παρούσα παράγραφος δεν θίγει την αυτονομία και την ανεξαρτησία του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας και του προσωπικού του Οργανισμού που τελεί υπό την εποπτεία του, σύμφωνα με το άρθρο 82, και τις εξουσίες που ανατίθενται στο συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας και τον πρόεδρο του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας σύμφωνα με τα άρθρα 38 και 81 αντίστοιχα.

2. Με την επιφύλαξη των εξουσιών της Επιτροπής και του διοικητικού συμβουλίου, ο εκτελεστικός διευθυντής ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη ανεξαρτησία και δεν ζητεί ούτε δέχεται οδηγίες από καμία κυβέρνηση ή άλλον οργανισμό.

Άρθρο 79

Καθήκοντα του εκτελεστικού διευθυντή

1. Ο εκτελεστικός διευθυντής επιτελεί τα ακόλουθα καθήκοντα:

- α) εκπροσωπεί τον Οργανισμό και υπογράφει τις συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 27 παράγραφος 3, στο άρθρο 29 παράγραφος 5 και στο άρθρο 31·
- β) προετοιμάζει τις εργασίες του διοικητικού συμβουλίου και συμμετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στις εργασίες του διοικητικού συμβουλίου, με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 75 παράγραφος 2·
- γ) εκτελεί τις αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου·

- δ) κατάρτιζε τα πολυετή και τα ετήσια προγράμματα εργασίας του Οργανισμού και τα υποβάλλει προς έγκριση στο διοικητικό συμβούλιο, με εξαίρεση τα μέρη που καταρτίζονται και εγκρίνονται από το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας σύμφωνα με το άρθρο 80 στοιχεία α) και β)·
- ε) θέτει σε εφαρμογή τα πολυετή και τα ετήσια προγράμματα εργασίας, με εξαίρεση τα μέρη που εφαρμόζονται από τον πρόεδρο του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας·
- στ) εκπονεί έκθεση προόδου για την εφαρμογή του ετήσιου προγράμματος εργασίας και, όταν αρμόζει, του πολυετούς προγράμματος εργασίας για κάθε συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου, ενσωματώνοντας αυτούσιο το τμήμα που έχει συντάξει ο πρόεδρος του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας·
- ζ) συντάσσει την ετήσια έκθεση για τις δραστηριότητες και τις προοπτικές του Οργανισμού, με εξαίρεση το τμήμα που συντάσσεται και εγκρίνεται από το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας σύμφωνα με το άρθρο 80 στοιχείο γ) όσον αφορά τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στον τίτλο V, και την υποβάλλει προς έγκριση στο διοικητικό συμβούλιο·
- η) ασκεί την καθημερινή διοίκηση του Οργανισμού και λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζει τη λειτουργία του Οργανισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης εσωτερικών διοικητικών οδηγιών και της δημοσίευσης ανακοινώσεων·
- θ) κατάρτιζε σχέδιο κατάστασης προβλεπόμενων εσόδων και εξόδων του Οργανισμού σύμφωνα με το άρθρο 84, και εκτελεί τον προϋπολογισμό σύμφωνα με το άρθρο 85·
- ι) διασφαλίζει ότι ο Οργανισμός, ως υπεύθυνος για τη λειτουργία του κέντρου παρακολούθησης της ασφάλειας του Galileo, είναι σε θέση να ανταποκρίνεται σε οδηγίες παρεχόμενες δυνάμει της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/698 και να εκπληρώνει τον ρόλο του, όπως αναφέρεται στο άρθρο 6 της απόφασης αριθ. 1104/2011/ΕΕ·
- ια) διασφαλίζει τη διάδοση όλων των σχετικών πληροφοριών, ειδικότερα όσον αφορά τα ζητήματα ασφαλείας, εντός της δομής του Οργανισμού που αναφέρεται στο άρθρο 72 παράγραφος 1·
- ιβ) καθορίζει, σε στενή συνεργασία με τον πρόεδρο του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας για ζητήματα που αφορούν δραστηριότητες διαπίστευσης ασφαλείας και που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V, τις οργανωτικές δομές του Οργανισμού και τις υποβάλλει στο διοικητικό συμβούλιο προς έγκριση. Οι εν λόγω δομές αντικατοπτρίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των διαφόρων συνιστωσών του προγράμματος·
- ιγ) ασκεί, όσον αφορά το προσωπικό του Οργανισμού, τις αρμοδιότητες της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής που προβλέπονται στο άρθρο 77 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο, στον βαθμό που οι εν λόγω αρμοδιότητες του έχουν ανατεθεί σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 77 παράγραφος 3·
- ιδ) μεριμνά για την παροχή γραμματειακών υπηρεσιών καθώς και για όλους τους πόρους που είναι αναγκαίοι για την εύρυθμη λειτουργία του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας, των οργάνων που αναφέρονται στο άρθρο 38 παράγραφος 3 και στο άρθρο 82 παράγραφος 3 και του προέδρου του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας·
- ιε) με εξαίρεση το τμήμα του σχεδίου δράσης που αφορά τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V, κατάρτιζε σχέδιο δράσης για να διασφαλιστεί η συνέχεια που πρέπει να δίνεται στις διαπιστώσεις και τις συστάσεις των αξιολογήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 102 και, αφού ενσωματώσει αυτούσιο το τμήμα που συντάσσει το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας, υποβάλλει στην Επιτροπή εξαμηνιαία έκθεση προόδου, η οποία υποβάλλεται επίσης και στο διοικητικό συμβούλιο για ενημέρωση·
- ιστ) λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης:
- i) προληπτικά μέτρα κατά της απάτης, της διαφθοράς ή κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας, και χρησιμοποιεί αποτελεσματικά εποπτικά μέτρα·
- ii) σε περίπτωση παρατυπιών, προβαίνει στην ανάκτηση των ποσών που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως και, εάν αυτό αρμόζει, επιβάλλει αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές διοικητικές και οικονομικές κυρώσεις·
- ιζ) κατάρτιζε για τον Οργανισμό στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης, λαμβάνοντας υπόψη τις διαπιστώσεις και τις συστάσεις που προκύπτουν από τις έρευνες της OLAF, και τη διαβιβάζει στο διοικητικό συμβούλιο προς έγκριση· η εν λόγω στρατηγική είναι ανάλογη προς τους κινδύνους της απάτης από την άποψη της ανάλυσης κόστους-οφέλους των μέτρων που πρόκειται να εφαρμοστούν·
- ιη) υποβάλλει εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την εκτέλεση των καθηκόντων του, όταν κληθεί να το πράξει· το Συμβούλιο μπορεί να καλέσει τον εκτελεστικό διευθυντή να λογοδοτήσει σχετικά με την εκτέλεση των καθηκόντων του.

2. Ο εκτελεστικός διευθυντής αποφασίζει εάν είναι αναγκαίο να τοποθετηθούν ένα ή περισσότερα μέλη του προσωπικού σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη για την αποδοτική και αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων του Οργανισμού. Προτού λάβει απόφαση για ίδρυση τοπικού γραφείου, ο εκτελεστικός διευθυντής λαμβάνει εκ των προτέρων την έγκριση της Επιτροπής, του διοικητικού συμβουλίου και του οικείου κράτους μέλους ή των οικείων κρατών μελών. Στην απόφαση διευκρινίζεται το πεδίο εφαρμογής των δραστηριοτήτων που πρόκειται να αναλάβει το τοπικό γραφείο, ώστε να αποφεύγεται το αδικαιολόγητο κόστος και η επικάλυψη διοικητικών καθηκόντων του Οργανισμού. Όπου είναι δυνατό, ο αντίκτυπος όσον αφορά την κατανομή προσωπικού και τον προϋπολογισμό ενσωματώνονται στο σχέδιο ενιαίου εγγράφου προγραμματισμού που αναφέρεται στο άρθρο 84 παράγραφος 6.

Άρθρο 80

Καθήκοντα διαχείρισης του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας

Εκτός από τα καθήκοντα που αναφέρονται στο άρθρο 38, το συμβούλιο διαχείρισης ασφαλείας εκτελεί τα εξής καθήκοντα, ως μέρος της διαχείρισης του Οργανισμού:

- α) εκπονεί και εγκρίνει το τμήμα του πολυετούς προγράμματος εργασίας το οποίο αφορά τις επιχειρησιακές δραστηριότητες που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V, ενώ παράλληλα προβλέπει και εγκρίνει τους χρηματοδοτικούς και ανθρώπινους πόρους που είναι αναγκαίοι για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων αυτών· διαβιβάζει το εν λόγω τμήμα έγκαιρα στο διοικητικό συμβούλιο για να ενσωματωθεί στο πολυετές πρόγραμμα εργασίας·
- β) εκπονεί και εγκρίνει το τμήμα του ετήσιου προγράμματος εργασίας το οποίο αφορά τις επιχειρησιακές δραστηριότητες που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V, ενώ παράλληλα προβλέπει και εγκρίνει τους χρηματοδοτικούς και ανθρώπινους πόρους που είναι αναγκαίοι για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων αυτών· διαβιβάζει το εν λόγω τμήμα έγκαιρα στο διοικητικό συμβούλιο για να ενσωματωθεί στο ετήσιο πρόγραμμα εργασίας·
- γ) εκπονεί και εγκρίνει το τμήμα της ετήσιας έκθεσης το οποίο αφορά τις δραστηριότητες και τις προοπτικές του Οργανισμού που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V, ενώ παράλληλα προβλέπει και εγκρίνει τους χρηματοδοτικούς και ανθρώπινους πόρους που είναι αναγκαίοι για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και των προοπτικών αυτών· διαβιβάζει το εν λόγω τμήμα έγκαιρα στο διοικητικό συμβούλιο για να ενσωματωθεί στην ετήσια έκθεση.

Άρθρο 81

Πρόεδρος του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας

1. Το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας εκλέγει έναν πρόεδρο και έναν αντιπρόεδρο από τα μέλη του, με πλειοψηφία δύο τρίτων όλων των μελών που έχουν δικαίωμα ψήφου. Όταν δεν έχει επιτευχθεί η πλειοψηφία δύο τρίτων ύστερα από δύο συνεδριάσεις του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας, απαιτείται απλή πλειοψηφία.
2. Ο αναπληρωτής πρόεδρος αντικαθιστά αυτομάτως τον πρόεδρο, εάν ο πρόεδρος δεν είναι σε θέση να εκτελέσει τα καθήκοντά του.
3. Το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας έχει εξουσία να απολύσει τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο ή και τους δύο. Η απόφαση απόλυσης λαμβάνεται με πλειοψηφία δύο τρίτων.
4. Η διάρκεια της θητείας του προέδρου και του αντιπροέδρου του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας είναι διετής, ανανεώσιμη για μία φορά. Η εκάστοτε θητεία τερματίζεται, όταν ο πρόεδρος ή ο αντιπρόεδρος παύει να αποτελεί μέλος του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας.

Άρθρο 82

Οργανωτικές πτυχές του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας

1. Το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας έχει πρόσβαση σε όλους τους ανθρώπινους και υλικούς πόρους που απαιτούνται για να επιτελεί τα καθήκοντά του κατά τρόπο ανεξάρτητο. Έχει πρόσβαση σε κάθε πληροφορία που είναι χρήσιμη για την εκτέλεση των καθηκόντων του, την οποία διαθέτουν τα άλλα όργανα του Οργανισμού, με την επιφύλαξη των αρχών της αυτονομίας και ανεξαρτησίας που αναφέρονται στο άρθρο 37 στοιχείο θ).

2. Το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας και το προσωπικό του Οργανισμού το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του εκτελούν τα καθήκοντά τους κατά τρόπο που εγγυάται την αυτονομία και την ανεξαρτησία τους έναντι των άλλων δραστηριοτήτων του Οργανισμού, και ιδίως έναντι των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων που συνδέονται με την εκμετάλλευση των συστημάτων, σύμφωνα με τους στόχους των διαφόρων συνιστώσων του προγράμματος. Μέλος του προσωπικού του Οργανισμού που τελεί υπό την εποπτεία του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας δεν μπορεί να αναλάβει ταυτόχρονα άλλα καθήκοντα εντός του Οργανισμού.

Για τον σκοπό αυτό, καθιερώνεται αποτελεσματικός οργανωτικός διαχωρισμός εντός του Οργανισμού μεταξύ, αφενός, του προσωπικού που συμμετέχει στις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V και, αφετέρου, του λοιπού προσωπικού του Οργανισμού. Το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας ενημερώνει αμέσως τον εκτελεστικό διευθυντή, το διοικητικό συμβούλιο και την Επιτροπή για κάθε περίπτωση που θα μπορούσε να παρεμποδίσει την αυτονομία και την ανεξαρτησία του. Σε περίπτωση που δεν βρεθεί λύση εντός του Οργανισμού, η Επιτροπή εξετάζει την κατάσταση, σε διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Με βάση τα αποτελέσματα της εξέτασης αυτής, η Επιτροπή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα άμβλυνσης που πρέπει να εφαρμοστούν από τον Οργανισμό και ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

3. Για την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων, το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας θεσπίζει ειδικά βοηθητικά όργανα, που ενεργούν κατόπιν οδηγιών του. Ειδικότερα, μεριμνώντας παράλληλα για τη διασφάλιση της αναγκαίας συνέχειας του έργου του, προβαίνει στη σύσταση ειδικής ομάδας η οποία διενεργεί ελέγχους και δοκιμές των αναλύσεων ασφαλείας, ώστε να καταρτίσει τις σχετικές εκθέσεις κινδύνου που θα συμβάλουν στην προετοιμασία των αποφάσεών του. Το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας μπορεί να προβεί στη σύσταση ή τη διάλυση ομάδας εμπειρογνομόνων για να συμβάλει στις εργασίες της εν λόγω ειδικής ομάδας.

Άρθρο 83

Καθήκοντα του προέδρου του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας

1. Ο πρόεδρος του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας διασφαλίζει ότι το συμβούλιο ασκεί τις δραστηριότητές του σε θέματα διαπίστευσης ασφαλείας κατά τρόπο ανεξάρτητο και ότι εκτελεί τα ακόλουθα καθήκοντα:

- α) διαχειρίζεται τις δραστηριότητες διαπίστευσης ασφαλείας υπό την εποπτεία του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας·
- β) εκτελεί το τμήμα των πολυετών και ετήσιων προγραμμάτων εργασίας του Οργανισμού που εμπίπτει στο κεφάλαιο II του τίτλου V, υπό την εποπτεία του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας·
- γ) συνεργάζεται με τον εκτελεστικό διευθυντή ώστε να συμβάλει στην κατάρτιση του σχεδίου πίνακα προσωπικού που προβλέπεται στο άρθρο 84 παράγραφος 4 και των οργανωτικών δομών του Οργανισμού·
- δ) εκπονεί το τμήμα της έκθεσης προόδου το οποίο αφορά τις επιχειρησιακές δραστηριότητες που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V, και το διαβιβάζει έγκαιρα στο συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας και στον εκτελεστικό διευθυντή για να ενσωματωθεί στην έκθεση προόδου·
- ε) εκπονεί το τμήμα της ετήσιας έκθεσης και του σχεδίου δράσης το οποίο αφορά τις επιχειρησιακές δραστηριότητες που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V, και το διαβιβάζει έγκαιρα στον εκτελεστικό διευθυντή·
- στ) εκπροσωπεί τον Οργανισμό για τις δραστηριότητες και αποφάσεις που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V·
- ζ) ασκεί, όσον αφορά το προσωπικό του Οργανισμού το οποίο συμμετέχει στις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V, τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 77 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο, οι οποίες του ανατίθενται σύμφωνα με το άρθρο 77 παράγραφος 3 τέταρτο εδάφιο.

2. Για τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μπορούν να καλούν τον πρόεδρο του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας ενώπιόν τους για ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις εργασίες και τις προοπτικές του Οργανισμού, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα πολυετή και τα ετήσια προγράμματα εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Δημοσιονομικές διατάξεις σχετικά με τον Οργανισμό

Άρθρο 84

Προϋπολογισμός του Οργανισμού

1. Με την επιφύλαξη άλλων πόρων και τελών, τα έσοδα του Οργανισμού περιλαμβάνουν ενωσιακή συνεισφορά η οποία εγγράφεται στον προϋπολογισμό της Ένωσης, ώστε να διασφαλίζεται η ισοσκελίση εσόδων και δαπανών. Ο Οργανισμός μπορεί να λαμβάνει ad hoc επιχορηγήσεις από τον προϋπολογισμό της Ένωσης.
2. Τα έξοδα του Οργανισμού καλύπτουν το προσωπικό, τις διοικητικές δαπάνες και τις δαπάνες υποδομής, τα έξοδα λειτουργίας και τις δαπάνες που αφορούν τη λειτουργία του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένων των οργάνων που αναφέρονται στο άρθρο 38 παράγραφος 3 και στο άρθρο 82 παράγραφος 3, καθώς και τις συμβάσεις και συμφωνίες που συνάπτει ο Οργανισμός για την εκπλήρωση των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί.
3. Τα έσοδα και οι δαπάνες ισοσκελίζονται.
4. Ο εκτελεστικός διευθυντής κατάρτιζε, σε στενή συνεργασία με τον πρόεδρο του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας για τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V, σχέδιο κατάστασης των προβλεπόμενων εσόδων και εξόδων του Οργανισμού για το επόμενο οικονομικό έτος, καθιστώντας σαφή τον διαχωρισμό μεταξύ εκείνων των στοιχείων του σχεδίου κατάστασης που αφορούν τις δραστηριότητες διαπίστευσης ασφαλείας και των λοιπών δραστηριοτήτων του Οργανισμού. Ο πρόεδρος του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας μπορεί να συντάσσει υπόμνημα επί του εν λόγω σχεδίου, ενώ ο εκτελεστικός διευθυντής διαβιβάζει τόσο το σχέδιο κατάστασης των προβλεπόμενων εσόδων και εξόδων όσο και το εν λόγω υπόμνημα στο διοικητικό συμβούλιο και στο συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας μαζί με σχέδιο του πίνακα προσωπικού.
5. Κάθε έτος, το διοικητικό συμβούλιο, βάσει του σχεδίου κατάστασης των προβλεπόμενων εσόδων και εξόδων και σε στενή συνεργασία με το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας για τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V, κατάρτιζε κατάσταση των προβλεπόμενων εσόδων και εξόδων του Οργανισμού για το επόμενο οικονομικό έτος.
6. Έως την 31η Ιανουαρίου εκάστου έτους, το διοικητικό συμβούλιο διαβιβάζει σχέδιο ενός ενιαίου εγγράφου προγραμματισμού, το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, κατάσταση των προβλεπόμενων εσόδων και εξόδων, σχέδιο πίνακα προσωπικού και προσωρινό ετήσιο πρόγραμμα εργασίας, στην Επιτροπή και στις τρίτες χώρες ή τους διεθνείς οργανισμούς με τις/τους οποίες/-ους ο Οργανισμός έχει συνάψει συμφωνίες, σύμφωνα με το άρθρο 98.
7. Η Επιτροπή διαβιβάζει την κατάσταση των προβλεπόμενων εσόδων και εξόδων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο (η «αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή») μαζί με το σχέδιο γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
8. Βάσει της κατάστασης προβλέψεων, η Επιτροπή εγγράφει στο σχέδιο γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης τις προβλέψεις που θεωρεί αναγκαίες για τον πίνακα προσωπικού και το ποσό της επιχορήγησης που βαρύνει τον γενικό προϋπολογισμό. Η Επιτροπή υποβάλλει το σχέδιο γενικού προϋπολογισμού στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή σύμφωνα με το άρθρο 314 ΣΛΕΕ.
9. Η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή εγκρίνει τις πιστώσεις για τη συνεισφορά στον Οργανισμό, καθώς και τον πίνακα προσωπικού του Οργανισμού.
10. Ο προϋπολογισμός εγκρίνεται από το διοικητικό συμβούλιο. Ο προϋπολογισμός καθίσταται οριστικός ύστερα από την τελική έγκριση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όταν είναι αναγκαίο, ο προϋπολογισμός αναπροσαρμόζεται αναλόγως.
11. Το διοικητικό συμβούλιο ενημερώνει το συντομότερο την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή σχετικά με την πρόθεσή του να εφαρμόσει οποιοδήποτε σχέδιο με σημαντικές δημοσιονομικές επιπτώσεις στη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού, ιδίως σχέδια που αφορούν περιουσιακά στοιχεία όπως η μίσθωση ή η αγορά ακινήτων. Ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά.
12. Εάν ένα σκέλος της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής έχει γνωστοποιήσει την πρόθεσή του να εκδώσει γνώμη, διαβιβάζει τη γνώμη του στο διοικητικό συμβούλιο εντός έξι εβδομάδων από την ημερομηνία γνωστοποίησης του εν λόγω σχεδίου.

Άρθρο 85

Εκτέλεση του προϋπολογισμού του Οργανισμού

1. Ο προϋπολογισμός του Οργανισμού εκτελείται από τον εκτελεστικό διευθυντή.
2. Κάθε έτος, ο εκτελεστικός διευθυντής διαβιβάζει στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εκτέλεση των καθηκόντων τους όσον αφορά την αξιολόγηση.

Άρθρο 86

Απόδοση των λογαριασμών του Οργανισμού και απαλλαγή

Η υποβολή των προσωρινών και των οριστικών λογαριασμών του Οργανισμού και η απαλλαγή ακολουθούν τους κανόνες και το χρονοδιάγραμμα του δημοσιονομικού κανονισμού και του δημοσιονομικού κανονισμού-πλαισίου για τους οργανισμούς, ο οποίος αναφέρεται στο άρθρο 70 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 87

Δημοσιονομικές διατάξεις σχετικά με τον Οργανισμό

Οι δημοσιονομικοί κανόνες που ισχύουν για τον Οργανισμό εγκρίνονται από το διοικητικό συμβούλιο, κατόπιν διαβουλεύσεων με την Επιτροπή. Οι εν λόγω κανόνες δεν αποκλίνουν από τον δημοσιονομικό κανονισμό-πλαίσιο για τους οργανισμούς, ο οποίος αναφέρεται στο άρθρο 70 του δημοσιονομικού κανονισμού, παρά μόνον εάν το απαιτούν ειδικές ανάγκες λειτουργίας του Οργανισμού και με προηγούμενη συμφωνία της Επιτροπής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Ανθρώπινοι πόροι του Οργανισμού

Άρθρο 88

Προσωπικό του Οργανισμού

1. Στο προσωπικό που απασχολεί ο Οργανισμός εφαρμόζονται ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης, το καθεστώς του λοιπού προσωπικού και οι κανόνες που έχουν εγκρίνει από κοινού τα θεσμικά όργανα της Ένωσης για τους σκοπούς της εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης και του εν λόγω καθεστώτος του λοιπού προσωπικού.
2. Το προσωπικό του Οργανισμού αποτελείται από υπαλλήλους που προσλαμβάνονται από τον Οργανισμό ως απαραίτητοι για την εκτέλεση των καθηκόντων του. Διαθέτουν εξουσιοδότηση ασφαλείας αντίστοιχη προς τη διαβάθμιση των πληροφοριών που χειρίζονται.
3. Οι εσωτερικοί κανόνες του Οργανισμού, όπως ο εσωτερικός κανονισμός του διοικητικού συμβουλίου, ο εσωτερικός κανονισμός του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας, οι δημοσιονομικοί κανόνες που εφαρμόζονται στον Οργανισμό, οι διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης και οι διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα εγγυώνται την αυτονομία και την ανεξαρτησία του προσωπικού που ασκεί τα καθήκοντα διαπίστευσης ασφαλείας έναντι του προσωπικού που ασκεί τις άλλες δραστηριότητες του Οργανισμού, σύμφωνα με το άρθρο 37 στοιχείο θ).

Άρθρο 89

Διορισμός και θητεία του εκτελεστικού διευθυντή

1. Ο εκτελεστικός διευθυντής προσλαμβάνεται ως έκτακτος υπάλληλος του Οργανισμού, σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχείο α) του καθεστώτος του λοιπού προσωπικού.

Ο εκτελεστικός διευθυντής διορίζεται από το διοικητικό συμβούλιο με αξιοκρατικά κριτήρια και με βάση τις τεκμηριωμένες διοικητικές και διαχειριστικές ικανότητές του, καθώς και την επάρκεια και την πείρα του στους σχετικούς τομείς, από έναν κατάλογο τουλάχιστον τριών υποψηφίων που προτείνονται από την Επιτροπή μετά από ανοικτό και διαφανή διαγωνισμό, ύστερα από δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε άλλες εκδόσεις.

Ο υποψήφιος που έχει επιλεγεί από το διοικητικό συμβούλιο για τη θέση του εκτελεστικού διευθυντή μπορεί να κληθεί το συντομότερο δυνατό να προβεί σε δήλωση ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και να απαντήσει σε ερωτήσεις των μελών του.

Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου εκπροσωπεί τον Οργανισμό για τη σύναψη της σύμβασης του εκτελεστικού διευθυντή.

Το διοικητικό συμβούλιο λαμβάνει την απόφαση διορισμού του εκτελεστικού διευθυντή με πλειοψηφία των δύο τρίτων των μελών του.

2. Η θητεία του εκτελεστικού διευθυντή είναι πενταετής. Στο τέλος της εν λόγω θητείας, η Επιτροπή προβαίνει σε αξιολόγηση των επιδόσεων του εκτελεστικού διευθυντή, λαμβάνοντας υπόψη τα μελλοντικά καθήκοντα και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο Οργανισμός.

Ύστερα από πρόταση της Επιτροπής που λαμβάνει υπόψη την αναφερόμενη στο πρώτο εδάφιο αξιολόγηση, το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να παρατείνει τη θητεία του εκτελεστικού διευθυντή μία μόνο φορά για διάστημα ίσο ή μικρότερο των πέντε ετών.

Απόφαση παράτασης της θητείας του εκτελεστικού διευθυντή λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων των μελών του διοικητικού συμβουλίου.

Εκτελεστικός διευθυντής του οποίου η θητεία παρατάθηκε δεν συμμετέχει στη συνέχεια σε διαδικασία επιλογής για την ίδια θέση.

Το διοικητικό συμβούλιο ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την πρόθεσή του να παρατείνει τη θητεία του εκτελεστικού διευθυντή. Πριν από την παράταση ο εκτελεστικός διευθυντής μπορεί να κληθεί να προβεί σε δήλωση ενώπιον των σχετικών επιτροπών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και να απαντήσει σε ερωτήσεις των βουλευτών τους.

3. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να απολύσει τον εκτελεστικό διευθυντή, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής ή ενός τρίτου των μελών του, με απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων των μελών του.

4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μπορούν να καλούν τον εκτελεστικό διευθυντή ενώπιον αυτών των θεσμικών οργάνων για ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις εργασίες και τις προοπτικές του Οργανισμού, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τα πολυετή και τα ετήσια προγράμματα εργασίας. Η εν λόγω ανταλλαγή απόψεων δεν θίγει θέματα που αφορούν τις δραστηριότητες διαπίστευσης ασφαλείας που εμπίπτουν στο κεφάλαιο II του τίτλου V.

Άρθρο 90

Απόσπαση εθνικών εμπειρογνομόνων στον Οργανισμό

Ο Οργανισμός μπορεί να απασχολεί εθνικούς εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη, καθώς και, σύμφωνα με το άρθρο 98 παράγραφος 2, εθνικούς εμπειρογνώμονες από τρίτες χώρες και από διεθνείς οργανισμούς που συμμετέχουν στο έργο του Οργανισμού. Οι εμπειρογνώμονες αυτοί διαθέτουν εξουσιοδότηση ασφαλείας αντίστοιχη προς τη διαβάθμιση των πληροφοριών που χειρίζονται σύμφωνα με το άρθρο 43 παράγραφος 2. Στο προσωπικό αυτό δεν εφαρμόζεται ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης ούτε το καθεστώς του λοιπού προσωπικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Λοιπές διατάξεις

Άρθρο 91

Προνόμια και ασυλίες

Το πρωτόκολλο αριθ. 7 περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ εφαρμόζεται στον Οργανισμό και στο προσωπικό του.

Άρθρο 92

Συμφωνία σχετικά με την έδρα και συμφωνίες υποδοχής για τοπικά γραφεία

1. Οι απαραίτητες ρυθμίσεις όσον αφορά τη στέγαση του Οργανισμού στο κράτος μέλος υποδοχής στο οποίο βρίσκεται η έδρα του Οργανισμού και οι εγκαταστάσεις που τίθενται στη διάθεσή του από το εν λόγω κράτος μέλος, καθώς και οι ειδικοί κανόνες που εφαρμόζονται στο κράτος μέλος υποδοχής για τον εκτελεστικό διευθυντή, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, το προσωπικό του Οργανισμού και τα μέλη των οικογενειών τους καθορίζονται σε συμφωνία για την έδρα του Οργανισμού. Η συμφωνία για την έδρα του Οργανισμού συνάπτεται, μετά από έγκριση του διοικητικού συμβουλίου, μεταξύ του Οργανισμού και του οικείου κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται η έδρα του Οργανισμού.
2. Εφόσον είναι αναγκαίο για τη λειτουργία τοπικού γραφείου του Οργανισμού που συστήνεται σύμφωνα με το άρθρο 79 παράγραφος 2, συνάπτεται συμφωνία υποδοχής μεταξύ του Οργανισμού και του οικείου κράτους μέλους όπου βρίσκεται το τοπικό γραφείο, μετά από έγκριση του διοικητικού συμβουλίου.
3. Για να διασφαλίζεται η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία του Οργανισμού, τα κράτη μέλη υποδοχής του Οργανισμού παρέχουν τις καλύτερες δυνατές συνθήκες, στις οποίες περιλαμβάνονται η πολύγλωσση σχολική εκπαίδευση με ευρωπαϊκό προσανατολισμό και οι κατάλληλες συγκοινωνιακές συνδέσεις.

Άρθρο 93

Γλωσσικό καθεστώς του Οργανισμού

1. Ο κανονισμός αριθ. 1 του Συμβουλίου ⁽⁴⁸⁾ εφαρμόζεται στον Οργανισμό.
2. Οι μεταφραστικές υπηρεσίες που απαιτούνται για τη λειτουργία του Οργανισμού παρέχονται από το Μεταφραστικό Κέντρο των Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 94

Πολιτική για την πρόσβαση στα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή του Οργανισμού

1. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 εφαρμόζεται για τα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή του Οργανισμού.
2. Το διοικητικό συμβούλιο εγκρίνει ρυθμίσεις για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001.
3. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τον Οργανισμό δυνάμει του άρθρου 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο καταγγελιών προς τον Διαμεσολαβητή ή προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα άρθρα 228 και 263 αντίστοιχα ΣΛΕΕ.

⁽⁴⁸⁾ Κανονισμός αριθ. 1 του Συμβουλίου, της 15ης Απριλίου 1958, περί καθορισμού του γλωσσικού καθεστώτος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΕ 17 της 6.10.1958, σ. 385).

Άρθρο 95

Καταπολέμηση της απάτης από τον Οργανισμό

1. Για να διευκολυνθεί η καταπολέμηση της απάτης, της διαφθοράς και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, ο Οργανισμός, εντός έξι μηνών από την ημέρα που τεθεί σε λειτουργία, προσχωρεί στη διοργανική συμφωνία της 25ης Μαΐου 1999 σχετικά με τις εσωτερικές έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) ⁽⁴⁹⁾ και θεσπίζει τις ενδεδειγμένες διατάξεις που εφαρμόζονται σε όλους τους υπαλλήλους του Οργανισμού, χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα απόφασης που παρατίθεται στο παράρτημα της εν λόγω συμφωνίας.
2. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο έχει δικαίωμα λογιστικού ελέγχου, βάσει παραστατικών και επιτόπιου ελέγχου, εφ' όλων των δικαιούχων επιχορηγήσεων, αναδόχων και υπεργολάβων που έλαβαν κονδύλια της Ένωσης από τον Οργανισμό.
3. Η OLAF μπορεί να διενεργεί έρευνες, καθώς και επιτόπιους ελέγχους και επιθεωρήσεις, με σκοπό να διαπιστωθεί αν υπάρχει απάτη, διαφθορά ή άλλη παράνομη δραστηριότητα εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης συνδεδεμένη με επιχορήγηση ή σύμβαση χρηματοδοτούμενη από τον Οργανισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις και τις διαδικασίες που προβλέπονται στον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 και στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013.
4. Οι συμφωνίες συνεργασίας με τρίτες χώρες και με διεθνείς οργανισμούς, οι συμβάσεις, οι συμφωνίες επιχορήγησης και οι αποφάσεις επιχορήγησης του Οργανισμού περιέχουν διατάξεις οι οποίες εξουσιοδοτούν ρητά το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και την OLAF να διεξάγουν τους εν λόγω λογιστικούς ελέγχους και έρευνες, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Τούτο δεν θίγει τις παραγράφους 1, 2 και 3.

Άρθρο 96

Προστασία ΔΠΕΕ ή ευαίσθητων μη διαβαθμισμένων πληροφοριών από τον Οργανισμό

Υπό τον όρο ότι έχει προηγηθεί διαβούλευση με την Επιτροπή, ο Οργανισμός θεσπίζει δικούς του κανόνες ασφαλείας, οι οποίοι είναι ισοδύναμοι με τους κανόνες ασφαλείας της Επιτροπής για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΠΕΕ) και των ευαίσθητων μη διαβαθμισμένων πληροφοριών, μεταξύ άλλων και κανόνες για την ανταλλαγή, την επεξεργασία και την αποθήκευση αυτών των πληροφοριών, σύμφωνα με τις αποφάσεις (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/443 και (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444.

Άρθρο 97

Ευθύνη του Οργανισμού

1. Η συμβατική ευθύνη του Οργανισμού διέπεται από το δίκαιο που εφαρμόζεται στην εκάστοτε σύμβαση.
2. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει δικαιοδοσία να εκδίδει αποφάσεις σύμφωνα με οποιαδήποτε ρήτρα διαιτησίας η οποία προβλέπεται σε σύμβαση που συνάπτεται από τον Οργανισμό.
3. Σε περίπτωση εξωσυμβατικής ευθύνης, ο Οργανισμός, σύμφωνα με τις γενικές αρχές που είναι κοινές στις νομοθεσίες των κρατών μελών, αποκαθιστά τυχόν ζημία που προκλήθηκε από τις υπηρεσίες ή τους υπαλλήλους του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.
4. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αρμόδιο για την εκδίκαση διαφορών οι οποίες συνδέονται με την αποζημίωση για τις ζημίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3.
5. Η προσωπική ευθύνη των υπαλλήλων έναντι του Οργανισμού διέπεται από τις διατάξεις του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης ή του καθεστώτος του λοιπού προσωπικού.

Άρθρο 98

Συνεργασία με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς

1. Ο Οργανισμός είναι ανοικτός στη συμμετοχή τρίτων χωρών και διεθνών οργανισμών που έχουν συνάψει σχετικές διεθνείς συμφωνίες με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

⁽⁴⁹⁾ ΕΕ L 136 της 31.5.1999, σ. 15.

2. Βάσει των σχετικών διατάξεων των συμφωνιών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και στο άρθρο 43, θεσπίζονται ρυθμίσεις που ορίζουν, ιδίως, τη φύση, την έκταση και τον τρόπο συμμετοχής των οικείων τρίτων χωρών και διεθνών οργανισμών στο έργο του Οργανισμού, συμπεριλαμβανομένων διατάξεων σχετικά με τη συμμετοχή στις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει ο Οργανισμός, την οικονομική συνεισφορά και το προσωπικό. Στα ζητήματα προσωπικού, οι εν λόγω ρυθμίσεις τηρούν πάντοτε τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης. Κατά περίπτωση, περιλαμβάνουν επίσης διατάξεις σχετικά με την ανταλλαγή και την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς. Οι διατάξεις αυτές υπόκεινται σε προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής.

3. Το διοικητικό συμβούλιο εγκρίνει στρατηγική σχέσεων με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, στο πλαίσιο των διεθνών συμφωνιών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, σχετικά με ζητήματα για τα οποία είναι αρμόδιος ο Οργανισμός.

4. Με τη σύναψη κατάλληλων ρυθμίσεων συνεργασίας με τον εκτελεστικό διευθυντή του Οργανισμού, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι ο Οργανισμός, στις σχέσεις του με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, δρα εντός των ορίων της εντολής του και εντός του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου.

Άρθρο 99

Σύγκρουση συμφερόντων

1. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας, ο εκτελεστικός διευθυντής, οι αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες και οι παρατηρητές υποβάλλουν δήλωση δεσμεύσεων και δήλωση συμφερόντων, όπου αναφέρεται η απουσία ή η ύπαρξη κάθε άμεσου ή έμμεσου συμφέροντος που μπορεί να θεωρηθεί ότι θίγει την ανεξαρτησία τους. Οι δηλώσεις αυτές:

- α) είναι ακριβείς και πλήρεις·
- β) υποβάλλονται γραπτώς κατά την ανάληψη των καθηκόντων των εν λόγω προσώπων·
- γ) ανανεώνονται ετησίως· και
- δ) επικαιροποιούνται όποτε κρίνεται απαραίτητο, ιδίως σε περίπτωση σχετικής μεταβολής της προσωπικής τους κατάστασης.

2. Πριν από οποιαδήποτε συνεδρίαση στην οποία λαμβάνουν μέρος, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας, ο εκτελεστικός διευθυντής, οι αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες, οι παρατηρητές και οι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες που συμμετέχουν σε ad hoc ομάδες εργασίας, δηλώνουν με ακρίβεια και πλήρως την απουσία ή την ύπαρξη κάθε συμφέροντος το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ότι θίγει την ανεξαρτησία τους σε σχέση με τυχόν σημεία της ημερήσιας διάταξης, και, εάν έχουν τέτοιο συμφέρον απέχουν από τις συζητήσεις και από την ψηφοφορία ως προς τα σημεία αυτά.

3. Το διοικητικό συμβούλιο και το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας ορίζουν, στον εσωτερικό τους κανονισμό, τις πρακτικές ρυθμίσεις σχετικά με τους κανόνες για τη δήλωση συμφερόντων που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2 και σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση των συγκρούσεων συμφερόντων.

ΤΙΤΛΟΣ X

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 100

Πρόγραμμα εργασίας

Το πρόγραμμα υλοποιείται από τα προγράμματα εργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 110 του δημοσιονομικού κανονισμού, τα οποία είναι ειδικά και εντελώς χωριστά προγράμματα εργασίας για κάθε συνιστώσα του προγράμματος. Τα προγράμματα εργασίας καθορίζουν τις δράσεις και τον σχετικό προϋπολογισμό που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος και, κατά περίπτωση, το συνολικό ποσό που προορίζεται για τις συνδυαστικές πράξεις.

Η Επιτροπή εγκρίνει προγράμματα εργασίας μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 107 παράγραφος 3.

Άρθρο 101

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

1. Οι δείκτες για την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο του προγράμματος ως προς την επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 4 παρατίθενται στο παράρτημα.
2. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική αξιολόγηση της προόδου του προγράμματος ως προς την επίτευξη των στόχων του, ανατίθεται στην Επιτροπή η αρμοδιότητα να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 105 για την τροποποίηση του παραρτήματος όσον αφορά τους δείκτες, όταν αυτό θεωρείται αναγκαίο, καθώς και για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με διατάξεις για τη θέσπιση πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης.
3. Όπου το απαιτούν λόγοι επείγουσας ανάγκης, στις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου, εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 106.
4. Το σύστημα υποβολής εκθέσεων για τις επιδόσεις διασφαλίζει ότι τα στοιχεία με τα οποία παρακολουθούνται η υλοποίηση και τα αποτελέσματα του προγράμματος συλλέγονται κατά τρόπο αποδοτικό, αποτελεσματικό και έγκαιρο.

Για τον εν λόγω σκοπό, επιβάλλονται στους αποδέκτες των ενωσιακών πόρων και, κατά περίπτωση, στα κράτη μέλη, αναλογικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων.

5. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, οι αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες. Τα στοιχεία που είναι αναγκαία για να επαληθευτούν οι επιδόσεις συλλέγονται με τρόπο αποτελεσματικό, αποδοτικό και έγκαιρο.

Άρθρο 102

Αξιολόγηση

1. Η Επιτροπή προβαίνει σε αξιολογήσεις του προγράμματος κατά τρόπο έγκαιρο ώστε να τροφοδοτείται με στοιχεία η διαδικασία λήψης αποφάσεων.
2. Έως τις 30 Ιουνίου 2024, και στη συνέχεια ανά τετραετία, η Επιτροπή προβαίνει σε αξιολόγηση όσον αφορά την υλοποίηση του προγράμματος. Η αξιολόγηση καλύπτει όλες τις συνιστώσες και δράσεις του προγράμματος. Εξετάζει:
 - α) την εκτέλεση των παρεχόμενων υπηρεσιών στο πλαίσιο του προγράμματος·
 - β) την εξέλιξη των αναγκών των χρηστών του προγράμματος· και
 - γ) κατά την αξιολόγηση της εφαρμογής των SSA και GOVSATCOM, την εξέλιξη των διαθέσιμων ικανοτήτων για κοινή χρήση και συγκέντρωση, ή, κατά την αξιολόγηση της εφαρμογής των προγραμμάτων Galileo, Copernicus και EGNOS, την εξέλιξη των δεδομένων και των υπηρεσιών που προσφέρονται από τους ανταγωνιστές..

Για κάθε συνιστώσα του προγράμματος, η αξιολόγηση, με βάση ανάλυση κόστους/οφέλους, εξετάζει επίσης τον αντίκτυπο των εξελίξεων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης αλλαγής της τιμολογιακής πολιτικής ή της ανάγκης για πρόσθετες διαστημικές ή επίγειες υποδομές.

Εάν κρίνεται αναγκαίο, στην αξιολόγηση επισυνάπτεται κατάλληλη πρόταση.

3. Η Επιτροπή ανακοινώνει τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων, μαζί με τις παρατηρήσεις της, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.
4. Οι οντότητες που εμπλέκονται στην εκτέλεση του παρόντος κανονισμού παρέχουν στην Επιτροπή τα στοιχεία και τις πληροφορίες που είναι αναγκαία για την αξιολόγηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1.
5. Έως τις 30 Ιουνίου 2024, και στη συνέχεια ανά τετραετία, η Επιτροπή προβαίνει σε αξιολόγηση των επιδόσεων του Οργανισμού όσον αφορά τους στόχους, την εντολή και τα καθήκοντα, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής. Η αξιολόγηση βασίζεται σε ανάλυση κόστους/οφέλους. Με την αξιολόγηση εξετάζεται, ιδίως, η ενδεχόμενη ανάγκη τροποποίησης της εντολής του Οργανισμού, καθώς και οι δημοσιονομικές επιπτώσεις κάθε τέτοιας τροποποίησης. Εξετάζεται επίσης η πολιτική

του Οργανισμού σχετικά με τη σύγκρουση συμφερόντων και την ανεξαρτησία και αυτονομία του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να εξετάζει τις επιδόσεις του Οργανισμού, προκειμένου να αξιολογήσει τη δυνατότητα να του ανατεθούν πρόσθετα καθήκοντα, σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 3. Εάν κρίνεται αναγκαίο, στην αξιολόγηση επισυνάπτεται κατάλληλη πρόταση.

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν υφίστανται πλέον λόγοι για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων του Οργανισμού, δεδομένων των στόχων, της εντολής και των καθηκόντων του, μπορεί να προτείνει την αρμόζουσα τροποποίηση του παρόντος κανονισμού.

Η Επιτροπή διαβιβάζει έκθεση σχετικά με την αξιολόγηση του Οργανισμού και τα συμπεράσματά της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, το διοικητικό συμβούλιο και το συμβούλιο διαπίστευσης ασφαλείας του Οργανισμού. Τα πορίσματα της αξιολόγησης δημοσιοποιούνται.

Άρθρο 103

Λογιστικοί έλεγχοι

Οι λογιστικοί έλεγχοι σχετικά με τη χρήση της ενωσιακής συνεισφοράς, οι οποίοι διενεργούνται από πρόσωπα ή οντότητες, συμπεριλαμβανομένων ελέγχων εκτός αυτών που διενεργούνται κατ' εντολή των ενωσιακών θεσμικών οργάνων και οργανισμών, αποτελούν τη βάση της συνολικής διαβεβαίωσης βάσει του άρθρου 127 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 104

Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής

1. Κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της εκτέλεσης των καθηκόντων και των δραστηριοτήτων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, μεταξύ των οποίων και τα καθήκοντα και οι δραστηριότητες του Οργανισμού, πραγματοποιείται σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδιαίτερα με τους κανονισμούς (ΕΕ) 2016/679 ⁽⁵⁰⁾ και (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵¹⁾.

2. Το διοικητικό συμβούλιο θεσπίζει μέτρα για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 από τον Οργανισμό, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τον διορισμό υπευθύνου προστασίας δεδομένων του Οργανισμού. Τα μέτρα αυτά θεσπίζονται κατόπιν διαβουλεύσεων με τον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

ΤΙΤΛΟΣ XI

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Άρθρο 105

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η προβλεπόμενη στα άρθρα 53 και 101 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028.

⁽⁵⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

⁽⁵¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39).

3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στα άρθρα 53 και 101 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτή. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.

4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.

5. Μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

6. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει των άρθρων 53 και 101 τίθεται σε ισχύ εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 106

Διαδικασία επείγοντος

1. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο αρχίζει να ισχύει αμέσως και εφαρμόζεται εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση σύμφωνα με την παράγραφο 2. Η κοινοποίηση κατ' εξουσιοδότηση πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο εκθέτει τους λόγους για τους οποίους γίνεται χρήση της διαδικασίας επείγοντος.

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο δύνανται να προβάλλουν αντιρρήσεις κατά της κατ' εξουσιοδότηση πράξης με τη διαδικασία του άρθρου 105 παράγραφος 6. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή καταργεί την πράξη αμέσως μόλις της κοινοποιηθεί η περί αντιρρήσεων απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 107

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή του προγράμματος. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Η επιτροπή του προγράμματος συνέρχεται υπό ειδικές διαφορετικές συνθέσεις ως εξής:

α) Galileo και EGNOS·

β) Copernicus·

γ) SSA·

δ) GOVSATCOM·

ε) Σύνθεση ασφαλείας: όλες οι πτυχές ασφαλείας του προγράμματος, με την επιφύλαξη του ρόλου του συμβουλίου διαπίστευσης ασφαλείας· οι εκπρόσωποι του ΕΟΔ και του Οργανισμού μπορεί να κληθούν να συμμετάσχουν ως παρατηρητές· η ΕΥΕΔ καλείται επίσης να παρίσταται·

στ) Οριζόντια σύνθεση: στρατηγική επισκόπηση της εφαρμογής του προγράμματος, συνοχή μεταξύ των διαφόρων συνιστωσών του προγράμματος, οριζόντια μέτρα και ανακατανομή του προϋπολογισμού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11.

2. Οσάκις γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

3. Οσάκις γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

4. Εάν η επιτροπή του προγράμματος δεν διατυπώσει γνώμη επί του σχεδίου εκτελεστικής πράξης που αναφέρεται στο άρθρο 34 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή δεν εγκρίνει το σχέδιο εκτελεστικής πράξης και εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

5. Σύμφωνα με τις διεθνείς συμφωνίες που έχει συνάψει η Ένωση, εκπρόσωποι τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών μπορούν να προσκαλούνται ως παρατηρητές στις συνεδριάσεις της επιτροπής του προγράμματος υπό τους όρους που καθορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό της, λαμβανομένης υπόψη της ασφάλειας της Ένωσης.

6. Η επιτροπή του προγράμματος συγκροτεί, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό της, το «φόρουμ χρηστών» ως ομάδα εργασίας που θα συμβουλεύει την επιτροπή του προγράμματος σχετικά με τις απαιτήσεις των χρηστών, την εξέλιξη των υπηρεσιών και την απορρόφηση από τους χρήστες. Σκοπός του φόρουμ χρηστών είναι να εξασφαλίζει τη συνεχή και αποτελεσματική συμμετοχή των χρηστών και να συνεδριάζει με ειδικές συνθέσεις για κάθε συνιστώσα του προγράμματος.

ΤΙΤΛΟΣ XII

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 108

Πληροφόρηση, επικοινωνία και δημοσιότητα

1. Οι αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης μνημονεύουν ρητώς την προέλευση των εν λόγω πόρων και εξασφαλίζουν την προβολή της ενωσιακής χρηματοδότησης, ιδίως κατά την προώθηση των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους, παρέχοντας συνεκτική, αποτελεσματική και αναλογική στοχευμένη πληροφόρηση σε πολλαπλά ακροατήρια, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και του κοινού.

2. Η Επιτροπή προβαίνει σε ενέργειες πληροφόρησης και επικοινωνίας για το πρόγραμμα, τις δράσεις που αναλαμβάνονται δυνάμει του προγράμματος και τα επιτευχθέντα αποτελέσματα.

Οι χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται στο πρόγραμμα, συμβάλλουν επίσης στην προβολή των πολιτικών προτεραιοτήτων της Ένωσης, στον βαθμό που οι εν λόγω προτεραιότητες είναι συναφείς με τους στόχους του άρθρου 4.

3. Ο Οργανισμός μπορεί να αναλαμβάνει δραστηριότητες επικοινωνίας με δική του πρωτοβουλία εντός του πεδίου των αρμοδιοτήτων του. Η διάθεση πόρων για δραστηριότητες επικοινωνίας δεν αποβαίνει σε βάρος της αποτελεσματικής άσκησης των καθηκόντων που αναφέρονται στο άρθρο 29. Αυτές οι δραστηριότητες επικοινωνίας διεξάγονται σύμφωνα με τα συναφή σχέδια επικοινωνίας και διάδοσης που εγκρίνονται από το διοικητικό συμβούλιο.

Άρθρο 109

Καταργήσεις

1. Οι κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 912/2010, (ΕΕ) αριθ. 1285/2013 και (ΕΕ) αριθ. 377/2014 και η απόφαση αριθ. 541/2014/ΕΕ καταργούνται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

2. Οι παραπομπές στις καταργούμενες πράξεις θεωρούνται ως παραπομπές στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 110

Μεταβατικές διατάξεις και συνέχεια των υπηρεσιών μετά το 2027

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη συνέχιση ή την τροποποίηση των δράσεων που έχουν αναληφθεί δυνάμει των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 912/2010, (ΕΕ) αριθ. 1285/2013 και (ΕΕ) αριθ. 377/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ, που εξακολουθούν να εφαρμόζονται στις εν λόγω δράσεις μέχρι τη λήξη τους. Ειδικότερα, η κοινοπραξία που συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ παρέχει υπηρεσίες SST για τρεις μήνες μετά την υπογραφή από τις εθνικές συνιστώσες οντότητες της συμφωνίας εταιρικής σχέσης SST που προβλέπεται στο άρθρο 58 του παρόντος κανονισμού.

2. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για το πρόγραμμα μπορεί επίσης να καλύπτει τις δαπάνες τεχνικής και διοικητικής συνδρομής που είναι αναγκαίες για την εξασφάλιση της ομαλής μετάβασης μεταξύ του προγράμματος και των μέτρων που είχαν θεσπιστεί δυνάμει των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1285/2013 και (ΕΕ) αριθ. 377/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ.

3. Εάν χρειαστεί, μπορούν να εγγραφούν στον ενωσιακό προϋπολογισμό πιστώσεις για την περίοδο μετά το 2027 με σκοπό την κάλυψη των αναγκαίων δαπανών για την εκπλήρωση των στόχων που προβλέπονται στο άρθρο 4, ώστε να καταστεί εφικτή η διαχείριση των δράσεων που δεν θα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του προγράμματος, καθώς και των δαπανών που καλύπτουν κρίσιμες επιχειρησιακές δραστηριότητες και παροχή υπηρεσιών, μεταξύ άλλων μέσω της χρηματοδοτικής συμφωνίας-πλαισίου εταιρικής σχέσης και των συμφωνιών συνεισφοράς.

Άρθρο 111

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 28 Απριλίου 2021.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
D. M. SASSOLI

Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος
A. P. ZACARIAS

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Οι βασικοί δείκτες διαρθρώνουν την παρακολούθηση των επιδόσεων του προγράμματος προς την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 4, με σκοπό την ελαχιστοποίηση του διοικητικού φόρτου και του κόστους.

1. Προς τον σκοπό αυτό, για την υποβολή ετήσιων εκθέσεων, συλλέγονται στοιχεία όσον αφορά την ακόλουθη δέσμη βασικών δεικτών για τους οποίους, στις συμφωνίες που συνάπτονται με τις εντεταλμένες οντότητες, καθορίζονται λεπτομέρειες εφαρμογής, όπως οι μετρήσεις, τα αριθμητικά στοιχεία και οι σχετικές ονομαστικές αξίες και τα κατώτατα όρια (συμπεριλαμβανομένων των ποσοτικών δεδομένων και ποιοτικών μελετών περιπτώσεων) σύμφωνα με τις ισχύουσες απαιτήσεις της αποστολής και τις προσδοκώμενες επιδόσεις:

- 1.1. Ειδικός σκοπός που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α)

Δείκτης 1: Ακρίβεια των υπηρεσιών πλοήγησης και χρονισμού που παρέχονται από το Galileo και το EGNOS ξεχωριστά

Δείκτης 2: Διαθεσιμότητα και συνέχεια των υπηρεσιών που παρέχονται από το Galileo και το EGNOS ξεχωριστά

Δείκτης 3: Γεωγραφική κάλυψη των υπηρεσιών του EGNOS και αριθμός των δημοσιευμένων διαδικασιών EGNOS (αμφότερα τα APV-I και LPV-200)

Δείκτης 4: Ικανοποίηση των ενωσιακών χρηστών όσον αφορά τις υπηρεσίες του Galileo και του EGNOS

Δείκτης 5: Μερίδιο των δεκτών Galileo και EGNOS στο παγκόσμιο και το ενωσιακό δορυφορικό σύστημα πλοήγησης/αγορά δεκτών δορυφορικής πλοήγησης με δορυφορικό σύστημα βελτίωσης των σημάτων ραδιοπλοήγησης (GNSS/SBAS).

- 1.2. Ειδικός σκοπός που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β)

Δείκτης 1: Αριθμός ενωσιακών χρηστών των υπηρεσιών του Copernicus, των δεδομένων του Copernicus και των Υπηρεσιών Πρόσβασης σε Δεδομένα και Πληροφορίες (DIAS) που παρέχουν, όπου είναι δυνατόν, πληροφορίες όπως το είδος του χρήστη, η γεωγραφική κατανομή και ο τομέας δραστηριότητας

Δείκτης 2: Κατά περίπτωση, αριθμός ενεργοποιήσεων των υπηρεσιών του Copernicus που ζητήθηκαν ή/και εξυπηρετήθηκαν

Δείκτης 3: Ικανοποίηση των ενωσιακών χρηστών όσον αφορά τις υπηρεσίες Copernicus και DIAS

Δείκτης 4: Αξιοπιστία, διαθεσιμότητα και συνέχεια των υπηρεσιών του Copernicus και ροής δεδομένων του Copernicus

Δείκτης 5: Αριθμός νέων προϊόντων πληροφόρησης που παρέχονται στο χαρτοφυλάκιο κάθε υπηρεσίας του Copernicus

Δείκτης 6: Ποσότητα δεδομένων που παράγονται από τους δορυφόρους Sentinel του Copernicus

- 1.3. Ειδικός σκοπός που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο γ)

Δείκτης 1: Αριθμός χρηστών της συνιστώσας SSA που παρέχουν, όπου είναι δυνατόν, πληροφορίες όπως το είδος του χρήστη, η γεωγραφική κατανομή και ο τομέας δραστηριότητας

Δείκτης 2: Διαθεσιμότητα των υπηρεσιών

- 1.4. Ειδικός σκοπός που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο δ)

Δείκτης 1: Αριθμός χρηστών του GOVSATCOM που παρέχουν, όπου είναι δυνατόν, πληροφορίες όπως το είδος του χρήστη, η γεωγραφική κατανομή και ο τομέας δραστηριότητας

Δείκτης 2: Διαθεσιμότητα των υπηρεσιών

- 1.5. Ειδικός σκοπός που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο ε)
Δείκτης 1: Αριθμός εκτοξεύσεων για το πρόγραμμα (συμπεριλαμβανομένων των αριθμών ανά τύπο εκτοξευτών)
- 1.6. Ειδικός σκοπός που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο στ)
Δείκτης 1: Αριθμός και θέση των διαστημικών κόμβων στην Ένωση
Δείκτης 2: Ποσοστό μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση ως ποσοστό της συνολικής αξίας των συμβάσεων που σχετίζονται με το πρόγραμμα
2. Η αξιολόγηση που αναφέρεται στο άρθρο 102 λαμβάνει υπόψη πρόσθετα στοιχεία όπως:
 - 2.1. Απόδοση ανταγωνιστών στους τομείς της ναυσιπλοΐας και της γεωσκόπησης
 - 2.2. Απορρόφηση από τους χρήστες των υπηρεσιών Galileo και EGNOS
 - 2.3. Ακεραιότητα των υπηρεσιών EGNOS
 - 2.4. Απορρόφηση των υπηρεσιών του Copernicus από τους βασικούς χρήστες του Copernicus
 - 2.5. Αριθμός τομέων πολιτικής της Ένωσης ή των κρατών μελών που αξιοποιούν ή επωφελούνται από το πρόγραμμα Copernicus
 - 2.6. Ανάλυση της αυτονομίας της υποσυνιστώσας SST και του επιπέδου ανεξαρτησίας της Ένωσης στον εν λόγω τομέα
 - 2.7. Πορεία των εργασιών δικτύωσης για τις δραστηριότητες της υποσυνιστώσας NEO
 - 2.8. Αξιολόγηση των ικανοτήτων του GOVSATCOM όσον αφορά τις ανάγκες των χρηστών που αναφέρονται στα άρθρα 69 και 102
 - 2.9. Ικανοποίηση των χρηστών όσον αφορά τις υπηρεσίες SSA και GOVSATCOM
 - 2.10. Μερίδιο των εκτοξεύσεων Ariane και Vega στο σύνολο της αγοράς βάσει διαθέσιμων στο κοινό δεδομένων
 - 2.11. Ανάπτυξη του κατάντη τομέα, που μετράται, όταν τα στοιχεία είναι διαθέσιμα, από τον αριθμό των νέων εταιρειών που χρησιμοποιούν ενωσιακά διαστημικά δεδομένα, πληροφορίες και υπηρεσίες, τις θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν και τον κύκλο εργασιών, ανά κράτος μέλος, με χρήση των ερευνών της Επιτροπής (Eurostat), εφόσον είναι διαθέσιμες
 - 2.12. Ανάπτυξη του ανάντη ενωσιακού διαστημικού τομέα που μετράται, όταν τα στοιχεία είναι διαθέσιμα, με βάση τον αριθμό των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν και τον κύκλο εργασιών ανά κράτος μέλος και το παγκόσμιο μερίδιο αγοράς της ευρωπαϊκής διαστημικής βιομηχανίας, με χρήση των ερευνών της Επιτροπής (Eurostat), εφόσον είναι διαθέσιμες

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/697 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 29ης Απριλίου 2021****για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1092****(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 173 παράγραφος 3, το άρθρο 182 παράγραφος 4, το άρθρο 183 και το άρθρο 188 δεύτερο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο γεωπολιτικός περίγυρος της Ένωσης έχει αλλάξει δραματικά την τελευταία δεκαετία. Η κατάσταση στις γειτονικές περιοχές της Ευρώπης είναι ασταθής και η Ένωση βρίσκεται αντιμέτωπη με ένα πολύπλοκο και γεμάτο προκλήσεις περιβάλλον που συνδυάζει την εμφάνιση νέων απειλών, όπως οι υβριδικές επιθέσεις και οι κυβερνοεπιθέσεις, με την επιστροφή συμβατικότερων προκλήσεων. Απέναντι σε αυτήν την κατάσταση, τόσο οι ευρωπαίοι πολίτες όσο και οι πολιτικοί ηγέτες τους συμμαρίζονται την άποψη ότι πρέπει να γίνουν περισσότερα σε συλλογικό επίπεδο στον τομέα της άμυνας.
- (2) Ο τομέας της άμυνας χαρακτηρίζεται από αυξημένες δαπάνες του αμυντικού εξοπλισμού και από μεγάλες δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης («E & A») που περιορίζουν την έναρξη νέων αμυντικών προγραμμάτων και έχουν άμεση επίδραση στην ανταγωνιστικότητα και την ικανότητα καινοτομίας της ευρωπαϊκής τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης στον τομέα της άμυνας (EBTBA). Λόγω του εν λόγω αυξημένου κόστους, η ανάπτυξη μιας νέας γενιάς κύριων αμυντικών συστημάτων και νέων αμυντικών τεχνολογιών θα πρέπει να στηριχθεί από την Ένωση προκειμένου να αυξηθεί η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις επενδύσεις σε αμυντικό εξοπλισμό.
- (3) Στην από 30ής Νοεμβρίου 2016 ανακοίνωσή της για «σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή άμυνα», η Επιτροπή δεσμεύτηκε να συμπληρώσει, να μοχλεύσει και να εδραιώσει τις προσπάθειες συνεργασίας των κρατών μελών σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη αμυντικών τεχνολογικών και βιομηχανικών δυνατοτήτων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων στον τομέα της ασφάλειας, καθώς και να προωθήσει μια ανταγωνιστική, καινοτόμο και αποδοτική ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία σε ολόκληρη την Ένωση και εκτός αυτής. Επιπλέον, η Επιτροπή δεσμεύτηκε να στηρίξει τη δημιουργία μιας πιο ολοκληρωμένης αγοράς στον τομέα της άμυνας στην Ένωση και να προωθήσει την υιοθέτηση ευρωπαϊκών αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών στην εσωτερική αγορά, γεγονός που θα αυξήσει τη μη εξάρτηση από πηγές εκτός Ένωσης. Ειδικότερα, η Επιτροπή πρότεινε τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας, αφενός για τη στήριξη των επενδύσεων στην κοινή έρευνα και ανάπτυξη αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, ώστε να ενισχυθούν οι συνέργειες και να βελτιωθεί η σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας, και αφετέρου για την προώθηση της από κοινού αγοράς και συντήρησης αμυντικού εξοπλισμού από τα κράτη μέλη. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας θα πρέπει να συμπληρώνει τα εθνικά κονδύλια που ήδη διατίθενται προς τον σκοπό αυτό, να ωθεί τα κράτη μέλη να συνεργάζονται και να επενδύουν περισσότερο στον τομέα της άμυνας και να στηρίζει τη συνεργασία καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών.

⁽¹⁾ ΕΕ C 110 της 22.3.2019, σ. 75.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 18ης Απριλίου 2019 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση της 16ης Μαρτίου 2021 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα). Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 29ης Απριλίου 2021 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

- (4) Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας θα πρέπει να συμβάλει σε μια ισχυρή, ανταγωνιστική και καινοτόμο EBTBA και να συμπληρώνει τις πρωτοβουλίες της Ένωσης προς μια πιο ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή αγορά στον τομέα της άμυνας, και ιδίως τις οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2009/43/EK ⁽³⁾ και 2009/81/EK ⁽⁴⁾ για τις δημόσιες συμβάσεις και για τις μεταφορές προϊόντων στον τομέα της άμυνας εντός της Ένωσης που εγκρίθηκαν το 2009.
- (5) Προκειμένου να προαχθεί η ανταγωνιστικότητα και η ικανότητα καινοτομίας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, θα πρέπει να συσταθεί Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (το «Ταμείο») για επτά έτη ώστε η διάρκειά του να ευθυγραμμιστεί με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027 (ΠΑΠ 2021-2027) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου ⁽⁵⁾ στη βάση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης. Ο σκοπός του Ταμείου είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας, της αποδοτικότητας και της τεχνολογικής αυτονομίας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, ώστε να συμβάλλει στη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης υποστηρίζοντας τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών καθώς και τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητικών κέντρων, εθνικών διοικήσεων, διεθνών οργανισμών και πανεπιστημίων σε ολόκληρη την Ένωση, τόσο στη φάση της έρευνας όσο και στη φάση της ανάπτυξης αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών. Για να βρεθούν πιο καινοτόμες λύσεις και να προωθηθεί μια ανοικτή εσωτερική αγορά, το Ταμείο θα πρέπει να στηρίζει και να διευκολύνει τη διεύρυνση της διασυνοριακής συνεργασίας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜΜΕ»), καθώς και των εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης που δραστηριοποιούνται στον αμυντικό τομέα. Εντός της Ένωσης, οι κοινές ελλείψεις σε επίπεδο αμυντικών δυνατοτήτων προσδιορίζονται εντός του πλαισίου της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας, ιδίως μέσω του σχεδίου ανάπτυξης δυνατοτήτων, ενώ το γενικό στρατηγικό θεματολόγιο έρευνας προσδιορίζει επίσης κοινούς στόχους για την έρευνα στον τομέα της άμυνας.

Άλλες ενωσιακές διαδικασίες, όπως η συντονισμένη ετήσια επανεξέταση στον τομέα της άμυνας (CARD) και η μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία (PESCO), αποσκοπούν στην υποστήριξη της εφαρμογής των σχετικών προτεραιοτήτων μέσω του προσδιορισμού και της αξιοποίησης ευκαιριών για ενισχυμένη συνεργασία, με σκοπό την επίτευξη των στόχων της Ένωσης στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας. Κατά περίπτωση, περιφερειακές και διεθνείς προτεραιότητες, όπως στο πλαίσιο του Οργανισμού Βορειοατλαντικού συμφώνου, μπορούν επίσης να λαμβάνονται υπόψη, αν συνάδουν με τις προτεραιότητες της Ένωσης και δεν συνιστούν εμπόδιο στη συμμετοχή κανενός κράτους μέλους ή συνδεδεμένης χώρας, επιδιώκοντας ταυτόχρονα την αποφυγή περιττών αλληλεπικαλύψεων.

- (6) Η φάση της έρευνας που συνδέεται με την ανάπτυξη αμυντικών δυνατοτήτων είναι ζωτικής σημασίας, δεδομένου ότι αυτή στηρίζει την ικανότητα και την αυτονομία της ευρωπαϊκής βιομηχανίας όσον αφορά την ανάπτυξη αμυντικών προϊόντων, καθώς και την ανεξαρτησία των κρατών μελών ως τελικών χρηστών τέτοιων προϊόντων. Η φάση της έρευνας μπορεί να περιλαμβάνει σημαντικούς κινδύνους, σε σχέση, ιδίως, με το χαμηλό επίπεδο ωριμότητας και την ανατρεπτική φύση των τεχνολογιών. Η φάση της ανάπτυξης, η οποία συνήθως έπεται της φάσης της έρευνας, επίσης ενέχει σημαντικούς κινδύνους και περιλαμβάνει δαπάνες, που παρακωλύουν την περαιτέρω αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και έχουν αρνητική επίπτωση στην ανταγωνιστικότητα και στην καινοτομία της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης. Ως εκ τούτου, το Ταμείο θα πρέπει να ενθαρρύνει τη σύνδεση των φάσεων έρευνας και ανάπτυξης.
- (7) Το Ταμείο δεν στηρίζει τη βασική έρευνα, η οποία θα πρέπει αντιθέτως να στηρίζεται μέσω άλλων χρηματοδοτικών προγραμμάτων, ωστόσο η στήριξή του μπορεί να συμπεριλαμβάνει την προσανατολισμένη στην άμυνα θεμελιώδη έρευνα η οποία είναι πιθανόν να αποτελέσει τη βάση λύσεων σε αναγνωρισμένα ή αναμενόμενα προβλήματα ή να δημιουργήσει νέες δυνατότητες.
- (8) Το Ταμείο θα μπορεί να στηρίζει τόσο δράσεις που αφορούν νέα αμυντικά προϊόντα και τεχνολογίες όσο και την αναβάθμιση των υφιστάμενων αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας διασύνδεσης αυτών. Οι δράσεις αναβαθμίσεως υφιστάμενων αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών θα πρέπει να είναι επιλέξιμες μόνο εφόσον οι προϋπάρχουσες πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση της δράσης δεν υπόκεινται σε κανέναν περιορισμό από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή οντότητες αυτών ο οποίος να καθιστά αδύνατη την εκτέλεση της δράσης. Κατά την υποβολή αιτήσεων για ενωσιακή στήριξη, οι νομικές οντότητες θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι δεν υφίστανται τέτοιοι περιορισμοί. Ελλείψει τέτοιων πληροφοριών, δεν θα πρέπει να δίνεται ενωσιακή στήριξη.

⁽³⁾ Οδηγία 2009/43/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2009, για την απλούστευση των όρων και προϋποθέσεων για τις μεταφορές προϊόντων συνδεδεμένων με τον τομέα της άμυνας εντός της Κοινότητας (ΕΕ L 146 της 10.6.2009, σ. 1).

⁽⁴⁾ Οδηγία 2009/81/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/EK και 2004/18/EK (ΕΕ L 216 της 20.8.2009, σ. 76).

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 έως 2027 (ΕΕ L 433I της 22.12.2020, σ. 11).

- (9) Το Ταμείο θα πρέπει να υποστηρίζει δράσεις που συμβάλλουν στην ανάπτυξη ανατρεπτικών τεχνολογιών για την άμυνα. Δεδομένου ότι οι ανατρεπτικές τεχνολογίες μπορεί να βασίζονται σε έννοιες ή ιδέες που προέρχονται από μη παραδοσιακούς φορείς του τομέα της άμυνας, το Ταμείο θα πρέπει να προβλέπει επαρκή ευελιξία κατά τη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη και την υλοποίηση τέτοιων δράσεων.
- (10) Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι, κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τηρούνται οι διεθνείς υποχρεώσεις της Ένωσης και των κρατών μελών της, δράσεις οι οποίες αφορούν αμυντικά προϊόντα ή τεχνολογίες των οποίων η χρήση, η ανάπτυξη ή η παραγωγή απαγορεύεται από το διεθνές δίκαιο δεν θα πρέπει να λαμβάνουν οικονομική στήριξη από το Ταμείο. Εν προκειμένω, η επιλεξιμότητα των δράσεων που αφορούν νέα αμυντικά προϊόντα ή τεχνολογίες θα πρέπει επίσης να τελεί υπό την αίρεση των εξελίξεων στο διεθνές δίκαιο. Επιπλέον, οι δράσεις για την ανάπτυξη φονικών αυτόνομων οπλικών συστημάτων χωρίς τη δυνατότητα ουσιώδους ανθρώπινου ελέγχου επί των αποφάσεων επιλογής και εμπλοκής κατά τη διενέργεια επιθέσεων κατά ανθρώπων δεν θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για στήριξη από το Ταμείο, με την επιφύλαξη της δυνατότητας χρηματοδότησης δράσεων για την ανάπτυξη συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και αντίμετρων για αμυντικούς σκοπούς.
- (11) Το γεγονός ότι είναι δύσκολο να συμφωνηθούν εναρμονισμένες απαιτήσεις αμυντικών δυνατοτήτων και κοινές τεχνικές προδιαγραφές ή πρότυπα παρακωλύει τη διασυννοιακή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ των νομικών οντοτήτων που εδρεύουν σε διαφορετικά κράτη μέλη. Το αποτέλεσμα της έλλειψης τέτοιων απαιτήσεων, προδιαγραφών και προτύπων είναι αυξημένος κατακερματισμός του τομέα της άμυνας, τεχνική πολυπλοκότητα, καθυστερήσεις και διογκωμένες δαπάνες, περιττές αλληλεπικαλύψεις και μειωμένη διαλειτουργικότητα. Η συμφωνία επί κοινών τεχνικών προδιαγραφών είναι προϋπόθεση για τις δράσεις που απαιτούν υψηλότερο επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας. Οι δραστηριότητες που αποσκοπούν στις εναρμονισμένες απαιτήσεις αμυντικών δυνατοτήτων και στη διαμόρφωση κοινού ορισμού τεχνικών προδιαγραφών ή προτύπων, θα πρέπει επίσης να είναι επιλέξιμες για στήριξη από το Ταμείο, ιδίως όταν ενισχύουν τη διαλειτουργικότητα.
- (12) Δεδομένου ότι στόχος του Ταμείου είναι να στηρίξει την ανταγωνιστικότητα, την αποδοτικότητα και την καινοτομία της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης μέσω της μόχλευσης και της συμπλήρωσης συνεργατικών δραστηριοτήτων έρευνας και τεχνολογίας στον τομέα της άμυνας καθώς και μέσω της μείωσης των κινδύνων που ενέχει η φάση της ανάπτυξης συνεργατικών έργων, οι δράσεις που σχετίζονται με τις φάσεις έρευνας και ανάπτυξης αμυντικού προϊόντος ή τεχνολογίας θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για στήριξη από το Ταμείο.
- (13) Δεδομένου ότι ο σκοπός του Ταμείου είναι, ιδίως, η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ νομικών οντοτήτων και κρατών μελών ανά την Ένωση, οι δράσεις θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση μόνον αν υλοποιούνται μέσω κοινοπραξίας τουλάχιστον τριών επιλέξιμων νομικών οντοτήτων εγκατεστημένων σε τουλάχιστον τρία διαφορετικά κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες. Τουλάχιστον τρεις από τις επιλέξιμες νομικές οντότητες, που θα πρέπει να είναι εγκατεστημένες σε τουλάχιστον δύο διαφορετικά κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες, δεν θα πρέπει, καθ' όλη την περίοδο εφαρμογής της δράσης, να τελούν υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο της ίδιας νομικής οντότητας ούτε να αλληλοελέγχονται. Στο πλαίσιο αυτό, ο έλεγχος νοείται ως δυνατότητα άσκησης αποφασιστικής επιρροής σε μια νομική οντότητα, άμεσα ή έμμεσα, μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων. Ως εκ των ιδιαιτεροτήτων των ανατρεπτικών τεχνολογιών για την άμυνα, καθώς και των μελετών, κάθε τέτοια δραστηριότητα θα μπορούσε να εκτελείται από μία μόνο νομική οντότητα. Προκειμένου να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, θα πρέπει επίσης το Ταμείο να μπορεί να στηρίζει κοινές προεμπορικές προμήθειες.
- (14) Βάσει της απόφασης 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου^(*), οι οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε υπερπόντιες χώρες ή εδάφη είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση, με την επιφύλαξη των κανόνων και των στόχων του Ταμείου και των ενδεχόμενων συμφωνιών που ισχύουν στο κράτος μέλος με το οποίο η εν λόγω υπερπόντια χώρα ή το έδαφος είναι συνδεδεμένη.
- (15) Δεδομένου ότι το Ταμείο αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της αποδοτικότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, μόνο οι νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα και οι οποίες δεν τελούν υπό τον έλεγχο μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας ή οντότητας αυτής θα πρέπει, καταρχήν, να είναι επιλέξιμες για στήριξη. Σε αυτό το πλαίσιο ο έλεγχος θα πρέπει να νοείται ως δυνατότητα άσκησης αποφασιστικής επιρροής σε μία νομική οντότητα, άμεσα ή έμμεσα, μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων. Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλίζεται η προστασία των βασικών συμφερόντων άμυνας και ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών της, οι υποδομές, οι εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι πόροι των αποδεκτών και των υπεργολάβων που συμμετέχουν σε δράσεις υποστηριζόμενες από το Ταμείο θα πρέπει να βρίσκονται στο έδαφος κράτους μέλους ή συνδεδεμένης τρίτης χώρας καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης, ενώ οι συμμετέχοντες αποδέκτες και υπεργολάβοι θα πρέπει

(*) Απόφαση 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2013, για τη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Ένωση («απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ-ΕΕ») (ΕΕ L 344 της 19.12.2013, σ. 1).

να έχουν τις δομές εκτελεστικής διαχείρισής τους στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα. Ως εκ τούτου, μια νομική οντότητα εγκατεστημένη σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή μια νομική οντότητα εγκατεστημένη στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα αλλά η οποία έχει τις δομές εκτελεστικής διαχείρισής της σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα δεν θα πρέπει να είναι επιλέξιμη ως αποδέκτης ή υπεργολάβος που συμμετέχει σε δράση. Προκειμένου να διασφαλίζονται τα βασικά συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της, τα εν λόγω κριτήρια επιλεξιμότητας θα πρέπει να εφαρμόζονται επίσης στη χρηματοδότηση που παρέχεται μέσω διαδικασιών προμηθειών, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 176 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) (ο «δημοσιονομικός κανονισμός»).

- (16) Ενίοτε θα πρέπει να είναι δυνατή η παρέκκλιση από την αρχή ότι οι αποδέκτες και οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν σε δράση υποστηριζόμενη από το Ταμείο δεν τελούν υπό τον έλεγχο μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας ή οντότητας αυτής. Σε αυτό το πλαίσιο, οι νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα και οι οποίες ελέγχονται από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή οντότητα αυτής θα πρέπει να είναι επιλέξιμες ως αποδέκτες ή υπεργολάβοι συμμετέχοντες σε δράση εφόσον πληρούνται αυστηρές προϋποθέσεις προστασίας των συμφερόντων ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της. Η συμμετοχή τέτοιων νομικών οντοτήτων δεν θα πρέπει να αντιβαίνει στους στόχους του Ταμείου. Οι αιτούντες θα πρέπει να παρέχουν όλες τις πληροφορίες σχετικά με τις υποδομές, τις εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και τους πόρους που θα χρησιμοποιηθούν στη δράση. Στο πλαίσιο αυτό θα συνεκτιμώνται επίσης οι ανησυχίες των κρατών μελών σχετικά με την ασφάλεια του εφοδιασμού.
- (17) Στο πλαίσιο των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης, που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 29 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και του άρθρου 215 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), δεν επιτρέπεται να διατίθενται κονδύλια ή οικονομικοί πόροι, άμεσα ή έμμεσα, σε κατονομαζόμενα νομικά πρόσωπα, οντότητες ή οργανισμούς ή προς όφελος αυτών. Οι εν λόγω οντότητες, καθώς και οι οντότητες που τελούν υπό την κυριότητα ή τον έλεγχό τους, δεν μπορούν συνεπώς να λαμβάνουν στήριξη από το Ταμείο.
- (18) Η ενωσιακή χρηματοδότηση θα πρέπει να χορηγείται έπειτα από προσκλήσεις υποβολής ανταγωνιστικών προτάσεων που προκηρύσσονται σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό. Ωστόσο, σε δεόντως δικαιολογημένες και εξαιρετικές περιστάσεις, θα πρέπει επίσης να είναι δυνατό να χορηγείται η ενωσιακή χρηματοδότηση χωρίς πρόσκληση υποβολής προτάσεων σύμφωνα με το άρθρο 195 πρώτη παράγραφος στοιχείο ε) του δημοσιονομικού κανονισμού. Δεδομένου ότι η χορήγηση χρηματοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 195 πρώτη παράγραφος στοιχείο ε) του δημοσιονομικού κανονισμού συνιστά παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα ότι η χρηματοδότηση χορηγείται κατόπιν προσκλήσεων υποβολής ανταγωνιστικών προτάσεων, οι εν λόγω εξαιρετικές περιστάσεις θα πρέπει να ερμηνεύονται περιοριστικά. Για να δοθεί επιχορήγηση χωρίς πρόσκληση υποβολής προτάσεων, ο βαθμός στον οποίο η προτεινόμενη δράση αντιστοιχεί στους στόχους του Ταμείου όσον αφορά τη διασυνοριακή βιομηχανική συνεργασία και ανταγωνισμό σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού θα πρέπει να εκτιμάται από την Επιτροπή, με τη συνδρομή επιτροπής των κρατών μελών (η «επιτροπή»).
- (19) Αν κοινοπραξία επιθυμεί να συμμετάσχει σε επιλέξιμη δράση και η στήριξη της Ένωσης πρόκειται να λάβει τη μορφή επιχορήγησης, η κοινοπραξία θα πρέπει να ορίσει ένα από τα μέλη της ως συντονιστή. Ο συντονιστής θα πρέπει να είναι το κύριο σημείο επαφής της κοινοπραξίας με την Επιτροπή.
- (20) Όποτε δράση υποστηριζόμενη από το Ταμείο τελεί υπό τη διαχείριση διαχειριστή έργου που έχει οριστεί από κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες, η Επιτροπή θα πρέπει να διαβουλευεται με αυτόν σχετικά με τη συντελεσθείσα πρόοδο της δράσης πριν την εκτέλεση της πληρωμής προς τους αποδέκτες, ώστε ο διαχειριστής να μπορεί να διασφαλίζει την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων από τους αποδέκτες. Ο διαχειριστής υποβάλλει στην Επιτροπή παρατηρήσεις για την πρόοδο της δράσης, ώστε η Επιτροπή να μπορεί να καθορίζει αν πληρούνται οι όροι για την εκτέλεση της πληρωμής.

(*) Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

- (21) Το Ταμείο θα πρέπει να υλοποιηθεί υπό άμεση διαχείριση, ώστε να μεγιστοποιούνται η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα της υλοποίησης και να διασφαλίζεται η πλήρης συνέπεια με άλλες πρωτοβουλίες της Ένωσης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να διατηρεί την ευθύνη για τις διαδικασίες επιλογής και χορήγησης, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον έλεγχο δεοντολογίας και τις αξιολογήσεις. Σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, ωστόσο, η Επιτροπή θα πρέπει να μπορεί να αναθέτει ορισμένα καθήκοντα υλοποίησης του προϋπολογισμού για συγκεκριμένες δράσεις υποστηριζόμενες από το Ταμείο σε οργανισμούς του άρθρου 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού, για παράδειγμα, όταν ένας διαχειριστής έργου έχει οριστεί από κράτη μέλη που συγχρηματοδοτούν μια δράση, εφόσον πληρούνται οι απαιτήσεις του δημοσιονομικού κανονισμού. Τέτοιου είδους αναθέσεις δραστηριοτήτων εκτέλεσης του προϋπολογισμού θα συμβάλλουν στον εξορθολογισμό της διαχείρισης συγχρηματοδοτούμενων δράσεων και θα εξασφαλίζουν τον ομαλό συντονισμό της συμφωνίας χρηματοδότησης με τη σύμβαση που υπογράφεται από την κοινοπραξία και τον διαχειριστή έργου ο οποίος έχει οριστεί από κράτη μέλη που συγχρηματοδοτούν τη δράση.
- (22) Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι χρηματοδοτούμενες δράσεις ανάπτυξης είναι οικονομικά βιώσιμες, είναι αναγκαίο οι αιτούντες να αποδεικνύουν ότι οι δαπάνες της δράσης που δεν καλύπτονται από τη χρηματοδότηση της Ένωσης καλύπτονται από άλλα μέσα χρηματοδότησης.
- (23) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους διάφορους τύπους χρηματοδοτικών μηχανισμών για την από κοινού ανάπτυξη και προμήθεια αμυντικών δυνατοτήτων. Η Επιτροπή θα μπορούσε να παρέχει διάφορους τύπους μηχανισμών τους οποίους θα μπορούσαν να χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη σε εθελοντική βάση για τη συνεργατική ανάπτυξη και τις προμήθειες σε επίπεδο χρηματοδότησης. Η χρήση τέτοιων μηχανισμών θα μπορούσε να ενισχύσει περαιτέρω την έναρξη συνεργατικών και διασυνοριακών έργων στον τομέα της άμυνας και να αυξήσει την αποδοτικότητα των αμυντικών δαπανών, μεταξύ άλλων και για τα έργα που στηρίζονται από το Ταμείο.
- (24) Δεδομένων των ιδιοτήτων της αμυντικής βιομηχανίας, στην οποία η ζήτηση προέρχεται σχεδόν αποκλειστικά από τα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες, που ελέγχουν επίσης όλες τις προμήθειες προϊόντων και τεχνολογιών συνδεδεμένων με τον τομέα της άμυνας, συμπεριλαμβανομένων των εξαγωγών, η λειτουργία του τομέα της άμυνας δεν ακολουθεί τους συμβατικούς κανόνες και τα επιχειρηματικά μοντέλα που διέπουν τις πιο παραδοσιακές αγορές. Ως εκ τούτου, η βιομηχανία δεν μπορεί να αυτοχρηματοδοτήσει σημαντικά έργα E & A στον τομέα της άμυνας, και τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες συχνά χρηματοδοτούν πλήρως όλες τις δαπάνες E & A. Για την επίτευξη των στόχων του Ταμείου, ιδίως για την προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ νομικών οντοτήτων από διαφορετικά κράτη μέλη και συνδεδεμένες χώρες, και λαμβανομένων υπόψη των ιδιοτήτων του τομέα της άμυνας, θα πρέπει να καλύπτεται έως και το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών για τις δράσεις που υλοποιούνται πριν από τη φάση του πρωτοτύπου.
- (25) Η ανάπτυξη πρωτοτύπου είναι μια κρίσιμη φάση, κατά την οποία τα κράτη μέλη ή οι συνδεδεμένες χώρες συνήθως αποφασίζουν σχετικά με την ενιαία επένδυσή τους και αρχίζουν τη διαδικασία προμήθειας των μελλοντικών τους αμυντικών προϊόντων ή τεχνολογιών. Για τον λόγο αυτό, κατά την ανάπτυξη πρωτοτύπου, τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες συμφωνούν τις αναγκαίες εκατέρωθεν δεσμεύσεις τους, σχετικά επίσης με τον επιμερισμό του κόστους και την κυριότητα επί του έργου. Για να διασφαλίζεται η αξιοπιστία των δεσμεύσεών τους, η στήριξη από το Ταμείο δεν θα πρέπει κατά κανόνα να υπερβαίνει το 20 % των επιλέξιμων δαπανών.
- (26) Για τις δράσεις μετά την ανάπτυξη πρωτοτύπου, θα πρέπει να προβλέπεται χρηματοδότηση σε ποσοστό έως 80 %. Τέτοιες δράσεις, οι οποίες βρίσκονται στην ολοκλήρωση των προϊόντων και τεχνολογιών, μπορεί επίσης να συνεπάγονται σημαντικές δαπάνες.
- (27) Οι δραστηριοποιούμενοι στον τομέα της άμυνας αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες έμμεσες δαπάνες, παραδείγματος χάριν για ασφάλεια. Επιπλέον, δραστηριοποιούνται σε μια ειδική αγορά στην οποία, ελλείψει αγοραστικής ζήτησης, δεν μπορούν να ανακτήσουν τις δαπάνες E & A, όπως κάνουν στον μη στρατιωτικό τομέα. Επομένως, είναι σκόπιμη η εφαρμογή κατ' αποκοπή συντελεστή 25 % στο σύνολο των άμεσων επιλέξιμων δαπανών της δράσης, καθώς και η δυνατότητα χρέωσης έμμεσων επιλέξιμων δαπανών που καθορίζονται σύμφωνα με τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κοστολόγησης των αποδεκτών, αν οι εν λόγω πρακτικές γίνονται δεκτές από τις εθνικές αρχές τους για παρόμοιες δραστηριότητες στον τομέα της άμυνας, και αν έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή από τον αποδέκτη.
- (28) Οι δράσεις με συμμετοχή διασυνοριακών ΜΜΕ και εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης στηρίζουν το άνοιγμα αλυσίδων εφοδιασμού και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του Ταμείου. Τέτοιες δράσεις θα πρέπει επομένως να είναι επιλέξιμες για αυξημένο ποσοστό χρηματοδότησης προς όφελος όλων των συμμετεχουσών νομικών οντοτήτων.

- (29) Προκειμένου οι χρηματοδοτούμενες δράσεις να συμβάλουν στην ανταγωνιστικότητα και την αποδοτικότητα της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να είναι έτοιμα να προβούν σε κοινή προμήθεια του τελικού αμυντικού προϊόντος ή χρήση της τεχνολογίας, ιδίως μέσω κοινής διασυνοριακής προμήθειας, στο πλαίσιο της οποίας τα κράτη μέλη οργανώνουν από κοινού τις διαδικασίες προμηθειών τους, ιδίως μέσω μίας κεντρικής αρχής προμηθειών.
- (30) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι δράσεις που υποστηρίζονται από το Ταμείο συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα και την αποδοτικότητα της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας, θα πρέπει να είναι αγορακεντρικές, προσανατολισμένες στη ζήτηση και εμπορικά βιώσιμες μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας δράσεων ανάπτυξης θα πρέπει, επομένως, να λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι τα κράτη μέλη προτίθενται, μεταξύ άλλων μέσω μνημονίου συνεννόησης ή επιστολής προθέσεων, να προμηθευτούν το τελικό προϊόν ή να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία, με συντονισμένο τρόπο. Τα κριτήρια χορήγησης για δράσεις ανάπτυξης θα πρέπει επίσης να συνυπολογίζουν ότι τα κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί πολιτικά ή νομικά να χρησιμοποιούν, να κατέχουν ή να συντηρούν από κοινού το τελικό αμυντικό προϊόν ή τεχνολογία με συντονισμένο τρόπο.
- (31) Η προώθηση της καινοτομίας και της τεχνολογικής ανάπτυξης στην αμυντική βιομηχανία της Ένωσης θα πρέπει να εναρμονίζεται με τα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης. Ως εκ τούτου, οι συνεισφορές των δράσεων στην προαγωγή των εν λόγω συμφερόντων και των δυνατοτήτων έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας που έχουν συμφωνηθεί από τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμεύουν ως κριτήριο χορήγησης.
- (32) Οι επιλέξιμες δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο σχεδίων της PESCO στο θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης θα πρέπει να εξασφαλίζουν ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των νομικών οντοτήτων στα διάφορα κράτη μέλη σε συνεχή βάση και θα πρέπει, συνεπώς, να συμβάλλουν άμεσα στους στόχους του Ταμείου. Κατά συνέπεια, αυτές οι δράσεις, αν επιλεγούν, θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για αυξημένο ποσοστό χρηματοδότησης.
- (33) Η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τις άλλες δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται βάσει του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» —το πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*)— προκειμένου να αποφεύγονται οι περιττές αλληλεπικαλύψεις και να εξασφαλίζονται γόνιμη αλληλεπίδραση και συνέργειες μεταξύ της έρευνας στον μη στρατιωτικό τομέα και της έρευνας στον αμυντικό τομέα.
- (34) Η κυβερνοασφάλεια και η κυβερνοάμυνα αποτελούν προκλήσεις διαρκώς αυξανόμενης σημασίας, και η Επιτροπή και ο Υπάτος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας έχουν αναγνωρίσει την ανάγκη συνεργειών μεταξύ των δράσεων στον τομέα της κυβερνοάμυνας στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού και των ενωσιακών πρωτοβουλιών στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, όπως αυτών που εξαγγέλθηκαν στην κοινή ανακοίνωση της Επιτροπής, της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, με τίτλο «Ανθεκτικότητα, αποτροπή και άμυνα: Οικοδόμηση ισχυρής ασφάλειας στον κυβερνοχώρο για την ΕΕ». Ειδικότερα, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να επιδιώξουν συνέργειες μεταξύ αμυντικών και εξωαμυντικών διαστάσεων της κυβερνοασφάλειας ώστε η κυβερνοευελιξία να αυξηθεί.
- (35) Απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, με τη συγκέντρωση των δραστηριοτήτων που καλύπτει η προπαρασκευαστική ενέργεια για την έρευνα στον τομέα της άμυνας (PADR), την οποία δρομολόγησε η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 58 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού, και των δραστηριοτήτων βάσει του ευρωπαϊκού προγράμματος βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας (EDIDP), το οποίο θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*), καθώς και για να εναρμονιστούν οι προϋποθέσεις συμμετοχής. Μια τέτοια ολοκληρωμένη προσέγγιση θα προσφέρει ένα συνεκτικότερο σύνολο μέσων και θα ενισχύσει τον αντίκτυπο του Ταμείου σε επίπεδο καινοτομίας, συνεργασίας και οικονομικής αποδοτικότητας, χωρίς περιττές αλληλεπικαλύψεις και κατακερματισμό. Θα διασφάλιζε επίσης ότι το Ταμείο θα συμβάλει στην καλύτερη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας στον τομέα της άμυνας, γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ των φάσεων έρευνας και ανάπτυξης κατά τρόπο που θα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες του τομέα της άμυνας, και προωθώντας όλες τις μορφές καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων των ανατρεπτικών αμυντικών τεχνολογιών. Επιπλέον, αναμένονται θετικές δευτερογενείς συνέπειες στον μη στρατιωτικό τομέα.

(*) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαίσιου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη», των κανόνων συμμετοχής και διάδοσης του και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 (βλέπε σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

(**) Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, για τη θέσπιση του ευρωπαϊκού προγράμματος βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας, που αποσκοπεί στη στήριξη της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης (ΕΕ L 200 της 7.8.2018, σ. 30).

- (36) Όταν κρίνεται σκόπιμο λόγω των ιδιοτεροτήτων της δράσης, οι στόχοι του Ταμείου θα πρέπει επίσης να στηρίζονται μέσω χρηματοδοτικών μέσων και εγγυήσεων από τον προϋπολογισμό στο πλαίσιο του InvestEU που ιδρύθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/523 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁰⁾.
- (37) Η στήριξη από το Ταμείο θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την αντιμετώπιση δυσλειτουργιών της αγοράς ή μη ικανοποιητικών επενδυτικών συνθηκών κατά τρόπο αναλογικό, και οι δράσεις δεν θα πρέπει να αναπαράγουν ή να παραγκωνίζουν την ιδιωτική χρηματοδότηση ή να στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά. Οι δράσεις θα πρέπει να έχουν σαφή προστιθέμενη αξία για την Ένωση.
- (38) Τα είδη χρηματοδότησης της Ένωσης και οι μέθοδοι υλοποίησης του Ταμείου θα πρέπει να επιλέγονται με βάση τη δυνατότητά τους να συμβάλουν στην επίτευξη των ειδικών στόχων των δράσεων και να αποφέρουν αποτελέσματα, λαμβανομένων υπόψη ιδίως των δαπανών των ελέγχων, του διοικητικού φόρτου και του αναμενόμενου κινδύνου μη συμμόρφωσης. Θα πρέπει να εξετάζεται το ενδεχόμενο χρήσης εφάπαξ ποσών, κατ' αποκοπή συντελεστών και μοναδιαίων δαπανών, καθώς και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 125 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού.
- (39) Η Επιτροπή θα πρέπει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, να καταρτίζει ετήσια προγράμματα εργασίας σύμφωνα με τους στόχους του Ταμείου λαμβάνοντας υπόψη τα πρώτα διδάγματα από το EDIDP και την PADR. Την Επιτροπή θα πρέπει να συνδράμει στην κατάρτιση των προγραμμάτων εργασίας η επιτροπή. Η Επιτροπή θα πρέπει να επιδιώκει λύσεις που τυχάνουν της ευρύτερης δυνατής στήριξης εντός της επιτροπής. Σε αυτό το πλαίσιο, η επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να συνέρχεται υπό τη σύνθεση εθνικών εμπειρογνομόνων στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας για την παροχή ειδικής βοήθειας στην Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων συμβουλών όσον αφορά την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών στο πλαίσιο των δράσεων. Τα κράτη μέλη ορίζουν τους εκπροσώπους τους στην επιτροπή. Στα μέλη της επιτροπής θα πρέπει να παρέχεται έγκαιρα ουσιαστική δυνατότητα να εξετάσουν τα σχέδια εκτελεστικών πράξεων και να εκφράσουν τις απόψεις τους.
- (40) Οι κατηγορίες που ορίζονται στα προγράμματα εργασίας θα πρέπει να περιέχουν λειτουργικές απαιτήσεις ώστε η βιομηχανία να γνωρίζει τις λειτουργίες και τα καθήκοντα που πρόκειται να εκτελεστούν με βάση τις δυνατότητες που θα αναπτυχθούν. Οι απαιτήσεις αυτές θα πρέπει να διευκρινίζουν την αναμενόμενη επίδοση χωρίς να κατευθύνονται προς συγκεκριμένες λύσεις ή συγκεκριμένες νομικές οντότητες και δεν θα πρέπει να αποτρέπουν τον ανταγωνισμό στο επίπεδο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.
- (41) Κατά την ανάπτυξη των προγραμμάτων εργασίας, η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει, μέσω των κατάλληλων διαβουλεύσεων με την επιτροπή, ότι οι προτεινόμενες δράσεις έρευνας ή ανάπτυξης αποφεύγουν περιττές αλληλεπικαλύψεις. Η Επιτροπή δύναται να διενεργεί εκ των προτέρων εκτίμηση πιθανών αλληλεπικαλύψεων με υφιστάμενες δυνατότητες ή ήδη χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας ή ανάπτυξης εντός της Ένωσης.
- (42) Η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζει τη συνοχή των προγραμμάτων εργασίας σε ολόκληρο τον βιομηχανικό κύκλο ζωής των αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών.
- (43) Τα προγράμματα εργασίας θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι ένα αξιόπιστο ποσοστό του συνολικού προϋπολογισμού διατίθεται σε δράσεις που διευκολύνουν τη διασυννοριακή συμμετοχή των ΜΜΕ.
- (44) Ως εκ της πείρας του στον τομέα της άμυνας, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας θα πρέπει να έχει ρόλο παρατηρητή στην επιτροπή. Δεδομένων των ιδιοτεροτήτων του τομέα της άμυνας, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης θα πρέπει επίσης να προσφέρει βοήθεια στην επιτροπή.
- (45) Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ για την τροποποίηση του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού όσον αφορά τους δείκτες, όπου χρειάζεται, και για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με διατάξεις σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διενεργεί η Επιτροπή κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες της, μεταξύ άλλων και σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, οι δε διαβουλεύσεις να διενεργούνται σύμφωνα με τις αρχές που προβλέπονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου ⁽¹¹⁾. Ειδικότερα, για να εξασφαλιστεί ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα ταυτόχρονα με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

⁽¹⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/523 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Μαρτίου 2021, για την ίδρυση του προγράμματος Invest και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1017 (ΕΕ L 107 της 26.3.2021, σ. 30).

⁽¹¹⁾ ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

- (46) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εκτέλεση του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες για τη θέσπιση του προγράμματος εργασίας και για τη χορήγηση χρηματοδότησης σε επιλεγμένες δράσεις έρευνας και ανάπτυξης. Ειδικότερα, κατά την υλοποίηση των δράσεων έρευνας και ανάπτυξης, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες του τομέα της άμυνας, ιδίως η ευθύνη των κρατών μελών, των συνδεδεμένων χωρών ή και των δύο για τη διαδικασία προγραμματισμού και προμήθειας. Οι εν λόγω εκτελεστικές αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹²⁾.
- (47) Η Επιτροπή θα πρέπει να καταρτίσει κατάλογο με ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες. Τα διαπιστευτήρια ασφάλειας των εν λόγω ανεξάρτητων εμπειρογνώμωνων θα πρέπει να επικυρώνονται από τα οικεία κράτη μέλη. Ο εν λόγω κατάλογος δεν θα πρέπει να δημοσιεύεται. Οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες θα πρέπει να επιλέγονται βάσει των δεξιοτήτων, της πείρας και των γνώσεων τους, ενόψει των καθηκόντων τους. Όσο είναι δυνατόν, κατά την επιλογή τους, η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνά για την ισορροπημένη σύνθεση στις ανεξάρτητες ομάδες εμπειρογνώμωνων και τις ομάδες αξιολόγησης όσον αφορά τις διάφορες δεξιότητες, την πείρα, τις γνώσεις, τη γεωγραφική ποικιλότητα και το φύλο, ανάλογα με τον τομέα δράσης. Θα πρέπει, επίσης, να επιδιώκονται η κατάλληλη εναλλαγή των ανεξάρτητων εμπειρογνώμωνων και η κατάλληλη ισορροπία ιδιωτικού-δημόσιου τομέα.
- (48) Οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες δεν θα πρέπει να αξιολογούν, να συμβουλεύουν ή να παρέχουν βοήθεια για θέματα για τα οποία έχουν οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων, ιδίως όσον αφορά τη θέση τους κατά τον χρόνο της αξιολόγησης. Ειδικότερα, δεν θα πρέπει να βρίσκονται σε θέση από την οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τις πληροφορίες που λαμβάνουν εις βάρος της κοινοπραξίας την οποία αξιολογούν.
- (49) Μετά από αξιολόγηση των προτάσεων με τη βοήθεια ανεξάρτητων εμπειρογνώμωνων, η Επιτροπή επιλέγει τις δράσεις που θα χρηματοδοτήσει το Ταμείο. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώνονται για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης με την κατάταξη των επιλεγόμενων δράσεων και την πρόοδο των υποστηριζόμενων δράσεων.
- (50) Όταν προτείνουν νέα αμυντικά προϊόντα ή τεχνολογίες ή την αναβάθμιση υφιστάμενων αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, οι αιτούντες θα πρέπει να δεσμεύονται να τηρούν αρχές δεοντολογίας, όπως εκείνες που αφορούν την καλή διαβίωση των ανθρώπων και την προστασία του ανθρώπινου γονιδιώματος, οι οποίες αποτυπώνονται επίσης στο σχετικό ενωσιακό, εθνικό και διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής σύμβασης για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και, κατά περίπτωση, των πρωτοκόλλων της. Η Επιτροπή θα πρέπει να ελέγχει τις προτάσεις συστηματικά, ώστε να εντοπίζονται εκείνες που εγείρουν σοβαρά ζητήματα δεοντολογίας. Όπου αρμόζει, αυτές οι προτάσεις θα πρέπει να υπόκεινται σε αξιολόγηση δεοντολογίας.
- (51) Προκειμένου να προαχθεί μια ανοικτή εσωτερική αγορά, θα πρέπει να ενθαρρύνεται η συμμετοχή ΜΜΕ και εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης με διασυννοική δραστηριότητα, ως μελών κοινοπραξίας, ως υπεργολάβων ή ως άλλων νομικών οντοτήτων στην αλυσίδα εφοδιασμού.
- (52) Η Επιτροπή θα πρέπει να διατηρεί συνεχή διάλογο με τα κράτη μέλη και τη βιομηχανία προκειμένου να διασφαλισθεί η επιτυχία του Ταμείου. Θα πρέπει επίσης να συμμετέχει σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως συννομοθέτης και βασικό ενδιαφερόμενο μέρος.
- (53) Ο παρών κανονισμός καθορίζει δημοσιονομικό κονδύλιο για το Ταμείο το οποίο θα αποτελεί το ποσό προνομιακής αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 18 της Διοργανικής συμφωνίας της 16ης Δεκεμβρίου 2020 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και τους νέους ιδίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου ενός οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων (διοργανική συμφωνία της 16ης Δεκεμβρίου) ⁽¹³⁾, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού. Η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι διοικητικές διαδικασίες διατηρούνται όσο το δυνατόν πιο απλές και προκαλούν ένα ελάχιστο ποσό πρόσθετων δαπανών.

⁽¹²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

⁽¹³⁾ ΕΕ L 433Ι της 22.12.2020, σ. 28.

- (54) Ο δημοσιονομικός κανονισμός εφαρμόζεται στο Ταμείο, εκτός αν ορίζεται άλλως. Ο δημοσιονομικός κανονισμός θεσπίζει κανόνες για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης, μεταξύ των οποίων κανόνες για τις επιχορηγήσεις, τα βραβεία, τις προμήθειες, την έμμεση διαχείριση, τα χρηματοδοτικά μέσα, τις εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό και τη χρηματοδοτική συνδρομή.
- (55) Οι οριζόντιοι δημοσιονομικοί κανόνες που θεσπίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 322 ΣΛΕΕ εφαρμόζονται στον παρόντα κανονισμό. Οι εν λόγω κανόνες ορίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό και καθορίζουν ιδίως τη διαδικασία κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού μέσω επιχορηγήσεων, βραβείων, προμηθειών, έμμεσης εκτέλεσης, προβλέπουν δε ελέγχους της ευθύνης των οικονομικών φορέων. Οι κανόνες που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 322 ΣΛΕΕ αφορούν επίσης ένα γενικό καθεστώς αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης.
- (56) Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁴⁾ και τους κανονισμούς του Συμβουλίου (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 ⁽¹⁵⁾, (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 ⁽¹⁶⁾ και (ΕΕ) 2017/1939 ⁽¹⁷⁾, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων σχετικά με την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και τη διερεύνηση παρατυπιών, μεταξύ των οποίων απάτες, την ανάκτηση των απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, όταν χρειάζεται, την επιβολή διοικητικών κυρώσεων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τους κανονισμούς (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 και (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) έχει την εξουσία να διενεργεί διοικητικές έρευνες, μεταξύ των οποίων και επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, με στόχο να διαπιστωθεί αν υπήρξε απάτη, διαφθορά ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία έχει την εξουσία, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939 να διερευνά και να διώκει αξιόπινες πράξεις που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης κατά τα οριζόμενα στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁸⁾. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, κάθε πρόσωπο ή οντότητα που είναι αποδέκτης κονδυλίων της Ένωσης υποχρεούται να συνεργάζεται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και πρόσβαση στην Επιτροπή, στην OLAF, στο Ελεγκτικό Συνέδριο και, όσον αφορά τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, και να διασφαλίζει ότι κάθε τρίτος που συμμετέχει στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης παρέχει ισοδύναμα δικαιώματα.

- (57) Τρίτες χώρες που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) μπορούν να συμμετέχουν σε ενωσιακά προγράμματα στο πλαίσιο της συνεργασίας που εγκαθιδρύεται από τη συμφωνία για τον ΕΟΧ ⁽¹⁹⁾, η οποία προβλέπει την υλοποίηση των προγραμμάτων με βάση απόφαση που λαμβάνεται βάσει της εν λόγω συμφωνίας. Στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να εισαχθεί ειδική διάταξη που θα υποχρεώνει τις εν λόγω τρίτες χώρες να παρέχουν στον αρμόδιο διατάκτη, στην OLAF και στο Ελεγκτικό Συνέδριο τα αναγκαία δικαιώματα και πρόσβαση, ώστε να ασκούν πλήρως τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.
- (58) Σύμφωνα με τα σημεία 22 και 23 της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου, το Ταμείο θα πρέπει να αξιολογείται με βάση πληροφορίες που θα συλλέγονται σύμφωνα με ειδικές απαιτήσεις παρακολούθησης, ενώ παράλληλα θα αποφεύγεται ο διοικητικός φόρτος, ιδίως για τα κράτη μέλη, και η υπερβολική ρύθμιση. Οι εν λόγω απαιτήσεις θα πρέπει να χρειάζεται να περιλαμβάνουν μετρήσιμους δείκτες ως βάση για την αξιολόγηση των επιπτώσεων που θα έχει το Ταμείο στην πράξη. Η Επιτροπή θα πρέπει να προβεί σε ενδιάμεση αξιολόγηση το αργότερο τέσσερα έτη μετά την έναρξη της περιόδου υλοποίησης του Ταμείου, μεταξύ άλλων με σκοπό την υποβολή προτάσεων τροποποίησης του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να διενεργήσει μία τελική αξιολόγηση κατά το τέλος της περιόδου υλοποίησης του Ταμείου, για να εξετάσει τις οικονομικές δραστηριότητες όσον αφορά τα αποτελέσματα της δημοσιονομικής εκτέλεσης και, στο μέτρο του εφικτού κατά τον εν λόγω χρόνο, τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο εκ της υλοποίησης του Ταμείου. Η έκθεση τελικής αξιολόγησης θα πρέπει επίσης να βοηθήσει στον προσδιορισμό των τομέων στους οποίους η Ένωση εξαρτάται από τρίτες χώρες για την ανάπτυξη αμυντικών προϊόντων και

⁽¹⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

⁽¹⁵⁾ Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.1995, σ. 1).

⁽¹⁶⁾ Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2).

⁽¹⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

⁽¹⁸⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

⁽¹⁹⁾ ΕΕ L 1 της 3.1.1994, σ. 3.

τεχνολογιών. Στην τελική έκθεση θα πρέπει επίσης να αναλύονται η διασυνοριακή συμμετοχή ΜΜΕ και εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης σε υποστηριζόμενα από το Ταμείο σχέδια, καθώς και η συμμετοχή ΜΜΕ και εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης στην παγκόσμια αλυσίδα αξίας, και η συνεισφορά του Ταμείου στην αντιμετώπιση των ελλείψεων του σχεδίου ανάπτυξης δυνατοτήτων, ενώ θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με τις χώρες προέλευσης των αποδεκτών, τον αριθμό των κρατών μελών και συνδεδεμένων χωρών που συμμετέχουν στις επιμέρους δράσεις και την κατανομή των παραγόμενων δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ). Η Επιτροπή μπορεί επίσης να προτείνει τροποποιήσεις του παρόντος κανονισμού στην πορεία υλοποίησης του Ταμείου.

- (59) Η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί συστηματικά την υλοποίηση του Ταμείου και θα πρέπει να υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ετήσια έκθεση προόδου, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο τα συγκεκριμένα διδάγματα που αποκομίζονται από το EDIDP και την PADR λαμβάνονται υπόψη κατά την υλοποίηση του Ταμείου. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει να θεσπίσει τις αναγκαίες ρυθμίσεις παρακολούθησης. Η έκθεση δεν θα πρέπει να περιέχει ευαίσθητες πληροφορίες.
- (60) Λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της Ένωσης για την εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού η οποία συνήφθη βάσει της σύμβασης-πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή⁽²⁰⁾ και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, το Ταμείο θα συμβάλει στην ενσωμάτωση της κλιματικής δράσης στις πολιτικές της Ένωσης και στην επίτευξη του γενικού στόχου διάθεσης του 30 % των δαπανών του προϋπολογισμού της Ένωσης για τη στήριξη των κλιματικών στόχων. Σχετικές δράσεις θα προσδιοριστούν κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας και της υλοποίησης του Ταμείου και θα επαναξιολογηθούν στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησής του.
- (61) Αποτυπώνοντας τη σημασία της αντιμετώπισης της δραματικής απώλειας της βιοποικιλότητας, ο παρών κανονισμός συμβάλει στην ενσωμάτωση της δράσης για τη βιοποικιλότητα στις πολιτικές της Ένωσης και στην επίτευξη της συνολικής φιλοδοξίας να διατεθεί το 7,5 % των ετήσιων δαπανών στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2021-2027 σε στόχους για τη βιοποικιλότητα κατά το έτος 2024 και το 10 % των ετήσιων δαπανών στο πλαίσιο του ΠΔΠ σε στόχους για τη βιοποικιλότητα το 2026 και το 2027, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις υφιστάμενες αλληλεπικαλύψεις μεταξύ των στόχων για το κλίμα και των στόχων για τη βιοποικιλότητα σύμφωνα με τη διοργανική συμφωνία της 16ης Δεκεμβρίου 2020.
- (62) Δεδομένου ότι το Ταμείο θα πρέπει να στηρίζει μόνο τις φάσεις της έρευνας και της ανάπτυξης αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, η Ένωση δεν θα πρέπει, καταρχήν, να αποκτά την κυριότητα ή ΔΔΙ στα αμυντικά προϊόντα ή τις τεχνολογίες που προκύπτουν από τις χρηματοδοτούμενες δράσεις, εκτός αν η στήριξη της Ένωσης παρέχεται μέσω δημόσιων προμηθειών. Ωστόσο, όσον αφορά τις δράσεις έρευνας, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και συνδεδεμένες χώρες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τα αποτελέσματα των χρηματοδοτούμενων δράσεων προκειμένου να συμμετέχουν σε επακόλουθες συνεργατικές δράσεις ανάπτυξης.
- (63) Η στήριξη της Ένωσης δεν θα πρέπει να επηρεάζει τη μεταφορά προϊόντων συνδεδεμένων με τον τομέα της άμυνας εντός της Ένωσης, σύμφωνα με την οδηγία 2009/43/ΕΚ, ή την εξαγωγή προϊόντων, εξοπλισμού ή τεχνολογιών. Οι εξαγωγές στρατιωτικού εξοπλισμού και στρατιωτικών τεχνολογιών από τα κράτη μέλη ρυθμίζονται από την κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου⁽²¹⁾.
- (64) Η χρήση ευαίσθητων βασικών πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων, τεχνολογίας ή πληροφοριών, οι οποίες προκύπτουν πριν ή ανεξάρτητα από τη λειτουργία του Ταμείου, ή η πρόσβαση μη εξουσιοδοτημένων προσώπων στους καρπούς των υποστηριζόμενων από το Ταμείο δράσεων θα μπορούσε να θίξει τα συμφέροντα της Ένωσης ή ενός ή περισσότερων κρατών μελών της. Ο χειρισμός ευαίσθητων πληροφοριών θα πρέπει, κατά συνέπεια, να διέπεται από τη σχετική ενωσιακή και εθνική νομοθεσία.
- (65) Προκειμένου να διασφαλίζεται το απαιτούμενο επίπεδο ασφάλειας των διαβαθμισμένων πληροφοριών, θα πρέπει να τηρούνται οι ελάχιστες προδιαγραφές βιομηχανικής ασφάλειας κατά την υπογραφή διαβαθμισμένων συμφωνιών χρηματοδότησης. Για τον σκοπό αυτό, και σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής⁽²²⁾, η Επιτροπή κοινοποιεί τις εντολές ασφάλειας του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένου του οδηγού διαβάθμισης ασφάλειας, προς καθοδήγηση των ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων που ορίζονται από τα κράτη μέλη.

⁽²⁰⁾ ΕΕ L 282 της 19.10.2016, σ. 4.

⁽²¹⁾ Κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2008, για τον καθορισμό κοινών κανόνων που διέπουν τον έλεγχο των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού (ΕΕ L 335 της 13.12.2008, σ. 99).

⁽²²⁾ Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 2015, σχετικά με τους κανόνες ασφάλειας για την προστασία των διαβαθμιζόμενων πληροφοριών της ΕΕ (ΕΕ L 72 της 17.3.2015, σ. 53).

- (66) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση δύναται να θεσπίζει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που ορίζεται στο άρθρο 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (67) Η Επιτροπή θα πρέπει να διαχειρίζεται το Ταμείο λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις απαιτήσεις εμπιστευτικότητας και ασφάλειας, ιδίως όσον αφορά τις ευαίσθητες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των διαβαθμισμένων πληροφοριών.
- (68) Για να διασφαλιστεί η συνέχεια όσον αφορά την παροχή στήριξης στον σχετικό τομέα πολιτικής και να καταστεί δυνατή η υλοποίηση από την αρχή του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού αναδρομικώς από την 1η Ιανουαρίου 2021 και να τεθεί σε ισχύ επείγοντως.
- (69) Συνεπώς, ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1092 θα πρέπει να καταργηθεί,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ I

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Με τον παρόντα κανονισμό συστήνεται το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (το «Ταμείο»), όπως ορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695 για την περίοδο από της 1η Ιανουαρίου 2021 έως την 31η Δεκεμβρίου 2027. Η διάρκεια του Ταμείου ευθυγραμμίζεται με τη διάρκεια του ΠΔΠ 2021-2027.

Ο παρών κανονισμός καθορίζει τους στόχους του Ταμείου, τον προϋπολογισμό του για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2021 έως 31 Δεκεμβρίου 2027, τις μορφές ενωσιακής χρηματοδότησης και τους κανόνες για την εν λόγω χρηματοδότηση.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «νομική οντότητα»: νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί και αναγνωρίζεται ως τέτοιο βάσει του ενωσιακού, του εθνικού ή του διεθνούς δικαίου και το οποίο διαθέτει νομική προσωπικότητα και μπορεί να αποκτά δικαιώματα και υποχρεώσεις για ίδιο λογαριασμό, ή οντότητα χωρίς νομική προσωπικότητα σύμφωνα με το άρθρο 197 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού·
- 2) «αιτών»: νομική οντότητα που υποβάλλει αίτηση για στήριξη από το Ταμείο έπειτα από πρόσκληση υποβολής προτάσεων ή σύμφωνα με το άρθρο 195 πρώτη παράγραφος στοιχείο ε) του δημοσιονομικού κανονισμού·
- 3) «αποδέκτης»: νομική οντότητα με την οποία έχει υπογραφεί συμφωνία χρηματοδότησης ή στην οποία έχει κοινοποιηθεί απόφαση χρηματοδότησης·
- 4) «κοινοπραξία»: συνεργατική ομάδα αιτούντων ή αποδεκτών που διέπεται από συμφωνία και έχει συσταθεί με στόχο την υλοποίηση δράσης στο πλαίσιο του Ταμείου·
- 5) «συντονιστής»: νομική οντότητα που είναι μέλος κοινοπραξίας και έχει οριστεί από όλα τα μέλη της κοινοπραξίας ως κύριο σημείο επαφής της κοινοπραξίας με την Επιτροπή·

- 6) «έλεγχος»: η δυνατότητα άσκησης αποφασιστικής επιρροής σε νομική οντότητα, άμεσα ή έμμεσα, μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων·
- 7) «δομή εκτελεστικής διαχείρισης»: όργανο νομικής οντότητας, το οποίο έχει οριστεί σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και, εφόσον απαιτείται, αναφέρεται στον διευθύνοντα σύμβουλο, το οποίο διαμορφώνει τη στρατηγική, τους στόχους και τη γενική διεύθυνση της νομικής οντότητας και επιβλέπει και παρακολουθεί τη λήψη διαχειριστικών αποφάσεων·
- 8) «πρωτότυπο συστήματος»: μοντέλο προϊόντος ή τεχνολογίας που μπορεί να επιδείξει τις επιδόσεις σε επιχειρησιακό περιβάλλον·
- 9) «έγκριση»: το σύνολο της διαδικασίας κατά την οποία καταδεικνύεται ότι ο σχεδιασμός ενός αμυντικού προϊόντος, υλικού ή άυλου στοιχείου ή τεχνολογίας πληροί τις καθορισμένες απαιτήσεις, μέσω της παροχής αντικειμενικών αποδείξεων ότι πληρούνται οι ιδιαίτερες απαιτήσεις σχεδιασμού·
- 10) «πιστοποίηση»: η διαδικασία διά της οποίας μια εθνική αρχή πιστοποιεί ότι το αμυντικό προϊόν, υλικό ή άυλο στοιχείο ή τεχνολογία τηρεί τους εφαρμοστέους κανονισμούς·
- 11) «δράση έρευνας»: δράση συνισταμένη κυρίως σε δραστηριότητες έρευνας, ιδίως εφαρμοσμένης έρευνας και, κατά περίπτωση, θεμελιώδους έρευνας, με σκοπό την απόκτηση νέων γνώσεων και επικεντρωμένη αποκλειστικά σε αμυντικές εφαρμογές·
- 12) «δράση ανάπτυξης»: κάθε δράση που αποτελείται από προσανατολισμένες στην άμυνα δραστηριότητες πρωτίτως στη φάση της ανάπτυξης, και αφορά νέα αμυντικά προϊόντα ή τεχνολογίες ή την αναβάθμιση υφισταμένων, εξαιρουμένης της παραγωγής ή της χρήσης όπλων·
- 13) «ανατρεπτική τεχνολογία για την άμυνα»: τεχνολογία, αναβαθμισμένη ή εντελώς νέα, που επιφέρει ριζική μεταβολή η οποία οδηγεί σε αλλαγή παραδείγματος στην έννοια και τη διεξαγωγή των αμυντικών υποθέσεων, μεταξύ άλλων, αντικαθιστώντας τις υφιστάμενες αμυντικές τεχνολογίες ή καθιστώντας τις παρωχημένες·
- 14) «μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις» ή «ΜΜΕ»: μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις όπως ορίζεται στο άρθρο 2 του παραρτήματος στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής ⁽²³⁾·
- 15) «εταιρεία μεσαίας κεφαλαιοποίησης»: επιχείρηση που δεν αποτελεί ΜΜΕ και απασχολεί έως 3 000 άτομα, με τον αριθμό αυτόν να υπολογίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 3 έως 6 του παραρτήματος της σύστασης 2003/361/ΕΚ·
- 16) «συνδυαστικές πράξεις»: δράσεις που στηρίζονται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο συνδυαστικών μηχανισμών σύμφωνα με το άρθρο 2 σημείο 6) του δημοσιονομικού κανονισμού, οι οποίες συνδυάζουν μη επιστρεπτές μορφές στήριξης ή χρηματοδοτικά μέσα από τον προϋπολογισμό της Ένωσης με επιστρεπτές μορφές στήριξης από ιδρύματα αναπτυξιακής ή άλλης δημόσιας χρηματοδότησης καθώς και από εμπορικά χρηματοδοτικά ιδρύματα και επενδυτές·
- 17) «προεμπορικές προμήθειες»: προμήθειες υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης που περιλαμβάνουν καταμερισμό κινδύνων-οφελών υπό όρους αγοράς και ανταγωνιστική ανάπτυξη κατά φάσεις, όταν υφίσταται σαφής διαχωρισμός μεταξύ παρεχόμενων υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης και διάθεσης εμπορικών ποσοτήτων τελικών προϊόντων·
- 18) «διαχειριστής έργου»: αναθέτουσα αρχή εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα, διορισμένη από κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα ή ομάδα κρατών μελών ή συνδεδεμένων χωρών, για τη διαχείριση πολυεθνικών εξοπλιστικών σχεδίων σε μόνιμη ή σε ad-hoc βάση·
- 19) «αποτελέσματα»: κάθε υλική ή άυλη εκροή ορισμένης δράσης, για παράδειγμα δεδομένα, τεχνογνωσία ή πληροφορίες, ανεξαρτήτως μορφής ή φύσης και είτε μπορεί να προστατευτεί είτε όχι, καθώς και κάθε συνδεδεμένο με αυτήν δικαίωμα, συμπεριλαμβανομένων των ΔΔΙ·
- 20) «νέες πληροφορίες»: δεδομένα, τεχνογνωσία ή πληροφορίες που παράγονται κατά τη λειτουργία του Ταμείου, ανεξαρτήτως της μορφής ή της φύσης τους·

⁽²³⁾ Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

- 21) «διαβαθμισμένες πληροφορίες»: κάθε πληροφορία ή υλικό των οποίων η άνευ αδείας κοινολόγηση μπορεί να βλάψει ποικιλοτρόπως τα συμφέροντα της Ένωσης ή ενός ή περισσότερων κρατών μελών, και η οποία φέρει σήμανση διαβάθμισης ΕΕ ή αντίστοιχη σήμανση διαβάθμισης, όπως θεσπίστηκε στη συμφωνία μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνελλθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών οι οποίες ανταλλάσσονται προς το συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽²⁴⁾.
- 22) «ευαίσθητες πληροφορίες»: πληροφορίες και δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων διαβαθμισμένων πληροφοριών, που πρέπει να προστατεύονται από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση ή κοινολόγηση λόγω υποχρεώσεων που καθορίζονται από το ενωσιακό ή εθνικό δίκαιο, ή για την προστασία της ιδιωτικότητας ή της ασφάλειας φυσικού ή νομικού προσώπου
- 23) «ειδική έκθεση»: συγκεκριμένο πόρισμα δράσης έρευνας στο οποίο συνοψίζονται τα αποτελέσματα της δράσης και παρέχονται εκτενείς πληροφορίες σχετικά με τις βασικές αρχές, τους στόχους, τις εκβάσεις, τις βασικές ιδιότητες, τις πραγματοποιηθείσες δοκιμές, τα δυνητικά οφέλη, τις δυνητικές αμυντικές εφαρμογές και την αναμενόμενη πορεία αξιοποίησης της έρευνας προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με την κυριότητα των ΔΔΙ, χωρίς ωστόσο να απαιτείται η συμπεριληψη πληροφοριών σχετικά με τα ΔΔΙ.
- 24) «οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας»: νομική οντότητα η οποία είναι εγκατεστημένη σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή, εάν είναι εγκατεστημένη στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη τρίτη χώρα, οι δομές εκτελεστικής διαχείρισης της οποίας βρίσκονται σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα.

Άρθρο 3

Στόχοι

1. Γενικός στόχος του Ταμείου είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της αποδοτικότητας και της ικανότητας καινοτομίας της ευρωπαϊκής τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης στον τομέα της άμυνας (EBTBA) σε ολόκληρη την Ένωση, η οποία συμβάλλει στη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης και στην ελευθερία δράσης της, μέσω της στήριξης συνεργατικών δράσεων και διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ νομικών οντοτήτων σε ολόκληρη την Ένωση, ιδίως ΜΜΕ και εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης, καθώς και μέσω της ενίσχυσης και της βελτίωσης της ευελιξίας της αλυσίδας εφοδιασμού και της αλυσίδας αξίας στον τομέα της άμυνας, της διεύρυνσης της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ νομικών οντοτήτων και της καλύτερης αξιοποίησης του βιομηχανικού δυναμικού καινοτομίας, έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, σε κάθε στάδιο του βιομηχανικού κύκλου ζωής των αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών.

2. Το Ταμείο έχει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:

- α) να στηρίζει τη συνεργατική έρευνα που θα μπορούσε να ενισχύσει σημαντικά τις επιδόσεις των μελλοντικών δυνατοτήτων σε ολόκληρη την Ένωση, με σκοπό, αφενός, τη μεγιστοποίηση της καινοτομίας και την εισαγωγή νέων αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων των ανατρεπτικών τεχνολογιών για την άμυνα, και αφετέρου, τη βέλτιστη χρήση των δαπανών έρευνας στον τομέα της άμυνας στην Ένωση.
- β) να στηρίζει τη συνεργατική ανάπτυξη αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, συμβάλλοντας στην αύξηση της αποδοτικότητας των αμυντικών δαπανών εντός της Ένωσης, στην επίτευξη μεγαλύτερων οικονομιών κλίμακας, στη μείωση του κινδύνου περιττών αλληλεπικαλύψεων και, συνεπώς, στην προώθηση της υιοθέτησης ευρωπαϊκών αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών από την αγορά και στη μείωση του κατακερματισμού των αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών ανά την Ένωση, επιτυγχάνοντας, εντέλει αύξηση της τυποποίησης των αμυντικών συστημάτων και μεγαλύτερη διαλειτουργικότητα μεταξύ των δυνατοτήτων των κρατών μελών.

Η συνεργασία αυτή συνάδει με τις προτεραιότητες όσον αφορά τις αμυντικές δυνατότητες που συμφώνησαν από κοινού τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) και ιδίως στο πλαίσιο του σχεδίου ανάπτυξης δυνατοτήτων.

Εν προκειμένω, μπορούν επίσης να ληφθούν υπόψη, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, οι περιφερειακές και διεθνείς προτεραιότητες, όταν εξυπηρετούν τα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης, όπως ορίζονται στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ και εφόσον αποφεύγονται οι περιττές αλληλεπικαλύψεις και δεν αποκλείουν τη δυνατότητα συμμετοχής κανενός κράτους μέλους ή συνδεδεμένης χώρας.

⁽²⁴⁾ Συμφωνία των αντιπροσώπων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που συνήλθαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών οι οποίες ανταλλάσσονται προς το συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ C 202 της 8.7.2011, σ. 13).

Άρθρο 4

Προϋπολογισμός

1. Σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695, το χρηματοδοτικό κονδύλιο για την υλοποίηση του Ταμείου για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως την 31η Δεκεμβρίου 2027 ανέρχεται σε 7 953 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές.
2. Η κατανομή του ποσού της παραγράφου 1 είναι η εξής:
 - α) 2 651 000 000 EUR για δράσεις έρευνας·
 - β) 5 302 000 000 EUR για δράσεις ανάπτυξης.

Για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων καταστάσεων ή νέων εξελίξεων και αναγκών, η Επιτροπή μπορεί να αναδιανέμει το κονδύλιο για δράσεις έρευνας ή ανάπτυξης που ορίζεται στην παράγραφο 2, μέχρι το 20 %.

3. Το ποσό της παραγράφου 1 μπορεί επίσης να χρησιμοποιείται για τεχνική και διοικητική συνδρομή για την υλοποίηση του Ταμείου, όπως δραστηριότητες προετοιμασίας, παρακολούθησης, ελέγχου, λογιστικού ελέγχου και αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων του σχεδιασμού, της εγκατάστασης, της λειτουργίας και της συντήρησης των εταιρικών συστημάτων τεχνολογίας πληροφοριών.
4. Ποσοστό τουλάχιστον 4 % και έως 8 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 διατίθεται σε προσκλήσεις υποβολής προτάσεων ή χορήγηση χρηματοδότησης για τη στήριξη ανατρεπτικών τεχνολογιών για την άμυνα.

Άρθρο 5

Συνδεδεμένες χώρες

Η συμμετοχή στο Ταμείο είναι ανοικτή στα μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) τα οποία είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στη συμφωνία για τον ΕΟΧ (συνδεδεμένες χώρες).

Άρθρο 6

Στήριξη ανατρεπτικών τεχνολογιών για την άμυνα

1. Η Επιτροπή χορηγεί, μέσω εκτελεστικών πράξεων, χρηματοδότηση μετά από ανοικτές και δημόσιες διαβουλεύσεις για ανατρεπτικές τεχνολογίες για την άμυνα στους τομείς παρέμβασης που καθορίζονται στα προγράμματα εργασίας του άρθρου 24. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 34 παράγραφος 2.
2. Τα προγράμματα εργασίας καθορίζουν τις πλέον κατάλληλες μορφές χρηματοδότησης των ανωτέρω τεχνολογιών.

Άρθρο 7

Δεοντολογία

1. Οι δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Ταμείου τηρούν το σχετικό ενωσιακό, εθνικό και διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, οι εν λόγω δράσεις συνάδουν με τις αρχές δεοντολογίας που εκφράζονται επίσης στο σχετικό ενωσιακό, εθνικό και διεθνές δίκαιο.
2. Πριν από την υπογραφή συμφωνίας χρηματοδότησης, οι προτάσεις ελέγχονται από την Επιτροπή βάσει αυτοαξιολόγησης δεοντολογίας που πραγματοποιείται από την κοινοπραξία, προκειμένου να εντοπίζονται όσες εγείρουν σοβαρά ζητήματα δεοντολογίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τους όρους υλοποίησης των δράσεων. Κατά περίπτωση, αυτές οι προτάσεις υπόκεινται σε αξιολόγηση δεοντολογίας.

Οι έλεγχοι δεοντολογίας και οι διαδικασίες αξιολόγησης διενεργούνται από την Επιτροπή, με τη στήριξη ανεξάρτητων εμπειρογνώμωνων διοριζομένων κατά το άρθρο 26. Οι εν λόγω ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες έχουν διαφορετικό υπόβαθρο, και ειδικότερα αναγνωρισμένη εμπειρογνωσία σε θέματα δεοντολογίας στον τομέα της άμυνας, και είναι υπήκοοι όσο το δυνατόν περισσότερων κρατών μελών.

Οι όροι υλοποίησης των δεοντολογικών ευαίσθητων δράσεων καθορίζονται στη συμφωνία χρηματοδότησης.

Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες δεοντολογίας είναι κατά το δυνατόν διαφανείς και τις περιλαμβάνει στην ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησής της, σύμφωνα με το άρθρο 29.

3. Οι νομικές οντότητες που συμμετέχουν στη δράση λαμβάνουν κάθε σχετική έγκριση, ή άλλο υποχρεωτικό έγγραφο που απαιτείται από τις εθνικές ή τοπικές επιτροπές δεοντολογίας και άλλους φορείς όπως αρχές προστασίας δεδομένων, πριν από την έναρξη των σχετικών δραστηριοτήτων. Οι εν λόγω εγκρίσεις και άλλα έγγραφα φυλάσσονται σε αρχείο και υποβάλλονται στην Επιτροπή κατόπιν αιτήματος.

4. Οι προτάσεις που δεν θεωρούνται δεοντολογικά αποδεκτές απορρίπτονται.

Άρθρο 8

Υλοποίηση και μορφές χρηματοδότησης από την Ένωση

1. Το Ταμείο υλοποιείται υπό άμεση διαχείριση σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, συγκεκριμένες δράσεις μπορούν, σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, να υλοποιούνται υπό έμμεση διαχείριση από φορείς του άρθρου 62 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού. Αυτό δεν περιλαμβάνει τη διαδικασία επιλογής και χορήγησης του άρθρου 11 του παρόντος κανονισμού.
3. Το Ταμείο μπορεί να παρέχει χρηματοδότηση σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, μέσω επιχορηγήσεων, βραβείων και προμηθειών, και, ανάλογα με τη δράση, μέσω χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο συνδυαστικών πράξεων.
4. Οι συνδυαστικές πράξεις υλοποιούνται σύμφωνα με τον τίτλο X του δημοσιονομικού κανονισμού και τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/523.
5. Τα χρηματοδοτικά μέσα απευθύνονται αυστηρά προς τους αποδέκτες και μόνο.

Άρθρο 9

Επιλέξιμες νομικές οντότητες

1. Οι αποδέκτες και οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν σε δράση είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα.
2. Οι υποδομές, οι εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι πόροι των αποδεκτών και των υπεργολάβων με συμμετοχή σε δράση που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς δράσης υποστηριζόμενης από το Ταμείο πρέπει να βρίσκονται στο έδαφος κράτους μέλους ή συνδεδεμένης χώρας καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης, οι δε δομές εκτελεστικής διαχείρισής τους πρέπει να είναι εγκατεστημένες στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα.
3. Για τους σκοπούς δράσης υποστηριζόμενης από το Ταμείο, οι αποδέκτες και οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν σε δράση δεν υπόκεινται σε έλεγχο από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή οντότητα αυτής.
4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3, νομική οντότητα που είναι εγκατεστημένη στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα και ελέγχεται από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή οντότητα αυτής είναι επιλέξιμη ως αποδέκτης ή υπεργολάβος με συμμετοχή σε δράση μόνον εφόσον διατίθενται στην Επιτροπή εγγυήσεις που έχουν εγκριθεί από το κράτος μέλος ή τη συνδεδεμένη τρίτη χώρα όπου είναι εγκατεστημένη σύμφωνα με τις εθνικές της διαδικασίες. Οι εγγυήσεις μπορούν να αναφέρονται στη δομή εκτελεστικής διαχείρισης της νομικής οντότητας που είναι εγκατεστημένη στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα. Εφόσον θεωρηθεί κατάλληλο από το κράτος μέλος ή τη συνδεδεμένη χώρα όπου είναι εγκατεστημένη η νομική οντότητα, οι εγγυήσεις μπορούν επίσης να αναφέρονται σε ειδικά κυβερνητικά δικαιώματα όσον αφορά τον έλεγχο της νομικής οντότητας.

Οι εγγυήσεις εξασφαλίζουν ότι η συμμετοχή σε δράση μιας τέτοιας νομικής οντότητας δεν θα αντιβαίνει στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της, όπως αυτά ορίζονται στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ, σύμφωνα με τον Τίτλο V ΣΕΕ, ή στους στόχους του άρθρου 3 του παρόντος κανονισμού. Οι εγγυήσεις είναι επίσης σύμφωνες με τα άρθρα 20 και 23 του παρόντος κανονισμού. Οι εγγυήσεις τεκμηριώνουν συγκεκριμένα ότι, για τους σκοπούς της δράσης, έχουν θεσπιστεί μέτρα που διασφαλίζουν ότι:

- α) ο έλεγχος επί της νομικής οντότητας δεν ασκείται με τρόπο που εμποδίζει ή περιορίζει την ικανότητά της να εκτελέσει αποτελεσματικά τη δράση, που επιβάλλει περιορισμούς όσον αφορά τις υποδομές της, τις εγκαταστάσεις της, τα περιουσιακά της στοιχεία, τους πόρους της, τη διανοητική της ιδιοκτησία ή την τεχνογνωσία της που απαιτούνται για τους σκοπούς της δράσης, ή που υπονομεύει τις δυνατότητες και τα πρότυπά της τα οποία είναι απαραίτητα για την εκτέλεση της δράσης·
- β) αποτρέπεται η πρόσβαση μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας ή οντότητας μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας σε ευαίσθητες πληροφορίες που αφορούν τη δράση και οι υπάλληλοι ή άλλα πρόσωπα που συμμετέχουν στη δράση διαθέτουν εθνική εξουσιοδότηση ασφάλειας από κράτος μέλος ή από συνδεδεμένη χώρα, κατά περίπτωση·
- γ) τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας που απορρέουν από τη δράση και τα αποτελέσματα αυτής παραμένουν στην κυριότητα του αποδέκτη κατά τη διάρκεια και μετά την ολοκλήρωση της δράσης, δεν υπόκεινται σε έλεγχο ή περιορισμό από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή οντότητα αυτής και δεν εξάγονται εκτός της Ένωσης ή εκτός των συνδεδεμένων χωρών, ούτε παρέχεται πρόσβαση σε αυτά εκτός της Ένωσης ή των συνδεδεμένων χωρών, χωρίς την έγκριση του κράτους μέλους ή της συνδεδεμένης χώρας όπου είναι εγκατεστημένη η νομική οντότητα και σύμφωνα με τους στόχους του άρθρου 3.

Εφόσον θεωρηθεί κατάλληλο από το κράτος μέλος ή τη συνδεδεμένη χώρα όπου είναι εγκατεστημένη η νομική οντότητα, μπορούν να παρέχονται πρόσθετες εγγυήσεις.

Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή του άρθρου 34 σχετικά με οποιαδήποτε νομική οντότητα θεωρηθεί επιλέξιμη σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.

5. Όταν δεν υπάρχουν ανταγωνιστικά υποκατάστατα άμεσα διαθέσιμα στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα, οι αποδέκτες και οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν σε δράση μπορούν να χρησιμοποιούν τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποδομές, τις εγκαταστάσεις και τους πόρους τους που βρίσκονται ή διατηρούνται εκτός του εδάφους των κρατών μελών της Ένωσης ή των συνδεδεμένων χωρών, εφόσον η χρήση αυτή δεν αντιβαίνει στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της, συνάδει με τους στόχους του άρθρου 3 και τηρεί τα άρθρα 20 και 23.

Οι δαπάνες που σχετίζονται με τις εν λόγω δραστηριότητες δεν είναι επιλέξιμες για στήριξη από το Ταμείο.

6. Κατά την εκτέλεση επιλέξιμης δράσης, οι αποδέκτες και οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν στη δράση μπορούν επίσης να συνεργάζονται με νομικές οντότητες εγκατεστημένες εκτός του εδάφους των κρατών μελών ή συνδεδεμένων χωρών ή που ελέγχονται από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή από οντότητα αυτής, μεταξύ άλλων, χρησιμοποιώντας τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποδομές, τις εγκαταστάσεις και τους πόρους αυτών των νομικών οντοτήτων, εφόσον αυτό δεν αντιβαίνει στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της. Η συνεργασία αυτή συνάδει με τους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 και συμμορφώνεται με τα άρθρα 20 και 23.

Δεν επιτρέπεται η χωρίς άδεια πρόσβαση μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας ή άλλης οντότητας μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας σε διαβαθμισμένες πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση της δράσης και αποφεύγονται οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στην ασφάλεια της προμήθειας εισροών απαραίτητων για τη δράση.

Οι δαπάνες που σχετίζονται με τις εν λόγω δραστηριότητες δεν είναι επιλέξιμες για στήριξη από το Ταμείο.

7. Οι αιτούντες υποβάλλουν όλες τις συναφείς πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση των κριτηρίων επιλεξιμότητας. Αν, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης μιας δράσης, γίνει μια αλλαγή η οποία θα μπορούσε να θέσει υπό αμφισβήτηση την εκπλήρωση των κριτηρίων επιλεξιμότητας, η σχετική νομική οντότητα ενημερώνει την Επιτροπή, η οποία αξιολογεί κατά πόσον εξακολουθούν να πληρούνται τα εν λόγω κριτήρια επιλεξιμότητας και εξετάζει τον ενδεχόμενο αντίκτυπο της αλλαγής επί της χρηματοδότησης της δράσης.

8. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως υπεργολάβοι που συμμετέχουν σε δράση νοούνται οι υπεργολάβοι με άμεση συμβατική σχέση με αποδέκτη, άλλοι υπεργολάβοι στους οποίους έχει κατανεμηθεί τουλάχιστον το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της δράσης και υπεργολάβοι οι οποίοι ενδέχεται να χρειαστούν πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες προκειμένου να εκτελέσουν τη δράση. Οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν σε δράση δεν είναι μέλη της κοινοπραξίας.

Άρθρο 10

Επιλέξιμες δράσεις

1. Επιλέξιμες για χρηματοδότηση είναι μόνον οι δράσεις οι οποίες υλοποιούν τους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3.
2. Το Ταμείο υποστηρίζει δράσεις που καλύπτουν τόσο νέα αμυντικά προϊόντα και τεχνολογίες όσο και την αναβάθμιση υφιστάμενων αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, εφόσον η χρήση προϋπαρχουσών πληροφοριών που απαιτούνται για την εκτέλεση της δράσης αναβάθμισης δεν υπόκειται σε περιορισμό από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας, άμεσα ή έμμεσα μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων, κατά τρόπο ώστε να μην είναι δυνατή η εκτέλεση της δράσης.
3. Μια επιλέξιμη δράση αφορά μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δραστηριότητες:
 - α) δραστηριότητες που αποσκοπούν στη δημιουργία, τη στήριξη και τη βελτίωση γνώσεων, προϊόντων και τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων ανατρεπτικών τεχνολογιών για την άμυνα, που μπορούν να προσφέρουν σημαντικά αποτελέσματα στον τομέα της άμυνας·
 - β) δραστηριότητες που αποσκοπούν στην αύξηση της διαλειτουργικότητας και της ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένης της ασφαλούς παραγωγής και ανταλλαγής δεδομένων, την εκμάθηση κρίσιμων αμυντικών τεχνολογιών, την ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού ή την απόκτηση της δυνατότητας αποτελεσματικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων για αμυντικά προϊόντα και τεχνολογίες·
 - γ) μελέτες, όπως μελέτες σκοπιμότητας για να διερευνηθεί κατά πόσον είναι εφικτές νέες ή αναθεωρημένες τεχνολογίες, προϊόντα, διεργασίες, υπηρεσίες και λύσεις·
 - δ) τον σχεδιασμό ενός αμυντικού προϊόντος, υλικού ή άυλου στοιχείου ή τεχνολογίας, και τον προσδιορισμό των τεχνικών προδιαγραφών σύμφωνα με τις οποίες έχει αναπτυχθεί ο σχεδιασμός αυτός, συμπεριλαμβανομένης τυχόν εκτέλεσης τμηματικών δοκιμών για τη μείωση των κινδύνων σε βιομηχανικό ή αντιπροσωπευτικό περιβάλλον·
 - ε) την ανάπτυξη πρωτοτύπου για ένα αμυντικό προϊόν, υλικό ή άυλο στοιχείο ή τεχνολογία·
 - στ) την εκτέλεση δοκιμών για αμυντικό προϊόν, υλικό ή άυλο στοιχείο ή τεχνολογία·
 - ζ) την έγκριση αμυντικού προϊόντος, υλικού ή άυλου στοιχείου ή τεχνολογίας·
 - η) την πιστοποίηση αμυντικού προϊόντος, υλικού ή άυλου στοιχείου ή τεχνολογίας·
 - θ) την ανάπτυξη τεχνολογιών ή υλικών που αυξάνουν την αποδοτικότητα σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών.
4. Η δράση πραγματοποιείται από νομικές οντότητες που συνεργάζονται στο πλαίσιο κοινοπραξίας τουλάχιστον τριών επιλέξιμων νομικών οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες σε τουλάχιστον τρία διαφορετικά κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες. Τουλάχιστον τρεις από τις εν λόγω επιλέξιμες νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε τουλάχιστον δύο διαφορετικά κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες δεν τελούν, καθ' όλη την περίοδο της υλοποίησης της δράσης, υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο της ίδιας νομικής οντότητας και δεν αλληλοελέγχονται,
5. Η παράγραφος 4 δεν εφαρμόζεται σε δράσεις που αφορούν ανατρεπτικές τεχνολογίες για την άμυνα ή δράσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο γ).
6. Δράσεις για την ανάπτυξη προϊόντων και τεχνολογιών των οποίων η χρήση, η ανάπτυξη ή η παραγωγή απαγορεύεται από το εφαρμοστέο διεθνές δίκαιο δεν είναι επιλέξιμες προς στήριξη από το Ταμείο.

Επιπλέον, δράσεις για την ανάπτυξη φονικών αυτόνομων οπλικών συστημάτων χωρίς τη δυνατότητα ουσιώδους ανθρώπινου ελέγχου επί των αποφάσεων επιλογής και εμπλοκής κατά τη διενέργεια επιθέσεων κατά ανθρώπων δεν είναι επιλέξιμες για στήριξη από το Ταμείο, με την επιφύλαξη της δυνατότητας χρηματοδότησης δράσεων για την ανάπτυξη συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και αντίμετρων για αμυντικούς σκοπούς.

Άρθρο 11

Διαδικασία επιλογής και χορήγησης

1. Η χρηματοδότηση της Ένωσης χορηγείται έπειτα από προσκλήσεις υποβολής ανταγωνιστικών προτάσεων που προκηρύσσονται σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό.

Σε ορισμένες δεόντως αιτιολογημένες και εξαιρετικές περιστάσεις, η ενωσιακή χρηματοδότηση μπορεί επίσης να χορηγείται χωρίς πρόσκληση για υποβολή προτάσεων σύμφωνα με το άρθρο 195 πρώτη παράγραφος στοιχείο ε) του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Η Επιτροπή, μέσω εκτελεστικών πράξεων, χορηγεί τη χρηματοδότηση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 34 παράγραφος 2.

Άρθρο 12

Κριτήρια χορήγησης

Κάθε πρόταση αξιολογείται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) τη συνεισφορά της στην αριστεία ή δυνατότητα ανατρεπτικής προόδου στον αμυντικό τομέα, ιδίως όταν αποδεικνύεται ότι τα αναμενόμενα αποτελέσματα της προτεινόμενης δράσης παρουσιάζουν σημαντικά πλεονεκτήματα σε σύγκριση με τα υφιστάμενα αμυντικά προϊόντα ή τεχνολογίες·
 - β) τη συνεισφορά της στην καινοτομία και την τεχνολογική ανάπτυξη της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας, ιδίως όταν αποδεικνύεται ότι η προτεινόμενη δράση περιλαμβάνει πρωτοποριακές ή νέες έννοιες και προσεγγίσεις, νέες ελπιδοφόρες μελλοντικές τεχνολογικές βελτιώσεις ή την εφαρμογή τεχνολογιών ή εννοιών που δεν εφαρμόζονταν έως τότε στον τομέα της άμυνας, αποφεύγοντας παράλληλα τις περιττές αλληλεπικαλύψεις·
 - γ) τη συμβολή της στην ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας, όταν αποδεικνύεται ότι η προτεινόμενη δράση επιφέρει αποδεδειγμένα θετική ισορροπία μεταξύ της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του κόστους, δημιουργώντας έτσι νέες ευκαιρίες στην αγορά σε ολόκληρη την Ένωση και πέραν αυτής και επιταχύνοντας την ανάπτυξη των εταιρειών σε ολόκληρη την Ένωση·
 - δ) τη συμβολή της στην αυτονομία της ΕΒΤΒΑ, μεταξύ άλλων μέσω της αύξησης της μη εξάρτησης από πηγές εκτός Ένωσης και της ενίσχυσης της ασφάλειας του εφοδιασμού, καθώς και στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης σύμφωνα με τις προτεραιότητες που αναφέρονται στο άρθρο 3
 - ε) τη συνεισφορά της στη δημιουργία νέων διασυννοριακών συνεργασιών μεταξύ νομικών οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες σε κράτη μέλη ή σε συνδεδεμένες χώρες, ιδίως ΜΜΕ και εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης με σημαντική συμμετοχή στη δράση, ως αποδέκτες, υπεργολάβοι ή ως άλλες νομικές οντότητες στην αλυσίδα εφοδιασμού και οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες πλην εκείνων στις οποίες είναι εγκατεστημένες οι συνεργαζόμενες νομικές οντότητες της κοινοπραξίας που δεν είναι ΜΜΕ ή εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης·
- στ) την ποιότητα και αποδοτικότητα της υλοποίησης της δράσης.

Άρθρο 13

Ποσοστά συγχρηματοδότησης

1. Το Ταμείο χρηματοδοτεί έως και το 100 % των επιλέξιμων δαπανών δραστηριότητας που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού με την επιφύλαξη του άρθρου 190 του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου:

- α) για τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο ε), η στήριξη από το Ταμείο δεν υπερβαίνει το 20 % των επιλέξιμων δαπανών·
- β) για τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχεία στ), ζ) και η), η στήριξη από το Ταμείο δεν υπερβαίνει το 80 % των επιλέξιμων δαπανών.

3. Το ποσοστό χρηματοδότησης των δράσεων ανάπτυξης αυξάνεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) μια δράση που αναπτύσσεται ως σχέδιο στο πλαίσιο της PESCO που έχει θεσπιστεί με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/2315 του Συμβουλίου ⁽²⁵⁾, μπορεί να λάβει ποσοστό χρηματοδότησης αυξημένο κατά 10 επιπλέον ποσοστιαίες μονάδες·
- β) μια δραστηριότητα μπορεί να λάβει αυξημένο ποσοστό χρηματοδότησης, όπως αναφέρεται στο παρόν στοιχείο, όταν τουλάχιστον το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της δραστηριότητας κατανέμεται σε ΜΜΕ εγκατεστημένες σε κράτη μέλη ή σε συνδεδεμένες χώρες που συμμετέχουν στη δραστηριότητα ως αποδέκτες, υπεργολάβοι ή άλλες νομικές οντότητες στην αλυσίδα εφοδιασμού.
- Το ποσοστό χρηματοδότησης μπορεί να αυξηθεί κατά αριθμό εκατοστιαίων μονάδων ισοδύναμο με το ποσοστό των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της δραστηριότητας που κατανέμεται σε ΜΜΕ εγκατεστημένες σε κράτη μέλη ή σε συνδεδεμένες χώρες στις οποίες είναι εγκατεστημένοι οι αποδέκτες που δεν είναι ΜΜΕ και οι οποίες συμμετέχουν στη δραστηριότητα ως αποδέκτες, υπεργολάβοι ή άλλες νομικές οντότητες στην αλυσίδα εφοδιασμού, έως 5 ποσοστιαίες μονάδες επιπλέον.
- Το ποσοστό χρηματοδότησης μπορεί να αυξηθεί κατά αριθμό εκατοστιαίων μονάδων ισοδύναμο με το διπλάσιο του ποσοστού των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της δραστηριότητας που κατανέμεται σε ΜΜΕ εγκατεστημένες σε κράτη μέλη ή σε συνδεδεμένες χώρες πλην εκείνων στις οποίες είναι εγκατεστημένοι οι αποδέκτες που δεν είναι ΜΜΕ και οι οποίες συμμετέχουν στη δραστηριότητα ως αποδέκτες, υπεργολάβοι ή ως άλλες νομικές οντότητες στην αλυσίδα εφοδιασμού.
- γ) μια δραστηριότητα μπορεί να λάβει ποσοστό χρηματοδότησης αυξημένο κατά 10 επιπλέον εκατοστιαίες μονάδες όταν το 15 % τουλάχιστον των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της δραστηριότητας κατανέμεται σε εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης εγκατεστημένες στα κράτη μέλη ή σε συνδεδεμένες χώρες.

Η συνολική αύξηση του ποσοστού χρηματοδότησης μιας δραστηριότητας δεν υπερβαίνει τις 35 ποσοστιαίες μονάδες κατόπιν εφαρμογής των στοιχείων α), β) και γ),

Η στήριξη από το Ταμείο, συμπεριλαμβανομένων των αυξημένων ποσοστών χρηματοδότησης, δεν καλύπτει πάνω από το 100 % των επιλέξιμων δαπανών της δράσης.

Άρθρο 14

Χρηματοδοτική ικανότητα

1. Παρά το άρθρο 198 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού, μόνο η χρηματοδοτική ικανότητα του συντονιστή επαληθεύεται και μόνον όταν το ποσό της χρηματοδότησης που ζητείται από την Ένωση είναι τουλάχιστον 500 000 EUR.

Ωστόσο, όπου υπάρχουν εύλογες αμφιβολίες για τη χρηματοδοτική ικανότητα ενός από τους αιτούντες ή του συντονιστή, η Επιτροπή επαληθεύει επίσης τη χρηματοδοτική ικανότητα όλων των αιτούντων και του συντονιστή ακόμα και όταν η ζητούμενη χρηματοδότηση από την Ένωση είναι κάτω των 500 000 EUR.

2. Η χρηματοδοτική ικανότητα δεν επαληθεύεται για νομικές οντότητες τη βιωσιμότητα των οποίων εγγυώνται οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.

3. Εάν η χρηματοδοτική ικανότητα του συντονιστή είναι διαρθρωτικά εγγυημένη από άλλη νομική οντότητα, τότε επαληθεύεται η χρηματοδοτική ικανότητα της εν λόγω άλλης νομικής οντότητας.

Άρθρο 15

Έμμεσες δαπάνες

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 181 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι έμμεσες επιλέξιμες δαπάνες προσδιορίζονται με την εφαρμογή κατ' αποκοπή συντελεστή 25 % επί του συνόλου των άμεσων επιλέξιμων δαπανών της δραστηριότητας, εξαιρουμένων των άμεσων επιλέξιμων δαπανών για υπεργολαβίες και στήριξη για τρίτους καθώς και κάθε μοναδιαίας δαπάνης ή κατ' αποκοπή ποσού που περιλαμβάνει έμμεσες δαπάνες.

2. Εναλλακτικώς, οι έμμεσες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να προσδιορίζονται σύμφωνα με τις συνήθεις πρακτικές κοστολόγησης του αποδέκτη με βάση τις πραγματικές έμμεσες δαπάνες, εφόσον οι εν λόγω πρακτικές είναι αποδεκτές από τις εθνικές αρχές για παρόμοιες δραστηριότητες στον τομέα της άμυνας, σύμφωνα με το άρθρο 185 του δημοσιονομικού κανονισμού, και έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή από τον αποδέκτη.

⁽²⁵⁾ Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/2315 του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2017, για τη θεσμοθέτηση μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας (PESCO) και την κατάρτιση του καταλόγου των συμμετεχόντων κρατών μελών (ΕΕ L 331 της 14.12.2017, σ. 57).

Άρθρο 16

Χρήση συνεισφοράς που δεν συνδέεται με δαπάνες ή ενιαίου εφάπαξ ποσού

Όταν η ενωσιακή επιχορήγηση συγχρηματοδοτεί λιγότερο από το 50 % των συνολικών δαπανών της δράσης, η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιεί:

- α) συνεισφορά που δεν σχετίζεται με τις δαπάνες κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 180 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού η οποία βασίζεται στην επίτευξη αποτελεσμάτων που υπολογίζονται ως προς τα ορόσημα που έχουν οριστεί εκ των προτέρων ή μέσω δεικτών επιδόσεων· ή
- β) ενιαίο κατ' αποκοπή ποσό κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 182 του δημοσιονομικού κανονισμού το οποίο βασίζεται στον προσωρινό προϋπολογισμό της δράσης που έχει ήδη εγκριθεί από τις εθνικές αρχές των συγχρηματοδοτούντων κρατών μελών και συνδεδεμένων χωρών.

Στο κατ' αποκοπή ποσό του στοιχείου β) του πρώτου εδαφίου περιλαμβάνονται και οι έμμεσες δαπάνες.

Άρθρο 17

Προεμπορικές προμήθειες

1. Η Ένωση μπορεί να υποστηρίξει προεμπορικές προμήθειες χορηγώντας επιχορήγηση σε αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς όπως ορίζονται στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ ⁽²⁶⁾ και 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁷⁾ που αναθέτουν από κοινού συμβάσεις υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας ή συντονίζουν τις διαδικασίες προμηθειών τους.
2. Οι διαδικασίες προμήθειας της παραγράφου 1:
 - α) συμμορφώνονται με τον παρόντα κανονισμό·
 - β) μπορούν να επιτρέπουν την ανάθεση περισσότερων της μίας συμβάσεων στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας («πολυπορισμός»)·
 - γ) προβλέπουν την ανάθεση των συμβάσεων στην/στις πλέον οικονομικά συμφέρουσα/-ες προσφορά/-ές, αποφεύγοντας συγκρούσεις συμφερόντων.

Άρθρο 18

Κεφάλαιο εγγύησης

Οι συνεισφορές σε μηχανισμό αλληλασφάλισης μπορούν να καλύπτουν τον κίνδυνο που συνδέεται με την ανάκτηση των χρηματικών ποσών που οφείλονται από αποδέκτες και θεωρούνται επαρκής εγγύηση βάσει του δημοσιονομικού κανονισμού. Εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 37 του κανονισμού(ΕΕ) 2021/695.

Άρθρο 19

Κριτήρια επιλεξιμότητας για προμήθειες και βραβεία

1. Τα άρθρα 9 και 10 εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, στα βραβεία.
2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 176 του δημοσιονομικού κανονισμού, το άρθρο 9 του παρόντος κανονισμού καθώς και το άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, για την προμήθεια των μελετών που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του παρόντος κανονισμού.

⁽²⁶⁾ Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ. (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65).

⁽²⁷⁾ Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243).

ΤΙΤΛΟΣ II

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Άρθρο 20

Κυριότητα των αποτελεσμάτων των δράσεων έρευνας

1. Τα αποτελέσματα των δράσεων έρευνας που υποστηρίζει το Ταμείο ανήκουν στους αποδέκτες που τα έχουν παραγάγει. Στην περίπτωση που νομικές οντότητες παράγουν από κοινού αποτελέσματα και δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν οι επιμέρους συνεισφορές τους ή είναι αδύνατον να διαχωριστούν αυτά τα κοινά αποτελέσματα, οι νομικές οντότητες έχουν συγκυριότητα επί των αποτελεσμάτων. Οι συγκύριοι συνάπτουν συμφωνία όσον αφορά την κατανομή των μεριδίων τους και τους όρους άσκησης της συγκυριότητάς τους σύμφωνα με τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, όπου η στήριξη της Ένωσης παρέχεται υπό τη μορφή δημόσιων συμβάσεων, τα αποτελέσματα δράσεων έρευνας που υποστηρίζονται από το Ταμείο περιέρχονται στην κυριότητα της Ένωσης. Τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες έχουν δικαιώματα πρόσβασης στα αποτελέσματα, δωρεάν, κατόπιν γραπτού αιτήματος.
3. Τα αποτελέσματα των δράσεων έρευνας που υποστηρίζονται από το Ταμείο δεν υπόκεινται σε κανέναν έλεγχο ή περιορισμό από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή από οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας, άμεσα ή έμμεσα, μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης μεταφοράς τεχνολογίας.
4. Όσον αφορά τα αποτελέσματα που παράγουν οι αποδέκτες μέσω δράσεων έρευνας υποστηριζόμενων από το Ταμείο και με την επιφύλαξη της παραγράφου 9 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή ενημερώνεται εκ των προτέρων σχετικά με οποιαδήποτε μεταβίβαση κυριότητας ή χορήγηση αποκλειστικής άδειας σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή σε οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας. Όπου η μεταβίβαση κυριότητας ή η παραχώρηση αποκλειστικής άδειας αντιβαίνει στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της ή στους στόχους του άρθρου 3, η χρηματοδότηση που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του Ταμείου επιστρέφεται.
5. Οι εθνικές αρχές των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών έχουν δικαιώματα πρόσβασης στις ειδικές εκδόσεις. Τα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης παραχωρούνται ατελώς και μεταβιβάζονται από την Επιτροπή στα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες, αφού διασφαλιστεί από την Επιτροπή η δέουσα εμπιστευτικότητα.
6. Οι εθνικές αρχές των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών χρησιμοποιούν την ειδική έκδοση αποκλειστικά για σκοπούς σχετικούς με τη χρήση από τις ένοπλες δυνάμεις ή τις δυνάμεις ασφάλειας ή τις υπηρεσίες πληροφοριών τους ή για λογαριασμό τους, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο των προγραμμάτων συνεργασίας τους. Η εν λόγω χρήση περιλαμβάνει τη μελέτη, την αξιολόγηση, την εκτίμηση, την έρευνα, τον σχεδιασμό και την αποδοχή και πιστοποίηση προϊόντων, τη λειτουργία, την κατάρτιση και τη διάθεση, καθώς και την αξιολόγηση και τη σύνταξη τεχνικών απαιτήσεων για τις δημόσιες συμβάσεις.
7. Οι αποδέκτες παρέχουν δωρεάν δικαιώματα πρόσβασης στα αποτελέσματα δράσεων έρευνας που υποστηρίζονται από το Ταμείο, στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, για τον δεόντως αιτιολογημένο σκοπό της ανάπτυξης, εφαρμογής και παρακολούθησης των υφιστάμενων πολιτικών ή προγραμμάτων της Ένωσης στους τομείς αρμοδιότητάς της. Τα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης περιορίζονται σε μη εμπορική και μη ανταγωνιστική χρήση.
8. Στις συμφωνίες χρηματοδότησης και στις συμβάσεις για προεμπορικές προμήθειες προβλέπονται ειδικές διατάξεις όσον αφορά την κυριότητα, τα δικαιώματα πρόσβασης και τις άδειες, με σκοπό την εξασφάλιση της μέγιστης αφομοίωσης των αποτελεσμάτων και την αποφυγή κάθε αθέμιτου πλεονεκτήματος. Οι αναθέτουσες αρχές έχουν τουλάχιστον δικαιώματα δωρεάν πρόσβασης στα αποτελέσματα για ίδια χρήση και έχουν επίσης το δικαίωμα να παραχωρούν, ή να απαιτούν από τους αποδέκτες να παραχωρήσουν, μη αποκλειστικές άδειες σε τρίτους με σκοπό την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων υπό θεμιτές και εύλογες προϋποθέσεις, χωρίς δικαίωμα περαιτέρω χορήγησης άδειας. Όλα τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες έχουν δωρεάν πρόσβαση στην ειδική έκδοση. Σε περίπτωση που κάποιος ανάδοχος δεν εκμεταλλευτεί εμπορικά τα αποτελέσματα μέσα σε δεδομένο χρονικό διάστημα μετά την προεμπορική προμήθεια όπως ορίζεται στη σύμβαση, μεταβιβάζει στις αναθέτουσες αρχές κάθε δικαίωμά του κυριότητας επί των αποτελεσμάτων.
9. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την εξαγωγή προϊόντων, εξοπλισμού ή τεχνολογιών που ενσωματώνουν αποτελέσματα δράσεων έρευνας οι οποίες υποστηρίζονται από το Ταμείο, και δεν θίγει τη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών όσον αφορά την πολιτική εξαγωγών τους για προϊόντα που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας.

10. Όταν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες, πολυμερώς ή στο πλαίσιο της Ένωσης, έχουν από κοινού συνάψει μία ή περισσότερες συμβάσεις με έναν ή περισσότερους αποδέκτες για να αναπτύξουν περαιτέρω από κοινού αποτελέσματα δράσεων έρευνας υποστηριζόμενων από το Ταμείο, έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα εν λόγω αποτελέσματα εφόσον ανήκουν σε αυτούς τους αποδέκτες και είναι αναγκαία για την εκτέλεση της σύμβασης ή των συμβάσεων. Τα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης χορηγούνται δωρεάν και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις με σκοπό να εξασφαλιστεί ότι χρησιμοποιούνται μόνο για τους σκοπούς της σύμβασης ή των συμβάσεων και ότι τηρείται η δέουσα εμπιστευτικότητα.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 21

Πρόσθετα κριτήρια επιλεξιμότητας για δράσεις ανάπτυξης

1. Η κοινοπραξία αποδεικνύει ότι οι δαπάνες δράσης οι οποίες δεν καλύπτονται από τη στήριξη της Ένωσης θα καλύπτονται από άλλα μέσα χρηματοδότησης, όπως από τις συνεισφορές των κρατών μελών ή των συνδεδεμένων χωρών ή τη συγχρηματοδότηση από νομικές οντότητες.
2. Οι δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο δ) βασίζονται σε εναρμονισμένες απαιτήσεις αμυντικών δυνατοτήτων που συμφωνούν από κοινού τουλάχιστον δύο κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες.
3. Όσον αφορά τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχεία ε) έως η), η κοινοπραξία αποδεικνύει με έγγραφα που έχουν εκδοθεί από τις εθνικές αρχές ότι:
 - α) τουλάχιστον δύο κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες προτίθενται να προμηθευτούν το τελικό προϊόν ή να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία με συντονισμένο τρόπο, μεταξύ άλλων μέσω προμηθειών από κοινού κατά περίπτωση·
 - β) οι δραστηριότητες βασίζονται σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές οι οποίες συμφωνούνται από κοινού από τα κράτη μέλη ή τις συνδεδεμένες χώρες που πρόκειται να συγχρηματοδοτήσουν τη δράση ή που προτίθενται να προμηθευτούν από κοινού το τελικό προϊόν ή να χρησιμοποιήσουν από κοινού την τεχνολογία.

Άρθρο 22

Πρόσθετα κριτήρια χορήγησης για δράσεις ανάπτυξης

Το πρόγραμμα εργασίας, εκτός από τα κριτήρια χορήγησης του άρθρου 12, λαμβάνει επίσης υπόψη τα εξής:

- α) τη συμβολή στην αύξηση της αποδοτικότητας καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας και των δυνατοτήτων για συνέργειες στο πλαίσιο των διαδικασιών προμήθειας, συντήρησης και διάθεσης·
- β) τη συμβολή στην περαιτέρω ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας σε ολόκληρη την Ένωση μέσω της κατάδειξης από τους αποδέκτες ότι τα κράτη μέλη έχουν δεσμευθεί να χρησιμοποιούν, να κατέχουν ή να συντηρούν από κοινού το τελικό προϊόν ή τεχνολογία με συντονισμένο τρόπο.

Άρθρο 23

Κυριότητα των αποτελεσμάτων των δράσεων ανάπτυξης

1. Η Ένωση δεν έχει ούτε την κυριότητα των αμυντικών προϊόντων ή των τεχνολογιών που προκύπτουν από δράσεις ανάπτυξης οι οποίες υποστηρίζονται από το Ταμείο ούτε προβάλλει οποιαδήποτε αξίωση για ΔΔΙ επί των εν λόγω δράσεων.
2. Τα αποτελέσματα των δράσεων ανάπτυξης που υποστηρίζονται από το Ταμείο δεν υπόκεινται σε κανέναν έλεγχο ή περιορισμό από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή από οντότητες μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών, άμεσα ή έμμεσα, μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης μεταφοράς τεχνολογίας.

3. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών όσον αφορά την πολιτική εξαγωγών τους για προϊόντα που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας.
4. Όσον αφορά τα αποτελέσματα που παράγουν οι αποδέκτες μέσω δράσεων ανάπτυξης υποστηριζόμενων από το Ταμείο, και με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή ενημερώνεται εκ των προτέρων σχετικά με οποιαδήποτε μεταβίβαση κυριότητας σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή σε οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας. Εάν η εν λόγω μεταβίβαση κυριότητας αντιβαίνει στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της ή στους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3, η στήριξη που χορηγήθηκε από το Ταμείο επιστρέφεται.
5. Όπου η ενωσιακή στήριξη παρέχεται υπό μορφή δημόσιας σύμβασης για μελέτη, όλα τα κράτη μέλη ή οι συνδεδεμένες χώρες έχουν το δικαίωμα δωρεάν, μη αποκλειστικής άδειας χρήσης της μελέτης κατόπιν γραπτού αιτήματος.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 24

Προγράμματα εργασίας

1. Το Ταμείο υλοποιείται μέσω ετήσιων προγραμμάτων εργασίας όπως αναφέρονται στο άρθρο 110 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού. Τα προγράμματα εργασίας καθορίζουν, κατά περίπτωση, το συνολικό ποσό που προορίζεται για συνδυαστικές πράξεις. Τα προγράμματα εργασίας καθορίζουν τον συνολικό προϋπολογισμό που χορηγείται στη διασυνοριακή συμμετοχή των ΜΜΕ.
2. Η Επιτροπή εγκρίνει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, τα προγράμματα εργασίας που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 34 παράγραφος 2.
3. Τα προγράμματα εργασίας ορίζουν λεπτομερώς τα θέματα έρευνας και τις κατηγορίες δράσεων που θα λάβουν στήριξη από το Ταμείο. Οι κατηγορίες αυτές ευθυγραμμίζονται με τις αμυντικές προτεραιότητες του άρθρου 3.
- Με εξαίρεση το μέρος του προγράμματος εργασίας που αφορά τις ανατρεπτικές τεχνολογίες για την άμυνα, τα θέματα έρευνας και κατηγορίες δράσεων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο καλύπτουν αμυντικά προϊόντα και τεχνολογίες στους ακόλουθους τομείς:
- α) προετοιμασία, προστασία, ανάπτυξη και βιωσιμότητα·
 - β) διαχείριση πληροφοριών και πληροφοριακή υπεροχή καθώς και διοίκηση, έλεγχος, επικοινωνία, υπολογιστές, συλλογή πληροφοριών, εποπτεία και αναγνώριση (C4ISR), άμυνα και ασφάλεια στον κυβερνοχώρο· και
 - γ) εμπλοκή και επενεργητές.
4. Τα προγράμματα εργασίας περιλαμβάνουν λειτουργικές απαιτήσεις κατά περίπτωση και προσδιορίζουν τη μορφή της ενωσιακής χρηματοδότησης κατά το άρθρο 8, χωρίς να εμποδίζουν τον ανταγωνισμό στο επίπεδο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.

Η μετάβαση των αποτελεσμάτων δράσεων έρευνας που καταδεικνύουν προστιθέμενη αξία και έχουν ήδη λάβει στήριξη από το Ταμείο προς τη φάση ανάπτυξης μπορεί επίσης να ληφθεί υπόψη στα προγράμματα εργασίας.

Άρθρο 25

Διαβούλευση με τον διαχειριστή έργου

Όπου ορίζεται διαχειριστής έργου, η Επιτροπή τον συμβουλευεται σχετικά με την επιτευχθείσα πρόοδο όσον αφορά τη δράση πριν από την εκτέλεση της πληρωμής.

Άρθρο 26

Ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες

1. Η Επιτροπή ορίζει ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες οι οποίοι επικουρούν στον έλεγχο και την αξιολόγηση δεοντολογίας όπως ορίζεται στο άρθρο 7 του παρόντος κανονισμού και στην αξιολόγηση προτάσεων σύμφωνα με το άρθρο 237 του δημοσιονομικού κανονισμού.
2. Οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου είναι πολίτες από το ευρύτερο δυνατό φάσμα κρατών μελών και επιλέγονται βάσει προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος που απευθύνονται στα υπουργεία Άμυνας και τις υπαγόμενες σε αυτά υπηρεσίες, άλλους συναφείς κυβερνητικούς φορείς, ερευνητικά ιδρύματα, πανεπιστήμια, επαγγελματικές ενώσεις ή επιχειρήσεις του τομέα της άμυνας με σκοπό την κατάρτιση καταλόγου ανεξάρτητων εμπειρογνώμωνων. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 237 του δημοσιονομικού κανονισμού, ο κατάλογος ανεξάρτητων εμπειρογνώμωνων δεν δημοσιοποιείται.
3. Τα διαπιστευτήρια ασφάλειας των διορισθέντων ανεξάρτητων εμπειρογνώμωνων επικυρώνονται από το σχετικό κράτος μέλος.
4. Η επιτροπή του άρθρου 34 ενημερώνεται σχετικά με τον κατάλογο ανεξάρτητων εμπειρογνώμωνων, ώστε κάθε χρόνο να υπάρχει διαφάνεια περί τα διαπιστευτήρια ασφάλειας τους. Η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες δεν προχωρούν σε κρίση, δεν παρέχουν συμβουλές και δεν προσφέρουν τη βοήθειά τους σε θέματα σχετικά με τα οποία αντιμετωπίζουν σύγκρουση συμφερόντων.
5. Οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες επιλέγονται με βάση τις δεξιότητες, την πείρα και τις γνώσεις τους σχετικά με τα καθήκοντα που τους ανατίθενται.

Άρθρο 27

Εφαρμογή των κανόνων για τις διαβαθμισμένες πληροφορίες

1. Εντός του πεδίου εφαρμογής του παρόντος κανονισμού:
 - α) κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι προσφέρει βαθμό προστασίας των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ ισοδύναμο με εκείνον που προβλέπουν οι κανόνες ασφάλειας του Συμβουλίου που ορίζονται στην απόφαση 2013/488/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽²⁸⁾.
 - β) η Επιτροπή προστατεύει τις διαβαθμισμένες πληροφορίες σύμφωνα με τους κανόνες ασφάλειας της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444.
 - γ) φυσικά πρόσωπα που διαμένουν σε τρίτες χώρες και νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε τρίτη χώρα δύνανται να χειρίζονται διαβαθμισμένες πληροφορίες της ΕΕ σχετικά με το Ταμείο μόνο αν τα εν λόγω πρόσωπα υπόκεινται, στις χώρες αυτές, σε κανονιστικές ρυθμίσεις για την ασφάλεια οι οποίες εξασφαλίζουν βαθμό προστασίας τουλάχιστον ισοδύναμο με εκείνον που προβλέπουν οι κανόνες ασφάλειας της Επιτροπής και του Συμβουλίου που καθορίζονται στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 και στην απόφαση 2013/488/ΕΕ, αντίστοιχα.
 - δ) η ισοδυναμία των κανονιστικών ρυθμίσεων για την ασφάλεια που εφαρμόζονται σε τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό καθορίζεται σε συμφωνία για την ασφάλεια των πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των ζητημάτων βιομηχανικής ασφάλειας, η οποία συνάπτεται ή πρόκειται να συναφθεί μεταξύ της Ένωσης και της εν λόγω τρίτης χώρας ή του εν λόγω διεθνούς οργανισμού σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 218 ΣΛΕΕ και λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 13 της απόφασης 2013/488/ΕΕ και
 - ε) με την επιφύλαξη του άρθρου 13 της απόφασης 2013/488/ΕΕ και των κανόνων της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 που διέπουν τον τομέα της βιομηχανικής ασφάλειας, σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό είναι δυνατόν να δοθεί πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες της ΕΕ όταν θεωρείται κατά περίπτωση απαραίτητο, ανάλογα με τη φύση και το περιεχόμενο αυτών των πληροφοριών, την ανάγκη του αποδέκτη να αποκτήσει σχετική γνώση και τον βαθμό ωφέλειας για την Ένωση.
2. Όταν οι δράσεις ενέχουν, απαιτούν ή περιλαμβάνουν διαβαθμισμένες πληροφορίες, ο οικείος φορέας χρηματοδότησης διευκρινίζει στα έγγραφα που αφορούν την πρόσκληση υποβολής προτάσεων ή τις προσφορές τα μέτρα και τις απαιτήσεις που είναι αναγκαία για να εξασφαλιστεί το απαιτούμενο επίπεδο ασφάλειας των εν λόγω πληροφοριών.

⁽²⁸⁾ Απόφαση 2013/488/ΕΕ του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τους κανόνες ασφάλειας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ (ΕΕ L 274 της 15.10.2013, σ. 1).

3. Η Επιτροπή καθιερώνει ασφαλές σύστημα ανταλλαγής για να διευκολυνθεί η ανταλλαγή ευαίσθητων και διαβαθμισμένων πληροφοριών μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών και, ανάλογα με την περίπτωση, με τους αιτούντες και τους αποδέκτες. Το εν λόγω σύστημα λαμβάνει υπόψη τις ρυθμίσεις των κρατών μελών περί εθνικής ασφάλειας.

4. Η αρχική προέλευση διαβαθμισμένων νέων πληροφοριών που παράγονται κατά τη διεξαγωγή δράσης έρευνας ή ανάπτυξης αποφασίζεται από τα κράτη μέλη στο έδαφος των οποίων είναι εγκατεστημένοι οι αποδέκτες. Για τον σκοπό αυτό, τα εν λόγω κράτη μέλη μπορούν να διαμορφώσουν ένα ειδικό πλαίσιο ασφάλειας για την προστασία και τον χειρισμό των διαβαθμισμένων πληροφοριών που αφορούν τη δράση, και ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή. Το πλαίσιο ασφάλειας δεν εμποδίζει την πρόσβαση της Επιτροπής στις αναγκαίες πληροφορίες για την υλοποίηση της δράσης έρευνας ή ανάπτυξης.

Εάν δεν θεσπιστεί ειδικό πλαίσιο ασφάλειας από τα εν λόγω κράτη μέλη, η Επιτροπή καθορίζει το πλαίσιο ασφάλειας της δράσης σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444.

Το εφαρμοστέο πλαίσιο ασφάλειας για τη δράση υλοποιείται πάντοτε πριν από την υπογραφή της συμφωνίας χρηματοδότησης ή της σύμβασης.

Άρθρο 28

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

1. Στο παράρτημα ορίζονται δείκτες για την παρακολούθηση της προόδου του Ταμείου, ως προς την επίτευξη των ειδικών στόχων του άρθρου 3 παράγραφος 2.

2. Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική αξιολόγηση της προόδου του Ταμείου, όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του, ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 33, για την τροποποίηση του παραρτήματος όσον αφορά τους δείκτες, όταν κρίνεται αναγκαίο, και για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με διατάξεις σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης.

3. Η Επιτροπή παρακολουθεί συστηματικώς την υλοποίηση του Ταμείου και υποβάλλει ετησίως έκθεση προόδου, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον τρόπο αξιοποίησης των διδαγμάτων που αναδείχθηκαν και αποκομίστηκαν από το EDIDP και την PADR κατά την υλοποίηση του Ταμείου, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θεσπίζει τις αναγκαίες ρυθμίσεις παρακολούθησης.

4. Το σύστημα υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις επιδόσεις εξασφαλίζει ότι τα δεδομένα για την παρακολούθηση της υλοποίησης και των σχετικών αποτελεσμάτων του Ταμείου συλλέγονται αποτελεσματικά, αποδοτικά και έγκαιρα.

Για τον σκοπό αυτό, επιβάλλονται στους αποδέκτες των ενωσιακών πόρων και, όπου αρμόζει, στα κράτη μέλη, οι ανάλογες απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων.

Άρθρο 29

Αξιολόγηση του Ταμείου

1. Οι αξιολογήσεις του Ταμείου πραγματοποιούνται έγκαιρα, ώστε να τροφοδοτούν με στοιχεία τη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

2. Η ενδιάμεση αξιολόγηση του Ταμείου διενεργείται αφού συγκεντρωθούν επαρκείς πληροφορίες για την υλοποίησή του, αλλά το αργότερο τέσσερα έτη μετά την έναρξη της περιόδου υλοποίησής του.

Η ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης που καλύπτει την περίοδο μέχρι την 31η Ιουλίου 2024 περιλαμβάνει ιδίως:

α) αξιολόγηση της διακυβέρνησης του Ταμείου, μεταξύ άλλων ως προς:

i) τις διατάξεις σχετικά με τους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες·

ii) την εφαρμογή των διαδικασιών δεοντολογικού ελέγχου του άρθρου 7 του παρόντος κανονισμού·

- β) τα διδάγματα από το EDIDP και την PADR·
- γ) τα ποσοστά υλοποίησης·
- δ) τα αποτελέσματα της ανάθεσης έργων, συμπεριλαμβανομένων του επιπέδου της συμμετοχής ΜΜΕ και εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης και του βαθμού διασυννοριακής συμμετοχής τους·
- ε) τα ποσοστά επιστροφής των έμμεσων δαπανών όπως ορίζονται στο άρθρο 15 του παρόντος κανονισμού·
- στ) τα ποσά που κατανέμονται σε ανατρεπτικές τεχνολογίες για την άμυνα σε προσκλήσεις υποβολής προτάσεων· καθώς και
- ζ) τη χρηματοδότηση που χορηγείται σύμφωνα με το άρθρο 195 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες σχετικά με τις χώρες προέλευσης των αποδεκτών, τον αριθμό των χωρών που συμμετέχουν στα επιμέρους έργα και, όπου είναι δυνατόν, την κατανομή των παραγόμενων ΔΔΙ. Η Επιτροπή μπορεί να προτείνει αναγκαίες τροποποιήσεις του παρόντος κανονισμού.

3. Στο τέλος της περιόδου υλοποίησης, αλλά το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2031, η Επιτροπή διενεργεί τελική αξιολόγηση και συντάσσει έκθεση σχετικά με την υλοποίηση του Ταμείου.

Η έκθεση τελικής αξιολόγησης:

- α) περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της υλοποίησης και, στο μέτρο του δυνατού, τον αντίκτυπο του Ταμείου·
- β) βασίζεται σε σχετικές διαβουλεύσεις των κρατών μελών, των συνδεδεμένων χωρών και των βασικών ενδιαφερόμενων μερών και αξιολογεί κυρίως την πρόοδο που έχει συντελεστεί προς την επίτευξη των στόχων του άρθρου 3·
- γ) συντελεί στον προσδιορισμό των τομέων στους οποίους η Ένωση εξαρτάται από τρίτες χώρες για την ανάπτυξη αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών·
- δ) αναλύει επίσης τη διασυννοριακή συμμετοχή, μεταξύ άλλων των ΜΜΕ και των εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης, σε δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Ταμείου, καθώς και την ενσωμάτωση των ΜΜΕ και των εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης στην παγκόσμια αλυσίδα αξίας και τη συνεισφορά του Ταμείου για την αντιμετώπιση των ελλείψεων που προσδιορίζονται στο σχέδιο ανάπτυξης δυνατοτήτων· και
- ε) περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις χώρες καταγωγής των αποδεκτών και, όπου είναι δυνατόν, την κατανομή των παραγόμενων ΔΔΙ.

4. Η Επιτροπή ανακοινώνει τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων, μαζί με τις παρατηρήσεις της, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Άρθρο 30

Έλεγχοι

Οι έλεγχοι σχετικά με τη χρήση της ενωσιακής συνεισφοράς οι οποίοι διενεργούνται από πρόσωπα ή οντότητες, πέραν των ενεργούντων κατ' εντολή των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης, αποτελούν τη βάση της συνολικής εξασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 127 του δημοσιονομικού κανονισμού. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και των εξόδων της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 287 ΣΛΕΕ.

Άρθρο 31

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

Όταν τρίτη χώρα συμμετέχει στο Ταμείο μέσω απόφασης που εκδίδεται δυνάμει διεθνούς συμφωνίας ή βάσει οποιασδήποτε άλλης νομικής πράξης, η τρίτη χώρα παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και την απαιτούμενη πρόσβαση στον αρμόδιο διατάκτη, στην OLAF και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ώστε να είναι σε θέση να ασκούν πλήρως τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Ως προς την OLAF, τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν το δικαίωμα διενέργειας ερευνών, μεταξύ άλλων και με επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013.

Άρθρο 32

Πληροφόρηση, επικοινωνία και δημοσιότητα

1. Οι αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης μνημονεύουν ρητώς την προέλευση των εν λόγω κονδυλίων και εξασφαλίζουν την προβολή της ενωσιακής χρηματοδότησης, ιδίως κατά την προώθηση των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους, παρέχοντας συνεκτική, αποτελεσματική και αναλογική στοχευμένη πληροφόρηση σε πολλαπλά ακροατήρια, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και του κοινού. Η συμφωνία χρηματοδότησης περιέχει διατάξεις που ρυθμίζουν την πιθανότητα δημοσίευσης πανεπιστημιακών εργασιών βασισμένων στα αποτελέσματα δράσεων έρευνας.

2. Η Επιτροπή προβαίνει σε ενέργειες πληροφόρησης και επικοινωνίας σχετικά με το Ταμείο, με δράσεις που πραγματοποιήθηκαν δυνάμει του Ταμείου και σχετικά με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται.

Οι χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται στο Ταμείο συμβάλλουν επίσης στην προβολή των πολιτικών προτεραιοτήτων της Ένωσης, στον βαθμό που είναι συναφείς με τους στόχους του άρθρου 3.

3. Οι χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται στο Ταμείο μπορούν επίσης να συμβάλλουν στην οργάνωση δραστηριοτήτων διάδοσης, εκδηλώσεων εξεύρεσης εταίρων και δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, ιδίως με στόχο το άνοιγμα των αλυσίδων εφοδιασμού για την προώθηση της διασυνοριακής συμμετοχής των ΜΜΕ.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΕΙΣ, ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 33

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.

2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 28 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για αόριστο χρονικό διάστημα από τις 12 Μαΐου 2021.

3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 28 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτή. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.

4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.

5. Μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

6. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 28 τίθεται σε ισχύ εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 34

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας καλείται να συμβάλλει με τις απόψεις και την εμπειρογνώση του στην επιτροπή ως παρατηρητής. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης καλείται επίσης να προσφέρει βοήθεια στο πλαίσιο της επιτροπής.

Η επιτροπή συνέρχεται επίσης σε ειδικές συνθέσεις, μεταξύ άλλων προκειμένου να συζητήσει αμυντικά θέματα και θέματα ασφαλείας σχετικά με τις δράσεις στο πλαίσιο του Ταμείου.

2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Στις περιπτώσεις που η επιτροπή δεν εκφέρει γνώμη, η Επιτροπή δεν εγκρίνει το σχέδιο εκτελεστικής πράξης και εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 35

Κατάργηση

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1092 καταργείται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Άρθρο 36

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη συνέχιση ή την τροποποίηση των δράσεων που έχουν ξεκινήσει δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1092 ή της PADR, που εξακολουθούν να εφαρμόζονται στις εν λόγω δράσεις μέχρι τη λήξη τους καθώς και στα αποτελέσματά τους.

2. Τα χρηματοδοτικά κονδύλια για το Ταμείο μπορούν επίσης να καλύπτουν τις δαπάνες τεχνικής και διοικητικής συνδρομής που είναι αναγκαίες για να εξασφαλιστεί η μετάβαση μεταξύ του Ταμείου και των μέτρων που θεσπίζονται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1092 και της PADR.

3. Αν κριθεί αναγκαίο, μπορούν να εγγραφούν στον προϋπολογισμό της Ένωσης πιστώσεις πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2027 με σκοπό την κάλυψη των δαπανών που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 4, προκειμένου να καταστεί εφικτή η διαχείριση των δράσεων που δεν θα έχουν ολοκληρωθεί έως τη λήξη της διάρκειας του Ταμείου.

Άρθρο 37

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 29 Απριλίου 2021.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
D. M. SASSOLI

Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος
A. P. ZACARIAS

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΟΔΟ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ

Ειδικός στόχος που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α):

Δείκτης 1: συμμετέχοντες

Κριτήριο μέτρησης: αριθμός εμπλεκόμενων νομικών οντοτήτων (υποδιαιρούμενων κατά μέγεθος, είδος και χώρα εγκατάστασης)

Δείκτης 2: συνεργατική έρευνα

Κριτήριο μέτρησης:

- 2.1. αριθμός και αξία των χρηματοδοτούμενων έργων
- 2.2. διασυνοριακή συνεργασία: ποσοστό συμβάσεων που ανατέθηκαν σε ΜΜΕ και εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης, και αξία των συμβάσεων διασυνοριακής συνεργασίας
- 2.3. ποσοστό αποδεκτών που δεν διενήργησαν δραστηριότητες έρευνας με αμυντικές εφαρμογές πριν από τις 12 Μαΐου 2021

Δείκτης 3: προϊόντα καινοτομίας

Κριτήριο μέτρησης:

- 3.1. αριθμός νέων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που προκύπτουν από έργα χρηματοδοτούμενα από το Ταμείο
- 3.2. συγκεντρωτική κατανομή των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε ΜΜΕ, εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης και νομικές οντότητες που δεν είναι ούτε ΜΜΕ ούτε εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης
- 3.3. συγκεντρωτική κατανομή των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ανά κράτος μέλος

Ειδικός στόχος που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β):

Δείκτης 4: συνεργατική ανάπτυξη δυνατοτήτων

Κριτήριο μέτρησης: αριθμός και αξία των χρηματοδοτούμενων δράσεων προς αντιμετώπιση των ελλείψεων δυνατοτήτων που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου ανάπτυξης δυνατοτήτων

Δείκτης 5: συνεχής στήριξη καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου έρευνας & ανάπτυξης

Κριτήριο μέτρησης: η υποκείμενη παρουσία δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας ή αποτελεσμάτων που προέκυψαν σε προηγούμενως υποστηριζόμενες δράσεις

Δείκτης 6: δημιουργία/στήριξη θέσεων εργασίας

Κριτήριο μέτρησης: αριθμός των εργαζομένων στην έρευνα & ανάπτυξη στον τομέα της άμυνας ανά κράτος μέλος, οι οποίοι λαμβάνουν στήριξη

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΚΕΠΠΑ) 2021/698 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 30ης Απριλίου 2021

σχετικά με την ασφάλεια των συστημάτων και υπηρεσιών που αναπτύσσονται, λειτουργούν και χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο του Ενωσιακού Διαστημικού Προγράμματος και ενδέχεται να επηρεάσουν την ασφάλεια της Ένωσης, και για την κατάργηση της απόφασης 2014/496/ΚΕΠΠΑ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 28,

Έχοντας υπόψη την πρόταση του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Λαμβανομένης, ιδίως, υπόψη της στρατηγικής διάστασης, της περιφερειακής και παγκόσμιας κάλυψης και της πολλαπλής χρήσης του, το ευρωπαϊκό παγκόσμιο δορυφορικό σύστημα πλοήγησης (GNSS) αποτελεί υποδομή ευαίσθητου χαρακτήρα, η εγκατάσταση και χρήση της οποίας μπορούν να επηρεάσουν την ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών της.
- (2) Όταν η διεθνής κατάσταση απαιτεί την ανάληψη επιχειρησιακής δράσης από την Ένωση και η λειτουργία του ευρωπαϊκού GNSS θα μπορούσε να επηρεάσει την ασφάλεια της Ένωσης ή των κρατών μελών της, ή όταν απειλείται η λειτουργία του GNSS, το Συμβούλιο θα πρέπει να αποφασίζει σχετικά με τα αναγκαία μέτρα που πρέπει να ληφθούν.
- (3) Για τον λόγο αυτόν, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 2014/496/ΚΕΠΠΑ ⁽¹⁾.
- (4) Με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/696 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾ θεσπίζεται το Ενωσιακό Διαστημικό Πρόγραμμα (το «Πρόγραμμα») και ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το διαστημικό πρόγραμμα(ο «Οργανισμός»). Στο άρθρο 3 προβλέπεται ότι το Πρόγραμμα αποτελείται από πέντε συνιστώσες: ένα παγκόσμιο δορυφορικό σύστημα πλοήγησης (Galileo), ένα περιφερειακό σύστημα δορυφορικής πλοήγησης (EGNOS), ένα σύστημα γεωσκόπησης (Copernicus), ένα σύστημα επιτήρησης και παρακολούθησης του διαστήματος το οποίο συμπληρώνεται από παραμέτρους παρατήρησης που σχετίζονται με διαστημικά καιρικά φαινόμενα και με αντικείμενα κοντά στη Γη («space situational awareness» — «διαστημική επιτήρηση») και μια υπηρεσία για τις κυβερνητικές δορυφορικές επικοινωνίες (GOVSATCOM).
- (5) Η διαστημική τεχνολογία και τα διαστημικά δεδομένα και υπηρεσίες έχουν γίνει πλέον απαραίτητα στοιχεία στην καθημερινή ζωή των Ευρωπαίων και συμβάλλουν σημαντικά στην προώθηση πολλών στρατηγικών συμφερόντων της Ένωσης και των κρατών μελών της. Επιπροσθέτως, τα συστήματα και οι υπηρεσίες που συνδέονται με το διάστημα αποτελούν δυνητικούς στόχους για απειλές κατά της ασφάλειας.
- (6) Ένα εύρος δυνητικών απειλών κατά της ασφάλειας και των ζωτικών συμφερόντων της Ένωσης και των κρατών μελών της θα μπορούσε να προκύψει από την ανάπτυξη, λειτουργία και χρήση κάθε συνιστώσας του Προγράμματος, συνεπώς είναι σκόπιμο να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής της απόφασης 2014/496/ΚΕΠΠΑ στα συστήματα και τις υπηρεσίες που

⁽¹⁾ Απόφαση 2014/496/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2014, σχετικά με ορισμένες πτυχές της εγκατάστασης, λειτουργίας και χρήσης του ευρωπαϊκού παγκόσμιου δορυφορικού συστήματος πλοήγησης που επηρεάζουν την ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την κατάργηση της κοινής δράσης 2004/552/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 219 της 25.7.2014, σ. 53).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/696 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του ενωσιακού διαστημικού προγράμματος και του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το διαστημικό πρόγραμμα, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 912/2010, (ΕΕ) αριθ. 1285/2013 και (ΕΕ) αριθ. 377/2014 και της απόφασης 541/2014/ΕΕ (βλέπε σελίδα 69 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

δημιουργούνται στο πλαίσιο αυτών των συνιστώσων, τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως ευαίσθητα από άποψη ασφάλειας από την ειδική σύνθεση ασφαλείας της επιτροπής που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/696 και λαμβανομένων υπόψη των διαφορών μεταξύ των συνιστώσων του Προγράμματος, ιδίως όσον αφορά την εξουσία και τον έλεγχο που ασκούν τα κράτη μέλη στους αισθητήρες, τα συστήματα ή άλλες ικανότητες σχετικές με το Πρόγραμμα.

- (7) Έχουν αντληθεί διδάγματα από την εμπειρία της εφαρμογής της απόφασης 2014/496/ΚΕΠΠΑ κατά τα τελευταία έτη. Συνεπώς, η επιχειρησιακή διαδικασία που προβλέπεται στην απόφαση 2014/496/ΚΕΠΠΑ θα πρέπει να προσαρμοστεί αναλόγως.
- (8) Η πληροφόρηση και η ειδικές γνώσεις για το πότε ένα συμβάν που αφορά διαστημικό σύστημα ή υπηρεσία συνιστά απειλή για την Ένωση, τα κράτη μέλη ή τα ίδια τα συστήματα και υπηρεσίες, θα πρέπει να παρέχονται στο Συμβούλιο και στον ύπατο εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας («ύπατος εκπρόσωπος») από τον Οργανισμό ή από την αρμόδια δομή που έχει οριστεί, κατά περίπτωση, για να παρακολουθεί την ασφάλεια ενός συστήματος που έχει δημιουργηθεί ή μιας υπηρεσίας που παρέχεται στο πλαίσιο συνιστώσας του Προγράμματος δυνάμει του άρθρου 34 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/696 («δομή παρακολούθησης της ασφαλείας»), ή από τα κράτη μέλη ή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επιπλέον, ανάλογη πληροφόρηση μπορεί επίσης να παρέχεται από τρίτες χώρες.
- (9) Ο ρόλος του Συμβουλίου, του ύπατου εκπροσώπου, του Οργανισμού, της δομής που ενδεχομένως έχει οριστεί για την παρακολούθηση της ασφαλείας και των κρατών μελών θα πρέπει να διευκρινισθεί εντός της αλυσίδας επιχειρησιακών ευθυνών που θα δημιουργηθεί προς αντιμετώπιση μιας απειλής στην Ένωση, στα κράτη μέλη ή σε οποιοδήποτε από τα συστήματα και υπηρεσίες που δημιουργούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος.
- (10) Στο άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/696 ορίζεται ότι η Επιτροπή φέρει τη γενική ευθύνη για την υλοποίηση του Προγράμματος, μεταξύ άλλων στον τομέα της ασφαλείας, ενώ η παρούσα απόφαση θα πρέπει να προσδιορίσει τις ευθύνες του Συμβουλίου και του ύπατου εκπροσώπου για την αποτροπή απειλών που προκύπτουν από την ανάπτυξη, τη λειτουργία και τη χρήση σχετικών με το διάστημα συστημάτων και υπηρεσιών, ή σε περίπτωση απειλής κατά των εν λόγω συστημάτων και υπηρεσιών.
- (11) Εν προκειμένω οι βασικές αναφορές σε απειλές περιέχονται στις Δηλώσεις για τις ειδικές για το κάθε σύστημα απαιτήσεις ασφαλείας που περιέχουν τις βασικές γενικές απειλές που αντιμετωπίζει κάθε συνιστώσα του Προγράμματος, και στα αντίστοιχα σχέδια ασφαλείας συστήματος που περιλαμβάνουν τα μητρώα κινδύνων ασφαλείας που δημιουργούνται κατά τη διαδικασία πιστοποίησης ασφαλείας για κάθε συνιστώσα. Τα ανωτέρω συνιστούν σημεία αναφοράς για να εντοπίζονται οι απειλές που πρέπει ειδικώς να αντιμετωπισθούν από την παρούσα απόφαση και για να συμπληρωθούν οι επιχειρησιακές διαδικασίες εφαρμογής της παρούσας απόφασης.
- (12) Οι αποφάσεις σε επείγουσες περιπτώσεις πρέπει ενδεχομένως να λαμβάνονται εντός ολίγων ωρών από την πληροφόρηση σχετικά με απειλή. Εάν οι περιστάσεις δεν επιτρέπουν τη λήψη απόφασης από το Συμβούλιο με σκοπό την αποτροπή απειλής ή τον μετριασμό σοβαρής ζημίας για τα ζωτικά συμφέροντα της Ένωσης ή ενός ή περισσότερων εκ των κρατών μελών της, ή σε περίπτωση απειλής κατά των διαστημικών συστημάτων ή υπηρεσιών, ο ύπατος εκπρόσωπος θα πρέπει να εξουσιοδοτείται να εκδώσει τις αναγκαίες προσωρινές οδηγίες. Στις περιπτώσεις αυτές, το Συμβούλιο θα πρέπει να ενημερώνεται αμέσως και να επανεξετάζει τις προσωρινές εντολές το συντομότερο δυνατόν.
- (13) Σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 5 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/696, ο Οργανισμός, εντός του πεδίου της αρμοδιότητάς του, διασφαλίζει τη λειτουργία του κέντρου παρακολούθησης της ασφαλείας του Galileo (GSMC), σύμφωνα με τις απαιτήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού και τις εντολές που αναπτύσσονται βάσει του πεδίου εφαρμογής της παρούσας απόφασης. Σύμφωνα με το άρθρο 79 παράγραφος 1 στοιχείο ι) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/696, ο εκτελεστικός διευθυντής του Οργανισμού διασφαλίζει ότι ο Οργανισμός, ως υπεύθυνος για τη λειτουργία του GSMC, είναι σε θέση να ανταποκρίνεται σε οδηγίες παρεχόμενες δυνάμει της παρούσας απόφασης.
- (14) Οι αρμόδιες δομές παρακολούθησης της ασφαλείας θα πρέπει να λειτουργούν σύμφωνα με τις απαιτήσεις ασφαλείας του πρώτου εδαφίου του άρθρου 34 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/696 και τις εντολές που αναπτύσσονται βάσει της παρούσας απόφασης.

- (15) Επιπλέον, η απόφαση αριθ. 1104/2011/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ^(*) καθορίζει τους κανόνες σύμφωνα με τους οποίους τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο, η Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, οι οργανισμοί της Ένωσης, τρίτα κράτη και διεθνείς οργανώσεις μπορούν να έχουν πρόσβαση στην κυβερνητική υπηρεσία που προσφέρεται από το παγκόσμιο δορυφορικό σύστημα πλοήγησης που υλοποιήθηκε από το πρόγραμμα Galileo. Συγκεκριμένα, το άρθρο 6 της απόφασης αριθ. 1104/2011/ΕΕ ορίζει το GSMC ως επιχειρησιακή διασύνδεση μεταξύ των αρμόδιων αρχών PRS (public regulated service), του Συμβουλίου, του ύπατου εκπροσώπου και των κέντρων ελέγχου,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Η παρούσα απόφαση καθορίζει τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου και του ύπατου εκπροσώπου:
 - α) για να αποτρέπεται απειλή κατά της ασφάλειας της Ένωσης ή ενός ή περισσότερων εκ των κρατών μελών ή για να μετριάζεται σοβαρή ζημία για τα ζωτικά συμφέροντα της Ένωσης ή ενός ή περισσότερων εκ των κρατών μελών που προέρχεται από την ανάπτυξη, λειτουργία και χρήση των συστημάτων που δημιουργούνται και των υπηρεσιών που παρέχονται στο πλαίσιο των συνιστωσών του Ενωσιακού Διαστημικού Προγράμματος (το «Πρόγραμμα»)· ή
 - β) σε περίπτωση που απειλείται η λειτουργία ενός των συστημάτων ή η παροχή των υπηρεσιών.
2. Κατά την εφαρμογή της παρούσας απόφασης, λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι διαφορές μεταξύ των συνιστωσών του Προγράμματος, ιδίως όσον αφορά την εξουσία και τον έλεγχο που ασκούν τα κράτη μέλη στους αισθητήρες, τα συστήματα ή άλλες ικανότητες σχετικές με το Πρόγραμμα.

Άρθρο 2

1. Σε περίπτωση τέτοιας απειλής, τα κράτη μέλη, η Επιτροπή, ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Διαστημικό Πρόγραμμα (ο «Οργανισμός») ή οι δομές παρακολούθησης της ασφάλειας που ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/696 («σύστημα παρακολούθησης ασφαλείας»), κατά περίπτωση, ενημερώνουν αμέσως τον ύπατο εκπρόσωπο για όλα τα στοιχεία τα οποία έχουν στη διάθεσή τους και τα οποία θεωρούν χρήσιμα.
2. Ο ύπατος εκπρόσωπος ενημερώνει αμέσως το Συμβούλιο σχετικά με την απειλή και τις πιθανές της επιπτώσεις στην ασφάλεια της Ένωσης ή ενός ή περισσότερων εκ των κρατών μελών και στη λειτουργία των σχετικών συστημάτων ή στην παροχή των σχετικών υπηρεσιών.

Άρθρο 3

1. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα, κατόπιν πρότασης του ύπατου εκπροσώπου, σχετικά με τις απαιτούμενες εντολές προς τον Οργανισμό ή προς τη δομή που έχει οριστεί για την παρακολούθηση της ασφάλειας, κατά περίπτωση.
2. Ο Οργανισμός ή η αντίστοιχη δομή που έχει οριστεί για την παρακολούθηση της ασφάλειας και η Επιτροπή συμβουλεύουν τον ύπατο εκπρόσωπο όσον αφορά τον ευρύτερο αντίκτυπο που ενδέχεται να έχουν στα συστήματα που έχουν δημιουργηθεί και στις υπηρεσίες που παρέχονται στο πλαίσιο των συνιστωσών του Προγράμματος, τυχόν εντολές που ο ύπατος εκπρόσωπος προτίθεται να προτείνει στο Συμβούλιο σύμφωνα με την παράγραφο 1.
3. Η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 πρόταση του ύπατου εκπροσώπου περιλαμβάνει εκτίμηση επιπτώσεων της προτεινόμενης εντολής.
4. Η Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας (ΕΠΑ) δίνει τη γνώμη της στο Συμβούλιο για τυχόν προτεινόμενη εντολή, κατά περίπτωση.

^(*) Απόφαση αριθ. 1104/2011/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τις μεθόδους πρόσβασης στην κυβερνητική υπηρεσία η οποία προσφέρεται από το παγκόσμιο σύστημα δορυφορικής ραδιοπλοήγησης που υλοποιήθηκε από το πρόγραμμα Galileo (ΕΕ L 287 της 4.11.2011, σ. 1)

Άρθρο 4

1. Αν το επείγον της καταστάσεως απαιτεί άμεση δράση πριν αποφασίσει το Συμβούλιο κατά το άρθρο 3 παράγραφος 1, ο ύπατος εκπρόσωπος εξουσιοδοτείται να εκδώσει τις αναγκαίες προσωρινές εντολές προς τον Οργανισμό ή προς την αντίστοιχη δομή που έχει οριστεί για την παρακολούθηση της ασφάλειας. Ο ύπατος εκπρόσωπος μπορεί να καθοδηγήσει τον Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης να εκδώσει εξ ονόματός του τέτοιες εντολές προς τον Οργανισμό ή προς την αντίστοιχη δομή που έχει οριστεί για την παρακολούθηση της ασφάλειας εκ μέρους του ύπατου εκπροσώπου.
2. Ο ύπατος εκπρόσωπος ενημερώνει αμέσως το Συμβούλιο και την Επιτροπή για κάθε εντολή που εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 1.
3. Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει, τροποποιεί ή ανακαλεί τις προσωρινές εντολές του ύπατου εκπροσώπου το ταχύτερο δυνατόν.
4. Ο ύπατος εκπρόσωπος επανεξετάζει συνεχώς τις εν λόγω προσωρινές εντολές, τις τροποποιεί αν χρειάζεται ή τις ανακαλεί αν δεν απαιτείται πλέον άμεση δράση. Εν πάση περιπτώσει, οι προσωρινές εντολές λήγουν τέσσερις εβδομάδες αφού εκδοθούν ή όταν αποφασίσει το Συμβούλιο κατά το την παράγραφο 3.

Άρθρο 5

1. Εντός έτους αφότου η ειδική σύνθεση ασφαλείας της επιτροπής που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/696 καθορίσει, βάσει της ανάλυσης κινδύνων και απειλών που διενεργεί η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/696, στο πλαίσιο της διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 3, εάν ένα σύστημα που έχει δημιουργηθεί ή μια υπηρεσία που παρέχεται, ή αμφότερα, στο πλαίσιο συγκεκριμένης συνιστώσας του Προγράμματος είναι ευαίσθητη από άποψη ασφαλείας, ο ύπατος εκπρόσωπος εκπονεί και υποβάλλει προς έγκριση στην ΕΠΑ τις αναγκαίες επιχειρησιακές διαδικασίες για την πρακτική εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης όσον αφορά το σύστημα ή την υπηρεσία, ή αμφότερα. Για τον εν λόγω σκοπό, ο ύπατος εκπρόσωπος επικουρείται από εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, την Επιτροπή, τον Οργανισμό και την αντίστοιχη δομή που έχει οριστεί για την παρακολούθηση της ασφάλειας, κατά περίπτωση.
2. Οι επιχειρησιακές διαδικασίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να περιλαμβάνουν προκαθορισμένες εντολές προς εκτέλεση από τον Οργανισμό ή από οποιαδήποτε αρμόδια δομή που έχει οριστεί για την παρακολούθηση της ασφάλειας, κατά περίπτωση.
3. Οι επιχειρησιακές διαδικασίες επανεξετάζονται από τον ύπατο εκπρόσωπο τουλάχιστον ανά διετία, ιδίως ως αποτέλεσμα διαδικασίας επανεξέτασης μέσω άντλησης διδαγμάτων σε συνέχεια ετήσιας άσκησης όσον αφορά την εφαρμογή της παρούσας απόφασης, ή κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους, και υποβάλλονται στην ΕΠΑ προς έγκριση.
4. Ο ύπατος εκπρόσωπος ενημερώνει την ΕΠΑ τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο σχετικά με της διεξαγόμενες δραστηριότητες για την πρακτική εφαρμογή της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 6

1. Σύμφωνα με διεθνείς συμφωνίες συναφθείσες από την Ένωση ή από την Ένωση και τα κράτη μέλη της, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που παρέχουν πρόσβαση στην κυβερνητική υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 5 της απόφασης αριθ. 1104/2011/ΕΕ, ο ύπατος εκπρόσωπος εξουσιοδοτείται να συνάπτει διοικητικούς διακανονισμούς με τρίτα κράτη όσον αφορά τη συνεργασία με σκοπό την εφαρμογή της παρούσας απόφασης. Οι διακανονισμοί αυτοί προϋποθέτουν ομόφωνη έγκριση από το Συμβούλιο.
2. Εάν οι διακανονισμοί αυτοί απαιτούν πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες της Ένωσης, η κοινοποίηση ή ανταλλαγή διαβαθμισμένων πληροφοριών εγκρίνεται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες ασφαλείας.

Άρθρο 7

Το Συμβούλιο επανεξετάζει και, εφόσον απαιτείται, τροποποιεί τους κανόνες και τις διαδικασίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα απόφαση το αργότερο τρία έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της ή κατόπιν αίτησης κράτους μέλους.

Άρθρο 8

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή της παρούσας απόφασης στο αντίστοιχο πεδίο αρμοδιότητάς τους, σύμφωνα, μεταξύ άλλων, με το άρθρο 34 παράγραφος 6 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/696. Για τον εν λόγω σκοπό, τα κράτη μέλη ορίζουν ένα ή περισσότερα σημεία επαφής για την παροχή συνδρομής κατά την επιχειρησιακή διαχείριση απειλής. Τα εν λόγω σημεία επαφής μπορούν να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Άρθρο 9

Η απόφαση 2014/496/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου καταργείται.

Οι επιχειρησιακές διαδικασίες που αναπτύσσονται βάσει της απόφασης 2014/496/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου όσον αφορά το σύστημα Galileo παραμένουν σε ισχύ έως ότου επικαιροποιηθούν δυνάμει της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 10

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Βρυξέλλες, 30 Απριλίου 2021.

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

A. P. ZACARIAS

ISSN 1977-0669 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2547 (έντυπη έκδοση)